

KÄLLOR TILL JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS HISTORIA
utgivna digitalt av Landsarkivet i Östersund och Jämtlands läns fornskiftsällskap

RAGUNDA TINGSLAGS DOMBOKSPROTOKOLL

1649–1690

Redigerade av Tobias Sundin

KÄLLOR TILL JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS HISTORIA
UTGIVNA DIGITALT AV LANDSARKIVET I ÖSTERSUND
OCH JÄMTLANDS LÄNS FORNSKRIFTSÄLLSKAP

Ragunda tingslags
domboksprotokoll
1649–1690

Redigerade av Tobias Sundin

Serien *Källor till Jämtlands och Härjedalens historia* består av fritt tillgängliga digitala utgåvor i pdf-format. De nås via Jämtlands läns fornskriftsällskaps hemsida, www.fornskrift.se, samt genom DiVA, www.diva-portal.org.
Serieredaktörer: Olof Holm, Georg Hansson och Mats Göransson.
En förteckning över tidigare utgåvor finns i slutet av denna publikation.

© 2018 Tobias Sundin

Omslagsbild: Ragunda sockens sigill avtryckt år 1673. Efter avbildning i Svante Höglins arkiv, Landsarkivet i Östersund.

ISBN 91-971242-2-2

Innehållsförteckning

Förord	7
Inledning	9
Domboksprotokoll 1649–1690	11
Bilaga: Bomärken	218
Förteckning över återgivna protokoll	219

Förord

Denna utgåva innehåller domboksprotokoll 1649–1690 från Ragunda tingslag i Jämtland. Protokollen har med stor noggrannhet transkriberats och redigerats av Tobias Sundin. Under tecknade har bistått med kontrolläsning av vissa protokoll.

I serien *Källor till Jämtlands och Härjedalens historia* finns nu domboksprotokoll utgivna för följande tingslag, utöver Ragunda: Alsen 1649–1679 (red. av Curt Malting), Hammerdal 1649–1700 (red. av Georg Hansson), Lit 1649–1690 (red. av Sonja Olausson Hestner och Monica Kämpe), Offerdal 1649–1700 (red. av Malting), Revsund 1649–1700 (red. av Ingegerd Richardsson), Sveg 1649–1690 (red. av Marianne Andersson) samt Undersåker 1649–1690 (red. av Karin Bark). Ytterligare domboksutgåvor är på gång.

Stockholm och Östersund den 16 mars 2018

Olof Holm och *Georg Hansson*
Riksarkivet/Landsarkivet i Östersund
Jämtlands läns fornskriftsällskap

Inledning

Ragunda tingslag omfattade under 1600-talet socknarna Ragunda, Fors, Håsjö, Hällesjö och Stugun.

År 1650 hade Ragunda socken 18 byar med 33 hemman, Fors socken 9 byar med 22 hemman, Håsjö socken 6 byar med 13 hemman, Hällesjö socken 7 byar med 11 hemman och Stuguns socken endast byn Stugun (Stugubyn) med sina 6 hemman (Historiskt byregister, ÖLA).

De äldsta bevarade domboksprotokollen för Ragunda tingslag finns utgivna i *Jämtlands domböcker och landstingsprotokoll* 1–4 (Skrifter utgivna av Jämtlands läns fornskriftsällskap 3–5 och 12). Dessa tryckta utgåvor omfattar åren 1621–1648 med vissa luckor. Föreliggande utgåva omfattar 60 tingsprotokoll och ett syneprotokoll. För åren 1656, 1658, 1664, 1667, 1672, 1674, 1677 saknas protokoll helt.

Avskrifterna i denna utgåva är i regel gjorda efter originaldomböckerna i Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv i Landsarkivet i Östersund (ÖLA). När protokoll saknas eller är så skadade att de inte kunnat tydas, har i stället de renoverade protokollen i Svea hovrätts arkiv i Riksarkivet i Stockholm (RA) använts som förlagor. Källan anges för varje protokoll.

Avskrifterna återges efter handskrifterna. En reservation görs för eventuella läsfel. Bruket av stora och små bokstäver och interpunktion är i viss mån anpassad efter nutida praxis för att underlätta läsningen. *Kursiv stil* anger upplösta förkortningar. Kompletterande text i marginaler eller mellan rader har satts på sin rätta plats mellan tecknen \/. När handskriften är skadad har rekonstruerad text satts med rak stil inom hakparantes []. Om texten inte kan rekonstrueras eller tydas, har den ersatts med ...[?]. Överstruken text samt anmärkningen ”NB” har i regel inte återgivits. Paragrafnummer återges med fet stil, när de förekommer i handskrifterna. Av redaktören infogade uppgifter och kommentarer, såsom var ny sida i handskriften börjar, förtydliganden, tveksamheter etc., har satts inom hakparentes med kursiv stil.

Stockholm i januari 2018

Tobias Sundin

Domboksprotokoll 1649–1690

Ting 3 april 1649

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 3, fol. 98r–100v, ÖLA. Vissa kompletteringar, angivna inom hakparentes, har hämtats från den renoverande domboken i Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3133 (Gävleborgs län), fol. 529r–530v, RA.

Anno 1649 den 3 aprilis tå laga tingh höltz uthi Raffwens lähnsmansgårdh Kulstadh, närwarandes H. K. M:ttz befallningzman förståndigh Pehr Erickson Niure sampt de 12 edswohne lagrättesmän. Nembden:

[Oluff Larson i Wästanbäck	Suen i Lunden
Oluff Elianson i Eedhe	Nilss Pärson i Näset
Suenn Anderson i Suedie	Erick Pärson i Åsen
Anders Joenson i Ammer	Anderss Pärson i Bye
Jönss Erikson i Håsiöö	Ahmphin Påelson i Bissgården
Sachariass Påelson i Bye	Oluff Joenson i Lien]

1. Befallningzmannen tillsporde allmogen om den bewilliade silfwerskatt wara aff hussmännen uthgifne, swarade lähnsmannen medh de tolff att befallningsman Johan Christophersson hafwer dem upburit.

2. Förmantes allmogen flijteligen att de granneligen förfahra effter de finnar som boendes ähro i Medelpadh om elgiarnas \u[t]skiutande och/ hädan förande medh hudar och kiöt sökia och upspana på affradzskogarne, lagföra finnarne på behörligh tijdh och tillbörligh straff föllia låta efftersom i otijdh sådant förehafwes. [fol. 98v]

3. Trädde Karin Andersdotter enckia i Lijden för rätten, kärandes till lähnsmannen i Stugun Simon Erickson medh hans \4/ medharfwingar om Munssåker gården \4 tunlandh/ som Jon Jonsson på sin hustrus wägna skyldh till besitter, och för en rumb tijdh böxlat hadhe för 12 r.d:r, och elliest sytt hans förman Pehr Andersson i 3 åhr. Karin säger sine fahrsystrar wara uthförlichte, der till hon hwarcken breff eller lefwandes wittne kan fram hafwa, att sine fahrsystrar wara \affsonnit/, Karin angifwer att sin fadher Anders Biörnsson hafwer uthlöst sin fahrbroder Oluff Andersson boendes i Helsingelandh, der till tolfften och gemehne man aldeles nekade, mehra upburit ähn 3 r.d:r om dedh war på giäldh eller kiöp wetta de icke.

R. [= *Resolverades eller Resolutio*:] Efftersom enckian Karin bleff 1648 den 10 aprilis dömbdt till \sin/ anpart i Munssåker, och den 2 majj giordt kiöp medh Erick Pehr[son] soldat, \sin [sahl.] mans broderon [o]del i odel [i] Lijden [...]deret [...] r.d:r, och swara gamble syskon effter kiöpbrefwetz inehåldh/ för 50 r.d:r der på opburit som kiöpbrefwet uthwijser, och rästen skall föllia. [fol. 99r]

4. Biörn Hälliesson i Uthanedh kährar till Oluff Biörnsson på Åssen i Forss sochn, om sin bröllopzkost i Åssgården.

R. Blefwo inför rätten medh handbandh wälförlicht att Oluff Biörnson skall gifwa Biörn Hällieson fem rijckzdaler.

5. Pehr Jonsson i Sildre, Lijdens sochn och Medelpadh belägen, äskar på Forssboerne om någon hielp för ded han hafwer warit till landztingh \och medh sitt tragne ahnhållande nåt/ att laxgårderna [*infogat ovanför lax-: \sta-!; renovationen har: staakegården*] \uth/i åmynnet skola affskaffas, [på det] \laxen/ kan hafwa sin opgångh \i elfwen/, låfwat honom 12 d:r kopparmynt, der medh ähro de förente.

R. Lofwade riktigt ährläggia.

6. Nilss Pehrson i Uthanedh Forss sochn klagar att Anders Pehrson sin granne hafwer giordt \sigh/ något förnär i et engeslät.

R. Nästkommande sommar skall syn dem emillan gånga. [*fol. 99v*]

7. Her Måns cappelän \i Raffwen/ fordrar till Nilss Oluffson i Böle att den tijdh feigden här emillan påstodh, hadhe en soldat ifrån Sielewadh i Ångermanlandh tagit aff omyndige barn dersammestädes i skiutzfärdh där ifrån en häst och hijtt i landet, när hästen kom i landet war han uthkiörd och icke förmåtte gå, bleff aff allom uthskuttin, kom Nilss Oluffson och togh hästen till sigh, fordra honom till sommaren, sådan bytte han bort hästen och fick ett skiut och en the korn emillan.

R. Efftersom hästen war uthkiördh och gammal, blefwo de wälförlichte att Nilss Oluffson skall gifwa till herr Måns 2 rickzd:r.

8. Siul Olufson i Nässet, kährer till Oluff Hansson effter en enkel mälingh \pante/jordh ibidem.

R. Siul Oluffson uthgifwer och igen löser sin pante mälingh för en r.d:r der medh ähre de förlickte. [*fol. 100r*]

9. Erick Pehrsson på Åssen låther upbiuda sine syskons anpart i be:te Åssen belägen som kiöpt ähr, \andra/ gången.

10. Oluff Oluffsson widh Skogen låther upbiuda 3 tunlandh jordh i Kråkwåggh 3 gången.

11. Erick Hansson i Ammeren låther upbiuda 3 tunlandh jordh i Torssgården, andre gången.

12. Oluff Pehrson wid Skogen låther upbiuda Mickill Erichsons borgares i Upsala sin hustrus jordh Skogen be:dh \andre/ gången.

13. Oluff Pehrson [*läs: Pehr Oluffson*] i Nässet upbiuder sin broders Erick Oluff[sons] odelspart ibid., förste gången. [*fol. 100v*]

14. Bengdt Hemmingsson i Stugun gifwer till kiänna, att Oluff Jonsson på Åssen war skyldigh sigh en r.d:r som uthlântes till cronones uthlagor. Oluff Biörnson på Åssen hafwer räckt Bengdt Hemmingsson handen för betalningen.

R. Effter dedh Oluff Biörnson öfwerlygdes medh twägge manna wittne, dömbde den ringa rätten att den \som/ går i \borgren/ han går i betalningen, effter thet 12 cap. Köpmåla *balken* och betala Bengdt den 1 r.d:r.

15. Nilss Nilsson i Tommatzgårdh låther upbiudha 1 tunlandh ibidem den han köpt hafwer aff sin mohrbroder Oluff Björsson i Åssen, förste gången.

16. [Text saknas]

Ting 14 november 1649

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 3, fol. 123r–124r, ÖLA. Nämndemännens namn har hämtats från den renoverade domboken i Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3133 (Gävleborgs läns renoverade domböcker, nr 2), fol. 542r–543r, RA.

Anno 1649 den 14 novemb. höltz laga tingh medh allmogen i Raffwens sochnstugu, närwarandes secreteraren ehrligh och förståndigh Johan Arfwedson uthi befallningzmans ställe, sampt de 12 edswohne lagrättesmän. N.:

[Oluff Larson i Wästanbäck	Suen i Lundenn
Oluf Elianson i Eedhe	Nilss Pärson i Näsedt
Suen Anderson i Suedie	Erik Pärson på Åsen
Anderss Joenson i Ammer	Anderss Pärson i Bye
Jönss Erikson i Håsiö	Ahmphin Påels. i Bissgård
Sacharias Pålson i Bye	Oluff Joenson i Lijden]

1. Lähnsman angifwer i rätta att Måns Larson hafwer belägrat Ingebohr Oluffsdotter, der till Måns ej neka kunde, och aflat barn medh henne.

R. Efftersom Måns samtyckt hafwer Ingebohr till sin echta hustru, dömbdes han effter dedh 3 cap. i Gifftemåla b. till 20 m:k. Häradh effterlät sin rätt i saaköran och han är en fattigh man.

2. Oluff Jonson i Krånge hafwer belägrat en pijga wedh namn Anna Oluffsdotter och aflat barn medh henne, Oluff samtyckt haf:r Anna till echta.

R. Dömbdes effter dedh 3 cap. Gifft. b. till 20 m:k.

3. Lähnsman angifwer i rätta att Pehr Jonsson i Stugun hafwer slagit Erick Bengdtson ibidem otta dagar effter pingesdagh medh en knijff i handen, der till Pehr ej neka kunde, och äre på bådhe sijdor medh handbandh wälförlickt.

R. Pehr Jonson dömbdes effter dedh 10 cap. Sår*målabalken* med willia, för kiöttsår till 6 m:k. [fol. 123v]

4. Hans Oluffson i Gisslegårdh klageligen tillkiänna gifwer, att Oluff Jonson i Påfwelgårdh hafwer kommit till Jon i Pålgårdh och der begyntes en träta dem emillan, bådhe medh slagh och skiälsordh som ohöfligit kan wara \att skrifua/, Oluff nappade till ett tobackzhuss och slogh Hans i ännat så att blodden uthrann och war blått i 3 weckor. Detta wittnar \kyrckioherden/ sampt twenne andre beskiedeligh män, Jon i Torsgårdh och Erick Hanss. *ibidem*.

Oluff Jonsson bleff saakfält för blodhsår 3 m:k för pust 3 m:k effter dedh 10 och 13 cap. i Sår*m*. medh willia. Item \3/ m:k för skiälsordh. 6 m:k effter det 31 cap. Råstugo b.

R. Hans Oluffson hafwer ock kallat Oluff Jonsson i samma reda lijka skiälsordh, saakfält till 6 m:k. [Resten av sidan oskriven.] [fol. 124r]

Erick Pehrson på Åsen, opbiuder 3 gången sine syskons inlöste anpart i be:te Åssen belägen.

Erick Hanson i Ammeren låther opbiuda 3 tundlandh jordh i Torssgården, tredie gången.

Oluff Pehrson widh Skougen låther opbiuda Michel Ericksons borgares i Upsala \sin/ hustrus jordh Skougen be:dh, tredie gången.

Pehr Oluffson i Näset opbiuder sin broders Erick Oluffsons odelspart ib. belägen, andre gången.

Nilss Nilss. i Tommatzgården låther opbiuda 1 tundlandh ib, den han köpt hafwer aff sin mohrbroder Oluff Biörnson i Åssen, andre gången.

Måns Jonsson i Wästanedh låter opbiuda 3 gången en inlöst jordepart \8/ mäliger ibidem belägen.

Item 8 mäliger kiöpe jordh ock i Wästanedh.

Ting 11 december 1650

Källor: A: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 3, fol. 170r–172r, ÖLA. — B: Renskrivet protokoll i samma volym, fol. 180v–181r.

[A:]

Anno 1650 den 11 decemb. höltz laga tingh medh allmogen uthi Raffwundh, närwarandes landzskriffwaren ehrligh och förståndigh Pehr Welhelmsson uthi befallningsmans ställe.

Nemdden.

Erick Pehrson på Åsen	Oluff Larsson i Wästanbäck
Amphin Pålson i Biskopsgårdh	Erick Siulson i Ansiö
Anders Jonsson i Döwijken	Anders Pehrsson i By
Essbiörn Jonsson i Kulstadh	Oluff Jliansson på Edhe
Nilss Pehrsson på Näset	Oluff Jonsson i Lijn
Zacharias Pålson i Byn	Swen Andersson i Swedie

1. Erick Pehrsson i Sandlägden för tresko i wägabyggingh – 3 m:k effter dedh 33 *capitlet* Tingmåla b.

2. Oluff Nilsson \soldat/ i Pålgårdh klagar thed en husman Pehr Oluffson i Böle hafwer kommit och fört skiälsordh på sigh uthi sitt hus, och nu ähr icke tillstädes, och lageligen stämbder till tingz.

Derföre ähr Pehr Oluffson saakfält till 3 m:k effter thed 33 cap. Ting. b.

3. Opreciterades *hustru* Elin Kruses skuldfordran hos allmogen, swarade att hennis *salig* man Clas Larsson togh sitt uth och icke sporde, mästedelen aff skuldmännen wara dödth, och icke hadhe effter sigh uthan stor giäldh. Wille sigh medh edh affwärria, de qwar lefde. [fol. 170v]

4. Erick Matzson fullmächtig å befall. Pehr Ericksons wägna och præsenterade en kiöp gifwin aff Lars Jöransson i Solum, thed han hafwer såldt sin hustrus och dotters arfwējordh

effter *salig* Morten Oluffson i Hernösandh, liggiandes uthi Edhe, \tolff/ målingar, uthi Näs-gården nijo målingar, Österedh två målingar och Fors sochn belägen för 45 r.d:r. S. Morthen Oluffsons köpebreff på *bemälte* 23 målingar som han köp[t] hafwer aff sin broder Swen Oluffson \Edhe/, som köpbrefwet innehåldher, enä[r] Lars Jöransson sin s. swärfaders jordh såldt hafwer. Swen Oluffsons barn står nu för rätta och swarar till sin s. faders giorde köp och kunna hwarcken rygga eller rijfwa, emädan han aldrih kundgiordt dem om köpet; Swen Oluffson war skyldigh Morthen Oluffson och hafwer tagit penningar och andra waror effter handen tillåns.

Barnen säger detta köp wara sigh okunnogt, begärer sökia skotzmål, breff och wittnen om de kunde wara att finna. *Befallningsman* lät *remmittera/* till näste tingh.

5. Altså opbödz Edhe[?] jorde målingar, första gången. [*fol. 171r*]

6. Erick Matzson fullmächtig på her Måns wägna i Sundhe, kärandes effter 10 r.d:r som hans s. fader her Pehr i Rafwen hafwer kosthållit snickaren som giorde predikstolen ib. Ting allmogen bekiende att s. her Pehr hadhe en häst som beth till dödz en bonde häst i sochnen, altså gaff han bonden i stilla 5 r.d:r, och de 5 skall \kyrckwärden/ Anders i Ammeren betala på marcknan. Derföre räckte han Erick Matzson.

Detta köp blifwer infördt uthi dombrefwet.

7. Samma dag framträdde kyrckioherden her Hans Nilsson och tillsporde erfvingerne till Månsåkergården om de icke ähre wäl förlickte medh dedh köp som giordt \war/ och nu begärer stadfästningh inför rätten medh handbandh, att hållas måtte.

Först sålde Simon Erickson i Stugun och hans 3 syskon, Britha Erickzdotter i Biskopzgården Påfwels hustru, Karin Erickzdotter enckia Gilssgårdh, sin systersons Jon Oluffsons i Tannäs och Kirsten Erickzdotter Swens hustru i Lansom, sin odels anpart 6 r.d:r \bekom alla tillhopa /.

Item Biörn Nilsson i Hårgårdh medh sina två systrar Karin och Märith Nilssdottrar sin anpart för 6 r.d:r.

Item Anders Pehrson i Byn medh sina medhsyskon och 6 r.d:r alla tillhopa.

Påfwel Oluffson i Ansiöö medh sina medhsyskon och 6 r.d:r.

Item kiendes iagh[?] och Karin Andersdotter i Liden soldt sin anpart uthi be:te Munsåker för 20 r.d:r. [*fol. 171v*]

Item gaff her Hans till Erick Pehrson \soldat/ i Munsåker \för böxel 12 r.d:r/ ~~för sin arf och odelsrätt otta r.d:r för dedh han sytt en gammal qwinna på gården, \sin faders så/~~ der medh handsloges de 4 r.d:r i sone[?] för bruket. [*I marginalen: Twenne böxler*]

Her Hans hafwer gifwit elloff r.d:r till Jon i Torsgården \i böxel andre gången/. Altså blifwer summan [*lucka*] .

8. Jon Oluffson en ung drängh fordrar sin faderbroder Jon Jonsson i Torsgården i rätta, och äskar effter sin faders 3part i ett tundhsädh ibidem, som Jon Jonsson brukar, Jon begärer uthlösa sine bröders barn medh penningar; efftersom barnen en dehl ähre omyndige och icke kunde wara sine målsmän; uthan sträfwar effter jordlott till föda och oppehälle; in till de kunde komma till mogen ålder.

Jon Jonsson låfwade sine bröderbarn till föda 2 th:r korn om åhret uthi 4 åhrs tijdh, och sådan till lösen.

9. Rasmus Jonsson i Krånge för oqwädins ordh inför rätten saakfält till 3 m:k \rättens ensaak/. [*fol. 172r*]

10. Samma dagh framträdde Erick Pehrson på Åsen och præsenterade en lagbudin och lagståndin kiöpeskrifft, thed han hafwer kiöpt aff sine halff bröder Nilss Pehrson i Fiäle hans fäderne arfwejordh på \Öster/åssen, derföre hafwer Erick Pehrson gifwit honom sex och en halff r.d:r 1 ort och 4 skillingar.

Item kiöpt aff Hans Pehrson i Kiöstadh och hans faste odelsjordh och arfwelott uthi be:te Österåssen och gifwit 6 ½ r.d. 1/2 ort 4 skillingar.

Såsom och aff sin halfbroder Jon Pehrson på Österåssen hans arfwepart ib. belägen för 9 r.d:r.

Item hafwer han och kiöpt aff sine halff systrar Ingridh, Britha, Anna och Märith Pehrsdöttrar kiöpt och deras anpart, och derföre hafwer han gifwit harthera systran 3 r.d:r 1 ort och otta skillingar, der medh ähre de uthbetalt och affunnit ifrån sitt fäderne och odelsjordh i Österåssen.

[B:]

Raffundz tingelagh. Nembden:

Erich Persson på Åhssen	Olof Larsson i Wästanbeck
Amphin Påwelsson i Biskopzgård	Erich Siulsson i Anssiöö
Anderss Joensson i Döfwiken	Anderss Pedhersson i By
Essbiören Joensson i Kulstadh	Olof Jlliansson på Eedhe
Michell [Nils] Pedersson på Nässet	Olof Joensson i Lijen
Zacharias Pålsson i Byn	Swen Andersson i Swedie

1. Erich Pärsson i Sandlägden saakfälles för tresko uthi wäghabygningh 3 m:k efter det 33 [cap.] Ting. b.

2. Framträdher een soldat Olof Nillsson i Pålgården och anklagar een huussman Per Olofsson i Böhle för skälzordh sig påfördhe uthi sitt huus.

Per Olofsson haf:r denna gången försuttit lagha stemningh ty saakfälles han till 3 m:k.

3. Framkom we:tt befallningzmanenss fulmechtig, Erich Matzsson och præsenterade een kiöpskrift gifuen af Larss Joensson i Solum, thet han hafuer såldt sin hustruss och doterss arfjordh effter sal. Mårten Olo[f]sson i Hernössandh, belägen uthi Eedhe 12 mälningar, uthi Nässgården nijo mälningar, uthi Östereedh 2 mälningar, och dhet alt uthi Forss sochn, huilken han sal. Mårten Olofsson kiöpt hafuer, af sin broder Swän Olofsson för 45 r.d:r som deras kiöpbref uthwissar, och upbudit dett första gången. Här emot lägia sigh Swen Olofz barn, inkastandess något jäff, om sins faders kiöp, efftersom thet them aldelles har okunigt warit, och ähr dem efter derass befäran effterlåtit upsökia skottzmåhl, bref heller wittnen, huar medh dhe kunna sins faders kiöp ogilla, huar dhee them finna kunna till näste lagha tingh.

4. I samma sinne kärrar b:te Erich Matzsson fulmechtig å her Månssas wegnnar i Sundhe efter 10 r.d:r som hans sal. fadher fordom kyrkioherdhe i Rafuen skulle af almogen bethallass för thet han hafuer hållit snikaren kost som predickstollen ibidem giorde. Almogen hadhe här emot dät alenast inwända [fol. 181r] att s. här Peder derass kyrkioherdhe, hafuer hafft een häst som een annan bondehäst i sochnen har bititt till död, ty efterleet han bonden uthi skadha för sin häst 5 r.d:r af be:te summa men dhe 5 r.d:r som restera, lofua the sigh betalla till nästkommandhe Jemptemarknan, therföre och kyrkiowerden Anders i Ammeren caverer och Erich Matzsson medh handhsträckningh försäkrar.

5. Framträdhe inför rätten kyrkioherden wällärde här Hans Nillsson medh erfuingarna till Månssgården, och dem tillspörier om någon af them oförlijkt ähr på någon there sätet, tå gifues honom the swaren att the wara alle så wähl för jordh som böxell nöijachtigen contenteradhe, och till dess större wijssheet medh handhebandh be[k]räftadhe inför rätten sin willia att wällb:te her Hans må tagha fastebref der på när sigh hälst behagar.

6. Fordrar en ungh drängh Joen Olofsson be:dh af sin farbroder Joen Joen[sson] i Torssgården 1 tunlandh sädh ibid, effter sin fadher, sigh och sine syskon i arf tillfallit, thet nu Joen Joensson brukar.

Joen Joensson begärer wähl sine brodheres barn uthlössa, men efter dhe ähn ähre unga och omyndige, kundhe thet ännu intet skee, uthan Joen gifuer them efter een frijwilligh lofuen och tillsäielse, uthi 4 åhrs tijdh 2 t:a korn huart åhr till upphälle, och sedan gåå till lössen.

7. Samma dagh kom för rätten Erich Persson på Åhsen, medh eet laghubdit och laghständig kiöpbref, huru han hafuer kiöp af sina halfbröder och syskon deras arfuejordh på Österåhsen, och dhem afbetalt sosom föllier:

Nillss Persson i Fiälle för sin anpart 6 r.d:r 1 ort 4 skilli[ng].

Hanss Persson i Kiöstadh för sin anpart 6 ½ r.d. 1/2 ort 4 skilli[ng].

Joen Persson på Österåhsen för sin arfpart 9 r.d:r.

Ingrid, Brita, Anna och Märít Pedersdoter huarthera för sin part 3 r.d:r 1 ort och 8 skillingar.

Här medh the och hafua afhändt sigh all sin bördhe rätt, och dhen undt sinom *käre broder* för sigh och sina effterkomandhe besitt[ia] nytia och bruka, för uthan alt åthall, ther på han och medh allas theras consens må tagha fastebref när sigh behagar.

Ting 16 december 1651

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 3, fol. 224r–225r, ÖLA. Texten i § 1 ett har hämtats från den renoverande domboken i Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3134 (Gävleborgs län), fol. 645r–646r, RA, på grund av många överstrykningar och text i marginalen.

Anno 1651 den 16 decemb. höltz laga tingh medh allmogen i Raffwundh, närwarandes befall:n ehrligh och wäll:tt Pehr Erickson Niure sampt de 12 edsworne laghrättesmänn. N:

Er[i]ck Pehrsson på Åsen

Oluff Larsson i Wästanbäck

Anphin Påfwelson i Biskopsg:r

Erick Siulson i Ansiöö

Anders Jonsson i Döwijken

Anders Pehrsson i Byn

Essbiörn Jonsson i Kulstadh

Oluff Ilianson i Edhe

Nilss Pehrsson på Näset

Oluff Jonsson i Lijn

Zacharias Pålson i Byn

Swän Andersson i Swedie

1. Lännsman angifwer i rätta en högmåls saak, thet en bonde hustru Erick Pehrsons [*originaldomboken har: Ericksons*] i Böle, Dordi Pehrspotter *benämndh*, ähr kommin i roop och rychte, att hon skulle hafwa brukat trolldom och löfwierij, hwilket sålunda uthkommit ähr, att en lithen pilt Oluff be:dh, elloff ähr gammal, och en flicka Sisill be:dh, tolff ähr gammal, hafwa berättat såsom the och än nu in för rätten thet samma göra, att den tijdh dhe ginge i wall medh boskapen i höstas, kom löpandes en bära (som then trolskapen här kallas) hwilken när pilten bleff warse kastadhe han sin knijff öfwer honom, så föll han öfwer ända och begynte sparcka fötteren, detta giorde pojken fördenskuldh att han hafwer hördt af andras taal,

att när man skulle kunna kommas åth [fol. 645v] bruka ståhl öfwer sådan troldskap, skulle the inthet kunna göra skadha, uthan en skulle då kunna få honom fatt. Emädan pilten och flickan stodh och sågo på be:te bäran, så kom där löpandes en geet och wille stंगा dem och iaga dem ifrån bäran, men the slogo emot henne effter sin förmågo och finge omsijder öfwerhanden; Ther effter bleff geetan förwändt uthi ett ögnableck, till een qwinnes person och badh dem, att de willia låtha sigh få bäran igen, der till de aldeles nekadhe, men ehuru längie hon badh och lofwadhe dem godhe löfften; Pilten till något smör, en wacker fästermöo och en godh gårdh, flickan en wacker man och godh gårdh, där medh fick hon bäran igen; Så frågade hon pilten om han skulle kiänna sigh, swarade han ia, och att han henne seedt hafwer uthi Krånge i ett bröllop; Sädan frågade hon flickan om thet samma, men hon kunde icke kiänna henne, där med skildes hon ifrån dem; När barnen kommo hemm förtälde de detta för sine föräldrar, hwadh de seedt hafwa och huru tillgångit war; Och sade då straxt såsom än säija, att det war ingen annan qwinna än be:te Dordj. [fol. 646r]

Straxt kyrckioherden herr Hans detta fick förnimma, läth han stämbna alla qwinnor i sochn medh tijonde smör på en dagh, tå be:te barn woro tillstädes, att uthwijsa den de i skougen seedt hafwa, enär denne Dordj fram kom, så ropte de (denne äret). Widh samma tal stå barnen än nu stadigt och framgeent inför rätten det samma bekiänna, här emot förplichtar och högeligen swär ofwanbe:te Dordj, för hafwer sigh ynkeligen här öfwer, nekar aldeles sigh någon tijdh slict brukat hafwa, eller den som barnen woro sedt hafwa.

R. Efftersåsom saaken synes mörck, och twänne omyndige barn påwijter henne denne groffwe synd och mi[s]gierningh, och man slicht om henne tillförende icke hafwer någon tijdh spordt; Kan för denne gången, denn nedrige rätten icke något wist i saaken sluta, uthan pålägger henne tillijka hennes man, som och sigh högeligen beplichtar, aldrih then ringaste kundskap om slicht hafwa, att the på nästkommande tingh hafwa grannar och någrannar som om hennes omgiängie wetta witt[na], hwadh thet skall gifwa någon suspicion till en sådan last eller icke, i medler tijdh förmodes och någon större wissheet gifwas, aff andre omständighete[r] hwadh i saaken wist slutas bör.

[Avslut i Jämtlands domsagas dombok, fol. 225r:]

2. Leutenampten Alexander Tomasson begärer näste wåhr dagh syhn på sin gårdh Edhe och Näset, då tillnämbedes 6 aff tolfften, det uthrätta skall.

3. [Text saknas]

Ting 4 oktober 1652

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 3, fol. 240v–241r, ÖLA.

Anno 1652 den 4 octobris, höltz laga tingh medh allmogen i Raffwen, närwarandes landzskriffuaren ehrlich och förståndigh Hans Larsson, samt de 12 edsworne lagrättesmän. N:

Oluff Larsson i Wästanbäck

Swän Nilsson i Lundh

Swän Andersson i Swedie

Essbörn Jonsson i Kulstadh

Oluff Eliansson i Edh

Oluff Jonsson i Lijden

Erick Pehrsson på Åsen

Zacharias Påfwelsson på Åsen [läs: Byn]

Anphin Påfwelsson [i] Biskopzg:r

Anders Pehrsson i Byn

Nilss Pehrsson i Näset

Anders Jonsson i Döwijken

1. Rassmuss Pehrsson på Åsen hafwer kallat Sigrith Jonsdotter på Åsen några groffua skiälsordh uthi druckenskap, dem han igen kallar och rättar, ångrar det hafwa giordt.

R. Efftersom han i druckenskap sadhe, och androm till warnnagel sådane stoor muniar[?] till näpst, wardt han aff rätten kiändt att sitta i kistan.

2. En syn skall anrättas emillan Kulstadh och Tiälamännen angående någon skough de om twistadhe, medh första lägenheet. [fol. 241r]

3. Jon Pehrsson i Österåsen låther upbiuda fyra och en halff mälingh i be:te Åsen, 1 gången.

4. Samma dagh gjorde Påfwel Pehrsson i Biskopzgården och Anders Pehrson i Uthanedh ett jordekiöp medh Erick Jonsson i Uthanedh, sålunda att de hafwa uplåtitt halffwa gården Uthanedh den han nu brukar, sin fäderne bördh och odel, och därföre hafwa the upburit tillhopa trettijo r.d:r in specie den sidsta medh den förste penningh, och de nu i dagh handslogos inför rätten medh handebandh, kiöpet stå som giordt ähr, ähr och lagbudit och laghståndet.

5. [Text saknas]

Ting 22 juli 1653

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 3, fol. 275r–v, ÖLA.

Anno 1653 den 22 julij, höltz laga tingh medh allmogen i Raffwen, närwarandes, landzskrifwaren ehrlich och förståndigh Hans Larsson Noræus, sampt de tolff edsworne laghrättesmän. N:

Oluff Larsson i Wästanbäck
Swän Nilsson i Lundh
Swän Andersson i Swedie
Nilss Nilsson i Tomatzgårdh
Oluff Eliansson i Edh
Måns Oluffsson i Hammar

Erich Siulsson i Ahnsiöö
Zacharias Påfwelss. i Biskopzgå:d [läs: Byn]
Anphin Pålsson i Biskopzgårdh
Anders Pehrsson i Byn
Nilss Pehrsson i Näset
Sören Oluffson i Kråkwågh

1. Erich Siulsson i Ahnsiöö, Nilss Nilsson [i] Tomatzgård, Måns i Hammar och Sören i Kråkwågh affladhe sin tolfmans edh medh handh å book.

2. Erich Oluffsson i Böle ladhe sigh uthi annars mans saak och giordhe oliudh, saakfälles han till 3 m:k.

3. Jon Siulsson i Kulstadh, angifwer lähnsman thedh han hafwer belägrat och giordt mökränckningh medh en ung giänta Ingeborgh Pehrsdotter, och icke will ächta henne, kan ock eij neka synden hafwa bedrefwit. Saakfälles han till 40 m:k effter det 3 cap. Gifft. b. Siul Oluffson i Kulstadh räckte hand för sin son Jon. [fol. 275v]

3[!]. Ländzman Essbiörn Jonsson, ahngaff i rätta, thedh Pål Swänsson i Håsiöö och Anders Oluffson ibidem såldat hafwa brukat onyttigh och skambligh \ordh/ uthi Pålsgårdh, och deras träta kommin aff några skilingher som de omtwijstade, altså hafwa the oppå den andre

stooreböndagh sidst förledin råkat uthi slagzmåhl hwar andra medh händerne bultat, kan eij här till beneka uthan skyller skulden hwar på annan.

R. Den nedrige rätten kunde icke befrija dem, uthan effter H. K. M:tz och regeringens uth-gågne placat, dömmes de till 40 m:k för förbudh, helst emädan de ähre uthfattige badh allmogen för dem att de måtte slippa bådhe medh 40 m:k.

4. Erich Nilsson och Måns Larsson, hwilka hafwa stulit Erick Spores stoo, affladhe sin bötter effter den Kongl. hoffrättens resolution hwar sin 6 r.d:r.

5. Kyrckioherden wällärdhe herr Hans, läth upbiuda Gisslegården 1 gången.

6. [Text saknas]

Ting 15 augusti 1654

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 4, fol. 15r–16v, ÖLA.

Rafwens tingelagh. Anno 1654 den 15 augustij höltz lagha tingh, närwarandess befallningzman well:te Jacob Christopher[sson] Steenklyfft, och effterskr. sutto i retten nembl.

Anderss Joensson i Amer

Erich Siulsson i Anssiöö

Suen Andersson i Suedie

Zacharias i Byen

Anderss Persson i Byen

Amphin Pålsson i Bispgården

Nilss Nilsson i Thomassgårdh

Oluf Eliesson i Edhe

Nilss Olufsson i Westanbeck

Nilss Persson i Näset

Sören Olufsson i Kråkuågh

Oluff Joensson i Lijn

1. Biörn Olufsson huusman oppå Kiäälén, ähr uthj oppenbart rychte kommin, hafua uthj sängh legat medh Britha Suenssdotter på be:de Kiälen den tijdh dee uthj bröllop woro hoos Nathanaell Joensson i Krången. Tillspordes huem sagussman till sådan beskyllningh fanns hel:r warit hafuer, huar till ingen framkom som sådant skriffte hel:r uttala wille: men effter såsom bewijstes, att för be:te Biörn hafuer medh sin hustru samma natt i sengh legat iämppte mångt andra män och quinnor, och pijgan för trångmål skull effter sengierum till honom gick och brede wedh hans hustru sigh nederladhe och elliest der medh honom i samma syskon sängh lägho honom intte något oährligit beskylla heller förwijtha kundhe. Dömbd[e] retten honom Biörn för samma beskylningh frij, och ingen må hel:r skall, widh lagha plicht, macht hafua honom Biörn hel:r pijgan för samma wijtesmål att beskylla heller förwijtha, huarcken uthj samquemme kyrckewegh hel:r på huarie handa rett dedh helst wara kan.

2. Erich Pedhersson oppå Åsen och Amphin Pålsson i Bispgården kiorckiowärdar uthj Fårss sochn klagadhe effter ett fiskie i be:de Fårss sochn, Kogill benemb[d], som tillförende under Forss kyrckia legat hafua och der aff taxa giordt, aff dem som dedh brukat hafua nembl. 1/2 r.d:r och samma fiskie nu uthj sex åhrs tijdh förfallit och obrukeligit warit hafwer [fol. 15v] och altså kyrckian till afsaknad. Altså resolverades, att der kyrckioherden i Lijdhen samma fiskie icke optaga och bruka will skall nest omligiande byegårdar tillståndh hafua sådant giöra och kyrckian sin åhrliga taxa prästera.

3. Effuen på samma sätt afsades om Finsellz \halfua nattz/ fiskie som aff ålder legatt hafuer under Helssiöö kyrckia, nembl. att der kiorckioherden icke will åhrligen derföre den taxa

nembl. en ortt uthgifua, skole byegårdarne samma halfua fiskienatt bruka och kyrckian sin åhrliga skatt betala.

Elliest emädhan såsom nu berättades aff troowärdige män effter deras förfädhers berättningh, att kyrckioherdarna aff ålder hafua uthgifuit för tridie partten aff Hanningz forssen som under Forss kyrckia legat hafuer en ortt åhrligen, heller och uthj stellet ablater till kyrckian förskaffa: män alldenstundh kyrckioherdarna nu på en tijdh sigh derifrå undandraget hafua, resolverades, att der kyrckioherden icke nu äffuen som aff ålder skiedt \ähr/ samma ortter hel:r oblater i stellet för taxan till kyrckian åhrleggia will, skola byamennerne för huilka fiskiegrundh ligger, samma fiskie bruka, och \till/ kyrckian sin rentta der aff åhrleggia.

4. Bleeff afsagdt emillan Joen Joensson i Torssgårdh och hans sal. brodhers Oluff Joenssons barn, dedh han effter godhe mäns lägningh skall åhrligen gifua een skiäligh afradh \nembl. 1 ½ t:a korn/ aff deras ahrfuelått i be:te Torssgårdh hemmanet till dee omyndige barnens födha och underhåldh, och sädhan när alla barnen till sina myndige åhr komma skall lagh-ligen uthföras dem emillan, huilken hemmanet besittia skall, helst effter hemmanet så lijtet åhr, att dedh icke tålas kan i tuu rifuas och deelas. [fol. 16r]

5. Oluff Joensson i Pålgårdh reechte Joen Hansson wedh Skougen handen, dedh be:te Joen skall uthan någon betalningh hafua sin muulebeet oppå Påhlgårdz skougen allenast uthj säx wiekors tijdh och sedhan wijka der ifrå, doch så att han honom ingen oförrett heller förfångh tillfog oppå hans slätteängh.

6. Nembden afsadhe dedh Hamergårdzmennerne iempte Pålgårdzmannen skole lijka deelachtige wara uthj dedh afradzlandh som dee eensse och tillhoppa böxlat hafua effter som dee af fåhrne tijdh brukat hafua huar effter ego sina, oachtadt att denne som böxlebreffet hafuer ställa låtit hafuer alla nyttigheter och tillegor sigh påfördt, och således williandes dee andra afträngia och sin profit ahnsee.

7. Kyrckioherden wyrdige h.r Hanss opbiuder Gislegården medh dess underliggiande öde-godz som han sigh tillhandlat hafuer, andra gången.

8. Oluff Pedhersson i Skogen, wittnadhe för sittande rett hafua åhrligen till förrige landzskrifuaren Hanss Larsson uthgifuet effter 2 tunnelandh uthsädhe, der emot allenast i jordeboken opfördt 1 ½ tunnelandh. Elliest bekiende Suen Nilsson i Lunden i Hellesiöö sampt Larss Joensson hafua till honom åhrligen betalt för 5 ½ tl:d, der emot allenast opfördt 4 ½ tl:d och rechningh föregiordt.

9. Joen Pedhersson på Åsen opbiudher den jordh i Österåsen liggiandes, andra gången som han aff Erik Suensson oppå Edhe köpt hafuer.

10. Nembden afsadhe och dömbde dedh leutinampten manhafftigh Alexander Thomsson fastebreff bekomma skall oppå Eedz- sampt Nääsgården och Östereedh som han aff förrige befallningzman Pedher Eriksson Niure för 60 r.d:r medh dess tilligiande låtter och lunder tillhandlat [fol. 16v] hafuer undantagandess fyra mälingar jordh som Joen och Ingiemaars sönnar ifrå Indal och Lijtz [läs: Lidens] sochen föregifua sigh odelsmän till wara och obetalte åhr.

Ting 19 juni 1655

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 4, fol. 34r–37r, ÖLA. Protokollet är till viss del skadat. Vissa kompletteringar angivna inom hakparentes har hämtats från den renoverande domboken i Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3136 (Gävleborgs läns renoverade domböcker, nr 4), fol. 288r–291r, RA.

Anno 1655 den 19 junij höltz lagha tingh uthj Rafuen, närwarandes landzskrifuaren Larss Joensson Roshemius uthj befallningzmans well:te Jacob Christopherssons frånwaru och stelle, samt efftershr. opartijska och eedhsuorna ifrå Refssundz tingelagh sutto i retten.

Oluff Joensson i Tafnääs	Oluff Nilsson i Udbyn
Brodde Olufsson i Ahnwijken	Larss Larsson i Benssiöö
Larss Broddesson i Backen	Oluff Kielsson i Döwingen
Nilss Ifuersson i Bogssiö	Pher Jönsson wedh Åhn
Erik Larsson i Ahnwijken	Joen Persson i Bodssiöö
Erik Persson i Flatnor	Per Bengdtsson i Biörne

1. Framsteltet för retten Joen Olufson i Pålgårdh huilken medh tuenne sine sönnner Joen Joensson en såldaat och Oluf Joensson förfluttne 1654 den 20 junij som war tijnssdagen för midssommarsdagen hafua mördat i skogen tvenne stycken finnar, Issak Danilsson ifrå Wijgssiö samt Nilss Matsson ifrå Östergreningen och Ångermannelandh, iemwel Joen Mickilsson ifrå Liustorp sochn och Medelpadh, huilket mordh dee löhn å lagdt hafua intill den 22 feb. 1655, då befallningzman förmedelst målzägarens klagan sådant efftersökia läth, och bekienner ofuanbe:te Joen Olufsson som nu tillstedes ähr mordet således tillgångit hafuer som föllier nembl.

Be:te Joen Olufsson i Pålgårdh bekienner, att när han ofuanbe:te tijdh medh sina tvänne sönnner be:de Joen och Oluff ginge till sine slättemyror att slåa widh Kielsiöö flodhen, då hafuer han sielff begyntt slå, men sönnnerne ginge i en båt att draga noot heller fiskia, huilke när dee oppå siön kommo, då blefue dee warse en eeldh på andre sidhan om slåtmyran, och således sigh tillbaka begofu och sadhe till sin fadher, der ligia dee tiufuarne som oss uthj vår boostälen stulit hafua \vår 14 dagars kost som för oss i fäboderne lagd/, och altså \wille/ den äldre brodern Joen gå att beese huru manstarke dee woro, huilket hans fadher honom förwägradhe, altså begyntte dee samptlige att slå på sina myror. Uthj medlertijdh hafua dee rådhslaget sine emillan, och ginge så ahn, effter dee ingendera kienna kunna heller fasttaga förmätte, och skööt så be:te Joens tuenne sönnner bådhe till och drabbadhe tuenne af finnarne Isak Danilsson som sigh medh byssa emot dem reeste samt Nils Matsson ifrå Wigssiön så att de fölla genast bådhe steendödha, sedhan luppoo dee till den tridie finnen Joen Mickilsson ifrå Laxssiön den fadhren be:te Joen medh en yxhammar i hufuudet slaget så att han gienast föll och strax till jorden, altså ginge dee ifrå dem till deras e[ldh] \der d[e]/ [fortsättning på fol. 37r] legat hafua och togh deras tree stycken byssor alla ladda, samt tuenne stycken messingz-kiettlar små och en lijten kopparkiettell ihopslagen och tree stycken serkiar, der uthj wore siuu stycken nätt, säx fambnar ny noot, ett elgzkalfskin samt åthskillige små kornpossar aff 20 hel:r 30 korn hwardera, iemwel somblige salt och malt uthj.

\Tillfrågades den Joen Olufsson om han något kundhe igenkienna aff finnarnes saaker som honom tillhörde? Der till han suarade intte, uthan dee hafua borttaget fiortton dagars kåst och allena igenfant några små brödh smulor i deras serkiar. Sedhan och huadh de hafua giordt aff deras kråppar sedhan de slagne blefue? Der till han swaradhe att dee liggia i alla sine kledher som de ginge på samma rum de skuttne blefue/. Sedhan när dee således bestelt hafua, gick en aff sönnnerne Joen be:d hem till sin granne Oluff Joensson i Pålgårdh, att hafua honom medh sigh dijt när i skogen och bese huadh de bedrifuit hafua, doch medh alsom störste förmaningh att han icke sådant för någrom openbara skulle, huilken annan dagen hans begieran effterkom och sigh medh honom på den ortten begaff. [fortsättning på fol. 34v]

Tillspordes honom Oluff Joensson huadh och huruledes der i skougen passerat ward[t], han bekiende att tuenne aff finnarne lågho steendödha, men den tridie som starkast war ähn då lefde så att han lyffte op sin ögo och sågh oppå dem: då sadhe den älste broderen Joen som den dagen tillförende skuttit hafuer \sadhe/ till be:te sin granne Oluff Joensson medh begieran han wille honom till död s[1]å, huilket han wedersaadhe och badh Gudh sigh der ifrå wille bewara, altså stegh denne Joen Jonsson till och honom medh en yxehammar i hufuudet slogh så att han icke mehra rördes. Be:te Oluff Joensson bekienner och att denne mördaren Jon hafuer honom en aff finnarnes byssa gifuit på dedh han skulle mordet medh dem döllia, dedh han och gjorde intill dess befallningzman hafuer om samma saak under wedret kommit och befallet lenzman der om hemlige och i tystheet förfara huem gierningen giordt hafuer, då hafuer be:te Oluff bekiendt sigh byssan således bekommit.

Aff dee saaker som de dödha finnarne medh sigh hafft hafua igenkienna måleganderne deras brödher nembl. tree stycken byssor samt tuenne messingzkiettlar små och ett befuernäät och befuerjern, medh 2 yxor dedh bönderne samtyckte och icke för sitt kiende. Anderss Joensson i Ameren som en lijten kopp:r kiettel egte samt Torsten i Kråkuagh och Kiel Torstensson ibidem som en noot om säx fambnar tillhörde, iemwål Oluff Persson i Gewågh och Anders i Döwijken igenkände afladhe sin eedh tillijka medh sine grannar Sören i Kråkuagh samt Nathanael i Krånge iämwell Anders och Nilss Persson i Uthanedh dedh samma saaker dem tillhörde och finnarne som nedherskuttna ähre ifrå deras fiske siögar och fäbostelen röfuat hafua förledne 1654 fiortton dagar för midsommarsdagen. Wittnade och elliest allmogen i heela tingelaget dedh samma bönder hafua effter be:de sine saaker klagat.

Sedhan fans och i deras faggor 15 stycken små påssar enpart korn en deel maltt och somblige saltt uthj, huilket dee tuifuels uthan effter dedh så ringa war icke till födho brukat, uthan heller till andra olåflige konster. [fol. 35r]

Anderss Pedhersson i Uthanedh öfuertygadhe be:te slagne finners Joen Mickilssons brodher och målsägare ifrå Laxsion och Liustorp sochen Mickill Mickilsson dedh han medh sin brodher Marckus Mickilsson hafua för tijo år sedhan wedh sin och sine grannes fiskesiö stulit fyrtijo stycken näät om 6 fambnar stycket, trettijo fambnar noot halfft ny och halfft något slittin, en lijten kookkittill samt en halfslittin båät, den dee tuåå mijl rodt hafua och sedhan huggit håål oppå båthen och sedhan i sion nedersenkt, på dedh ingen deras tiufuerij förnimma skulle. Stenarna samt treeflåhn hafua de oppå landet afskurit på dedh dee lettare war skulle att bära. Be:te Mickill kan icke nek[a] dedh han medh sin brodher sådant ju bedrifui[t] hafua: men säger sigh den tijdhen icke mehra ä[hn] tolff år gammal warit, och icke sin uthan sin broders be:de Marckuses (som nu båtzmahn år) rådth och bedriff.

Lenzman medh tolfmen \tillspordes/ samt gemene allmo[gen] her uthj Rafuen, huarföre dee emot befallningzmanns tuenne alfuarsamma skrifuelsser och befallningar \af den 12 feb. samt 1 martij 1652 [läs: 1655]/ hafua slept den ena fengzladhe mördaren och såldate[n] Joen Joensson: der till suaradhe lenzman medh to[l]fmen och gemene allmogen, dedh alles deras samty[ckio] warit, och för honom i lyffte gått, huilken se[dhan] emot sitt gjorde lyffte och deras förmodhan, sigh o[ppå] flychten begifuit. Men den andre hans brodh[er] och mördare Oluff Joensson war till Närige afr[eest], förre ähn saaken openbarat bleeff.

Tillfrågades målseganderne om dee sigh medh dråpare[ne] förenas kundhe, der till dee på beggie sijdhor sigh förenadhe således, att Oluff Månsson ifrå No[rdsiö] åch Ångermannalandh oppå Nielss Matssons wegn[er] ifrå Graningen samt Larss Danielsson ifrå Wi[gsiöön] på sin broders Isak Danielssons och Mickill Mic[killson] ifrå Laxsion på sin broders Joen Mickilso[ns] wegnar gofuo sigh tillfridz medh nijotijo r.d:r i för[lijkningh], helst effter dee sielffua måste bekienna samma [deres] afledne brödher hafua sigh förrändt, der elli[est] nådige öfuerheeten dem medh lijfuet benåda [täctes]. [fol. 35v]

Ehuruwäll såsom dessa afledne finnar och tillförende namngifne ähre uthj förbuden tijdh oppå annars skogar räntt hafua och der den nestomliggiande oförrettat, som elliest mål-

äganderna sigh medh penningar hafua förnöija låtit och icke effter dråparenes lyfft stå, \der den högprijslige Kongl. hofrett dem benåda wi[lle]/. Kundhe denna ringa rätten icke annat giöra uthan [*överkorsad text:*] ~~honom Joen Olufson~~ i Pålgården som nu närwarande ähr \och en så lången tijdh nembl. ifrå den 20 junij 1654 och till den 12 feb. 1655 å mordet än lagdt hafuer/ effter dedh 1 cap. höghmåla balcken jemwål Gudz lagh Exod. i 22 såsom och honom Oluff Joensson i Pålgårdh som till dödhen dömbdt andra dagen medh mördarena warit och sigh medh een byssa låtit aftala att mordet tillijka medh dem döllia dömbdt \effter 12. cap aff tiuffbalcken/ till 40 m:k för dulzmåhl. Sedhan den ena mördare Joen Joensson be:d som fengzladhes war och förmedelst tingelagetz lyffte lätgiordes och oppå flytten kom remittera man \som största wisheet i ded om som förrige/ till den högprijslige Kongl. hofrettens nådige resolution och förklarinh.

Löffte för Joen Olufsson i Pålgårdh, Zacharias Pålsson i Byn, Biör i Gewågh, Erik Bengdtsson i Stugun, Måns Olufsson i Hamar, Oluff Persson i Gewågh, Sören Olufsson i Kråkwågh. Löffte för Oluff Joensson i Pålgår[dh] ähr ländzman Essbiörn och Erik Persson på Åsen. [*Här upphör överkorsningen, slutet av målet fortsätter på fol. 36r*]

Resolutio. Effter denna nu närwarande dråpares Joen Olufssons i Pålgårdh frijwillige giorde bekiennelse att han en stoor och grooff syndh så emot Gudh som elliest sin egen nästa begångit hafua, iemwäll der å så långan tijdh dölt nembl. ifrå den 20 junij 1654 och till den 12 februarij 1655 såsom och dee dödhe icke begraffuet uthan dem der föllo lega låtit på marckene, dömbdt effter dedh 1 cap. aff höghmåla sampt 42 cap. Edzöres balcken dödhen lijdh och undergå.

Sedhan belagande att tingelaget emot medfölliande optagn[e] befallningz mans strenge sedlar, att ahntasta och \i godh förwaring hålla/ dråparene, hafua uthur fengielsset tagit den ena dråparen och be:te Joen Olufz son Joen Joensson och så[ledes] på flych[t]en kommit, dedh dee icke undfalla kundhe, hu[ru?] \som tingzstugun wore/, öffuerträdt dedh 2, 5 och 32 cap. aff Konungz b. L.L.

Jemwell honom Oluff Joensson i Pålgårdh som an[dre] dagen medh dem gick till dee mördadhe, \och den ena som lijte lefde ald[eles] till dödz slogh/, och togh en by[ssa] uthj förlijkningh att han dråpet medh dem döllia skulle: men icke medh dem i rådth warit när gierningen först giordes, saakfelt effter 12 cap. aff tiuffua balcken till 40 m:k. Doch om nåd[hen] hemstellas \alt/ uthj den högprijslige Kongl. hoffrette[ns] nådige behagh om lindringh medh straffet.

Den 7 julij öf:rskickades denna ransakningh till den Kongl. h[of]rätt i Stockholm. [*fol. 35v*]

[2.] Kyrckioherden opbiuder en deel uthj Gislegårdh som han sigh tillhandlat hafuer, tridie gången.

3. Månss Joensson i Westanedh opbiuder den jordh han der sammstedes kiöpt hafuer, andre gången.

4. Leut. Allexander opbiuder 4 melinger jordh i Edhe som han aff Joen Kuse i Indal sochn kiöpt hafuer, förste gången.

5. Kyrckioherden opbiuder Siulsgårdh i Kulstadh som han sigh tillkiöpt hafuer om 1 ½ tl:d, förste gången. [*fol. 36r*]

6. Oluff Nielsson i Torssgårdh opp[b]iudher de jordepartter der sammstedes som hans brodher och syskon honom förährt hafua.

Ting 5 december 1655

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 4, fol. 69r, ÖLA.

Anno 1655 den 5 decemb. höltz laga tingh medh allmogen i Raffwen, närwarandes befallningzman ehrlich och förståndigh Jacob Christophersson sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

Anphin Pålsson i Bijskopzgårdh	Zacharias Pålsson ibidem [Byn]
Swän Andersson i Swedie	Oluff Iliansson i Westeredh
Nilss Pehrsson i Näset	Nilss Nilsson i Thomasgårdh
Oluff Jonsson i Lijdhen	Nilss Erichsson i Ansiöö
Anders Pehrsson i Byn	Biörn Jonsson i Gewågh
Sören Oluffsson i Krokstågh	Jon Hansson widh Skougen

1. Biörn Jonsson i Gewågh, Jon Hansson widh Skougen \och/ Nilss Erichsson i Anssiöö blefwo satte uthi tolffmanne nembd, och afladhe sin edh å laghbooken att de rättrådeligen finnas och wara skole.

2. Den 12 novemb. ankom den Kongl. hofrättens \resolution/ angående mandråparen Jon Oluffsson i Pålgårdh, hwilken medh sine twänne söner hafwa dräpit tree finnar iförledit åhr på en skough, \innehållit/ skall aflifwas, och är der effter den 4 decemb. medh een yxa justificerat wordin.

3. Måns Jonsson i Wästanedh läth upbiuda någon jord som han kiöpt hafwer aff sine syskon 3 gången.

Ting 1656

Protokoll saknas.

Ting 28 januari 1657

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 4, fol. 106r–107r, ÖLA.

Anno 1657 den 28 januarij höltz lagha tingh medh allmogen i Raffwen, närwarandes befallningzman ehrlich och förståndigh Jacob Christophersson Steenklyfft, sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

Zacharias Pålsson i Byn	Swän Andersson i Swedie
Biörn Jonsson i Gewågh	Nilss Nilsson i Tomatzgårdh
Anders Pehrsson i By	Morthen Oluffsson i Böle
Oluff Jonsson i Lijen	Hemming Bengdtsson i Stugun
Nilss Pehrsson i Näset	Jon Hansson widh Skougen
Sören Oluffsson i Krokstågh	Nilss Erichsson i Andsiöö

1. Hemmingh Bengdtsson i Stugun, afladhe sin tolffmans edh å book att han rättrådigh wara skall.

2. Anders Jonsson i Ammer anklagas igen stå medh någon chronones räst och sigh icke finna låther. Saakfålles han för tresko till – 3 m:k. [fol. 106v]

3. Lännsman androgh i rätta, thedh en ungh drängh Jon Zachariasson i Byn hafwer giordt mökränckningh medh en ogift giänta Sisill Nilssdotter i Torsgårdh och aflat barn samman. Tillspordes drängen Jon om han rätte barnfadren war, eller wiste någon annan för sigh, der till han enhälleligen bejakadhe sigh den syndh begåt hafwa. Will ock icke samtyckia henne till ächta, förwänder \hennes/ brot wara så stoor som \sin/. Saakfälles han för lönskeläger effter det 3 cap. G. M. B. till – 40 m:k. Och kohnan Sisill 20 m:k.

Jon Jonsson i Torsgårdh läth upbiuda be:te Torsgårdh 2 gången. [fol. 107r]

Oplästes den Kongl. hoffrättens resolution daterat Stockholm den [lucka], angående den afrymbde soldaten 1655 Jon Jonsson i Pålgårdh \hwilken/ ett mordh och dråp medh sin fadher Jon Oluffson som justificerat är och brodren Oluff Jonsson för än dråpet uppenbarat bleff gaff sigh på flychten åth Norrige, der han än nu wistas.

Tillsporde befallningzman, lännsman, tolffmän sampt gemehne allmogen här uthi Raffwen, hwarföre de emot twänne hans alfvarsamme befallningzzedlar hafwa släpt den ene mandråparen och fängzlade soldaten Jon Jonsson.

Der till swarade lännsman, tolffmän och närhwarande allmoge, dedh alles deras samtyckio warit, och för honom i lyffte gådt, hwilken sådan emot sitt giordhe löffte, och deras förmodan sigh oppå flyckten begifuit, såsom och att allmogen uthi en rumb tijdh medh stort beswär möda och omkostnat dråparen Jon Jonsson efftersöckt och till dato honom icke förnimma kunnat anten han är wist här eller där i Norrige.

Ting 21 augusti 1657

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 4, fol. 111r–114r, ÖLA.

Anno 1657 den 21 augustij höltz laga tingh medh allmogen uthi Raffwens sochnstugu, närhwarandes landzskrifwaren ehrligh och förståndigh Lars Jonsson uthi befallningzmanns ställe, sampt de 12 edsworne laghrättesmän. N.

Zacharias Pålsson i Byn	Swän Andersson i Swedie
Biörn Jonsson i Gewågh	Nilsson [läs: Nilss] Nilsson i Tomatzgårdh
Anders Persson i Byn	Morthen Olufsson i Böle
Oluff Jonsson i Lijen	Hemming Bengdtsson i Stugun
Nilss Pehrsson i Näset	Jon Hansson widh Skougen
Sören Olufsson i Krokståg	och Erich Siulsson i Ansiöö

1. Lahnsskrifwaren Lars Jonsson ratione officij androgh en höghmåls saak i rätta, huruledes han uthi förfahrenheet är kommin, thedh en ung bondedräng widh sine 20 åhr Swän Nilsson på Edhe hafwer begått ett dråp på sin granne Anders Pålsson i Biskopzgårdh, uthi Pål Pehrssons gårdh der sammestädes.

Då framstältes den dödes målzägande och broder Anphin Pålsson, och äskade samma saak, såsom och berättade huruledes dråpet medh wittnom tillgångit war.

Först aflade gästgifwaren Pål Pehrsson i Biskopzgården sin edh å book, att han rätt-rådeligen wittna skall, huruledes tillgångit war medh ofwanrörde måhl och dråp. [fol. 111v]

Aff innewarande åhr den \20/ februarij när commissarien wälborne her Carl Sparre reste här igenom åt Ångermanlandh, då hafwer gästgifwaren låtit hämpta sigh något öhl af sin granne Erich Pehrsson till underhåld, och när skiutzbönderna hafwa fördt commissarien öfwer

skougen; ock komma tillbakars uthi gästgifwaregårdh, *neml.* Anders Pålsson, Swän Nilsson och Hans Rassmundhson, iblandh de medh några sine stallbröder rådslågo huruledes de kunne få något öhl till kiöpz, då war der en kagga medh öhl som gästgifwaren betingat hadhe, så begynte the att spela kort om penningar, som elliest för tijd fördrif, altså omsijder spelte Anders och Swän bäggie, då skulle Anders af misseende \stuckit/ ett hierte blad, medh ringare, ehuruwäl han hadhe flere och högre af dedh slaget, der om the komma att twista, och små träta, i dedh Swän icke gilla wille att den ande skulle om byta bladen för sigh. Der näst stego de op ifrån bordet och mante hwar andra till hårdragh, straxt satte de sigh åther neder igen, och bäst som de sutto slogh Anders honom Swän ett mundslagh så att han blödde, der medh fattade de uthi hwar annars håår, då rände huuswärden Pål af sin säng och begynte \at/ förmahna dem till enigheet, så skildes the hwar från annan, der efter gick [fol. 112r] Anders till spijsen stodh och betänckte sigh, fattandes uthi en glödhsluff och slogh Swän twänne resor öfwer axlan, då rände Swän under och fick hwar andra igen uthi håret, altså skildes då andre gången åther, igenom wärdens tillskyndan. Der medh språng Swän på döran och maante Anders uth på gården; då hafwer Anders swarat, sig ingalunda willia gå uth, uthan sadhe en annan gång skall han få ded igen. Sädan något der effter kom Swän ingångandes och fogade sigh när till spijsen, då nappade han till glöslefwan och slogh Anders medh henne mitt uthi hufwudhskåhlan så att hon gick sönder, det andre slaget öfwer axlan effter han då i medler tijdh swegh neder på en bänck, då rende Swän på döran, och blef igentagin på gården af berörde Pål, och i stugun inhafd; då kom budh till den slagnas broder Amphin Pålsson som bodde nästgårdz att leda hemm sin broder, altså begynte Amphin till att låtha illa på dem som tillstädes woro, huruledes hans broder war hamblad; då hafwer een ung owettigh drängh Oluff Swänsson på Åsen begyntt bruka onyttigh mund på be:te Amphin så at han medh stor möda slapp hemm uthi sin gårdh. Dagen der efter gick Swän till den slagne, och frågade huru han mädde; kom sädan till Pål, då frågade Pål honom om den slagne huru det tillstodh, swarade han uthi een kleen måtta. [fol. 112v] Der effter och straxt kiärde han hemm till Åsen.

Någre dagar förfluttne, kom den slagnes broder medh flera målzagander till offtabe:te Swän och åthwardnade honom att han skulle förlijka sigh medh den slagne, då swarade han: inthet, uthan hans broder Ifwar Nilsson badh fahnen taga honom och födan[?] emädan han hafwer förbruttit sigh.

Effter nitton dagars förlopp ähr offtabe:te Anders medh döden afgången.

Framträdde cappelan her Oluff Classon som den \slagne/ medh sacramentet besögdt hafwer, och inblandh många formalier som han för honom hadhe, tillsporde han den slagne om han sin wederpart af hierta tillgifwa wille och honom förlåta, då hafwer han uthi hufwudh swaget sagdt några resor, hwadh har han giordt migh emot. Då repeterade cappelan för honom alt hwadh som afluppit war och tilldragit, då hafwer han någolunda ährrindrat sigh, altså fråggade cappelan \honom/ åther igen, om han wille förlåta och tillgifwa Swän aff allo hierta det han honom emott brutit hafwer, då hafwer han swarat, Gudh weet det, sidst förmahnte prästen honom åther igen om han wille bedia för be:te Swän, då hafwer han swarat ia, anten han war medh sitt fulla förståndh eller aff swagheet bejakat, kan prästen icke wist berätta. [fol. 113r] Fiorton dagar effter det prästen besöckte honom ähr han dödh blefwen.

Den 20 feb. ähr Anders slagen, den 25 besöckte presten honom, dito bleff Swän fängzlat medh ett paar tömmar och förwahrat medh wacht uthi Forss sochn uthi aderton dygn, sädan fördes han till Rafwens sochn och sattes allenast jernen på en handh, och fick gå gårdh fähle; enär dråparen en gång sågh sitt rådrum hoos en bonde Pehr Erichsson i Kulstadh hafwer han begifwit sigh på flychten och rymbdt medh fängzle middagz tijdh på dagen åth Swerrige; der han anten der eller andre orther wistandes ähr, då framhafdes Pehr Erichsson som wacht wara skulle för dråparen, och honom grangifweligen åthspordes, huruledes den afrymbde undkom. Swarade Pehr, att dråparen hadhe ene handen i iernen och den andre löös, om wårfrudh\dagh/

\25 Martij/ hafwer be:te Pehr medh fången warit hos lähnsman och hört läsas uthur postillan. När Pehr kom hemm, lade fången sikh ned på bänckien lijka som han willia att sofwa; altså gick be:te Pehr uth på gården och i stallen att gifwa sin häst foder, der medh såg dråparen sitt rådrum, effter han war allena uthi stugun, togh skougen till wärn och rymbde landet. [fol. 113v]

J lijka måtto examinerades lähnsman Essbiörn Jonsson, och honom hårdeligen tillspordes, hwarföre han lätt fången gå så gårdh emillan allenast medh att iern på den ene handen, och icke förwarat bättre uthi chronones gömmo och kista. Swarade han att den tijdh fången kom ifrån Forss, war en stor köldh, slötz att fången skulle blifwa ett dygn hos hwar bonde medh twänne wachter försedd.

Sädan frågade landzskrifwaren hwarföre lähnsman denne handelen icke hadhe låtit befallningzman \straxt när gierningen giordes/ anten igenom bref eller budh förstå, huru tillgångit war, uthan långdt effter sädan fången afrymbde. Der till swarade han, och förmente Pål i Biskopsgården eller målzägandernar det skulle göra, annat haar han icke att inwända.

R. Emädan lähnsman m een chrononesman war och icke bättre försågh fången medh fängzle uthan lätt honom gå kring i sochn. Saakfälles han till – 40 m:k.

Item. Pehr Erichsson i Kulstadh som fången om händer hadhe, och igenom hans wanskiötzel på flychten kom, saakfälles till – 40 m:k. [fol. 114r]

Lähnsman berättar att Seger[!] är funnin in om lyckta och låsta dörrar förledin natt, medh een giänta Märit Hansdotter hwilken nu tijdeligen i morgons reste långdt bort till fäbodarnar. Han kan ej undfalla iu hafwa legat i säng medh henne, men nekar till någon ogiärning, giäntan ähr icke tillstädes.

~~Brofougden bekienner, att han hafwer hört~~

Framkom Oluf Biörnsson på Åsen, och wittnade dedh be:te widfaringh hafwer befrijat sin fahrsyster Karin Helliesdotter ibidem.

J lijka måtto berättar brofougden, att han hafwer hördt dedh och be:te widfaringh hafwer befrijat sikh medh en tös i Owijken.

Ting 1658

Protokoll saknas.

Ting 19 december 1659

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 4, fol. 160r–161v, ÖLA.

Anno 1659 den 19 decembris, höltz laga tingh medh allmogen i Raffwen, närwarandes befallningzman ehrligh och wäll:tt Daniel Bertillsson, samt de 12 edsworne laghrättesmän. N.

Anphin Pålsson i Biskopsgårdh

Anders Pehrsson i By

Biörn Jonsson i Gewågh

Nilss Erichsson i Andsiöö

Nilss Pehrsson i Näse

Söhr[e]n Olufsson i Kråkwågh

Morthen Oluffsson i Böle

Larss Nilsson i Swedie

Oluff Jonsson i Lijn

Oluff Biörnsson på Åsen

Jon Hansson widh Skougen

Nilss Oluffsson i Wästanbäck

1. Först resiterades mantalslängden, och ransakades \medh/ noga flijtt, att all manskap \uthi tinglaget/, bonde, son, mågh, dräng, hussmän och löössdrijware skole annoterat blifwa, hwilket och skiedde som förtächningzlängden uthwijsar.

2. [Text saknas, resten av sidan oskriven] [fol. 160v]

3. Befallningzman w:tt Daniel Bertillsson ahnklagade lähnsman Jon Essbiörnsson för rätta, hwarföre han medh allmogen icke effter uthskreffne befallningar framkom till Bräcke, att föhra nästförledit åhr 1658 öfwerstens wälb. Anders Muncks regemente öfwer Jämpteskougen, då swarade lähnsman, och begärte skotzmåhl af allmogen, om han dem icke efter undfå[n]gen ordre straxt och uthan någon tidsförhalande hafwer stämbd och tillsagdt, att hwar man skulle wara på föreskrefne dagh i Bräcke medh sine hästar att föhra, samt kost och täringh till mar[c]hens underhåldh, der till de ej neka kunde; uthan bekiende, att lähnsman hafwer dem förläsit befallningzmanns zedel och befallningh. Då frågades samptlige allmogen, hwadh tanckar och försätt de hadhe att de icke framkommo, swarades, att the icke förmåtte för den långa wägen skuldh och en dehl säija sigh hafwa legdt Rääffsundzboerne att föhra för sigh, hwilket icke fullgiordt wardt, hälst effter the medh möda för sigh sielfwa skiutza kunde; Derföre måste några Rödöhns hästar och Frössöö, samt en stoor dehl aff Brondflodh hästerne löpa \öfwer/ sitt skipte till Borsiöö, för \tinglag[e]tz/ försummelsse. Tå oplästes det 33 cap. Tingm. balcken L.L. och wardt af nembden dömbdt hwar man i tinglaget till – 3 m:k för tresko och olydno, befinnes wara siuttijo och otta mantal gör – 234 m:k. [fol. 161r]

\Sådan skall/ tinglaget wedergjälla Brondflodhboerne, Frössöö och Rödöhnsboerne som skiutzat hafwer för deras skuldh öfwerskipte och Jämpteskougen, wärderat hwar skiutzhäst för forssl löhnen en rijckzort.

4. Simon Erichsson lähnsman i Stugun, beswärade sigh högeligen öfwer den långa och mödosamme wägen han å tree sijdor skiutza måst, och ringa hielp honom tillagdt är, hwar medh han den wägresande mannen framföhra kan. Blef effter noga uthräckningh slutit, och aff nembden så förordnat, att Hosiöö och Hällesiöö sochnar skola och må lyda Stugun till skiutzfärd \håldh/ och iämpnat, effter wahnligit sätt som skeet är.

5. Erich Pehrsson på Åsen gaff tillkiänna, och will förmehna, effter såsom han är gästgifwarns Pål Pehrssons frijbonde medh ryttare fourage och inquartering kunne förskones, [tillagt i marginalen:] men lijkwäl haf:r han som andre tungan dragit. Wardt slutit aff nembden, att allmogen i Forss skola wedergjälla Erich Pehrsson för sin \här till/ tagne skada; och effter detta datum blifwer han för ryttarhållet förskont, hälst effter lähnsmans och gästgifware hemmanen ähro afdragne uthi uthräckningen. [fol. 161v]

6. Jon Oluffsson i Stugun fordrar effter någon giäldh af nijo rijckzdal:r och en ort som hans sal. fadher\fahr/ hafwer lånt och försträckt till s. Oluff Jonsson på Åsen, det förrige lähnsman Essbiörn Jonsson i Kulstadh här om wittne bähra kan att \be:te skuldfordran/ uthi sanningh är. Hwarföre och emädan bäggie den som lånte och opbahr äro i herranom; stältes detta ährendet under nembdens judicerande. Wardt slutit och samtyckt effter det befans giäldhen wara långo skiedt och \sal. Oluff hadhe/ ringa medel att betahla medhan \han lefde/, då skulle Jon brista till hälftena, och sal. Oluf Jonssons döttrar betahla aff den arf de effter sin sal. faders syster på Åsen bekommit hafwer, nembl. 4 ½ r.d.r.

7. Oplästes den Kongl. hoffrättens resolution dat. Stockholm den 12 majj 1659 jämpte *hans grevlige* excell:tz landzherrens *grefwe* Johan Oxenstierna ahnkompne skrifwelse, om mökränckning och lönskeläger, huru der medh handlas och procederas skall.

Ting 15 december 1660

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3142 (Gävleborgs län), fol. 432r–432v, RA.

Raffwens tingzlagh den 15 decemb. Nämnden.

Anphin Pålsson i Biskopzgård	Zachris Pålsson i Byn
Nilss Pärsson i Nääset	Anders Pärsson i By
Nilss Nilsson i Tomatzgård	Nilss Ersson i Ansiöö
Olof Jonsson i Lijdhen	Mårten Olsson i Böle
Olof Björnsson på Åsen	Lars Nilsson i Suedie
Söhrn Oloffsson i Krokewåg	Biörn Jonsson i Gewåg [fol. 432v]

Oloff Larsson i Wästanedh klageligen tillkiänna gaf huruledes hans broder Påhl Larsson i Wästanedh sitter oppå en fiärdepart i gården, och brukar ett halfft tunnelandh med sig, doch till störste meen och hinder, och war af rätten begiärandes ett utslag, om han som äger 1 ½ tunneland icke måtte utlösa för pänningar den som lottnas 1/2 tunnelandh.

Emedan gården är alenast 2 tunlandh finner rätten skiäligt att den som mäst äger i by skall utlösa den som mindre äger, effter gården ej mehra ähn en bonde tohla kan att besittia, be:te Pålss jordh skall lösas effter mätismanna ordom.

Ransakades om hussarmes och öde hemmanen i tinglaget. Hustru Gertrud i Sandlägdens gård hafuer waret skrifuen huussarm 1658, 1659 och öde 1660 och inge utlagor der afgangit. Jorden kiännes wara förbrutin under cronan.

Dawid Pålsson i Giörssquissle blef förordnat till länssman öfuer Rafuens tingzlag.

Dawidh Pålsson i Giörquissle opbiuder Munssåkergård förste gången.

J lijka måtto opbiuder han Gillegården och förste gången.

Rassmundh Pädersson på Åsen opbiuder den jordh han af Olof Ersson i Östersiöö [läs: Östansiöö] och Jon Pärsson på Åsen köipt hafuer liggandes i Wästeråsen, förste gången.

Ting 16 juli 1661

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 27v–28r, ÖLA.

Anno 1661 dhen 16 julij när laga tingh höltz medh allmogen uthi Rafwens tinglagh, wederwarandes chronones befallningzman ereborne och wälbetrodde Daniel Bertilsson, samt dhe 12 edsworne lagrättesmän.

Anders Jonsson i Ammer	Biörn Jonsson i Gewågh
Nils Ericksson i Ansiöö	Anders Phersson i By
Nils Nilsson i Tomassgårdh	Mårthen Olufzon i Böle
Lars Nilsson i Swedie	Nils Phersson i Nässe
Jon Hansson på Skougen	Oluf Jonsson i Lijen
Sören Olufzon i Kräckewågh	Kiehl Olufsson i Nygården

1. Befallningzmannen effterfrågade, om någon fanns i tinglaghet, som hade försummat dhe twenne stoore solenne bönedagars gudztienst \flijtiga hörande/ (uthan lagha förfall)? Befanns

af ländzmannen och tolfmän, ingen uthi ofwanbe:te tinglagh, som sådanne Kongl. Maj:ttz förbudh öfwerträdt haf:r.

2. Tilspordes ländzmannen, om någon högmålsack war af allmogen begången.

3. Anfrågades allmogen, i ländz- och tolfmäns närwaro af befallningzmannen, om någre elgzdiur ähro af them fälte i förbuden tijdh? Dher på swarades af gemene man, nej; emedan ingen war till att finna, som sådane förbud hade öf:rtreedt. [fol. 28r]

4. Uplästes Dawidh Pålssons fulmact på lä[n]dzmans och giästgifware embethe uthi Ragundz tingl./, gifwen af hans högrefl. exell:tz och nåde, högwälborne h:r gouverneuren Johan Oxenstierna Gabrielsson daterat [ändrat till: à dato] Sundzwal d. 27 januarij a:o 1661.

5. Ländzmannen Dawidh Pålsson upbiuder h:r Hans Nilssons gårdhen i Munssåcker andra gången, dhen han sigh haf:r inkiöpt för 107 r.d:r.

6. Emådan hustru Kirstins son i Näässe blef uthskrifwen till knecht i Räfssundh; blef altså införder för Kiehl i Geewågh uthi kneckterullan; effter hans högrefl. exell:tz och nådes högwelborne grefwe Johan Oxenstiernas angifne order och befallningh, löper effter uthräckninghen 7 r.d:r 1 ortt och 14 sk. på hwarie fyra personer, som medh änckian i rottan woro lagde, löper och på hennes qouta 7 r.d:r 1 ortt 14 sk. Emot be:te ofwantalde summa, decorteras effterskrefne poster, som änckians son soldathen upburit haf:r för instigzpenningar, åhrz löön, siöö kost, klädepenningar och hwad mera som fodras kunne.

Angaf Kiehl Torstensson i Geewågh, sigh hafwa lef:ererat till soldathen Oluf Phersson, 4 r.d:r och een 1/2 uthi instigz penningar, och 4 r.d:r uthi willgoda för det kneckten för honom af god willia uthgick, fordom kiyreckioherden h:r Hans Nilsson, för twenne gårdar Månsåcker, och Gijsslegården gifwit soldathen 8 r.d:r, och moderen på sin sons wägnar upburit 3 r.d:r, resterar altså 3 r.d:r, som h:r Hans Nilsson effter uthräckningen bör till änckian betalla.

Mårthen Phersson i Kräckewågh, som war medh i samme rotte, hafwer lefererat till kneckten 4 r.d:r och 1 ortt till moderen, och dhe mehra resterande penningar, lof:ar han medh första änckian contentera. Och den fempte i rottan ähr soldathe[ns] moder.

Ting 18 december 1661

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 50r–51r, ÖLA.

Anno 1661 dhen 18 decembris, höltz laga tingh medh allmogen i Ragundz tinglagh, närwarandes chronones befallningzman ehreborne och wälbetrodde Daniel Bertilsson samt dhe 12 edsworne lagrättesmän.

Biörn Jonsson i Geewågh

Oluf Jonsson i Lijen

Nils Pedersson i Näässe

Amphin Pålsson i Bischopzgård

Joen Hansson wedh Skougen

Joen Essbiörnsson i Kulstadh

Mårthen Olufzon i Böle

Lars Nilsson i Swedie

Nils Ericksson i Annsiöö

Oluf Biörnsson i Åässen

Nils Pedersson i Uthanedhe

Kiähl Olufzon i Nygårdh

1. Publicerades Kongel. Maj:ttz placat, angående dhe inrättade manufactuer i Eschiltunna, och huru medh dhem bör förhållas.

2. Uplästes Kongel. Majj:ttz fordom Drottning Christinas nådige resolution och förklarning, daterat Stockholm d. 27 februarij, dhen hans höggrefl. excell:tz och nåde, h:r gouverneuren högwälb:e Johan Oxenstierna, i strängh förbudh hafwer uthwärckiat, att ingen må fördrijsta sigh ifrån sine egne hemman bortsällia någre ägor, till een eller annan, uthan låta det som för är wordet bortsatt, blifwa innlösst, till dess anhörriige gårdar, som dhet underlegat hafwer.

3. Anuncierades Kongel. Majj:ttz alldranådigeste mandat, hwar af förmäles, dhet Kongel. Majj:ttz nådigeste behag, wil hafwa perdonerat, alla förrymmde soldhater, som i förlidne feigde åhren åhre ifrån sine compag. och regementer afträdde, och dhem nu här medh förinna i fädhernäslandet igen att inkomma.

4. Blef än wijdhare publicerat, påbudh, af innehåld, det [fol. 50v] någre ryttare moste fast tagas, om dhe på thenna landzorthen kunna framsträckia; emädan dhe hafwa bortstulit h:r camererarens ägendom i Finnlandh, wälb:d Ingebricht Nilsson, och sedhan dher medh afrymmt.

[Följande paragraf överkorsad:]

5. Angaf giästgifwaren Påhl Phersson i Bisschopsgården \en högmålsack/, det een gifft ryttare Anders Pedersson under wälb:d ryttmestarens/ Joen Tufwessons compagnije, hafwer bedrifwet eenfalt hor, medh en ogifft konna, Britha Zachrissdotter i Byen; altså sackfälles ryttaren Anders Pedersson effter Kongel. Majj:ttz Drottningh Christinas medelte resolution och strafordningz 1 punct, \til/ ottattijo d. sölf:m:tt; och konan Brita Zachrissdotter som ogifft är sackfälles till 40 d:r sölfm:tt.

Fadheren Sacharias Pålsson caverade för sin dotter Brita Sachrissdotter, att hon skal wara tilstädes. [I marginalen:] Införes uthi 1662 åhrz domboock och sacköhrzlängd.

[Följande paragraf överkorsad:]

6. Angaf widhare giästgifwaren Påhl Pedersson ett lönskeläger sack, det een ogifft giänta Ingebor Rasmusdotter på Åssen i Fårss sochn, är \besofwen/ af een ryttare Nils Olufzon under wälb:d Jon Tufwessons compagnije, och som han här ifrån sig \vej kan/ befrija; dy sackfälles nu samma ryttare Nils Olufzon till 40 m:k Gifftmål b. 3 cap. L.L. Dess för uthan är be:te Ingebor Rasmusdotter åther worden belägrat af een annan ryttare Jacob Matthesson Ram, och derföre fälles till – 3 m:k böther effter det 9[?] capt. G.b. L.L. Och hon konan Ingebor Rasmusdotter böther 20 m:k 3 capt. G.b. L.L:n.

[I marginalen:] NB, är upfördt uthi 1662 åhrz domboock och sacköhrzlängdh effter man icke wijste om han till böthers ehrläggande kunde blifwa mechtig.

7. Ländzmannen Dawidh Pålsson opbiuder wälärde h:r Hanss Nilssons gårdh i Månsåsacker tridie gången, dhen han hafwer sig inlöst för ett hundrade r.d:r. [fol. 51r]

8. Rasmus Pedersson på Wästeråassen, opbiuder \nu tridie gången/ Oluf Erickssons arfallne broders partt, liggandes i be:te Wästeråassen, dhen han hafwer sigh inlööst för tijo och een halff r.d:r. Item aff Jon Person i Byn för sin \hustrus/ arffpart 4 r.d:r och 1/2, belägen i samma by.

Rannsackning 19 maj 1662

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 71r, ÖLA.

Anno 1662 \den 19 maij/ höltz laga ransackning medh allmogen i Ragund, närwarandes chronones befallningzman ehrligh och wäl:t Daniel Bertilsson, sampt dhe tolf edhsworne lagrättesmän.

Jon Essbiörnson i Kulsstadh	Biörn Jonsson i Gewågh
Kiel Olufson i Nygård	Nils Nilsson i Tommassgård
Anders Pederson i Uthanedh	Lars Nilsson i Swedhie
Anders Pedersson i By	Nils Pederson i Näset
Mårten Olufson i Böle	Jon Hanson i Skougen
Hemming Bengtson i Stuf:un	Oluf Jonson i Lijen

1. [*Text saknas.*]

Extraordinarie ting i Fors 22 maj 1662

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 71v–72v, ÖLA.

Anno 1662 den 22 maij höltz extra ordinarij lagha tingh och ransackningh medh allmogen i Fårss, närwarandes chronones befallningzman ehrligh och wäl:t Daniel Bertilsson, sampt sochnens edsworne nämbd.

Erick Pedersson i Åssen	Zacharias Pålsson i Byen
Oluf Elianson i Edhe	Anders Pedhersson [i] Uthanedh
Nils Erickson i Byen	Nils Ericksson i Opåås
Nils Olufson i Böle	Nils Pedersson i Uthanedh
Oluf Biörnsson i Åssen	Nils Nilsson i Tomassgårdh
Samson Ericksson i Edhe	Jon Pederson i Byen

1. Samma dato angaf giästgifwaren Pahl Pehrson i By [Biskopsgården] ett lönskeläger wara tilldraget af een ogifft ryttare Jacob Ram hwilcken anklagat är för dhet han haf:r hafft lägerssmåhl medh een ogift giänta, Dordin Larssdotter, barnfödd i Hellsingeland, säges samma derras oloflige beblandelse förlijdne sommar och julij månadt 1661 uthi \kiyrckioherdens/ wälärde h:r Oluf Classon fäaboder begängen, hafuer altså giäntan fiortton daghar för Philipi Jacobi tijdh födt barn der efter på sitt ytterstadh, och i födhzlo stunden när hon skilldes ifrån denne werlden bekiänt att förbe:te ryttare war barn\sens/ rätta fadher och ingen annan. Framkallades närwaran[de] wittne, Jöns Nilsson een ungh drängh öfwer sin fe[m]ton år, betygandes det han i för:de fäabowald war tillstädes \iempte/ Erick Swänsson, både h:r Oluf Classons dreng[ar] som nu berättade att dhe sågo nog bel. ryttare lägga sig hoos kohnan på een lijten small benck \i berörde fäaboder/, men eij förståendes honom ryttaren bedrifwa någon otucht medh henne den gången, hwadh tillförene och för dhetta kan wara hendt wijste dhe icke. [*fol. 72r*]

Till ofwanskrifne beskyllningh och lägerssmåhl, neckar ryttaren Jacob Ram aldeles föregif:andes sigh eij hafua någon olofligh beblandelse hafft medh henne tillsammans, uthan dhet allenast tilståår, att han fuller lade sigh een lijten stund när henne på bencken i för berörde fäaboder som tillförene sagdt är, men doch icke någon otucht föröf:at. Så emädhan offtabe:te ryttare till \denna berychtade syndh och hordombz last/ enstendigt neckar, och förebär sin oskyldighet, lempnas fördenskuldh dätta ährendet till wijdhare förhör och ransackningh å

nästkommande laga ting; tå dhe flera närwarande wittnen \sampteligen/ skola tillstädes wara. [Resten av sidan oskriven] [fol. 72v]

2. Sammaledes angafz af giästgifwaren Påhl Pehrson i By [Biskopsgården] det offtabe:te ryttare Jacob Ram hafuer hafft lägersmåhl medh een gifft kneckte hustru Anna Jonssdotter i Byen, för hwilcket lägersmåhl ryttaren Jacob eij kan necka, uthan tillståår samma hordoms last haf:a bedrifuet, hwarföre emädan be:t kneckte hustru ännu eij hafuer föddt barn; dy remitteras denne saacken til nästkommande lagha tingh, och ransackning; och ryttaren Jacob Ram sätter bårگان för sigh, att swara för alt wijdare åtal.

Ting 9 december 1662

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 100v–101v, ÖLA.

Anno 1662 d. 9 decembris höltz ordinarij laga tingh medh allmogen af Ragundz tinglagh, wederwarandes Kongel. Majj:tz befallningzman ehreborn achtat och wälbetrodde Daniel Bertilsson, samt dhe tolf edhsworne lagrättesmän.

Nils Pedersson i Uthanedh	Zacharias Påhlsson i By
Oluf Biörnsson [i] Åssen	Oluf Jonsson i Lijdhén
Mårthen Olufsson i Böle	Lars Nilsson i Swedhie
Anders Pedersson i By	Jon Hansson i Skougen
Hemming Bengtsson i Stugun	Nils Nilsson i Tomassgårdh
Biörn Jonsson [i] Gewågh	Kiehl Olufsson i Nygårdhen

1. Giästgifwaren Påhl Pederson i Bye [Biskopsgården], angaf ratione officij en högmåhl saack wara tildragen, i dhet en ogift ryttare Jacob Matthsson Ram, under ryttmästaren wälb:d Bernhard Berfäldtz compagnije, hafwer hafft lägersmåhl, medh en gift kneckte hustru, Anna Jonsdotter i By be:dh och medh henne afladt barn tilsammans, till hwilken derres oloflige beblandelsse the icke kunde neeka.

R. Saackfälles altså ryttaren be:te Jacob Ram som ogift är efter Kongel. Majj:tz uthgångne wälfattade resolution och strafordningh om hordomz last, och dess syndz föröfwande à dato Stockholm d. 18 majj a:o 1653 som i dhen 1 punct förmäles till penningar s.m:t – 40 m:k [?].

Så emädan förbemäl:te ryttare Jacob Ram eij förmåtte penningebötherne ehrlägga, hwarföre strafa\des/ [fol. 101r] han corporaliter efter strafordinantiens innehåldh som i den 1 punct författas. Och konan Anna Jonssdotter i By hade sammaledes inge penningar att försona bötherne, eij heller arbete fans. Hudstryckes för then skuldh för tingzstufwe dören, effter Kongel. Majj:tz medelte och wälfattade strafordningh, som i be:te 1 punct uthtryckes.

2. Blef af rätten slutet och belefwat, dhet Amphin Påhlsson i Bisskopzgårdhen skall betalla Kiehl Olufsson i Nygårdhen en rijckzd:lr för dhet han oppbar 1651 åhrz uthlagor af Fårss sochn, och förrige befallningzman wäl:t Pehr Ericksson Niure öfwerlefwereade.

3. Desse efterskr. perssoner, nembl:n Oluf i Gewågh, Nathanel i Krånge, Nils i Ammer \och/ Kiehl i Gewågh, sackfälles efter dhet 33 cap. Tingmål b. L.L. til hwar sine 3 m:k för oferdiga wägar, som dhe hafwa låtit liggia förfallne och outhrögde. Blif:r penningar – 12 m:k. [fol. 101v]

4. Siul Olufsson i Nässe begiärade en tolffmanna syyn och rådghångh nästkommande wårdagh emällan Nässemannen på dhen ena, och Wästeredhzmanen på dhen andre sijdhan, hwilcken af rätten samtycktes att företagas när dher på åskat warder.

5. Landzskrifwaren wäl:t Larss Jonsson Roshemi, anklagar samptelige allmogen i Ragundz sochn för tressko och olydno att dhe icke hafwa rättat sigh efft. befallningar och ophugget ett nytt kiyrcchioherberge hwar uthi chrones kiyrciotijende oskadat kan liggia förwaret. Så emädan dätta till dato icke är effterkommet R. Saackfälles förthenskuldh gemene man af Ragundz sochn till hwar sine 3 m:k, löper penning:r [*lucka*]

[*Tillagt:*] Så effter dhet \allmogen/ uthlofwadhe ny hörsammheet och lydno, att förbe:te kiyrcchioherberge nu i sommar af nytt timber ifrån grundhen ophugga, blef:r fördenskuldh medh bötherne förskonte.

Ting och ransackning i Fors 11 december 1662

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 102r–103r, ÖLA.

Anno 1662 den 11 decembris höltz ordinarij laga tingh och ransackningh medh allmogen af Fårss sochn, närwarandes Kongel. Majj:tz befallningzman ehreborn och wälbetrodde Daniel Bertilsson, sampt sochnens edhsworne nämbd.

Anders Persson i Uthanedh

Oluf Biörnson i Åssen

Nils Pedersson i Uthanedh

Oluf Eliasson i Westeredhe

Nils Olufson i Böle

Samson Erickson i Edhe

Rasmus Pederson i Åssen

Nils Erickson i Opåssen

Nils Olufson [i] Opåssen

Erick Olufson i Österedh

Erick Jonsson i Uthanedh

Nils Erickson i Byen

1. På berörde dato angaf giästgifwaren Pål Pehrsson ratione officij en högmåhl saack wara tilldragen a:o 1662 i dhet en gifft ryttare Pehr Månsson under ryttmästarens wälb:d Bärfäldtz compagnije, födh i Smålandh i Assplundha heradt och Mörlunda sochn, hwilcken anklagat är för dhet han hafwer haft lägerssmåhl medh en ogifft kona Karin Amphinssdotter i Biskopsgårdhen och medh henne aflat barn tillsammans, till hwilcket \lägerssmåhl/ han effter någa ransackande icke kunde neeka, altså till en bekiänd sack behöfwes inge wittnen. R. Sackfälles altderföre be:t ryttare Pher Månsson effter Kongel. Majj:tz uthgångne resolution, och wälfattade strafordningh om hordombz last, och dess syndz föröfwande à dato Stockholm d. 18 majj a:o 1653, som i dhen 1 punct förmåles till penning:r s.m:t 80 m:k. [*fol. 102v*]

Och konan Karin Amphinssdotter som ogifft är sackfälles effter samma 1 punct som i be:te strafordningh uthtryckes till penninge böther s.m:t 40 m:k.

Elliest caverade nu cornethen manhafftigh Nils Nilsson sampt trompheteren mons:r Hanss Pijz för berörde ryttare Pher Månsson till nästkommande kiyndermesse tijdh, sammalades löfftade konans fadher Amphin Pålsson för sin dotter Karin Amphinssdotter till förnäm:de kiynderssmesso termin, och dher bäggie personer på förelagdh tijdh penninge bötherne icke kunna ehrläggia, så plichta corporaliter effter citerade ordinantziens innehåldh, transporteras uthi 1663 åhrz domboock och sacköhrzlängdh.

2. Giästgifwaren Pål Pedersson i Biskopsgårdhen angaf en högmåhl saak huruledes en gifft ryttare Anders Pedersson och ryttmästarens wälb:d Jon Tufwessons compagnije, hafwer bedrifwet enfaldt hor medh en ogifft kohna Britha Zachriadotter i Byn och Forss sochn, till

hwilcken dherras oloflighe beblandelsse han icke kunde necka. Sackfälles alderföre be:te Anders Pedersson, effter Kongel. Maij:ttz Drotningh Christina medhelte resolution och wällfattade strafordningh som i dhen 1 puncten förmäles till penning:r, nembl:n – 80 m:k \silf:rm:t/. [fol. 103r]

Och kohnan Britha Sackrisdotter som icke afwijste, det förbe:te Anders Pedersson war giffit, uthan henne bedraget, säijandes sigh wara ogiffit, sakfälles sammaledes, effter förrige dhen Kongel. hoffrättens uthgångne resolution och strafordningh att bötha penning:r 40 m:k.

3. Gästgifwaren Pål Pedersson angaf ett lönskeläger det en ogiffit ryttare Nilss Olufsson, och ryttmästa:n wälb:d Jon Tufwessons compagnij, hafwer haft lägerssmåhl medh en ogiffit kohna, Ingebhor Rassmundsdotter på Åssen och Forss sochn, till hwilcken dherras oloflighe beblandelsse han icke kunde neeka. Blef altså be:te Nilss Olufsson sackfäldt efter dhet 3 cap. Giffitmål. b. L.L. till – 40 m:k.

Och kohnan Ingebhor Rassmundsdotter sackfälles effter dhen höglofl. Kongl. hoffrättens för dhetta uthgångne resolution om möökränckning eller lönskeläger till penningar – 20 d:r.

Item anklagades en ogiffit ryttare Jacob Matthsson Ram, under samma compagnij, dhet han sedermera medh förbe:te kohna Ingebhor Rassmundsdotter hafwer haft olofligh beblandelsse, hwar ifrån han sigh icke kunde ledha. Blifwer fördenskuldh sackfäldt effter dhen Kon[g]l. hoffrättens strafordningh till – 3 m:k.

Ting 14 december 1663

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 171v–173v, ÖLA.

Anno 1663 den 14 decemb. höltz laga tingh medh allmogen uthi Raffwen, wederwarandes chronones befallningzman ehrligh och wäll:tt Daniel Bertillsson sampt de 12 edsworne laghrättesmän. N.

Anphin Pålsson i Bijskopsgård	Jon Essbiörnss. Kulstad
Nilss Pehrsson i Näse	Oluf Biörnsson på Åsen
Nilss Nilsson i Tomatzgårdh	Biörn Jonsson i Gewåg
Anders Pehrsson i By	Nilss Pehrsson i Uthanedh
Larss Nilsson i Swedie	Jon Hansson widh Skogen
Oluff Jonsson i Lijn	och Morten Oluffss. i Böle

1. Publicerades Kongl. Maij:ttz wår allernådigste Herres och Konungz uthgagne placat, ahngående en wiss hästemarcknadh, uthi hwar stadh, daterat Stockholm den 29 martij 1663.

2. Der nest uplästes och publicerades Kongl. Maij:ttz placat angäendhe dett falska silkies sampth klädhes sträckandhe införsell af dato Stockhollm den 7 aprilis 1663. Dher jempthe hans högh grefl. excell:z h:r gouverneurens höghwälborne grefwe Johan Oxstenstiernas befallning. [fol. 172r]

3. Uplästes samma dato, 1638 åhrs tijondhe \placat/, medh förmaning till allmogen, dädh dhe sigh hörsamligast effterätta hwadh uthj mehrbe:te Kongl. Maij:ttz placat biudhes och befallnes.

4. Effterfrågadhes af befallningzmannen Daniell Bertillsson, huru allmogen, Kongl. cammar collegj ankomne och uthgångne befallningh, angående cronones enskyllthe parcker, fiskien och mulbether, effterlefva.
5. Andheress Joensson i Döwijken sakfälles effter lagh och dett 29 capitel uthj Konungz-balken, för okrafdt wittne och swarandhe till – 3 m:k.
6. Påhl Persson i B[i]skopsgårdhen ahnklagadhe Erich Persson på Åsen att hans folk haf:a olåfligen tagitt een spilder ny båth och dhen häfdatt till dhes han blef förkommin; Dy blef aff rätten affsagdt att Erich Perss. medh sina lagzmän betalar Påhl Persson båten medh 7 d:r kopp.m:t och effter dhett 28 capitel i Konungzbalk. för tagh saakfelt till penningar – 40 m:k.
7. Erich Persson anklagadhe Erich Olufsson i Böhle att han och olofligen haf:r tagitt hans båth och vittiat sine näät, och aff dett tillfällett nödgades Erich Perssons folk taga Påls båth i B[i]skopsgården, och ehuru wäll Erich Persson fick sin båth oskadder igen; altså effter 28 cap. i Konungzb. för tag saakfelt till 4 m:k, men emedan han intett eger att böta medh plichtar han i vår med 8 dagars fängelse. [*fol. 172v*]
8. Framstegh pastor wyrd. h:r Oluf Classon och beswäradhe sigh öfwer att ingen skough är underslagin prestborden i Fårs, Ragun[dh] och Kiählen; altså beslöt aff rätten att i wår skall uppmålas prestbordz ägorne och dher effter niuta sin gångh i skougen.
9. Första gången uppbödh Erich Johansson i Krånge sin faders hemman \ibidem/ neste frändom till återlösningh.
10. Framtredde Lars i Lundz creditorer och talde effter sin betalningh, då blef aff rätten resolveratt att capplanen h:r Hans Bröms som bem:t hemman köpt hafwer, betalar creditorerna och dhett affräcknar uthi gård kiöpet, så långt dhe medhel sigh sträckia.
11. Biörn i Gewåggh för swarlöosa saakfeldt effter d. 32 capitel i Tingm. b. till – 3 m:k [*tillagt:*] hadhe förfall han war en kyrckiowär.
12. Befallningzmannen framkalladhe Nills Olufsson i Böhle och honom tillsporde hwadh medhell han will tillgripa att betala dhen anseelige giäll han åthskillige \sine creditorer nu närwarandes/ skyldigh är, hwar till han swaradhe sigh kiennas oförmögen, doch omsijder uppdrog alla sine löösören och hwadh [*fol. 173r*] sädhan brister werderas uthaf dhett faste; altså beslöth rätten att hans löösören skall till werderingz gånga, och hwadh ej tillräkna då dhett faste.
13. För rätten framträdher Påhl Jönsson i Håsiö, Anders Persson i Byen, Oluf Bängtsson i Walle och Per Jönsson i Håsiö, och inlägger een skriff uppå siu klagemåhls punther emot capplanen wällärde h:r Hans Carolum Bröms, bestående aff några föröfwadhe åwärkningar uppå förbenembde bönders skogz och fiskewånor, i dhett h:r Hans anno 1662 medh sin hustrubrodher Anders Persson ifrån Torp och Medelpadh, haf:r aff böndernas skough upptagitt ett lijtt elgzdiur som för dheras uthgiorde wånor fallitt ähr. Så emedan h:r Hans kunde sigh ej här ifrån leda, och han om alt är förlicht med målseganderne, hwarföre kunde rätten honom ej frija för dhett 28 cap. i Konungzb. till penning:r 40 m:k. [*fol. 173v*]
14. Framkom för rätten Oluf Månsson ifrån Ångermannaland, Solettha giäll och Långsill sochn, inlewereradess högl. Kongl. hofrättens mandatorial aff dato Stochollm d. 20 decemb.

1660 till hans grefl. exell:tz h:r gouvernuren, och sädhan hans grefl. exell:tz underskrefne befallningh till befallningzmannen af dato Nordingrå d. 2 martij 1661 att Ragundz tinglagh skall wedergjälla änkiorne dheras mens dråps målzägare rätt. Altså wardt pålagdt att tingelagett skall dheras fullmechtigh Oluf Månsson uthi förlijkning tillställa 50 d:r sölf:rm:tt.

15. Förste gången uppbödh Oluf Joensson i Påhlgård sitt hemman neste frändom till återlösningh.

Ting 1664

Protokoll saknas.

Ting 15 december 1665

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 330r–332r, ÖLA. Protokollet är skadat, ett blad omvänt inbundet. I den renoverade domboken i Svea Hovrätt (Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3146 [Gävleborgs län], fol. 598v–599v, RA) är protokollet mindre omfattande och annorlunda formulerat. Trots det har vissa kompletteringar från den renoverade domboken kunnat göras och är angivna inom hakparentes.

Anno 1665 den 15 decemb:r höltz laga tingh medh allmogen af Rafwen sochen uthi befallningzmanns wälach:tt Daniel Bertilssons och nämbdens närwaru:

Olof Björsson på Åssen	Biörn Joensson i Giewåg
Mårten Olofsson i Böle	Olof Joensson i Lijen
Nils Pedhersson i Nässet	Lars Nilsson i Swidhie
Kiel Olofsson i Nygårdhen	Jon Hansson i Skogen
Jon Esbiörsson i Kolstadh	Nils Pedhersson i Utterne
Rassmun Pedhersson i Åssen	Andhers Pedhersson i Bye

[1.] Afladhe samptelige tolfmännen sin edh.

[2.] Ähr Kongl. Majj:tz placater hans excel:ntz h:r govneurens uthgångne bref och befallningar upläsne, såsom i näst förige tinghprotocol antechnadhe står, medh alfwahrlig befallningh, hwadh publicerat ähr, mått[e] uthi alle dhes puncter och clausilis effter lef:at wardha.

[3.] Framwiste befallninghzman wälach:tt Daniel Bertilsson en rechningh, emellan sal. ländhman Dafwid Påhlsson och h:r befallninghzman uthi nuwarandhe ländhman Hans Erickzssons, sal. Dafwidh Påhlz. mågh och arfwinge slutin, om någre cronones restianter, hwilka aff honom upburne och till creditorer iempte andhre [u]thgiffter betalte sampt lagde ähro, beständhe skuldhen uthi 424 d:r 24 öhre kopp:mt, som af merb. rechning åthskilligh posters hopförandhe synas kundhe. Befall[n]ingh[zm]an rätten tillspordhe, huruledz han sådhan suma [skyldigh?] blif:a kundhe; altså emädhan befans många an[dhre credi]torer wara, som sal. Dafwidh skyldhigh ähr [och] dhenne befallningzmanns fodhran, består [aff cronones] resterande utlagor iempte någre tunnor [fol. 330v] kiörkiotijendhe, tillthreder h:r befallning[zman] till dhenne summans merb. 400 d:r 25 öhre kop[m:t] contenterande, uthi dhet faste nembl. [gårdhen] och dher föregif:es honom. Kiörkian och löhn wara skiylldhigh blif:r sådhant dhem af [wi]so uthståndhe skulldhfodhran betalte, och stånd[he] hwadh öfrigt finnas kan, dhe andhre creditor[er per] quota till afbetallningh; J lika måtto kör[kian?] hurusåsom

han till sochnen 78 d:r kopp:mt sky[ldigh] som sal. Dafwidh upbar, och förfarit haf:r, hwi[lken] summa sochnen af cronnan för mastträ haf:a b[etalt?], såsom dhetta och cronskuldh ähr, betales dhen Dafwidhz wisso uthståndhe skuldfodran uthan [...].

4. Förgafz hurussåsom Staffan Olofsson i Nässet, if[rån] lagzmän i Nässet en lax stulit haf:r, thedh han [be]kienner haf:a begångit, och tillika medh åkla[garne?] om nådher och lindhringh på straffet ansöker. Altså andhrom till warnagel uppå Kon[ungens] behagh effter d. [lucka] capit. [lucka] sackfält till – [3 m:k].

5. Angaf lendhzman ett lönskeläger emellan [en genta] Brita Amphionzdotter i Biskopzgårdhen och [en giffit karl] nembl. profotzsen Daniel Tuttwigh, then hon [säger] barnfadhren wara, men intet bekiener sigh wet[ta honom] wara giffiter, för hon afladhe barn, dher kiörkiohe[rden] h:r \Olof/ honom då excaminerade såso[m skyl?]dhigher nu sielf bewittnar, att närh han [om gierninghen] tilfrågadhes, sadhe han wara giffiter, me[n medh sin hustru] i sämio ej lefwa kundhe, och hon [hans egendom förslötz] [fortsättning på fol. 331v] haf:r, wille han söka dhee wördhige herrar i Kopparberge, dher hon bodhe, att han kundhe skillias medh henne, och dhenne till echta taga, men närh dhetta ej angick rymbde han till Norie, nu såsom tolfmännerne iempte allmogen bewittna, att han för ähn hon kränckt blef, haf:r sigh aldehes för ogiffit hållit, och att ingen annan förstodh, effter han ungh war (ähn så wara).

Altså emädhan hon såledhz sigh uthi dhetta förset haf:r, och ej wiste honom wara giffit:r, dock androm till warnagel, och uppå Kongl. Maj:tz behagh; sackfältes hon medh 20 m:k. Aff hans excell:ntz h:r guveneuren Carl Spaar[e] medh bötternes ehrlägiandhe frijgif:in.

6. Beslötz syn emelän Nils Olofsson i Böle, och Trygåsmanne, hwilket att åskådhe, befallningzman och lagman kalladhe ähro nästkommandhe sommar att bewista.

7. Ländhzman Hans Ericksson fullmächtig uppå Olof Pålssons wägnar i Bodha, Lien sochen och Medhelpadh, föregif:er huruledhz Pedher Pedhersson sigh hos honom till tienst stadh hafwer, och uthi stadhpenningh upburit et 5 m:k stycke, men dhetta accord ej hållit, uthan låtit sigh till rytta[re], uthan b:t Olof wettskap leija, oloffligh uhr tiensten gångit och låtit sigh uthi rullan hos welb. öf:rsten inskrif:a. Saken för rätta anstältes, och effter Kongl. Maj:tz [om] tiensteion fattadhe ordhningh 4 punchten, belefwat, att [be:te] Pedher, honom Olof sin tilsagde löhn som ähr 16 d:r kopp:m[t], iempte stadhpenningen 5 m:k stycken igen lef:erera skulle.

8. Upbiudher förste gången Andhers Pedhersson i Lijen sal. hustru Kerstins Andhersdotters, heners all hennes[!] faste aldhel[!] tilfalne arfpart i Westergårdhen i Lijen.

[Up]biudhes förste gången Joen Esbiörsson, Pedher Erickz. [går]dh [om 2] tunlandh i Kulstadh, inlöst för 50 r.d:r. [fol. 331r]

Upbiudhe förste gången Nils Eriksson i Ansiö en tridhiepart i b:te Ansiö, inlöst af Måns Siulss. i Bleckåssen i Altsen sochen för 18 r.d:r.

Ähr af Biörn Joensson [Renov. har: Hans Jönsson] i Gewågh förste gången up[biu]dhit, 5 mällingar i Gewågh inlöst af Erik Oloff[sson] i Öhrengie Nöttangre [dvs. Njutånger; renov. har: Mattmar!] sochen för 8 r.d:r.

Andhers Jonsson i Ammeren bewiste sigh lagligen haf:a ett hemman uthi b:t Ammeren om 3 tunl. uthsädhe tillhandhlat aff sin brödhrar Jon och Hans Jonssons sönnar hwardhra gif:it 30

rickzd:r, systrana Sigridh och Kerstin Jonsdöttrar hwardhe sin 15 r.d:r, att summan in alles sigh till 90 r.d:r belöper och som dhetta kiöp lagbudhit och laghståndhigt war med win och wittnom, och ingen något klandher här uthinnan begå kundhe, ähr hemman honnom merb:e Andhers oqwaldt til odhels egendom för sigh sin hustru och barn ewerdeligt att besittia, och här på faste dombreff gif:it.

Swen Persson i Påhlgården kårade till Jon Hansson w[id] Skougen effter ett fäboställe Klaxkåhs[?] wallen som [på] hanss skoug belägen ähr; hwilket effter rättens bete[n]kiande och öfwerwägande böhr affråda, aldenst[und] han belägen ähr på hans skough. [*Resten av sidan oskiven*]

[*fol. 332r är ett separat blad, innehållande fastebrev på Anders Jonssons hemman i Ammer:*]

Här å ähr dombreff gif:it

Såsom undhertechndh, mitt hemman Ammeren som bestås af tree tunlandhz uthsädhe; af åtskilligh och undher specificerade bördhzman inlöst hafwer, nembl. min brodher Joen Joensson i Torsgårdh gif:it 30 r.d:r. Item Hans Jonsson i Ammeren 30 r.d:r, Sigridh och Kerstin Joensdöttrar hwardhera 15 r.d:r, 30: – .

Altså emädhan jagh till dato eij något dombref å detta kiöp eij åtniutit hafwer, och sådant till wisare försäckringh för migh och dher mina effterkommandhe barn och arfwingar af dhen loflige rätten nu som tienstligast sökia will; dy ähr till dhee ehrliche och beskiedhelige dane-sampt tolfmän, att dhenne of:anskrefne mine brödhers och systems antechninghz inlösen, måtte aproberat sampt skierskådhat blif:a, om något mangel här uthinnan finniat, hwar och icke, måtte migh dombref här uppå medelt blif:a; förmodhas dhee ehrliche män migh dhen willigheten för rättwissan skull bewissandhees wardher; Datum Raffwen den 15 decemb:r anno 1665.

Andhers Jonsson uthi Ammeren.

[*Tillagt med annan handstil:*]

Anno 1665 den 17 decemb. då allmen sochnstemma [hölts?] medh allmogen i Ragundh, bleff denna köpeskrifft [up]läsin, och så aff tolfmän som gemene allmoghen uthi [alle?] clausulis approberat och gillat, och fans ingen som [...] detha någon orsaak, hwarföre dombreffwet skulle [...], fast mindre förbiudas. Så sant wara wittna [...].

[- - -] tolfmän och heela allmoghen i Ragundhs tingelag.

Ting 11 december 1666

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 6, fol. 79v–82r, ÖLA.

Ragundz tingl. den 11 decembris. Nämnden.

Olof Biörsson på Åsen	Biör Jonsson i Gewågh
Rasmus Persson på Åsen	Erich Persson i Uttane
Anders Persson i Bye	Lars Nillsson i Swidie
Mårten Olofsson i Böhle	Jon Hansson i Skough
Olof Jonsson i Lien	Jon Essbiörnsson i Kuhlstad
Amphin Pålsson i Biskåpzgården	Keel Olofsson på Kiehlen

Desse tolfmän aflade först sin laglige eedh.

Sedan förmandtes ländzmannen Hans Erichson sampt tolfmännen tillkänna gifwa, oppå den eed dhe sworit hafwa dhe saker, som kunna sträfwa emot Kongl. Maj:ttz uthgångne placater, j synnerheet om eeder och sabbatzbrott, hwar till swarades, sig Gudj loff, inga sådana afwetta.

H:s excell:z h:r gouverneurens bref publicerades, det allmogen skulle någon hielp contribuera till ett siukhuus opprättande uthj Medellandet Sundzwalld, hwarest dhe, som med fransosen bekajade ähr, skulle förblifwa och dher wistas. Detta remitterades till landztinget och *hans* excell:z ankompt.

H. Margareta Larsdotter Blix, pastoris i Ragund sal. h:r Hans Nilssons änkias fullmechtig, Jon Jönsson i Bärgh, fordrar å hennes wäg:r 20 r.d:r in specie och der af flytande 12 åhrs interesse, inlagda penningar utj Torssgården, af Olof Nilsson ibid hwilken bem:t gård besitter och brukar, till hwilken gälld han icke kan neka till; uthan föredrager sin fattigdom; noch fordrar änkian 1/2 t:a bagg salt för 6 ort och 3 t:r korn à 3 r.d:r tunnan, som hon då galt, ähr 9 r.d:r, summan 30 ½ r.d:r, och efftersåsom befanss flera creditorer wara utj bem:te gårdh \interesserade/, dy blef af rätten så wida slutit, att gällden skall innan nästkommande laga [fol. 80r] tingh enumereras och opsättias, sedan Torssgården wärderas, bristandes således creditorerne effter lagh och sin qvota.

Hwad Gisslegården anbelangar som h. Margareta nu præ tenderar, så förnimmas af närskrefne persohner hafwa god kunskap om, nembl:n kyrckioherden, wördig och wällärde h:r Olof Claësson, Keel Olofsson i Nygården, och Erich Persson på Åsen, jempte flera andra af tolfmän, betyga, sig hafwa hörtdt sal. h:r Hans Nilsson, fordom pastor her i Ragundh hafwa uthj sin lijftijdh gifwit och heembudit sin son Jacob Hansson hemmanet Gisslegården at nyttia, bruka och behålla; sig till gagn och godo, och dher iempte föda och skiöta änkian h. Karin uthj sine döda dagar, som bem:te gårdh till fadren h:r Hans, såldt hafwer; hwilken Jacob Hansson nu sidermehr a:o 1662 den 9 februarij hafwer oplåtit ländzmannen sal. David Pålsson för 20 r.d:r som qvittantzet af den 27 majj 1662 uthwisar, och skiöta ofwanbem:te änkia in till sine dödedagar. Hwarföre kunne denna rätten ej annat sluta och döhma, än kiöpebrefwet stände utj sin fulle krafft, serdeles emedan nu warande ländzman Hans Erichsson utlofwar bem:te änkia h. Karin föda och skiöta uti sine dödedagar; och h. Margareta Blix, söker sin son, Jacob Hansson, det bäst hon kan och gitter.

David Pålssons mågh, nu warande ländzmannen Hans Erichson opbiuder Gisslegården förste gången, kiöpt af Jacob Hansson i Bärgh för 20 r.d:r, och skiöta änkian Karin till sine dödedagar.

Olof Pålsson från Medelpad och Lien sochn, med sina interessenter; beswära sigh öfwer Erich Persson på Åsen, dhem tillfoga stoor oförrätt på hanss skoug och slottängier af hanss hästar och boskap; och han der emot förmehnar wara sin skough och ängier, och icke höra Medelpad till. Så emedan ingen förwist wetta kan, hwilken desse ängier tillhöra, [fol. 80v] hwarföre skahl syhn innan nästkommande sommar, syhn och probf, parterna emillan först oprättas; men först skall her om rådfrågas hoos h:s excell:z h:r gouverneuren, hwarest syhnmennerne tagas böhr, anten vheel/ nämbd af Ångermanland, eller 1/2 syhn af Jempteland och 1/2 af Medelpadh.

Alldenstundh Jon Bengtsson i Jernqwille och Lijden sochn uthj Medelpad hafwer emot förbud och 2:ne arrester, af Pål Persson i Biskopzgården och Olof Pålsson i Bode alfwahlrige tillsagde, at lefwerera een tunna lax, till befallningzmannen wälb:de Daniel Bertillsson; men sådant intet effterkommit; uthan till een annan Olof Thimansson bort lefwerat; Hwarföre erkände rätten skiäligt, det Jon Bengtsson ähr förplichtadt denne laxe tunna at betala till h:r

befall:n som han då galt, sökiandes sin man igen, som han bäst gitter. Och der ofwanpå plichta för sin spotske mun för rätten och kallat ländzman Hans Erichsson, Påhl Persson och Olof Pålson i Bode för lögnare, böthe för hwartera à 3 m:r s.m:tt, 9 m:r förmedelst 43 cap. Tingemåhla balken.

Keel Olofsson på Kiehlen pålades att betala barnetz faderbroder, Ingebrecht Olofsson i Staffre och Räffsundz sochn 2 r.d:rs tillfallne arffwe jordh till bem:te barn, uthan vidare opskoff.

Joen Olofsson i Östansiö erkiendes förpflichtadt at betala een ort 8 sk:r, eller och uthgifwa den uthlänte r.d:ren emot sin skeedz restituerande och återtagande.

Samson Erichson i Forss och Jon Olofsson i Östansiö, som opropades och nu bortgångne ähre förr änn tinget opsagdes, och sidermehr påkåras, skohla för swarslösa plichta 3 m:r s.m:tt hwarthera.

Jon Essbiörnsson i Kuhlstad opbiuder andra gången sin gård, kiöpt af Pehr Erichson i Kuhlstad för 50 specie rixd:r. [fol. 81r]

Stugumännernes som Krångemänss gl:a breff, oplästes och om några råmärckien twistas, och emedan som å bägge sidorne finnes starcka och widlyfftige bref, kunde denne ringa rätten dhem eij ogilla; uthan twisten remitteras till h:s excell:z h:r gouverneurens och landzens tiugu fyres sammankompst at slutha och her om resolvera.

Sammaledes insinuerades och oplästes syhne- eller 6-manne probfzbreff af den 24 junij 1666 som gångin ähr emillan Eedeboerne och Näsboerne; och af rätten uthj alla sine clausulis approberades och för gott erkändt dher wid at förblifwa, hwilket confirmerades med tingelagetz signete. Och dhet höö som slagit ähr, så skohla Eedzboerne behålla, hwar med dhe sig åthnögde.

Ryttaren Nils Lustig sackfältes för stembnings försätt, at swara till Brita Siulsdotters præ-tention, för det sqwaller han henne påbördat hafwer, och icke comparerat, till 3 m:r s.m:tt.

Jon Olofsson i Stugun, och Jon Zachrisson i Byen kära till Amphion Pålsson i Bis-kopzgården effter någon arf, som fallen ähr effter Swen Mårtensson i Brewågh och Lijdtz sochn; men Amphin sådant förwägrar; dy blef af rätten afsagdt, det dhe skola niuta hwad dhem tillagdt och på syster systems barns lotten tillfallen ähr, effter byteslängdens innehålldh. Dessuthan tillägges Jon Olofsson i förråd för sin stiufdotter åhrligen två rixd:r.

Emedan som ryttaren Anders Pedersson blef anno 1661 den 18 decembris, oppå Ragundz laga tingh saakfällt för eenfalt hoor med kohnan Brita Zachrisdotter i Byen till 80 d:r s.m:tt, och förr icke warit mächtig samma bötter erläggia, förr änn nu, dy införes desse 80 d:r uthj 1666 åhrs saaköhrslängdh.

Mattz Pehrssons i Fanbyens gl:e bref oplästes, gifwit af kongh Håkan på een laxethena i Rafwens åhn; men efftersom Anders Berg tilhörigt war, när han bodde i Fanbyn, och sidermehr [fol. 81v] när danske feigden war, begifwit sig till Norrige igen, dy hafwer samme laxethena kändtz, imedlertijdh, under cronan i Swerige; och således hafwer Mattz mehra, icke någon præ-tention her oppå.

Desse effterskrefne persohner her utj Ragundz tingelagh hafwa icke effterlefwadt h:s excell:tz h:r gouverneurens högwälborne Carl Spaares gifne fullmacht, at låta sig ransaka på Medstugun, om dhe föra skulle kopparplåtar till Norrige; men dhe på obehörigit sätt sådant undkommit och \ejj/ achtadt. Såsom ähre desse, nembl:n Bengt Hemmingson i Stugun, Per Erichson ibid, Jon Bengtsson ibid, Jon Olofsson ibid, Olof i Kråkwåg, Nills i Ammern, Nils Torstensson i Kråkwåg, Swen i Gewåg, Hemmingh ibid, Ingemar Andersson i Lien, Olof Johansson i Kuhlstad, Isaac Nillsson i Näset, Olof Jonsson i Pählgårdh, hwilka samptl:e in för rätten lofwade förlika fältwebelen Petter Apel med 1 d:r s.m:tt hwartera; hwar och icke, skohla dhe å nästa landzting wid h:s excell:z ankompst herföre answahra och plichta.

Hemmingh Bengtsson i Stugun bekom fastebref på 3 tunl:d cronejord.

Ibland andra sakers och ährenders förrättande, som på berörde dato förehades, ransakades och afdömbdes, föredrogs ochså her jempte, huruledes hanss excell:z h:r rikzrådet, och dåwarande gouverneur, högwälborne Claës Stiernskiölld, hafwer förmedelst sin uthgifne befalldningh af den 15 maj 1660 för rådsampt funnit, och h:r befalldningsman sedan utj commission gifwit at innimma[?] och tillställa kyrckioheerden i Råffsund wäl:de h:r Isaac O. Alstadio, Michel Pederssons hemman i Opne och Råffsundz sochn beläget, skattlagdt för femb tunland uthsäde, med alla dess tilliggiande låtter, ägor och willkor, wälbem:te h:r Isaac till nöijachtigt wederlagh och i stället för kyrckioägarnes afträdande i Bräcke; hwar emot samma gårdz åboande bem:te Michel Pedersson till sigh och sine åthskillige creditorers afbetahlande, blef tilldeelt och opdragit cronohemmanet utj Stugun sochn och Ragundz tingelagh beräknadt tree tunlandz uthsäde, hwilket aff [fol. 82r] Hemming Bengtsson ibid brukas och besittes, som således förbem:te Michel Pedersson till refuction och iembngott wärde effter mätismanna ordom utj penningar lades och wärderades för nijotijo rixd:r; ähr och så wida dher medh kommit, att mehr bem:te Michel med sina creditorer för b:de penningar 90 r.d:r inför tingzbordet af berörde cronohemmanetz besittiare Hemming Bengtsson i Stugun, sig till fullo nöijo, den sidsta penningen med den första opburit och annammat hafwa, som dher å gifne qvittantz uthwisa.

Hwarföre och fördenskulld skall och må ofwanbem:te Hemming Bengtsson, sampt hanss effterkommande barn och arffwingar, samma tree tunland crone, här effter, med dess tilliggiande lotter och lunder, utj wåto och torro, närh by och fierran, intet undantagandes i någon motto, som dher af ållder underlegat hafwer, eller her effter med rätta tillwinnas och läggias kan, till sin rätta odel och ewerdeligh wälfången fast oklandrat ägendomb erkientd och tilläggnadt warda, at nyttia, bruka och behålla.

Nu såsom detta, för omrörde tillhandling, lagligen händt och skiedt ähr, för lagh och rätta kungjordt och stadfastadt, och ingen fanss, som her emot sade eller säga kunde; hwarföre dömbde iagh med nämnden, så oryggeligen fast och stadigt stå, och aldrig återgå, wed both och plicht, som i Sweriges lagh uttryckes och förmähles, och lijkwäl stå och blifwa, som lagl:n belewadt och förafskedat ähr. Desse effterskrefne dannemän, sutho med mig i rätten och her till fullkombl:n faste witnen (vide fol. 152 [se: fol. 79v] adde), detta till större wisso och sanningz ratification parterna emillan, sålunda inför sittande rätt wara passerat och afloppit, bekräfftar iag undertecknadt med egen handz underskrift och wahnligit signete.

Ting 1667

Protokoll saknas.

Ting 12 mars 1668

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 6, fol. 189r–191r, ÖLA.

Anno 1668 den 12 martij, höltz laga tingh uthi Ragund, närwarandess cronones befallningzman wählb:de Daniel Bertilsson och desse nämbedemän.

Oluf Biörson på Åssen	Nilss Persson i Uthanedh
Amphin Pålsson i Biskopzgården	Mårten Olufson i Böhle
Erasmus Person på Åssen	Keel Olufson i Byn
Biör Jonsson i Giewågh	Nilss Person i Näset
Oluf Joensson i Lien	Joen Hansson widh Skougen
Larss Nilsson i Swidie	Nilss Olufson i Ammern

1. Erich Simonsson i Stugun tillstår och bekänner sig hafua hafft lägersmåhl medh Anna Nilssd:r Torssgård hwilken födde barn 1667 påskatijdhnen och dödde några dagar der effter, sammaledes och barnet, föregifwandes hafua henne uthi lijfztijdhnen förlijkt, jämwähl och med hennes bröder, dy för mökränckningh saakfältes han till 40 m:k i s.m:t effter 3 cap. Gifft. b. L.L.
2. Anna Syllwestersd:r bekänner och sigh hafua hafft lägersmåhl medh Andhers Larsson i Lundh och aflat tillhoopa barn, hwilket föddes förledin midsommar och än lefwer, och emedhan intet ächtenskap uthlofwat ähr, dy sakfältes Anders till 40 m:k s.m:t effter 3 cap. gifft b. och Anna till 20 m:k s.m:t effter högl. Kongl. hofrättens resolution. [fol. 189v]
3. Sammaledes tillstår och ryttaren Carl Swensson sigh hafua belägrat Märit Swänsd:r i Lundh på Kiehlen, och aflat tillhoopa barn, hwilket föddes 8 dagar effter helgamessa, hon föregifuer fuller det Carl hafuer lofwat sigh ächtenskap, men inga wittnen kan framdraga, och han nekar till, dy skahl Carl plichta 40 m:k s.m:t och kohnan 20 m:k effter förberörde cap. och Kongl. hofrättz resolution.
4. Såsom Nilss Olufson i Böhle hafuer af hastige modhe skält länssman Hanss Erichson som den der skulle hafua tagit mutor af Uthaneedzböndren, dock icke kan bewijsa, uthan bedz före, dy saakfältes till 3 m:k s.m:t effter 43 cap. Ting. b. L.L.
5. Effter parternas omsider förehningh afsades, at Keel To[r]stenson i Gewågh skahl tillställa sin granne Biör Joensson 5 r.d:r på 2 åhrs tijdh at betahla, för 4 mähling:r jordh, som till Biör fallne ähr effter sin fadersyster Ingiehl Biörsd:r, men der ifall Keels gårdh sällies eller pantsättes, skall Biör Jonsson närmast wara som bördman ähr, at lösa.
6. Kyrkioheerdhen i Berg h:r Jöns Sigvardi låter andra gången upbiuda Torssgård nästom fremdom till kiöpz och inlössningh.
7. Länssman Hanss Erichson upbiudher andra gången Gisslegårdh wedherbörandhen till återlössn.
8. Förlijktes för rätten, at Swen Nilsson wid Lundh på sine cammeraters wäg:r skahl effter sin uthfäste lofwen tillställa Oluf Biörsson på Åssen och hanss lagzmän 15 dagz arbeten à 1 ort huartera, och restituera biörnhudhen; heller och den samma genast betahla effter mätismanna ordom.

9. Larss Olufson widh Lundhen påladhes af rätten effter räkningens innehåldh, dhen han på intet sätt kan disputera, genast tillstålla Oluf Pålsson i Bodhe 17 ½ r.d:r uthan vidare uppskoff, för dhe pertzedlar han af honom haar åtnutit. [fol. 190r]

10. Effter sakens beskaffenheet och des noga öfwerwägande erkendhe rätten skiäligt wara, at Swen Nilsson widh Lundhen skahl uthan vidare uppskoff tillstålla sin slächtinge Pål Jonsson i Usslandh otta r.d:r in specie för hans fasta fädhernes arff uthi Lundhegårdhen i Hellesiö sochn, helst emedhan han inga skiähl kan framtee alldeles hafua honom der uthlöst, eij heller nämbden honom der från befrija och wärja kundhe, hwar medh parterna sedhan skohla wara åtskildhe och all deras gamla handel och prætensioner skahl å bådhe sijdor ophäfne blifwa.

11. Alldenstundh Nilss Olufson i Böhle, eij medh något fogh och skiähl sigh unddraga kan, som han nu tillbiudher, leedha sigh, från sinn skrifftelige obligation at betahla till Nilss Önnesson i Ostöön i Tyndröo, på Oluf Biörs wäg:r på Åssen 4 r.d:r. Hwarföre erkendhe rätten skiäligt, at Nilss Olufson skahl desse 4 r.d:r uthan något uppskoff betahla, och sökie han sedhan Oluf Biörsson det han gitter.

12. Emedhan som Keel Torstensson i Giewåggh, eij sigh unddraga kan, wara blefwin Swen Biörsson i Giewåggh skyldigh 10 specie r.d:r länte p:g:r a:o 1665 och sedhan bekommit 7 r.d:r 1 ort summa 17 ¼ r.d:r. Derföre lofwat honom i underpant ett slottegodz i Döwijken, hwilket han eij hafuer fått niuta; altså erkännes Keel Torstensson förpflichtadt be:te 17 ¼ r.d:r till Jemptemarknan 1669 uthi samma myndtesort Swen Biörsson contentera och betahla, medh der på belöpandhe interesse à 6 pro 100. Från den tijden dhe borgadhes, till des dhe be:te blifwa, afkorttandes den ena r.d:r som der på restituerat.

13. Jblandh andra sakers och ährenders förrättandhe, som på berördhe dato förehades, ransa[ka]dhes och afdömbdes, föredrogz och så her jempte, huru såsom hans höggrefl. excell:nz då warande gouverneur, den högwählborne grefwe och herre, h:r Johan Oxenstierna Gabrielson, haf:r [fol. 190v] förmedelst sin nådgunstige skrifftelige befallningh daterat Örnähs den 29 maj 1662, för rådsampt funnit och sedhan h:r befallningzman wählb:de Daniel Bertilsson utj commission och befallningh gifwit, at tillstålla och opdraga några af allmogen här i Jemptland otta tunnelandh cronojordh för sin rätta odels inlösandhe emot richtigh afbetahlningh, helst emedhan 8 tunnel:d uthi Gryta och Brundflodh sochn ähre ifrån rätta odelssmännen afhandladhe och inlöste, som sedhan till cronejord afslagne, hwarest befallningzmännen här utj Jemptelandh kunna sin heemwist hafua och blifwa boende uppå; haf:r fördenskull h:r befallningzman wäl:t Daniel Bertilsson sådant h:s höggrefl. excell:tz nådgunstige befallning fullkomligit effterkommit och opdragit Stuguboerne uthi Ragundz tingl. otta tunl:d cronojordh till sitt rätta odel inlösa, såsom Simon Erichson i Stugun 2 ½ tunl:d för 75 r.d:r, Joen Bengtson i Stugun 2 ½ tunl:d för 75 r.d:r, Joen Olufson i Stugun 2 tunl. för 60 r.d:r och Oluf Jonsson ibid ett tunl:d för 30 r.d:rs richtige ehrläggandhe och lefwererandhe, beräknandes hwar r.d:r à 6 m:k s.m:t.

Så emedan desse be:te penning:r richtig contenterade och betalte ähre, som der på dess uthgifne quittantier klarligen demonstrera och uthwijsa. Hwarföre och fördenskuldh skahl och må ofwanbe:te pehrsoner Simon Erichson, Joen Bengtson, Joen Olufson och Oluf Joensson i Stugun, sampt deras effterkommandhe barn och arfwingar, samma otta tunl:d cronejordh (effter berörde proportion) här effter för sin rätta odel och ewerdelig wählfängin, fast oklandrat ägendomb erkiendt och tillägnadt wardha, at nyttia bruka och behålla, medh alla dess tilliggiandhe lotter och lundher, uthi wåto och torro, när by och fiehr intet undantagandhes uthi någon måtto, som der af åldher underleget [fol. 191r] hafuer, eller här effter medh rätta lagl. tillwinnas och lägglas kan.

Såsom denne föromrörde afhandlingh lagligen händt och skedt ähr, för lagh och rätta kungior dt och stadfastat, och ingen fans som här emot sadhe, eller seija kundhe; hwarföre dömbde jagh medh nembden, så oryggeligen fast och stadig tå, som nu giordt och slutit ähr, och aldri gh återgå, wedh booth och plicht, som Sweriges lagh förmåår och uthtrycker, och lijkwåhl tå och blifwa som nu belefwat och för afskedat ähr, desse ährlige och beskedlige dannemån suto i nämnden och ähro här till fullkomlige faste witnen. N N. ut supra.

Ting 18 december 1668

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 6, fol. 247v–250r, ÖLA.

Den 18 decembris 1668 höltz laga tingh i Ragundh närwarandes befallningzmannen wåhl:t Daniel Bertilsson och nämnden.

Amphin Pålsson i Biskopzgården	Jonas Essbiörsson i Kullstadh
Oluf Biörsson på Åssen	Erasmus Persson på Åssen
Biör Joensson i Giewågh	Mårten Olufson i Böhle
Nilss Persson i Uthanedh	Kehl Olofson i Byen
Anderss Persson i Byen	Larss Nilsson i Swidie
Nilss Olufson i Amern	Oluf Joensson i Lien

1. Emedhan som Ragundzboerne disputerat sin uthgifna obligation till Åssboerne för någon skiutzningh, sålunda, att Lijdtzboerne be:te giäldh till sikh infordrat hafua, hwilke nu tillstedes ähre eij; Derföre swaranderna påladhes af rätten at å näste landztingh tillstādhes och swara desse Åssboer, då och Lijdtzboerne skohla comparere och redo giöra hwad dhe opburit hafwa.

2. Alldenstundh Nilss Persson i Uthaneedh icke hafuer tagit Nilss Lustigz häst till antwardningh, hwilken omsidher störtadhe och när han kastadhe sikh omkull hafuer hästen sielff slagit sikh ett hohl i hufwudet, uthi den siukdom honom på kastat war; kunne altså denne rätten eij påbörda [fol. 248r] denne Nilss Persson betahla hästen uthan frijkänner, deremot påladhes Nilss Lustigh at skaffa Nilss Person 1 *pund* hampa igen hooss Agsteen[?] i Fiåhl, det han uthlofwadhe effterkomma.

3. Förlijktes inför rätten Mårten Olufson i Bodacke och Per Olufson i Giewågh om 2 r.d:r för sin arfz præntension, sedhan skulle han få sitt rättmätige kiöpebref, det sedan lagl. opbiuda, hwilket Mårten lofwadhe honom meddela.

4. Förslagz kornet som Joen Joensson i Torssgårdhen uthlagdt haf:r, nembl:n åt modren Karin 8 t:r till dhe omyndige barns uppehälle, noch till lillbondhen Joen Olufson, Ingrid 3/4 tunna, sahl. Bengt upburit 3/4 t:a och 1/2 t:a bortgifwit till sin godson[?] som beståås, Oluf Månsson bekommit 1/2 t:a och restera honom än 15 *kannor*, belöpan des hwar systerlott 39 k:r föruthan dhe 8 t:r och sahl. Bengt lott. Dhe öfriga som på detta kunna restera, så ähr Lillbonden förplichtat dhem betahla, och afkorta hwad opburit hafua, belöpan des på broderlotten 1 tunna 30 k:r.

Sedhan lofwadhe Joen Olufson att betahla till sin swåger Oluf Månsson i Hälle 2 t:r korn för sin hust. giordhe tienst, medhan han ogifft war, hwilket sitt löfte han kännis plichtigh effterkomma.

5. Kyrkioheerden wördigh och wällerde h:r Oluf Claesson insinuerade i rätten oppå Ragundz laga tingh den 18 decembris 1668 sexmanne synebreff af den 1 junij nästförledin, emillan Hellesjö kyrkiobordtz ägor angående, och Lundz som Thomassgårdz byer, hwilket för sittandhe rätten uplästes; och emedan som uthi be:te godhe mäns ransakningh befinnes at kyrkiobordet wara på den tiden kyrkian opsattes, i åker, så stoort som något hemman i nästliggiandhe byar, och nu i yppen [fol. 248v] åker, wedh pass 1 tunl:d, hwarföre och fördenskull pröfwadhe rätten skiäligt och Sweriges lagh lijmätigt wara, att h:s wörd:t kyrkioheerden effter be:te Hellesjö kyrkiobordt niuter så wähl i skough mark klöff om klöf muhlbete \gånga/ som fiskiewatn och dess nyttningar lijka som dhe andra sine omliggiandhe grannar j Lundh och Thomassgårdh, obehindrat, för deras vidare här å tilltahlen, och sådant först tillföllie af Sweriges lagh *Bygningabalk* 26 cap. L.L. § 7:mo som Kongl. Maj:ts skougz ordinantiens 13 artickel och prästernas privileg. 4 punct. Desslijkest om fiskiarewatn Byg. b. 25 cap. § 4:to och 26 cap. dicto titulo §:mo[?] som 28 cap. ibid och sidst effter h:s excell:tz h:r gouverneurens högwählb:ne h:r Carl Sparres nådgunstige resolution och förklaringsh på sidst håldne landztingh den 16 decembris 1667, att präste stommerne skohla lijka uthwägar hafua i skough mark och fiskewatn som näst omliggiandhe byar. Altså blifwa dhe märkien som förledin sommar opsättias mändhe, alldeles casserade och å näste währdagh oprijfwas skohle, och således sedhan hwar annan tillhanda gå, som godha grannar, detta wederböranderne till rättelsse. Och icke här effter vidare kyrkioheerden præjudicera, widh laga straff tillgiörandes.

6. Pål Amphonsson i Biskopzgårdhen tillstodh för rätten wara ständig skuldh skyldigh pro resto till hust. Ehlin i Lund och Brundfloodh sochn 9 r.d:r capital och interesse effter rättens modererande à 6 pro 100, effter obligations datum 25 feb. 1665 2 r.d:r 1 ort 9 skill:r.

Sammaledes Nilss Persson i Uthanedh och Forss sochn caverat för sahl. Dawidh Pålsson at betahla 5 r.d:r 2 ort för dhe 20 d:r k.m:t på den tjdhen borgandes och lijka gingo som detta [fol. 249r] gengsig myndtet, med der på löpandhe interesse 1 r.d:r 1 ort 17 skil:r.

7. Alldenstundh Joen Andersson i Gewågh sig eij unddraga kan warit hanss gilder som Per Olufsons häst haar gådt före, derföre han uthi 1 ½ åhrs tjd sedhan haar ofärdigh warit, erkendhe derföre rätten skiäligt, at Joen Andersson är förplichtat een så godh häst igen ell:r sehla fyllningen effter 46 cap. Byg. b. och godhe mäns lägningh betahla, eller så myckla p:g:r uthan vidare oppehåldt.

8. H:r Hans Carlsson opbiudher gårdhen han åbor andra gången men Anderss Persson i By och hanss consorter klandra, willia gifwa honom sine rättmätige p:g:r för sielfwa åkerbruket, men disputerar dhen stoor bygningen, hwarföre skola länss- och tolfmän, widh parternas anfordran sig tijt begifwa, och wärdera h:r Hanss åbo, som dhe skiäligen kunna pröfwa wara godt före, granneligen specificera, hwar effter känderna skohla p:g:rne h:r Hanss tillstålla före han der från tager sitt afträdhe, hwar effter parterna ställe sådant sig till rättelsse.

9. Jacob Månsson i Hammarn opbiudher gårdhen han åbor förste gången, som hans sahl. fadher köpt af Nilss Björsson i Byen i Lijdh sochn.

10. Nilss Olufson i Böhle kännes förplichtat at betahla till Keel Olufson i Nygårdhen resterande p:g:r 4 r.d:r 3 ort på sin uthgifne obligation af dato 28 decembris 1648 innan nästkommandhe Jemptemarknan, det länss- och tolfmän till rättelsse, så frampt han godwilleligen eij betahler.

11. Oluf Bengtson i Walle beswäradhe sig öf:r cappellanen wällerdhe h:r Hanss Bröms, som skulle han hafua skyldt sin hustru Märta Hanssd:r at heela Håsiö grund hålle edher för

trällkiäringh; H:r Hanss der emot sig sålundha skriffteligen [fol. 249v] af dato 15 decembris 1668 excuserar skulle till hust. Märitys bästa hembligen för henne oppenbarat, hwadh han hafuer hördt af andrass berättelsse om henne refererat, och det samma uthi troomåhl för henne på sitt ämbetes wäg:r bekändt; betygandes der hoos eij annat med den ährlige qwinnan, wetta, än ähra och godt. Beklagandess sig öf:r dhe andra som sådant för honom refererat hafuer, hwilke ordh dhe nu eij willia tillstå uthan underslå honom fötterne.

H:r Hanss angif:r desse sagdt för sigh, *nemligen* Anders Persson i By, angifwit at en wederpust wara kommin från Morssgårdh i Walle, h. Märity Hanssd:rs, till sin gårdh. Och Pedher Jönssons modher i Håsiöby, Märity Jonsd:r refererat för h:r Hanss om det myckla smöret. Såsom och at hennes fadher war och derföre berychtadt. Desslijkest bekänner h:r Hanss hafua hördt af sine lego pigor berättas, at hust. Märity skulle hafua läsit utj fämaten och gifwit sin boskap äta, då h:r Hanss hust. pigorne warnadt eij gifua sin boskap äta. H:r Hanss sig yterligare högligen excuserar, eij någon rychte h. Märity förelagdt, uthan för henne på sitt embetes wäg:r bekändt, hwadh dhe andra om henne tahlta hafua. Så emedhan pigorne eij tillstedes ähre, kan saken för denne gången eij slitast uthan opskiutes till vidare ransakningh och näste laga tingh då alla parter böhre comparera.

12. Såsom det wördige prästerskapet hafua förnummit, det Keel Olufson i Nygården hålles misstänkt skahl hafua något olofligit omgenge medh sin warande gamble lego pigga Sigrith Hanssd:r som honom utj 10 åhrs tijdh tient haf:r, derföre han är warnader så aff andelige som werdzlige skaffa henne ifrån sin gård, [fol. 250r] och eij längre låta sin hust. wara be:te tienst piga lydigh och undånigh, som här till skeedt ähr. Men sådant till datum eij effterkommit. Nilss i Wästanbäck bekänner, at Keels hustru haar för sigh beswärat, at Keel haar på långh tijdh eij lägat uthi sängh medh sigh. Keel Olufson fästadhe lagh, att innan nästa laga ting skahl sigh lagl. befrija eij hafwa något olofligit umgenge medh be:te Sigrith Hansd:r och sådant tillföllie effter det 19 cap. Ting. b. L.L. och imedlertijdh än yterligare påladhes skaffa Sigrith från sigh uhr sin tienst, widh laga straff tillgiörandhes.

Ting 17 och 18 december 1669

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 7, fol. 109r–112r, ÖLA.

Ragundz tingelagh d. 17, d. 18 decembris a:o 1669. Præsente befallningzman wäll:tt Daniel Bertilsson, och uthi underlagmans ställe landzskrifwaren wäll:tt Larss Jonsson Rosemius med nämnden:

Anphin Påhlsson i Biskopsgården	Jon Essbörsson i Kullstadh
Oloff Biörsson på Åssen	Erasmus Pährsson på Åssen
Biör Jonsson i Gewångh	Mårten Olufsson i Böhle
Anders Pährsson i Byen	Keel Olsson i Byn
Nills Olufsson i Ammern	Lars Nillsson i Swjddie
Oloff Jonsson i Lien	Jon Zachriasson i Byen

Efftersom Nills Pährsson i Uthanedh igenom döden affgången ähr, dy sattes Jon Sachariasson i Byen till tolfman i hans ställe, hwilcken aflade sin tolfmanna eedh.

1. Dato, publicerades och uplästes för allmogen, effterskrefne Kongl. Majj:ts ordinantier påbudh och placater, nembl. Swergies rikkes ständers richzdagz besluth, aff dato d. 22 septemb. 1668, sampt bijfogade bij affskedh, item Kongl. Majj:ttz påbudh på samptl. all-

mogens beswähr 5:te punct, Kongl Majj:ttz resolution och förordningh om cronones uthlagors upbärande, dito Kongl. Majj:tts påbudh öf:r alla executioner i jempte [*renov. har: gemehn*] aff dato d. 10 junij 1669. Kongl. Majj:tts placat öfwer dhe ährender som alla rätter och dombstollar till executionernes främiande skolla taga i acht;

Kongl. Majj:ttz förmyndreordningh, Kongl. Majj:tts påbudh [*fol. 109v*] angående barnamordh; Dito Kongl. Majj:tts påbudh och stadga, öfwer åthskillige missbruuck, av ordningars affskaffwande medh dhe trolofningar, brölop, barnedoop, och begraffningar sampt kläde-drächter; Förelästes och allmogen Kongl. Majj:tts och richzråd兹 breff om öfwer- och underlagmansrântans upbärande.

2. H:r ryttmestarens Bernhard Bernfälltz samptl. bönder i Ragundh och Foors sochnar, beswäras sikh högeligen, det ryttmestaren tager mehra aff dhem än som dhe ähre plichtige uthgiöra, såsom och betunga them med många skiutzningar, hwar på dhe een specification begiärade fåå förferdige, och sikh här öf:r förfråga, då dhe högwällborne herrar Swergies rijkes rådzh kommandes warda.

3. Emedan som Isac Ingemarsson i Biskopzgården, hafwer warit legder aff Erich Pährsson på Åssen, att uthfordra 18 r.d:r aff klockaren i Bergh, Jon Jönsson, och upburit aff Erich Pährsson 2 r.d:r för sitt omak, men sedan uthan Erich Pährssonz befallningh tagit 2 st:n sölf:rskedar aff klockaren der ofwan uppå för sitt omak, ehrkände rätten skälligt att Isac kännes förplichtat restituera sölf:rskedarne till klockaren, och söckia han sin betalningh aff Erich Pährsson för användh ressa och tähre pänningar, det bäst han kan och gitter.

4. Wördige kyrckioherden i Bärgh h:r Jöns Sigvardi låter tridie gången opbiuda Torssgården, nästom frändom til återlössn.

Såsom Päder Jonsson i Byen och Fors s:n haf:r uthi Daniel Olofssons och ländzmans Hans Erichssons närwaro, missfijrmdt befallningzman, som skulle han upfordrat generalens [*fol. 110r*] gästninghzpänngar aff landet, och h:r generalen dhem ej bekommit, hwilleket befallningzman har generalen betallat, och der på qvittentz bekommit; Hade wäll rätten orsach att sackfälla honom effter d. 12 cap. i Konningh b. L.L. och 33 cap. Rådhestugu b. till stora bötter, men haar ej något för sin fatigdomb skull att plichta med, skall derfor med fängelse belägas.

5. Såssom en förfrågan faller emellan kyrckioherden wördigh och wällärde h:r Oloff Claudij Ram, på Fors kyrkiobordz wäng:r och samptl. Biskopzgårdsmän, om skifftes hägnen emellan bägges dheras ägor, så att dheras swijn ej kunna giöra dhem någon skada, härflytandes aff en älf, som under tijden torr ähr hwar aff swijn öfwergå och giöra Biskopzgårdsmän skada, den dhe dock ej klaga öfwer; Hwarföre på det sådant kan förre byggias, finner rätten det skälligt, att dhe hielpas åth alla tillhooppa och stängia, effter dhe begge äga uthi älfwen, förmedelst 9 cap. Bygninga b. L.L. 4:tio och 11 cap. dito titulo, effter öre och örtugh.

6. Ryttaren Carl Stoor, som andre ressan haf:r lägrat kohnan Märit Swänsd:r, och andra ressan aflat barn, Märit föregifwer det Carl har lofwat sig ächtenskap, och nu nekar till; Så emedan begge tillstår lägersmåhl och gerningen bekänner, kunde rätten ej bijfalla Carl för dubbla bötter 80 m:k s.m:tt och Märit 40 m:k effter högstbem:te Kongl. hoffrättens resolution, och effter Carl under ächtenskapz henne lägrat, dy bekännes han förplich[t]at [*fol. 110v*] ehrlägia bötterne för Märit; Dagen effter comp[a]rerade Carl Stoor, och uthlofwade taga sin lägerqwinna till ächta, och rächte Märit Swänsd:r handh; Desse uppå Kongl. Majj:tts nådige behagh förskontes med böterne.

7. Såssom rätten månde d. 18 decemb. 1668 pållägia h:r Hans Bröms, och hans wederparter, kalla till sigh ländz och tolfmän, att sluta en rächningh dhem emellan, der jempte wärdera hans byggnadt och åboo, men sådant försummat, och eij effterkommit; Hwarföre kännes h:r Hans än ytteligare förplichtat wara, med sine wederparters bijwijstande, nästkommande Gergorij tijdh, till sigh kalla länsman Hans Erichsson, och några opartijske tolfmän, att uprätta och sluuta een rächningh, emellan desse parterne; Effter hwillcken rächningh; jempte för hussens reparation, skolle sedan odelzmännerne som Lundhgården willia tillträda, ehrlägia till h:r Hans pänngarne, will han eij emottaga, så insätties uthi ländzmansgården, till lagligit uthförande, angående sielfwe åkerbruket, och dhe uthrödningar till slott, iempte gärdzde gårdars oprättande, skolle ländz och tolfmän syhna och wärdera nästkommande sommar, hwar effter odelzmännerne skolle h:r Hans förnöija.

Och der odelsmännerne en summa pänngar sättia ifrån sig uthi ländzmansgården, så finner rätten skälligt att h:r Hans, åhr plichtat träda ifrån gården, och odelzmännerne effter låtas Lundhgården såå, och till brukz antaga, och när dhe andre [*fol. 111r*] odellzmännerne, myndige blifwa, kunna dhe sins emellan rächningh giöra, hwillcken gården med rätta skall behålla, och hwillcke lössen böhr taga. Angående suijsdielandz rödningharna, som h:r Hans allerede rådt haf:r, så effterlåtes han först sådan såå, men boolandet tillkommer odelzmännerne, att bruuka och skähra, hwar med dhe sedan skolle wahra åthskillde.

8. Jon Essbiörsson i Kullsta, och Oluff Jonsson i Lien, sattes till mållzman för sal. Måns Månssons d:r Märit, om sine 20 åhr, att föreståå hennes ägendomb, och sätia landhboo på Nygården.

9. Erich Olsson på Östaneedh effterleetz läggia allmänne wägh, needan om sin åker, hellst emedan hans åker har farit myckit illa höst och währ, med denne allmänne fahrwägen, och sådant till föll[i]e aff 2 cap. Bygninga balcken.

10. Larss Nilsson i Swidie, opbiuder gården han åbor förste gången.

11. Jakob Månsson i Hammar opbiuder gården han åbor ibid, andre gången.

12. Oluff Jonsson i Liensgårdh i Ragundh opbödz förste gången.

13. Joen Nielssons gårdh i Eede i Forss s:n opbödz förste gången.

14. Ehuruwäll rätten månde Keel Olssons saak i Nygården opskiuta till detta tinget, som haf:r warit misstänckt för sin för detta 10 åhrs warande tienstepijga Sigridh Hansd:r, skulle hafft något olofligh umgängie med henne, af orsaak [*fol. 111v*] hon mehra rådande åhr i huusshället, än som hans egen hustru, huar till Keel Oloffsson swarar och föregifwer; hustrun wara blyger aff sigh, och eij så i förstone behvahn[?] wara med huusshället, ingen aff grannarne wetta honom för sådant, olofligit förwijta och elliest allmogen gifwa Keell ett godt wittnesbördh, wara en saaktmodigh man; Och emedan inga skähl kunna framthees, som honom till detta biuda kan; dy kännes han så wijda frij, för bem:te misstanckar, och Kehl alfwarligen tillsades skafwa pijgan Sigridh Hansd:r uthur gården, der han alldeles will wara oskyldigh.

15. Såssom Oluff Bängtssons hustrus grannar i Wallne och der om kringh i sochnen boende enständigt neeka till den säng[n]en, dhe för h:r Hans Bröms uthi tystheet openbarat hafwa, om Oluff Bängtssons hustru skulle förfarin wahra i trullkonst, och h:r Hans för henne oppenbarat å embetz wängnar, som grannarne för honom refererat, hwar öfwer hon för rätten sigh a:o

1668 in decembri, beswärade, som protocollet inhnehåller, men nu ingen henne för sådant kan öfvertyga, eller med någon duchtig skiähl fulltyga, uthan bekänna nu ej annat wetta med henne än ähra och godt; Hwarföre hon så wijda för detta ryckett frijkännes, med alfvarsam förmahningh till dhe andre, att dhe henne der uthinnan uthan skiähl uthi ingen måto förolembna, widh laga straff tillgiörandes. [fol. 112r]

16. Effter befallningzmannens ifrån Mällpadh, wäll:tt Jöran Bertillssonz ankombne skrifwelse, angående några Ragundzboer, som skulle hafwa fördt något Nories toobak, tijdt uthföre till Mellpadh, hwar till dhe här för tinget neeka, och inge wittnen ähro förhanden; altså citeras desse till Sundzwaldh, hwarföre, der lagligen swara, nembl. Isac och Erich Ingemarssonz sönnner, Anders Nielsson och Jöns Olsson i Hoffsiöö, försumma dhe stembningen, skolle dhe derföre lagl. plichta.

Extraordinarie ting i Hällesjö 11 januari 1670

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 7, fol. 134r–136r, ÖLA.

Anno 1670 d. 11 januarij, hölls extraordinarie tingh och laga ransaakningh uthj Ansiöö by, Hällesiöö sochen och Ragundhz tingelagh öfwer ett begångit barnamordh, närwarandess befallningzman, wäll:tt Daniel Bertillsson och nämnden:

Jonn Essbiörsson i Kullstadh	Keel Oluffsson i Byen
Mårten Oluffsson i Böhle	Biör Jonsson i Gewångh
Oloff Jonsson i Lien	Anders Pährsson i Byen
Nills Oloffsson i Ammeren	Larss Nillsson i Swidie
Pähr Jönsson i Håsiöö	Hans Persson i Byen
Biör Nillsson i Östansiöö	Nills Oloffsson i Wästaneedh

Dato, angaff ländzman Hans Erichsson i rätta, huruledes han dagen för juuhlaffton ähr kommin utj erfarenheet, att drängen Oloff Siulsson i Ansiöö, har lägrat sin tridie männingh, Ingebor Pährsd:r, utj Ansiö by, och aflat tillhoopa barn, hwillket födes den 16 decembris 1669 om mårgonen, sedan manfolcket hafwa gått till Ragundz tingh, som hölltz d. 17 och 18 decembris, och be:te barn sedan lagdt å lönn utj en badstugu swahla, och aff gode mäns besichtigande förmehnes wara aff modren mördat.

Ingebor Pährsd:r födder utj Ragundz sochen och Kullstad by, om sine 19 åhr, föreställtez, och alfwarligen tillfrågandes, huru med detta sitt foster tillgångit ähr, och hwillcken som rätta barnefadren ähr? Hwillken gjorde föliande bekännelsse, nembl. först hafwa tient här utj Ansiö by hooss sin moderbroder Siul Erichsson uthj 7 ½ åhr, och omsijder haf:r Siul Oloffssons son, Olof Siulsson som boor i samma by, förleden martij månad 1669 några dagar för Gregorij marknadh kommit till sigh utj fähuuset, som på fäahuuss skullan lågh, med sin syster Karin Pährsd:r om sine 14 ½ åhr, och Oloff lagdt sigh hooss henne, dher öfwer natten, men den gången häfdade han henne icke uthan sedan hafwer Oloff gådt [fol. 134v] till Ingebor Persd:r esom oftast på be:te fähuus skulla och hafft samman blandelsse med hwar andra, och aflat tillhoopa barn, hwillcket hon barnet, på be:te rum och fähuuss skulla entligen födt haf:r, förleden 16 decembris uthj dagningen, ingen pehrsohn warit där hooss henne, utan som hon föregifwer, warit dötfödt.

Sedan legat dher hooss henne in till middagen, då hoon opstigit, gångit sedan uth aff fähuuss skullan, och deth nakuter burit utj badstugu swallan dher neder lagdt iblandh hampangner, hwarest det lågh in till afftonen, in till gårdz qwinfolcken kunne förstå, ej wäll

tillståå, sedan har Ingebor gångit från badstugu swallan inn till stugun och tagit sin huusbondes Siul Erichssonz barn utj sine knää, förblifwandes inn j stugun en lång stundh, men sedan begifwit sikh till fähusset igen och satt sikh å skullan och emedeller tijdh haf:r pigan Elin Pärsd:r mött henne Ingebor, då hoon gick från badstuguswallan, förmärkiandes så för sikh sielff underligit wara, at hon tillförende war något tiocker, men då så smahl, gifwandes sådant tillkänna för sin moder h:r Gertrudh Nillsd:r då hon tagit sine granhustrur med sikh nembl. Oloff Siulssons moder, Anna Pährssd:r och Siul Erichssonz nygiffte hustru, Sussanna Månsd:r gåendes så alla tre till fähusset, och hårdeligen tillsporde huru det tillstodh med henne och hwadh henne felade? Hon nekade j förstone eij wara skyldigh till dhe tankar som dhe draga till henne, nödgas så dhe häckta opp hennes tröija och bröstén probfwa, om hon har födt något foster, då hon omsijder bekände, be:te foster lagit utj badstugunswallan in under hampangnerne, taga be:te foster tillbaka, in j stugun hwilcke oppå tillfrågan betyga, eij annat kunna förståå än eij wara ett full gångit pillte barn, hafwandes sin fulla skepnad och ett sååhr mitt bak på ryggen jempt medh wecklijfwet, eij annat kunna see och förståå ään Ingebor haar hafft någott hwast hwar medh hoon kunne något ondt uthrätta j sielfwe såret, wahr [fol. 135r] fuller intet blodigt, förr dhe hadhe lijket in j stugun, at inswepass in utj ett lakan, då först begynte blodh uthkomma, sedan det utj warman een stundh warit.

Till qwinnornes bekännelse nekar Ingebor, föregifwandes, att när hon det baar utj badstugu swallan, har barnet fallit uhr händerna, och kan hända råkat på en sten, hwilket hon sedan förnam haffwa be:te såår, derfor åstadh skickades 4 st:n tolfmän, Jon Essbörsson, Biör Jonsson, Mårten Oloffsson och Oloff Jonsson i Lien, som be:te foster tillijka med qwinnorne besichtigade, hwilcke betyga hafwa ett såår 2:ne finger bredh, och diupt, förmehna wara ett knijffsåår och icke något steensåår, som Ingebor stadigt påståår, dock hafwer det sikh förändrat, sedan qwinnorne förste ressan besågo wara större och blodhristnat.

Ingebor frågades, om Oloff Siulsson har warit med henne i råd, at förgiöra eller lägja fostret j lönn? Hwar till hon nekar, uthan detta bekänner, att hon esomofftast, sedan hon ähr blifwit hafwande, råd h fördt med honom, huru hon skulle bära sig åth? Då hon det swaret haar bekommit, gif digh Gudj i wålldh du skall blifwa försorgder, låfwandes så hånne ächtenskap; men Gudh bättre kommit för henne detta eelaka rådet, be:te foster eij framburit, uthan som bemält ähr, tillgångit, eij heller för någon j grangårdarne för födzlen oppenbarat, hwilcke oppå alfwarligen \till/frågan inständigt neka eij förstådt Ingebor warit hafwande, uthan förمندt henne hafft denn siukdomb som hon förledne sommar, med fångh eller fehl skiuka 14 dagar effter midsommaren war befängdh med och låångh måhlööss, då hon omsijder lätt kalla till sikh cappellanen wällärde h:r Hans Bröms at besiokia sig med herrens nattwardh, hwilket hon bekom, men giorde eij eller denne bekännelssen derföre hafwa folket i grangårdarne, som hennes huusbonde folck [fol. 135v] eij annat förstådt, warit af samma siukdomb bekajat, och detta omgångie med Oloff Siullsson eij förstådt.

Oloff Siulsson om sine 20 ähr, födder i Ansiö by, dher denne Ingebor tient haf:r, bäge ähre till tridie leden kombne, bekänner som Ingebor, hafft sammanlagh tillhoopa förledne Gregorij tijdh 1669 utj martij månadz begynselse och aflat tillhoopa barn, sedan och så esomofftast dher effter hafft olåfligit omgångie med hwar andra; och när Ingebor haar förstådt sikh warit hafwande, råd h frågat Oloff, huru hon skulle bära sig åth, då han henne altijdh swarat och förmahndt gifwa sikh Gudj i wålldh, försäkrandes henne taga till ächta, och försöria aff dhe ringa medel han kunde hafwa, hwilket Ingebor det samma tillstår Oloff \så/sagdt. Oloff bekänner fuller för ingen oppenbarat, hwarken för sine förällrar eller andra i grangården, mindre för Ingebors förällrar för barnetz födsel skulle hafwa något beställa med henne, uthan sins emellan hållit dölt, skiutandes bäge på sin owettenheet, eij bättre förstådt sikh.

Rätten förمندte Ingebor åthskillige reessor att bekänna rätta sanningen, huru med detta fostret tillgångit ähr? Hwilken som för inständigt påståår barnet wara döttfödt, hafwandess

hooss sig från mårgonen intill middagen, och sedan det burit j badstuguswallan, när hon tijt kommit, fallit uhr händerne på en sten, och widh samma tillfälle bekommit detta såår.

Detta ärendet lades till nämndens ompröfwande, hwilke effter denne saakz beskafwenheet eij befinna hennes bekännelse sann wara emedan det omständeligen syn[t]hees wara lijkt ett knijffsåår och icke något steensåår, som hon föregifwer. [fol. 136r]

Hwarföre kan denne ringa rätten Ingebor från detta barnemordh eij befrija; uthan såsom hon för ingen före eller i födzlen har oppenbarat, mindre för sin siähla sörjare då hon in julio berättades med herrans högwördige nattwardh warit hafwande, och omsijder lagdt det å lönn, saker wara till döden, effter 2 cap. Högmåhls b. L.L. och Kongl. Maij:ttz uthgångne placat om barnemordh; och såsom Ingebor tager Oluf alldeles frij, eij warit med sigh utj rådth, uthan hon \alldeles/ tager på sigh warit wällande, frijkännes han af denne ringa rätten, alldeles för mökränchningh, plichtar 40 m:k effter 3 cap. Gifft b. L.L. Angående skylskapen som Oloff sigh försedt haf:r med deth öfriga, remitteres underdåhn ödmiukaligeste utj denne höglofl. Kongl. hoffrättens högwijssse resolution och widare omdöhme sålunda wara korteligen ransackat, etc.

Ting 19 och 20 december 1670

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 7, fol. 205v–208v, ÖLA.

Ragundh d. 19 & 20 decembris 1670. Präsentē befallningzman och nämnden.

Amphion Pålsson i Biskopzgården	Jon Essbiörsson i Kulstadh
Biör Jonsson i Gewågh	Oluf Biörsson på Åssen
Anders Persson i Byen	Keel Olufsson i Byen
Larss Nillsson i Swidie	Rassmuss Persson på Åssen
Jon Zackariasson i Byen	Mårten Olufsson i Böhle
Oluf Jonsson i Lien	Nillss Olufsson i Ammeren

1. Dato klagade skiutzzrättaren Pål Swänsson i Håsiö, at han haf:r 3:ne resor warit til Jon Olufsson i Östansiö och tilsagdt honom komma och skiutza landzskrifwaren Larss Jonsson då han uthtogh kyrkiotijonden, men eij på \den/ dagen kommit, uthan emot annan mårgonen, hwar igenom landzskrifwaren sin resa försummade, för uthan det munbruck Jon Olufsson har påbördat skiutzzrättaren när han bådade honom, dy befall[?] rätten \denne Jon Ol. för treska och otijdigheet hanss saker wara at/ plichta för hwar gångh han budh fik 3 m:k s.m:tt effter 1664 Kongl. Maij:ttz krögiare ordinantie 13 artickel, androm sådanom til warnagel, och penningarna skall han restituera dhe han opbar af landzskrifwaren, effter högwällborne richzrådens Kongl. commissariernes resolution. Denne har icke at plichta medh, dy sattess han i fängelsse sin brodt at aftiäna.

2. Tillsades Ragundz och Forss allmogen här med alfwarligen at dhe effter hans excell:ttz högwälb:ne h:r gouverneurens resolution at hålla skiutzzrättare utj ländzmannsgården, Krå[n]ge och Biskopzgården, uthan något widare beswähr.

3. Dårdj Olufzd:r utj Lundh på Hällesiöskougen bekänner sig hafwa hafft lägersmåhl med Erich Carlsson, och aflat tillhoopa barn hwillket föddess feettijdzdagh 1669, men nu ähr Erich Carlsson bordrester, och ingen wedt hwar han ähr, och såsom hon ingen annan har at påskylla wara barnefadren än han, och ingen weet annat berätta, det samma hon haf:r och

bekändt j barnfödzen, dy sakfältess Dårdj til 5 d:r s.m:tt för lägersmålet, effter Kongl. håfrättens resolution, och Erich Carlssons saak, opskiutess til hanss hemkombst. [fol. 206r]

4. Dato klagade gudhfruchtig matrona h. Kerstin Pehrssdotter, wördige h:r Hanss Bröms, at 3:ne tolmän hafwa tijdt sig begifwit och uthpantat af sig 1669 åhrs extraordinarie ränta, dhen hon med sitt qvittantz bewiste hafwa dhem betalt de dato 11 januarij 1670 til ryttaren Erich Hemingsson hwar uthinnan för 7 åhrs uthlagor qvitterade; Tolfmännen Jon Essbörsson i Kullstadh, Anders Persson i Byen och Oluf Jonsson i Lien dher emot föregifwer, at ryttaren Pehr Ingebrechtsson, som Erich Hemingssonz bönder succederade hafwa gådt effter befallningz mans wäll:de Daniel Bertilssons zedel, hwillken in originali ej framteddesh, hwars copia aff befallningzman disputeres ej så förståändess wara, men tolmänss execution lyder på 1670 åhrs uthlagor, hwars åhrs fouragie ähr förbudit, detta ährendet opskiutess til dess parterna komma sielfwe tilstädess, och panten effterlåtess h:r Hanss återtaga.

5. Trädde för rätten kyrkioherden wördig och wäll:de h:r Oluff Claësson tillika med landzskrifwaren wäl:tt Larss Jonsson Roshemius som af rätten anmodade woro att föreena capplanen wördige h:r Hanss Bröms wedeparter som tijdeligen och esom oftast hafwa urgerat på Lundhgården i Helliesjö sochn, berättta effter trägitt och noga öfwerlägggiande hafwa parternass twist bijlagdt och dhem wänligen på effter fölliande sätt förenadt, sålunda:

Att h:r Hanss behåller hemmanet, och erläggier för alla systerparterna 18 r.d:r à 48 öre s.m:tt til Håkan Persson Borgh, Erich Jönsson i Håsiö, Per Erichsson i Swidie, Swen Nillsson i Lundh och Anders Persson i By, proportionaliter sins emellan deela som dhe bäst åsembiass, afkortandess hwadh dher på kunde wara betalt på desse systerparter, för hwillke p:g:r wördige kyrkioherden och landzskrifwaren caverade för halfparten hwartera, wederböranderne tilställa, när påfordrass, och enär h:r Hanss Bröms opwiser sine wedeparterness quittantz att desse 18 r.d:r betalte då effterlåtass h:r Hanss fastebreff på Lundhgården bekomma. Angående syttingzgubben Lars Jonsson i Lundh [fol. 206v] som broderparten i gården äger, så stände testamentskrifften utj sin fulla vigor, dhen dhe utj gode mänss närwaro oprättat hafwa, de dato 7 febr. 1664, men hwad widkommer en del af förige odelssmän hafwa såådt[?] på gården, så finner rätten det skiäligt, at h:r Hanss förnöijer dhem båda för uthsädet, som dherass anwände arbette och bekostnadh, och sedan behåller h:r Hanss åhrswäxten.

6. Dato klagade wördige h:r Hanss Bröms hustro, h. Kerstin Perssd:r, at en hemkommin soldat, Jon Trohnsson widh namn haf:r förledin 26 novembris effter h:r Hansess wänlige biudande, druckit pahr kannor öhl, då iblandh annat tahl har Jon Trohnsson krafdt h:r Hanss några p:g:r, effter han war uthlegdh för soldat för be:te gårdh, swaradess a[t] h:r Hanss ej då på gården den tijden bodde, lijckwäll förwidt soldatens moder borttagit något höö, och derföre på hanss löhn affkortat, hwar öf:r soldaten har tagit til misstyckie och så optagit, lijka som h:r Hanss skulle hafwa skiält sig för tiuf, då hottat h:r Hanss, och han optagit en litten kiepp och slagit soldaten öf:r hufwudet, så at blodet ähr uth kommet. Hafwer altså Jon Trohnsson, som han sielf bekänner, skiält h:r Hanss, du din sacramentska diefwul, och fattat utj axlan och slagit h:r Hans/ i gällwet, och såledess högre benet fastnadt i wävstohlsfötterne, hwar af det bleff afbruttit, som Trohnsson sielf bekänner, så passerat wara, lijder nu stoor sweda och wärck, begärandess at John må wårda Hanss innom, natt och åhr, hwillket honom påladess fullföllia effter 12 och 16 cap. Sårn. b:s innehåldh och dher hooss ställa borggen til dess Gudh allzmächtigh för hielper honom til hällssan, då detta lagl. kan uthförass.

Rächte fördenskull Keel Olufsson och Anders Persson j Byen hand at hafwa Jon Trohnsson tilstädess när på fordrass, jempte med dhe andra sine 15 utj be:te roota. [fol. 207r]

7. Jon Andersson i Gewåg, presenterade sigh, tilbiudandess skatta för en hell rök för dhe 2 tunl:d som inskrefne ähre j jordhbocken och skrefne under Ammer som ähr ett rööke mantahl, men j Gewåg icke tilförende.

8. Trädde för rätten ährlige danneman Jon Månszon i Wästaneedh, presenterandes een trowärdigh lagbudin och lagståndin kiöpeskrifft, hwar med bewisandess huruledess hanss sal. fader Månss Jonsson i Wästaneedh och Håsiö sochn haf:r, a:o 1657 d. 12 martij utj wördige kyrkioherdenss h:r Hanss Nillssons, Essbiörn Jonssonss i Kullstadh och Erich Perssons i Åss, närwaro, jempte andra gode mänss närwaro, som kiöpeskrifften widare innehåller, lagl. kiöpt och sig tilhandlat Månss Larssons och Oluf Larssons tillfallne arfwejordh utj Wästaneedh bestående aff tiugufyra och en halff mällingar, derföre han dhem gifwit och tilstält fyratijo r.d:r och en ort, jempte dher utj inrecknandess dheras faders systems arfz præntion, såwäll som dhe afgångz p:g:r Biörn Jonsson för sitt åbo bekom, så emedan desse 40 ¼ r.d:r förlängst Månss och Oluf Larssons söner nöijachteligen uthlewererade ähre, den sidste p:g:n med den första; Hwarföre afhende dhe mehr be:te sin arfwejordh 24 ½ mählingar jordh i Wästaneedh och Håsiöö sochn ifrån sigh och sine arfwingar etc.

9. Mattz Erichsson i Stugun trädde för rätten, presenterandes sal. fiscalens wäl:tt Johan Huss 3:ne qvittantzer, det förste de dato Hudwichzwalldh d. 14 januarij 1668 lydande på 30 r.d:r in specie, det andra 11 januarij 1669 på 30 r.d:r in specie, det tridie af dato Åfwaneedh d. 9 aprilis 1670 lydande och på 30 in specie r.d:r, summan nijotijo r.d:r in specie, hwillke qvittantzer befinness wara sal. fiscalens egen handz underskrifft. Begiärade altså Mattz Erichsson honom til störe säkerheet måtte protocoleras at han för cronohemmanet i Stugun bestående af 3 tunl:d, 90 r.d:r in specie erlagdt haf:r, hwillket allmogen detsamma betygar. [fol. 207v]

10. Jon Essbiörsson i Kullstad, opbiuder gården han åboor tridie gången nästom frändom til återlösn, kiöpt af Pehr Erichsson i Kullstad för 50 r.d:r och emedan ingen här på klandrade, dy bewilliadess faste breff, när det lagståndit blif:r.

11. Oluf Jonssons gårdh i Lien opbödz andra gången nästom frändom til återlösen.

12. Jakob Månssons hemman i Ammern [läs: Hammern] opbödz tridie gången nästom frändom til återlösn, men klandrass af Nillss Biörsson, ej nöijachteligen wara uthlöster, hwillket parterna påladess sluta rächningh med hwar andra och effter dess förnögningh uthgifwess faste breff då \han/ lagstånditt blifwer.

13. Larss Nillssons gårdh i Swidie opbiudess andra gången nästom frändom til återlösn.

14. Trädde för rätten ährlige danneman Pehr Olufsson i Giewåg, tilkänna gifwandess huruledess hanss fader Oluf Persson ibid haf:r lagl:n kiöpt och sig tilhandlat af sine käre syskon dherass arffallne odelss jordh utj Gewåg och Ragundh sochn, bestående af 2½ tunl:d för 60 r.d:r, hwillke p:g:r han på fölliande sätt betalt haf:r, nembl. til Per Olufsson i Moo, 8 r.d:r in specie, som med qvittancet de dato 27 decembris 1667 med ländzmans Hanss Erichssons bewittnade, betygass, till Hanss Persson på Åssen i Lijdt 8 r.d:r, til Jon Persson i Byen i Forss 8 r.d:r, til Brita Persd:r i Döfwijken för sitt odels afträde 4 r.d:r, dher til adderandes Oluf Perssons arfzpart 8 r.d:r, summan 36 r.d:r, dessuthan til sin broderon i Lijden Mårten Olufsson i Bodacke, 12 r.d:r som quittancet de dato 19 decembris 1668 innehåller, til Elin Perssd:r i Kråkewåg för henness arfzpart nöijachtelige förnögdt, med 6 r.d:r

jempte och Ingridh Perssd:r med wärde för sitt afträde uthlost, som Amphion Pålsson och Rassmuss Persson betyga alla förnöjde wara. Den sidste p:g:n med den första. [fol. 208r]

15. Trädde för rätten ährlige och beskiedelige danneman Mårten Olufsson i Böhle och Ragundz sochn, præsenterandes en trowärdigh kiöpeskrifft, hwar med bewisandess huruledess han lagl:n haf:r af sine *käre* syskon kiöpt och sig tilhandlat dheras arffallne jordh effter föräldrarna utj Böhles hemmanet bestående af 2 tunl. för 33 r.d:r, hwillke pennigar Mårten Olufsson haf:r på effterfölliande sätt betalt, nembl:n til Erich Olufsson på Åssen, til sal. Pehr Olufsson, til Keel Olufsson i Nygården och Anders Olufsson [i] Kråkewågh för dheras odelss afträde lefwererat hwar sine 6 r.d:r som belöper 24 r.d:r in specie, til sin swåger Erich Nillsson i Kullstadh på sin hustruss Märit Olufzd:r wäg:r 3 r.d:r, dher til adderandes sin arfzpart 6 r.d:r, summa 33 r.d:r, som kiöpeskrifften de dato *septembris* 1670 innehåller.

16. Ehuruwäll h. Anna Jonsd:r uti sin mans Oluf Olufssons frånwaro til Wästerbottn, förmehnar sig med godt fough kunna drijfwä Jon Bengtsson i Stugun från det hemman han af cronan kiöpt til sin rätta odel, hwillket henness förfäder, medan det crone war böxlat hafwa; lijkwäll och emedan Jon Bengtsson haf:r be:te hemman utj 11 åhrs tijdh åbodt, till sin rätta odel inlost, och uthwätkat sig fastebreff dher på, både af h:s excell:ts högwälb:ne h:r gouveneuren som af underlagman Pehr Claesson, och det sedan roligen possiderat uthi 11 åhrs tijdh, ingen dher på klandrat för nu. Dy kan denne rätten ingen förändringh här uthinnan giöra, uthan Jon Bengtsson håller sig wid dombbrefwet, hellst emedan h. Anna tilsadess begifwa sikh til före detta ländzman Simon Erichsson i Stugun, at i min närwaro taga atesst huru vidare med detta beskaffat ähr, men hon inständigt wägrade sig, kan altså henne eij willfahrass till sin förnöijenheet. [fol. 208v]

17. Såsom hella tingelaget hafwer opburit landzjembne penningar från Hammerdahl och dhe samma användh til sochns inbördes uthgiffter, och icke contenterat och förnöijat h:r cappelanen wördige h:r Hanss Bröms, Nillss Olufsson j Wästanbäck, Oluf Eliasson på Ede, Erich Johansson i Krå[n]ge, och Oluf Olufsson i Kråkewågh, hwar sine 3 orter för dee gewähr[?] dhe mände föra från Bräcke til Borgsiö. Hwarföre erkände rätten skiäligt, det hella tingelaget ähre förplichtade desse 3 orter till hwartera förnöijja och tilställa, uthan vidare beswär.

18. Såsom Keel Olufsson i Byn skattar åhrligen för sitt ödeböhle Miösiö be:d, 15 öre 18 th:r sölf:rm:tt och skrifwit för 1/2 tunl:d under hanss hemman, derföre han och har hållit haga och nöijachtigh stängsel om kringh, och allenast possiderar j be:te böhlet een halfpart; och dragit hella uthlagorna; men h:r Hanss Bröms och hanss granne Larss Olufsson i Lundh dheremoth intet, som tilkomma den andra halfdelen tilhopa. Hwarföre pröfwar rätten det skiäligt wara, at Keel Olufssons lagzmän, wällärde h:r Hans Brömss och Larss Olufsson i Lundh ähro förplichtade be:te åhrlige skatt 15 öre 18 th:r s.m:tt för be:te hella Miösiö ödeböhle på 8 åhrs tijdh här effter draga och uthgiöra, och Keel Olufsson som förre allena dragit så länge må befrijass, på deth en lijckheet och jembningh parterna emillan skee må, hwar effter dhe skulle sådant sikh till rättelsse.

Ting 20, 21 och 22 november 1671

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3152 (Gävleborgs län), fol. 574v–578v, RA.

Anno 1671 den 20 & 21 novembris, höltz laga tingh med allmogen af Ragundz gjälldh, närwarandes chronones befallningsman, wälb:de Daniel Bertilsson, och dhe tolf edsworne nämbedemän.

Amphion Pålsson i Biskopzgården	Joen Essbiörsson i Kulstadh
Biör Jonsson i Gewåggh	Oluf Biörsson på Åsen
Rassmus Persson på Åsen	Keel Olufsson i Byen
Lars Nilsson i Swidie	Nils Olufsson i Ammern
Oluf Jonsson i Lien	Jon Zachariasson i Byn
Anders Persson i By	Joen Nathanaëlsson i Krånge

Joen Nathanaëlsson i Krånge tilsattes til tolfman uthj Mårten Olufssons i Böhle ställe, som håller sigh wid sängen, hwilken aflade sin nämbedemans eedh.

Samptl. allmogen i gemeen tilfrågades, om Hanss Maij:ttz wår allernådigste Konungs utgångne placat om barnemordet, 2 gångh om åhret, ähr dhem föreläsit på rum och ställe som wederböhr? Hwilket dhe enhälleligen bekände så skedt wara.

Kongl. Maij:ttz wår allernådigste Konungs placat, angående tobackzhandelen af den 24 novemb. 1670 ähr och publicerat wordin.

Dato kom för rätten, Lars Jönsson i Håsiö och bekände sigh hafwa hafft lägersmåhl med sitt syskonebarn, Karin Andersdotter i By, hwilket dhe bägge för rätten tilstå och aflat tilhopa barn, som blef förledin hälgamesso tijdh dödtfödd, och emedan gerningen ähr bekänd och befunnes wara syskonebarn, dy kunde rätten dhem ej befrija från Kongl. Maij:ttz resolution och straffordningh af den 2 punct, til 80 d:r sölf:rm:tt hwartera saakfälte, men Karin Andersd:r hade ej at böta med, dy afftiena hon sitt straff med huudstrykande för sochnstugu dörren den 21 novembris. [fol. 575r]

Ländhzman Hans Erichsson anklagade Nils Olufsson i Böhle hafwa uthfordrat afradzpenningarna af rotan, men ej från sigh lefwererat, uthan til datum treskas clarera, dy för sin mootwilligheet sattes han i stocken, effter han intet hade at böta medh.

Amphion Pålsson i Biskopzgården fordrar af Joen Nilsson i Ede någon förlikningh, för det hanss broder haar ihielslagit sin broder; men såsom Joen Nilsson ingen arf effter sin broder niutit, ej heller han sielf, dy kännes han frij för Amphions prætension effter 21 och 34 cap. Edzöris b. landzl:n.

Emillan Oluf Jonsson i Lien å den ena och Oluf Jonsson i Pålhgårdh med Swen Persson ibid, bewilliades syyn 3 gode män å hwartera sidan, som ländzman skal dhem tilnembna wid anfordran, och granneligen ransaka hwilkentera haar gått öfwer gammal häfden, meddelandes dhem skriffteligen huru saken sig förwetter.

Änkian h. Karin Erichsdotter, beswärade sigh, det ländzman Hans Erichsson ej hafwer hållit det accord, som hanss swärfader sal. David Pålsson den 9 febr. 1662 uprättat hafwer, at föda och syta henne i döde dagar; men såsom Hans Erichsson ej kan hålla be:te contra[c]t, medan han ingen tingh hafwer effter sin swärfader ärfd, dy finner rätten det skiähligt, att Hans Erichsson be:te 1 ½ tunl:d i Gisslegård med huus och jord och dess bruuk äfwen på samma

sätt, som han det emottagit hafwer, jembngott effter mätismanna ordom restituerar, eller och med penningar fullgiöra, hwad bewijsligt finnes honom hafwa förwärkat, och det med fordeligaste, i anseende till hennes ålder och stora nödh, eller swara til all skada som här effter tagas kan. Men hwad widkommer dhe halffierde åhr, ånkian ingen afrad eller syytningh niutit af halfgården, så pröfwar rätten det billigt, at Hans Erichsson til ånkian erlagger 4 d:r sölf:rm:tt och hon sedan [*fol. 575v*] emottager sitt halfwa hemman, det sedan brukar, eller bruka låter, som hon bäst gitter och förmåår.

Pastor loci, wördigh och wällärde h:r Oluf Claësson räckte Oluf Månsson i Nordsjö hand at betahla 11 d:r 8 öre s.m:tt på sochnenes wäg:r i Forss, och dhe andra som resterade i Ragund, och in[nan?] han dhem bekommer emot wederbörligit qvittantz, hafwer aldrih macht mehra dher på yrkia eller klandra, uthan warj [se]dan alle i Ragundz giäld för dess prætion och någon annors åtahn aldeles befrijade, och det effter höglofl. Kongl. Håffrätt[ens] resolution de dato 20 decembris anno 1660.

Mattz Erichsson finne, insinuerade i rätten h:s excell:z h:r ge[ne]ral leutenamptens och gouverneurens, höghwälborne h:r Carl Sparres resolution af dato Holm den 9 octobris 1671, med befallningh att ransaka huru med den orten beskaffat åhr som finnen Mattz med sin broder Lars åstunda excolera och oprödia ett torpställe på den skogen som belägin åhr emillan Krånge, Döfwijken och Ammers byar i Ragund och Jempteland, och Ramsilla sochn i Ångermanland, dher dhe låfwa skatta tillhopa för 12 sädeslandh.

Effter ofwan[be:te?] h:s excell:z och nådes befallningh, togh nämnden detta ährend[et] i noga consideration, och fördenskulld dhe tillika med allmogen i all underdåhn ödmiukheet bedia, att dhem nådigst måtte först förunnas som andra ifrån bohlyben, dheras ska[te] mijhl, och sedan effter Kongl. Maj:ttz 1664 åhrs utgångne sko[gs]ordningh blefwe dhem afwittrat sochn och häradz allmänning när så skedt åhr, kan den ringa rätten dhem ej wägra [sö]kia sitt boställe dher dhe bäst kunna och gitta; elliest föregifwa be:te byägare i Ragundh, den skough finnarna begiera wara dheras affradhz skough, och dher på bekommit h:s ex[cell:z] höghwälborne h:r gouverneurens confirmation. Elliest finnes i Krånge ödeshemman, hwilkes ägor sigh sträcka in till Källsiölandet, som finnarna begiera, det honom till häffd och bruuk effterlåtes uptaga, under dhe willkor som hans excell:z will dhem nådeligen förunna. [*fol. 576r*]

Ofwanbe:te hans excell:tz och nådes höghwälborne h:r gouverneurens resolution och befallningh, kan ej, förr änn (will Gudh) uthj laga tijdh effter Wallborgmessa igenom ransakan in loco företagas, och sedan proportionaliter effter hwar och eens lägenheet och willkor taxeras, så at cronan och allmogen skeer rätt.

Soldaterne som uthrijkes från Tyskland förledit åhr heemkombne ähre, klageligen sigh beswära, ej kunna bekomma af sine rotebönder den resterande löhn dhe effter sal. gouverneurens höghwälborne greffwe Johan Oxenstiernas resolution af dato Brundflod 17 majj 1658 böhra hafwa för instigs, ett åhrs löhn, klädes och siökostpenningar 36 ½ r.d:r. Hwar öfwer resol:des att ländz och tolfmän effter slutin reckningh med soldaterne, sedan skohla alfwahligen tilhålla rotebönderne som finnas något restera oppå be:te 36½ r.d:rs summa, at betala wid laga straff tilgiörandes, dher någon uthan orsaak skulle sigh uthj detta mootwilligh anställa, hwilket wederbörande wille hörsammeligen effterkomma.

Emedan som wällärde h:r Hans Bröms drängh, Pehr Person, effter aflagd eed betygade, att när han, med sine bolagsmän, Siul i Ansiön, Pehr Månsson och Lars Olufsson i Lundh om mårgonen kommo tilstädes, sluto dhe sins emillan, at een skulle bära bössan och gingo så til skogs, Pehr Persson burit bössan och andra skogslagares hund fölgd med, och råkat een

wargloo, drängen skutit, som h:r Hans allena sigh will tillägna, erkänner rätten det skiähligt, at alla lagzmän ähro til skinnet lijka deelachtige effter 33 cap. Jorde b:n L.L.

Såsom Anders Persson i Byy, sigh ej unddraga kan warit måhlsman för Per Pehrsson soldat, och emottagit een koo och een qwarn för 3 r.d:r. Hwarföre kännes han förplichtadt be:te 3 r.d:r uthan vidare upskoff betahla, och sökie han sedan wällärde h:r Hans Brömss, som koon tillika med Pehrs broder, uttagit, det bäst han gitter. [fol. 576v]

Påhl Persson i Biskopzgården och Jacob Boesson ryttare förlicktes in för rätten med giorde handsträckningh för den häst Jacob för 4 år sedan dher olofl. insatt, och alt sedan brukadt, nembl:n at Påhl Persson skal gifwa Jacob 2 ½ r.d:r och sedan behåller Påhl hästen, hwilket Jacob tyckte för litet wara, och Påhl för sin fattigdomb ej mehr förmådde utgifwa, dy uthlåfwade kyrckioherden 1/2 r.d:r fylla af fattigmans penningerna, hwar med Jacob sedan war benögdh.

Den myhrslott som under soldatens sal. Siul Perssons barngård i Ansiö by af ålder och uhrminnes tijdh legat hafwer ähr rättens betänckiande, det barnen skohla be:te slott och angh här effter oqwald niuta effter 1 cap. Jord. b. L.L.

Sammaledes och Pehr Johansson i Wästaneed åthniuta den skough och rödningslandh som til hanss gårdh tillydt af ålder, och icke emot gammal häfd tilfoga hwar andra någon oförrätt, wid laga straff tilgiörandes.

Insinuerades i rätten af samptl. allmogen i Ragundz giälld 19 st:n klagepuncter, angående injurier som dheras capplahn h:r Hans Bröms hafwer åthskillige i församlingen med ord och gerningh tilfogat, såsom och i sitt ämbete föröfwat grofwa exorbitantier, hwilket först effter prästerskapetz dhem meddelte Kongl. privilegierz 24 punct remitteras till Venerandum consistorium och när dess sentiment blifwer communicerat skohla sedan alla trätor parterna emillan effter wahnligh process wid laga tingh blifwa deciderat.

Befallningzman wälb:de Daniel Bertilsson beswärade sigh öfwer allmogens stora treska med Medstugu karlens Pehr Månssons korns utgiörande, 1 kanna af hwar rök för åhren 1666 til 1671 inclusive recknadt, belöpanes 8 t:r 26 k:r hwar på ähr allenast betalt 24 k:r, hwilke störste deelen inneståår hoos allmogen; altså resolverades [fol. 577r] dhet allmogen ähr förplichtadt effter sin bewillningh som af ålder warit hafwer, at utgiöra, dher icke detta innan näste tingh clarerat blifwer, skal wederböranden derföre lagl:n plichta.

Joen Olufsson i Stugun fordrar å sin fahrsysters wäg:r, effter 1/2 tunl:d jord i capplahns h:r Hanses hemman Lundh, henne arfligen ähr tilfallit, och medan som h:r Hans ej undfalla kan emot många påminnelser henne ej betalt, dy kännes h:r Hans förplichtadt effter mätismanna ordom wederböranden förnöija, dher icke befinnas att dhe andra arfftagare uthj 200 d:r kopp:rm:tt summan som h:r Hans föregifwer, hafwa opburit, hwar om dhe reckningh sins emillan skohla sluta.

Erich Helgierrson i Nygården beklagar sigh från hanss hemman ähr för 10 år sedan frändömbd 1/2 tunl. jord under Swen Persses hemman i Påhlgård, som af ålder haar tillydt Nygården, och skatten lijkwäl måst för be:te 1/2 tunl:d utgiöra, ähr nämbdens betänckiande, at medan Swen Persson 1/2 tunl. brukar, skal och derföre skatten draga och Nygårdhzman derföre befrijes.

Oluf Pålsson af rätten pålades fullgiöra sin obligation gifwin den 19 decembris 1663 på 46 d:r kopp:rm:tt för sal. David Pålsson, som kyrckian tilkommer, eller swara til all skada om någon vidare dröjsmål dher med skeer.

Befallningsman, wälb:de Daniel Bertilsson anklagade samptl. gemene man af Ragundz gjälld och tingelagh för den stora treska och mootwillia som dhe hafwa föröfwadt, när execution skulle öfwergå kohnan Karin Andersd:r för det hon hafwer haftt lägersmål med sitt syskonebarn Lars Jönsson i Håsiö; ehuruwäl han dhem hafwer både alfwahligen förmahnadt, och befallet, skulle effterkomma Kongl. Majj:ttz straffordningh med huudstrykande för tingsstugu dörren, som dock intet skedde, dherigenom slijka grofwa synder blifwa ostraffade, androm til ondt [*fol. 577v*] exempel, altså saakfälltes dhe till 40 m:k s.m:tt til treskiffes effter 32 cap. Kongs. b. L.L. och 14 cap. Rådst. b. *Stads Lagen*.

Emedan såsom befallningsman, wälb:de Daniel Bertilsson förmedelst Kongl. revisions ankombne breff och ändtelige observationer, af dato Stockholm den 19 aprilis 1671, att förklara, och nöijactige tings attester inskaffa till den 1 novembris: altså uthj höörsampt föllie, hafwer befallningsman nu uppå laga tingen anhållit, at hwar och een som i 1661 åhrs ränte räckningh, under lijffz- och behageligh tijdhz frijheeter, effter Kongl. Majj:ttz gifne breff afförde ähre, ju dess ränta oaffordrat niutit hafwa, och ähre som här under specificeras, nembl:n:

Förlähningar i lijfztijden

	rökar	tunl:d
Sahl. h:r Olufz änkia i Trångh	2	8 1/3
Sal. h:r Olufz änkia i Brundflodh	1	6 1/6
Oluf Kopparslagare i Nääs sochn	1	3 1/2
Befallningsman Johan Christophersson	1	6
Pastor i Sunne h:r Måns niutit til 1671	1	8
Capiteins Jöns Börels änkia med 3 th:r lax	2	8
Sal. h:r Erichs änkia i Rödöön	2	7
Sal. h:r Salmons änkia i Lijdt	1	4 1/3
Majoren Joen Andersson Myhra	7	24 5/6
Ryttmester Hindrich Hannemans, niutit till 1665	2	6 1/2
Anders Persson i Uthaneedh och Forss sochn	1	3
Capiteins sal. Alexander Thomssons	1	2

Förlähningar i behageligh tijdh

Öffwerstleutenanten wälb. Matthias Drakenstierna	4	46 tunl.
Underlagman Pehr Claësson Brohman	1	6
Artollerie leut:n Anders Persson Kiempe, niutit in til 1664	1	4

Offwanbe:te donatarier hafwa hwar effter sitt nådigste förundt Kongl. breff och dess innehålld bekommit den [*fol. 578r*] ränta, som dhem i så måtto undt och gifwin ähr, hwilket dhe sielfwa hafwa tilstådt och bekändt, undantagande skiutzfärdz penningarne, men af sal. Drakenstiernas donation, utgiörs til cronan inga skiutzfärdz penningar. Detta så i sanningh wara, witnade wid alla tingställen, dhe tolf edsworne nämbdemän, hwilket iagh och betygar.

Anno 1671 den 22 novembris, höltz rätt laga tingh med allmogen af Ragundz gjälld, blef hanss Majj:ttz wår allernådigste Konungs breff och remissorial de dato Stockholm 18 augustj 1671 först i rätten insinuerat af h. Anna Jonsdotter, Oluf Olufssons i Stugun, hwar utinnan hon sigh högeligen beklagar, häradzfogden hafwa sigh med sin man drifwit ifrån dheras

hemman, öfwer hwilket h:s excell:z höghwälb:ne h:r gouverneuren hafwer meddelat sin resolution, gifwin i Stockholm den 29 augustj 1671, med alfwahligh befallningh hennes klagomåhl emot befallningsman, wäl:tt Daniel Bertilsson [wid] första laga tingh med all flijt och dexteritet at optaga och noga ransaka, sedan låtandes bägge parterna wederfahras hwad Sweriges lagh förmåår.

Men när saken inför rätta begynte ageras, uhrsächtade befallningzman sigh icke wara för denne gången lagligen citerat, mycket mindre hennes beswähr i någon måtto här till förstådt och afwettadt, eij heller hafwa sine skiähl och bewijs för handen, dher med han kunde emot wederpartens å-kiäran giöra någon förklaringh.

Fördenskuld befallningsman begärte få niuta lagh och skottzmåhl; desslijkest h. Anna och sielf eij hafwer tilstådes hanss excell:z richzrådetz, höghwälborne h:r Claes Stiernskiöldz henne meddeelte resolution till befallningsman, gifwin anno 1660, den Joen Olufsson witnade läsit hafwa, men icke wäl minnas dess rätta innehåld, och kunde saken derföre eij komma til något sluth denne gången, medan [fol. 578v] ingen ähr lagligen stämbd för tidens korthet skuld, jcke håller funnes alla dhe documenter närwarande, som till samma ährendetz lagliga uthförande nödwändigst reqvireras, uthan till föllie effter rättegångs processens 26 punct och 34 cap. Ting. b. L.L. upskiutes til näste laga tingh, då parterna skohla med sine skiähl och documenter comparera.

Ting 1672

Protokoll saknas.

Ting 15, 16, 17 och 18 december 1673

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3155 (Gävleborgs län), fol. 740v–747r, RA.

Anno 1673 den 15, 16, 17 och 18 decembris, höltz laga ting med allmogen i Ragundh, närwarandes landskrifwaren wäl:tt Lars Jonsson Roshemius, utj h:r befallningsmans ställe, med effterföllliande edsworne nämbdemän.

Joen Essbiörsson i Kulstad	Erasmus Persson på Åsen
Oluf Biörsson på Åsen	Anders Persson i By
Keel Olufsson i Byn	Lars Nilsson i Swidie
Nils Olufsson i Ammern	Oluf Jonsson i Lien
Joen Nathanäelsson i Krånge	Pehr Olufsson i Giewågh
Joen Nilsson på Edhe	Jon Jonsson i Tohrsgårdh

1. Nämbdemännen Jon Jonsson i Torsgårdh, och Pehr Olufson i Giewågh, aflade sin tolfmanna eedh. [fol. 741r]

2. Effterföllliande upsyhningsmän aflade sin eedh, Joen Andersson i Giewågh, Oluf Johansson i Kullstad, Joen Mårtensson i Böhle, Essbiörn Nilsson i Uthaneed, Elias Clemetzsson i Byn, Nils Olufsson i Wästaneed, Siul Olufsson i Ansiöö, Mattz Erichsson i Stugun.

3. Lars Larsson i Lundh, haftt lägersmåhl med Anna Nilssdotter i Thomasgårdh, hwarföre han saakfältes effter det 3 cap. Gifftermåhla b. L.L. 40 m:k, och kohnan effter Kongl. håfrättens resolution 20 m:k s.m:tt.

4. Dragoun Jöns Persson Wargh, förrymbd, som hafwer hafft lägersmåhl med Karin Biörnsdotter i Håårgård, det Karin sielf för rätten tilståår och bekänner, derforre saakfåltes hon effter Kongl. resolution til 20 m:k s.m:tt.

5. Erich Nilsson Bagge hafwer olofligen afhändt ifrån Jon Hansson wid Skogen 1/3 tunna korn, à 1 d:r s.m:tt, 40 kakor tunbröd, 18 öre s.m:tt och 1/2 *pund* salt 6 öre s.m:tt; dito och afhändt ifrån Oluf Persson wid Skogen een sölfwer ringh 6 m:k s.m:tt, blifwer summan 3 d:r 8 öre s.m:tt. Hwilket han eij emotsäija kunde, uthan tilstod och bekände, derforre saker at plichta effter hennes Maj:ttz Drotningh Christinas resolution 3:die punct, först gifwa måhlsägaren sitt igen och sedan böta 3 gånger så mycket som tiufnaden ähr, nembl:n 39 m:k s.m:tt.

6. Pehr Jonsson i Lijden och Ragundz sochn, hafft lägersmåhl med Märít Andersdotter i Uthaneedh, hwarföre han saker effter det 3 cap. Gifft. b. L.L. 40 m:k s.m:tt, för henne låfwar han och bötterne at utgifwa effter Kongl. hååfrättens resolution 20 m:k s.m:tt. [fol. 741v]

7. Margareta Essbiörnsdotter förehades, hwilken bekänner att Märít Perssdotter sade för henne, huruledes den ena kan draga ifrån den andra, och den ena ähr så fattigh; då hon swarade, att enär som dhe tagaienst hoos den onda, så spela dhe kort, om hwilken skal draga til den andra, winner den onda, så skohla dhe draga til honom, men winner menniskian så skal den onde draga til henne, och då blifwer menniskian rijk, men drager hon til den onde, så blifwer menniskian fattigh. Margareta haar och bekändt för hanss wörd:tt kyrckioheerden h:r Oluf Claësson, huru såsom een gång hennes koo hafwer blifwit siuk, och fördenskuld gått till een annan, Märít Hanssd:r i Kråkwågh och begärade råd, huru hennes koo skulle kunna blifwa godh, då Märít läsit i salt och gifwit Margareta med sigh heem at gifwa koon, hwilket när så skedt war, begyntes straxt, så småningom blifwa bättre igen, och effter 4 eller 5 dagars förlopp, blef aldeles godh och brukades dher til sådane ordh: Jungfru Maria gick til buhr och wäckte upp sin wälsignade son, opp skal du stå, och boot skall du få.

Margareta sade och, det h. Dårdj och Märít Perssdotter kunna bäggie läsa i salt, bekände och, det hon haar Märít frågat om boot för sina fåårs hufwudh-ya, då blifwit henne swarat, iagh kan dher med intet, uthan Dårdj hon plägar hafwa juhlmalt, fördenskuld gått til Dårdj och sigh om råd förfrågat, men henne blifwit swarat att hon ingentingh kan, dock omsider sagdt, att Märít Hanssdotter hafwer förstulit och förgiordt alt det [fol. 742r] du äger, derforre tagh 9 handa slagz weedh och bestryk dhem medh tiäru och swafwel, tå lägg alt tilhopa, och sedan rök under boskapen, som och een gångh skedt ähr, men Märít kom strax, och togh weden igen, dhen dhe sin emillan kalla sudden, det hielper för tiufwehanden och sade för Dårdj, det hon swaradt, du skulle intet hafwa tagit weeden, uthan rötterna allena; Dårdj sade, Märít hafwer varit elack förr, men nu hafwer hon varit till Ångermanland till Oluf Månsson som ähr ett håår af fahnen, och nu fördenskuld ähr dubbelt wärre.

Margareta bekände att een piga Märít Severinsd:r i Kråkwågh henne lärdt taga een ormskalle och lägga i watnet och sedan gifwa fåhren dher af dricka, skulle dhe blifwa af med hufwudsiukan, hwilket Margareta igenom tilfålle hafwer giordt, när hon och een dragoun Pehr Mårtensson fölgdes åth til fåboderne, då dhe een orm ihieslagin funno ophängd i een biörk, bad hon dragoun taga hufwudet af honom, det Margareta wille bruka til fåhrens hufwudsiuka som ofwanbemålt ähr, det han och giordt hafwer, men dhe fåhren som hade siukan, blef intet bättre, eij heller dhe fåhren som hållsossam woro, fingo icke sedan siukan.

Nils Torstenssons hustru i Kråkwågh, h. Märít Perssd:r, näst för tinget kommit til h. Margareta, och sagdt huru mehnar du, det blifwer nu, du måtte taga din ord igen, hwar ähr witnen, du hafwer tagit på oss, sägh innan du fåår den saken på migh och Dårdj, det räcker fuller så länge till vårt nej, som dit jaa; til witnes Swen Olufsson een ungh persohn. Märít Persd:r hafwer begiärat det h. Margareta Essbiörnsdotter, [fol. 742v] Oluf Olufssons hustru,

wille gå i Märit Hanssdotters miölkboo, och see til, om dher wore något potter salt i förråd, och dher det eij funnos, då skulle taga af hennes flöter med sikh dher ifrån, så at hon dher aff kunde få något medh, men Margareta hennes begiäran eij effterkommit, och alt detta ähr nu passerat i dheras egna fäboställen, dock h. Märit mehra eij tilståår, änn tahlat om saltet, men nekar til flötorne, såsom och intet det ringesta will tilstå eller bekänna hwad henne af een eller annan ähr tilwijtat.

Märit Hanssdotter af rätten tilfrågades, om hon kunde läsa i salt, som Margareta Essbiörnsdotter om henne bekändt hafwer, dher til hon eij neka kunde, uthan brukat desse orden: Jungfru Maria gick sikh til buhre, wäckte sin wälsignade son then dyre, statt opp min wälsignade son och hielp min koo, han sade sikh wara som henne boot skulle råda, henne skall du det gifwa om mårgonen förr än hahnan slåår uth sina wingar, då skal åstad gå och igenkomma, i trij Gudz ord, j nampn faders, sonss och helige andes.

Märitz andra lässningh: Jesus Christus reed sikh öfwer een muhla skogh, hanss häst brööt sitt been af hwreed; Jesus Christus steegh af hästen nedh, och satte been emot been och leedh mot leedh, modt emot blodh, stat håll och säll, som du förr war, i tre Gudz ord, j nampn Gudz faders, sonss och then helige and. Detta brukar hon när folk eller boskap bryta sikh.

Hustru Dårdis lässningh, för sweck och greep, ähr det onda som kommer af trällen när människiorna [fol. 743r] gåå öfwer dhem, dher dhe hafwa sitt tillhåld i jorden som hon sielf uttyder orden föllia i bookstafwen således, nembl:n: Jesus gåår sikh wägen fram, så mötte han ett trullsweck, Jesus togh opp sin högra handh, och slogh need dhe trollsweek til helfwetis bandh, tree Gudhz ord och amen. Desse orden läser hon, i salt och ister, dher med hon bestryker menniskiones kropp, sedan blifwe dhe godhe.

Dårdj Perssdotter af rätten tilspordes, hwilken hafwer lärdt henne taga dhe nye slags weedh med een lijten afbrutin stöörända mitt uthj och så bruka den samma som förbemält ähr? Swarade hennes syster Märit Perssdotter, hafwer det giordt, hwilket hon oppenbarligen tilstodh, bekiende, men sade sikh sådan konst hafwa lärdt af Erich Jonssons hustru i Byyn och Forss sochn, Märit Perssdotter.

Nils Olufsson i Wästanbäck och Pehr Jönsson i Håsiö, witnade effter aflagdan eedh, det Swen Persson i Påhlgårdh hafwer i ländzmansgården den 16 decembris om mårgonen sagdt, til sin syster Dårdij, som ähr beskyllt för trällkonst, at hon skulle hålla sikh stött och säija neij, och neka bekänna, det diefwulen tager digh. Detta för särdeles orsaak skuld och vidare sannings bekännelse, effter flera förmehnas hafwa brukat samma konst, och sådant til näste laga tingh opskiötz opå höga öfwerhetennes nådige behagh.

8. Hwad som Påhlgårdhz och Nygårdzmanss länge omtwistande anbelangar, angående skatten af 1/2 tunl:d [fol. 743v] jord; war nämbdens betänckiande, det igenom snörningh måtte pröfwas, hwilken böör skatten giöra, hwilket rätten pröfwar lagh och sambwette lijkmatigt wara och det effter 28 och 32 cap. Bygg. b. L.L.

9. Emillan Ångermanland och Edzle sochn, sampt Jempteland och Ragundz sochn, ähr opkommin een twist om råår och röör, förmehnandes dhe af Edzle blifwa trängde ifrån sin skogh och slottemyhor, fördenskuld a:o 1672 den 16 decemb. blef afsagdt och dömbdt, at goda opartijske män skulle noga ransaka, effterleeta och igensökia rätta skildnaden landom emillan, såsom sex män, tre å hwartera wäg:r hafwa giordt, men kunne intet om råår och röör förlijkas som landzskråån innehåller. Hwarföre af denne tingzrätten slutit och bewillias, att emillan näst liggjande bohlfbyar till skogen så i Ångermanland som Jempteland skulle recta linea snöras skogens bredd, och sedan råda halfparten hwar, och det sådant effter lagh när ingen annan skillnad kan igenfinnas, och detta förblifwer til vidare laga uthslag.

10. Uthaneedz byemännen, hwilka länge hafwa twistat om laxenootz dräckten som ligger under dheras landh, nedan för byn; Essbiörn Nilsson insinuerade ett syne och dombreff daterat den 13 februarij a:o 1636 af innehåld, at Wästergårdzman skal hafwa lijka deel så i dhe nya som gamla nothe drägkter eller annan lägenheet i fiskie angående emot Östergårdzman, [fol. 744r] effter som af gamla mäns bewitnande betyges hafwa så warit dhem emillan [sedan] uhrminnes tijder, och hålla halfwa noot med dher til folck lijka, och fisken sedan deelas, effter som dheras förfädher och föräldrar giordt hafwa, det effter det förste capitel Jord. b. L.L. såsom och hennes Maj:ttz Drottningh Christinas resolution gifwin til allmogen i Jemptelandh d. 15 majj 1646 och 4:de punct, det alla afgångne laga dohmar skall blifwa wid sin rätta krafft och vigeur, som ähre skedde och gjorde under danske regemente, men hwad sielfwa jordägorne widkommer, behåller hwar och een sin part effter öre, ortuga och tunland som dhe i handom hafwa uthan någons intrångh och meen.

11. Dato kärade Oluf Bengtsson i Walla til Jon Essbiörnson i Kulsta om något slottegodz, Wallafloden benembd, och ransakades, som här effter förmähles, nembl. corporalen Påhl Swensson witnade effter aflagd eed sin faders ordh, Swen Olufssons i Håsiö, som wid pass 80 åhr gammal war, när han det sade, att den bäck eller ströhm som ligger näst öfwer för Wallefloon hafwer warit rätta råaskildnan emillan Walle byemännerna och Kullsta. Anders Persson i Byyn, Lars Nilsson i Swidie tolmän, bäggie wid sina 63 åhr, effter aflagd eed betygade, det dheras fädher warit öfwer 80 åhr, när dhe hafwa sagdt och bekändt, det den strömen som ligger ofwan före näst til Wallefloon hafwer warit af uhrminnes tijdher råår och rörer, [fol. 744v] emillan ofwanbe:te byar. Pehr Jönsson i Håsiö, effter aflagd eedh, witnar och så sammaledes sin sal. faders ordh hafwa warit, den 70 åhr och gammal war; Fördenskuld dömbdes för be:te ströhm eller bäck som ähr rinnande åhr och dagh, god och gill för råamärke byarne emillan, som af ålder warit hafwer, effter det 1 cap. Jord. b. L.L. och 26 cap. Bygg. b. L.L.

12. Anno 1672 den 4 augustj när ländzmann Hans Erichsson skulle opbära 1671 åhrs krigs hielp uti Forss s:n hafwer han haftt sitt tilhåld hoos Påhl Persson i Biskopzgården, giästgifware. Samma tijden woro dher tilstädes, corporalerne Lars Zachariasson och Håkan Jonsson, som drukne inkommo til länssman i hanss stugu, dher han war at opbära cronones ränta och honom straxt angriipit med hugg och slagh, Håkan huggit honom med swärdet i wänster handen 3 små såår, derföre saakfält til 3 m:k för hwartera såret, och det dubbelt effter Kongl. executions ordningen och det 32 cap. Rådst. b. St.L; 18 m:k til treskifftes. Men corporalen Lars slagit honom öfwer huffwudet med wärian några gånger, så at länssman dher af måste swijma, och kunde derföre intet wetta huru många slagh han på honom hafwer föröfwadt, men åth minstone 3:ne som han böhr plichta före effter det 13 cap. Såram. b. med willia L.L. 3 m:k för hwartera och dubbelt effter Kongl. executions ordningen och det 32 cap. Rådst. b. St.L. 18 m:k til treskifftes. Håkan Jonsson huggit een drångh Pehr Hemingsson uthan gården på wägen, ett såår i lillfingret, derföre saker effter 10 cap. Såram. b. med willia L.L; til 3 m:k til treskifftes. Alt detta som ofwanbemält ähr, bägge corporalerne kunde eij undfalla, uthan inför sittande rätten tilstodo och bekände. [fol. 745r]

13. Till at undwijka militia betientes owillia, afkunnade ländzman Hans Erichsson på kyrckio-walln, at han och andra wille drifwa någon boskap til Kopparberget, tilbödh så militiaebetiente först om dhe wille någon kiöpa dher dhe så behagade, men i fall dhe icke wille, att han med dhe flere som giöra een wiss tribut til cronan för kiöphandelen i Ragund, måtte sedan blifwa obeswärade, men ingen tilbödh sigh någon boskap wille behålla.

Den 16 augustj ländzman med Jon Essbiörnson i Kulsta förde boskapen öfwer siön ifrån sin gård och til Kånckebacken, men när corporalerne Håkan Jonson och Lars Zackariasson sågo

honom föhra boskapen öfwer siön, gingo dhe på söndre sidan, ropte och skrijade, sedan satte dhe sigh neder wed siön, och icke ett ord talte honom til, men när länssman och Joen Essbiörsson hade satt öfwer boskapen, rodde dhe heem til Munssgårdh att fåå sigh maat, och länssmanss hustru tilljka med två pigor kiörde boskapen til wäg, när hustrun hade fölgdt ett långt stycke opp i åkrarna, lefwererade hon pigorna och Pehr Olufsson i Håsiö boskapen, som sedan skulle drifwa honom til kiählz, gick dher med hustrun heem tilbakas igen til siön, och ingen menniskia mötte på wägen, men när dhe kommo öfwerst i Kånckebackens ängiar, kommo både corporalerne Lars och Håkan och togo ifrån ländzmans folk een koo, hade så dhe koon een tijdh, sålde henne så til förrijdaren, dher effter hade förrijdaren koon een tijdh, sålde sedan han henne till een dragoun Biörn i Kråkwågh. Dessföruthan hade Swen Nilsson i Giewågh utj behåld 10 st:n nööt til militia betiänte, [fol. 745v] och den boskapen han dhem tilböd och hölt tilhanda alt til S. Michaëlis dagh, och ingen war, som den wille behålla, nödgade så kyrckioheerden at kiöpa af honom 3 stycken, och dhe andra måtte han läija bort. Det corporalerne hafwa tagit ifrån länssman koon, ähre desse effterskrefne witnen, nembl:n Jon Essbiörnsson i Kulsta, Pehr Olufsson i Håsiö, Margareta Johansdotter i Kulsta, Karin Johanssd:r ibid, dock hafwa corporalerna sigh ångrat och dagen effter budit för koon 2 tredalers plåtar, men länssman ej emottaga wille, uthan ährendet til näste laga tingh remitterat.

Den 19 augustj drucko både corporalerne i Hammer by, och rodde öfwer siön med wredz mode, ropade och skrijade, utdragit sina wärior, sagdt, ländzman den hooran, den hundzfotten, dher til hade dhe och een dragoun med sigh be:d Erich Nilsson Bagge, den slogo dhe och kiörde honom til at skrija och roopa: Du länssmanss, salva venia, fitta, hundzfott; alt med dhe rodde öfwer siön, lembnat så båten nedan för ländzmans gård med ropande och skrijande, gingo så några giärdzlegårdar förbij, men när dhe kommo til ländzmans begynte straxt at hugga i giärdzgården, och huggo af några giärdzstörar, som ännu syhnes, sedan gingo in utj gården, då ländzman war icke hemma, Håkan med sitt utdragne blåtta swärdh, det han med sigh hade uthan gehängh och bällia, begynte så at slå dragounen, at han skulle ropa och skrija, det han och giöra måste, så at barnen förskräckte blefwo, och min hustru war och allena hemma i huset, begynte så dhe at truga min hustru effter öhl, hwilken dhem intet öhl gifwa wille för dheras stygga lefwerne skuld, [fol. 746r] dher med sade hon åth dhem, och bad dhem wille hålla opp med sådant ropande för barnens gråtande skuld, eller skal iagh taga eldbrandar och kiöra edher på dörren, dher med swarade Håkan, at han skulle reesa henne på elden, hwilket han tilböd giöra och skufwade henne strax, tilbakas åth spijsen, hwarföre nödgades hon, att taga eldbrandar och slå til Håkan, elliest hade han straxt fördt henne på elden, togh han dher med een eldbrand och slogh henne igen i ansicktet ett litet blodsår. Sedan gingo dhe ifrån, til Erich Nilsson i Torsgård, och togo dher een stoor röönpåk, den baar Håkan och twingade dragounen bära sin blotta wäria, och gingo så i försåth emillan präste och ländzmansgården, mehnandes at få giöra ländzman skada, då dhe skrijade med försmädelige ordz munbrukande, här til ähr wördige h:r pastorens legofolk samt andra hanss dagefolk, som då stod på åkren och skaar, hwilka både hörde och sågo dheras lefwerne.

Erich Helgesson i Nygården witnade effter aflagd eed, huru såsom corporalerne Håkan Jonsson och Lars Zachariasson när dhe kommo ifrån Hammar och rodde öfwer siön, hafwa dhe budit dragoun Erich Nilsson Bagge at kalla ländzman een hundzfott och skiällm, som han och giorde, dock det i ländzmans absens; hafwa hafft uthdragne wärior, skrijat och ropat, och sin emillan skutit och skoffat hwar andra, med det samma gått til länssmansgården Munsåker, dher dhe een stundh hafwa förblifwit, sedan gått dherifrån och til Torsgårdh, och när dhe kommo tillbaka til Nygården, dher folk höllo på at skiära korn, då Håkan sagdt, ländzman den hunden, och ländzman den skällmen.

Oluf Erichsson i Nygården, effter aflagd eed, witnade, [fol. 746v] samma ord wara af Baggen fallna på siön, såsom och hörde at länssmannen blef kallat hundzfott och skiällm på åkern dher han skaar, när dhe kommo ifrån Torsgården, men af hwilken thera, kan han intet

wist betyga. Änkian h. Sessilla Biörnsdotter, witnade eij annat, än hon hördt dhem skrija och ropa, och när dhe kommo in emot ländzmannsgården, hafwer Lars Zachariason med swärdet huggit några gånger i giärdzlestörarne, det han sielf bekänner, sedan bägge fölgdz åth in i gården, och Håkan lagdt sin wäria på een skinfäll som lågh på gården, och den andra hafft sin på sijdan in i stugun.

Corporalerne Håkan Jonsson och Lars Zachariasson kunna eij med skiähl neka til det som dhe ähre beskyllte och angifne, uthan tilstå och bekänna, eij heller kunna dhe sigh lagligen befrija warit i tankar om hemgångena. Fördenskuld nämnden effter noga betänckiande funno skiähligt, dhet dhe bägge til hopa plichta effter det 5 cap. af Edzöris b. L.L. 40 m:k s.m:tt.

Och för den koon corporalerne hafwa wåldsambligen af ländzmans Hans Erichssons lego-folk uthan låf och tilstånd, när dhe boskapen skulle drifwa igenom Kiählen til Koppaberget at försällia, opå höga öfwerhetennes nådige behagh böta effter 28 cap. Konungs b. L.L. 40 m:k s.m:tt, effter som dhe andra dagen sigh ångrat och sielf rättat, derföre satt ifrån sigh 2 d:r s.m:tt som icke heller kunna göra fyllest til koons betahlningh.

Dito för 2:ne skälsord emot ländzman effter det 12 cap. Konungs b. St.L. 12 m:k s.m:tt för hwartera, blifwer 24 m:k s.m:tt, och för det Håkan hafwer kallat ländzmanss hustru, h. Märit Davidzd:r kohna, och mehra som hon blygdes utsäija, saakfältes effter 43 cap. ting. b. til 3 m:k s.m:tt. [fol. 747r]

14. Gästgifwaren i Krånge, låtit opbiuda 4 tunl:d jord dher sammestädes andra gången.

15. Pehr Olufsson Pellare låtit opbiuda ett tunland i Östansiö första gången.

16. Joen Andersson i Giewågh för märkeligit oliud, effter 43 cap. Ting. b. L.L. saakfält til 3 m:k s.m:tt.

17. Joen Olufsson i Kånckebacken låtit opbiuda några mählingar dher sammestädes första gången.

18. Lars Nilsson i Swidie bewilliades fastebref på 9 mählingar jord i Swidie by, som han af Swen Olufsson i Håsiö för 16 specie r.d. kiöpt hafwer, emedan det befanss wara lagbudit och lagståndit, och ingen dher å af bördemännen lagligen klandrat.

19. Emillan Giewågs och Kråkewågsmännen effter bægges begieran, blef bewilliat tolfmanne syyn, hwilke alfwarligen blefwo förmahnte på sin eedz plicht sådant effterkomma.

Ting 1674

Protokoll saknas.

Ting 21 juni 1675

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3157 (Gävleborgs län), fol. 567v–568r, RA.

Anno 1675 den 21 junij höltz laga tingh i Ragundh, närwarandes i cronones befallningsmanss ställe, wälförståndig Jacob Jacobsson och dhe tolf edsworne nämbdemän.

Joen Essbiörsson i Kulstad

Oluf Biörsson på Åsen

Keel Olufsson i Byyn

Anders Pehrsson i Byy

Joen Nathanaelsson i Krånge
Oluf Jonsson i Lien
Nils Olufsson i Ammer
Joen Nilsson på Edhe

Lars Nilsson i Swidie
Joen Jonsson i Torsgård
Pehr Olufsson i Giewågh
Oluf Swensson på Åsen

1. Joen Nilsson på Edhe och Oluf Swensson på Åsen, aflade sin nämbdemanss eedh.
2. Pehr Olufsson Pellare opbiuder Östansiö hemmanet andra gången, bestående af 1 tunl:d köpt för 27 r.d:r af Joen Jonsson på Högen i Lijden sochn, och af Biör Hindrichssons barn i Östansiö.
3. Joen Olufssons hemman i Lien af 2 tunland opbödz första gången, köpt af Pehr Jonsson och hanss syster för 65 r.d:r.
4. Nils Olufssons hemman i Böhle opbödz första gången till creditorernas afbetahlnigh, som ländz och tolfmän hafwa wärderat för 70 r.d:r och Oluf Staphansson på hemmanet satt som penningerna mäst erlagdt hafwer, och hwad som återstår skall han sättia ifrån sigh til länss och tolfmän. Hwilke sedan skohla sålunda distribuerade blifwa, först betahles cronones resterande uthlagor, sedan barnepeningar till Adam Adamsson 20 r.d:r 3 ort 8 skill:r effter ländz- och tolfmäns ransakande, och til Forss kyrckia kornpenningar, men dhe som öfwerskiuta, deelas emillan creditorerne, [fol. 568r] hwilke emillan sigh per qvota effter Sweriges lagh brista marck om marck.
5. Joen Olufssons hemman i Kråkewågh opbödz första gången, som han till Swen Biörsson i Gewågh såldt hafwer för 57 r.d:r och försöria h. Märít Jonssdotter til dödedagar.
6. Oluf och Erich Nilssons hemman i Torsgård opbödz första gången, hwilket dhe til Swen Biörsson för 30 r.d:r försåldt hafwa, men penningerna anslåås til creditorernas betahlnigh.
7. Effterskrefne anlagade leutnampten Arwid Duus fulmechtig, brofogden Rael Erichsson eij hafwa framkommit, då Wästerbottns marchen framgick genom socknen at skiutza til Fanbyen, Keel Torstensson i Giewågh, Joen Mårtensson i Böhle, Erich Erichsson i Böhle och Hans Anderssons son i Ammer, sampt Swen Persson i Påhlgård, dherifrån dhe eij undfalla kunde, hwarföre effter 33 cap. Ting. b. L.L. saakfältes hwartera för tresko med skiutzande, à 3 m:k s.m:tt, blifwa 15 m:k.
8. Ragundz och Forssboerne alfwahligen förmahntes reparera sina broar och wägar genom tingelaget, sampt på Graansiöskogen wid macht hålla och förbättra til hösten, så frampt dhe willia undwijka laga straff, när klagadt blifwer.

Ting 13 december 1675

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3157 (Gävleborgs län), fol. 591v–593r, RA.

Anno 1675 den 13 decembris, höltz laga tingh i Ragund med allmogen dher sammestades, närwarandes desse edsworne nämbdemän.

Joen Essbiörsson i Kullsta
Oluf Joensson i Lien

Oluf Biörsson på Åsen
Lars Nilsson i Swidie

Nils Olufsson i Ammer
Joen Nilsson på Edhe
Anders Nilsson i Wästanbäck

Joen Jonsson i Torsgård
Oluf Swensson på Åsen

1. Ehuruwäl allmogen i Forss blefwo å sidste laga tingh den 21 junij wahnade och alfwahrligen tilsagde byggia sina landzwägar och åbroar, genom socknen, men sådant eij effterkommedt, eij heller hafwa Ragundzboerne opwåhlat sion, dher winter wägen åhrligen hålles, och be:te Geråå och Hannelss broo ännu ofärdige woro, dher öfwer hanss excell:z höghwålborne h:r generalen och gouverneuren war mycket otåhligh, fördenskuld broofogden dhem nödgas anklaga. Hwarföre til föllie af Sweriges lagh 3 cap. Bygg. b. L.L. kunne rätten Forsboerne och dhe som äga den ostielkade sion i Ragund, eij ifrån 40 m:k s.m:tt befrija, uthan dher til saker wara, med yterligare åth-[warning] att dher dhe till wåhrdagen broarne och wägarne eij förbättra, skohla dhe plichta hwartera 3 m:k.
2. Oluf Staphansson finne, opbödh Nils Olufsons hemman i Böhle andra gången, wederbörande til återlössn. [fol. 592r]
3. Ländzman Hans Erichsson anklagade desse, Essbiör Jonsson i Kullsta, Biör Olufsson på Åsen, Oluf Staphansson, Erich Erichsson i Böhle, och Joen Andersson i Giewågh, som tilsagde ware af h:s excell:z högwålborne h:r generalen och gouverneuren, eij bortresa ifrån Stugu håldet, det dhe lijkwäl oachtadt giorde, saakfältes derföre för tresko och mootwillia effter 33 cap. Tingm. b. L.L. och Kongl. giästgifware ordnings 13:de punct, 3 m:k s.m:tt hwartera, blifwa tilhopa 15 m:k.
4. Swen Biörsson i Giewågh fordrar af Isaac Nilsson i Böhle een tunna ländt sädeskorn, för 3 åhr sedan och 3 al:r blått kläde à 1/2 r.d:r al:r, dhem han tilståår hafwa uttagit, men föregifwer det fadren hafwer låfwat betala, hwilken dock derföre hafwer seder mehra utj gode mäns närwaro, nekadt; Hwarföre tilföllie af Sweriges lagh 16 cap. Rådst. erkändes Isaac be:te korn-tunna och 3 al:r kläde förpflichtadt genast betahla, hwilket kiäranden må uthsokia hoos tolfman Oluf Biörson dher löhnen förbudin åhr.
5. Cronones ländzman Hans Erichsson angifwer i rätten, hafwa kommit i ehrfahrenheet det Swen Olufsson i Edhe och Forss sochn hafwer utj förbudin tijdh in aprilj a:o 1675 skutit ett älgzdiur, hwarifrån Swen Olufsson eij undfalla kunde, bekännandes, hafwa förledin fierde dags påskmårgon, effter ingen Gudztienst höltz på den dagen, allena kiördt til skogs [fol. 592v] at taga furubarck och heemföra till sin och dhe sines oppehålle, då han under wägen råkade 2:ne älgzdiur som stodo för honom, hafft bössa med sigh, skutit och träffadt på det eena, som litet diur war. Såsom gerning åhr bekänd; hwarföre till föllie af Kongl. Maij:ttz uthgångne stadga om diurs fällande i förbudin tijdh, saakfältes Swen Olufsson til 50 d:r s.m:tt til treskiftes, cronan, målsäganden och häradet, samt 40 m:k s.m:tt för förbudh effter höglofl. Kongl. håfrättens resolution och 32 cap. Konungs b. L.L. cronones eensaak. Effter denne för sin fattigdomb intet äger at böta med, dy straffes arbitraliter och således afföres desse 50 d:r s.m:tt.
6. Swen Biörsson i Giewågh, opbiuder andra gången Oluf och Erich Nilssons hemman i Torsgård andra gången för 30 r.d:r.
7. Swen låter och andra gången opbiuda Joen Olufssons hemman i Kråkwågh, kiöpt för 57 r.d:r.

8. Drängen Oluf Jönsson födder i Lijdt sochn och Handogh, angifwer det han i förledit år 1674 då han war i tienst hoos Joen Olufsson, Lillbonde be:d, i Stugu sochn, månde Gregorij tijdh wara i föllie med Krångh Olufz son, Oluf, och dheras drångh, och[så] Oluf be:d, til skogs effter höö, hafwa dhe begynt träta sin emillan och omsider slagitz, då dhem bägge blifwit öfwer mächtig och litet slagit dhem.

Samma affton sedan han lade sigh, i sin huusbondes stugu; ibland huusfolket, och glöden lyste i spijsen, hafwer Krångh Olufz hustru, Anna Olufzdotter tijt till sigh kommit före han somnade, och medan han waken lågh wåldsambligen tagit af nattsängen och satt sigh på honom, rijdit till Blåkulla af och till. Då hon kom tillbaka [fol. 593r] emot Stugu bärigen, blef Oluf fälter need på bärget, och slagit 2:ne been af sin sida, dock blef optagin och förder i wädret till Lillbondens stugu tillbaka igenom fönstret, och lagder på golfwet, sedan tagit i hanss wänstra lilltåå och kastat opp i sängen, skrattandes åth honom, nu hafwer iagh betalt tigh, det du hafwer giordt illa med strijkerna idagh, dher af han hafwer legat siuker på sängh i 10 weckors tijdh, som hanss huusfolk wetta bewitna. Natten dher effter hafwer h. Anna hafft honom åter tijt, uthj samma sängh han lågh siuk utj och tilbudit gifwa sigh maat, smör och brödh, men som honom syntes, hafwer een ängel slagit uthur hanss hand, warit såsom 2 spånor och kooruser etc.

Denne h. Anna, ähr ejj tilstädes, fördenskuld opskötz til näste laga tingh.

Ting 7 december 1676

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e: 3158 (Gävleborgs län), fol. 620r–621r, RA.

Anno 1676 den 7 decembris, höltz laga tingh i Ragundh, med allmogen dher sammastedes, närwarandes i cronones befallningzmans stelle, landskrifwaren wäl:tt Daniel Olufsson Hällman och dhe tolf edsworne nämbdemän.

Jon Essbiörsson i Kulsta	Oluf Biörsson på Åsen
Jon Nathanaelsson i Krånge	Joen Nilsson på Ede
Nils Larsson i Swidie	Oluf Swensson på Åsen
Joen Olufsson i Lien	Pehr Olufsson i Giewåg
Håkan Persson i Påhlgård	Keel Olufsson i Byyn
Pehr Jönsson i Håsiö	Hans Rasmusson på Åsen

1. Nilss Larsson i Swidie, Joen Olufsson i Lien, Håkan Persson i Påhlgård och Pehr Jönsson i Håsiö, aflade sin nämbdemans eed, utj dhe ålderstegnas och siukligas ställe.

2. Ährewördige kyrckioherden wällärde h:r Oluff Claudii Ram, klageligen sigh beswärer, hafwa förledin aprilis månad blifwit stuhlin i Forss, korn uthur sitt herberge. Tiufwen hafwer brukat een stoor nafwar, som hafwer warit sönder på axet, hwilken nafwar Joen Zachrisson i Byyn och Pehr Jonsson ibid äga tilhopa. Men såsom Jon Zachrisson ejj ähr tilstädes, dy opskötz till näste laga tingh och vidare inquisition.

3. Oluf Staphansson i Böhle, opbiuder Nils Olufssons hemman tridie gången, wederböranderne til återlösn, hwar på fadren Nils Olufsson på sin sonss Isaac Nilssons wäg:r klandrar, hwar öfwer blef slutit, att dher han will sin odel och byrd tilträda, skal han till torsdagh för midfasto sundagh sättia så många pengar ifrån sigh, som Oluf Staphansson haar på hanss wäg:r uthlagdt. [fol. 620v]

4. Pehr Olufssons hemman Östansiö, opbödz tredie gången, köpt af rätta odelsmännen för 30 r.d:r bestående af 1 tunland.
5. Joen Olufsson i Lijden sigh beswärad öfwer sin granne Ingemar Andersson ibid, det han eij får bruka lijka uthj afradzlandet och Biärtskyran, för den \dhe/ hwartera gifwa lijka skatt nembligh 1/2 ort. Och aldenstund effter noga ransakan, så i sanningh befanss, hwarföre pröfwade rätten det skiähligt wara, att grannarna ähra lijka deelachtige uti Biärtskyran til häfd och bruuk, och dher ingen annan oförrätta.
6. Joen Olufsson i Stugun opwiste tingsrättens sluth af den 22 novemb. 1671 dher effter han på sin farmoders wäg:r fordrar betalningh för 1/2 tunland jord; Men såsom h:r Hans Bröms, hafwer effter ländz och tolfmäns wärderingh, först 8 d:r k.m:tt och sedan 18 r.d:r högre än gården för 200 d:r k.m:tt war wärderat, utgifwit; Hwarföre finner rätten skiähligt, att h:r Hans eij mehra kan påbördas erläggia, uthan Jon Olufsson söker sina andra med arfftagare, hwilke förplichtade ähre honom wedergälla.
7. Pehr Anderssons hemman i Uthaneedh, opbödz första gången, som han hafwer sigh tilbydt af Pål Persson i Biskopzgården och Keel Torstensson i Giewågh.
8. Gästgifwarens Erich Johanssons hemman i Krångeed opbödz tridie gången, köpt af sine syskon.
9. Lars Larsses hemman i Lundh, opbödz första gången, som han haar såldt till Erich Nilsson ifrån Stöde för 80 in specie r.d:r. [fol. 621r]
10. Joen Olufsson i Lien, opbödh andra gången Lijes hemmanet, köpt af rätta arfwingarne för 53½ r.d:r och 4 tunnor korn.
11. Swen Johansson i Östansiö opbiuder hemmanet han åboor första gången, som han haar köpt af rätta arfwingarna, Uhne Persson i Kräckla och Märta Erichsdotter för 24 r.d:r.

Ting 1677

Protokoll saknas.

Ting 22 mars 1678

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 8, fol. 52r–54r, ÖLA.

Anno 1678 d. 22 martii höltz ord. laga tingh i Ragundz tingelag, nerwarandes cronones befallningzman welbet:de Nills Olsson Hellman sampt tolf eedsworne nembdemen, nembl:n.

Ragundz sochen
 Jon Essbiörsson i Kullsta
 Jon Natanaelsson Krånge
 Jon Olsson i Lijn
 Per Olsson i Gewågh
 Håkan Persson i Påhlgård

Fors s.
 Olof Biörsson på Åsen
 Jon Zachrisson i Byn i ställe för Olof S.
 Nills Olsson i Åsen
 [Håsjö och Hällesjö socknar:]
 Per Jönsson i Håssiö

[Följande stycke är överkorsat:]

Dato förehades Isaach Ingemarsson i Bischopsgordhen och tillspordes af huadh wedrsakes[?] och huilken warit uphof och anstiftare först, att hans excell:tz generalens och gouverneurens högwelb. h:r Carl Sparres \bruk widh Granningen/ blef af dheer norske upbränt; kunne intet winna af honom her på någon uthförlig relation. [Resten av sidan oskriven] [fol. 52v]

1. Gulle Pehrsson i Helsiö \sokn/ och Lundh anlagadhe sin granne Erich Nilsson ibidem hafua upbränd några huss i fäbodherna, stugu, herberge, miölkbo, ladu, och fähuss. Såsom denna skadha war kommin igenom eett swedelandhz itändande af wåda och \altså/ giort sigh äfuen sådan skadha som sin granne. Retten, effter 36 capit Byg. [b.] L.L. dömbdhe Erich Nilss. betala 1/4 part eller uppbygga så många huss som dher emot kan förslå.

2. Erich Nilsson upbiuder andra gången ett hemman i Helsiö s. och Lundh köipt af Larss Larsson om 2 $\frac{3}{4}$ tunl.

3. Swen Johansson Östansiön opbiuder tridie gången 1 $\frac{1}{2}$ t:l som han af rätta bördemännen köipt hafwer för 24 r.d:r.

4. Cappellanen h:r Olof Klockowius å sin broders Claës Hanssons wegnar fordrade sin sochnskrifwar lön pro a:o 1677. Då af retten blef afsagdt att lenzmannen Hanns Ersson af 1677 åhrs sochnskrifware lön bekommer 1/2 part, Clas Hansson 1/4 part och studenten Aron Olsson 1/4 partt för tillhoopa sin giorde tienst.

5. H:u Anna i Stugun som lenge warit i action \och laga process/ med sahl. befallningzmannen Daniel Bertillssonn, hwilket såwit kommit, at samma saak är h:s Kongl:e Majj:tt underdånigst tillkenna gifwen, hanns Kongl. Majj:tt allernådigst resolverat samma twist och stridigheet remittera till heradz tingz retten i Jemtelandh att af hielpas och dicideras.

Altså retten effter Kongl:e \rettgångz/ process 26 punct funnit rådsampt och skiähligit tillse kunna [fol. 53r] begge parterna förlijka i anseende till der af flytande wijdlyfftigheet och skada som der af elliest kunde förordsakas, \fördenskuld/ kiärrande och swarande af een god willia otwungne alldeles förlijkte, således att sahl. befallningzmannens sterbhuus fullmechtige, rådmannen i Hernösandh well:tt Nills Jönsson Blank, skahl gifwa till hustru Anna i Stugun och hennes barn, in alles 24 rexdal:r à 6 m:k eller 36 d:r s.m:tt och 1 öre på hwar dal:r till-leggia i fortzlepenningar, om betahlingen skeer med swårt mynt. \Böxle pe:g:r dher 10 rikd:r äre och henne restitueradhe/ och således med handband in för retten det bekrefftade, att ingendera den andra skulle hafwa ordsaak her effter i detta föregångne måhl åtala eller qwelia wed 10 dal:rs sölf:rm:tz wijte och ändå blifwa fast \och stadigt/ wed det som giort beslutit och afsagt är.

6. Hustru Anna i Stugun effter opsat specification, kärrade effter 4 koor som har blewit qwar, effter hennes afflyttiande a:o 1660, så befanns Jon Bengtsson fåt 2 koor uti cronones uthlagor för 5 r.dal:r och de andra twenne skahl Simmon giöra besked hwart de äro ~~wegen tagne~~ komne. Dito fordrar hustru Anna af Jon Bengtsson 5 r.d:r \för 1 dehl uti 1 elgzhuud som de hade tillhoopa/, hwilcka han föregifwer hafwa betalt till giestgifwaren Nills i Baggsiö [läs: Boggsiö] å hennes wegnar, men hoon seger sig intet warit skylddig bem:te giestgifware några penningar.

Fördenskulldh blef af retten afsagt, att Jon Bengtsson [fol. 53v] skahl betala hustru Anna förbem:te 5 r.d:r och Jon söker sin man igen det beste han kan och gitter neste laga tingh. Creaturen anbelangande som är 1 koo, 3 st:n fåår, 3 st:n lamb, 3 st:n gietter och 3 st:n killinger skahl Jon Bengtsson halfparten betala, och sökia sielf sin man det beste han kan förmå. Plogen skahl och Jon Bengtsson skaffa henne igen och sökia sielf sin fångzman, 1 höösleda skahl och bem:te Jon Bengtsson resituera för kielkarna och annan åktyg han af henne tagit.

Men Simmon måtte göra reeda och rechingh, hwadh som å kyrkiones wegnar af henne tagit är och bewijsa huru stoor skulldh warit.

Om elgzwånors brukande till dato äro Per Simonsson och h:u Anna förljkte, att de som senast äro igenom elgzdrag tagne, till förökningh och jemkan dem emellan hafwer Per Simonsson lofwat gifwa henne 1 d:r 16 öre s.m:tt.

7. Olof Staffansson i Böhle insinuerade een köpskrefft gifwen af lenzmannen Hanns Ersson, Rasmund Pedersson i Pålåsen, Olof Björsson i Pålåsen och Jon Zachrisson i Byn 1673 d. 19 decembris, oppå Nills Olofssons hemman i Böhle af 3 tunnel:d, [fol. 54r] emedan han hafwer warit och ännu är så myket skyldig så till cronan som privat personer, altså blef afsagt effter Nills Olssons alla creditorer skulle af lenz och tolfmen antechnade blif:a och ingen uthslutas, \på/ det effter lag per quota må skee een division.

8. Swen Björsson j G[e]wågh upbödth tridhe gången ett hemman Kråkwågh om 3 t:elandh.

9. Dito Swen i Gie[w]ågh på sin och andra creditores weg:r upbödth Anders Maattz hemman Carlssgårdh om 3 t:l förste gången.

10. Råfsundzboernes fulmechtigh Halfuar Michilsson i Biörsjö och Sundiö s. insinueradhe sina documenter och skiäl att Håssiöboerne skola liggia i Bräcke medh sina hållhäster 8 stycken huar tridie weka, men såsom af wedhebörandhe allmogh intet skedt är som klages, dy skole dhee derföre lagligen plichta och sedan nu här effter widh samma förordningh blifua, så länge någon förändringh skeer af nu \warande/ hans excellens höghwelb:ne h:r guvernuren;

Men för det dhee åhr och dagh warit dher ifrån blif:r 11 böndher boendhe j Håssiö huar dhera effter lagh det 33 capit. L.L. Tinghm. b. saker 3 m:k till treskiftes.

11. Ragundzboerne wore befalte af befalningzman wel:tt Nielss Olsson Hellman effter hans e. högwelb. feltmarskalkens ordre att skafa förböndher ifrån Ragundh till att föra up prowiant till magazin på Frössöen ifrån Brecke, och icke framkommit utan försummat, lenssman imponerades till näste laga tingh skafa beskeedh på dhem som wore dher till uthnåmbdhe.

Ting 14 december 1678

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 8, fol. 120r–122r, ÖLA.

Anno 1678 den 14 decemb. höltz laga tingh j Ragund med allmogen dher sammastedes, närwarandes cronones befall:n wålb:t Jonas Flodin och nämnden.

Joen Essbjörsson i Kullsta
Joen Nathanaelsson i Krånge
Joen Olufsson i Lien
Håkan Persson i Påhlgård

Oluf Björsson på Åsen
Oluf Swensson i Österåsen
Nils Olufsson i Opåsen
Pehr Jönsson i Håsiö

Jacob Månsson på Hammar
Pehr Olufss. i Giewåggh

Nils Larsson i Swidie
Pehr Erichsson i Swidie

1. Tolfman Per Jönsson i Håsiö, opwiste hanss excell:z h:r generalens högwälb:ne h:r Carl Sparres resolution af dato Frössöön d. 4 april 1678, dher utinnan Håsiö och Hällesiö sochnar på Kiählen i Ragund skulle befrijas ifrån Bräcke hållet, \så wäl ifrån bötterne dhe ähre sackfälte till å förra tinget, d. 22 martij 1678/, som tijt lagde blefwo tilförne af h:s excell:z h:r generalen och befallningsman hwar tridie wecka med 8 hästar hwilket dhe ej hafwa fullgiordt, hwar til Pehr Jönsson oppå tilfrågan swarade, förr han will dher i Bräcke skiutza, förr skal han öfwer gifwa sin häst, huus och heem. [fol. 120v]

2. Effter dhe skiähl som å förra tinget d. [22] martij sidstledin passerat ähr, det h. Anna Jonsdotter i Stugun hafwer nekat warit skyldigh giästgifwaren i Boggsiö, \Nils Ifwarsson/ 5 r.d:r men, öfwer tyges så wäl af Jon Olufsson som änkian h. Anna Bengtzdotter i Stugun det Nils Ifwarssons hustru haar warit til Stugun at afhempta 2 st. koor, \som pantsatte woro för dhe lånte 5 r.d:r då h. Anna/ för sin fattigdom bedit om dilation, at dhem få behålla och skulden tilstådt, hwilke Jon Bengtsson aff älgshuudz p:g:rna haar Nils Ifwarsson betalt, altså befrijes så wäl giästgifwaren i Boggsiö som Joen Bengtsson ifrån denne prætion.

Angående dhe 2:ne koor giästgifwaren i Stugun Simon Erichsson blef å förra tinget pålagdt giöra redo före, men nu ej kommit tilstedes, altså citerades til näste laga tingh herföre swara, eller dher han då försummar, skal be:te koor betahla.

3. Hemmingh Bengtsson i Stugun för märckeligit oliud in för rätten saakfältes effter 43 cap. Ting. b. L.L. til 3 m:k s.m:tt.

4. Hemmingh Biörsson i Gewåggh stembdes til näste laga tingh at swara Hemmingh Bengtsson i Stugun til den kiäremåhl han hafwer emot honom på sal. Pehr Jacobsson Alanders wäg:r. [fol. 121r]

5. Hemmingh Bengtsson i Stugun klagade att h. Anna Jonssdotters son, Oluf Olufsson hafwer gåt inn om sitt och sine lagzmäns råmärckie och borttagit uddar af dheras älgswåhnar, hwilken nu ej tilstådes ähr. Altså bewilliades syyn på dhesse ägor at besichtiga, på h. Annas och Per Simanssons sida, Oluf Jonsson i Lijn, Jon Nathanaelsson i Krånge, och Joen Essbiörsson i Kulsta. På Hemingssons [läs: Hemings] sida: Pehr Olufsson i Giewåggh, Håkan Persson i Pålshsgård, Pehr Jönsson i Håsiö, som skohla ransaka om desse råmärckier, gifwandes rätten tilkänna hwilken den andre hafwer oförrättat.

Och efftersåsom Siman Erichsson i Stugun och h. Anna Jonssdotter hafwa \åhrl./ häfda skiffte på sine slotte myror, begärandes å både sidor skee een jänckningh och rätt byte på huru mycket hwar och en åhrligen kan tilkomma, att äganden dess bättre kan sine slottägor uthrödia och skogen afhugga.

H. Annas son Oluf stembdes til näste laga tingh att swara til dhe uddar han hafwer \olåfl./ af Hemmingh Bengtsson och hanss grannar borttagit.

6. Pehr Erichsson i Fiähl som å sidste laga tingh i Lijdt blef af tingsrätten citerat til Ragundh att swara gevaldiern Lars Falk för det wijtesmåhl han haar honom beskylt taga p:g:r af bönder och ej framskaffat hästar \til/ ryttare marchen, [fol. 121v] men ej kommit tilstedes, altså effter 33 cap. Ting. b. L.L. saakfeltes til 3 m:k s.m:tt.

7. Blef af nämbden slutit och förafskiedat emillan fadren Staphan Olufsson och sonen Oluf Staphansson i Böhle, angående föräldrarnas förråd och oppehälle uti bägges dheras lijfstijdh,

sålunda: att gode män skohla afstaka 1 ½ mähling i god åker som dhe åhrligen kunde bruka, och så mycken slott dhe några creatur fouragera öfwer winteren.

Angående dhen boskap och creatur föräldrarna och sonen hafwa med sampnadt hand förwärfwat, medan dhe woro uti ett brödh, finner rätten skiähligt att dhe halfparten hwartera behålla och deela sin emillan.

8. Sal. Anders Perssons hemman i Uthaneed opbödz tridie gången som han i sin lijftijdh hafwer uthlöst af sine syskon Pål Persson i Biskopzgården och hanss 2:ne systrar.

9. Swen Johansson Östansiön opbiuder tridie gången hemmanet han åboor af 1 ½ tunland, som han sigh af rätta bördemännen tilhandlat hafwer för 24 r.d:r. [fol. 122r]

10. Pehr Olufsson Pellare bewilliades fastebref på ett tunl:d i Östansiöö, som han af arfwingerne Jon Jonsson på Högen, Anders Persson i Byy och Lars Nilson i Swidie, förmyndare för sal. Biör Hindrichsons barns wäg:r för 30 r.d:r köpt hafwer, emedan det befanns wara lagbuditt och lagstånditt.

Ting 2 juni 1679

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 8, fol. 130v–133v, ÖLA.

Anno 1679 den 2 junij, höltz laga ting i Ragundh, närwarandes cronones befallningsman wälbetrodde Jonas Flodin tillika med nämbden.

Joen Nathanaëlsson i Krånge
Pehr Jönsson i Håsiö
Pehr Olufsson i Gewågh
Joen Olufsson i Lien
Jacob Månsson på Hammar
Nils Olufsson i Åsen

Nils Larsson i Swidie
Håkan Persson i Påhlgård
~~Joen Essbiörsson i Kulsta~~
Oluf Swensson på Åsen
Erich Nilsson i Lund
Joen Olufsson i Torssgård

1. Cronones ländzman Hans Erichsson beswärade sigh öfwer nämbdeman Joen Essbiörsson i Kullstad, som a:o 1677 medan dhe danske bemäktigade sigh landet, war betrodd wara länssman, hafwer a:o 1678 wid h:s excell:z generalens högwälb:ne h:r Carl Sparres utgångne befallningar daterade hufwud qwarteret Frössöön 21 martij; 4 april, 12 aprilis, \och d. 10 majj/ 1678, af innehåld at 40 gillingar \höö/ skulle utgiöras af tingelaget, som innestodh, hafwer Jon Essbiörsson treskas dher emot, allmogen intalt och inrådt eij utgiöra före dhe skulle vidare förfråga sigh, säijandes dher icke ländzman drefwo så hårdt oppå, så sluppo wij wel. \Til witne beropade sig ländzman på/ allmogen det åhördt hafwer, fördenskuld hafwer allmogen på kyrckiowalln kring rändt ländzman, så at han måste begifwa sigh dher ifrån.

För det andra förekastade ländzman Jon Essbiörsson hafwa warit största orsaken, tillika med några flera till sigh, som hafwa skrifwit in til Giällöö \skantz/ effter baggarna, att dhe skulle komma hijt in om Stugu sochn til Ragundh och Forss sochnar. [fol. 131r]

Ländzman Hans Erichsson föregifwer det \fordom kyrckioheerdens h:r Oluf Claesson[s] barns/ præceptor i Ragundz prästegård, Aaron Thelaus benembdt, war effterskickadt til sochnstugan den 26 augusti 1677 af danske länssman Jon Essbiörsson i Kulstad, at skrifwa för dhe til Giällöön dher \danske/ major Seger lågh, med sitt folk, med begäran baggarna skulle komma til Ragundh, elliest ruinera dhe swenske dhem i grundh. Jon Essbiörsson i Kullsta

som då ländzman war, war högst i röstena, och weet fuller namngifwa, hwilke interessenter han hade medh sig. Detta opskötz til vidare ransakningh, då præceptorn borde wara tilstädes.

[*Resten av sidan oskriven*] [fol. 131v]

2. Joen Olufsson i Torsgård aflade sin nämbedmanss eedh, utj Joen Essbiörssons i Kullstad stelle.

3. Dato publicerades Kongl. Maj:tt placat och förordningh om ägornes förminskande, de a:o 1677.

4. Pehr Simonsson, Stugu sochnz fullmechtigh, beswärade sigh öfwer Kiählaboerne i Hällesiö och Håsiö socknar det dhe begynna sin gamla seedwahna och eij framkommit på Stuguhållet, nembl:n twänne hästar i hwar wecka, som dhe een rund tijdh hafwa sigh försummadt, Kiählaboerne föregifwa eij wara någon richtigheet med somblige, och een deehl hålla sigh undan. Hwarföre pröfwar rätten skiähligt, at en man i bägge sochn:r förordnas, nembl:n tolfman Per Jönsson i Håsiö, som håller een richtigheet med dhem som i rättan tijdh åstad nämpner, antecknandes dhe samma som sträfwa dher emot och försumma at framkomma.

Kyrckioheerden j Ragund wördigh och wällärde h:r Pehr Rochstadius beswärade sigh, hurusåsom een häst blef af h. Märit änkia i Wästansiö och Siähla [= Själevad] s:n, blef utpantat effter befallningsmans Johan Höökz \skrifftelige execution af d. 28 januarij 1679/, förmedelst h:s excell:z högwälborne h:r generalens Carl Sparres befallningh af dato Holm d. 4 octob. 1676, hwilken häst blef werderat för 30 d:r k.m:tt på sin sal. swärfaders giäld. Den samma hafwer Christopher Andersson i Östansiö, begärdt at giöra en Jemptlandz färd, men när han kom 1 mijhl ofwan Stugun, hafwer han trötnadt, den h. Anna Jonssd:r i Stugun haf:r öfwertalt Christopher den kiöpa, och omsider gifwit 15 d:r k.m:tt, hwilken h. Anna effter 3 dagars [fol. 132r] förlopp för lijka värde bortsålde, men som kyrckioheerden det förnam, at dhet war hanss til wärderade häst, hafwer han sat p:g:rne ifrån sigh i länssmanssgården 15 d:r k.m:tt och oppehållit karlen Christopher i 4 dygn at få Oluf Siulsson i Andsiö \som hästen kiöpte/ tilstedes, men effter stembningh eij compareradt. För det Stugu kiäringen haar födt hästen haar hon fåt 5 m:k k.m:t och 2 walmars tröijor och strumpor.

Parterna förlijktes så, at Siuhl Olufsson [Oluf Siulsson?] i Andsiö effterlåtes behålla hästen för 24 d:r k.m:tt, dher med kyrckioherden blef omsider benögd.

Sochnskrifwaren Oluf Olufsson förekastade sin granne Rasmus Persson på Åsen, hafwa hembligen brukadt dhe ägor som honom eij tilkommer effter tunlanden, hafwa mehra oprödt, än honom borde. Rasmus Persson hafwer åtskillige små poster af Oluf Biörsson at præterendera til 5 r.d:r 1 ort 2 skill. men han \effter 8 dagars stembningh/ haf:r föreest til Sundzwald effter kyrckiewijn, och eij kommit tillbaka, som Oluf Olufss. begärer dilation til hanss återkompst. Begärandes gode män, måtte förordnas öfwer dheras reckningh, som fordrar, nembl:

	R.d:r
För försträckt korn $\frac{1}{3}$ t:a	1: 1: 8
P:g:r til giähl kiött	-: 1: 8
4 k:r korn	-: -: 16
Uti een älgshudh innestod	-: -: 10
1 nyt par skoor til soldaten	-: 1: 4
Klädes foder g:lt	-: 1: -
Oluf Biörsson åthniutit af den förrymbde soldatens ägendomb	2: 3: 5
För een bååt 8 d:r k.m:tt	<u>1: 3: 2 $\frac{2}{3}$</u>

[i marginalen: förlikte]
[fol. 132v]

R.d:r 7: -: 4 $\frac{2}{3}$ skil.

För det andra beswärer sigh Rasmus Persson det Oluf Biörsson hafwer i desse förledne 5 åhrs tijdh mehra inkräcktat sigh i laxfiskie än honom effter öhre och ortug tilkommer, och sedan reest undan stembningen, citerades han altså andra gången til näste laga tingh.

[Infogat stycke från fol. 133r:]

Kyrckioheerden i Ragund, wyrdige och wällärde h:r Pehr Rockstadius proponerade finnas uti gamla kyrckioböcker några ägor och fiskien som af ålder haar tillydt kyrckiorna i pastoratet, och ingen taxa ähr dherföre \på någon tijdh/ til kyrckian afgånget. Begärandes at nämnden wille gifwa anledningh hwilken som samma ägor för tijden brukar, och huru dher med beskaffadt ähr.

1) Såsom först Findsel fiskie i Forss sochn som tilhörer [fol. 132v] Håsiö och Hellesiö kyrckior, ähr brukat af Biskopzgårdz och prästebohlz man, derföre ähr \i taxa/ tilförne gifwit 1/2 ort til kyrckiorne.

2) I Forss sochn finnes een forss \byggingh/ Koogild be:d som för långh tijdh sedan ähr utskurit, och ingen nytte dher af är komin til kyrckian, för 40 åhr sedan berättade Rasmus Persson på Åsen det dher af war utgått 1/2 r.d:r til kyrckian.

3) Handzöols forssen i Forss sochn brukas af Oppåås karlarna, derföre ähr til kyrckian gifwit 1 ort, som dhe derför bör redogiöra.

4) Til Stugu kyrckian ähr \i fordom tijdh/ gifwit ett stycke åker som beläget ähr i Giewågs by, \hwilken/ i en långan/ tijdh ähr brukadt af Joen Andersson \och hanss förfäder/ i Giewågh, dher af kyrckian allenast haar fåt 1/2 ort åhrligen. [fol. 133r]

5) Joen Jonsson i Torsgård brukar kyrckielägden som tilhörer Ragundz kyrckia, och ähr i skatt allenast lagdt för 6 skill. hwilken lägde ähr belägen i prästegårdz ägorne.

6) Effterfrågade wyrdige kyrckioheerden hwarest \prästebohls/ inventarium nämnden warit 14 t:r korn, 7 koor, 1 häst, 1 oxe, 1 murpanna, ~~swijn~~, etc. ähr kommit? Swarade nembden, sedan fordom kyrckioheerden h:r Hans Nilsson, för sitt otrolige förhållande ~~rymde öfwer til Norge~~ förwijstes rijket; hafwa vårt krigsfolk af dhe swenske låtit alt korn i prästegården uthtröska, som i förråd fannss, och til vår militie såsom caduc lefwererat. Men ingen haar conserverat prästebohlz inventarium, uthan dhet med mehra ähr, bortgånget/. [fol. 133v]

5. Per Persson i Forss sochnstugu fordrar af Nils Olufsson i Böhle een tunna lånt sädeskorn a:o 1673 d. 1 majj/ för 12 d:r [och lånte] penningar 9 d:r k.m:tt, dher ifrån Nils ej kan sigh unddraga, uth[a]n \tilståår giälden/, fördenskuld pålades honom \effter 8 cap. Kiöpm. b. L.L./ dhem betahla uthan vidare opskoff.

6. Joen Olufssons hemman i Lijen opbödz tridie gången, som han af rätta bördemännerne för 53 $\frac{1}{2}$ r.d:r sigh tilhandlat hafwer.

7. Erich Nilsson wid Lund, låter tridie gången opbiuda Lars Larssons hemman ibid. som han haar \sigh/ til köpz antagit för 420 d:r k.m:tt.

Länssman Hans Erichsson så wäl som gästgifwaren i Forss sochn, Joen Nilsson på Edhe, beswärade sigh det dhe ingen nämningssman eller hollmestare i sochnan kunna mächtig blifwa, som til den resande kan hästar tilnembna; Blef altså med nämndens och allmogens sambytyckio beiakadt i bägge sochnarne Ragundh och Forss sålunda att een hollmestare skal blifwa på skiffte/ uti hwar sin wecka, så att det går hwarfwet omkringh, görandes hwar för sigh redo, at alt richteligen må tilgåå. Hwilken sådant försummar, skal derföre lageligen plichta.

Ting 15 december 1679

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 8, fol. 212r–217r, ÖLA. Sista bladet är trasigt; i Svea Hovrätts renoverade dombok saknas §15.

Anno 1679 den 15 decembris höltz laga tingh i Ragund, med allmogen dher sammastädes, närwarande cronones befallningsman wälb:de Jonas Flodin och nämnden.

Oluf Börsson på Åsen	Pehr Jönsson i Hååsiö
Joen Nathanaelsson i Krånge	Joen Olufsson i Torsgård
Håkan Persson i Påhlgård	Nils Olufsson på Åsen
Pehr Olufsson i Giewågh	Erich Nilsson wid Lund
Joen Olufsson i Lien	Jacob Månsson i Hammar
Pehr Erichsson i Swidie	Joen Zachriesson i Byn

Cronones länssman Hans Erichsson angifwer det Seelsfinnarne i Lyngsiö torpet, och [*lucka*] sochn i Ångermanland/, hafwa fält ett älgdiur på Döfwijkens och Krånges afradzland Kiöttsiölandet ben:d, hwad finnarna heeta, weet han icke, uthan huden och kiöttet, hafwa Krångemännerne til sigh taget, och huden ähr änn i behåld. [*fol. 212v*]

1. Ländzman Hans Erichsson i Ragund angifwer det Hans Rassmusson på Åsen hafwer 8 dagar för helgamessa uti ett gästebudz lagh på Eedh, \med bössa under bordet/ skutit och träffat een gammal man, Oluf Eliæsson på Eedh i beenet, dher igenom han på 9 dygn dher effter blef dödh. Oluf Johansson i Kulsta som och dher war i Jon Nilssons gästabud på Ede berättade, det finnen Mattz Erichsson i Wijksiö hafwer först skutit i gästabudz stugan på lustigheet, dock ingen skada skedde, hafwer sedan Hans Rassmuson samma bössa emottagit och ladat allenast med löst kruut och een afskurin skinlapp af en pungh tagit til förladningh, dher med satt bössan under bordet, emot förmodan träffat bonden Oluf Eliæson i beenet, dher af bloden haar honom förlupit, och effter 9 dagars förlopp blifwin död.

Målsäganderne, som ähre hanss sönnar, Swen Olufsson och Hans Olufsson bekänna, det dheres sal. fader Oluf Eliæson hafwer Hanss Rassmusson detta efftergifwit, och honom icke tilräckna warit wällande til hanss dödh, uthan aldeles honom förlåtit, som och tilseendes ähr af kyrckioheerdens wyrdige h:r Pehrs Rockstadii gifne attest, som be:te persohn hafwer d. 28 octobris besöckt med Herrans högwördige nattward, swaradt på tilfrågan. Min död, hafwer warit i detta åhr kunnogh nogh, och derföre kan iagh honom min döö icke tilreckna, uthan af alt hierta förlåta.

[*Kyrkoherden Petrus Rockstadius intyg, på inhäftat halvark, fol. 213r:*]

Anno 1679 d. 28 octob. då iagh medh Herrans högwördige nattward besöckte Oluf Eliæson i Eden, frågade iagh honom, om han någon dödskiänslo kunnes af den skadan som han i sitt been af Hanss Rassmusson fijck förmärka, ock om han honom af alt hiertha förlåtha wille?

Sadhe han, min döo haf:r detta åhret warit mig kunnig nog, ock derföre kan iag honom min döo (der Gud nu kallar mig) icke tillräkna uthan alt af hiertha förlåta. Ut supra.

Rockstadius *Manu propria* [fol. 214r]

Så emedan måhlsäganderne, hafwa Hans Rassmuson sin brott tilgifwit, hwarföre effter 2 cap. Dråpmåla balk. L.L. \med wåda/ hafwer han fyllt wåda eedh, sielf tolfte intet af ondt upsåt eller argheet afskutit bössan, dher med at giöra Oluf Eliæson, eller någon annan skada. Saakfåltes derföre \effter/ ofwanbe:te 2 cap. Dråp. m. b. med wåda \för wådebrot/ 20 m:k silf:r måhlsägandenom.

Finnen Mattz Erichsson ähr eij tilstädes, böör derföre \comparera/ å näste laga tingh, att tillika med Hans Rassmuson swara för dhet dhe hafwa brukat bössan i giästebud emot Kongl. Maj:tt förbud giästebudz ordningh. [*Resten av sidan oskriven*] [fol. 214v]

2. Hemming Bengtsson i Stugun insinuerade gode mäns ransaakningh som den 14 decemb. 1678 på laga tinget förordnad blef, hwilka berätta det dhe \utsatte/ 6 uddar wore optagne på Hemmings och hanss lagsmäns skogar, och icke warit utsatte på h. Annas Jonssdotters ägor, allenast 3 uddar woro gildrade i rågången, som h. Anna sielf bekänner dhet hennes son Joen Olufsson haar desse uddar optagit, hwilken eij tilstädes ähr, altså citerades til näste laga tingh. Angående dhet byte som skedt ähr emillan Simon Erichson och änkian, betyga syynsmännen, dhet h. Anna ähr första bodet, uthom lottz kastande, tilbudit taga hwilken thera hon helst behagade, som hon gjorde \och uthwalde wästerdeelen hwilken hon/ nu eij will behålla, föregifwandes eij wara nögd med den syyn som giord ähr, altså förordnades 12 manna syyn parterna emillan, men Anna föregaf eij begära någon syyn, uthan will sökia h:s Kongl. Maj:tt.

H. Anna förekastade \Pehr Simonsson/ eij få niuta den halfpart tilgodo, som hon genom skiffte haar fått, uthan Pehr Simonsson haar tagit ifrån henne, dher til Pehr aldeles nekar, begärade at hon sådant må bewijsa, eller derföre lagl. plichta. H. Anna omsider berättade det Pehr Simonsson hafwa före skiffte skedde haft borta för sig ett stycke skogh wid Måhlhållan. [fol. 215r]

H. Anna Jonssdotter protesterade emot Erich Simonsson hafwa satt hennes bomärckie henne owitterligen under förlikningsskriften af d. 4 junij 1679, hwilken eij ähr tilstädes, altså Erich Simonsson til näste laga tingh citerades, att swara för dhet han \hennel/ haar owitterligen undersat bomärckie.

3. Rasmus Persson på Åsen kiärade så nu, som å förra tinget den 2 junij til nämbdeman Oluf Biörsson på Åsen få effter tunnelanden, öhre och ortugh nyttia och bruka i laxfiskie den proportion, som dher effter åhrligen kan belöpa, och emedan effter noga ransakan befinnes, det \laxfiskiet beläget ähr nedan för bägges dheras åkrar, och/ Rasmus Persson brukar 4 tunl. och Oluf Biörsson 3 tunl:d. Hwarföre til föllie af Sweriges lagh 6 och 25 cap. Bygg. b. L.L. erkänner rätten skiähligt dhet bägge parterna byta och deela laxfiskiet effter tunland, 4 parter å Rasmus sida, och å Olufz sida 3:ne deelar, hwar med Rasmus Persson ähr benögder och godwilligt ophäfwet \effter denna dagh/ det fempte deels brefwet, som dhe kalla, uthan hwartera rätta sigh effter tunnelandz deelningh. [fol. 215v]

4. Borgmestaren wäl:tt Oluf Abrahamsson i Hernösand genom sin fullmechtig landskrifwaren mons:r Carl Wargh fordrar af Pål Persson och Pål Amphinsson i Biskopzgården effter gifne obligation af d. 22 februarij 1677 80 d:r kopp:r m:tt som dhe skulle betahla på capiteinskans Anna Larssdotters wäg:r i Gånswijk, hwilke p:g:r dhe bägge tilstå, och uthlåfwa

nästkommande 1680 höst betahla. Altså erkändes dhe förplichtade sin låfwen effterkomma och fullgiöra.

5. Sal. Jöns Nilssons änkia i Oppåsen h. Ingiähl Jonssdotter opbiuder första gången Oppåås hemmanet inlöst så af creditorerne som af syskonen för 60 r.d:r.

6. Effter sakens noga öfwerwägande och skiärskådande pröfwar \rätten skiäligt och/ effter Sweriges lagh 1 cap. Ärfd. L.L. lijkmätigt, det sal. Jöns Nilssons son Nils Jönsson ähr så wäl berättigat til Opåås hemmanetz inlössen behålla som den andra brodren Jacob Nilsson, som dher å tilbiuder sig urgera emot oprättat contract af den 3 novemb. 1675 och mästeparten creditorerne betalt, dhe återstående uthlåfwar modren h. Ingiähl Jonssdotter \til wederbör-
anderne/ effter handen, när påfordras betala, så at summan blifwer in alles 60 r.d:r, helst emedan sal. Jöns Nilsson i denne framflutne beswärlige ofrijdz tijden haar uthstådt mycket tunga och beswär, fram för dhe andra syskonen. [fol. 216r]

7. Kyrckiowärden i Forss sochn Oluf Biörsson beswärade sigh det hanss förrige antecessorer \Erich Persson på Åsen, Zachris Pålson i Byn/ hafwa uthlåhnt kyrckiones medel och eij i rätten tijd infortrat, som i kyrckioboken annoterat finnes \66 d:r 21 öre s.m:tt/, altså pålades wederböranderne göra reckningh sin emillan och clarera til nästkommande Michaelis 1680, sökiandes sedan sine fångsmän dhet bäst dhe kunna och gitta.

8. Joen Jonssons hemman i Torsgård opbiudes första gången kiöpt af samptelige börde-
männen för 36 r.d:r.

9. Rådmannens wäl:tt Nils Jönsson Blanckz fullmächtig Pehr Sundin, med handsträckningh contraherade med länssman Hans Erichsson i Munssgården, at betahla halfwa pennigar straxt, 60 d:r kopp:r m:tt, och effter åhrs förlopp dhe andra 60 d:r k.m:tt ehrläggia.

10. Blef förafskiedat, at efftersom tingel[aget] hafwa sielfwa uthkoradt Isaac Ingemarsson til sochnskrifware i Ragund, ähre dhe och fördenskuld förplichtade denna rest på krönings giärden 2 t:r 3 f:r 1 k; 12 ½ *pund* kiött och 4 ½ *pund* smör owägerligen betala, och sökie dhe sitt igen af Isaa[c]z ägendomb dhet bäst dhe kunna och gitta.

11. Ländzman Hans Erichson opbiuder förste gången Munssåkers hemmanet och Gisslegård som han haar inlöst af sal. befallningsmans Daniel Bertilssons arfwinger för 424 d:r k.m:tt. [fol. 216v]

12. Sal. Nils Olufsson i Wästanbäck sönnar Oluf och Anders Nilssons sönnar förbödz wid 40 m:k silf:rmynt straff tilgiörandes icke vidare här effter uthsättia några älgswähner på laghmanlandet Gimbdahlen eller göra något förfång hwarken i skogh eller watten.

13. Pål Persson i Biskopzgården bekänner sig wara skyldig til sal. Daniel Bertilssons arfwingar 1 r.d:r 16 skil. och Pål Amphinss. 2 r.d:r 3 ort 16 skill:r försträckte penigar, hwilke dhe erkännes förplichtade betahla.

14. Oluf Johansson i Österdöfwijken \å den ena/ jempte å andra sidan Per Olufsson i Giewåg, Keel Torstensson och Nils Olufsson i Ammer begärade syyn \och ransaakningh/ om dhe twistigheter dhe hafwa sin emillan om uthslotten til Österdöfwijkz by, \hwad och huru/ mycket som finnas kan innom dess råå och röör, \hwilka ägor brukas af några uthbyesmän/. Altså förordnades 6 opartiske män å hwartera sidan effter 26 cap. Bygg. b. L.L. som parternas

strijdigheeter å båda sidor optaga, ransaka och skiärskåda, gifwandes rätten all god skriff-
teligh underrättelsse, dher dhe imedlertijdh ej kunne åsambias och förlijkas. [fol. 217r]

15. 1) Pehr Andersson i Uthaneed bewilliades fastebref på Uthaneedz hemmanet, som hanss
sal. fader Anders Persson hafwer giordt jordebyte med Påhl Persson i Biskopsgården, sampt
sine fahrsystrar h. Ehlin och h. Gertrud Pehrsdöttrar, dhem gifwit hwartera 10 r.d:r, bestående
heela hemmanet af 3 tunland.

2) Swen Biörsson i Giewågh bekom fastebref på 3 tunl:d i Kråkwågh som han hafwer
sigh tilhandlat af Jon Olufsson för 57 r.d:r å 6 m:k s.m:tt st:e, och dessuthan försöria Jon
Olufs moder, h. Märit Jon[s]dotter uti sin lijffztijdh.

3) Sammaledes gästgifwaren Erich Johansson i Krånge bewilliades fastebref på 2 tunland
som han ha[fwer] inlöst af sine halfsyskon *nemligen* Måns Jonsson i [...], Rassmus Jonsson i
Krångeed, Oluf Jonsson i [...], Nils Jonsson i Ugård, och Erich Jonsson i By [...] dhem
hwartera gifwit 4 ¼ r.d:r för hwar [broders] lott och til hwar syster 2 r.d:r 1/2 ort så at alla
[sy]skonen fulkomb:l:n uthbetalte ähre.

Ting 25 juni 1680

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 8, fol. 266v–268r, ÖLA.

A:o 1680 den 25 junij höltz laga tingh i Ragundh, närwarande cronones befallningsman
wälb:de Jonas Flodin och nämnden.

Oluf Biörsson på Åsen
Håkan Persson i Påhlgård
Oluf Swensson på Åsen
Erich Nilsson wid Lund
Pehr Olufsson i Giewågh
Nils Olufsson på Åsen

Joen Nathanaëlsson i Krångeed
Joen Olufsson i Carlsgård
Keel Torstensson i Giewågh
Nils Larsson i Swidie
Jacob Månsson i Hammar
I Pehr Jönssons i Håsiö stelle,
Joen Månsson i Wästaneed

Cronones länssman Jacob Hansson Bergh angifwer effterskrefne, hafwa absenterat sigh ifrån
första storböndags gudztienst i Håsiö, den 23 aprilis, nembl:n i Hällesiö sochn, 1) Erich
Nilsson wid Lund, 2) Gulle Persson ibidem, 3) Swen Nilsson Thomssgård, 4) Påhl Larsson på
Kyrckiebyen, 5) Kiehl Olufsson i Byn, 6) Joen Keelsson ibidem, 7) Oluf Nilsson i Hårgård
och Johan Nilsson ibidem. Desse bekänn[e]r och tilstå hafwa gått på wägen, til Hällesiö
kyrckia, men för det stora oföhre af sniön och sniöglöpp war omöijeligen framkomma til
Håsiö kyrckia dher gudztiensten höltz, som ehrewördige kyrckioheerden h:r Salomon med
nämnden betyga, altså godwilligen til Hällesiö kyrckia uthláf Wade desse förbe:te \8/ utgifwa
hwar sin d:r silf:rm:t anhålla ödmiukeligast dher med blifwa förskonte. [fol. 267r]

1. Sal. Jöns Nilssons änkia i Oppåsen låter hemmanet andra gången opbiuda, som hennes
man i lijffztijden haar af syskonen inlöst, och dhe penningar som för hemmanet restera til
syskonen eller dess arfftagare, tilbiuder \hon på sine barns wäg:r dhem sättia/ ifrån sigh, effter
förr å gifne tingsdomb af a:o 1679 d. 16 decemb.

Altså Hans Olufsson på Ede, som på be:te domb klandrade, saakfältes effter 39 cap. Ting.
b. L.L. 3 m:k s.m:tt för dombqwahl.

2. Joen Olufssons hemman i Carlsgård \som han nu/ åboor \opbödz/ första gången, sigh tilhandlat af creditorerna för 76 r.d:r bestående af 3 tunl:d.

3. Erich Nilsson i Böhle klagade det huusman Staphan Olufsson \finne/ hafwer huggit en rödningh på Eedz skogen, grannerne som skatta för hemmanen til præiuditz, hwilken effter laga stembningh ej hafwer comparerat, altså aresterades be:te rödningh til vidare rättens uthslag, jmedlertijdh förordnas gode män som om detta ransaka skohla. [fol. 267v]

4. Sal. Joen Månssons änkia på Hammar, h. Sigrid Johanssdotter, beswärade sigh det hennes sal. manss swåger Jacob Månsson som hemmanet besitter, wägrar sigh betahla ett åhrs resterande uthlagor 5 r.d:r 3 ort 10 skill:r som gl:a nämbdeman Joen Essbiörsson i Kullsta betygade, så i sanningh wara henne ännu restera, hwarföre erkännes han Jacob förplichtat be:te rest owägerligen betahla.

Angående Pehr Månssons sytninghs peningar 11 r.d:r som han lemnade effter sigh, \så befinnes effter noga ransakan, det/ så wäl modren h. Cecilia Biörsdotter som sonehustrun h. Sigrid Johansdotter hafwa hafft stort beswär och omak uti hanss siuklige och skröplige tilstånd. Så pröfwar rätten det skiähligt, at modren af be:te pengar bekommer een tridiepart, nembl:n 3 r.d:r 2: 16 och sonehustrun h. Sigrid twådehlan 7 r.d:r 1: 8, blifwa 11 r.d:r, som honom 4 à 5 åhr skiötat hafwer, hwilke pengar sonehustrun af wederböranden böra genast tilställas. [Resten av sidan oskriven] [fol. 268r]

5. Gästgifwarens son på Ede Pehr Jonsson, som lagl. stembder åhr af nämbdeman Nils Olufsson i Åsen, at swara ländzmans Hans Erichssons hustru för owettigt munbruk, men ej kommit tilstädes, dy saakfältes för swarslösa effter 33 cap. Ting. b. L.L. 3 m:k s.m:tt.

6. Keel Olufssons hemman i Byyn opbödz första gången inlöst af åthskillige creditorer, och til näste laga ting pålades skaffa qvittantz til hwilke han betalt hafwer.

7. Länssman Hans Erichsson opbiuder andra gången Munssåkers hemmanet, inlöst af sal. befallningsmans Daniel Bertilssons arfwingar för 424 d:r 25 öre k.m:tt.

8. Joen Joenssons hemman i Torsgård opbiudes andra gången inlöst af arfwingarna för 36 r.d:r.

9. Gambla ländzman Jon Essbiörsson i Kulsta angifwer det Ingemar Andersson i Lijden och Jon Olufsson ibid. hafwa för några åhr tillbaka 1673 eller 1671 i förbudz tijd fält een älgskoo som hade 2 kalfwar i sigh, huden hafwer ländzman Hans Erichson tagit til sigh och 1/3 part af kiöttet, och til datum dher med saken nedertystat \och ej lagl. angifwit/, desse skohla alla citeras til näste laga tingh här före lagl. swara, witnen dher til ähre, Pehr Jonsson i Gisslegård och Joen Nilsson wed Skogen.

[I marginalen:]

NB. Förlikningen om Österdöfwijken och Giewåg, här skal införas, jempte Ammer man. Verte. [= vänd. Fol. 268v är oskriven, texten finns ej heller i Svea Hovätts dombok.]

Ting 13 december 1680

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 8, fol. 321r–322v, ÖLA.

Anno 1680 d. 13 decembris, höltz laga tingh i Ragundh, närwarande i cronones befallningzmans ställe landzskrifwaren wäl:tt Daniel Olofson Hällman och nämbedemän.

Olof Biörson på Åsen	Jon Natanaelson i Krånge
Håkan Person i Pålgård	Erich Nillson i Lundh
Olof Swänson på Åsen	Per Olofson i Gewåg
Kiehl Torstenson i Gewåg	Nills Larson i Swedie
Nills Olofson i Opåsen	Jon Olofson i Carlsgård
Jacob Månson i Hammar	Per Jönson i Håssiöö

1. Tijonde rechnare, Nills Olofson i Ede, Esbiör Nillson i Uthaned och Hans Rassmunson på Åsen, waritt effter hans Kongl. Maj:tz nådige befallning tillsagdt att afläggia sin eedh angående tijonde rechningen, men nu bortta uthan laga förfall, altså effter Tingmähla balcken 33 capit. sakfältes huardera till 3 m:k, giör – 9 m:k.

2. Nills Olofsson i Wästaned kiärade till Nills Eliäson i Böhle, Nills Olofson ibidem, Simson Erichson på Edhe, Olof Hanson ibid, Eri[c]h Jönson i By, å sin sahl. ha[l]fbroders wägnar Jon Månson, angående hans förtiente knecht löön, som han fordr[ar] effter gifwin obligation af d. 4 mar[tij] a:o 1655, på tijo r.d:r som vän/ rester, men dhe 2:ne Nills Eliäson och Nills Olofson föregifwer wara betaltt, doch kunde [fol. 321v] huarcken bewijsa medh wittne eller quittobreff bem:te penngar wara betaltt. Huarföre blifwer af rätten afsagdt effter 33 capit. Konungz b. landzl. och 8 i Kiöpmähla b. i landzl. giöra sig lagl. frij eller och skulden betahla.

[Överkorsat stycke:] Olof Swensson i Österåsen och Fårss sokn haf:r förledne höst sendt medh Joen Olsson i Håssiö by och sokn sändt 11 d:r penng:r att leija folk i Bräcke att förfärdig allmäna wägen på Jemptsbogen, men Joen Olsson förgif:r hafua tagit några med sikh och wägen förfärdigat, altså måtte bewijsas honom hafua giordt arbete för samma penngar eller fåår han dem igen betala.

Joen Olsson i Håssiö sokn och by tagit af Olof Swensson i Österåsen och Fårss sokn 11 d:r kopp:rm:tt att leija folk i Bräcke på allmena wägen öf:r Jempteskougen till wägens reparerandhe, men han föregif:r sielf hafua medh några arbetat, altså prüfuas skäligt han niuter huadh han kan bewijsa hafua på samma wägh anlagdt, och sedan restituera det öfriga.

3. Heming Bengdtson i Stugun beswärer sig öfwer Jon Olofsson och Olof Olofsson i Stugun det dhe hafwer kallat honom om een söndagz morgon 14 dagar för Micaelis, ð kyrkiowallen tiuf, skielm, trulkarl och/ grädiefwull och sädan sagdt att han haf:r gifwitt [fol. 322r] befallningzman een elgzhuud, i mutor och will bewijsa den hästen som bem:te huud öfwer Bogsiöö skougen buritt hafwer. Förbem:te Jon och Olofz söner woro eij tillstädes att swara åklagaren uthan af tresko försummatt; altså saakfälles dhe effter Tingmähla b. landzl. 33 capit. huardera 3 m:k giör – 6 m:k.

4. Sahl. Jöns Nills änkia i Opåsen, hustru Ingiähl Jonsdotter opbiuder tredie gången 1 tunl. i Opåsen för 60 r.d.

5. \Gl. ländzman/ Hans Erichson opbiuder Munsåker och Gitzlegård om 5 ½ tunl. tredie gången, inlöst af sal. befallningsmans Daniel Bertilssons arfwingar för 424 d:r 15 öre k.[m:t].

6. Jon Olofson i Carlsgård opbiuder nästa frändom till återlösn 3 tunl. vandra gången/ der sammastädes, köpt för 66 r.d. och 10 r.d. i bördzrätt.
7. Jon Jonson i Torsgårdh opbiuder 2 ½ tunland, der sammastes tredie gången, köpt för 36 r.d.
8. Olof Jonson i Kånckbacken opbiuder 4 tunl. andra gången der sammastädes, köpt af rätta bördemännerne. [fol. 322v]
9. Blef aff rätten afsagdt och slutitt att emillan Böhle och Hooman skahl i \rettan/ tijdh effter Walbormesso hollas laga syhn, der till begge parterna begiärade ordinarie tolfmän, huilkett dem imponerades uppå sin eedzpflicht att förrätta och nästa laga ting der om gifua all god underrättelse.
10. Olof Biörson i Wästeråsen och Fors sochn opbiuder första gången 3 tunnelandh i bem:te by, köpt för 30 r.d. och 10 r.d:r för afträde.

Ting 21 och 22 juni 1681

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 9, fol. 86v–92v, ÖLA.

Anno 1681 d. 21 och 22 junij hölltz ordinarie währting medh allmogen i Ragunda tingelagh närhwarande dee tollf edswohne.

Oluf Biörsson på Åsen	Jon Nathanaelsson i Krånge
Håkan Persson i Påhlgård	Jon Essbiörsson i Kullsta
Oluf Suensson på Åsen	Peder Olsson i Genwågh
Kiehl Torstensson i Gewåg	Nills Larsson i Suedie
Nills Olsson i Opåsen	Jon Olsson i Kahrlsgård
Jacob Månsson i Hammer	Peder Jönsson i Håssiö

Dato publicerades Kongl. Maj:tz placater och förordningar som tillförene uprepade ähre.

Dato skulldhgafz Peder Jonsson i Kullstad hafwa [fol. 87r] besåfwitt pijgan Märitt Pedersdotter ifrå Håsiöö, hwilcken tillstår gärningen, men hon intett hafwande är eller waritt. Märitt Pedersdotter bekänner sikh förledne höst medh honom Peder i Kullstad, då hon tiente där i byn hoos Oluf Johansohn ib:m, haft olofl. beblandellsse 2 gånger, men intet hafwande blifwit; bekännandes sig sedermera af Anders Sörensson i Kråkwågh tagitt gåfwor på ächtenskap, men medellst förr olofl. beblandellsse drijstätt sig eij dem behålla; fruchtandes sig hafwande wara och altså det förra oppenbarat, det befinnes att Mähritz moder Ingridh Andersdotter ähr syskone barn medh Peders fader Peder Jönsson i Håssiöö och ähre dee altså treemänningar; Det föregafz att saaken nyhligen på proubst tinget warit, och dee bäggie fått af præposito låff att byggia ächtenskap som pastor loci mag. Salomon Hofwerbärgh intygar emot någon gifft till kyrckian effter gl:a praxin. Emedan som ächtenskapet för syskonebarns barn, eller tertio gradui linea æqualis, icke är förbuditt uthan tillåtitt, effter Kongl. Maj:tz nådigste resolution gifwin i Hallmstadh d. 1 martij 1678, och Peder Jonsson i Kullstadh hafwer medh Mähritt Pedersdotter i Håssiö som äre treemänningar hafft olofl. beblandellsse och nu till ächta begärer. Därföre warder deras saak hallfwa mindre i förmågo af det 3 capit. Giftmåhl. b. L.L. § 1, och alltså skall Peder plichta medh 20 m:r och Mährit 10 m:r s.m:t.

Nämnden medh gemene allmogen willia till sin caplans resa som förr, contribuera af hwart hemman 2 öre s.m:t till wijdare conferens och föreningh, [fol. 87v] emedan som dee medellst afsijdes belägenheet, i synnerheet under antijmarne icke kunna finna sig att bewillia någon skiutz.

Nills Nillsson i Kråkwågh kärade till sin styfmoder hustru Märit Persdotter, för det hon hans hustru Ingeborg Nillsdotter skall medh ährrörigh beskylldning öfwerfallit och sagt det hon tiente hoos änckian hust:o Kerstin Biörsdotter i Stugan som een tyf, beropandes till wittnes een sin bror, Siman, och legopijgan Märit Andersdotter som det ähörtt. Pijgan framkallades till examen och effter förmaning sade det hustru Märit för sig sagt att Ingeborg otrol. tient, och där hoos att ingen då war tillstädes. Hustru Märit nekar alldehles där till och exiperer där iempte och wräker tjänstepigan Märit; föregifwandes det Nillses broder till henne frijar. Nills Nillsson klagar och i sin skriff att styfmodren skuritt ett stycke af ett lärffft som pijgan Märit tillkom och enär han een tijdh drukit uthláf Wade hon, att han där effter skulle mindre dricka, och sedan bekänner han sigh haft een stoor olycka att få gått dricka, och där hoos om han skulle henne lagsökia, skulle han ej många dagar hafwa igen, huar till hon nekar och ej heller därför stämbder.

Såssom Nills Nillsson intet kan medh gilltige skähl och wittnen bewijisa styfmodren hustru Märit Pedersdotter hafwa berychtat sin hust:o Ingeborg Nillsdotter otroligen tient. Altså [fol. 88r] warder hustru Märit för den beskyllningen befrijat. Men det Nills Nillsson i sin inlagu styfmodren beskyller, för det hon skall undsagt och hotat hans brygningh och olycka där på fölgdt, och där till medh att [om] han klaga skulle, skulle han intet många dagar hafwa igen, opskiutes så wijda ingen laga stämbningh där öfwer är skedt, till nästa laga tingh, då parterne medh sine wittnen skohle wara tillstädes och wäntta uthslagh i saaken.

Erich Jonsson och Pehr Andersson i Uthaneedh kärade till sin granne Essbiörn Nillsson ibidm, om ett laxfiskie som dee begära niuta effter hemmannets stoorleek och proportion, huar emot Essbiörn opwijsa tingzrättens dom af d. 18 decemb. 1673, lydandes att Wästergårdzman skall hafwa lijka dehl, så i det nya som gamla nothedrächten, eller annor lägenheet fijskie angående, emot Östergårdzmannen effter een domb gifwin d. 13 februarij 1636, huar wijdh rätten sisterer och blifwer, och Erich Jonsson och Peder Andersson dömmes för dombrått saker till 3 m:r.

Brijta Andersdåtter angaf Nills Olsson i Wästanedh besittia sin faders faders Pehr Olsons hemman och ingen wedergälningh därför änn niutitt, hwarcken fadren Anders Pärson håller hon, begärandes sin dehl antingen i hemmanet eller des wärde efter proportion, Nills Olsson inwänder att det som nu är, haf:r warit i 3 mans ålder, och där hoos een skrift a:o 1637 af Jon Ersson som war Nills Olssons mohrbror, [fol. 88v] lydandes att han haar betallt Brijtas fader Peder Olsson för 2 mählingar jordh 3 r.d. item een ståhlbåga som kåstatt 2 r.d. och een wippa där till; Såssom och upwijser huru som hans fader Oluf Lauritzson under danske regementet d. 10 januarij 1643 berörde gårdh för 6 r.d. böxlatt.

Det befinnes och, att sakenn uthi underlagmans Peder Classons tijdh waritt för rätta, wettandes ingen för wisso huru det blef sluutit. Pers fader Oluf Larsson besåth det hemmanet till 50 åhr och sonnen Nills Olsson sedermera i 22 åhr.

Såssom Brijta Andersdåtters arfz prætion efter sin fader fader Peder Olufsson uthi hemmanet Wästanedh är så gammall, att Peders broders sohn Oluf Larsson till 50 åhr hemannet besuttitt och des son Nills Olsson till 22 åhr; altså och emedan Nills Olsson uthi een så långh och rohlig possession suttitt och där jempte kommer Kongl. Maij:tz nådigste resolution på sidste richzdagh som befaller alla skulder och privat prætioner som innan 20

åhr intett äre lagel. qwallde, skohle må, uphäfwas och abandoneras, huarföre kan rätten icke där ifrå gå, uthan rättwist håller att conservera och bijbeholla Nills Olufson wijdh sin gamla häfd och possession.

Oluf Pålssons änkia, hustru Ingri Uhnesdott:r i Boda och Fors [*skall vara: Liden*] sochn, kärade till Oluf Staffansohn i Böhle som åboer Nills Olsons hemman ib:m, hwilcket war pantsat för 70 d. kopp.m:t, [*fol. 89r*] begärandes, antingen sina pennigar igen, heller hemmannet för det värde han det possiderer. Item att hennes sahl:e man för några åhr sedan sådde 8 mählingar jordh, som för berörde 70 d. kopparmynt wore pantsatte, af egit korn och Oluf Staffansson det inbärgat, begärandes åthminstone sin sädh och arbethe igen.

Oluff Staffansson opwijser laga fasta och dombreff på Nills Olsons hemman daterat d. 14 decembris 1678 af innehålldh att lähns och tollfmän i Ragundh hafwa honom opdragit Nills Olsons hemman efter goda mäns wärderingh för 70 r.d. 6 m:r s.m:t och efter ingen af bördemännerne will eller kunna creditorerne betahla, haf:r Oluf cronones resterande utlagor 40 d. 20 öre s.m:t betallt dehls till arfwingarne och resten deponerat hoos cronones befallningzman nembl. 24 d. s.m:t creditorerne till wijdare dehlningh. Sedan hafwer Oluf Staffansson *vice* häradzhöfdingens zedell dat. Härnösandh d. 9 majj 1678, lydandes att honom sällsampt förekom att Oluf Pålssonn hafwer understått sig låta afmöta een dehl jorde ägor för det han hade att fordra af Nills Olsson och twärt där emot å laga tingh afskiedat att Oluf Staffansson skulle hemmannet efter mätismanna ordom behålla och peningarne sättia ifrå sig, creditorerne till dehlningh och Oluf obehindrat hemanet behåller, därföre han och sådan af dee sådde 8 mählingar bärgade. Sedan frågades, efter Oluff Pålssons pantteskrifft på dee 8 mählingar som föregafz wara glömder hemma. Änckian kan intet bewijsa sig hafwa immissionen fått i panten, [*fol. 89v*] uthan 3 åhr sedan Oluf Staffansson emottagitt hemmannet; låtit 8 mählingar i sädes tijden genom lähnsman och een tollfman sigh tillmöta, huar till ingen befallning kan wjasas, änckian begärer dilation att upsökia samma zedell och pantteskriften till nästa laga tingh.

Huadh siellfwe hemmannet wijdhkommer som Oluf Pålssons änckia, hustru Ingridh Uhnesdotter i Boda och Fors [*Liden*] sochn, medellst försträchte 70 d. k.m:t till Nills Olsson prætenderer på eller så många penningar där af, så kann rätten sig icke wijdare där medh befatta och inlåta än som Oluf Staffanssons där å bekombne laga fasta och dombreff af d. 14 decembris 1678 exprimerer och förmår, nembl. att 24 d. s.m:t äre af hemmannetz värde i behålld och nedersatte till creditorernes afbetahling, och så wijda bem:te 24 d. s.m:t icke skohle förslå till gälldnärerens förnögiande måge dee sins emellan disputera om förmåhn och præferencen där uthinnan, men de 8 mählingars uthsäde och nederlagt arbette där medh, differers till nästa laga tingh att insinueras och framwijdas medh huars tillståndh hustru Ingridh hafwer låtit sigh 8 mählingar af hemmannet tillmäta sedan som Oluf Staffansson alloreda i 3 åhr hemmannet possiderat och häfdat.

Den 22 dito

Uthi nämbedemans Peder Olufsons ställe i Gewåg [*fol. 90r*] förordnades Suän Pedersson i Pålsgårdene.

Dato besuährade sig Oluf Johansson i Döwijken öfwer Peder Olufsson i Gewåg och Nills Olson i Ammeren om något slättgodz som dee twista om, gifwandes tillkänna och wijdh handen, att gode män å laga ting förordnades gå syn dem emellan, nembl. Oluf Björson i Åsenn, Isaac Nillsson i Näset, Oluf Ersson ib:m, Jacob Månsson på Hammeren, Jon Olsson i Stugan och lähnsman Jacob Hansson, hwilcka, skohle hafwa funnit honom lijdit stort præjuditz i slåtten och altså sluititt till förlijkingh, som af alla icke efterkombs och aff Peder Olsson medh oqwädes ordh öfwerlastatt, såsom racka och som ingen åhrlig karl handterat,

flyttiandes medh sin hägn in på min stugu wägh, säjjiandes att iag må taga huus och jord och där medh diefwullen i wäld draga; begärandes få slåttgodzet efter sin skatt; hwilcket synnemännerne skohle bewittna kunna. Peder Olsson beklagar sig högeligen öfwer den ohägna som Oluf Johansson honom som uthbysman är tillfogar och eij mehra sagt, änn att han löper och rackar medh det som gahlitt och orättwist är, och där hoos att han samma gång arbetade på den nys upsatte stugan som skall wara satt när på Peders ägor och af den orsaken wijdh munbruucket där om sagt och bedit honom medh sin stugu gå diefwullen i wäld och eij längre där medh sig bry. [fol. 90v]

Actor beropade yterligare sig på wittnen som skällzorden åhört, nembl. Oluf Ersson i Näse och Isaac Nillsson ib:m, hwilcka aflade sin wittnes edh och bekände som föllier.

Oluf Ersson bekänner att Peder Olsson sade det Oluf Johansson gårdh står in på hans tomt och Oluf Johansson att Peder fört gårdzlegården in på hans stugu wägg; där han lijkwähl förr stått östan steen, och gårdzgården in i giählet sprungit, hwar emot Peder exiperat och påstått att Olufz gårdh in på hans tomt står och bedit honom flyttia till fanners medh gården ifrå sin grundh, mehra sade han sig eij där uthinan hört.

Isaac Nillsson berättar sig eij mehra höra än at dee bäggie trätade om tompten, och att Peder Olson omsijder badh Oluf flyttia huusen till fanners af sin grundh.

Angående slätten som twistas om är förljcht och afsagt förledne åhr såhledes att Döwijkmann skall niuta af Pehr Olsson i Gewågh och Lars Hansson i Ammern ny rödningen i Stoorwålen, det Peder cederat, men Oluf wehlat gå längre och till ett stycke som af ålder lydt under Peders hemman i Gewågh, som han intett wille eftergifwa och där medh studzade wärcket; Oluf begärr allenast ny rödningen.

Såssom Oluff Johansson i Döwijken yterligare præ tenderer af Peder Olsson i Gewågh ny rödningen i Stoorwåhlen; altså blef afsagt att Oluf Johansson skall den samma niuta, men [fol. 91r] jcke hafwa macht att tillägna sig någott aff Peder Olufssons där bredewijdh hafwande gamble ägor under Gewågz hemmannet, och det han inom dess råå ofwan, eller nedanföre ängnistegarne (som kan medh skough warit igen gått) kan rydiat hafwa, och emedan som änn obewist är om Oluf Johanssons gårdh är flyttiat in på Peder Olufssons grund eller intet, hwar af lijkwähl kunde märckias, huadh fogh Peder Olsson till fällte ordh kunde hafwa, hwarföre lämbnar rätten dee uthflugne orden till des bewist blifwer på huars grundh Oluf Johansons gårdh står.

Dato kärade Suän Pedersson i Påhlgårdh och Oluf Ersson i Näaset på Ingeborg Jonsdotters och Elisabet Olufzdotters wägnar i Näset till Oluf Suänsson i Österåsen om någon arff som bem:te pijgor i berörde hemman skohle hafwa innestående, Oluf Swänsson inwände och föregaf att deras præ tention är så gammall att han föga någon underrättellsse där om kan hafwa, dy ransachades efter des rätta sammanhangh och befanns att Jon Påhlsson i Österåsen hade 2 systrar, Mär it och Elin som hemmannet tillhopa egte; sohnen Hinrich Jonsson besåth hemmannet sedan till 40 åhr. Hindrichz dotter Mährit efter hans död h först medh förra man Jon Pärsson i 12 åhr och medh Oluf Suänsson öfwer 20 åhr. Jon Påls syster Mär it hade 2 sönnar och 4 döttrar, [fol. 91v] Ingeborgh som nu arff fordrar är af den eena dottren Mär it född, och alltså Hindrich och Ingeborghz mohr syskonebarn och Hindrichz dotter Mährit och Ingeborgh äre tre männingar. Lisbeta Olsdotter som och arff fordrar ähr Jon Påhlssons syster Mähritz dätter.

Actores efter tillfrågan bekände sigh alldrig lageligen där på yrckiatt.

Emedan som Jon Påhlsson och hans sohn Hindrich Jonson och Hindrichz dotter hustru Mährit hafwa öfwer 60 åhr oqwaldt af sina syskon besuttitt hemmannet i Österåsen och inga skrifter på någondera sijdan finnas saaken till oplysning. Altså kan rätten eij annorlunda finna skiähligt än till underdånigt föllie aff Kongl. Maij:tz nådigste resolution på sidste richzdagh d. 29 novembris 1680, lydandes att alla skullder och privat præ tentioner som hafwa warit

förtegne i 20 åhrs och ej rätteligen påyrckade, skohle uphäfne wara. Frijkalla Oluf Suensson för Ingeborgh Jonsdotters och Elizabeta Olufzdotters arfs prætion uthi hemmanet Österåsen.

Dato oplästes een underdånigh supplique i församlingens namn till Kongl. Maj:tt, att pastor kunde benådas medh förr hafde tijonde. Hwilcken aggreerades och bewilliades att verificeras medh tingelagetz sigill, doch förordades att där pastor det winner att allmogen må slippa qwicktijonden som påbudin är, huar till [fol. 92r] pastor suahrade att han kunde wähl med dem komma öfwereens och lærer blifwa där uthinnan likheet öfwer hela landet.

Oluf Biörsson i Wästeråsen och Fors sochn upbudit andra gången Biör Hålgierssons arffzpart i Wästeråsen som han hafwer köpt för 30 r.d. och för afträde 10 r.d. men köpskrifften ähr intet daterat.

Dato klandrade Jacob Nillsson i Åsen på sitt faders hemman som hans broder Jöns Nillzson besuttit och änckian hustru Ingiehl medh sin sohn Nills det 3 gånger lagel. opbuditt och så wijda ingen laga stämning om ytherligare præferentz att agera, föregången är. Differeres till nästa laga tingh.

Jon Olufsson i Carlzgårdh upbudit Carlzgårdz hemmanet som är wärderat för 66 r.d. tredie gången nästom frändom till återlösen.

Gulich Pedersson i Lundh och Hällesiöö sochn upbiuder första gången Nills Erssons heman ib:m (som han köpt hafwer aff h:r Hans Bröms) för 460 d. och låfwat 230 d. betahla till Philippi Jacobi 1677 och 230 d. i 6 åhrs tijdh och enär dee ähre betahlte hafwer han macht sökia och taga dombreff.

Oluf Jonsson i Kånckebacken upbudit tredie gången åthskillige köpte arfzparter i Kånckebackz hemmanet oklandratt. [fol. 92v]

Hustru Giärtrudh Suensdotter ifrå Hällesiöö sochn besuährade sig öfwer fordom lähnsman Hans Erssonn i Munsåker, som skulle han efter orätt berättellsse bracht hennes barns odells gårdh i Hårgåhl warit öde, som han doch intet waritt, och likwähl förmått att Oluf Nillson på 3 åhrs frijheet den uptagit; Hans Ersson skall till nästa laga tingh änckian till suahrs stämblas, och Oluf Nillsson medh sitt frijheetz breff.

Ting 11 och 12 oktober 1681

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 9, fol. 112v–119v, ÖLA.

Anno 1681 d. 11 och 12 octobris hölltz laga tingh medh allmogen aff Ragundz tingelag, närwarande befallningzman välbetrodde Jonas Flodin och nämnden.

Oluff Biörson på Åsen

Håkan Pedersson i Pålgård

Oluf Suänsson på Åsen

Kiehl Torstensson i Gewåg

Jon Essbiörsson i Kullsta

Jacob Månsson i Hamarn

Jon Nathanaelson i Krånge

Erich Nillsson i Lundh

Peder Olsson i Gewåg

Nills Larsson i Suedie

Jon Olsson i Carlzgårdh

Peder Jönsson i Håssiö

Dato publicerades förr specificerade Kongl. placater och ordningar.

Aftallt och sluitit blef att een fulltagen drängh skall i åhrslön niuta 6 d. söllfwermt, een wallmars klädningh, 2 par skoor, 1 p:r strumpor, och 2 st:n skiorttor, een af hamp lärft, och een af blaggarn, 1 par vantar och handskar, item strijg byxor och 12 öre söllf:rm:t i lego penningar.

En full[tagen] pijga 3 d. söllf:rm:t, 2 par skoor, 1 par strumpor, 10 al:r väfft och wantull, enär hon inge strumpor får, och 6 öre söllfwermt i fäste penning, och 1 full[tagen] gietare pijga sammaledes, och een à 14 el:r 15 åhr, 6 m:r söllfwermynt och slitz kläder.

Befallningzman angaf, hurusom på sidsta richzdaghz beslut, alla i gemen efterlåtit är, att föra sin egen afwell, hwart han will och bäst kan förötra och wända till penningar, och efter hans nådes h:r öfwerstens och *vice* gouverneurens, högwälborne h:r Åke Ulfsparrs ordre förord-sakatt anklaga [fol. 113r] Swän Biörsson i Gewågh och Hemingh Biörsson i Ede för det dee ett partie boskap aff 22 st:r koor ophandlat och drifwit uthføre, (och i Medellpadh uptagne) twärt emot begärte och antagne marcknadz platz i Owijken efter krigsrådetz och munsterherrens välborne Balthazar Guldenhofz resolution 9:de punct dato d. 5 julij 1681, anhållandes om ett laga uthslagh.

Swän och Hemmingh Biörsonner förklarade sigh sålledes, 1:mo) att aff bemällte 22 st:r koer var dehls af hans egen afwell och dehls opkrafdh och uthsath på fohra eller skiäpningh på Kiählen, 2) och att order om Owijkens boskapz marcknadh icke ankom, för än 3 dagar för Bartholomæi, och altså omöijeligen att kunna boskapen ifrå så fierran och aflägen orth under 8 dagars tijdh, hemscaffa och fast mindre hinna till Owijkzmarchnad, opwijsandes bem:te ordre wara daterat d. 10 augusti och icke för än d. 20 till lähnsman medh leutenanten Petter Mobach ankommen och dato publicerat.

Dem tillfrågades huru dee kunna bewijsa att aff deras afwell några iblandh afdrefne boskapen warit, suahrandes att han war till fäboderne någre dagar förr efter dem, beropandes sig på sine grannar nämbdeman Hans Kiehlsson [Kiehl Torstensson?] och Peder Olsson i Gewågh, som bewittnade sig wähl wetta honom sända till sina fäbodas efter boskap som skulle sällias och att några heemkommo, men huru många hämptades och bortskickades wiste dee intet. Deth föregafz och, att boskapen bödz capitén Daden, leutenanten Mobach och fendrichen Robbert [fol. 113v] till kiöpz som mons. Daniel Larsson Sidenius och lähnsman Jacob Hansson skohla kunna betyga, Sidenius bekände sig höra Suän biuda capitén boskap till kiöpz och att han där till nekade och lähnsman tillstodh sigh hört att han \dem/ alla 3 budit till kiöpz och alla nekatt där till, såssom och samma tijdh skrifwitt till befallningzman att han intet kunde hinna till Owijkzmarchnaden, och att han ändå hade boskap till sahl, wettandes eij om h:r gouverneuren war hemma. Befallningzman tillstodh sig brefwet fått, och eftersom hans nåde gouverneuren war bortrest kunde han intet där till göra. Hemming föregifwer så medh Suän aftahlat wara att där något förbudh skulle i Medellpadh höras skulle han wända medh boskapen tillbaka, deth han och gjorde något uthom Tårpz kyrckia, emedan som folckett som reste till Sundzwalldhz marcknad rådde honom där till och medellst myckett hastig drifft sedan han hade ett stycke kört tillbaka, bethat uthi ett angh och jmedlertijdh kom lähnsman i Tårp och arresterade boskapen, det pigan Sigridh Olufzdatter bekände santt wara, och sade sig kunna där på afläggia tryggeligen sin edh, urgerandes bäggie bröderne Suän och Hemmingh att kunna skaffa wittnesbördh ifrå Torp att boskapen war i berörde anseende omwänt att drifwas heem som lähnsman i Borgsiö Jöns Månsson skall i Sundzwalldh och för Suän berättat, begärandes där till dilation, bewijsandes där jempte sålledes hwarest dee 22 st:r koor äre tagne nembl. hoos Jon Kiehlson i Tiählen en koo som han i 3 åhr tillskiäpa hafft, 2:do) [fol. 114r] aff Oluf Pålsson ib:m 2 st:r som han i 2 åhr den eena, och den andra i ett åhr

hafft, 3) aff Nills i Walla 2 st:r som han i 2 åhr hafft, 4) Siuhl Olsson i Ansiöö förspråkatt för 4 åhr sedan honom een koo för cronones uthlagor och efter trägen begäran fått henne behålla till denne höst, 5) Siuhl Ersson ib:m een på samma villkor, 6:to) Pähr Olsson ib:m een dito, 7) Nills Olsson på Kiählen för 2 åhr een koo låfwat och nu lefwererat, 8) Pehr Ersson i Suedie 2 st:r koor på samma wilckor, 9) Erich Larsson een dito, 10) Nills Ersson i Kullsta för 5 à 6 åhr, sedan een koo, och 3 st:r af egen afwell hemma. Bem:te bönder föregifwa handellen så alltijdh wara, enär peningerna lähnes, att där den koen störter som uthlåfwat, så skall han få een annan och dee sålledes ingen lega därföre gifwa; Hemming hafwer där iblandh hafft 6 st:r koor, hwar aff han 2 st:r hafwer tagitt hemma i Ede som Erich Samsson och Suen Olsson hans grannar edelligen wittna och kunna præstera, och 4 stycken fått aff broderen Swän, som han tillstår bekommitt på samma sätt och där medh sin broders arff boskap betallt, 1) af Oluf Andersson i Döwijken en, 2) Lars i Amern en, 3) Nills Olsson i Skougen en, 4) Swän Pärsson i Påhlgårdh en, hwilcka à 2, 3, 5 och 7 åhr länte waritt. Hemming förgifwer sig ingen handell medh 6 hafde koor welat drifwa uthan dem lefwerera till sine styfbarns fahrbroder och förmyndare Peder Olsson i Stödhe sochn och Nänssiö efter hans begäran genom Oluf Persson i Thomasgården som hans broder Gulle Pährsson intygade santt wara. Hemming förgifwer och sigh dem fått löös att drifwa till Nänssiö, om icke felldhwäbelln [fol. 114v] Petter Kruuskopp waritt, som ej dristade sig där till.

Ehuruwähl bewist är, 1:mo) att hans nådes h:r öfwerstens och vice gouverneurens, högwelborne h:r Åke Ulfsparres ordre om Owijkzmarcknaden aff den 9 augustij är icke ankommen och publicerat förr änn den 20 dito, och altså förgifwes och synes omöjeligitt för Swen Biörsson medh någon boskap kunnatt hinna till bemellt Owijkzmarcknad på Bartholomæi dagh; 2:do) ingen boskap heller detta åhr sigh tillhandlatt, uthan een och annorstädz på bygden emot cronones uthlagors betallande hafft den, efter intygandet några åhr stående; 3:tio) dee skohle i Torp sochn uthi Medellpadh, wänt om medh boskapz driffteenn heemåth och tillbaka igen eftersom där hördes af dee resande wara förbudit någon boskap här uthur landet drifwa som Suen begärer och påståår willia medh trowärdige wittnen bewijsa, och 4:to) att Hemmingh Biörsson i lijka måtto söker remonstrera och wijsa sig ingen köpenskap medh desse 6 koor som warit ibland driffteenn, tänckt eller wellatt öfwa, uthan dem till sine styfbarns förmyndare Pehr Olsson i Nänssiö och Stöde sochn på deras arff, efter bekombne budh lefwerera och lämbna.

Så kan lijkwähl rätten däruthinnan icke difinitive dömma uthan saaken till nästkommande tingh differera, då Swen och Hemming Biörsonner skohle comparera medh sina skäl och wittnen, och ett änteligitt uthslag hafwa att afwachta. [fol. 115r]

Lähnsman Jacob Hansson anklagade Swänn Biörsson för deth hans hundh hafwer ihärlrifwitt i slåttanden sidst in julio een älgzkallff, anhållandes om laga correction. Swän föregaf sig ej där till wällande wara, uthan som andra icke fördristatt sig låta sin boskap uthan hundar till skougz drifwas, och efter kallfwen allenast några dagar gammall war, hade hans 2:ne hundar honom ihärlrifwitt, och den andra togh hans folck, som på een myra bärgade gräs, hardt in widh gården, Swän war ej heller den tijden hemma, grannarna intyga att hans hundar tillförne intet waritt okynnige, det lähnsman ej heller kunde säjja.

Såssom Swän Biörssons hundar tillförne icke okynnige waritt och ingen dem histatt efter elgzkallfwarne uthan fölgdt boskapen och af det tillfälle den ena till dödrijfswitt, och den andra af Swäns folck som icke långt där ifrå på arbete waritt tagen läfwandes eftersom dee wore nys framkomne och icke kunde medh flychten sig salvera, så kan rätten Swänn Biörson intet därföre medh någott straff beläggia.

Denn 12 dito

Herr pastor mag. Salomon beswärad sikh öfwer Hällsiööboerne som hafwa om några prästebordz ägor förlijchtz widh anbefallte synegångh och besichtningh och icke wehlatt betahla dem deras omak, hwilcket dem förehölts och dee godwilleligen sikh beqwämde till betallningen och afsades att dee 3 som dijt wore skohle få hwardera 6 m:r kopp.m:t. [fol. 115v]

Dato uplästes förlijkningskriften af d. 23 septembris sidstledin om några ängestyckenn våhnskog och fiskiewatn emellan pastoren och granarne i Lundh och Thomasgården uthi Hälliesiöö sochnn, hwilcken ährkändes och samtychtes af wederböhranderne och allt därföre nu af rätten confirmerat medh det förordh, att hwilckendera parten som förlijknigen bryter eller bryte söker skall uthläggia och betahla 40 m:r söllfwer:m:t och förlijknigen lijka wähl af sin vigeur wara.

Dato insinuerades een hållen syn d. 11 majj sidstledin af hela nämnden efter rättens förordning d. 13 decembris 1680 emellan Böhle och Hoomännerne hwilcken oplästes och war af innehålldh som föllier nembl. 1) på Träthmyr bärget fans een steen rå som wiste wästeruth, 2:do) ett steenkast där ifrå en wjsare, som wiste i Ballsiöens ända och till Ballsiöberget, hwarest 3:to) een stehn och några hållar finnas som syntes waritt råå, men af skogelldh förbränt och dy oprättades å nyo, hwar af synemännerne funnit och sluutit att slättegodzet Hobäcken som twistas om, är liggjandes in om Bölesmännernes råå och röör, begärandes uthi sine inlaga att igenfå det som på deras enskylte skogh oprydiatt kan wara emot så godh, görande rydning på Hoomännens egen skogh, hwaremot Jon Jonsson i Torsgårdh exciperade och opwiste ett gammallt breff daterat 1500 söndagen efter s. Martini af innehålldh att Peder Olsson medh sin hustru Margeta Hemmingzdotter sållt godzett [fol. 116r] j Hoo till Mårten Simonssonn för 20 m:r i söllfwer och reda peninger och åhrligenn därföre skattatt ett skinn, och dy sig det afhändt; begärandes Jon blifwa medh sin uhrminnes häfdh handhafder.

Nämnden tillstå sin hålldne syn och kunne icke gåå där ifrå; betygandes att på slättegodzet Hobäcken fins både gammall och ny rydningh.

Böhlesmann tillbiuder Jon Jonsson 2 åhr här efter Hobäcken slå och bärga.

Såssom af tållfmanna synen, hållen d. 11 majj innewarande åhr 1681 klarligen åhr till att see hurusom slättegodzet Hoobäcken är belägitt innom Böhle bydz rå och röör och icke under Hooägorne och rydningen där på, fins dehls wara för gammallt och dehls icke giordh; hwarföre kan rätten icke annars giöra än i krafft och förmågo aff Swerges lagh och det 26 capit. Bygnings b. L.L. till ehrklara Böhles åboerne besagde slättegodz Hobäcken, under hwilckens rå och röör det belägitt är och så wijda Böhlesmannen tillbudit sig willia på Jon Jonssons egen och särskillt skogh under Torsgården iämbngått angh oprydia och jmedlertijdh efterlåta Jon Jonsson tu åhr här efter mehr bem:te Hobäck slå och häfda; så förblifwer och rätten där medh, och warij parterne således i detta måhl åthskillde.

Hans Ersson i Munsåker exciperade emoth hustru Giertrudh Swänsdotter för Hårgårdz hemmannet att gifwa sig i action emedan som han icke lageligen stämbd war.

Pastor magister Salomon Hofwerbergh insinuerade, hurusom [fol. 116v] allmogen i Ragundh för någon tijdh sedan efter Kongl. resolution och een landztingzdom hafwa ett fåboställe till prästebordet förskaffatt på Ångermanlandzskogen öfwer gränzeskillnadenn medh ägandernes låf och minne, emedan som dee bäggie samma skogh äga skohle och nu förledne våhr hafwer Swän Biörsson i Gewåg fåbodar lijtet längre bortt uprättade pastoris till præjuditz alldenstundh muhlbeten intett till rächer för bäggies boskap och Swen satt sig emellan och pastoris uthslutett ifrå muhlbethe. Hwar öfwer Swän Biörson sig förklaradhe och opwiste böndernes i Wästby skrifftelige låff och tillståndh att byggia och oprätta ett fåboställe östan och nordan Kiählsjö Furdningen medh fiskiet i Furdningen, hållst emedan sahl. pastor herr Oluf Claudi intet

låff till sitt fäboställe hafft och mycket mindre någonn betalning därföre gifwitt, anhållandes Swän att blifwa där wijdh maintinerat, och dee som låf gifwitt må swara kyrckioheerden nembl. Oluff Andersson, Oluf Clemmetsson, Gabriel Andersson, Anders Eliæsson, Oluf Olsson, Nills Nillson och Abram Eliæsson i Västby och Hällie sochn och Ramsell gälldh. Järnstören anbelangande som berättas wara till Wästbyman gifwitt för fäbostelle, nekar lähnsman Jacob Hansson, föregifwandes sig den samma för een slättemyra gifwitt Wästbyman för sin egen pärson.

Swän Pärssonn i Pählgårdh okallatt framkom och begynte disputera medh Swän Biörsson om fäbostelle, fiskiewatn och skogens trödh enär han booförer, och att ångermännen intet låff till någott fiskie gifwitt. Swän Biörsson contesterade intet medh honom litem[?] emedan han intett [fol. 117r] stembdh war, och Swän Pärssonn ingen fullmacht af ångermännen hade, dy saakfälltes han till 3 m:r efter det 29 capit. Kongh b. L.L. § 1.

Allmogen finna sig ej plichtige att skaffa och hålla prästebordet något fäaboställe, och pastor begärtte dilation at förskaffa sig een Kongl. resolution som skall dem där till obligera; och alltså niuter Suän Biörsson ångermännenes skriffit på fäbostelle till vijdare communication, fritt och obehindrat, hållst och emedan sochnan intyger deth stå uppå Ångermanlandz rå och röör.

Hustru Anna Jonsdotter sahl. Nills Erichssons änckia i Opåsen, angaf hurusom han a:o 1675 läth skifftha ifrå sig och gården till älldsta sonen Jon Nillson lämbnade sigh att skiötha i dödedagar, som a:o 1666 [1676?] dödde och fadren Nills Ersson strax där efter och Jon Nillsons änckia Mährit Jonsdotter medh 3 barn qwarlämnatt och gården ifrå sig sade strax, medh förbehåldh att barnens arffzrätt måtte conserveras och efter honom tog broderen Jöns Nillson gården emoth som lefde allenast 2 åår och lämbnade een son efter sigh. Begärandes hustru Anna, Nills Erssons, att hennes yngste son Jacob Nillsson må få hemmanet emottaga som sahl. Jöns Nillsson efter sin broder Jon Nillson giorde, till dess dee omyndige kunna sielfwa sin rätt efterfråga och sålledes kunde gumman till dödedagar försörgdh blifwa, och icke uthträngder, hwar emot exciperades som föllier, 1) begäres att wijsas måtte det accord Jöns Nillson widh tillträdet giordhe och huadh lust war hemmanet 1675 antaga, och om han icke medh allas [fol. 117v] bejakan det emottagitt, så hade det och i krigztijden blefwett öde; förundrandes hwij ingen tillförne det klandratt, emädan det å laga ting 3 gånger opbuditt, 2) om hustru Ingiehl skulle gå i ett annat giffte tillbiuder hon sigh ställa caution för hemmanetz conservation till sonens myndige åår och 3:tio) försöria swärmodren hust:o Anna i des lijftztidh som tillförne.

Hustru Ingiehl upwiste och häradrättens resolution af d. 16 decembris 1679 hwaruthinnan sahl. Jöns Nillssons son Nills tillårklarar att wara berättigatt till Opåhs hemmanetz inlösn efter contractet d. 3 *novembris* 1675 efter han mästeparten creditorerne betallt och hemmanet i krigztijden conserverat och resten betahla så att summan blifwer 60 r.d.

Anno 1680 d. 25 junij resolverat att hustru Ingiehl skall resten till sin sal. mans bröder och brödersbarn efter contractetz innehåldh lefwerera och dito anno d. 13 decembris opbuditt hemmanet tredie gången oklandratt.

Såssom häradrätten hafwer allareda d. 16 decembris anno 1679 resolverat sahl. Jöns Nillssons sohn Nills wara berättigatt att inlösa Opåshemmanet efter oprättatt contract emellan fadren Jöns och des broder Jon Nillson d. 3 *novembris* a:o 1675 och det tillföllie af det 1 cap. Ärfda b. L.L. hålst emedan Jöns Nillsson mästeparten af creditorerne betallt och hemmanet i krigztijden oppehållitt och conserverat och den 25 junij 1680 sammaledes obligerat Nills Jönssons moder hustru Ingiehl Jonsdotter att lefwerera å des vägnar resten af 60 r.d. eller [fol. 118r] 90 dahl. söllfwerem:t till frambledne Jöns Nillsohns brödher och bröderbarn. Altfordenskulldh stadnar rätten där widh att Nills Jönsson är nu rätta odallsman

till Opåhs hemmanet som hans moder hustru Ingiähl efter Kongl. förmyndare ordningens siette punct medan hon ogiffit är böör medh nästa fränders rådhe vähl förestå och häfda, och om hon i annat gifte går, åligger hans förmyndare det förese effer den 9 puncten, här jempte skall och Nills Jönssons fadermoder hustru Anna Jonsdåtter efter förra sluut och aftahl af hemmanet tillbörligen blifwa född och underhållen till dödedagar.

Matz Michelsson i Forsta och Långsell sochn i Ångermanlandh fordrade på sin sons Johan Matzsons resterande trediemans löhn af Isaac Nillson i Nääs och Nills Olson på Skogen, hwaruppå dhe swarade sig ej annorlunda medh honom accorderat än gifwa som andra i landet det dhe och giort hafwa, nembl. 60 d. kopp.m:t efter general h:r Carl Sparres allmänna resolution och gouverneurens h:r Jacob Flemmingz confirmation och förbudh att mehra gifwa och lijkwähl 20 d. k.m:t såsom till stilla gifwitt. Matz Michellsson kunde ej bewijsa annorledes accorderat wara, dy måste och rätten sistera där widh.

Oluf Biörsson i Västeråsen angifwer huru som han af uhrminnes tijder haft sin andehl i Hanningz forssen medh Böhlesmannen (det Nills Olson som sitt hemman till Oluf Staphansson i Böhle försållte, bewittnar sannt wara) och een tijd [fol. 118v] jcke bruukatt uthan vijdh sin strandh, och nu villia Böhlesmännen hela forssen sigh tillägna; beropandes sig på ett breff som där om skall finnas och icke widh handen är, menn Oluf Biörsson exciperer där emot och föregifwer att det angår allenast Strömsuell forssen.

Resolutio. Såssom ingen jure böör och kan qwällia uhrminnes häfdh och rättigheet och Oluff Biörson i Västeråsen befinnes uthi Hanningz forssen tillijka medh Böhlesmannen haft af forna tijder sin andehl och suttitt uthi een rohlig possession så längie han det behagade bruucka, altså kan rätten intet annars giöra, än bijbehålla honom Oluf Biörson widh sin gambla och rohlig häfd där uthinnan, till dess contrarium bewijses.

Emellan hustru Anna Jonsdotter i Stugan och Peder Simonsson ibidem om skogzdehlningh till våhner och slått, blef sålledes sluutit att hela nämnden medh häradzhöfdingen och befallningzman skohle (will Gudh) nästkommande våhr hålla och oprätta een wiss rågång och skijllnadh så att dee eengångh måge rätteligen blifwa åthskillde.

Hustru Brijta Erichzdåtter, sahl. Erich Jonssonns änckia i Stugan, kärade till Jon Olufson ib:m som 1659 tillaccorderade sigh des böxlade cronhemman af 2 tunlandh emot fölliande villckor, nembl. åhrligen efterlåta een sådd åkermählingh och föda een koo uthi lijftijden, där till medh huus och warma, jembwähl och hielpa henne upföda sine 2:ne små barn som han allenast [fol. 119r] j tree åhr, föruthan kons födande giordt, och dy begäres refusion och så wijda contractet icke är hållitt fåå hemmanet igen.

Jon Olufson inwände och föregaff att han höllt sitt contract, så längie han nöth hemmanet å hennes vägnar; opwijsandes sig samma hemman till odahl af cronan köpt för 60 r.d. specie som fastebrefwett af den 12 martij a:o 1668 uthwijser men quittancetz datum nämnes där uthi intett, ej heller hafwer Jon det medh sig, förgifwandes sigh icke een gång kunnatt lefwerera hela summan uthan efter handen.

Rätten fan skiähligt att Jon Olson är plichtig efter contractet betahla till hustru Brijta Erichzdåtter för 6 åhr nembl. för 1662, 1663, 1664, 1665, 1666 och 1667 en sådd mählingh om åhret, jembwähl och föda een koo uthi besagde 6 åhr, forståendes till 1668 exclusive, då han på hemmanet fastebref fått och emedan som han intet är det mächtig alltt betahla een gång, så skall han efter handen hafwa låf det att giöra, och hemmanet för henne oqwallt behålla, hellst emedan som han det aff Kongl. M:tt och cronan hafwer köpt.

Carl Carlsson Dunder fordrade genom Jon Essbiörson af Oluf Kiehlson i Byn 15 stycken fårskinn som han 1677 skulle bereda och enär fiendenn intog landet begärte Carl dem igen, och intet fick uthan försäckratt dem så wähl som sina egna förwaha. Oluf tillstår sig skinnen tagitt och låfwatt förwara, och där hoos att dee opbrunna enär hela byn lades i aska, och intett kunde honom öfwerlygas dem uthur ellden fått; uthan tillijka medh hans egin ägendomb [fol. 119v] opbrändt allt därföre tillföllie af det 9 cap:t Köpm. b. L.L. frijkalles Oluf Kiehlson för Carl Carlssons vijdare åtahl där uthinnan.

Emellan Oluf Johansson i Döwijken och Peder Olufson i Gewågh blef så aftahlat att Peder Olson skall föra sin gärdzgårdh till förra rummet, hwar medh Oluf war till fredz och sattes dem emellan i vijte 40 m:r s.m:t, hwilcken som den andra uthan saak præjudicerer och icke håller nu giordh föreningh.

Tingelaget kieste till sochneskräddare Erich Simonsohn i Stugan som är hallt och ofärdigh och eftersom tingelaget är widt beläggitt kan han dem alla icke där medh betiena, hwarföre \och/ tillföllie af Kongl. resolution som stöder sigh på Norrkiöpingz beslut 1604 begäres Jacob Nillson uthi Opåsen och Forss sochn.

Sammaledes kiestes till sochneskomakare Anders Jonsson på Kiählen.

Oluf Biörson i Wästeråsen opbiuder tredie gången Biör Hållgerssons arffzpart uthi hemmannet klanderlöst.

Gulich Pedersson i Lundh opbiuder andra gången Nills Erssons köpte hemman Lundh och Hälliesjö sochn af herr Hans Bröms oklandrat.

Extraordinarie ting 13 oktober 1681

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 9, fol. 167r–171v, ÖLA.

Anno 1681 den 13 octobris hölltz extraordinarie tingh uthi Ragunda sochnestugu efter hans nådes h:r öfwerstens och vice gouverneurens högwälborne h:r Åke Ulfspares ordre, emellan befallningzmann väl:tt Jonas Flodin och fordom lähnsman Hans Erssonn Munsåker, angående några injurier. Närwarandhe i befallningzmanns stelle vällachtadt Daniel Larsson Sidenius och hallfwa nämbd ifrå Räfsundz tingelag och hallfwa ifrå Lijden soch uthi Medellpadh. Nembl.

Påhl Nillsson i Sillre
Jon Olson i Åsen
Oluf Nillsson i Wästbyn
Jon Simonsson i Jernqwisle
Oluf Nillsson i Flygge
Oluf Hansson i Sillre

Oluf Pärson i Fanbyn
Siuhl Sefastson i Tafnäs
Bengdt Pärson i Marset [fol. 167v]
Faste Pährsson i Böhle
Lars Larsson i Bensiö
Peder Anderson i Sidsjö

Dato aflade Oluf Hanson i Sillre sin nämbdemans edh.

Parterne tillfrågades om dhe ähre nögdhe medh nämbdemännernes förra aflagdhe [edh], hwartill dhe bejakadhe.

Dato insinuerade befallningzman een klage libell af fölliandhe momenter emot Hans Erichssohn i Munsåker som föllier. 1) Hurusom han a:o 1677 af fienden lått sig bruka till att opbränna hans excell:z her generalens och gouverneurens högwälborne h:r Carl Sparres bruk Gränninge uthi Ångermanlandh beläggitt, och efter egen bekännelse på ordinarie tingett den [*lucka*] 1679, tagitt till fånga 6 stycken våra egna solldater på Tiählen och lämbnatt i fiendens händer, som och skohle på Undersåkers fiellet widh fiendens afmarcherande wara ihälskutne och enär hans nådhe h:r gouverneuren höghvälborne h:r Jacob Flemmingh sådant allt förnahm, befallt ifrå Giefle d. 8 septemb. 1679 befallningzman sättia honom i personal arrest till laga ransachningh, hwilcken han sigh undanbeditt, och dy å nyo af välbem:te herre uthi Niurunda den 10 januarij 1680 itererat och så snart Kongl. Maj:tz allernådigste pardouns placat ankom, sökte Hans Erichsson att komma till lähnsmans tiensten igen, [*fol. 168r*] det befallningzmann förgifwer sig \intet/ kunna giöra, eftersom han det förståår allenast till restitutionein in priores libertates till pährsohn och ägendomb och icke in priores honores; som af fredzpacterne skall synas och icke synas egentelligen kunna appliceras till gamble swänkska nation, uthan till dem som tillförenne under Kongen i Dannemarck sorterat; stödiandes sigh på een Kongl. Maj:tz resolution om lähnsmans tiensten i Hallen af innehålldh att lähnsman Märthen i Trapnäs medellst bewijst otrooheet ingalunda till lähnsmans tiensten skulle värdigh wara, och då Hans Ersson medellst besagdhe motiver intett kundhe komma till lähnsmans tiensten uthbrister han på landzmöthet å Frössöhn den 26 februarij sidstledin att befallningzman skulle tagitt i muther af nu warandhe lähnsman Jacob Hansson 50 r.d. och aff tinglaget een tunna smör för hans depossiderande hwaremot på det högste protesterades, gifwandes där iempte widh handhen ett attestatum af 35 stycken pährsoner här i tingelagett underskrifwitt, om Hans Erzsöns förhållandhe under dhe danske 1677 som på ordinarie tinget d. 23 martij 1678 insinuerat blef, såssom och ett attestatum aff samptel. allmogen i Ragundz tingelag af den 28 novembris 1680 medh des signete verificerat, och den 13 decembris näst efter här på Ragundz tingh presenterat och opläsitt, då nämnden medh närwarandhe allmoge [*fol. 168v*] vittnadhe at medh edh wille bekräfta att befallningzman alldrig muther begärt eller fått, uthan den som det honom på föhrer, må stå sin egen fahra, hwilckett medh vice häradz höfdingens handh och sigill bekräftatt ähr.

Hans Erichssohn frågadhe, hwar uthi befallningzmans käremåhl, i synnerheet beståår och bekom till swaar, att honom åligger bewijsa befallningzman hafwa medellst muther och gåfwer honom depossiderat och constituerat Jacob Hansson till lähnsman, hwar uppå han sig förklaradhe och allenast angaff att befallningzman sielf i sin egen stugu sagdt, först för sin hustru och sedan för sigh, den 15 decembris 1679 om afftonen kommandhe ifrå tingzstugan, att Swän Biörsson i Gewåggh måtte wara een skälm som hafwer waritt i sommars till kyrckioherden i Brundfloodh vyrdig h:r Peder Langh och uthlofwatt willia gifwa sig 50 r.d. om han wille afskaffa Hans Ersson och hielpa Jacob Hansson till tiensten, hwar uppå befallningzman någott fått hafwer, mehra sadhe han sigh om dhe 50 r.d. intett hafwa att producera.

Hwartill befallningzman alldehles och protesstando nekadhe, och begärthe att sådan groff beskyllning om tagne muther uthi embethes affairer icke allenast förr på ett allmänt landzmöthe, uthan och nu inför rätten förwijter, och obtrudera söker, jämbwäl och påbyrda kallatt een ährligh karl een [*fol. 169r*] skällm, må blifwa recenterat och ijffrat.

Smöret anbelangandhe förgifwer Hans Ersson sigh eij annorlunda å landzmötett angifwitt än, då befallningzman nekadhe till ofwanbem:te 50 r.d. säija; hwar ähre dhe 6 m:k smör kombne, som hwar bondhe i tingelaget uthgiordt, ähre dhe icke komme till dhe 50 r.d. betahningh. Befallningzman spordhe om han af tingelaget war fullmechtig giordt efter smöret ransaka, då swaradhe Hans, jagh måste fuller där efter fråga emädan som iag är så handteratt. Befallningzman begärte det han må plichta såssom den som tigger sigh måhlsägandhe rätten, Hans Ersson föregaff sigh intet mehra där om hafwa att föredraga och allmogenn [?]

Befallningzman protesterade yterligare emoth Hans Erssons illistige och ogrundade påbyrdande att hafwa uthropatt Swän i Gewåg för een skällm, och om han det giordt och blefwe anklagatt kunde han ej undhkomma lagel. därföré plichta; anhållandes att det måtte tagas ad notam och obserwas, då Hans sadhe att bäst wore innehålla medh sådant wäsandhe kan skie något yppas.

Hans Erssonn insinuerade och een attest af d. 10 januarij 1679 gifwen af Jon Olufson i Lijen och Ingemar Andersson [*fol. 169v*] ibidem, lydandes att Jon Nathanaelson i Krångedh, Jon Essbiörsson i Kullsta, Pehr Jönsson i Håssiöö och Swän Biörsson i Gewåg hafwa d. 16 decembris 1679 rådgiordt att gifwa befallningzman 40 r.d:r att han skulle fördämpa och nedert[y]sta alla dhe fehl som allmogen och dhe ofwanbem:te giordt emot Kongl. M:tt a:o 1677, då fienden landet innehadhe, såssom och förtaga lähnsmans Hans Erssons onda upsåth och blifwa honom een gångh qwitt och uthi samma summa tillbudo berördhe pährsohner ehrläggia 10 r.d. till Hans Erssonn på det han skulle gifwa sigh tillfredz. Jon och Ingemar tillstodhe besagdhe skriffth och dhe andra tillstodhe medh Hans Ersson så aftahlatt wara att uthlåfwa till befallningzman och vice häradzhöfdingen Knuth Ingielsson bem:te peninger, då dhe höllo ransachningh efter ordre, om Aronis Thelaj förhållandhe den tijden dhe danske här i landet wore. Hans Erssonn bekändhe så aftahlatt vara, och sig det efter begäran för befallningzman kungiöra och fått till swar, aff befallningzmann, att det angår lijf och ähra, och det icke kunna giöra, men att uthlåfwatt wara 10 r.d. till Hans Ersson, nekadhe Jon Nathanaelson medh sina cammæratel till. Befallningzman protesterade emoth Hans Erssons grofwa tillmählo, däruthinnan Hans Ersson sadhe [*fol. 170r*] bäst wara att hålla inne medh sådannt.

Befallningzman oprächnadhe åthskillige omkästnadher som han för landet och tingelagett giordt och ingen refusion begärt och tagitt, och om än skönt han skulle fått något smör, så hadhe han det wähl förtient, och förmodar niuta Sweriges lagh till goda som een annan undersåtare som dicterer, att een rätt gifwen gåfwa är ett laga fångh, närwarandhe allmoge tillståår sig låfwatt och gifwitt befallningzman en tunna smör enär han i stugan höllt rächningh om tingelagetz utgiärder under krigztijden och medh krigz cammereraren Otter på dheras vägnar liquidera skulle, hwilcket och skedde medh Hans Erssons inrådandhe och nöije, hwar till Ersson icke neka kundhe.

Vota: Nämbden kom öfwerens att Hans Erichson intet kan befrijas att bötha 40 m:k för beskyllningen att tagitt 50 r.d. i muther för lähnsmans tiensten, och sedan i lijka måtto een tunna smöör i muther 40 m:k efter han det i ingen måtto kan och gitter bewijsa och emedan som det angår befallningzmans ämbethe, liggia i tweböther efter Kongl. executions stadgan, item för målsägandhe rättens liggiandhe bötha 3 m:k. Sidst för deth han befallningzman inför rätten beskyllte hafwa kallatt Swän i Gewåg en skällm och sig ej rätta wehlat, eller bewijsa kunnatt och [*fol. 170v*] där han hade deth giordt eller göra kunnatt, så hadhe fuller där på böther fölgdt, skall han och plichta 40 m:k.

Resolutio: Alldenstundh Hans Erichsson i Munsåker, hafwer offenteligen på landztinget som hölltz å Frössöhn den 26 februarij innewarandhe åhr 1681, beskyllt befallningzman wälbetrodde Jonas Flodin hafwa tagitt fembtijo r.d. i muthor jämbwähl och een tunna smör, och gitter det ej bewijsa; Alltså finner rätten skiähligdt; 1:mo) i krafft och förmågo af det 20 capit:t Tingmähla b. att saakfella Hans Ersson för hwardera vittnesmählet till 40 m:k och till föllie af Kongl. Maij:tz excutions stadga i gemehn gifwen anno 1669 och des 30 punct skohle bem:te böther fördubblas; 2:do) för det Hans Erichson på tingelagetz vägnar obedin och uthan fullmacht om något smör nu å extraordinarie tinget yrckiar och giort sig måhlsman före, plichte han efter det 29 capit. Kong. b. L.L. 3 m:k; 3:tio) skall han och efter det 20 capit. Tingmähla b. för det han obewijsligen påbyrdatt befallningzman hafwa kallatt Swän Biörson i Gewåg en skällm bötha 40 m:k. Sidst, hwadh rättegångz expenser vidhkommer, så dömmes Hans Ersson som succumberat och saken förloratt hafwer efter oprättat specification in alles

betahla sextijotwå d. 4 öre söllfwermt [fol. 171r] och ware befallningzmann till sin honeur och exis[t]imation alldehles olæderat.

Extraordinarie ting 11, 12 och 13 januari 1682

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 9, fol. 181r–189v, ÖLA.

Anno 1682 den 11, 12 och 13 januarij höltz extraordinarie tingh och ransakningh, effter hans excellens, herr general leutnantens och gouverneurens högwälborne h:r Jöran Sperlingz commission och ordre af den 8 decembris a:o 1681, emellan åthskillige af Ragunda tinglagh och Hans Erichson Håf i Munsåker, angående några förwiltelser, som dee honom skola påbyrdat hafwa. Närwarande effter högwälbem:te herres förordningh, uthhäradz nämbdemän ifrån Ångermanlandh, af Botha, Solleffta och Ramseelz gäldh. Nembligen:

Ifrån Botha

Nills Päderson i Torssa

Oluf Nillson i Arlom

Joon Hanson i Golfwa

Israel Mauritzson i Heriom

Ifrån Sälleffta

Peder Olufson i Skrom

Hans Jonson i Rösta

Jöns Henrichson i Grönwågh

Nills Larson i Sål

Rafwald Månson i Flodh

Ifrån Ramsehl

Nills Olufson i Grensiö

Oluf Erichson ib:m

Larss Pålson i Fanbyen

Parterne tillfrågades, om dee äre och wille wara nögd medh nämbdens förra eedh, eller äska dee den wijdare? Swarade medh een mund, att dee gärna medh deras aflagde och giorde eedh tilförende; äre tilfredz.

Länsmans Hans Erichsons närwarande wederparter kieste och uthkorade till sin fullmechtige i denne saak, tolfmannen Joon Nathanaelson i Krånge, och derföre tillfrågades han först, hurusom han och dee, äre kombne att författa och insinuera relationen om Hans Erichsons förhållande [fol. 181v] den tiden, dee danske a:o 1677 här i landet medh des krigzfålck, wore. Då Hans Erson begiärte, att alla dee som på honom klagat må opropas huilcket och skiedde, och nambnen under puncterne oplästes och wore allenast några bårtha dehls siuka och deels bortreste: williandes af dee närwarande, nembl. Swän i Gewågh, Joon Essbiörnson i Kullsta, Joon Nathanaelson i Krånge och Oluf Biörson på Åhsen, honom, ingifne relation öfwertyga eller i widrigt fall, undergå det straff som sådant meriterar och gaffz wid handen, effter förre tilfrågan, huru dee wore kombne till inlagde puncter emoot Hans Ersson nembl. att dee skole wara aff commissorial rätten som höltz å Frössöön in januariario a:o 1678, strängeligen pålagde, att tilsäija allmogen i tinglaget dhet dee skulle oppgifwa huruledes fienden kom till Gränninge bruuk och tillbaka igen, och dy då tilstädes warande relationen opsatte och underskrefwe. Hans Erichson inlade skriffitel. exception och förklarningh emooth dem, huilcket rätten togh i betänckiande och slöth dhet man skulle stricte lefwa effter ordre och inquirera nogast huru som dee opsatte puncter kunna bewijsas och beståes, och altså opplästes dee huar öfwer Hans Erichson så skriffitel. som muntel. sigh förklarade, nembl:

1. Hurusom quarter för danske krigsfolcket war bestält i Torssgårdh, men ländzman Hans Erichson mötte dem widh strömmen och bödh officererne till Munsåker hoos sigh huarest dee blefwo öfwer natten medh heela compagniet. Rp: att han så gått som allena swänsk war, mötte fienden neder wedh stranden, effter som des quarter Torssgårdh, är belägit ofwan för hans och skulle dee marchera genom åkrarna och kunde dy ejj annars giöra emedan alt stodh

fienden öppet, men hurusom tinglaget bodade fijenden dijth; och härberge för dem långt föruth bestälte, tahlar ingen om. Fullmächtigen föregaf att heela tinglaget [*fol. 182r*] war kallat till Råfsundh, i mehningh att tahl medh danske generalen om pardoun som då war reest till Frössöön och altså Hans Erichson tillijka med sikh och några andra gått till Gällöhn, een mijhl der ifrån, att tala med danske öfwersten Schultz som skiedde och finge altså låf att säkert gåå heem, då Hans Erichson begärte blifwa marchatenter och eij der till antogz. Hans Erichson tilstodh sikh för freden och säkerheet skull deth begära; men der till intet tillståndh fått, och ifrån länzmanstiensten blef satt (huilcket skedde förr än Gränninge bruuk blef brändt) och dy förmådde han sikh sedermera danske generalens zedell att få sittia på sitt hemman otilltalt, den han sade sikh eij wed handen hafwa.

2. Att Hans Erichson widh danske befallningzmans håldne sochnestämbna att optächna alla drängiar i tinglaget, framstigit och alla som funnes angifwer. *Resp:* att så wijdhä juthlänzman Joon Esbiörnson begynte nämbna några pojkar som till knechter intet duglige wore, tillstår han sikh dhem oppräckna och deels frijkalla, förnembbligast att hielpa dem som han wiste wore godha swänkska, och tienlige till kundskapzkarlar huar till Joon pekade och sadhe, wore dee pojkar så dugde dee intet till kundskapzkarlar: begynnandes Hans Erson på een ungh dräng i Böhle och altså af befallningsman pålagdt nambngifwa alla fullwuxne drängiar.

3. Om 3:die puncten angår intet länzman Hans Erichson, doch urgerade han, att dee kallat dee swänkska sine fijender som förklarades effter bookstafwens sammanhang, dee danskes fijender.

4. Enär danske capitein frågade allmogen om dee wille gåå medh till Fårs, emoth fijenden så hafwer han intett swaar fått, och Hans Erichson swarade sikh willia gåå medh, och andra gången, iagh skall wara een med dhe främste, och Hans Erichson uthwalde 10 stycken af Ragundz sochn, [*fol. 182v*] han war och ordsak att Swän i Gewågh togs med. *Rp:* att dee, till frågan intet suarade, war så gått som beiakat, dy dee dristade sikh det eij oppenbarligen giöra, för hans skull, som swänsk war. Tillstår sikh 2:ne gångor låfwat gåå medh, eftersom capitein med winckande honom der till brachte och fölgde till Fårs, och Gränninge bruuk, till att förekomma den misstancke som han för sin swågers Bengdt Dawidsons warande till Medelpad, förr än dee danske i tinglaget kommo. Joon tilstår att dee danske finge wetta dhet Bängdt warit till Medelpad och förmeente på kundskap, och dy befalte honom sättias i arrest och föras till högquarteret, men nekade sikh see capitenen åth honom wincka eller hördt någon det sagdt eij heller att Bengt af någon jämpnt fångslades.

5. Angår Hans Erichson intet.

6. Att Hans Erichson nambngifwit een karll i huar gård i Ragund sochn. *Rp:* att det war skiedt förr, som andre punchten förmår. Oluf Biörnson i Åsen berättade, det han det samma och i Fårs giorde, men Hans nekat och sade der wara två karlar af huar gårdh, huar emoot inwändes att enär proviant dijt föras skulle, kunde wäll så wara, Hans sade å sidstone slutit blifwa, att allenast een af huar gårdh skulle gåå med som och skiedde.

7. Att enär dee danske sade sikh willia gåå till Gränninge bruuk deth at ruinera, och allmogen i Fårs der till nekat, och sikh ursächtat, då skall Hans Erichson sagdt, sikh och Nills Olufson på Edhe allenast wara af swänkska blodh, och ingen af dhem der till neka utan sagt sikh willia gåå medh. *Rp:* tillstår sig sagdt till Nills Olufson, som nu döder är, acht på, wij gå medh och då capitein märchte deras samtahl, frågade han der effter, och af fruchtan till swaar bekom af Hans Erichson, wij gå med fast än här, är eij mehra [*fol. 183r*] än tuänne swänkska blodh, men aldrih i den tanckan och gifwen anledningh att bränna bruket; beropandes sikh på h:r generalens högwälborne h:r Carl Sparres examinerande och frijkallelse däruthinnan, som Hans Olufson och sahl. Nills Olufson på Edhe åhörde och Hans bewittna kan. Fullmächtigen sade nogh wara, att han tilstådt orden, ty tanckan och mehningen weth Gud bäst, och nu allenast sökes att öfwertyga och bewijsa så sagdt och tahlat wara.

8. Att Hans Erichson swarat Simson på Edhe, kommande ifrån bruket, då det opbrändt war, att een godh giärningh der medh wara giordh, och att half orth af huar man i Ångermanland gifwes derföre, enär fredh blifwer. Rp: warnade allenast Simson som sade een diefla giärningh med bruketz oppbrännande wara giordt, så att ingen skulle blifwa aff dee danske misstäncht, efftersom han då hade kundskap, att ett partie skulle komma ifrån lägret i Medelpad, hwar öfwer han gjorde sigh godh förhoppningh, men aldrig i någon wrångh mehningh som utthydes.

9. Enär dee danske förnummo att öfwerstl. Cruus war kommen till Fårs, begofwo dee sigh tillbaka åth Måhlsundz fäboderne, och Hans Erichson straxt om afftonen fölgdt effter, och förmådt dem tillbaka åth Krånge 1 ½ mijhl. Rp: tilstår sigh det giordt, i mehning att giöra deem säkre, som allenast wore 80 man och h:r Cruusen med 3 compagnier som lätteligen dem kunnat öfwerumpla och nederhugga. Joon berättar, att danske capitein welat hafwa Joon Nillson i Ammeren att rijda hästarna kring om siöön, och tillsäija Stuguboerne, att hafwa båtharne öster öfwer siöön. Då ländzman skall sagdt, intet får han gåå bortt, ty om wij i dagh träffa med fijenderne, så är han full karl. Sänder åstadh, sade han Pål Zachrisson, som een poijke är, och till intet annat dugher. Lendzmannen [fol. 183v] nekade aldeles där till, och föregaf att Joon Nillson tuert emoot \för/ sigh berättat, och wille honom gärna höra som bortrester war, beggie beropade sigh på honom.

10. Att Isach Ingemarson kom till Krånge och dee danske rådde gåå tillbaka som och skiedde; angår Hans Erichson intet, doch i den 10:de swarat, så wijda Isach dem der ifrå afrådde, wart Hans Erichsons förslagh om intet som i den 9:de omröres.

Den 12 dito.

Ländzman Hans Erichson tilspordes om han hafwer widh handen danske generalens påberopade zedell i den 1 puncten. Rp: att han den intet igenfunnit, och att Joon Essbiörnson kan intyga honom zedelen fått. Han sade sigh wäll då höra, säijas att Hans Erichson een frijzedell fått, men huru den lydde okunnigt; säijandes Oluf Biorson att befalt war honom sittia stilla i sin gårdh som andra swänske tillåtitt och befalt war, huar till Hans beiakade och sade sigh ej få wara stilla. Olof Biorson föregaf, att han wäll hade fått om han sielf welat, och att han sielf bödh sigh uth, huar till Hans fuller nekade.

Fullmächtigen beropade ytterl. sigh wara befallat af commissorial rätten att oppgifwa een sådan relation som giordh är, och i gåhr omtaltes, och att vice häradzhöfdingen Knuth Ingellson å nästföllliande laga tingh der effter, frågat, och å nyo pålagdt, och derföre icke aff någon argheet uthan effter order tilsammans trädde; williandes skaffa attester der öfwer. Hans Erichson kunde ej någon nembna som sedt, capitein åth sigh winckat och gifwit anledning att beiaka till att gå medh till Fårs; han sade att capitein befalte sigh gåå medh, fullmächtigen nekade dher till, och föregaf att så wijda honom effterlåtitt war, att [fol. 184r] sittia stilla på sin gårdh, så hade och ingen honom tilltalt, om han sigh ej sielf hade uthbuditt.

Joon Essbiörnson som då ländzman war, föregifwer att Hans Erichson intet blef befalt nambngifwa drängierne utan sielf tilbödh sigh, såsom och att han hoos dee danske mäst altidh war, heela tree dygn i sänder, och bättre än någon annan i tinglaget lydin, Hans Erichson uhrsächtade sigh som tilförne är förmält. Hans Erichson nekade sigh warit ordsaken, att Swän i Geewågh blef befalt att gå utföre, men tilstodh att han i Fårs badh och förmådde sigh löös att slippa gå till Gränninge bruuk. Hans Erichson tilstodh och sigh för sin suåger Bengdt caverat och emedan som han war till Fårs, skulle hans drångh Oloff Mårtenson hafwa uppseende medh honom, och derföre frijkallades Oloff att gåå till Fårss.

Oloff Biorson berättade att alt manskap i tinglaget blef wähl här i Ragunda först angifwit men efter som allenast een persohn af huar gård i Fårs beordrades till brukett, och dee andra skulle hålla wacht på bywägarne, utwalde Hans Erichson det bästa manskapet att gåå med till bruket, huilcket Hans intet wille tilstå och beropade sigh på förra förklarlingen, och Oluffz

wittnen wille intet stå wijdh sin skriff, där om Hans Erichson till sin exculpation och befrielse för beskyllningen i den 9:de puncten ingaf een attest af den 26 martij anno 1678 gifwen af Jacob Nillson på Åhsen och Joon Olufson i Lijen: lydandes, att dee öfwertalte Hans Erichson att reesa effter fijenden, på kundskap huilcka tilstode samma attest, och derföre tilspordes fullmechtigen om han uthan edhgångh wille troo den san wara, huar till han intet samtyckia wille, emedan som [fol. 184v] Joon Olufson altid spelat Hans Erichsons partie; altså aflade dee sin wittnesedh i parternes närwaru, och examinerades särskilt i deras absens.

Joon Olufson bekände att Jacob Nillson war af h:r öfwerst Cruus skickat ifrån Fårs att skaffa wiss kundskap om fienden war qwar i Ragund eller aldeles bortmarcherat och Jacob kom till sigh och badh föllia om samma ährende, att förnimma och kommande om afftonen för Michaelis dagh till prästegården, råkade allenast prästehustrun, och då sades baggarna wara quar, och wid dhett samma skälte hundarna, och dy badh hon dem achta sig undan, då dee under een sängh sigh giömbde, så länge baggarna woro inne i andra stufwan, och sedan begåfwo sigh tillbaka, dagen effter kom Jacob ifrån h:r öfwerstl. Cruusen om samma ährende, då han och honom fölgde och ingen bonde råkade, uthan Hans Erichson för huilcken dee bekände sitt ährende, och han låfwade der om beställa och genast ifrå prästegården begaf sigh, effter fienden och dee tillbaka igen, då h:r Cruusen i Lijen hoos honom war medh des krijgsfolck, och seent om afftonen blefwo dee åstadh skickat igen, och då een danske chiergiant med sina cambrater fast tagit, men Hans Erichson intet tillbaka kommit eij heller dagen effter, och altså af honom ingen kundskap fick, och kommande sidste gången heem war h:r Cruusen bortmarcherat.

Jacob Nillson bekände äfwen så wara tilgångit och allenast tillade att enär h:r Cruusen af danske chiergianten fick wijss kundskap, huru starck dee wore, drogh han sigh tillbaka neder till lägret i Bordsiö.

Hans Erichson insinuerade herr generalens högwälb:ne herr Carl Sparres attestatum af den 9 decemb. a:o 1678 [fol. 185r] till sin oskyldigheet, som lyder. 1:mo) att han sitt ämbete medh all hörsamheet och flijt förrättat den tijden han gouverneurade. 2:do) icke heller annat witterl. än att han sigh wid fiendens infall ährligen och troligen förhållit, och 3:tio) befrijat honom aldeles ingen ordsagak warit till det att Gränninge bruuk blef oppbrändt.

Simson Erson på Edhe een man öfwer 80 åhr gammall, tilspordes i anledningh af den 8:de puncten, om han tilstår den samma swarade ja, enär den oplästes, Hans Erichson sadhe sigh eij kunna sådant sigh påminna, och dy tilfrågades om han wille utan edhgångh med hans berättelse wara nögd. Han begiärte deth han må der på afläggia sin edh, det han och giorde och efftersom han illa tahla kunde medelst ett feehl i mundh, oplästes puncten för honom och han aldeles verbotim den tilstodh och besannade.

Bängdt Dafwidson som hafwer hijt fört stämningen bekänner sigh den tagit af Lars i Möösiö, som skiedde tree dagar för nyårsdaghen, och första natten legatt i Stugun, och derifrån kört med sin egen häst, till Krånghe, och der öfwer natten blifwit, och om nyårsdags mårگون till ländzman Hans Erichson lefwererat, han berättar sigh stämningen lämbna i Stugun men Joon Olufson som borde der medh fort, öfwertahlat sigh den föra efftersom ingen större häst der med wara skulle.

Hans Erichson tilstår sigh wähl i juhlhälgen höra att ransakningen skulle den 11:te företagas och dy häradzhöfdingen den 31 decemb:s der om tilskrifwit, uhrsächtandes sigh eij kunna lijkwäll begära sine wittnen quar som nyårsaffton bortreste och ingen lijkwähl äskades meera än Hans Olsson på Edhe som [fol. 185v] i den siuende puncten omröres.

Dato insinuerades 4 puncter emoot Hans Erson bestående af fölliande momenter. 1:mo) att enär h:r generalen h:r Carl Sparre reste genom tinglaget, till Frösöhn optogh Hans Erichson gård af Stuguns hålliggiande och lijkwäll sedan dhem twingat, att betahla omkostnaden till gästgifwaren Siman Erichson i Stugun. 2:do) sedan och uthpressat stoora gästningzpenningar

som han ej bewijsat giorde wara, och för een deel, af deras uthlagors penningar korttat. 3:to) hafwer han slagit 2:ne tolfmän nembl. Olof Biörson på Åhsen och Nills Larson i Swedie att Nills legat 14 dagar till sängs der af. 4:to) att Lijmannen i olaga tijdh fält een älgzkoo med 2:ne kalfwar, och Hans Ersson chronones saak nederlagdt och tystatt. Huar på Hans Erson sigh förklarade att han ingen giärd tagit som icke kan bewisas wara uthlewererat, när han får af deras inlagor copian och will gärna bewijsa sin oskyldigheet, nekar och så om gästningspenningarna, och bekänner fuller sigh slagit 2:ne tolfmen, men intet utan ordsagak och will det framdeez bewisa. Om älgdsdiuret föregifwer han att frambledne heijderijdaren Boo Larson togh älgzhuuden och han saken för sahl. befallningzman Daniel Bertillson angifwit, och bewist honom derföre förwitt wara å ordinarie tinget men sig undandragit och bracht saken till oppskåf.

Ländzman Hans Erichson incaminerade een skriffit af 16 puncter huar medh han wille bewijsa huru tillgångit war, under dee danskes härwarande i landet 1677, huilcka effter begäran oplästes. Huar emoot protesterades och föregifwes den wara osanfärdigh och medelst landetz åthnutne Kongl. Majj:ttz pardon och nåde i [fol. 186r] gemejn, för alla begångne exorbitantier i sidste feijgde, intet obligerade der till swara, dy förmanthes allmogen att dee sådan högh Kongl. nåde skulle rättel. betänckia, och wetta om sådant skulle framdeels hända och förelöpa, att dee aldrig måge tänckia sådan nådhe mehra att wederfahras, utan utan nåder afstraffade blifwa.

Så wijda caplan h:r Oluf Klockovius i Hans Erichsons 1 punct nembnes, och beskylles warit till dee danska, inlade han een beswär skriffit öfwer ländzman Hans Erichsons otijdige förhållande emoot sigh med skälzordh och åthhäfwor sedan han till länzmanstiensten kom: anhållandes att få niutha Kongl. Majj:ttz allernådigste hägn effter präste privilegiernes 22 punct, Hans Erichson begärte dilation efftersom han intet war i rättan tijdh stämbd, och så wijda saken intet hörde till denna extraordinarie ransakningh, förmantes parterne med huar andra i fredh lefwa, och där dee intet förlijkas kunna, å laga ordinarie tingh sin saak uthföra och agera.

Ländzman oppwiste een attest af åthskillige bönder gifwen, af innehåld att han sigh wähl i des ämbete förhållit, och att dee honom för intet hafwa att beskylla.

Dato insinuerades een skriffit om sex stycken finska soldather, som Hans Erichson beskylles hafwa låtit fasttagga och lefwerera till danske generalen, och fått 2 eller 3 skålpund toback derföre, och finnarna fördes till Närje, och ingen aff dhem sedan hördt. Ländzman föregifwer förr der öfwer sigh förklaratt både 1678 och 1679 som och befinnes. Joon Nathanaelson angaf och der hoos att medelst stort och hastigt sniöfall om hösten 1674 kunde han med sin granne Erich Johanson [fol. 186v] i Krånge intet komma till att nedertaga sina älgswåhnor, och om wåhren der effter där funnit een älg, och Hans Erichson sedan af dem skrämt 5 d:r sölf:rmint som skulle älggen i olaga tijdh wara fältt, och således nedertystatt. Han skall och i Gewågh ett älgdsdiur som i olaga tijdh skall wara fältt, nedertystatt och tagit penningar före, huar till Hans Erichson deez nekade och wille å laga ordinarie tingh sigh der öfwer förklara, och frågade om icke några diur förledne åhr fältes, då Joon Nathanaelson angaf, att först i martio a:o 1681 tree stycken älgdsdiur, af Torsgårdz Liens Pålhgårdz och Gissellgårdz männen iagades och skuttne blefwo. Jacob Hanson föregaf sigh det befallningsman oppenbaratt, och ej wetatt sådant skiutande wara förbuditt.

Jacob Hanson Bärgh söchte biståndh att niuta löönen för 2:ne åhr han effter h:r gouverneurens h:r Jacob Flemmingz fullmacht dateratt Niurunda den 10 januarij 1680, ländzmanstiensten i Hans Ersons ställe, förrättatt, helst emedan, som han den aldriigh affecterat, utan vocerat ifrå Nääs sochn och stoor kåstnad på booförning och ett ödes hemman användt, och utan löörens niutande, aldeles ruineratt. Ländzman Hans Erichson oppwiste landzcammererarens

h:r Bryniel Blanckz brief till befallningsman Flodin den 10 decembris a:o 1680, att Hans Erichson skulle niuta lönen, och den andra förnöija. Hans Erichson hafwer och å sidsta landztingh supplicerat at niuta lönen oafkårtat emedan han intet lagl. till någon swår saak, war bunden, men såsom i hans excell:s resolution på suppliquen intet der om något statuerat, eller remitterat att optagas och afhielpas, kan rätten sigh der med icke befatta uthan till hans excell:tz nådige omdömme lämbna. [fol. 187r]

Såsom ländzmannens Hans Erichsons wederparter genom sin fullmächtige nembdemannen Joon Nathanaelson i Krånge hafwa 1:mo) intygat, sigh icke af någhon ondsko och argheet relationen opsatt och ingifwit, uthan effter ordre, och der till med som förnembbligast är, 2:do) remonstrerat, att Hans Erichson hafwer tilstådt den 1, 2, 4, 7, 8 och 9 puncten, effter deras opsattz, fast än han dem annorledes uthtydt, och sigh explicerat, huar till och sedan kommer att den 3, 5 och 10 puncten icke Hans Erichson ansee, altså kan rätten icke finna skiäligt att påbyrda och dömma dem för någon obewijssligh beskyllningh deruthinnan, och länsmannens Hans Erichsons comporterande och förhållande der widh, lembnas effter ordre under hans excell:tz h:r general leutnantens och gouverneurens högwälborne h:r Jöran Sperlingz nåd- och höggunstige omdömme och resolution, och sedan huad anbelangar dee andre klagemåhler som emoot honom Hans Erichson angifne och moverade äre, remitteras till ordinarie tinget lagligen at utföras. Men huad rättegångs expensier widkommer hålles af wijssa skiähl rätt och säkrast wara, att parterne bestå och betahla halfparten huardera som in alles är femtijo åtta dahl:r silfwermynt.

Hustro Giertrud Swensdotter i Hårgård och Hellsjö sochn, oppwiste dato hans excell:z h:r general leutnantens och gouverneurens högwälborne h:r Jöran Sperlingz remiss daterat Degernäas den 7 decemb. 1682 [!] att optaga wid denne commission hennes klagomåhl emoot ländzmannen Hans Erichson, angående hennes [fol. 187v] hemman Hårgårdh, som ofogeligen skall wara bracht till ödhe, och det lagl. afhielpa. Altså företogs saken, och effter een attest af Kiehl Olufson i Byen, Joon Kielson i Kåhlgård, Swån Nillson i Tomasgård, Siul Erichson, Påhl Larson å Kyrckiobordet, Peder Olsson i Ansiöö och Siul Olsson i Ansiöö, daterat den 1 februarij anno 1680, lydandes först att hust. Giertrud a:o 1675 afsatte till chronan halfparten af korn och höö. Sedan blef hemmanet pro anno 1676 skrifwit för huusarm, då hon betalte des halfwa uthlagor. Anno 1677 blef halfparten af korn och höö för hemmanetz uthlagor tagit, och samma åhr af finske krijgsfolcket det lilla hon ägdte bortstulit. Anno 1678 emottogh Oluf Nillson hemmanet, och ännu dhet possiderar, och äfwen afsatte halfwa årswäxten. Anno 1679 fordrade han det till ödeshemman, derfor han har warit frij för all skiutz och gästningh, och annor sochtungha för samma åhr.

Pastoris mag. Salomonis Hofwerbärgz attest oppwistes att Oluf Nillson pro anno 1679 gjorde till chronan och prästen tolf skylar korn i tijonde af samma hemman. Ländzman förklarade sigh der öfwer således att attesten är alldeles rätt, och äfwen så med alla 5 ödeshemman i tinglaget skiedt, jembwähl och att Oluf Nillson bekom det på 3 åhrs frijheet, nembl. pro annis 1679, 1680 och 1681, rächnandes han hemmanet, 1675 warit ett åhr ödhe och 1677 för andra åhret och 1678 för det tredie, oachtadt ofwanskrefne skiähl och afgifft och att hemmanet intet jure till ödeshmåhl fallit: beropandes sigh på domhafwanden och befallningzman som der till consenterat, och lijkwähl wiste att halfwa årswäxten blef å tinget huart åhr wärderat, och att hemmanet a:o 1678 om hösten blef angifwit för aldeles ödhe och Oluf Nillson tillåtit det på frijheet opptaga; det änckian beskyller Hans Erichson [fol. 188r] före, och att han henne 1678 dreef der ifrån och insatte Oluf Nillson. Hans Erichson föregaf först att änckian intet förmådde dhet bruka och dy satt Oluf dijt, och sedan at befallningsman Flodin honom gifwit låf der till, änckian föregaf att åkren war merendeels oppkiörder och måkader då Oluf Nillson 1678 sigh inträngde, oansedt hon förra åhret medelst dyran tijdh ej war mächtig det alt såå och ingen i så måtto, hade der beställa, helst emedan det intet

chronan hemfallit war. Oluf Nillson war ej tilstades, sigh at förklara, och oppwijsa huru han är kommin der till, dy opskötz saken till hans ankombst i mårghon.

Den 13 dito.

Oluf Nillson incaminerade befallningsmans wäl:tt Jonas Flodins frijheetz breek på Hårgårdz hemman af 3 ½ tunneland pro annis 1679, 1680 och 1681, effter som dhet öde legatt a:o 1675, 1676, 1677 och 1678, de dato d. 14 decemb:s 1678, warandes ländzman Hans Ersson, Joon Esbiörnson i Kulsta och Peder Jönson i Håsiöö löfftesmän, hans excell:z h:r Jacob Flemmingh confirmerat samma frijheetz åhr, uti Brunflod den 12 februarij 1679. Men befallningsmannens uthgifne breek der å, icke effter wahnligheeten på tinget, verificerat. Oluff Nillson tilspordes om länss- och tolfmän effter praxin warit dijt och besichtigat, huus jord och stängsell medh all des häfdande och hägnat. Rp: att han wiste ingen i synnerheet der warit, utan Hans Erichson, Joon Essbiörson och Päder Jönson giordt elliest der om berättelse. Hans Erichson föregaf sigh ej annat minnas, än att attest med gäldsens signete der öfwer gafs, men ingen dijt för den ordsaken skull warit. Joon Esbiörson [fol. 188v] berättade och sigh ej till den ändan tijt warit, och att signetet allenast slogs under ödeslängden, effter Hans Erichsons berättningh.

Tillfrågades huilcken som då war sochneskriware? Hans Erichson suarade sigh då wara sochneskriware. Oluf Nillson tilstår sigh sådt a:o 1678 2 ½ tunna och att åkeren oppkört war, men af landhafra och rooth något förderfwat. Men hustru Giertrud föregifwer att han sådde tree tunlandz åker, wettandes ej om han på säden sparsam warit. Oluf berättade att ländzman sigh 1678 dijt förordnade, och sigh gifwit till chronan halfwa åhrswäxten nembl. 26 skylar 8 bandh korn, förutan hööet 32 *pund* à 1 öre s.m:tt och 1 ½ m:k humbla som Oluf löste till sigh.

Hans Erichson oppwiste h:r generalens h:r Carl Sparres breek af den 18 majj anno 1677, huarutinnan tillåtes antaga ödeshemman på halfwa grödan; menandes sigh wähl hafwa giordt deruthinnan, men hustru Giertrud protesterar dher emooth, och beskylte honom orättwijsligen med sigh handlat, efftersom hennes hemman intet war ödhe och chronan heemfallit: begärandes att odall rätten må henne och des barn icke effter orätt berättelse betagas: hoppandes att dhet höga öfwerheetenes willia aldrig är, således een fattigh änckia stängia och bringa ifrån sin rätt, som sin man i cronones krigstienst mistatt, huar igenom hemmanet fuller kom på något fall, men intet chronan heemfallit. Hans Erson föregaf at alt är passerat å laga tingh och om befallningsman wore tilstades wiste han wähl det uthgreda, men 1676 war det intet ödhe utan måtte wara misskriwit. Hans Erichson berättar att hust. Giertrudz granne som blefwe lijka med henne af finska krigsfolcket skiöflade, nötho effter h:r Jacob Flemmingz [fol. 189r] ordre förskoningh på halfwa 1677 åhrs uthlagor, men såsom hon afsatte halfwa grödan som ringa war, wille befallningsman henne halfwa uthlagorne intet bestå, som hade skiedt, om hon mächtig warit betala halfparten och grödan sielf behålla.

Anno 1674 brukade hennes man Carl Biörson hemmanet som war dragoun och samma åhr uthcommenderades.

Saaken togs i betänckiande och eenhälleligen af nämnden beslötz, att hustru Giertrud intet sin odalls- och skatträttigheet förlorat.

Aldenstund klarligen befinnes att hust. Giertrudh Swensdotters hemman, Hårgård be-nembd, Hellsjö sochn, bestående af tree och halfft tunneland skatt, icke genom ödesmåhl är Kongl. Maj:tt och chronan heemfallit, efftersom hon det effter mansens uthcommenderande anno 1675, brukade och tillätz gifwa halfwa grödan emoot uthlagorne. 2:do) Anno 1676 skrifwit för huusarm och halfwa uthlagor betalt, och 1677 halfwa grödan. I anledningh af då warandhe gouverneurens högwälborne h:r Carl Sparres permission den 18 majj anno 1677 som doch anseer allenast cronones pure ödeshemman, och 1678 äfuen så, af nu der warande åboo, Oluf Nillson brukatt och således icke tree åhr öde legat, och effter lagligit opbiudande chronan heemfallit; altså kan rätten icke annars giöra än till åhrklara hustru Giertrud Swänsdotter och des barn odaalzrätten till berörde hemman Hårgårdh. Men om des obefogade

procedere, som ländzmannen Hans Erichson [fol. 189v] föregifwer å lagha tingh lijkwäll wara giordt och passerat, som och deals af befallningsmans wäl:t Jonas Flodins uthgifwa tree åars frijheetz breef på besagde hemman Hårgårdh, är at see, kan rätten intet något sluuth giöra, förr än hans excellens h:r general leutnantens och gouverneurens höggunstige betänckiande och ordre der öfwer kan förmåhs, och befallningsman kan wara tilstædes, sigh der öfwer att förklahra.

Ting 29 och 30 maj 1682

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 9, fol. 232v–240r, ÖLA.

Anno 1682 den 29 och 30 maj höltz ordin. währtingh med allmogen af Ragunda tinglagh, närwarande befallningsman wälb:de Jonas Flodin och nämnden.

Oluf Biörson på Åsen	Joon Nathanaelson i Krånge
Håkan Person i Påhlgård	Erich Nillson i Lundh
Oluf Suänson på Åsen	Peder Olsson i Gewågh
Kiehl Torstenson i Gewågh	Nills Larsson i Swedie
Joon Olsson i Carlsgård	Jacob Månson i Hammarn
Peder Jönson i Håssiö	Nills Olufson i Opåsen

1. Dato påmintes om förr Kongl. placater och påbud och ibland andra om legojons stadgan och förrymbde soldaters oppenbarande och hindrande. [fol. 233r]

2. Dato kärade Dårdi Ifwarsdotter i Mergård och Lijden sochn i Indahls prästegäld uti Medelpad, till Kiehl Olsson i Byhn och Hålsiö [läs: Hällsiö] sochn om een silf:r kohsa som hennes fader Ifwar Carllson för 4 d. kopparmynt pantsatt som resterade på ett hästekiöp, doch kohsan till Anders Nillson i Wästanbäck lefrerat och ännu kohsan icke igenfått eller få kan, oachtadt besagde 4 d. ehriudas: bewijsandes eij mehra på kiöpet restera, med caplans h:r Oluf Adeni attestato af d. 13 majj 1670, lydandes att Ifwar Carllson på sitt yttersta ibland andra gjorde rächenskaper och antächningar, bekänt sigh eij mehra på hästekiöpet än 4 d. kopp:rm:tt wara skyldigh och då dee blifwa betahlte, så skulle koosan igentaghas som nu förwägras skall. Kiehl Olson föregifwer där å restera, 12 d. kopp:rm:tt emedan som köpslagat war icke om 32 d. uthan om 36 d. kopp:rm:t och allenast fått der å strax 9 d:r och sedan 15 dal:r k.m:tt, görandes tilhopa 24 d:r förebärandes sigh med sonen Erich Ifwarson köpslagatt och af honom dee 9 dal:r fått och tuå år der effter af fadren Ifwar dee 15 d. k.m:tt som skall skiett 1667, och 1668 war han till Ifwar om resten och bekom een sölf:r kohsa i pant, som han låfwat effter marcknaden deth åhret inlössa och som deth eij skiedde satte han henne hoos Anders i Lund emoot een bössa som på kiöp å 12 d. k.m:tt och prob togs, och efftersom hon oduglig war, togs hon tillbaka och Anders föregaf det kohsan stodh i behåld hoos Nills i Wästanbäck, och befans där stå för Anders gjäldh i Lundh, där hon ännu är, och Anders förlängst rest till Norie. Anders war 1 å 2 år hemma sedan det skiedde. Erich Ifwarson som köpslagat är i lijfuet och boende på Margården i Indahls sochn. [fol. 233v]

Så wijda att prijset och wärdet på hästen twistas och Erich Ifwarson i Margård, om honom med Kiehl Olsson i Byhn köpslagatt är i lijfwet och icke tilstædes; kan rätten intet definitive deruthinnan dömma förr än Erich Ifwarson tilstædes kommer och med Kiehl Olsson confronterer och agerer.

3. Kyrckioherden mag. Salomon Hofwerbärgh angaf huru som kyrckiowärden i Håssiö Peder Jönson i Håsiö by, är effter probstens mag. Zachariae Plantini sluthne rächningh d. 11 junij 1681 skyldigh till kyrckian 54 d. 9 $\frac{2}{3}$ öre s.m:tt och 3 tunnor 6 $\frac{5}{12}$ kanna korn: an-hållandes om des richtige clareringh. Päder Jonson tilstår fuller samma rächningh, men föregifuer sikh 9 $\frac{1}{2}$ tunna korn lämbnat af ordsak att han icke kunnat spannemåhlen så högdth uthbringa som opsatte prijs af æconimo sattes. Uthi bem:te 54 d. år 1678 åhrs tertial inrächnat, som till militien lefwerertes och pastor berättar och tilstår sikh derföre opburit betahlningh à 4 d. s.m:tt, dy giörs honom der å gått 6 d. 11 öre s.m:tt och af behåldne 9 $\frac{1}{2}$ tunna korn 1679 och 1680 åhrs tertial 3 tunnor 6 $\frac{5}{12}$ k:a, så blifuer behållit 6 tunnor 3 f:r $\frac{7}{12}$ kanna. Päder föregifwer sikh på een afsijdes orth boo och inga hästar hafft spannemåhlen uthföra, uthan gammalt korn effter sahl. pastoris Claudi låf uthlänt och gått nytt korn infordrat. Han tilstår dhet 1675 åhrs tertial lântes till militien och fått à 4 d:r s.m:tt tunnan som till wijnkiöp anlagde äre. Anno 1678 befans att uthskrifwit war, at alla som spannemåhl hade aflåtha skulle af chronan få 4 d. s.m:t tunnan, deth Peder intet observerat.

Såsom kyrckiowärden Peder Jönson i Håsiö icke haf:r [fol. 234r] effter æconimi satte prijs kyrckiones spannemåhl åhrligen bortsåldt och i synnerheet deth försummat a:o 1678 enär uthskrefs att Kongl. Maj:tt och cronan all till kiöps warande spannemåhl i landet, wille med 4 d. s.m:tt huario tunna opkiöpa och inlösa, utan den uthbårgat till åthskillige; altså pröfwar rätten billigt att Peder Jonson böör förnöija och betahla till kyrckian effter sluten rächningh, sedan som 1678 åhrs tertial som honom påförd är och kyrckian lijkwål niuttitt nembl. 6 d. 11 öre s.m:tt blifuer afdraghen som sikh belöper 47 d. 30 öre 16 th:r och i lijka måtto 1679 och 1680 åhrs behåldne tertial som är 3 tunnor 6 $\frac{5}{12}$ kanna korn kårtas och behålles af deth korn som i kyrckiones härberghe kan finnas, deth öfrige stände i hans frija disposition och söke han sine skuldenärer dhet bästa han kan och gitter.

4. Kyrckiowärden i Hållsiö Siul Erson i Ansiö tiltaltes i lijka måtto om resten effter probstens rächningh och hade intet att säija der emoth och så wijda 1678 åhrs tertial är honom i summan påfördt och des uthan aff cronan betalt, så giörs för 1 tun:a 2 f:r 5 $\frac{2}{5}$ k:r korn 5 d. 11 öre s.m:tt goda på ballancerade summa 19 d. 5 $\frac{2}{3}$ öre: warandes resten 13 d. 26: 16 s.m:tt som Siuhl böör till kyrckian betahla, tillijka med 2 tu:r 1 k:a korn på 1679 och 1680 åhrs resterande 3:tial. Ähr något mehra kohn inne, så förhythre han deth det bästa han kan, som icke kyrckiones intresse i acht tagitt.

5. Biörn Jonson i Gewågh föredrogh hurusom han närmare war till hemmanet i Gewågh som Kiehl Torstenson åboor än han, effter åtskillige ingifne [fol. 234v] skåhl som berättas öfwer 15 åhr wara skiedt, förr än landet kom senast under Sweriges devotion. Kiehl Torstenson op-wijste een dom af den 15 julij a:o 1646, af innehoud att Måns Jonson skulle gården aftrådha och lämbna till Tårsten Nillson, som ägde gården (och medelst giorde edh under Swea Rijkets crona den under norskes regementet förbrött och afstå måtte) till föllie af Hennes Maj:tt Dråtning Christina resolution däch skulle Tårsten åthergifua till Måns uthlagde 10 r.d. böxle-penningar och för åboet betala 18 r.d, huar med rätten måtte sistera.

6. Biörn Jonson tiltalte och Kiehl Tårstenson om fyra målingar jord, som hans fadersyster Ingrid Biörsd:r ärfde uthur hemmanet och gaf sikh till sytning hoos Måns Jonson som Kiehl Torstensons fadershemman åbodde een tijdh och då lades besagde 4 mål:r och Bubackz ängie under des hemman ifrå rätta odalsgården: begärandes Biörn få deth samma under förra hemman och gård. Kiehl kunde ej neka att icke 4 mål. ifrå Biörsgården med Ingrid till hans wore kombne: föregifwandes sikh wara der om för några åhr sedan förlijchte nembl, för huar målingh gifua 1 d. 28 öre s.m:tt och där hoos att Biörn intet där med wille sedan wara benögd

utan prætenderat heela hemmanet, och sedermera så stådt, eij heller något där å betalt. Deth bewittnades wara discourerat men till ingen effect och sluth kommit.

Emådan som ifrån Biörn Jonsons hemman i Gewågh medelst hans faders system Ingrid Biörsdotters 4 målingar arfiord i samma hemman [fol. 235r] och Bubackz ängiet och des lämbnande till syttningslöön till Måns Jonson som Kiehl Torstensons hemman i Gewågh bebodde kombne äre, altfördenskull i krafft och förmågho af Kongl. Maj:ttz allernådigste jorde placat a:o 1677 dömmes berörde 4 målingar förståendes halfparten i säde och halfft i träde med Bubackz ängiet undan Kiehl Torstensons hemman utan lössn till sin rätta bohlstädhe som är Biörn Jonsons hemman i Gewågh.

7. Befallningsman Flodin angaf hurusom Bengt Dafwidson förledne winther ifrån Norie een hoop olåfl:t tobaak hijt med sikh bracht och deth föryttrat, och altså effter h:r öfwerst Ulfsparrs påminne låtit der efter ransaka och förordsakat beläggia honom medh arrest till sakzens uthförande. Bengt föregifwer sikh allenast några skålpund till resetobaak med sikh haft af dhet som i Trundhem, enär staden afbran, fördärfwat blef. Honom förwittes till een ångermanlänningh ett *pund* såldt som medelst des oduglighet dhet sänt tillbaka. Han berättar det eij mehra warit än 8 skålpund, dhem han sedan bortgifwit. Frågades om han icke i Stufwun tobaak försåldt. Rp: nej utan till Oluf Jonsons hustru 2 alnar för natthärberge gifwit och till Tårp Lasse i Mösiö een aln. Jacob Hanson berättade dhet Ångerman bekant deth wara $1/2$ *pund* huar till Bengt eij nekade, säjandes om det intet så nogha wägdas och kan wäll warit halfft lisspundh.

Såsom Bengt Davidson intet kan öfuertygas mera toback ifrån Norie hijt i landet med sikh bracht än till 10 skålpund odugligitt och eij heller det försåldt uthan till förtäringh och förähringh åth sina bekante [fol. 235v] lämbnat, altså blifuer han effter den 12 puncten i Kongl. Maj:ttz renoverade tobakz placat saker till otta dal. s.m:tt.

8. Hustru Ingiel J[o]nsdotter i Upåsen och Fårs sochn besuärade sikh öfuer Pedher Jonson i Edhe och Forss sochn, för deth han henne uthropat och sagt sikh olåfligit omgängie med henne haft som doch aldrih warit: begärandes det han må derföre lagl. plichta. Peder Jonson tilstår sikh med henne åtskillige gångor otucht, under ächtenskaps låfwen bedrifwitt: beropandes sikh på hust. Ingiels suärmoder hust. Anna Jonsdotter och hust. Malin Ersdätter, boende i samma gård, huilcka examinerades och nekade aldeles sedt dem något olåfligit omgängie haft utan en gångh legat i sängh med henne i sitt och annat folckz närwaru om liuse daghen. Men hustru Ingiell nekar aldeles där till, hust. Anna hafwer altid med sonahustrun warit stridigh och præsummeres om hon någon wettskap om deras omgängie haft, så hade hon wäll haft sinne deth uthsäija.

Aldenstund Peder Jonson i Ede och Forss sochn hafuer uthropat och sagdt sikh med hustru Ingiell Jonsdotter i Opåsen olofligit omgängie haft och nu inför rätten det påstår och eij gitter med skähl och wittnen bewijsa; altderföre blifuer hans saak effter det 20 cap:t Tingmåla balcken för wittesmähl 40 m:k och hust. Ingiell i det måhlet frij och otiltalt.

9. Peder Erson i Opåsen angaf hurusom hans systeman Nills Olufson uti sine omyndige år hafwer häfdatt sitt faders hemman i Opåsen: begärandes nu dhet tilträdha; Nills Olsson föregaf allenast sikh deth i 25 år wäll häfdatt och ett tunland åker opprestatt [fol. 236r] och gården wäll bebygd: anhållandes få suågeren Pedher uthlösa. Arftagarne ähre nembl. Peder Erson, Nills Olsons hust. Kerstin Ersdotter, hustru Märirt och Barbru.

Såsom Peder Erichson med sine tränne systrar Kerstin, Märirt och Barbru Erichsdöttrar äre till faders hemmanet i Upåsen byrdige och han een broders lått och största arfdehl där uti är rådande; altså till hörsampt föllie aff Kongl. Maj:tz nådigste resolution gifuen a:o 1680 samptl. rijchzens allmoghe och des 30:de punct tillåthes Peder Ersson uthlösa effter mähis

manna ordom sine trænne systrars andehlar i dheras faders hemman och träder fördenskul suågeren Nills Olsson wid nästkommande laga fahrdagh där ifrå emoth uthlössning och Peder Erson antager hemmanet.

10. Nillss Olufson i Böhle kärade till Oluf Staphanson ib:m om 18 d. kopp.m:tt som äre länte, och ett laxfiskie eller warp Wånsehl ben:d derföre pantsatt och brukat 14 à 15 åår, och enär Oluff inlöste och köpte hemmanet af capitein Michell Planting welat fiskie under gården hafwa som förwägrades, doch utan lössn, sedan i 3 åår under hemmanet brukat och intet will bem:te 18 d. betahla. Oluf Staphanson opwijste ett laga fångs breef på Nills Olssons hemman i Böhle af 3 tunland de dato d. 14 decembris 1678, köpt för siuttijo r.d:r à 6 m:k s.m:tt, huar under Wåhnsels fijskie af ålder lydt och legatt hafwer och dy tilträdt fiskiet och intet deth inlösa will.

Emådan som Wånsehls laxewarp hörer och lyder [*fol. 236v*] under Oluf Staphansons hemman i Böhle, det han lagl. possiderer och besitter; altfördenskull effter Kongl. Maj:ttz jordeplacat behåller han deth under gamla och rätta bohlståde uthan lössn och förnöijning och dee som penningar der å länt ware dem förlustige forståendes dhem som laxewarpet i underpant hafft.

11. Swån Biörson i Gewågh angaf hurusom undan hans hemman een jordelått är gifwen till Seelstufwu [=Stuguns] kyrckia och Joon Anderson i Gewågh åhrligen den brukat för säx öre s.m:tz afgifft till kyrckian och Swån förmenar sigh wara närmare där till, undan huars hemman jorden är kommen: bewijsandes af höfwitzmannens Peder Carlsons breef a:o domini 1471, dominica sexagesima, att dee jordelåtter i wästeste Hysia går 1 skind för 7 *skilling* och Diupwågh 1/2 skind i nordaste gården, äre gifne till Seelstufwu kyrckia af erchiebiskop Jacob i Ubsala och dy hafwer höfwitzman på konungens wagnar tilgifwit skatten på berörde jordeparter under Seelstuffwan. Joon Anderson inwänder och föregifwer det sin fader och faderfader bemelte jord innehafft och åhrligen till Seel- eller Stufwukyrckian giordt taxa hafuer och den 1648 böxlat för een r.d:r. Deth intygades att Suån åboer den wästre gården och den nordestes åghor possiderer han och föruthan half måling åker och een steenbacka som Joon hafwer och föregifwes wara dijtbytt, det Joon sägher sigh ej minnas. Swån berättar att Jons faarfahr 1602 bem:te jord antogh emoot åhrlig afgifft till kyrckian. Effter gamla mäns sagu är kyrckioiorden kommen ifrå nordeste [*fol. 237r*] gården som kallas öfwergårdzjorden än i dagh.

Såsom intygat och bewist är att Seelstufwu kyrckeiorde är kommen ifrå nordeste gården i Gewågh som Suån Biörson under wästergården possiderer och ånnu kallas öfwergårdziorden; huarföre pröfwes skåligt att Swån Biörson under huilckens gård deth lydt och legatt, skall wara befogatt effter lagha fahrdagh berörde Seelstufwu kyrckiojorde tilträda och till kyrckian sin rättigheet der af göra och Joon Anderson sedan intet der medh sigh skall befatta.

12. Joon Essbiörnson i Kullsta angaf hurusom han är förmyndare för Nills Ersons i Byhn dåtters Mårittz barn som ägde 2/7 i halfwa hemmanet som Kiehl Olsson beboor i Byhn och heela hemmanet består af 2 5/6 tunland och dee intet för sin andehl niuttit, huaremoth Kiehl Olsson oppwiste bytheslängden af den 28 septembris 1665 effter sahl. Nills Ersson som uthwijser dhet Nills Ersson till åthskillige warit skyldigh, 31 r.d. à 6 m:k s.m:tt och heela gården wårderat för 50 r.d:r, emedan som jorden war mycket waanbrukat och i trögh lägde, och des uthan till h:r Oluf Claudi för Nills Ersons skuldh betalt 10 d. 27 öre kopp.m:tt effter quittens den 8 februarij 1668, såsom och 1 dal. 28 öre för Oluf Månson i Nohlsjö på giorde dråp som af Byn lefwereras skulle. Item till Hållsiö kyrckia på Nills Erssons wagnar 7 d:r 22 öre k.m:tt och 1 tunna korn till tree dal. s.m:tt oppå dee 31 r.d:r är betalt till Jöns i Håfsiö 10 r.d:r och Ingebråcht i Bräckie 1 r.d. som i Jönses quittens af den 13 maij 1681 inbegrijpes. [*fol. 237v*]

Aldenstund Nills Erichsons datters hust. Märnitz barn icke äre arffalne i sin mohrfaders halfwa hemman i Byhn mehra än 2/7 deklar och af bytheslängden af den 28 septembris 1665 effter Nills Ersson befinnes honom till åthskillige warit skyldigh 31 r.d. à 6 m:k s.m:tt, som dehls af Kiehl Olsson är betalt och des uthan till sahl. kyrckioherden h:r Oluf Claesson 10 d. 22 öre k.m:tt och 1 dal. 28 öre dito mynt som för ett dråp borde betahlas som quittens af den 8:de februarij 1668 uthwijsar. Sedan är och af Kiehl Olsson till Hällsiö kyrckia som Nills Ersson skyldig warit lefwererat 7 d. 22 öre k.m:tt och 1 tunna korn effter quittens den 11 octobris 1681 och halfwa hemmanet icke högre wärderatt än för 25 r.d. och altså skulden högre än arfwelåttan i hemmanet; huarföre kunna hust. Märnitz barn intet prætendera någon uthlössningzrätt, doch deras byrdzrätt förbehållen, så därutinnan som i den andra halfwa gården, emedan som Kiehl Olsson intet där med lagl. procederat hafwer.

13. Allmogen af Ragunda och Kiähla sochnerne påmintes effter uthgångne ordres att contribuera till Fårss afbrände prästegårdz bebyggiande och icke längre draga sigh undan, på det ehrewyrdige pastor icke må förordsakas wijdare sigh öfwer dhem deruthinnan beswära, och beslötho omsijder altså eenhälleligen att största deelen intet kunna medelst afsijdes heemwijst och boställen något arbete der i prästegården göra uthan till understödh och hielp willia dee contribuera och ärläggia till des bebyggnad åtta öre s.m:tt af huar röök och sedan med wijdare hielp [fol. 238r] däruthinnan wara förskonte helst och emedan som dhe sine huus bygningar wed hufwud kyrckian i des prästegårdh hafwa och wed macht hålla moste och dee som närmast boende äre, stånde fritt att framföra timber för sin bewilliade andeel.

14. Joon Jonson i Torsgårdh presenterat een laghbuden och laghstånden köpeskrifft på Torsgårdén aff 1 11/18 tunland af Rasmus Pederson i Wästeråhsen och hans medarfwa för 36 r.d. som skiedde den 1 junij 1679 och dy bewilliades honom der å fasta och doombreef och chronones 2/3 tunland förbehållit.

15. Gulich Päderson i Lund och Hällsiö sochn opbiuder tredie gången Lundgården 2 3/4 tunland som h:r Hans Bröms åbodt och sålt till Nills Erichson för 460 dal. k.m:tt och han till Gulich för samma penningar oklandratt.

16. Dato aftaltes och beslötz af nämbdén och närwarande allmoghen att Ragunda tinglagh skall i ett för allt för Råfsundz tinglags giorde skiutz och uthstådde omkostnader med durchmarcher och hålliggiande ifrå februarij månad a:o 1680 till datum, till dem gifwa och förnöija med 140 dal. s.m:tt, forståendes något der å nu strax betahla och deth öfrige innom nyåhret nästkommande 1683, i penningar och wärde ehrläggia. Sedan aftaltes om hålliggiande detta åhret i Råfsund, att Joon Olufson i Carlsgården för Kiählaboerne [fol. 238v] och Anders Nillson i Wästanbäck på Ragundz och Forss sochnars wägnar, skole forderligen och strax efter Pinges hällgen infinna sigh uthi Råfsundh ock medh allmogen dersammastädes där om accordera och huad som förafskiedat blifwer hålla och fullgiöra.

17. Effter angifwandet på extraordinarie tinget den 12 januarij innewarande åhr, tiltaltes Pedher Jonson i Torsgård, Joon Olufson i Lijen, Ingemar Anderson ib:m, Swän Päderson i Påhlgård, Håkan Pehrson ib:m, Peder Jonson i Gisslegården och Henrich Björson ib:m, för dhet dee först i martio förledne åhr 1681, tree stycken älgdsdiur iagatt och skuttit hafwa.

Ländzman Hans Erichson betygade dhet skiee den 3 martij 1681. Alla tillstå sigh, således een älgkoo och två st. kalfwar af förra åhret skuttit, men Henrich är icke tilstades och nu boende i Lijth sochn. Föregifwandes dee närwarande sigh ej kunnat påminna den tijdhen wara förbudit med bössar fälla älgdsdiur, huar emoot opwijstes sahl. gouwerneurens hög-wälbohrne greffwe Johan Oxenstiernas förbudh af den 1 martij 1661. Generalens och gouwer-

neurens h:r Carl Sparres och gouverneurens h:r Jacob Flemmings confirmation der å af den 17 decembris 1675 och 13 decemb. a:o 1677, att ingen skulle fördrista sigh fångha älgdiur med bössar uthan med grafwar och gillder. Huar om, oppå Hans Kongl. Maj:ttz vår allernådigste konungs och herres äntelige resolution d. 16 martij a:o 1681 är fölgdh, som wid högdt straff iagande och skiutande förbiuder.

Ändoch Peder Jonson i Torssgård, Joon Olufson och Ingemar Anderson i Lijen, Swän Pederson och Håkan Person [fol. 239r] i Påhlsgård, Pedher Jonson och Henrich Biörson i Gisslegården hafwa emoth högwälborne h:r gouverneurers resolutioner af den 1 martij 1661 d. 17 decembris 1675 och den 13 decembris a:o 1677 med bössor förledne åhr, i begynnelsen aff martij månadt fält een älgskoo och två stycken åhrs gamble kalfwar och Kongl. Maj:tz allernådigste resolution af den 16 martij 1681 förbiuder alt jagande med hundar, och skiutande effter elgsdiur wid högdt straff tilgiörande. Så hafwer rätten lijkwall pröfwat skiäligdt, i anseendhe där af, att högstbemelte Kongl. Maj:ttz resolution sedan som gärningen åhr giordh icke allenast är gifwen och publicerat uthan och att straffet och delictum icke däruthinnan determinerat åhr, at ophöra med definitif dom där uthi, till des högl. Kongl. håfrättens nådh och höggunstige förklaringsh och gåttfinnande där öfwer kan förmås.

18. Ländzman Hans Erichson påmintes hurusom å extraordinarie tinget den 11, 12 och 13 januarij innewarande åhr åtskillige exorbitantier och förseelser honom påbyrdades, huilcka dehls differerades till ordinarie tinget, och hans excellens h:r gouverneuren den 15 februarij sidstleden iembwähl resolverat att alla oafhulpne klagemåhler och twistigheete emot honom Hans Ericksson skohle lagligen afhielpas, huar oppå han sigh således förklarade och exciperade emoot nämbdhen: rächnandes och hållandes dem alla, medelst förra actioner för sina afwundzmän och dy under dhem eij kan comparera.

Honom förehöltz det berörde actioner heela nämbdhen icke anginge och att dee under owald rätt ransakade och tinglagetz nämbdemän edhsworne åhre [fol. 239v] och förmodeligen sin edzpflicht lära som nogast i acht tagha: wettandes där hoos, hurusom han med uthhäradz nämbd och des afbetahlande tilförne är beswärat och blåttat, men alt oachtadt wille han sigh intet rätta, huarföre begärtes dhett befallningsman wille sitt ämbethe lijkmatigt iustitiens rätta och obehindrade låpp befordra, huar oppå han förklarade sigh näst admonition till ländzman att här in prima instantia står eij mehra till giöra, uthan will högl. Kongl. håfrättens nådige assistence och resolution där öfwer sökia och förmå, då Hans Ersson sadhe sigh i alt fall kunna saken under nämbdhen lämbna och betroo och nämbdhen hölt det betänckeligitt efftersom dee een gångh publice wore wrächte och jäfwade, huar med sisterades.

19. Ländzman Hans Erson saakfält till böther och expensier 141 d. 28 öre s.m:tt, huar oppå är till halfwa nämbdhen ifrå Medelpad lefwererat 21 d. s.m:tt och uthwärderade löössöhren för 66 d. 3: 4: , hwar å eij wärderingsh begärtes och tillätz och där till uthwalde Hans Ersson fölliande personer nembl. Oluff Biörson på Åhsen, Erich Nillson i Lundh och Joon Olson i Carlsgård som tillijka medh sochneskriwaren Oluf Olsson pålades denne daghen det efterkomma och för den öfrige resten nembl. 52 d. 22 öre s.m:tt lät befallningsman Flodin Hans Ersons hemman i Munsåker opbiuda Kongl. Maj:tt och cronan till försächtringh och betahlningh.

20. Kiehl Olufson i Byhn och Hällsiö sochn opbiuder [fol. 240r] andra gången halfwa gården i Byhn, som han hafwer kiöpt aff Nills Olsson i Flygge och Lijdens sochn uthi Medellpadh, för 16 r.d. à sex m:k s.m:tt den 24 septemb. 1679 och ingen där oppå inspråk och klander giorde.

Ting 6, 7 och 8 november 1682

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 9, fol. 247v–260v, ÖLA.

Anno 1682 den 6, 7 och 8 novembris höltz laga tingh med allmogen af Ragunda tinglagh närwarande befallningsman wälb:d Jonas Flodin och nämnden.

Oluf Biörson på Åhsen	Joon Nathanaelson i Krånge
Håkan Pederson i Påhlgård	Oluf Suänson på Åhsen
Pedher Olufson i Gewåggh	Kiehl Torstenson i Gewåg
Joon Olufson i Carlsgård	Jacob Månson på Hammaren
Peder Jönson i Håssiöö	Nills Olufson i Opåhsen
Nills Larson i Swedie	Erich Nillson i Lundh

1. Dato publicerades Kongl. Maj:ttz wår allernådigste [*fol. 248r*] Konungs och Herres ordningar nembl. 1) Duels placatet. 2) Om jägerije staten. 3) Skogsordningen. 4) H:r gouverneurens excell:tz ordre om cronones allmänningar och deras lagha skildnader ifrå bohlbyarnes äghor.

2. Om allmänningarne effterfrågades och ransakades som nogast och eenhælleligen intygades att alla chronones allmänningar och tillhörighe parcker äre 1666 afradzlagde och huart och ett med specificerade råmärcken in till Ångermanlandz och Medellpadz landzrå, och föregifwa att deras gamble böxlebreef som utförligen wijsa alla skildnader blefwe 1666 af commissarierne emottagne och ännu icke restituerade, förutan Kiättsiö landett som kommer 1683 i full skatt och röök.

3. Dato skuldgafs Joon Ingemarson i Lijen hafwa besåfwit kånnan Märitt Andersdotter ifrå Fårs sochn och Uthanedh och aflat barn tilsammans, som tillförne för nije åhr sedan med Peder Jonson i Lijen hafft barn i lönskalägher, huilcka bägge tillstodo gärningen, och böthe altså Joon Ingemarson effter gamble praxin 3 m:k, och kånkans Märittz straff [*fördubblas*] effter Kongl. resolution och blifuer 40 m:k.

4. Sammaledes förestältes Nillss Erson i Lund och Hällsiö sochn som häfdatt Karin Olsdåtter född i Medelpadh, Tårp sochn och Åhlstad by, och warit [*fol. 248v*] gifft med Joon Jonson som till båtzman i Stödhe uthlegd war och 1676 dödde på flåtten, det Gulle Päderson i Lund, som i Stöde födder åhr, bewittnade. Bägge bekånna lägersmählet, och såsom bäggie äre ogiffte och eij förr med sådan synd beträdde; dy blifwer Nills Ersons saak 40 m:k, och kånnan Karins 20 m:k.

5. Ländzman Hans Erson angaf hurusom Larss Siulson och Isaac Nillson i Näset om Michaelis affton slagit huar andra och Lars slagit Isach först. Joon Anderson i Gewåggh som länsman taghit med sigh, att syna Isaac, intygade att Isach war på bäggie kinbeen med alla fingren å handen rifwin och klöster och syntes förnembligast och bäst effter 2:ne fingher på huardera sijdan, och Lars fått een blånat eller pust på högra kinbeenet, och Hans Rasmuson i Wåsteråhsen dem åthskilt, huar till Larss och Isaach eij neka kunde.

Såsom Lars Siulson befinnes hafwa slagit Isac Nilson twånne små blodsåår på huardera kinbehnet så blifwer hans saak effter dhet 10:de cap. Såräm. b:n med willia L.L. för huardera 3 m:k som gör 12 m:k, och Isaac hafwer gifwit Lars Siulson een pust och derföre plichtar han effter deth 13 cap. i berörde balck 3 m:k.

6. Danill Olson på Åhsen kärade till Hans Rasmusons hustru, Kerstin Erssdotter på Åsen och hans dåtter [*fol. 249r*] Britha för skiälsordh. Hustru Kerstin åhr icke tillstädes och mannen kan

eij wijsa hennes lagha förfall, dy plichtar hon för olydno med 3 m:k och dättren Britha tiänar i Sundzwald och icke stämbder och dy saaklöös.

7. Oluf Erson i Ubergh ifrå Sidensiö sochn i Ångermanland hafwer låtit stämbna Kahrin Olufsdåtter ifrå Stugan för tyfwerie. Modren hustru Anna uhrsächtar henne eij till tinget komma kunnat efftersom hon sielf och stämbder är i een annan saak och intet quinfolck hemma att sytha booskapen, som intygades sant wara och dy kan hon för olydno eij saakfällas, och mycket mindre saken företaghas.

8. Ländzman angaf hurusom Anders Person och Suän Pålson i Håssiöö hafwa hafft slagsmåhl sin emillan och huar annan illa hanteratt och effter undersökiande befinds det wara skiedt hoos Joon Olsson i Håsiö uti des barnsööl, honom närwarande \med/brodren Peder Olsson och Anders Anderson ib:m som är med Anders Person i skyldskap till andra och 3:die ledh och derföre aflade Joon Olson sin wittneseedh å book och sedan bekände som föllier.

Att Anders och Suän wore hoos sikh i barnsöhl och att Anders såth ofwan för bordet och skahr tänderne tilsammans, då Suän honom frågatt om han deth gjorde för sikh och fått till swahr: räckiandes sikh öfwer bordet, emoth Swän, slå migh dhett [fol. 249v] fanen tager digh, och andre gången, slå mig deth fanen far i fittan på digh, och der med slogh Suän effter honom, wettandes Joon eij om och huem deth träffade, och Anders altså språngh öfwer bordet och kom med Suän tilsammans, och strax blefwe af quinfolcken åthskilde så att dhe eij kommo een gångh till gålfwett, och mycket mindre till något fullkombligitt slagsmåhl, och syntes strax att Suän på det fierde finghret på högre handen war bittin. Där med hades Anders heem, meera wiste Joon Olsson där uthinnan intet berätta.

Anders Anderson effter alfwarsam förmaningh, bekände sikh höra Anders Pederson uthan något föregångit samtahl, bedia Swän slå sikh deth fahnen skulle tagha honom, deth han gjorde men hinte eij stoort, dåch träffade ljetet wedh eena öhrat, huar med Anders språngh öfwer bordet till Swän, som honom emottogh och blef bittin på wänstra tummels finghret ofwanför nagellen så att deth blödde, och där med blefwo dee åthskilde och Anders hades heem först och Suän sedhan.

Parterne inkallades och befans att Anders een gångh tillförne bittit Suän i wänstre tummen, huaröfwer dhe äre förljichte och skiedt för 3 å 4 år sedan, men nu senare gången i 4:de fingret på högre handen, huar aff nagellen är gången och ärret synes. Anders säger sikh wäll fåå två öhrfijhlar men eij kan bewijsa någon blånad el:r blodwijthe. [fol. 250r]

Såsom Anders Pederson hafwer bijtitt Swän Pålson i tummen så att nagellen afbålnatt och ärret synes, så warder hans saak derföre effter 10:de cap. Såråmåhl balcken landzlagen med willia 6 m:k, och Suän Pålson, effter 13:de capitletz sluth i samma balck, frijkallat.

9. Pastor mag. Salomon Hofwerbärgh angaf hurusom han effter pastoris h:r Carl Alstadi begäran, som af Råfsundz gälld fullmyndigh warit opbära och infordra dee jänckningspenningar som Ragund till Råfsundz tinglagh för uthstådde skiutzningar sikh obligerat betahla, nembl. 2 3/8 dal. s.m:tt af huar rök, och skall restera ännu der på för Torssgård som Joon Olsson i Carlsgård, 1678 och 1679 åbodde. Joon exciperade således att dee penningar eij borde uthgå allena för 1679 och att han till Bengt i Sund lefwererat 6 d. k.m:tt, doch befans att dee lefrerte 6 d. angå intet bem:te iänckningh, uthan för särdeles skiutzningh med rytteriet åth Medellpadh. Befallningsman med nämnden wiste berätta att Råfsundz fordran härflyter deels af förra åhrens uthstådde beswähr, men merndehts för 1679, huar af oundwijkeligen föllier att Joon Olson som Torsgård 1678 och 1679 brukatt, skall uthan uppehåld besagde twistige 2 3/8 d:r s.m:tt betahla.

10. Fäldtwäbell Petter Kruuskopp föredrogh, hurusom till capiteins manhafftig Joachim Dadens [fol. 250v] compagnietz rests betalningh af 1679 åhrs uthlagor uthi tinglaget till 364 d. s.m:tt förledne år 1681 assignerades, dem han fuller bekommit men måst medh egen kåstnad dhem till Råfsund föra: begärandes refusion derföre. Allmogen exciperade där emoth således att dee honom effter Kongl. förordningh fordzlepenningar à 1 öre för huario dal. gifwit och förmena sikh eij plichtige wara mehra att gifwa. Fäldtwäbellent tilstår sikh à 1 öre för huar dahler undfångit och dem till h:r capitein lefwereratt, och sielf måst omkåstnaden bestå.

Såsom berörde penningar äre anslagne till compagnietz restz betalningh och icke till wärfnings p:g:r, och effter Kongl. Maj:ttz allernådigste förordningh till fordzlepenning:r ährlagdt 1 öre af huar daler och där hoos resolverat att dee medell som hemma i landhett förtäras icke skole wijdhare gravation underkastatt wara, altså årkännes allmogen för wijdare beswähr och tiltahl däruthinnan frij.

11. Ländzman Hans Ersson och ländzman Jacob Hanson twistade om 1680 åhrs ländzmanns löön: wiliandes Hans intet bestå Jacob någon löhn ifrå hans fullmachts lydelse af den 10 januarij 1680, uthan ifrå d. 10 majj då fullmachten oplästes. Jacob Hanson bekänner sikh wäll eij komma till orthen förr än wid sidsta föret och att fullmachten uthi maio publicerat blef, men att i medler tijdh [fol. 251r] intet förföll at beställa och att inga ordres till Hans Erson afginge och där hoos att han tiensten præsterade till decembris månadt 1681. Hans Erson opwijst h:r gouverneurens excell:tz resolution af Giefle den 16 februarij 1682 att han löönen ifrå den 10 decemb. 1680 åthniutha skall. Fältwebell Petter Kruuskopp som på 1680 åhrs besparing och rest till compagnietz betalning assignerat är, protesterade på giorde expenser till ländzmanns innehåldne löns infordran, den han ännu lijkawäll intet fått. Deth befans att Hans Erson haar innehållit räntan af sielfwa länsmans hemmanet Munsåker och Gisslegården som tilhopa ränta åhrligen, 31 d. s.m:tt och Jacob Hanson af sin egen gårdh, Torsgård för 1680 och 1681 i regard till giorde tienst behållit som åhrligen räntar 16 d. 5 ½ öre s.m:tt så att summan blifwer 32 d. 11 öre: williandes Hans intet cedera mehra till Jacob än siu månaders löhn huar med Jacob intet wille wara tilfredz: föregifwandes att Hans Erson ingen tienst effter sin fullmachts datum giordt och Jacob icke allenast till decembris månadt 1680 uthan och till dito månad 1681.

Hans Erson oppwijste befallningsmans Jonas Flodins convocation 1680 att liquidera med allmogen om uthgiorde gårdar under feijgdetijden: lydandes att läns- och tolfmän skola comparera wed liquidation men ländzmanns namn nämbnes intet. Item häradzskrif:ns Carl Wargh af den 19 januarij 1680, att han sände honom högwälborne h:r gouverneurens resolution för tinglaget. Hans Erson föregifwer sikh eij wettat wara afsatt förr än fullmachten oplästes och allenast hört rychte där om men eij troo kunnat. [fol. 251v] Befallningsman berättade sikh gifwa Hans Ersons hustru sidst in januario 1680 skrifttelig beskedh att han med tiensten intet skulle hafwa beställa.

Såsom Jacob Hanson är, af h:r gouverneuren högwälborne baron h:r Jacob Flemmingh medelst des fullmacht af den 10 januarij 1680, till ländsman constituerat och förordnat att wärckeligen niutha des löhn, den han och till december 1681 förrättat och hans excell:z h:r general leutnantens och gouverneurens högwälborne baron h:r Jöran Sperlingh resolverat uti Giefle den 16 februarij innewarande år, att Hans Erson böör niutha ländzmanns löhnen ifrå d. 10 decemb. 1680. Och ehuruwähl Hans Erson prætenderer att behålla löönen till majj månadt 1680, då Jacob Hansons fullmacht publicerades, fast än inga special ordres till honom Hans Ersson finnes gångna, och Jacob Hanson icke förr ländzmanns tiensten wärckeligen antagit.

Lijkwäll och aldenstund Jacob Hanson är ordenteligen till ländzmanns tiensten kommen och försächrat des löhn niutha; Så kan rätten icke annat giöra, än till ehrklara Jacob Hanson löhnen som består af 31 d. s.m:tt ifrå fullmachtens datum som är den 10 januarij 1680 och till

des den contramanderades som skiedde d. 10 decembris samma år, helst emedan som, där något skulle widh hans bårtowarande warit oförrättat, så war deth på hans ansvar och expedition lämbnat. [fol. 252r] Huar till och sidst kommer att han ländzmans tiensten sedan uthi 11 månader præsterat och Hans Erichson löönen bekommit.

12. Hust. Ingrid Zachrisdatter ifrå Östergräninge i Långsehl sochn uti Ångermanland, kårade till Oluff Biörson på Åhsen och Essbiörn i Uthaneedh och Forss sochn om sin mans Anders Matzsos trediemans knechtelöön: föregifwandes sigh allenast der på bekommit 48 d. k.m:tt, præterandes een knechte legha till 300 d. k.m:tt, huar emoot \dee/ inwände och föregafwo sigh med hennes man ejj annorlunda accorderat än honom så mycket gifwa i legho som ordningen blifwer och andra i landet gifwa och där på lefwererat som föllier nembl, till leghopenningh 3 r.d:r à 6 m:k s.m:tt som änckian tilstår: föregifwandes sigh af honom quittens hafwa som ejj wid handen ähr. Deth befans att huar tredie man skrefs och för denne rotha Essbiörn och Oluf Biörson med sin sohn för huilcken Anders Matzson uthgick och berättigatt till 1/3 löön, meera än som någon inhemisk, effter som dee inhemiske gingo och för sina personer och måste swara och på sigh tagha 1/3 af expensierne.

Emådan som till een tridiemans knechtelöön (enär två bönder legde och uthrustade den tredie) war förordnat 60 d. k.m:tt till hufwudlöön och hust. Ingridz man Anders Matzson icke som dee inländske i landet plichtig och obligat till 3:diemans knechte tiensten uthan uthgått för Oluf Biörson och [fol. 252v] hans son på Åhsen och Essbiörn i Uthanedh, altså finner rätten skäligt dhet Anders Matzsos hufwudlöön böör wara 90 d. k.m:tt och huad Oluf Biörson och Esbiörn kunna skäligen bewijsa där å betalt wara, skall dhem der opå gåttgiöras, och dee obligerade och skyldige resten uthan oppehåld till änckian hust. Ingridh Zachrisdatter betahla, förståendes icke lego eller fästepenningen på och uthi besagde nijtijo d. kopp:rm.tt.

13. Saha Olufzdatters mohrbroder Oluf Jonson i Lijen förfrågade om icke Saha får inbönda sin faders Oluf Olufsons hemman i Kråkwågh som Joon Bengtson åboor och af Swän Biörson i Gewågh sigh tillhandlat, dy oppwiste Swänn, Saras broders Joon Olssons kiöpebreef af d. 1 augusti 1674 af innehåld ibland annat, att hemmanet war förbårgatt och ingen af hans syskon Oluf och Saha kunde till arfs komma och Swän lijkwall Sara stilla gifwit 2 ¼ r.d, huilcket är lagl. opbudit och lagståndit, och dy d. 16 decemb. 1679 der å lagha fångs breef bekommit.

Såsom Oluf Olufsons hemman i Kråkwågh befinnes warit så förbårgat att hans barn intet där af till arfs komma kunnat och deth fördenskuld till Suän Biörson i Gewågh försällia måst, och han lagl. där med procederat och allaredo den 16 decembris 1679 der å wunnit lagha fångs breef och således ifrå Oluf Olsons barns bördh kommit, altfördenskull pröfwes Saha Olssdatters börde prætension [fol. 253r] däruthinnan icke effter det 16:de och 18:de cap. Jordabalcken L.L. kunna aggreeras och bijfallas uthan effter slutett aff 21 cap. Tingm. b. förblifwer med dhet som förr dömbdt är.

14. Dato kårade Joon Bengtson i Kråkwågh till hust. Anna Jonsdotter i Stugan om dee huus och bruuk han på chronhemmanet i Stugan den tijden han deth åbodde, bygdte och giordt hafwer, och hust. Anna effter honom till brukz bekommit: begärandes effter gode mäns wårderingh, refusion. Hust. Anna föregaf att han och många huus den tijden neder rötte och dem hon förbättrat nu och snart förruttna. Anno 1660 in aprili antog Joon chronhemmanet och 1674 in aprili deth afstodh. Altså iembfördes hans giorde arbethe med Kongl. husesyns ordningen och befans som föllier:

2 opsatte stugur, een rätt ny och den andra deals af gammallt, och spijsarne af gamble stufwerne doch af nyo opmurade, kunna ejj högre effter den 5:te puncten i Kongl. husesyns ordningen astimeras än för femb åhrs bygningh.

Ett härberge 8 al:r innom 4 knuthar, rächnas för ett åhrs.

Ett fäähuus om 12 à 14 alnar, för 3 år.

Een förlohrat stufwa, ett dito stabur och ett fåhuus. Dito wid fäboderne, räcknas tillsammans för tree åhrs bygnad, emot ett laggilt huus.

Såsom Joon Bengtsons bygnadt och häfdande på chronohemmanet i Stufwan är med Kongl. husesyns ordningen iembfördt och befunnit att i dee [fol. 253v] 13 år som han chronohemmanet bebodde icke öfwer sin plicht bebygd och brukat; altså warder hust. Anna Jonsdåtter ifrå hans præterade öfwerbygningh frijkallat och förmanes chronohemmanet wäll till huus och jord bruka.

15. Päder Olsson i Gewågh kärke till Oluf Johanson i Döowijken, för dhet han skall ny-rödnigen i Stoorwåhlen widgat och rydiat innom Peder Olsons rå och röör, huar till Oluf nekar. Och så wijda där om d. 22 junij 1681 är dömbt och icke bewist är, att Oluf Johanson samma doom öfwerträdt och dee altid strijdige sin emillan; Så finnes skiäligt att ägande syn dem emillan skall i lagha tijdh hållas, och Peder walde Håkan Person i Påhlgård och Joon Nathanaelson i Krånge. Oluf begjärte Jacob Månson på Hammaren och Oluff Biörson på Åhsen synen effter Walburgi 1683 hålla och noga alt i ögnasyn tagha och fatta. Huar oppå sedan så der om som om gärdzgårdens förande och transporterande efter föresatt wijthe skall änteligen rättens uthslag föllia.

16. Oluf Biörson på Påhlåsen angaf hurusom laxfiskiet i Göökz forssen är belägit neder för hans äghor, och lijkawäll bruka Erich Pädersons barn i Tryggåsen 1/4 med sin granne och Påhlåsen 3/4 och sedan tillbytt sigh aff Oluf Suånson i Tryggåsen 1/3 af bemelte 1/4 begärandes att få under Påhlåsen Erich Pädersons barns andehl i fiskiet som nedan för Påhlåsens äghor är belägit [fol. 254r] och någon jordh. Huaremoth barnsens målmän Joon Essbiörson i Kullsta och Påhl Amphinson i Biskopsgården oppwiste ett pergamentzbreef af den 11 aprilis 1596: lydandes att Oluf Rafwallson på Byom såldt till Joon Nillson på Tryggåsen 5 målningar öppen åker, som hans odall war, för säx goda gamla daler. Sammaledes hafwer Erasmus Larson på Påhlåsen och Hälge Biörson ib:m till bem:te Joon Nillson såldt een lijten jordepart i bem:te Åhsen för tree gamble gode daler och uthan penningar effterlåtit honom een myrslått belägen i Miösiö, Myrflod, åhrligen att bruka. Item effter ett breef af den 15 februarij 1608 haf:r Joon Nillson af Nills Olson i Swedie och Lars Olsson i Budhe köpt deras parter i ett fiskie: liggandes i Huarfwen uthi een forss wed namn Gökie och gifwit Nills Olsson för sin anpart 8 lodh silfwer och för Lars Olssons 26 m:k, som med laghmans Henrich Jurgensons signete och andra närwarande gode mäns, bekräftat och sedermehra a:o 1637 d. 15 decembris på tinget aff tingzskrifwaren Jöns Michelson och nämnden gillat, och till öf:rflödth på tinget d. 14 novemb. opläsit och intet klandratt.

Nills Erson i Uthanedh såldt till förskrefne Joon Nillson een part i Hwarfwen för 9 m:k, och Erich Jacobson sin part i fiskiet Huarfwen för 9 m:k, Hälge Biörson och een part i fiskie liggandes i strömmen för 8 d., noch Lars Olsson sin deel i Huarfwen för åtta lodh sölf. Nills Olson i Swedie [fol. 254v] sammaledes för 26 m:k, och alt till ewärdelig ägendom, med tingzskrifwarens Jöns Michelsons verification d. 6 decembris anno 1637.

Aldenstund Erich Pedersons barns Peder och Margretas målsmän Joon Essbiörnson i Kullsta och Påfwell Amphinson i Biskopsgården hafua upwist ett pergamentzbreef af den 11 aprilis 1596 och ett af den 15 februarij 1608 som laghman Henrich Jöranson verificerat och sedermeera på tinghet den 15 decembris 1637 gillat och till öfwerflödth på tinget d. 14 novembris 1649 opläsit, såsom och ett af d. 6 decembris 1637 huilcka innehålla uthförligen hurusom åthskillige låttar och parter i Huarfwen och Gökie forssen äre af rätta odalzmännen iempte några målningar åker och een myrslått till Joon Nillson i Tryggåsen försålde, som war deras faders faders fader, och altsedan man effter man i roligh possession suttit. Och där till med hafwer hennes Maj:tt Drättning Christina anno 1646 i des resolutions 4:de punct

statuerat, att ingen må dee domar som under danske regementet giorde ähre, röra uthan låtha dem oqualde i sin vigeur förblifwa. Huarföre till hörsampt föllie där aff och det 18 cap. Jordabalcken L.L. finner rätten skiäligt att frijkalla Erich Pädersons barn i Tryggåsen för Påhlåssmannens klander och inspråk på deras gamble låtter och parter i Huarfwen och Gökie fiskiet och dee målingar åker och myrslått som deras fädher af forna tijder lagligen sigh tilhandlat, huar till och sidst kommer att actor eij kunnat [fol. 255r] bewijsa, det Huarfwen och Gökie forssen under des hemman lydt och legatt.

17. Joon Zachrisson i Byhn angaf, som skulle Uthaneds männen innehafwa een skogstegh Byhn tilhörig, effter ett gammalt breef de dato anno 1556 dagen effter sanct. Henrici, huilcket fins raderat och meer än een half radh aldeles uttagit. Dy förordsakades man 1666 åhrs afradzbook opkasta och ransaka der effter och befans att den stridige skoghen war begripen under Gudsiös landet, chronones immediate afradzlandh, huar om parterne ense woro, huilcket Uthanedzmän för afrad antagit, huar med sisterades och Joon Zachrissons prætion der uthinnan således aff intet wärdhe. I bemelte breef nämnes och Bonde ängie huar af Byhn een dehl skatt egt, men fins och raderat, eij heller kan med skiähl och wittnen betyghas huru stoor den deelen warit, heller på huad willkohr och enär den af Byhns åboer brukades, där till med är ängiet emellan älfuan och Uteneedz åkeren beläggitt; dy förblif:r Bondängiet under Uthaneed, till des andra bewijs inkomma.

18. Peder Jonson i Byhn kärade till Nills Olsson i Böhle om 1/4 af Handängie: begärandes derföre sin uthlössningh och Nills föregaf sigh honom gifwitt 1 r.d., som bewistes wara för Nacken och dy begärar een r.d. för Hande, efftersom han allenast 10 öre s.m:tt där på bekommit; dy pröfwes skäligt, att Nills Olson skall betahla Peder Jonson för des dehl i Handängie 6 m:k s.m:tt och det uthan oppehåldh. [fol. 255v]

19. Oluf Staphanson i Böhle besuärade sigh öfuer Joon Sachrisson i Byhn, för det han honom för 9 år sedan pantsatt een deel af Handängiet för 14 d:r k.m:tt, deth Oluf brukade i siu år och till een gilling höö åhrligen fått, huilcket Joon 1681 igentagit och nu i 2 år sielf brukat: förmenandes capitalet wara betalt som uthräknades och befans allenast intresset à 8 pro cento för halfwa höet wara betalt och capitalet restera, och där hoos att bemelte ängie ligger under Böles byns rå, men ingen weth berätta och bewijsa huru och enär det är kommit under Byhn.

Altså effter Kongl. Maj:ttz Jordeplacat 1677 behåller Joon Zachrisson besagde ängies dehl uthan lössn, efftersom det aff uhrminnes tijdher under des hemman legatt och det till föllie af 1 cap. Jordb. L.L:n.

20. Kiehl Olson i Byhn och Hällsiöö sochn opböd 3:die gången Nills Olufsons halfwa arfspartt af halfua gården, för 16 r.d. oklandratt.

21. Oluff Biörson på Wästeråhsen insinuerade een lagbuden och lagstånden köpeskrifft af Biör Hälgerson i Uthanedh, för des arfspart i Wästeråsen för 30 r.d. och för afgången 10 r.d. som den 13 octobris sidstleden lagståndit war uthan något klander och inspråk. Då oppwijste pastor ehrewyrd. mag. Salomon Hofwerbergh, Hälgersons sons, wäl:t Pedher Biörsons breef och begäran om wettskap, huru hans fader därföre må betalt wara, och dy examinerades dee persohner som berörde köpeskrifft såsom wittnen verificerat, [fol. 256r] huilcka bekände att Biör Helgeson deels penningar förr upburit, deels wed köpeskrifftens opsättiande. Oluf Biörson tilböd sigh willia bewijsa huarest och till huem Hälgerson bekomne penningar uthlänt, huarföre bewilliades Oluf Biörson der på doom och lagha fångs breeff.

22. Swän Björson i Gewågh fordrade effter Oluf Pädersons arff i Österåhsen, medelst des bref och fullmacht daterat Trundhem den 27 martij sidstleden, effter sin fader Peder Jonson. Erich Peders barns målmän Joon i Kullsta och Pähl Amphinson i Biskopsgården oppwijste ett doombreef på Österåhshemmanet daterat den 11 decemb. 1650: innehållandes hurusom Erich Person sine halfsyskon uthlöst och sin broder Joon Päderson, men Oluf Pederson nämbnes intet och föregifwes wäll några gångor der effter söcht, men eij något bekommit. Arfwet är fallit under danske regementet då hemmanet war chronones och lagl. prætionier intet söcht.

Sammaledes om een jordepart i Tryggåsen huar till inga skiähl framteddes, och intygades af ålder under Trygåsen lydt och af Erich Päderson ifrå Tomasgården inlöst af Nills Jonsons barn d. 8 octobris 1650 för 16 r.d. specie.

Såsom Oluff Pädersons arfs prætionier och fordhran uti Österåhsen af Erich Pädersons barn åhr fallen under danske regementet då hemmanet hörde cronan till, och icke Oluf Pedersons faders [fol. 256v] odall war och han icke lagligen den i een så långan tijdh fordrat. Huarföre till underdånigst föllie af Kongl. Majj:ttz allernådigste resolution de dato Stockholm den 29 novembris 1680 och des 51 artickell som alla öfwer 20 åhrs förtegne skulder och privat prætionier abandonerer och ophäfwer, förklarar dhen för dödh och af intet wärdhe.

23. Gewågs och Kullstadz åboer angåfwo hurusom deras byar af uhrminnes tijdher hafft fiskielåtter uti Wonsells fårssen, och för några åhr sedan der ifrå medelst strömordningen trängde och lämbnade till Österedhe, Upåhs och Böhlesman: anhållandes att få sina gamla fiskien under des bohlbyar igen. Huaremoth Nills Olsson i Upåsen och Hans Olsson i Österedhe exciperade, föregifwandes deth befallningsman Daniel Bärtilson så wijda fiskien för deras land och strand liggia, sigh dee andras anpart tillehrklaratt: hafwandes inga breef der opå: warandes dee andra grannar icke tilstädes heller lagl. stämbde. Huarföre opskötz saken till nästa laga tingh då parterne med sina skiähl och bewijs skola comparera och rättens uthslag afwachta.

24. Till hörsampt föllie af högwälborne h:r gouverneurens excell:tz ordre och remiss af den 21 augusti sidstleden at änteligen optaga dee klagemåhler som emoot ländzman Hans Erson moverade äre ehuruwäll han emoot nämnden förr exciperat och såsom han sedermera för häradzhöfdingen så wäll som nu in för rätten underkastatt sigh nämndens [fol. 257r] ransakningh och doom företogs saken nembl:

Joon Essbiörnson i Kullstad påminte ytterligare hurusom Ingemar Anderson i Lijen i olaga tijdh skuttit een älgsko, och för den ordsaken skull och des nedertystande hafwer han gifwit ländzman Hans Erson huden och 1/3 aff köttet, och 1/3 af köttet till Joon Olsson i Lijen, efftersom hans halfbroder Pedher Jonson deth wiste. Ingemar Anderson tilstår sigh diuret half eller heel wecka effter midfasto skuttitt och gifwit Joon Olson 1/3 af kiöttet, emedan som han föregaf diuret åtta daghar effter midfasto wara fält och welat deth uppenbara, och 1/3 till Hans Ersson tillijka med huden lefwereratt och diuretz fällande samma affton angifwit, dhet Hans Erson tilstår och att deth war några dagar effter midfaston: föregifwandes sigh huden till heijderijdaren Boo Larson lefwereratt och att Ingemar gifwit sahl. befallningsman Daniel Bertillson tree timber gråwärck för det han eij skulle honom derföre laghföra, huar till Ingemar beiakade. Hans Erson föregaf att Joon Jonson i Torsgård skall kunna betygga dhet han till Boo Larson älgshuden lefwereratt, huar om Joon sade sig kundskap hafwa och dy aflade han sin wittneseed och bekände nembl.

Att han den tijden war i ländzmans gården och hörde Hans Erson säija för Boo Larson det Ingemar i Lijen i olagha tijdh een älg skuttit och Boo sagdt sigh willia huden derföre tagha, då Hans suaratt sigh eij råå derföre, men ingen hudh lefwerertes medan Joon quar war och meera wiste han der om intett berättta.

Hans Erson föregaf att Suän Pärson i Påhlgård skall och hafwa kunskap om elgshudans lefwererande till Boo Larson huilcken effter aflagdan eedh bekände nembl: [fol. 257v] Att han för 13 eller 14 år sedan kom till ländzmans gården, då Boo Larson der war och samma gångh sågh han een älgshudh tagas neder af portlijret och bars uth på gården; wettandes intet huart hon kom och huem henne fick, heller huarifrå hon kommen war, doch sågh att deth war een winterhuudh, meera wijste han intet der om säija.

Ingemar föregaf älgskohn wara merndeels fullwäxst och huden af nämnden astimerades wara till wicht 20 m:k och kiöpas kunde för 6 dal. s.m:tt.

Aldenstund Ingemar Anderson i Lijen hafwer i förbuden och olagha tijdh skuttit een älgh, så blifwer hans straff derföre effter Kongl. Majj:tz stadga om jacht och diurfång, 50 d. s.m:tt, och effter högl. Kongl. hofrättens order af d. 24 martij 1673 såsom Kongl. Majj:ttz förbudz förbrythare plichtar han med 40 m:k. Och ehuruwäll ländzman Hans Ersson föregifwer sikh huden till heijderijdaren frambledne Boo Larson lefreratt och tilbudit dhet med wittnen bewijsa, som eij hafuer kunnat skiee och der till med, effter ämbetes plicht bordt wid laga tingh Ingemar Andersons förseende angifwa och icke nedertysta och fördöllia. Altså kan rätten icke mindre och annars göra än applicera ländsmannens Hans Erssons gärningh och brått däruthinnan till Kongl. Majj:ttz straffordningh och till hörsampt föllie der aff ehrkänna för skäligt att han den bortdölde älgshuden skall betahla med 6 d. s.m:tt, och tree gångor så mycket till, som in alles år 24 d. s.m:tt, och därhoos wara sahl. befallningsman Daniell Bärtillsons barn responsabell för withesmålet i dhet han påbördatt sahl. Daniell Bertilson tree timber gråskin i muthor tagitt, att nedertysta chronones rätt. [fol. 258r]

25. Om älgdiuret i Krånge huar om i protocollet d. 12 januarij förleden fins, nekar Hans Ersson till påfördhe 5 d:r s.m:tt. Joon Nathanaelson föregaf sig genom Suän i Gewågh lefwererat 3 d:r s.m:tt och Erich Johanson 2 d:r s.m:tt dhet Suän bekänner, men Hans exciperer emoot honom såsom een afwundzman, efftersom dee äre trätande och i action. Huar med rätten sisterade och lämbnade till bättre skiähl och bewijs, emedan som Hans Erson på extraordinarie tinget in januario icke aldeles der till nekadt.

26. Joon Nathanaelson i Krånge oprepade theslijkst hurusom Kiehl Torstenson och Pedher Olson i Gewågh skuttit een ungh älgh om ett år gammall i förbuden tijdh, och såsom Joon Anderson ib:m icke war i lagh med dem och någon deehl der af bekom, uppenbarade han det för ländzman Hans Erson och han för nedertystandett fått nije dal. s.m:tt *nembligen* af Suän och Kiehl tilhopa 5 d. och af Peder 4 d. s.m:tt, huilcket Suän, Kiehl och Pedher bekänna wara skiedt enär dee een gångh iagade een biörn och moste gifua Hans Ersson 9 d. s.m:tt i muthor.

Ländzman tilstår att så passerat wara och penningarna emottagit men icke för sikh uthan till befallningsman Daniell Bertilson för dhet han Gewågerne eij skulle laghföra låtha och det skiedde effter deras träгна begäran och medelst då warande suähra tijdh intercederade han för dhem hoos befallningsman och penningerne lefwererte till honom, huar till partherne aldeles nekade: föregiffuandes sikh aldrigh wettat att befallningsman Bärtillson der om kundskap hade och om låfligit wore dhet kunna eedeligen betygga och påstå [fol. 258v] sikh bem:te 9 d. s.m:tt till Hans Erson i muthor gifwitt: förmodandes sikh der med wara uhrsächtatt och han som saken opå sikh tagitt, må umgälla huad som der på föllia lærer.

Emådan som Swän Biörson, Kiehl Torstenson och Peder Olufson alla i Gewågh boende hafua i förbuden tijdh skuttit een ungh älgh; altså effter Kongl. Majj:ttz stadga öfuer jacht och diurfångh saakfålles dee alla till 50 d. s.m:tt, och för förbudet efter högl. Kongl. håfrättens resolution 1673 huar sine 40 m:k. Och ändoch länsman Hans Erson föregifwer sikh emottagne 9 d. s.m:tt af berörde persohner hafua till sahl. befallningsman Daniel Bertillson lefreratt och gifwit på det saken icke skulle dragas för rätten uthan nedertystas, och om än skönt så wore,

som ej bewijsas kan, så hade ländsman lijkawäll sin ämbetes plicht och trooheet däruthinnan satt afsijdes och försummat.

Huarföre blifwer ländzmanns Hans Erichsons saak derföre effter Kongl. Maij:ttz straffordningh först för huden 2 d. s.m:tt och sedan tree gångor så mycket till som är 8 d. s.m:tt och restituera Suän Kiehlson och Pedher dee 9 d. s.m:tt som han ofogeligen i berörde anseende af dem taghitt och där hoos sahl. befallningsmans Daniell Bertilsons arfwa för wijthesmålet wid anfordran til suars.

27. Om den gården som optogs aff Stuguns håll, enär h:r generalen högwälborne h:r Carl Sparre första gången effter tåghordningen a:o 1676 in i landet reste, tillstår Hans Erson och där hoos föregifwer, att [fol. 259r] herr generalens hofmäster Carlman, resten och deth som icke consumerades hoos sigh uttogh och läth med tuå hästar föra till Stugun, dhet Joon Nathanaelson ehrkänner, men förmehnar deth icke rätteligen och in alles skiee, ej heller borde den gården i Ragund förtähras och dy och lijkwäll måste giästgifuaren Simon Erson andra gången förnöijjas af allmogen: warandes Carlman förlängst döder och för den orsaken måste saken opphöra.

28. Gästningspenningarne anbelangande som uthtagne ähre och ej bewijste huru dee anlagde beropar Hans Ersson sigh hafua dom och execution på allareda 1678 och dy gafs tijdh den opsökia men effter måhltijden föregaf han sigh den icke igenfinna och begärte dilation som honom förunthes.

29. Deth Hans Erson slagitt nämbdemännen Oluf Biörson och Larss Nillson tilstår han också: föregifwandes sigh der till wara twungen och förordsakat där aff att h:r general Sparrens excell:z wäntade längie effter hästar och han af des hofmästare Carlman derföre blef slaghen och bemelte persohner stuckit sigh undan och ej med sina hästar i rättan och föresagdan tijdh framkommit. Oluf Biörson sägher sigh af hans dränggh fått bud der om, men skiemptwijs sagdt sigh hans budh ej lydha och lijkwäll sändt sin häst och dräng strax till ländzmannsgården och wid dhet samma kom ländzman och honom med hugg och slagh öfwerföll. Sammaledes är med Lars Nillson [fol. 259v] som des uthan een siuklig man ähr, och icke wijdare yrckiar der på, uthan på extraordinarie tingett det angaf, anseendes deth icke heller stoort, men ej kunnat underlåtha, wid deth tilfället deth ytterligare angifua efftersom det på extraordinarie tinget opgafs, huilcket altså lämbnades ostrafbartt.

30. Såsom comminister wällärde h:r Oluf Klockovius på extraordinarie tinget angaf Hans Ersson sigh hårdeligen angripit, och begärte Kongl. Maij:tz hägn och skyttz effter präste privilegiernes 22 punct, dy frågades huru der med må beskaffat wara, då Hans Ersson föregaf att den saken dem emillan är componerat dhet nämbdeman Pedher Jönson sade sig aff h:r Oluf hördt, huarföre considererades deth intet wijdare.

31. Ländzman Hans Erson påbyrdades hafua emottagitt 24 d. s.m:tt af Oluf Staphanson i Böhle, på des hemmans kiöp af Nills Olsson som till åtskillige några hundrade dal. k.m:tt war skyldigh och ej mehra till dehlning fans och på dett Staphanson skulle å hemmanet få lagha fångh, resolverades, att han 24 d. s.m:tt skulle sättia hoos ländzman såsom i takamans handh, till des creditorerne finge om præferentzen agera, huar till Hans Erson beiakar och sägher sigh dem wid tingett fått: föregifuandes 14 d. s.m:tt där aff lämbnat för kornpenningar till sochne-skrifuaren Oluf Olsson, [fol. 260r] men Oluff will med rächningh bewijsa des sammanhangh annorledes wara. Resol: emädan som hoos Hans Erson 24 d. s.m:tt deponerade äre på tingsbordet till Nills Olsons creditorers betahningh; Så obliгерas han besagde 24 d. strax ifrå sigh sättia, eller gilltig caution ställa dem wid nästa lagha tingh lefuerera, då concursus creditorum

skall skiee och huar och een af dhem om præferentzen må då disputera och sin förmåhn niutha, och söke Hans Erson sochneskriufaren om dee 14 d. det bästa han kan och gitter.

32. Befalningsman opböd andra gången Hans Ersons hemman i Munsåker, cronan till säkerheet för gamla och nya saaköhren.

33. Nills Olsson i Opåsen opbiuder förste gången Peder Ersons hemman ib:m för 48 d. s.m:tt, 2 tunnor korn, een koo, een geeth, ett fåår och hästfåhla, med condition om Peder någon ålder eller olycka tijmar att han sitt heemwist där hafua skall.

34. Dato framkom Peder Jonson i Gisslegård: beklagandes sig af ländzman Hans Erson beswäras med större uthlagor af 1 ½ tunland i bem:te Gisslegård som han af honom kiöpt, än honom böör, förnembligest i deth han åhrligen fordrar der af fulla skiutzfärdzpenningar där doch een hans granne den andra halfua deelen af Gisslegårdz hemmanet kiöpt, huilcket Hans Erson förmått under een röök med sitt hemman Munssåker och sedan bortsålt och lijkawäll fulla skiutzferdzpenningar fordrar: [fol. 260v] gifuandes han altså för sitt hemman, inga skiutzferdzpenningar, huilcket Hans Erson tilstår: förmenandes sigh där till befogatt wara. Huarföre öfuersågs dhes rächningh och iembfördes med jordebooken och oprättades een rächning för alla åhren, huar effter Peder Jonson blef skyldig 28 öre 4 th:r s.m:tt, och meera kunde rätten honom eij finna med rätta skyldig wara.

Ting 28 och 30 juni 1683

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 10, fol. 78v–87, ÖLA.

Anno 1683 d. 28 och 30 junij höltz laga ting med allmogen aff Ragunda tingelagh, närwarande befallningsman wälb:d Jonas Wargh och nämbden.

Oluf Biorsson på Åhsen	Joon Nathanaelsson i Krånge
Håkan Persson i Påhlgård	Oluf Swänsson på Åhsen
Peder Olsson i Gewåg	Kiehl Torstensson i Gewåg
Joon Olsson i Carlsgård	Jacob Månsson på Hammarn
Peder Jönsson i Håssiö	Nills Olsson i Opåsen
Nills Larsson i Swedie	Erich Nillsson i Lundh

1. Dato publicerades Kongl. Maj:ttz förr specificerade placater och påbudh.

2. Märitt Andersdotter af ächta sängh född i Byhn skuldgafs hafwa oächt barn födt in aprili sidstleden som deth tillstodh och beskylte drängen Hans Erichsson i Böhle barnfaderen wara som och deth tillstodh: warandes barnet i lijfwet och bäggie [fol. 79r] ogiffte och ingendera med dhen synden förr beträffwat; altså plichtar Hans Ersson effter det 3:die capitlet Giffmähla b. L.L:n 40 m:r och kånnan Märitt 20 m:r effter praxin.

3. Päder Jönsson i Håssiöö fordrade af Larss Nillson i Swedie 6 d:r 24 öre k.m:tt som han skall caverat före för Oluf Larsson som för 9 eller 10 åhr sedan boförde till Norie. Deth intygades att Larss uthgammall och ofärdigh är, att han intet kan komma till swars uthan sonen Nills Larsson exciperade der emoth: föregifwandes att fadren intet för Oluf Larsson gått i löffte: hafwandes Päder intet wittne eller skriffit därpå, dy kan han intet däruthinnan bijfallas.

4. Päder Jönsson kärade i lijka måtto till Joon Olsson i Håssiö om 3/4 tunna korn som han af kyrckiones utlånt och icke igenfått: anhållandes att få deth och des interesse richtigt. Joon tillstår sigh lånt een tunna korn, och 20 kannor där på för 3 år sedan betalt och budit honom nå huar gången kornet igen, deth han ej skall wehlat, uthan sträfwat effter penningar à 12 d:r tunnan, där doch marckgången och prijsset allenast wara 8 d:r k.m:tt. Deth befans att deth åhretz korn war kyrckian berächnat för 6 d:r 6 öre kopp:rm:tt som kornet och nu giäller, huar till Peder nekar och säger sigh huarcken korn eller penningar wara tilbuden och fått 20 k:r. Joon tilbiuder sig willia för intresse till kyrckian 1/4 tunna tiära gifwa och blef han med pastore loci förent om 1/2 tunna att gifwa och där på strachte handh.

Såssom Joon Olufsson i Håfssiö hafwer lånt af kyrckiowärden Peder Jonsson i Håssiö een [fol. 79v] tunna korn kyrckian tilhörigt, och där på allenast betalt 20 kannor; Huarföre och såssom han medh ehrewyrdige kyrckioherden m:r Salomon Hofwerbärg för des bortowarande ähr öfwereens kommen och låfwat till kyrckian gifwa 1/2 tunna tiära, så finnes skiäligt att han till Peder Jonsson dee resterande 36 k:r uthan uppehåld betahlar, efftersom Peder dhem till kyrckian à 6 d:r 6 öre k.m:tt clarerat och betalt haf:r.

5. Kyrckiowärden Pedher Jönsson i Håssiö beswärade sigh wara i kyrckiones rächningh graverat med 3 dal:r 12 öre s.m:tt, som för Finsehls laxfiskie i Forss sochn resterer som under kyrckian nembl. huar 13:de och 14:de natt i des nothwarp lyder och ligger, och sahl. pastor h:r Oluf Claesson deth brukatt och ingen afrad giort. Warandes Pedher därföre debiterat i kyrckioboken nembl. ifrå a:o 1662 och till 1678, bäggie inclusive, à 6 öre som är 16 år och belöper 3 d. s.m:tt, huilcka han haf:r måst betahla: anhållandes att få eedeligen betyga sigh dem och ingen afrad bekommit.

Resolutio. Såssom med eedh böör swahras och icke klagas och sahl. pastoris barns förmyndare icke tillstädes, som effter lagh böra bewijssa med skiähl och quittobreef att debitum ähr betalt, så kan rätten icke tillåtha Peder Jönsson swäria sigh penningar till, uthan honom stände fritt barnens förmyndare in foro competenti där om lagl. sökia, och afwänta rättens uthslag.

6. Hans Ersson i Munssåker angaf hurusom han för een månad sedan funnit een älgskalf på Swän Biörssons skough i Gewågh, som han præsumerer wara gått för des ledh som han icke i höstas opphuggit: wettandes och kunnandes intett [fol. 80r] märckia om deth i olaga eller laga tijdh gått före, emädan allenast ett stycke af skinnet war behållit. Swän Biörsson med sina laggårdsmän Joon Essbiörsson i Kullstad och Joon Jonsson i Torssgård föregifwa att een kalff war förledne höst gången för draget och medelst nykombne sniö war spåret upfylt och dy funno dee honom icke igen, huilcken dee förmeena wara den samma som Hans Ersson åtahlar och skall funnit: wettandes intet om deras drängiar alla udderna eller dragen i höstas optogho och om dee wiliandes dem låtit stå att fånga diur där medh i olaga tijdh, så hade dee wähl låtit som offtast see där efter och icke (som Hans Ersson föregifwer) låtit diuret fördärfwas?

Hans Ersson berättar deth Swänn icke wettat där af, uthan Joon Essbiörs och Jon Jonssons söner, som gingo där effter, glömbdt dem neder hugga. Huden hades framb och besichtigades aff skogskarlarna, Jon Olsson i Carlsgård, Erich Nillsson i Lund och Joon Nathanaelsson i Krånge, huilcka sade deth ingen hösthud wara, uthan om winteren är diuret gått före: kunnandes intet förstå huad tijdh det warit, antingen förr midfasto eller sedan.

Joon Essbiörns son Essbiörn, som bem:te älgswåhnor uthsatt, berättar sigh och Joon Jonssons son Pedher allenast een gångh haft Swän Biörss son Erich med sigh dijth och efftersom han sin fahrwägh der i neijgden hafwer, hafwa desse bäggie honom effter Michaelis tijdh bedit hugga neder och fram udderna och dragen effter som dee i andra byar boende ähre, deth han giordt med så många som han igenfunnit och som nu märckes några lämbnat och ingen

där om tahlatt, förr än Hans Ersson: giörandes ingen sigh stoort bekymber om samma wåhnor, efftersom [fol. 80v] hela hösten intet där med lyckades.

Päder Jonsson refererer äfwen som Essbiörn och att fyra uddar och ledh woro afsijdes i skogsskillnan emillan Swän Biörss och Hans Erssons, och dy hafwer Erich dem icke igenfunnit: williandes med eedh erhålla att dee icke wiste annat änn leden wore framhuggen. Item, att dee intet besedt orthen där diuret är funnit och icke wetta huru där medh beskaffat ähr, icke heller om deth så i sanningh fins.

Såssom nödigt pröfwes till sakzens bättre oplyssningh, att gode män måtte bese om omtalde ledh och udder äre på aflägen ortt satte och huru med diuretz hullstadh är beskaffat, huar af märckias kunde, om uddarna af förgätenheet icke ähre framhuggne heller frijwillioigt lämbnade att fånga diur, såssom och af hullstahn see någon lijknelsse på huad tijdh diuret må wara gått före; altså stadnar rätten där widh och förordnar Joon Olsson i Carlsgårdh, Erich Nillsson i Lunn och Joon Nathanaelsson i Krånged forderligast och som nogast huad ofwanbem:t är, tagha i ögnasyn och låtha skriffteligen opsättia, huar på uthslaggh å nästa tingh föllia skall.

7. Swän Biörsson i Gewågh angaf, hurusom han för åtta åhr sedan sålde ett hemman i Kråkwågh till Joon Bengtsson af tree tunland för 54 r.d:r, och allenast der å fått ett sölfwerbälte för 8 r.d. och een kosa wid pass 8 eller 10 lodh: begärandes antingen penningarna eller hemmanet ighen. Joon Olsson tilstod köpet wara 54 r.d:r och bältet för 8 r.d:r där på lämbnatt och kosan sattes dijth sedan, owägen, som skulle wara till 5 ½ r.d:rs wärde. Swän föregaf att kosan är i behåld. Joon sade köpet wara så giordt att betahlingen skulle gifwas effter handen deth Joon Olsson i Carlsgård [fol. 81r] skall åhördt som bewittnade så afftalt och sluttit wara: williandes Joon gärna honom betahla, men ähr medellös medelst uthlagde penningar på hust. Annas hafwande hemman i Stugun, som sahl. befallningzman Daniel Bertells-sons arfwa betahla bordhe, och han ej ännu bekomma kunnat. Swän exciperade emoth Joon Bengtssons intygande och påstodh willia hafwa strax sin fulla betahlingh eller hemmanett.

Såssom Joon Bengtsson nu i åtta åhrs tijdh brukat Swän Biörssons hemman i Kråkwågh af 3 tunland och allenast på träffat kööp som war 54 r.d:r à 6 m:k silf:rm:tt, ett sölfwerbälte för 8 r.d:r och een kosa à 8 ell. 10 lodh lefwereratt och betalt och Swän Biörsson ingen längre tijdh och dilation med restens betalande gifwa och unna will. Så finner rätten skiäligt, i anseende där aff att ingen wiss tijdh och termin om betahlingen wid köpet är satt, att gifwa och effterlåtha Joon Bengtsson tillstånd att behålla hemmanet till nästa lagha fahrtijdh nästkommande åhr 1684 som är torssdagen effter midfasto söndagen, och där han icke inom den tiden resten kan betahla, moste han hemmanet afträda.

8. Emellan Joon Bengtsson i Kråkwågh kärke, om swijnrothande och Nills Olsson i Ammern swarandhe, som elack hägna hafft och Ifwar Hemmingsson i Kråkwågh som skall swijnen ägdt, komma \intet/ deruthinnan öfwereens, lämbnades till ägande syn. Joon Bengtsson kieste Kiehl i Gewågh och Joon Nathanaelsson i Krånge, och på andra sijdan Jacob Månsson på Hammaren och Nills Larsson i Swedie, att bese i parthernes närwaru, huru skadan ähr tillkommen och huru stoor dhen må wara och huem deth giortt.

9. Dato undersöctes effter hans nådes öfwerstens och [fol. 81v] vice gouverneurens högwälborne h:r Åke Ulfsparres commission och ordre daterat Frössöö Kongsgård d. 16 junij innevarande åhr 1683, allernogast om allmogen i Forss sochn, föruthan laxfiskien kunna hafwa fyllnadh af tillhörigheet under sina hemman för deras skatt och intygades att alla fuller så stort uthsäde hafwa, som skatten i jordeboken dem påfört ähr, föruthan Essbiörn Nillsson i Uthanedh, som skall ej kunna så, så mycket som han till tunnlanden skattlagd är, uthan

nödगत så något åhrligen på halman: skohlandes intet uthrymme wara till åkerjord, och mächta elacka ängiar och slåttgodz.

Samptelige föregifwa sigh af uhrminnes tijdher laxfiskien under sine skattehemman, medelst arff, skipte och kiöp, brukatt för åhrligh taxa såssom een pertinent och omistelig tillhörigheet där under: sökiandes och williandes deth med gamla breek och domar bewijssa, huilcka man hafwer ad notam tagitt af copierat och extraherat som föllier.

Edhe by opwiste laghmans Henrich Jöranssons ransakningh och dom de dato Trundheim d. 10 junij a:o 1602 på Edhe laxfiskie, huar opå Hans Kongl. Maj:ttz Konung Gustaf Adolphi, glorwyrdigst i åminnelse, nådigste breek gifwit borgmästaren i Hernosand Mårthen Olufsson på bem:te Ede laxfiskie daterat Stockholm d. 22 novembris a:o 1612 sigh beropar och stöder.

Bymännen opwiste lagmans Nills Bothelssons dom de anno 1581 om laxfiskiätt i Skiedeforssen såssom dem ärfftelig tilfallit af deras förfäder och icke in för kongens landh år.

Item tolff nämbdemäns ransakning och dom effter lagmans Nills Bothelssons kallelsse, till föllie af landzherrens wällbördigh Jacob Hwitfeldz befallningh [fol. 82r] på Skiede laxfiskie, och befunnit deth liggia in för bonde ägor som är Byamäns ägor som dee hafwa brukatt ifrå gammal arils tijdh och frelseligen fölgdt, och fins med ingen sanningh att det ligger in på Kongens grundh, som sielfwa domen af d. 6 martij 1583 med mehra uthwijsser.

Wästeråhsman insinuerade ett köpebreek af d. 27 novemb. 1608, huaruthinnan förmähles twänne män i Helssingland och Liusdahls prästegäld hafwa såldt sitt rätta arffiskie, 1/4 i Böle forssen, 1/8 Öyie forssen och udi strytan 1/4 Findsells nothan, 1/6 i Handen forssen och 1/6 i Kugills forssen.

Biskopsmann [läs: Biskopsgårdsmann] ingaf kyrckioherdens i Owijken och Jemptelandz probsts h:r Erich Anderssons breek af d. 19 januarij 1550, effter Hans Maj:ttz Konung Gustafs bod och befallningh att Joon Biörnssons barn och effterkommande skohla behålla samma godz, som sielfwa breekwet wijdare förmähler, och landz secreterarens Erich Abramssons annotation der under a:o 1656, huar under bästa och största laxfiskiätt ligger.

Att Rafwensse laxfiskie warit stridigt emellan Ammern och des consorter och edeligen intygat att Rafwundz sochns inbyggjare, som är Joon i Ammern och hans medbröder samt deras förfäder hafwa haft Rafwensse laxfiskie, syns af tingsbewijssat d. 18 februarij 1603.

Befallningsmans öfwer Trundheems lähn och Jempteland, Jöns Juhls förordningh, att Uthanedz, Åassebys, Wästaneedz, Böhles och Edz byar skohle tijenläyie [dvs. tinläge] så wähl som Ragensills nothkast, som i förleden feijgde medh gårdar och ägendom blef forbruttit under chronan (prästens tienläijie som han af ålder brukatt undantagitt), åhrligen bruka och uthgifwa till chronan 14 r.d. och Kongl. Maj:ttz prestens och kyrckans tijende [fol. 82v] effter ordinantzien såssom andra gårdarnas låtter och lunder, som sielfwa breekwet med mehra innehåller och förmähr daterat d. 13 januarij 1616.

Ett contract och förlikningh emellan några i Ragundz sochn och Edzboerne om nothedrächtet uthi Rafwensill som underligger Edz gårdar och grund af d. 4 augusti a:o 1616.

Lagmans Peder Krumbz breek af d. 5 februarij a:o 1628 lyder att Anders Jonsson i Ammern och Joon Biörnsson i Krånged warit twistige om Rafwensills laxfiskie och Anders Jonsson opwist 2:ne breek, deth ena daterat anno 1534 och det andra 1566 huar med han bewiste sin lagliga häfd och rättigheet till bem:te fiskie.

Ett bythe och mågeskiffte emellan Peder Andersson på Uthaneedh och Hälgie Biörnsson på Åhssen, angående laxfiskie i Rafwens forss Qwistle ben:d, liggandes för Uthanedz gård, som Hälgie effter sina föräldrar ärfft och fått igen aff Päder een half mandz fahr nothfiskie i Finsell och een tredings i fiskiätt som ligger neder för Hälges gårdh Wästeråssen etc. etc: huar uti lagmandz Peder Tomsons signete till verification är införd som doch icke fins uthan synes som wore deth nederst på afskurit, huilcket är daterat d. 10 januarij a:o 96.

Norske fougdens Peder Karlsons bref till några bönder i Nääs att till ewärdelig egho niutha och behålla 11 fierdings natters fiskie i Wånsehls fiskie uti Forss sochn, daterat sanct. Sigfridz dagh a:o 1573.

Enar Kiehlssons bref af d. 7 martij 1609 att han till Joon Biörsson i Gewågh ett halft mandz faar i Wonsells laxfiskie och 1/6 i ett mandz fardz i Rafwensill för 5 m:r till odall och ägendom försålt, som är skiett på Rafwens tingh med landzskrifwarens Jöns Michellsons sigills verification.

Pastor mag. Salomon Hofwerbergh opwiste Håssiö [fol. 83r] kyrckiobook af d. 24 junij a:o 1584, huar uthi förmåles att Håssiö kyrckia hafwer till åhrligh inkombst ett laxefiskie som kaldes Finsehl och åhrl. räntar 4 skil:r som betyges wara huar 13:de och 14:de natt som pastor brukar och gifwer åhrligen till kyrckian säx öre s.m:tt som kyrckrächningen uthwijsser, huar uti Hällssiö kyrckia lijka deelachtigh skall wara och åhrligen till opbörd där af hafwer sex öre s.m:tt som des rächningh pro a:o 1655 förmår.

Raffwens kyrckia bewijsses och af des book äga een deel i Ragensills laxefiskie och niutha där af 8 öre silf:rm:tt åhrligen som utförl. fins a:o 1641 och alt till datum wara till opbörd tagen.

Fors kyrckia niuther och afrad åhrligen af Henningz forssen, Ragundzsehl och Wånsehhl, huilcka pastores af uhrminnes tijdher skohla brukatt, och äre införde i den äldste kyrckrächningen som nu finnes, ab anno 1613, och consequenter till denne tijdhen.

På Tryggåhs fiskie, dombmäns bref och dom anno 1531 S. Henrici dagh, emellan Peder Pedersson i Bodha och Anders Pålsson i Böhle, att fiskiett skulle höra Peder Pärsson till, effter deth för hans landh är beläggitt.

Mårthen Rodbiörns uthgifne köpeskrifft på een heela nattz fiskie i Huarfwen undan sigh och sina medarffwa, a:o domini 1571.

Syssloman Päder Carlssons köpeskrifft på 1/4 natt i Rafwunda sill till Joon i Ammern och för 3 m:k swänksa som hans gamla byrdh och odall war till ewärdeliga ägho, anno Domini etc. LXVI.

Laghman Nills Bothelssons dom om Öyie laxfiskie, att deth af uhrminnes tijdh lydt och legatt under Byemän de anno 1593, och gouverneurens högwälborne Carl Sparres confirmation. [fol. 83v]

10. Swän Olufssons hustru i Edhe, Lissbetta Staffansdåtter kärade till Joon Nillssons lego-pijga ib:m Lissbetta Jonsdoter, för det hon kallat sigh tyff, huaremoth pijgan sålledes exciperade, att hon sade, enär hustru Lijhssa kallat sigh tyff och hora, att hon skulle wara een tyf så längie hon deth bewijsar. Hust. Lijssa föregifwer sigh ej mehra sagdt än frågat Joon Nillssons sonahustru Maria Olssdåtter om låfgifwit war att deras pijga Lijssa gaff sin syster hustru Britha Jonsdotter, skomakarens Johan Simssons, een lijten börda med furubarck, huar om hennes son sedan åtalt och påyrckiatt då pijgan Lijssa skall pilten slagitt och skuffatt och för honom löfftat upp sina kläder, då hustru Lijssa sagdt, så plägar horor giöra.

Pijgan föregaf att sin huussbonde Joon Nilson skall kunna wittna sigh där uti oskyldigh wara och att ingen mehra än des gårdzfolck war närwarande, deth hust. Lijssa och sade. Joon Nillsson effter förmaning berättade att sin pijga skall låtitt systran, skomakarens hustru, få några furubarckar deth hust. Lijssa sagdt för Jons sonahustru Maria, och frågat om hon hade låf der till, huar till Maria swarat sigh deth okunnigt wara, och enär pijghan deth fått höra och råkatt hust. Lijssas son Oluf om tolf år gammall och tilltalt honom om bem:te barckars tagande. Dagen effter går Lissbetta in i Jons stugu och kallar pijgan hora för deth hon sin son slagitt som soldaten Axel Quist skall sedt wid brunnet skiedt wara.

Pijgan Lijssa tilstår sigh allenast tagitt up särcken och säija så mycket achtar iag digh och enär hust. Lijssa det weta fick, säger hon att horor pläga så göra. Soldathen betyges wara af lijtet förstånd och icke wittnes bär och icke heller närwarande, dy beslötz att dee bäggie till

pios usus skulle gifwa huar sin 3 m:k silf:rm:tt, och den som tilfalle till trätha gifwer och gör, wijthe satt 6 m:k s.m:t.

11. Swän Olsson i Edhe angaf hurusom Hemming Biörsson ib:m in maio sidstleden, kom till sigh: bärandes [fol. 84r] malt på ett fath i två hopar: säijandes att deth icke war alt ett slagh och att hans malt i Swäns badstugu war rördt: frågandes huru där med wara måtte och fått till swaar att deth war sigh okunnigt, Hämning lämbnade fathett och maltett quartt och dagen effter hans hustru Karin Pärtdotter begärtt igen fathet som intet effterlätz, förr än wijdare där om skulle effterfrågas och ransakas. Rp. att sin pijga Kerstin Erssd:r fått een näfwa malt af Swäns pijgha Sagra Erssdätter som hölt på mahla malt och deth heemburit, huilcket synthes icke wara ett slagh, eftersom deth eena kornet war wähl torckatt och deth andra illa och nästan rådt, och så wijda Hemmingz maltt i Swäns badstugu war rördt, frågade han allenast huru där med wara måtte och ingom något tillagdt, och dy lämbnat både fathet och maltet.

Sara Erssdotter framkallades och effter förmaningh i eedzstad bekände, det sin syster Kerstin som tjänar hoos Hemmingh, kom till sig beklagandes att maltet uti badstugun war rördt och till 3 eller fyra kannor afhänt: warandes af sin mathmoder där om tilltalt: frågandes huem som senast war i bastugun, då denne sagdt att sin maathmoder hust. Lissbetta effter aska sidst dijth warit: bediandes altså Kerstin Sara, att hon wille göra sigh kunnig der om och enär hon samma dagh skulle grypa maltt blefwit warsse det maltet deels war blandatt, i deth tårtt och rådt war tillhopa, huar af Sara litet gaf åth Kerstin och enär hon sågh sig om stodh een grytha ofwan för camnardörren med rådt maltt utj, huar af medelst warman röchte: warandes tree dagar emellan Swäns mahlt bahrs uhr bastugan och Hemmingz dijt kom och östre heller Samsgården j medler tijd bastugun till läns hafft. Een dehl grööp Sara upp och een dehl mathmodren Lijssa.

Swäns hust. Lijssa Staffansdotter bekände sigh wara i bastugan effter [fol. 84v] askan och att hon illa tårkade sitt malt på deth Hemming dess snarare skulle få låna bastugan åth sitt, men Hemmingz malt intet rördt, mycket mindre deth i grythan tårckatt uthan sitt egitt. Sedan confronterades dee då Sara tilstod sin bekännelsse och att grythan intet warit på elden, som hust. Lijssa bekänt, till den ändan att tårka maltet: warandes ej längie emellan deth hust. Lijssa bahr askan uhr bastun och Sara blef warsse grythan i cammarn och då war ingen eldh på spijssen, omalit war då till 9 eller 10 k:r malt. Hustru Lijssa sade att glödh war på spijssen och att hon satte grythan uth att swahlas som innehölt till 2 el:r 3 kannor, men Sara nekade aldeles. Hust. Lijssa berättade att Hemmingz hustru Karin Pedersdotter kommit till sigh och tillagdt sigh dess malt tagit och hotatt willia slå, och att ingen af Samsgården deth giortt.

Rp. att hon länte bastugun af Swän och betrodde sin pijgha Kerstin deth att anssa och enär hon skulle see där effter blefwit warsse att malttet war rördt och aff Swäns pijga fick wetta, att deras malt war blandatt och prob där af fått och altså frågat sin granhustru där om: säijandes att ingen uthbys måtte deth hafwa giort: nekandes sigh henne tyfnaden tillagdt och mycket mindre medsagt willia slå: warandes Swäns broder Hans allenast inne som berättade sigh höra Karin och Lijssa bruka mund om maltet och att hust. Lijssa derföre beskyltes. Hustru Karin skall och sagdt om icke wore mehra för min högra hand skuld, skulle iag dig strax betahla: warandes bäggie gårdarna knuth om knuth, huar med dee åtskildes.

I anseende och i krafft af det 7:de capitlet Tyfm. b. landzlagen, heemstältes nämnden antingen wäria eller fälla hust. Lissbetta Staffansd:r Swän Olssons hustru i Edhe för ofwanbem:te 3 kannor maltt, huilcket dee togo i betänckiande och eenhälligen slötho henne intet af producerade skiähl kunna wäria; Huarföre [fol. 85r] skall hon effter berörde 7:de capitlet Tyfmähla balken landzlagen betahla tree k:r malt och plichta där hoos med 40 m:k.

12. Drängen Peder Jonsson i Wästeredhe angaf hurusom hans huussbonde Hans Rassmusson hafwer budit in Oluf Swänsson på Österässen, tillijka med fleera som åth honom timbrat, på

några kannor öhl och enär huussbonden något druckit hade gick han till sängz och satt denne Peder i sitt ställe, gästerna att pläga, då Oluf begynt kalla honom sin fader och klappa på hufwudet, oachtatt han badh honom där med innehålla, och dy nödgatz honom swara, kan skiee, du kallar migh fahr, för den ordsaken att iag har besåfwit din styfdotter. Då stegho dee bäggie upp och Peder gick till källaren, j medler tijdh skall Oluf begärtt af dee andra hielp till bötha medh, så wille han honom ihälså och kommande af kiällaren af fadren och eena sonen öfwerfallen och strax där effter upwacknade den andra sonen och rände inn och sig antastade och af dhem fått fyra blodsår och ett rödt ögha, huilcket alt bonden Johan Rassmusson och Peder Ersson i Österåhssen kunna betyga santt wara. Peder Ersson i Böhle war och tillstädes, huar emot Oluf Swänsson exciperade: beklagandes sikh måst först höra skamblige ordh om sin styfdåtter, och ett blodwijte i ansichtet och styfson Pedher Jonsson fyra blodwijthe och een blånad fått: löpandes actor effter dem i een annan stufwu med een knijff och då togh den yngre styfsonen Erich upp ett stycke af ett trää och några slängiar gaff, som ofwanben:de Pär Ersson i Österåssen och Pär Ersson i Böhle wittna skohla: anhållandes att Peder Jonsson må plichta ytterligare för sitt skamfulla tahl på sin styfdotter. Hans Rassmusson tilstår sikh bedit drängen tappa öhl [fol. 85v] åth gästerne enär han lade sikh. Påberopade wittnen aflade i parthernes närwaru sin edh och särskilt examinerades.

Johan Erasmusson bekände att han om afftonen lade sikh och wid han wacknade kom actor Peder Jonsson in med een öhlkanna i handen då Olufs styfson Peder Jonsson sade, hafwer du pulat min syster och fick till swaar, deth haf:r iag giortt och plichtat derföre, där med stötte Oluf Swänssons Peder honom för bröstett, då Oluf Swänsson badh Johan Erasmusson stijga upp och dem åthskillia deth han och gjorde: hafwandes Peder äntå öhlkannan i handen och med deth samma kom han i håret med Oluff Swänsson och slogh Oluf med kannan öfwer ögnabrynnnet ett blodhsår och een blånad: wettandes intet huem som den andra angreep, emädan stugun war lijten, huilcka åthskilde blefwe och wid deth samma kommo bäggie Peder Jonss söner tilhopa huilcka och åthskildes och där på kom Erich Jonsson in och strax med Peder Jonsson kom i håret och Oluf Swänsson medh, fallandes alla tree till gålfwett, men intet wiste han huem som på den andra först rusade, där på inkom wärden Hans Rassmusson och förmante dem hålla stilla då han och kom på gålfwet kull och ropade om hielp, då denne dhem skilde ifrå huar annan och actor uth på dörren och Oluf Swänsson med sin styfson Peder gingo i andra stugan att twätta af sikh blodett och lijtet där effter kom actor in till dhem då Erich Jonsson tagher upp ett trää och stöther honom för hufwudet: säijandes skall du ränna effter folck med knijff och stötte honom uth genom dörren, men intet sågh han honom hafwa knijfwen i handen.

Päder Erssons på Åhssen, att Oluf klappat Peder Jonsson på hufwudet och kallat fadher och han frågade huarföre. Rp. att du är i wärdens ställe och derföre kallar iagh digh fader, då Peder swarade kan skiee du kallar migh faar, för deth iag hafuer pulat din styfdåtter, huar med [fol. 86r] Pähr gick i källaren och Oluff och så medh uth, men kom förr in: säijandes att deth gjorde migh så ondt, att han så illa om min styfdåtter talte, och hade så när slagit honom: frågandes dee andra, om så skieltt hade, om dee wehlat hielpa honom bötha, huar till nekades. Där med kom Pähr uthur källaren och Olufz styfsson Peder frågade honom om han pulat sin syster. Rp. ja och deth hafwer iagh plichtatt före, och då stötte Päder honom för munnen och Oluf Swänsson skilde dem åth, då Päder honom Oluff öfwer ögatt slogh medh kannan een blånadh och sedan i ansichtett ett blodsår med grepan, då Johan Erasmusson skilde dem åth. Sedan kommo både Peder Jönss söner i hoop och Päder i Edhe fick een trääskåhl på bordett och slogh Päder Jönsson på Åhssen ett blodsår ofwan öghatt och tree stycken dito upp med hårgåhlen och een blånad för wänstra ögat, der med hades Päder på Åhssen uth och då opwacknade hans broder Erich och kommande till dörren af Johan och denne hindrat, men omsijder kom löös och frågat Päder om han haar skiämt sin syster och rusade honom i håret: fallandes bäggie till gålfwett och wärden Hans under dem som klagade sitt been och Johan

dem åthskilde och hade Erich uth. Sedan Peder sigh twättat hade wille han gå uth men af den andra Pedher som utanföre war hindrat och enär han litet hade töfwat togh han sin knijf i handen och restade i dörren och utgick: wettandes intet om han till dee andra gick eller intett; doch kom han strax igen: hafwandes ett blodsår widh näsan och sade sigh eij skohla wänna igen förr än han skulle hugga yxan i Erich Jonsson.

Päder Erssons i Böhle, att Oluff kallat Pär Jonsson fader: säijandes wij hafwa een ungh för een gammal och fått till swars, fanen war din faar. Rp. du är in i werdens ställe, Peder sade kan skiee du kallar migh faar för deth iag haar skiämbt din datter. Det Oluf tychte illa wara och frågat om han honom därföre slagit om dee skulle welat [*fol. 86v*] hielpa honom bötha, huar till nekades, då dee bäggie gingo uth och Oluf först inkom och Päder sedan med öhlkannan då bäggie Päder begynte ordkastas och denne Pär Ersson hade Pär på Åssen till dörren som låfwade wara stilla och där med gick han i andra stugan. J medler tijdh kommo dee i hoop och Päder i Ede slogh Peder på Åhsen 4 håhl i hufwudet med een trääkosa och een blånad på kinbeenett deth han sågh när han inkom, huar med han gick uth i stugun att twätta blodh af sigh: möthandes denne Pedher Erich Jonsson i dörren och huru dee boro sigh åth, wiste han intet men Erich kom strax tillbaka och lijtet där effter Pedher med skrijande och een knijff i handen: restandes kring dörren, då Erich honom möthade med ett trää och stötte emoth och brachte uth genom dörran. Ländzman Hans Ersson berättade det Päder i Ede war tree städz ripat och deth eena ögat rödt men intet blodsår.

Dhet befans aff protocollet d. 30 majj 1682 att Peder Jonsson i Ede för obewijsslig beskyllningh på hust. Ingiell Jönssdotter plichtat medh 40 m:k.

Såssom Päder Jonsson i Edhe hafwer slagitt Oluf Swänsson på Åhsen ett blodsår och een blånad, så plichtar han för deth förra effter deth 10:de capitlet Sårämåhla balken med willia L.L. sex m:k och för deth senare effter 13 dito med 3 m:k. J lijka måtto saakfälles han för 4 köttsår och een blånad som han Peder Jonsson på Åssen gifwit haf:r, à 6 m:k och 3 m:k effter berörde capitler som belöper 36 m:k silf:rm:tt. Och så wijda intygat är att Peder Jonsson i Edhe af samma tilfälle bekom tree rijpor i ansichtett och ett rött öga, plichtar Oluff Swänsson med sina styfsöner för huardera med 3 m:k, i krafft af ofwanbemelte 13:de capitlet. Huad Päder Jonssons itererande om hust. Ingiell Jönssdotters häfdande widkommer, för huilcket wittesmåhl han plichtat haf:r, så förskones [*fol. 87r*] han denne gången på höga öfwerheetenes nådigste behag med böther, doch där han wijdare henne således belastar, skall saken öppen stå och han därföre få lagligen näfst och correction.

13. Till föllie af tillnämnde syn d. 8 novembris 1682 emellan Peder Olsson i Gewågh och Oluf Johansson i Döwijken, angående det Oluf skulle slagit in på Peder, opwistes nämbedmännens besichtningh af d. 28 huius: lydandes att Oluff intet mehra slagit än honom böör, huar med Päder acquiesserade och föregaf sigh allenast frågat där om, huarföre behåller huardera sitt och förmanas till enigheet, så frampt dee willia undkomma föresatte wijthe.

14. Swän Biörson i Gewågh kärade till Peder Olsson och Kiehl Torstenson ib:m för det deras wallbarn hafwa släpt elden löös, huar igenom Swäns fäbohuus och åthskillige maatsaker och redskap förbrändes. Dee kunde eij neka att deras wallbarn skogseldh släpt och tillbödo sigh willia med honom förlijkas, och Swän begärthe åth minstone, att dee måtte opbyggia hussen och dee tilbödo hålla huar sin karll, och Swän een, huar med Swänn eij war nögder, dy lämbnades till ägande syhn.

15. Ländzman Hans Ersson tiltaltes om dee 24 dal:r silf:rm:tt som han aff Oluff Staffansson i Böhle effter rättens resolution tagit till Nills Olssons creditorers betahlningh och effter slutet på hösttinget dem contant ifrå sigh sättia, ehuruwähl han wille sochneskriwwaren Oluf Olsson 14 d. s.m:tt påföra som han nu bekänner hoos sigh innestå och begärer dilation till hösten med

halfpartten. Och så wijda een deel creditorer äre frånwarande sattes nu 12 d. silfwermynt i kyrckian och Oluff [fol. 87v] Biörsson på Åssen caverade för dee öfrige 12 d. silfuerm:tt, att betahla till hösten.

16. Swän Biörsson i Gewågh insinuerade een köpeskrifft på sin faders Biörn Jonssons hemman i Gewågh af d. 18 februarij a:o 1671: bewijsandes där med huru som Biörn af sine syskon och fränder sikh tillöst hemmanet Gewågh, huilcket opbödz förste gången oklandratt.

17. Swän Biörsson i Gewågh opböd sitt faders hemman i Gewågh första gången klanderlöst, huar med bewijses huru som han deth inbördatt och betaltt sin faders syskons andehl där uth, och där iämpte föräldrarna till dödedagar försöria skall.

18. Joon Olsson i Carlsgård oppwiste een köpeskrifft aff Joon Kiehlsson i Karlzgårdh på des odalzrätt i bem:te Carlsgård för 15 d. s.m:tt af d. 24 martij a:o 1680, och gode mäns wärderingh på heela berörde Karlsgårdz hemman för 66 r.d. af d. 22 juniij 1680, huilckett på tree laga tingh d. 25 juniij och 13 decembris 1680 och d. 22 juniij 1681 lagbuditt är och dy lagstånditt uthan klander. Dy bewilliades honom där å dom och fastebreef att bekomma, då han bewijsser sig deth betalt haf:r.

19. Hemming Biörsson opböd förste gången s. capitens Alexander Moritz hemman i Ede och Forss sochn aff tuå tunl. för 105 d. s.m:tt uthan klander.

Ting 5 och 6 oktober 1683

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 10, fol. 88r–92v, ÖLA.

Anno 1683 d. 5 och 6 octobris höltz laga ting med allmogen aff Ragundz tingelagh, närwarande befallningzmann wälb:d Jonas Wargh och nämnden, nembl:n.

Joon Nathanaelsson i Krånge
Håkan Pedersson i Påhlgård
Nills Larsson i Swedhie
Oluf Biörsson på Åssen
Joon Olsson i Carlzgård
Nills Olsson i Opåssen

Kiehl Tårstenson i Gewåg
Peder Olsson i Gewågh
Jacob Månsson på Hammarn
Oluf Swånsson på Åhssen
Peder Jönsson i Håssiö
Erich Nillsson i Lundh

1. Dato publicerades skogsordningen och barnemordz placatet.

2. Sochneskriwaren Oluf Olsson beswärade sikh öfwer Oluf Jonsson i Håssiö, för deth han skall honom in martio sidstleden kallat tyff, huaremoth Oluf exciperade och föregaff, att han på sin fader Joon Olssons wägnar skulle lefwerera kyrckkorns penningar och då bårträchnades 2 öre k.m:tt, dem han måtte honom af sina egna låtha bekomma, där till Olufsson nekade: föregifwandes at honom borde lefrera 2/3 af een half öre k.m:tt och dy tog han heela halfören, huar till Jonsson nekade och påstodh sikh mistatt 2 öre k.m:tt: beropandes sochneskriwaren sikh till wittne Swän Påhlsson i Håssiö och Anders Persson i Swedie som skohla åhört Oluf Jonsson kallat sig een tyf, derföre tillsporde dee, om dee deras sambtahl hörtt hafwa, och bäggie der till beiakade, dy aflade dhe sin wittneseedh.

Swän Påhlsson bekände sikh wara här i sochnestufwan enär Oluf Jonsson lefrerade kyrckkornpenning:r och då sochneskriwaren Oluf fordrade resten och han eij mins huru stoor

den war, så sade Oluff [fol. 88v] Jonsson, deth är icke första gången att du rächnar aff oss, huar opå Olufsson kallade honom och fleera till wittne: påminnandes sigh läna Oluf Jonsson där till 1 öre k.m:tt, och där till med att twisten härflöt af een halföre som sochneskrifwaren wille hafwa och Oluf ej wille cedera, emädan som han sin dehl där i egte.

Anders Perssons att dee begynte träta om een halföre som sochneskrifwaren wille hafwa emädan som han een deel där uti borde hafwa, då Oluf Jonsson sade, deth är icke förste gången att du hafwer stuhlit oss och sochneskrifwaren swarade, huad säger du? Rp. hafuer du icke stuhlit migh så har du stuhlit min fader, huar opå sochneskrif:r togh närwarande till wittne: kunnandes sig ej mehra däruthinnan påminna.

Oluf Jonsson förkunnades wittnens eedelige bekännelse med tillfrågan om han några wittnen hafwer, som kunna contrarium bewijssa och deras öfwerbewijsa. Rp. att ländzman Hans Ersson sade fuller een gångh att han togh mycket. Och ehuruwähl ländzman intet kan pro tempore wara wittnesbär, så tillfrågades han likawähl och berättade sigh bedia sochneskrifwaren cedera des andehl i halföhren och fick till swahrs, att effter som han altid eenwijss är och iagh större dehlen där aff [b]öör hafwa, så behåller iag honom. Deth befans aff uthrächningen att Oluf skulle lefwerera 6 d. 2: 9 $\frac{2}{7}$ öre kopp:rmynt.

Såssom eedeligen intygat är att Oluf Jonsson i Håssiö hafwer kallat sochneskrifwaren Oluf Olsson een tyff, för deth han widh lefreringen för kyrckiokornspenningar förledne åhr behölt 2 $\frac{5}{7}$ penning k.m:tt, medelst deth honom borde af halfören hafwa större dehlen som war 9 $\frac{2}{7}$; Så finner rätten skäligh att saakfälla Oluff Jonsson att plichta effter det 20:de cap. Tingm. b. derföre med 40 m:k. [fol. 89r]

3. Dragoun Biörn Nathanaelssons änckia hust. Dårdi Sörensdotter beswärade sigh öfwer Oluf Biörsson på Åsen och Joon Nathanaelsson i Krånge, i deth hon dem 1681 committerat på sin mans rest, af capiten Mickell Planting fordhra huad då uthgå borde, och dee 9 dal. s.m:tt oppburit och Oluf Biörsson 8 dal. s.m:tt där af lämbnat till capiten Jockim Daden på sin sons sochneskrifwarens 1679 åhrs rest, effter regementzskrifwarens Johan Johanssons assignation, där änckian likawähl begärt att dee skulle å sin broders Anders Sörenssons wägnar i Kråkwågh blifwa lefrerte som hon förmeenar wara pro anno 1681, huilcka regementzskrifwaren Daniel Larsson Sidenius skall nu fordra. Oluf och Jon tillstå sigh å hennes wägnar opburit 9 dal. s.m:tt och 8 dal. lämbnat hoos Swän i Härckie som lofwatt skaffa qvittens på Sörenssons resterande uthlagor, som icke skiedde, uthan capiten Daden dem qvitterat på sochneskrif:ns rest som ofwanbemelt åhr, som des qvittens af d. 12 septembris 1681 uthwijsser. Sochneskrifwaren Oluf Olsson föregaf deth befallningzman Flodin opförde ländzmannen för 2:ne åar ej böra niutha mehra än å 26 d. s.m:tt och han likwähl order hade att niuta å 30 dal:r huar af han förmenar resten härflyta.

Aldenstund Oluf Biörnsson och Joon Nathanaelsson tillstå sigh på dragoun änckians hust. Dårdj Sörensdåtters wägnar på des mans resterande löhn aff capiten Michell Plantingh upburit 9 dal. s.m:tt och icke effter begäran 8 dal. s.m:tt där af lefreratt på hennes broders Anders Sörenssons uthlagor för Kråkwågh, uthan derföre af regementzskrifwaren Daniel Larsson Sidenio krafder blifwer; Huarföre pröfwes skiäligh och rätt att Oluff Biörsson skall skaffa hust. Dårdj besagde 8 dal. s.m:tt eller qvittens för så många daler på broderens Anders Sörenssons [fol. 89v] då resterande uthlagor, helst och emädan som capiten Daden berörde 8 dal. qvitterat på Oluf Biörssons sons debet och skuldh, och dee liqvidere sins emillan som dee bäst kunna och gitta.

4. Pastor mag. Salomon Hofwerbärgh prätenderade på ett fåbooställe under Forss kyrckio-bord, belägit ibland eller in wid Biskopsgårdzmäns äghor, som hans antecessores skohla brukatt och 1682 hafwer Påfwell Pädersson des wall uthan låf slagitt: begärandes wallen under prästebordet igen? Rp. Påfwell tillstår att sitt folck sigh owitterligit, deth giortt, och att

på 20 åhrs tijdh ingen där slagit: nekandes intet sigh willia förlijka pastoren därföre, ehuruwähl det hörer Biskopsman till och förrige pastores med Byemäns låf, förlängst hafft låf medh boskap där sittia och pass ett mählingz landz widd opgiödt: warandes belägit uti deras afradzland som med wissa rämärcken ähr belagdt. Pastor berättade att Isach i Biskopsgården med pastoris h:r Olufs Claudi låf deth några åår brukade. Rp. att deth skiedde med kyrckioherdens och Biskopsmans låf i 2:ne åår: ehrbiudandes och nu att lämbna besagde fäboowall under prästebordett, medelst nederlagdt bruuk, så länge deth uthwuxit blifwer: förbehållandes sigh, att på deras afradzskogh intet wijdare intrångh må tilfogas, emädan som dee sittia på chronones hemman. Pastor förmente deth icke wara belägitt inom afradzlandetz rämärckien, deth wederpartherne hårtt påstå. Till att undfly om kåstnader för een så ringa tingh war pastor omsijder nögd med ofwanberörde tilbudh om wallens brukande så längie han dugligh ähr och där till med, uthlåfwades förnögning för 1682 åhrs slagne och bärgade höö där aff.

5. Lars Nillsson i Swedie och Håssiö sochn tiltaltes för deth han andra stoorböndagen innevarande åår warit ifrå kyrckian. Rp. att han öfwer [fol. 90r] siuttijo åår gammall är och eij förmått gå 2 gamle mijler till kyrckian: hafwandes altijd kryckior att stödia sigh medh och lijkawähl öfwertalder att bära een lijten grijs ett stycke wägh till Ansiö, och efftersom han effter afftahl ingen möthade, hafwer han omsijder kommit fram som är 1/2 swänsk mijhl och dy eij mächtatt komma till kyrckian som är 2 mijhl ifrå Ansiön, det Päder Olsson ib:m besannade och där till med, att han seent på afftonen dijtkom och öfwer sin swagheet och elacka behn qwidde. Pastor berättade thesslijkes att Lars een gammal och siuklig man ähr och om wintheren låter sigh till kyrckian flijtigt föra.

Såssom intyges, att Larss Nillsson gammal och mehnföör är och icke förmått gå till kyrckian som är 2 gamle mijhler och lijkawähl dagen för stoorböndagen förfogat sigh till Ansiö by som är 1/2 swänsk eller een gl:a mijhl, huar af pröfwes honom icke aldeles oförmögen warit att gåå; Dy på höga öfwerheetenes nådigste behagh förskohnes han med böndagzbrättet och förplichtes att gifwa till pios usus, 3 m:k silf:rm:tt.

6. Oluf Olsson i Stugan angafs första stoorböndagen försummat gudztiensten och han föregaf sigh siukligh wara och eij förmådde gå till kyrckian i sådant fööre som då war, i dhet att issen intet bahr och sådan wägh kring om Gesundet är att ingen siukligh där till mächtig kan wara. Deth befans och att han merndeels siukligh och icke aldeles wid sina sinnen är och medelst modrens och hans oenigheet medh grannerne intet wittnesbörd kan i synnerheet där om ehrnås, dy kunde nämnden honom med intet straff beläggia.

7. Effter lagmansrättens resolution d. 1 augusti [fol. 90v] anno 1682 böör emellan hust. Anna Jonssdotter i Stugan och Simon Ersson, samt Oluf Pärsson och Hemming Bengtsson ib:m skogssyn hållas aff häradzhöfdingen, befallningzman, regementzskrifwaren med halfwa nämbd af Lijth och half af Ragunda. Hust. Anna begärte på sin sijda, nämbdemän Oluf Björsson på Åhssen, Kiehl Torstensson i Gewågh och Oluf Swänsson i Ytheråhssen ifrå Ragunda, och ifrå Lijth, Arfwed Ersson i Brewågh, Päder Ersson i Siöör och Peder Nilsson i Nästgård, huilcken skall hållas, Gudh will, nästkommande wåhr, och Stugumännerne råde den andra halfwa nämnden.

8. Angående Hans Erssons i Munssåker angifwande på sidsta wårting om ett älgzdiur som war funnit på Gewågsskogen och för Swän Björssons och des lagzmäns ledh gått, opwistes förordnade tolfmäns prob och besichtningh som skiedde d. 16 julij sidstleden, som förmähler att diuhret war gått för ledett som om hösten uthsattes och äganderne eij sedt där effter, emädan som dee lijdt på huar andra udderne att optaga: eij wettandes att några stode uthe,

huilcket synemän bestå i sanningh wara: betygandes sikh eij kunna märckia huad tijdh om winteren deth kunde wara gått före emädan som af hullstahn allenast beenraglet war quart och den orthen pass 1/4 mijhl ifrå den andra leden war.

Såssom bewijssligit ähr att älgzledett på Gewågsskogen är om hösten och icke i förbuden tijdh om wahren utsatt och des lagzmän försummat deth om hösten optaga och ett diur därföre gått som dem till goda eij kommit är emädan som dee lijtat huar på annan udderne framhugga och dy eij sedt där effter och där hoos kan intett [fol. 91r] märckias om diuret är fallit i lagha eller olaga tijdh, dy pröfwes skiäligt att frijkalla Swän Biörsson i Gewåggh med sina lagzmän däruthinnan och i deth måhlet.

9. Swän Biörsson i Gewåggh angaf hurusom han af befallningzman Jonas Flodin den 1 junij 1682 fått address på dee saker och pertzedler som af ländzman Hans Ersson wore exequerade för saaköhren och befinner, föruthan booskapen, wara öfwer wärdett opförde: begärandes ny wärderingh. Hans Ersson föregaf att dee 2 gångor äre wärderade och efftersom han booskapen behållit, wille han deth han måtte pertzedlarna och behålla och hade han eij där medh nögd warit så skulle han förr där å klandratt.

Ehuruwähl Kongl. executions stadgan tillåther tree wärderingh och allenast 2:ne giorde ähre, så kan lijkawähl icke Swän Biörsson den tredie bewillias emädan som han innan näste tingh den icke begärtt hafwer lijkmatig den 7:de articklen i Kongl. executions stadgan.

10. Anna Olufzdåtter, barnfödd i Lijth sochn och Hannogh by, beskyltes hafwa uthspridt det Hans Erssons son i Munssåker, Erich wid nambn, skall hafft sammanlaggh medh sin samsyster Märitt, huar till hon nekade: föregifwandes sikh eij mehra däraf wetta, änn att Erich kom i sommars i kornladun om een natt och lade sikh ned widh föttren af Märitt och dennes sängh och så wijda hon hörtt af hans yngre syster Karin om sina 9 eller 10 år, det Erich skall wehlat henne häfda, wille hon honom eij i sängen lijda, därest han allenast den eena natten lågh: williandes intet säija och tillstå sikh see heller höra honom någon otucht hafwa för händer, ehuruwähl hon deth sagdt. Dy framkallades Hans Erssons dränggh Påhl Nilsson ifrå Biskops-gården i Forss sochn [fol. 91v] och examinerades, som bekände det Anna sagt för sig det Erich legatt på sin syster Märitt naken och deth samma äfwen och för Päder Jonsson i Gisslegård och hans pijga Ingeborgh Andersdotter.

Anna tilstodh sikh sådanna ordh af owettigheet sagt, men nekar sig det sedt eller hörtt. Påhl sade Anna sagt sig stöta Erich af Märitt och frågat huad han så kuas skulle. Anna föregifwer sikh, honom bedit gå uthur sängen och icke mehra. Påhl berättar deth Erich lågh icke altidh hoos sikh uthan här och där medelst elacka sängkläder och in alles till åtta nätter bårtologat: föregifwandes sikh aldrig någon lijknelse til galenskap af dem kunna märckia.

Päder Jonsson i Gisslegård berättar sig komma gående och see Påhl, Anna och Ingeborgh lee och dem frågat huad löijie \dee/ hade, och Påhl swaratt och sagt till Anna, skall iag säijatt? Och fick till swaar: Sägh fritt, som och skiedde, då Päder frågat Anna om Erich lågh naken på systran Märitt? Rp. ja; sedan om han deth kan bestå? Rp. ja wäll; huar till Anna wähl beiakade men säger sig lugitt hafwa.

Pijgan Ingeborg Andersdotter berättar Anna för sig offta sagt, deth hon wacknade där medh att Erich låg på Märitt men icke mehra änn een gångh, eij wettandes huad han giorde. Anna föregifwer Erich legatt naken widh fötterna.

Erich Hansson om sina fiortton år examinerades och föregaf det drängen Påhl war onder emoth sikh och dy eij wehlat liggia hoos honom: Tagandes altså några klädher och bäddar åth sikh i ladan hoos pijgorne, och enär han begynte fryssa lagt sikh widh fötterne hoos pijgorne twärtt före och nyttjade deras fäll där han låg i 2 nätter, och Anna huarcken honom stötte och skuffade heller badh gå der ifrån, nekandes aldeles legatt på sin syster Märitt och eij heller tilbudit med yngre systran Kahrin. [fol. 92r]

Märit om sina 17 år hades före och berättar att Erich allenast 2 nätter med gångkläderne legatt nedh för fötterna af sängen emädan han tyctes fryssa: nekandes honom legatt på sigh och hörtt honom tilbudit liggia hoos systran Karin.

Kahrin om sina 10 år nekar aldeles hafwa sagdt för Anna det broderen Erich begärtt liggia hoos sigh och Anna henne eij öfwertyga kunde.

Anna och Erich confronterades och Erich nekade henne sig tiltahlat eller spiernatt det hon lijkawähl påstår: nekandes som tilförenne sig sedt något olåfligit, uthan aff galenskap lugitt för dee andra.

Såssom Anna Olufzdåtter hafwer uthropat och beskylpt Hans Erssons son Erich hafwa legatt naken på sin syster Märit och bedit honom eij kuas, och inför rätten bekänner sigh deth af fåwitzsko giortt; altfördenskuld blif:r hennes saak att plichta för huardera, effter deth 20:de capitlet Tingm. b. med 40 m:k. Hafuer plichtatt med kräppen d. [*lucka*] dito.

11. Ländzman Hans Ersson tillstår sigh pro anno 1683 nutitt länssmanslöönen af Munssåker à 4 tunland och Gisslegård 3 tunland, som i een rök förmedlade ähro.

12. Swän Björsson i Gewågh opböd andra gången sin faders Biörn Jonssons hemman i Gewåg som han till sig löst af sine [= *faderns*] syskon.

13. Swän Björsson i Gewågh opböd andre gången ofwanbem:te hemman medelst deth, han deth till sig bördatt af sine syskon.

14. Hemming Björsson opböd andra gången capiten Alexander Mauritz hemman i Ede och Forss sochn af 2 tunl:d för 105 dal. s.m:tt af Thomas Mauritz. [*fol. 92v*]

15. Ländzman Hans Ersson lefwererade 12 dal. s.m:tt som hoos honom insatte woro till Nills Olssons creditorers förnöijande i Böhle, som sattes i kyrckian tillijka med dee förre 12 dal:r.

Ting 26 och 27 februari 1684

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 10, fol. 157v–162v, ÖLA.

Anno 1684 d. 26 och 27 februarij höltz laga tingh med allmogen i Ragundz tinglagh, närwarande i befallningz mans ställe, regementzskrifwaren Daniel Larsson Sidenius och nämnden, nembl.

Oluf Björsson på Åhssen	Peder Jönsson i Håssiö
Joon Nathanaelson i Krånge	Håkan Persson i Påhlgård
Peder Olsson i Gewågh	Nills Larsson i Swedie
Jacob Månsson på Hammarn	Oluf Swänsson på Åhssen
Joon Olsson i Carlsgård	Nills Olofsson i Opåhssen
Erich Nillsson i Lundh	Nills Olsson i Ammern

1. Dato publicerades Kongl. Maij:ttz placater, n:l. 1) Om reglement för betiänte under militien och landz staten. 2) Om sequestration af fasta jordegodz och ägendom.

2. Dato stältes för rätten Zachris Eliæsson i Byhn och skuldgafs hafwa belägratt Ingeborgh Michellsdotter ifrå Påhlåssen, huilcka tillstå lägersmählet och aflat barn tilsammans som föddes allhålgona tijdh sidstleden och i lijfwet ähr: warandes hans moorfadher Zachris

Påhlsson i Byhn och hennes fader Mickell Påhlsson i Byhn halffsyskon, huar af föllier att moorfadren Zachris Påhlsson är radix och primus, modren den andra och stuprator in tertio gradu, och kånans Ingeborgs fader Mickell primus och hon in gradu secundo: warandes på hans sijda till tredie och på hennes till andra eller syskonebarn.

Såssom ingen lagh är kunnigh att dömma effter, enär olåflig beblandelsse skieer emellan secundum och tertium gradum linea æqvalis, så lämbnes saken till högl. Kongl. håffrättens nådige resolution [*fol. 158r*] effter den andra articklen i rättegångs ordinantzien.

3. Kahrin Samsonsdotter i Edhe angafs hafwa aflatt oächta barn som hon tilstår och födde näst för juhl och än läfwer: beskyllandes soldathen Otto Böriesson wara barnfaderen, huilcken in junio 1683 togs ifrå regementett och brachtes till Stockholm. Soldathen Gustaf Staffansson betygar att Otto för sigh sagdt henne häfdat och deth samma för soldathen Antoni Timberman och Petter Boman berättat: warandes Otto ogifft och kånnan medh den synden icke förr beträdd, och på dhet hon des snarare må kunna komma till sin christelige frijheet, så dömbdes hon effter Kongl. resolution och wahnligheeten till 20 m:k.

4. Oluf Staphansson och Erich Nillsson i Böhle klandrade på 1/3 fiskie i Hanningzforssen som Oluf Biörsson i Wästeråssen brukar: föregifwandes forssen och des fiskie wara belägit för deras land och strand och een half mijhl ifrå Biörnssons: anhållandes dhet att få under sine hemman, om icke annars då för lössn, emädan som dee skohle därföre åhrligen göra taxa, huaremoth Oluf Biörsson exciperade således nembl. 1:mo) Opwistes tingsdomen af d. 12 octobris a:o 1681 att han skulle sin gambla och roliga häfd och possession i Hanningz forssen niutha till des contrarium bewijsses. 2:do) Een attest af d. 16 februarij 1684 gifwen af Pål Persson och Pål Amphinsson i Biskopsgården, Joon Zachrisson i Byhn och Nills Olsson i Böhle: lydandes med mehra, att Oluf Biörssons förfäder uthi alla werldennes tijdher och af ålder haftt \sitt/ laxebruuk med Böhles grannerne: warandes dee alla fyra gambla män och Nills Olsson sålt åth Oluff Staffansson [*fol. 158v*] sitt hemman i Böhle: williandes och ehrbiudandes deth medh lijflig eedh besanna.

Actores påstå och sökia att få bruka laxfiskie för sitt landh, emädan som Oluff Biörss granne Hans Erassmusson i Wästeråhssen för deras land intet bruuk hafwer. Rp. att Böhlesman för fyra mans ålder [*sedan?*] hans och des hemmans rättigheet där bortbytt och afstått sin arfftlige tilfalne laxepartt widh Wästeråhssen, men Oluf Biörsson intet och dy behållit sitt som fordom warit: warandes många uthbyes grannar som för Wästeråssens landh och strand laxfiskie af ålder brukatt och bruka, och dy dem ej kunnat åtahla huar till intet nekas kunde. Actores berättade att bem:tte bythe giordes för 80 eller 90 år sedan, som brefwen skohla uthwijssa och icke wid handen ähre. Såssom actori incumbit probatio tilfrågades dem ytterligare om dee några breef och bewijs hafwa att producera, huar med dee kunna bewijssa att deth stridige fiskiet aff ålder icke lydt under Oluf Biörnssons hemman. Rp. att der hafwer warit broors bythe, och enär Wästeråhsmän gick opføre så gick Böhlesman utföre, men inga breeff eller bewijs där på hafwa, huaremoth inwändes att bäggie Åhsmän hade een dehl i Böhletz fiskie och den eena blef af Böhle uthlöst och den andra intett.

Oluf Biörsson begärte, att åklagarne måtte bewijsa sin rätt i Wästeråhs bydz fiskie, och der deth kan skiee så får han gärna deth tilträda, då dee förmanthe Erassmus Persson i Wästeråssen som är till 78 år gammall kunna någon oplyssning där uti gifwa. Dy förhördes han och betygade deth Böhlesmän intet mehra ägdt i Wästeråssens bydz fiskie, änn som bortbyttes till Oluf Biörss granne hemmans åboo för 80 eller 90 år sedan. Actores begärte ytterligare få fiskiet för billigt wärdhe inlössa. Rp. att han deth ej mista kan och att [*fol. 159r*] dee intet ähre mächtige sine enskijlte fiskieställen bruka utan bortleija, huar till dee ej nekade, doch föregofwo sompt wara förpantatt och sompt ej förmå bruka för des ringheet

skuldh: anhållandes att Biörsson må hielpa dem något i taxan. Rp. att stadgan är nu som fordom varit hafwer och ingen förändringh där i giort, som och intygades sant wara.

Aldenstundh Oluf Staffansson och Erich Nillsson i Böhle inga bref och skähl hafwa, huar med dee kunna disputeras och drifwa Oluf Biörssons angifne uhrminnes rättigheet, uti Hanningsforssen, dy finner rätten skiäligt, i krafft af deth 1 capitlet Jordabalcken landzlagen att döma Oluf Biörsson deth framgeent såssom uhrminnes rättigheet att behålla och bruka och efftersom ingen större laxe taxa eller stadga på Böhles och Wästeråhs byhn är lagd, änn i forna tijdher varit, så behålle huar och een sitt, som tienar parterne till rättelse.

5. Lars Siulsson kyrckiwachtare i Ragund angaf, hurusom Påhl Amphinsson i Biskopsgården d. 27 januarij som war een söndagh uti Granssiö by i Ångermanland sig öfwerfallit med hugg och slagh, för deth han angifwit hans mågh Månss Jonsson, sagt kyrckewachtare ämbete nessligit wara och kallat sig pastoris squallerbytta: fåendes af honom 9 såår, förutan små rijpor öfwerst i ansichtett och inn i munnen som pastoris attest betyger.

Påhl Amphinsson kunde ej neka sig honom slagit hafwa, men icke utan orsaak uthan för deth han omildt uthspriddt sig kallat kyrckewachtare tiensten wara nesslig: nekandes sig kallat honom pastoris sqwallerbytta, och under samtahl kallade han Larss liugare. Lars beropade sig till [fol. 159v] wittnen i sakena, Jacob Månsson i Hammarn och Joon Mårtenson i Böhle och Päder Olsson i Östansiö, huilcka berättade sigh wara tillstädes enär slagsmålet skiedde. Parterne gofwo wittnen eeden effter, som aggreerades.

Jacob Månssons, att Påhl sade enär Lars inkom, nu kommer prästens squallerbytta, och Lars bad honom sigh der medh förskohna, och lijtet der effter slog Påhl, Larss een öhrfijhl så att han föll till gålfwet och bekom 10 eller 11 små såår af naglarna. Påhl kunde och få någhra.

Joon Mårthenssons, att Påhl kallade Larss m:r Salomons sqwallerbytta och mera hörde han intet, efftersom han gick i cammaren till wärdinnan, seendes Larss sedan wara i ansichtett sönderrifwin.

Päder Olssons, att Larss war förr ingången och enär denne kom, slogh Påhl honom een öhrfijhl, huar af han föll till gålfwet och wärden dhem åthskilde: hafwandes Larss åthskillige såår som han ej rächnade. Slagsmålet skiedde om een söndagh, huar emoth Påfwell intett hade att säjia.

Såsom eedeligen intygat ähr att Påhl Amphinsson hafwer först kallat Larss Siulsson sqwallerbytta, dy plichtar han effter det 20 cap. Tingmåhla balcken medh 3 m:k. 2:do) För nije stycken blodwijthen och små såår à 3 m:k effter det 10:d cap. Såråmåhla balcken med willia landzlagen. 3:to) För sabbattzbrått 3 marck och 4:to) För deth han inför sittande rätt sade deth Larss Siuhlsson lögh, effter det 43 cap. Tingm. b:n 12 öre: belöpandes in alles 34 ½ marck silfwermyntt.

6. Ländzman Hans Ersson angaf hurusom linlomper till sahl. doct. Brunneri papperbruuk i Helsingland hoos 3 stycken bönder i Håssiö och tree stycken i Östansiö byar, intet framkommo på föresagdan dagh och dy afsändes dee andra af tinglaget opburne lumpor, och aff [fol. 160r] bem:te bönder äre dee i behåll, dem han begärar till wederbörlig ortt befordrade blifwa och laga plicht för uteblifwandett. Roothmästaren Oluff Nillsson i Wästanedh föregaf sigh enär han genom byhn reste dem tilsagt och dee låfwat framskaffa som ej skiedde förr än lassett war bortsänt, och Oluf i rätten tijdh förde för siu röker, gåendes dee 6 röker förbij, emädan han förde elliest ett annat lass åth sigh.

Resolutio. Oluf Nillsson plichtar för tredsko och försummelsse med 3 m:k och obligeras skaffa lumporne till Råffsundz ländzmanns gårdh.

7. Hällssiö sochn af 11 röker hafwer och linlomperne inne hoos sigh à 2 m:k, huaröfwer Anders Nillsson i Wästanbäck rothmästare ähr, som föregifwer att budh kom i senaste lagett,

att han ej kunde hinna dhem opfordra och förr warit wahn att föra dem till Gregori marcknadh in martio. Hälssiö är längre bort belägit änn Håssiö.

Resolutio, emädan som wägen ähr långh och termin kårtt, så obligeres Hälssiö sochn lomporne skaffa till Råfsundz tinglagh medh egen kåstnadh.

8. Päder Jönsson i Håssiö yrckiade på 6 $\frac{3}{4}$ daler kopp:rmynt af Larss Nillsson i Swedie för sin son Oluf Larsson, huilcka Larss tilstår sigh låfwat betahla och föregifwer genom Swän Björsson i Gewågh wara fullgiort, men Peder sägher deth wara på annan giäldh lefreratt som Anders Pährson i Byhn skall bewittna kunna och nu icke tilstådes ähr, Larss Nillsson berättar den gamla nämnde fordran wara des utan betalt deth Päder Ersson i Swedie skall kunna betyga som icke heller tilstådes är. Swän i Gewågh är förrest till Norie.

Så wijda alla påberopade wittnen icke tilstådes ähre [fol. 160v] huar af rätten kunde någon oplyssningh i saken få; huarföre kan den nu intet sluteligen afhielpas.

9. Gamble soldat Mickell Pålsson fordrade af Erasmus Pålsson i Påhlåssen 14 r.d. för sin sahl. hustrus förtiente löön och ett kassij kläde, \och/ på sin sahl. hustrus Cissell Persdotters wägnar. Item länt af henne femb ortt och sedan beklagar han sigh af sin hufwudbonde ej få huusrum. Rp. att Cissell wäll tiente någon tijdh hoos honom, och hon der emoth bekom sletzkläder och för deth öfrige gjorde han åth henne bröllop som förutan annat kåstade nije tun:r spannemåhl af hans, huar till Michell nekar: föregifwandes att Cissell så wähl borde hafwa bröllopskåst som Erassmus och dee andra syskonen. Rp. att tuå tunnor korn lades der till som medh dee 9 tunnor opginge. Michell föregaf, att bytheslängden skall wijsa större bröllopskåst förordnat wara. Erasmus föregaf att ingen längd den tiden giordes. Fem ortt tilstår Erassmus sig länt och sägher att Mickell een godh bössa för sigh förderffwat. Rp. att Erassmus brukade hans bössa i ellofwa åår och den uthsköth som odugelig igentogs. Till huusrummet nekar Erasmus efftersom han ej längie nöth hans knechtetiänst, och sedan låtit sigh wärfwa och een godh tijdh tiänt: föregifwandes Erasmus att ett gammaltt gäldbreef skall wijsa deth Mickells fodran af ingen grund ähr och han skall hafwa i giömene, huar till han nekar och säger intet lära finnas om icke Pål Amphinsson i Biskopsgården deth hafwer: önskandes att dhet wore i behåll, huar af sanningen wähl kunde skönias. Ländzman Hans Ersson betygade sigh tillijka med Amphin i Biskopsgården och Joon Sachrisson, 1671 dem emillan liqviderat, huilcket liqwidum icke tilstådes är, huarföre kan intet änteligit sluuth dem emellan nu skiee utan till bem:te skriffters inkommande differeres. [fol. 161r]

10. Hans Erassmusson i Påhlåsen hafwer citerat nämbdeman Oluf Swänsson i Österåhssen, för dhet han honom pantatt Pädersmässtijdhnen förleden, för tree marck saaköhren och derföre tagit een sölfskiedh: förmenandes sin hustru Kerstin icke wara rätt dömbder för tredsko. Huaremoth 1682 åårs saaköhrens längd opwistes, som förmår, att hustru Kerstin war stämbd för skältzordh och utan laga förfall ej comparerat, huilcket protocollet wijdare uthwijsser. Hans kan ej neka att ländzman sigh tillsagt saaköhren betahla som då öfwer $\frac{3}{4}$ åår innestådt och lijkawähl sigh ej rättat och dy till pantningh skridit: begärandes Oluff Swänsson betahlningh och pantare löön.

Nämnden togh saken i betänckiande och dömbde honom för och till dombrått, som effter deth 39 capitlet Tingmåhla balcken är 3 m:k. Och så wijda han tillsagder ähr att saaköhren betahla och intet parerat utan tredskat widher, så att execution måtte skiee, ährkändes han effter deth 33 cap. Tingm. b. och den 4:de articklen i Kongl. Maj:ttz förordningh om uthlagornes opbärande a:o 1668, att plichta medh 3 m:k.

11. Päder Olsson ifrå Granssiö uthi Ångermanlandh fordrade af Päder Ersson på Åssen betahlningh för giord skiutzfärdh för hans hemman 1676 bestående af 5 $\frac{1}{2}$ mijhl, som befans

allenast wara 5 mijhl, och sochneskrifwaren Oluf Olsson försäkrade Pädher Olsson på Ers-
sons wägnar bekomma betahlningh à 6 öre silfwermynt som ähr 30 öre s.m:tt.

12. Pär Jonsson i Byhn angaf hurusom Oluf Staffansson i Böhle, ett stycke äng uthi
Handeängie undan sitt hemman hafwer, som hans antecessor Nills Olsson för 17 år sedan till
kiöps tagit, och allenast der på bekommit [fol. 161v] tijo öre silfwermynt, och Oluf lijkawähl
ängiet uthan förnögningh brukatt och dy begärer ängiet tilbakars och refusion för des bruuk.
Oluff Staffansson bekände att Nills Olsson bem:te ängesstycke till kiöps tagit: opwijsandes ett
breef de anno domini 1590 af innehåld att Råggerd Hålgersdotter i Åssen hafwer sålt till
Pedher Olsson i Böhlet een fierde dehl i ett ödesböhle som Hande heter för 4 m:k swänka,
och Ilian Johansson i Byom till bem:te Päder Olsson sålt een fierdung i förskrefne Böhle
Hande etc. Men intet bewijs fins huru Byhn ähr blefwen i Handeängie dehlachtigh utan af
uhrminnes tijdher een dehl där uthi, ungefär 1/3 possiderat och Böhlesman 2/3. Oluff hafwer
brukat Päders andehi i 8 år, som han föregifwer kasta aff sigh två skrinder höö åhrligen.

Aldenstund Päder Jonssons andehi i Handeängiet pröfwes af uhrminnes tijdher under deth
hemman som Päder åboer, lydt och legat hafwa, så kan rätten icke mindre göra än till
underdånigst föllie aff Kongl. Maj:ttz uthgångne placat om skattskyldig jordz dehlning anno
1677, bijbehålla Peder Jonsson widh des gamla häfd därutinnan, som och lijkmatigt ähr det 1
capitlet Jordabalcken landzlagen. Och så wijda Oluff Staffansson bem:te anpartt uthi åtta år
brukat, så berächnas sedan arffwodet ähr betalt, att betahla för huart år een skrinda höö à 16
öre s.m:tt, huar af drages dee 10 öre silfwermynt som på kiöpet åhrkände äre: blifwandes som
Oluff Staffansson skall betahla, 3 daler 22 öre s.m:tt.

13. Joon Olufsson i Carlssgård opwiste fölliande quittencier på hemmans kiöpet som kåstar
99 d. s.m:tt, [fol. 162r] huilcket förlängst är lagståndit och intet fasta å gifwit, emädan som
deth intet till fullo betalt ähr, doch sålledes, nembl:

Bördeman Joon Kiehlsson	15: -
Dito Larss Larsson i Biuråker sochn och byn Holm uti Helssingeland à 1/3 dehl	26: -
Anders Nillsson i Wästanbäck på Anders Mattzsons wägnar	8: -
Jöns Olsson i Håfssiö	4: -
	53: -

Resten som ähr 46 d. s.m:tt, sättias i kyrckian till creditorernes betahlning som nästkommande
tingh skolle wara tilstädes sina fodringar bewijssa, och Joon Olufsson meddehlas fastebreeff.

14. Hemming Biörsson i Ede opbödth 3:die gången capiten Mauritz hemman i Edhe af 2 tun-
land som sonen Thomas såltt för 105 d. s.m:tt.

15. Swän Biörsson i Gewågh opbödth tredie gången sitt faders hemman i Gewågh aff
syskonen inbördatt för 70 r.d. in specie.

16. Biörn Jonsson i Gewågh låtit opbiuda 3:die gången wästre gården i Gewågh inlöst och
bördat af sine syskon och swågrar.

17. Nills Olsson i Opåhssen opbödth andra gången Nills Erssons anpartt af 2 ½ tunl. ib:m för
48 d. s.m:tt, 2 tunnor korn, een koo, een gieth.

18. Swän Johanssons arfwingar i Östansiö præsenterade een lagbuden och lagstånden
köpeskrifft på Joon Olss hustrus jordh i Östanssiö af 2/3 tunland jordh för 16 r.d. à 3 caroliner

och 1/6 dito af Märta Erssdotter i Östansiö för 8 r.d. i sythningslöön: warandes sidsta opbudet klanderlöst skiett d. 14 decembris [fol. 162v] anno 1678, dy bewilliades dombreef der uppå.

19. Kiehl Olsson i Byhn opwiste ett lagbuditt och lagstånditt köpebreef af Nills Olsson i Flye och Lijdden sochn uti Medelpad, på des arfftlige tilfalne halfwa hemman i Bye och Hälssiö sochn för 16 r.d., de dato Lijden sochn d. 24 septembris a:o 1679, och så wijda deth lagstånditt war d. 8 novembris a:o 1683 bewilliades der å fasta och dombreeff.

Ting 10 och 11 oktober 1684

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 10, fol. 236v–243r, ÖLA.

Anno 1684 d. 10 och 11 octobris höltz laga hösteting medh allmogen aff Ragundz tinglagh, præsentè prætores och nämnden.

Oluff Björsson på Åssen	Joon Nathanaelson i Krånge
Håkan Persson i Påhlgård	Pedher Olsson i Gewågh
Nills Larsson i Swedie	Jacob Månsson på Hammarn
Oluff Swensson på Åssen	Joon Olsson i Carlssgård
Erich Nillsson i Lundh	Swen Björson i Gewågh
Swän Olsson på Edhe	

1. Dato aflade Swän Björsson och Swän Olsson sin nämndemans eedh.

2. Dato publicerades Kongl. Maj:ttz specificerade placater.

3. Dato tilspordes Zachris Eliesson i Byhn om han täncker och begärar att ächta sin fräncka Ingeborg Mickelssdotter ifrå Påhlåssen som han häfdatt hafwer, huar till han nekade. Altså togz saken i betänckiande och affdömbdes som föllier.

Emädan som uti hanss Kongl. Maj:ttz wår allernådigste Konungz och Herres placat af den 30 decemb. anno 1680 ingen annan grad uti skyldskapen till ächtenskaps stiftande är förbuden, än emellan syskonebarn, och Zachris Eliesson och Ingeborg Mickelssdotter äro een grad längre bortt, som är secundus och tertius gradus linea inæqvalis; altså finner rätten till hörsampt föllie där aff skiähligt, att döma dhem såssom oskylda för simpelt lägersmåhl, och sålledes blifwer Zachris Eliesson effter deth tredie capitlett Gifftmåhla balcken landzlagen, saker till 40 m:r och Ingeborgh Mickelssdotter effter praxin plichtar medh 20 m:r. Doch [fol. 237r] heemställes deth uti underdåhn ödmiukheet under höglofl. Kongl. Swea hoffrättz nådhgunstige omdöme och äntellige resolution.

4. Soldathen Johan Bärtillson angafz hafwa försummat andra stoorböndagz predijkan som deth tilstår, men föregifwer sig inga kläder hafwa, och elliest siukligh: beropandes däruthinnan sigh på sin wärth Swän Persson i Påhlgårdh som betygar, att han fuller eij war wähl klädd, och att han om torssdagzaffton intett sade sigh siuuk wara, och lijkawäll warit hemma ifrå kyrckian som allenast ett stycke wägh ähr, och om afftonen gått kring om gården. Swän berättar och, att han icke den gången några kläder till länss af sig begärte, där till medh hade han hanss commiss kläder hoos sigh, och een stoor dehl af soldatherne dem stoorböndagen brukade.

Såsom soldathen Johan [Bärtills]son utan laga förfall hafwer försummat den andra stoor-böndaghz predijkan och gudztiensten förledne sommar; så dömmes han effter Kongl. Majj:tz uthgångne placat att plichta derföre med 40 m:r. Plichtatt medh kråpp.

5. Påhl Persson, Påhl Amphinson i Biskopsgården, Nillss Olsson och Anders Persson i Opåssen anklagades hafwa försummat allmänna wägabygningen förledne sommar som der till eij neka kunde, doch moste Påhl Amphinson tilstå, sig effter afftahl för den rothan böra gå, och efftersom han af Påhl Persson huarcken maath eller penningar bekom, kunde han eij åstad komma, huar till Amphinsson eij neka kunde: föregifwandes att han hade wähl den dehlen sedan kunnat bekomma. [fol. 237v]

Emädan som Påhl Amphinson haar sig påtagitt att förrätta wägabygningen för rothan, så plichte han för tresko 3 m:r, och söke Påhl Persson som han bäst kan: warandes rothan nästkommande år plichtig arbetett fulgöra.

6. Oluff Staffansson i Böhle haar och försummat wägabygningen 1684 och för 1683 skyldig dito: uhrsechtandes sig der medh, att han haar säntt tree marck silfwermyntt till Påhr Johanson i Wästanedh som war i samma rotha, dhet Peder bekänner och dhem doch aldrig emottogh, utan länssman Hanss Ersson dhem der lämbnatt: warandes han der iempte mehnföör och der till odugligh. Märitt i Hammarsgården bekänner sig wara lagdh bem:tte Pedher till hielp, och länssman Hans Ersson låfwat der om beställa.

Alldenstundh Oluff Staffansson innewarande år 1684 borde fullgöra wägabygningen för 1683 och 1684 och deth försummat, så plichter han derföre med 3 m:r, och nästkommande år skyldigh huadh förra åhren således står tillbaka att fullgöra. Och Påhr Johansson för sin odugligheet skuldh frij för bötheren.

7. Kiehl Olsson i Byhn confronterades effter giordt sluth på wårtingett 1682 medh Erich Ifwarsson i Margård uti Lijden sochn och Medelpadh, om ett hästekiöp som dem emillan för några år sedan skiedde, då Kiehl som tilförenne påstodh, att Erich kööpslagade om hästen och uthlåfwade 36 d. kopp:rm:tt och fått först 9 daler och sedan 15 d. kopp:rm:tt, huaremoth Erich exciperade och föregaf sig intett om hästen kööpslagatt, utan på sin faders wägnar afhämttatt, och hörde Kiehl begära 8 ½ r.d. som sedan accorderades till 8 r.d:r, som war 36 dahler. Item att Kiehl bekom af sin fader icke 15 utan 20 daler kopparmyntt effter Joon [fol. 238r] Dafwidsons attest den 8:de i denna månadt, deth intygades att Joon den tiden ungh war och eij wittnes bähr. Kosan som för tijo år sedan sattes i pantt, berätttes wara till wicht till siu lodh, och ännu i behåldh hoos Nillss i Wästanbäck: begärandes Erich för sölffwerkosan inlösa som i pantt haar stått i aderton åhrs tijdh, för 12 d. k.m:tt, och actor prætenderade. Intresset som berächnas allenast effter simpelt intresse à sex pro cento.

Såsom af ransakningen befinnes att Ifwar Carlsson skulle gifua Kiehl Olsson i Byhn 8 r.d:r som war 36 daler kopp:rm:tt för een häst, och först der uppå betaltt 9 daler och sedan 15 d. kopp:rm:tt och för den resterande 12 d:r een sölffwerkosa för aderton år sedan i panttsatt, huilcken sedan är panttsatt worden hoos Nillss i Wästanbäck; altfördenskuldh pröfwar rätten skiälligt, att Erich Ifwarsson böör och skall inlösa sölffwerkosan för capitalet 12 d. k.m:tt, och der til medh gifwa simpelt intresse för penningarnes bårtowarande uti aderton år à 6 pro cento, som är 12 d:r 30 öre 17 th:r; görandes tilhopa 24 d:r 30: 17 th:r och där emoth anamma och igentaga berörde kohsa.

8. Daniel Olsson på Åhssen beswärade sigh öfwer Hanss Rasmussons hustru Kerstin Nillssdotter och dåttren Britha, för deth dee sigh och sina syskon berychtatt stulit een kaka brödh, deth hustru Kerstin dagen effter i Daniels faders gårdh itererade. Johan Rasmusson skall warnat henne ifrå sådanne ordh. Een tijdh dher effter hafuer han råkatt döttrarna på

skogswägen, då dee begynte samma tahl, då han skuffade ifrå sig och gick sin wägh och då heem; föregifwandes sig wara alla slagna. Testes nämbnes wara Johan Rassmuson och Nillss Olssons hustru i Böhle och Lijssa Siulsdotter. [fol. 238v] Hustru Kerstin, Hanss Erassmusons, beklagade, deth Daniel Olsson sina tree döttrar illa på wäghen öfuerfallit och slagitt utan skuldh och dem uthropat för knechtehoror. Till wittnen beropar han sikh på Oluf Swänsson på Åssen, Johan Rassmuson och Oluff Nillsson (som död är) och så wijda Johan Rassmuson icke tilstädes är, eij heller Nillss Olssons hustru, altså måste dee till morgondaghen hijtkallas att wittna i sakena, men eij kommit till förhöör, efftersom Ingemar Anderson i Lijen dijt warit, och eij funnit Johan hemma, utan berättat af hustrun honom een fierdedehls mijhl hemman ifrå warit på ett fiskie och Nillss Olssons hustru fallit illa, så att hon skall wara der af sängfast och omöijeligen komma kunnat, huar medh rätten stadna måste denna gången.

9. Biörn Olsson på Wästeråssen och Erich Perssons barns förmyndare på Österåssen fordrar aff Henrich Jonssons och Joen Erssons arfwa i Uthanedh 9 $\frac{1}{4}$ r.d., som dee warit och skyldige till kyrckian, och actores effter tingzdommen den 16 decembris a:o 1679 måtte ibland dee 66 d:r s.m:tt betahla, och regress till berörde personers arffwa hafua. Aff kyrckboken befans att kyrckskrifwaren Chrestian Stabell tagitt 4 r.d:r specie som af dee 9 $\frac{1}{4}$ r.d. böre kårtas effter pastoris h:r Oluff Claudi annotation. Oluff Swänson som äger Henrich Jonssons dotter till hustru förklarade sig sålledes, att dhen samma gäldh är förlängst giorder och arfwet långo sedan emellan barnen skiftatt, då dee bordt sin fodran bewijsa och uttaga. Joon Perssons son Erich föregaf sig intett wetta något sammanhang derutinnan, emädan som han widh fadrens dödth war barnungh.

Ehuruwähl aff kyrckboken befinnes, att kyrckiwärderne [fol. 239r] Henrich Jonsson och Joon Ersson effter sluuträchningen blifwit skyldighe 9 $\frac{1}{4}$ r.d.; så hafwer lijkwähl kyrckioskrifwaren Chrestian Stabell allareda 1641 aff kyrckiones medell tagitt 4 r.d:r. Altså pröfwat skialigt att dee blifwa af dee 9 $\frac{1}{4}$ r.d. decourterade och afdragen, och Henrich Jonssons och Joon Erssons arffwa måste betahla resten som är 5 $\frac{1}{4}$ r.d., huilcka fyra richzdaler kårtas på dee 66 d. s.m:tt som effter 1679 års doom fodras till kyrckian, hälst emädan som deth skiedde under danske regementett, och kyrckioskrifwaren öfwer medlen disposition hade och dem reverserat.

10. Erich Nillson i Lundh kärade till Swän Nillsson i Tomasgård, för deth han för sikh uthugget een gärdzlegårdh för ett sitt änggh och der igenom hafft sin wägh. Rp. att hanss gamble fahrwägh till sitt änggh igengärdatt och måtte dy deth opphugga och behålla sin gamble wägh. Erich hade kallat tuänne tolffmän som deth i Swänss närwaru besedt, men Swän dhem intett kiest, utan förmodar niutha ägandesyyn som bäggie omsämia, huar till beiakades.

11. Gulich Persson i Lundh angaf sin granne Erich Nilsson hafwa bygd i währas, fäbodas in på sin währskogh: skrämades der med diuren der ifrån och sålledes flydt ifrå sina förra och gamla fäbodas: warandes muhlbeten intett dhem emillan skiftatt, utan allenast währskoghen; Erich Nillsson kunde deth eij undfalla och föregaf sig deth giordt för stackutare driffit skuldh. Joon Olsson i Carlssgårdh och Jacob Månsson på Hammarn hafwa besedt orthen och betyga att Erichs bodas ifrå bohlyben äre $\frac{1}{4}$ mijhl, och pass $\frac{1}{8}$ där ifrån haar Gulich sin währskogh. [fol. 239v]

Emädan som muhlbeten i Lundh icke dehlatt är, och bydsens booskap gå dy klöff om klöf, utan währskoghen dem emillan skiftatt, och Erich Nillsson å nyo opbygd fäbohuus hart in till Gulich Perssons währer, och flytt ifrå sine förrige boowallar, huar af diuren ingen fredelig gånggh och stånd hafwa kunna, huarföre finnes skiähligt att Erich Nillsson måtte afstå i berörde anseende, den nyss intagne fäbowall.

Den 11 dito

12. Swän Biörsson i Gewåg på sin faders Biörns Jonssons wägnar, fordrade sin moders Märitt Jonsdotters jordepennningar i Österåhssen af Oluff Swänsson som hemmanet beboor och äger till hustru Henrich Jonssons datter: warandes Joon Pålsson och tuenne systrar Märitt och Elin rätta arfftagare till hemmanet af 3 ½ tunland, huaremoth Oluf Swänsson inwände och föregaff, att deth nu i een så långan tijdh stådt man effter man och förmodar att såssom Ingeborg Jonssdotter och Elisabett Olssdatter sin arfz prætion förteggatt, att denne icke heller någon må niutha, då Swän Biörsson öfuerfygade honom sin fader och sig der på kraft een och annan gång på några och 20 åhrs tijdh han der sutitt: nekandes sig hördt af sin hustru Märitt som på hemmanet medh förra man Joon Persson såth i tolff år, där på krafdt wara. Joon Olsson i Carlzgårdh som haar hust. Märittz dotter till hustru, berättar att sin swährmoor lærer wist wetta om bem:te arfz prætion är krafdt eller förteggatt.

Så wijda twisten beroor merndeels der uti om arfz prætionen är förteggatt eller intett, och Oluff Swänssons hustru, Märitt Henrichzdotter som på gården född är, förmenes där om kundskap hafwa och icke tilstades är, altså differeres saken till nästa tingh då hon skall wara tilstades till förhöör. [fol. 240r]

13. Dato aflade Peder Ersson i Swedie och Gulich Persson i Lundh sin kyrckiowärdez eedh.

14. Sammaledes effterskrefne sin sexmans eedh nembl, Oluff Johansson i Döfwijken, Nillss Nillsson i Kråkwåg, Oluf Ersson i Skoghen, Oluf Jonsson i Kånckbacken, uti Fårss sochn, Hemming Biörsson i Ede, Elias Clemetsson i By, Oluff Staffansson i Böhle. Håssiö sochn, Swän Pålsson i Håssiö, Nillss Olsson i Wästanedh. Hällessiö, Pehr Olsson i Anssiö. Stugu sochn, ung Joon Olsson.

15. Emellan comminstrum decanum Magnum Flodalinum och Joon Olsson i Stugun, angående ett stodh som Joon i wårdat tagitt och störtt blifwit, blef så afftalatt dem emillan, att Joon skall gifwa h:r Månss såsom till discretion een älgkalfzhudh, huar med mag:r Salomon Hofwerbärgh på Flodalini wägnar war nögd, och Joon Olsson låfwade widh anfodran den lefwerera.

16. Nills Olsson i Ammern, Anders Olssons barns förmyndare, fordrade af Kiehl Olsson i Byhn 3 r.d:r, som han af Anders läntt och icke betaltt. Rp. bekänner sig af sin broder Anders läntt tree richzdahler, men föregifwer sig dem hafwa betaltt den tijden han ogiffit war, men huarcken skiähl eller wittne der till haf:r, der emoth opwistes caplans h:r Hanss Brömss attest, att Anders Olsson widh herrens nattwardz anammelsse på sitt yttersta bekäntt sig hafwa att fordra af Kiehl 3 r.d:r, huarföre måste Kiehl Olsson berörde 3 r.d:r till dess barn betahla.

17. Pastor mag. Salomon Hofwerbärgh fordrade aff [fol. 240v] Oluff Biörsson på Åssen och Joon Nathanaelsson i Krånghe, 17 d:r s.m:tt, som han a:o 1682 in januario af kyrckiones medell dem läntte att betahla rättegångz expensier emot Hanss Ersson Håff och alla interesserade betahla borde, huar till dee intett nekade, utan tackade för godh undsättningh: beklagandes att Oluff Swänsson på Åssen och Joon Olsson i Lijen neka där till att contribuera, iembwähl andra intahla der till, ehuruwähl befallningzman Jonas Flodin d. 8 novembris 1682 befalt, att bem:tte expensier skolle uttagas, så är föga der på medelst bem:tte ordsak betaltt. Oluf Swänsson föregaff sig eij wähl minnas sitt nambn komma der under, och dy begärte blifwa derföre intett tiltalt wijdare, som honom dåch öfwerfygades af Joon Zachrisson i Byhn. Joon Olsson i Lijen föregaf sin faders nambn och icke sitt stå der under, fadren Oluf Jonsson tilstår deth wara med sitt minne dijt satt.

Oluf Björsson och Joon Nathanaelsson böre lefwerera dee lantte 17 d:r s.m:tt till kyrckioherden och sökia sin betahningh effter befallningzmans Jonas Flodins uthgifne executions zedell den 8 novembris 1682, huar till nu warande executor lærer göra handrächningh och bijständh.

18. Dato beswärade rustmästaren Peder Jonsson Haaka sig öfuer kånan Karin Samsonsdotter i Ede, för något uthspridt tahl och lägersmåhl af sigh, huar till hon nekade, dy gafz widh handen, att Hemmingh Björssons hustru i Ede, Karin Pedersdotter skulle någon wettskap der om hafua, huilcken examinerades och bekände att Haakan förledne währ hooss sig sagdt till Karin Samsonsdotter, du hafwer [fol. 241r] många gångor hugswallat min pinne, och der du hade hållit dig effter mitt råd, så hade deth warit bettere, men Karin nekade der till, och der hoos, att Kahrin 1682 hoos sig tiente och Haakan logerade i samma by, och begärte een söndagzaffton, att Kahrin skulle fölia sig heem, som effterlätz, emädan som han till henne då friade: warandes hon icke längie bortta.

Heming Björss pijga Kerstin Erssdotter berättade, rustmästaren säija till Karin, du stackars diefwull haar offta hugswallat min pinne, huar till hon nekade, både första och andra gången, och han frågade om sin pinne war godh, och hon nekade som förr.

Kånan bekiende att Haakan, hemma i Ede i sängh med sig legatt och till sig friatt, men intett sig häfdatt, jembwähl och uti Kullstadh 1683 hoos henne legatt, då hon tiente hoos fendricken Magnus Linn, och fendrickens hustru sig utur sängen opkiörtt: berättandes sig 1682 om hösten säija till sin halfbroders dotter Britha Erichsdotter, att hon skulle achta sig för Hakans tahl.

Pastor mag:r Salomon Hofwerbärg berättade Karin för sig nyligen, då Haakan wille begära troolåfning med des halfbroders dotter Britha, bekänna sig af honom Hakan wara bedragen och besåfwin, deth hon sade sigh icke minnas sagdt, och der så wore, så wore deth aff oförståndh skiett, och för deth att han sig icke achta will, ehuruwähl hon af een annan i medler tijdh besåfwin blef, men pastor är ständig i sitt tahl derutinnan.

Hustru Karin Perssdotter bekänner, att kånan kom till sigh samma affton hon kom ifrå prästegården, och sade sig för prästen bekäntt sina hembliga brister medh rustmästaren Hakan, och deth skiedde uti [fol. 241v] hustru Karin Åsswedzdotters närwaru.

Omsider begärte Karin Samsonsdotter, att tahla med rev:do pastore i eensligheet, huar till beiakades, och kommande inför rätten, sade pastor henne sigh ytterligare bekäntt med Haakan beblandelse haftt, deth hon tilstodh och bekände, att rustmästaren Päder Haaka häfdade sig een gångh hemma i sängstufwan om midsommarsdagen 1682, då han een ringh fått aff Swän Olssons hustru, och henne på ährones wägnar gifwit, och ej fleere gångor, och Michelsmässtdaghen ringen igentagitt, och låfwat lijkawähl hålla sin ordh. Denne haar, då hon gick hemman ifrå tillienst hoos fendricken Linn, warnat sin broders dotter Britha, att hon intett skulle troo Hakan om han till henne fria skulle. Rustmästaren förehöltz detta och förhördes, och nekar sig henne någon ring gifwit, utan den länte ringen af Swän Olssons hustru, lagt i fönstrett, därest Karin honom togh: bekännandes sig till henne friat, men intett besåfwit, men Karin påstår sig ringen i sängen fått, och han sig der medh öfuertaltt under ächtenskaps låfwen till lägersmåhl. Under måltijdztiden lämbnades han sochnprophossen till bewakande, huilcken lijkawähl undan kom och stack sig af wäghen, huarföre måtte rätten der med ophöra.

19. Swän Björsson i Gewågh, Jacob Månsson på Hammaren, Joon och Ingemar i Lijen, Joon och Oluff i Kullstadh, Isach Oluff och Larss i Näsett, prætenderade på sin uhrminnes andehi i Wähnsehls laxfiskie, som Österede, Opåssen och Böhle dem för någon tijdh sedan utan laga doom betagitt och trängt der ifrån, af skiähl att fiskiet för deras land ligger: anhållandes att få tillbaka under bohlbyarne, som der under förr [fol. 242r] gammalt lydt och legatt. Berörde byemän swarade och föregifwa sigh deth å laga ting wunnit under sine hemman, huaremoth

actores exciperade och sade alldeles der till nej, utan befallningzman Daniel Bärtillsson skall een ordning opläsitt som förmenes skiee 1661, att huar by skulle bruka fiskiett för sitt landh, och dee som enfaldige och godhtrogne wore afstodo der effter sine uhrgambla fiskieställen som Nääsbohna och giorde medh [11] fierdingz natters fiskie i Wåhnsehl, huar om nu twistas, oachtatt att dee a:o 1573 aff norske fougden Peder Carlsson deth till odall kiöpt. Swaranderne påstå, att der medh är lagligen procederat och skiedde för några och tiugu år sedan i underlagmannens Peder Claesons tijdh, och dee ej mächtige warit domen uthlössa.

Så wijda swaranderne enständigt föregifwa sikh deth stridige fiskiett i Wåhnsehl med laga doom wunnit i underlagmans Peder Classons tijdh, den dee intett skola utfordratt; altså gifwes dem dilation till nästa tingh påberopade dom sikh att förskaffa, och då afwachta rättens uthslag i saken.

20. Pastor mag:r Salomon Hofwerbärgh effter fulmacht fodrade aff Oluff Nillsson i Torssgårdh inlagde penningar aff sahl. kyrckioherden h:r Hans Nicolao uti Torssgårdz-hemmanet, huilckett på tingett d. 11 decembris a:o 1666 considererades och beslöttz, att hemmanet skulle wärderas och gjalden antächnas, och sedan dehlas effter huar och eens hafwandhe rätt och förmåhn: warandes pastoris försträckning först 20 r.d. specie, een half tunna baggsaltt för sex ortt, och 3 tunnor korn à 3 r.d. görandes tilhopa 30 ½ r.d:r, huilcken skuldh Oluff Nillsson [fol. 242v] tilstår och föregifwer, att Swän Biörsson i Gewåg, hemmanet på kiöp antagitt och böör gjalden betahla, rådandes Oluff om een trediedehl i bemelte Torssgårdh. Då opwiste Swän Biörsson ett köpebreef på besagde hemman aff Oluff Nillsson och Erich Nillsson gifwit d. 5 majj 1675 af inneholdh att dee hemmanet såldt för 30 r.d. deth Swän sedan brukatt, och allenast på een systerpartt siu ortt betaltt: præterandes af Oluf 2 r.d:r på sin faders Biörn Jonssons wägnar, dhem Oluff föregifwer Hanss Ersson af sig pantatt. Dee lantte 20 r.d. specie bekom borghmästaren Joon Quast på och för Erich Hanssons uthlössning ifrå Torssgårdh som borgmästaren den 29 januarij 1655 bekommit och der med afträdde han, och Oluff och Erich Nilssöner med sina syskon deth antogo för odall, huar af föllier att dee af heela hemmanet böre betahlas och icke aff Olufz tridiedehl.

Aff föregående ransakning befinnes, att sahl. kyrckioherden h:r Hanss Nillsson hafwer försträcht till Torssgårdens inlössningh 20 r.d. specie d. 29 januarij anno 1655, och dy böra dee niutha præferencen för annan gjaldh och betahlas af hemmanet, sedan deth effter tingzdomens innehåldh den 11 decembris a:o 1666 af godemän wärderat är. Sedan huad saltett och kornet för 10 ½ r.d. widhkommer som Oluff Nillsson allena niuttitt; Så pröfwes skiäligt, att dee med annor bewijsslig gjaldh uti Oluff Nillssons andehl i hemmanet bööre qvoticerca. Till huilcken ända hemmanet skall wärderas så till huus som jordh, såssom deth kan pröfwas warit a:o 1675, då Swän Biörsson i Gewåg, deth antogh, och alla des creditorers fordran skall antächnas att öfwersees och dehlas på nästa lagha tingh. [fol. 243r]

21. Fendrich Magnus Linn anklagade länssman Håkan Frisk för deth han skimphelligen om sig talatt effter tuenne soldathers och 2:ne quinfolckz wittnesskrifft: lydandes att länssman gifwit fendricken fahnen och sagdt honom wara huarcken Herre och Kongh i Jempteland och intett medh stämningar beställa, och strax där effter gått i andra stuffwan och påmint Johan Bertillsson om citation och fått till swars att han måtte sin officerare deth wetta låtha, då länssman sagdt jag skjijther i fendricken och bedt honom strax gå till fendrichen och honom säijatt, huaremoth länssman exciperade sålledes nekandes först sikh sådanne ordh om fendricken fält, och sedan att soldathen Johan Bertillsson som blef stämbd för stoor-böndagzbrått deth berättatt och attesterat af afwund för deth han stämbd bleff och protesterade emot hanss wittnen. Kerstin Gamalielsdåtter ähr dess swährmohr och Märta Anderssdotter dess hustru, dem han icke heller ehrkänner för wittnen, icke heller soldathen Erich Håff.

Ehuru rätten fast gärna wille afhielpa denne saak, så låter deth lijkawähl sig denne gången icke göra, emädan tingztiden allareda förfluten, och klåckan öfwer åtta är denne lögerdagz-afftonen, på huilcken tijdh ingen rätt må af någon eedh fodra och taga, der till medh är tingz-tijman förbij och angifwaren Johan Bertilsson för stoorböndagzbrått sitter i fängellsse, altså moste rätten saken opskiuta till nästa laga tingh.

22. Nills Olsson i Opåssen opbödh tredie gången Nillss Ersons anpartt af 2 ½ tunland ib:m för 48 d. s.m:tt.

23. Länssman Hanss Ersson i Räfsundh lagstämbd aff sochnskrifwaren Oluff Olsson och intett comparerat, dy saker till 3 m:r.

Extraordinarie ting 3 november 1684

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 10, fol. 275r–277r, ÖLA.

Anno 1684 den 3 novembris fulbordades på begynte ransakningh den 10:de och 11 octobris med rustmästaren Pedher Jonson Haka, närwarande befallningzman och ordin. nämnden.

Kåhnan Karin Samsonsdotter är ständig i sin giorde bekännelse på ordinarie tingett, att rustmestaren Peder Jonsson Haka hafwer midhsommarsdaghen 1682 sigh på Ede i sängstufwan belägratt.

Rustmästaren Pehr Jonsson Haka opå rättens tilfrågan bekände och tilstodh, deth han icke allenast hafwer om midsommarsdaghen 1682 i sängstufwan på Ede, henne Kahrin Samsonsdotter belägratt, utan tuenne ressor [fol. 275v] der effter hafwer hon gått effter sigh och i lijka måtto haftt beblandelse, huilckett skiedde förr än hon gick i tiensten hoos fendricken Lundh, deth Karin tilstod santt wara.

Pehr Haake angaff att enär han under tiden blef quaar hoos fendricken i Kullstad, hafwer Karin Samsonsdotter om nättren tuenne gångor gått effter sigh och legatt der tilsamman, men ingen omgiängelse med huar andra dher tilhopa haftt, och när fendrickskan deth förstodh, hafwer hon andra natten medh ett spöö piskatt henne der ifrå och sedan icke vidare kommo tilhopa. Sedan kom hon i lagh medh een wärfwadt soldath Otto Björnsson Lundh (som lågh i quarteer hoos Erich Nillsson i Kullsta och in februario 1683 ankom hijt i landett) huilcken henne belägrade för påsk 1683 och aflatt medh henne barn, sedan hafwer Pehr Haake henne aldeles öfwer gif:tt.

Förledin påsketijden 1684 hafwer Pehr Haake fått behagh till Britha Erichzdotter på Ede (Erich Samsons[sons] dotter) som är Karins halfbrooders dotter, och henne emillan wåhren och sommaren besåfwitt, men förr han henne lägrade låfwat ächtenskap, som war skiedt medh föräldrarnas samtyckio, doch berättar Pehr Haake sig icke haffwa oppenbaratt för Brittass föräldrar, dhett han hade så offta tilförene hafft olofligh beblandelse medh Kahrin Samsonsdotter, utan dhett skall waritt Karins halfbroder Erich Samsson owitterligitt.

Britha Erichzdotter om tiugu och två år gammall bekänner deth Pehr Haake haar friatt till sigh, och förledin sommar wara aff honom besåfwinn under ächtenskaps låfwen och nu wara hafwande.

Karin Samsonsdotter påstår dhet hon hafwer Michaelis tiden 1682 då hon skulle gåå i tiensten, tagitt sin halfbroders dotter, Erich Samssons dotter Britha medh sigh i sängstufwan, henne beditt, pyntta maatt, twetta [fol. 276r] kläder och bädda åth Pehr Haake, och warnatt ingalunda gå i sängh medh honom: bekännandes för henne deth han hafwer bedragitt sigh,

och kan hända han gör deth samma digh, dy han tagher ändå dig aldrih. Samma dagh om Michaelis dagen hafwer Britha fölgdt Kahrin till wägż och buritt Karins kista till eedzstaan (der man plägar stijga till båttz) då hafwer Kahrin andra gången i wägen henne beditt achta sikh för Pähr Haake, att han icke bedrager henne som han sig giordt: förmenandes henne icke gå i sängh medh honom.

Till denne Kahrins förwahrning swarar Britha Erichzdotter och bekänner, deth hon hafwer så i stugan som på wäghen beditt achta sikh för rustmästaren Pehr Haake, och ej komma i sängh medh honom, på dhett han intett skulle narra sikh: säijandes han tagher ändå dig icke, men föregifwer sig ej hafwa hördt eller kunnat förstå, deth Karin hafwer bekänt för sikh wara aff Haaken lägrader och bedragen, utan förledne sommar hördt deth rychte uthgå om Karin och Pehr Haake, och då war hon aff honom allareda besåfwin.

Karin föregifwer pijgan Kerstin Erichzdotter hafwa hört aff Britha Erichzdotter sin wahrningh och förmaning till henne för Haaken.

Kerstin Erichzdotter bewittnade och betygade, deth Britha och hon hafwa 1683 om winteren effter juhl fölgdtz åth till Forss sochnkyrckia, då hafwer Britta under wäghen bekänt för sikh, att Kahrin hafwer beditt sikh stå Pehr Haake wähl före, och laga honom wähl medh maath, reena sängkläder och annatt och låtha see, att der, är folck i gården nu som tilförenne: bediandes henne achta sikh att intett liggia hoos honom, deth är nogh, att han haar bedragitt migh, han må icke bedraga digh. Britha Erichsdotter påminner sikh desse ordh hafwa för Kerstin sagdt [*fol. 276v*] som Karin Samsonsdotter hafwer henne åthwarnadt icke låtha Pehr Haake bedraga sikh som han henne giordt hafwer: säijandes medh desse ordh, deth är sandt som Kerstin sägher.

Britha tilfrågades om hon desse ordh hafwer bekänt för sina föräldrar, nembl. fadren Erich Samsson, då Pehr Haake först begynte frija till henne? Swarade neij, och sade sikh ej kunna förstå så myckett.

Brithas fadher Erich Samsson på Ede förhöltz alfwarligen oppenbara huad tijdh han först hörde rychte om sin systers Karin Samsonsdotters sängelag medh Pehr Haake? Swarade sedan handslagett war medh sinn dotter Britha skiett. Åtta dagar för Michaelis fick han dett höra af åthskillige, då hans dotter war reda besåfwin, men för två år sedan, då Karin war hemma, förstodh han wähl något frijerij skulle wara dem emillan, men sedan hon blef lägratt aff Otto Biörnsson Lundh, blef alt opphäfwitt, eenständigt nekandes wetta något lägersmåhl emellan Karin och Haaken någonsin wara skiett medan hon war hemma på Edhe.

Erich Samsson tilfrågades, om han icke hafwer hördt af deth tahl som Pehr Haake förledne wåhras hoos Henning Biörnssons hustru Karin Perssdotter och hennes pijgha Kerstin Erichzdotter på Edhe, i nästa grangården hafwer fält, om kånnan Karin Samsonsdotter, i deth hon hafwer tröstatt hans pinne många gångor, huar till han eenständigt nekar, ej heller om sin egen dotter Brithas tilstådde fälte ordh för pijgan Kerstin, att Karin haar warnatt henne komma i sängh medh Pehr Haake, utan förledne höstas, haar bilthuggaren Anders Olufsson och Henning Biörnsson på Edhe tree weckor förr ordinarie tingett, effter Pehr Haakes begäran gått till sikh, och tahl om hanss ährende att få sinn dotter till ächta, huilckett han omsijder samtychte, [*fol. 277r*] effter han icke wiste något förhinder wara.

Rustmästaren Pehr Haake producerade och angaf sikh hafwa sedermera förspordt, deth Karin skulle hafft omgäntie anno 1679 medh een soldath Larss Olufsson Finne, som giffter war, huilckett rychte tolffmän berätta sikh hafwa hördt, men saken hafwer af då warande pastore wördige h:r Peder Rockstadio waritt dragen för probstetingett, och effter des ransakning befunnit, att dee woro frij för huar andra, och ingen kunde dem något öfwertyga, derföre och dess angifwande ej är kommit till wijdare förhör.

Såsom af föregående ransakning befinnes, deth rustmestaren Peder Jonsson Haake hafwer anno 1682, hafft lönske lägher medh Karin Samsonsdotter, dy är han derföre effter tredie capittlett Gifftmåhla balcken L.L. till 40 m:r straffwärdig, och kånnan effter wahnlig praxin

saker till 20 m:r. Och aldenstund Peder Haake hafwer sedermehra befrijatt sig medh Erich Samsons dotter, Britha Erichzdotter, huilcken är ofwanberörde Karins halfbroders dotter och henne under ächtenskaps låfwen belägratt, som öfwergår secundum gradum linea æqualis heller syskonebarns leden, och dy aldeles förbuden, och icke till penningeböter resolverat; Huarföre kan denne rätten honom Pehr Haake samt Britha Erichzdotter, som wettat sin faders Erich Samssons halvesyster, Karin Samsonsdotter aff Peder Haake waritt häfdatt och besåfwin icke ifrå lijfstraffet befrija. Dåch först i all underdåhn ödmjukheet, heemställes denne ransakning och domb i höglofl. Kongl. hoffrättens nådige resolution och högwijssse omdöhme.

Ting 24, 26 och 27 mars 1685

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 11, fol. 7r–14v, ÖLA.

Anno 1685 den 24 och 26 martij höltz laga ting medh allmogen aff Ragundz tinglagh, præ-sente prætores och nämnden.

Joon Nathanaelsson i Krånge	Swän Biörsson i Gewågh
Håkan Persson i Påhlgårdh	Peder Olsson i Gewågh
Nilss Larsson i Swedie	Jacob Månsson på Hammaren
Joon Oluffsson i Carlsgårdh	Erich Nilsson i Lundh
Swen Olsson på Eede	Elias Cemetsson i Byhn
Peder Olsson i Östansiö	Joon Zachriesson i Byhn

1. Dato aflade Elias Cemetsson och Peder Olsson sin nämndemans eedh.
2. Dato publicerades Kongl. Maj:ttz förr specificerade placater.
3. Dragon Peder Andersson Dunder bekänner sigh häfdatt Märitt Olssdotter i Lundh och Hällesiö sochn, som är af ächta sängh född och tilstår lägersmählet, och med honom aflatt barn som nyligen födt är och läfwer. Peder berättar sigh wara född i Schara, och laggiffit waritt medh Märitt Johansdotter i Hallunna by och sochn som skall dödh wara blefwen för åtta åhr sedan: hafwandes inga bewijs eller attest om hans hustru är i lijffwett heller eij.
Såssom Peder Andersson Dunder bekänner sigh waritt laghgiffit och icke gitter bewijssa sin hustru genom döden wara afgången, altså kan rätten intett denne gången saken afhielpa, utan åligger honom till nästa tingh skaffa bewijss ifrå pastore loci, att hans hustru Märitt är dödh blefwen.
4. Erich Jonsson i Krånge bekänner sigh olåflig beblandelsse hafft med Märitt Olssdotter i Sochnstufwan, och hon barnet födt näst för sidstledne juhl som i lijfwett är: warandes ingendera förr med den lasten beslaghen; dy plichtar han effter 3:de capitlett Giffitmähla b. L.L:n med sina 40 m:k, och kånan effter praxin med sina tiugu m:k. [fol. 7v]
5. Hemmingh Biörsson i Eede beswärade sigh öfwer sina grannar Joon Nilsson och Swän Olsson i Eede, för deth dee skola tillägnat sigh och oprögt een och annanstädz hans förland för åkertegharne, och der hoos hafwa dee ångiar och slått i skoghen och han intett: begärandes rättens tilstånd, att gode män måtte deth alt taga i ögnosyhn. Huaremoth exciperades sålledes, att många syhner der om förr waritt och intett mächta fleera hålla: opwijsandes sexmanna prob och förlikning aff den 27 aprilis 1652 emellan Hemmingz antecessor leutnanten Alex-

ander Moritz, och dee andra grannarne i Eede by, huar uti nämbnes huru wijda huar och een skall rådande wara uti giorde bythe och jänckningh hemma i åkeren. Hemmingh äger allenast 1/7 i byhn och will tillägna sigh een fierdedehl, huar aff Hemmingh sägher sigh ej wetta, utan söker beskedh och besichtningh, så der om, som för deth Swän wid deras fåboowall och hans boställe rydiatt sigh äng. Rp. att han aff rå skogh det giordt, och fins wäll sådan läghenheet quaar, der om Hemming twiflade och begärade syhn der på. Skogen bekände parterne wara oskiffat, och bästa ängiorne äre belägne sunnan älfwen, derest Hemmingh intett effter sin quota förmenes hafwa, emädan som inga wissa åboer på deth hemmanet een långh tijdh waritt, och på dee andra fultagne åboer som skohla aff oskiffto rydiatt.

Så wijda Hemming Björsson enständigt begärer syhn på äghorne så innom som uthom gårdz, huar med han will bewijsa sigh wara förnär skiett, så i forlandet som rydningh till äng, så een som annorstädes, och Swen Olsson intett kan neka aff oskiffto jordewall wed fåboderne oprydiat äng, huarföre till sakzens mehra oplyssningh finner rätten skiäligt, att tillåta dem sexmanna syhn, tree å huardera som dee omsämbias.

6. Biör Olsson på Wästeråssen aflade sin kyrckiwärdz eedh i Forss sochn.

7. Oluff Pålsson i Byhn aflade sin sexmans eedh i Hällessjö sochn. [fol. 8r]

8. Emellan Swän Björsson i Gewågh kärande, som prætenderade arff effter sin faarsmoder Elin Pålzdotter i Gewågh uti Österåssen, och Oluff Swensson i Österåssen swarande, på förledne höstetingh, som stadnade på Olufz hustrus Märith Henrichzdotters görande relation om någon der påfodratt uti hennes förra mans Joon Pederssons tijdh, huilcken examinerades och berättade sigh ej kunna minnas någon, den tijden effter bemelte arff fodratt, utan för någhra åhr sedan är deth skedt. Arfwet föll under danske regementett, då löössörerne byttes, men sedan hennes Maj:tt Drättningh Christina a:o 1645 i nåder resolverade, att all jordh som waritt odell för förra feijgden, skulle blifwa odell, hade dee prætensionen på deth fasta. Swänss fader betygade sigh krafnd Henrich Jonsson och måghen Joon Pedersson, men intet bekommit. Oluff Swänsson opwijste een bördalössningh på 4 ½ mählingh jordh aff Erich Swänsson daterat den 13 junij 1652 opå des hustrus Märith Jonssdotters arfzpartt i Österåssen som war Henrich Jonssons syster, warandes 2:ne bröder och tree systrar rätta arfwa till Österåshemmanett aff 3 ½ tunland, men intett beskedh huru dee andra uthlöste äre för een systerspartt som är bytt widh emot jordh. Elin Pålzdotter war Henrich Jonssons faarsyster. Elin Pålzdotters syster Märith Pålzdotter hade een dotter wid namn Lissbetta, effter huilcken Swen Persson i Pålhgårdh och Oluff Ersson i Nässet fodrade jordpenningar aff Österåssen äfwen som Swen Björsson, och 1675 eller 1676 dömbd der ifrå, emedan som dee sin rätt skulle hafwa förtegatt, huar till Swän ej kan neka, men påstår sin fader och sigh åthskillighe gångor kraft, och ingen betahlningh fått.

Såssom parterne betyga, att lagha dom skall 1675 eller 1676 wara gifwen om Märith Pålzdotters jordepennigar i Österåssen sålledes, att des arfwa sin rätt deruthinnan skohla förtegatt, huilcken war Elin Pålzdotters syster, och swaranderne förmeena äfwen medh Swen Björssons fodran effter Elin förewitta och han der till nekar; huarföre håller rätten säkrast wara att differera saken till des påberopade doom [fol. 8v] kan wijssas, huar aff man kan sammanhanget förnimma.

9. Dato angofwes dragonerne Petter Nohrman, Johan Kruuss och Erich Stoorhuffwud, hafwa lägratt och häfdatt Ingeborg Erssdotter i Eede, och hon aflatt och födt barn Michaelis tijdh sidstleden, alla tree bekänna sigh henne häfdatt. Kånan berättar deth Erich Stoorhufwud sig först besåf något för juhl 1683, iembwäll och sedan, och honom för barnfader rächnar och håller. Petter Norman in martio der effter, då Ingeborgh merckt sig redan hafwande warit,

nekandes sigh någon beblandelse med Johan Kruus hafft. Stoorhufwud och Nohrman bekänna sigh som kånan angifwit, henne häfdatt. Johan Kruuss påstår sigh och henne häfdatt een gångh två eller tree daghar effter som Nohrman der waritt först i martij månadt 1684 uti hennes faders gårdh der hon logerade, men Ingeborgh nekar eenständigt der till. Erich Stoorhufwud tilstår sigh wara barnfaderen och sedan låfwat henne ächtenskap, det han nu och sägher sigh willia fullborda, om han slipper böta för henne. Ingeborgz moder Erich Samssons hustru Margetta Pålzdotter låfwade betala fallande böther för Stoorhufwud, der med samtychte han till ächtenskapet, och strächte Ingeborgh sin hand der oppå.

Såssom dragon Erich Stoorhuffwudh hafwer först besåfwit Ingeborgh Erssdotter, och är des barnfader, och uthlåfwat henne Ingeborgh ächta willia. Altså blifwer i saak hans effter deth 3:de capitlett Giffmåhla b. L.L:n halfwa mindre, och dy böther han 20 m:k s.m:tt och Ingeborgh effter praxin tijo m:k dito.

Beträffande Johan Kruuss som bekänner och påstår sig Ingeborg sedermera häfdatt, och icke gitter henne deth öfwertyga, saakfälles såssom den som een hoora hafwer häfdatt effter praxin till tree m:k. I lijka måtto blifwer Petter Nohrman till sina tree m:k saker. Men Ingeborgh Erssdotter som samma tijdh med Nohrman olåfligh beblandelse hafft, dömmes derföre intett, i anledningh aff rättegångz processens [fol. 9r] andra punct, utan i underdånigheet lämbnas under höglofl. Kongl. Swea hoffrättz nådige omdömme.

10. Saken emellan fendricken Magnus Linn och länssman Håkan Frisk som på höstetinget giordes anhängig företogz, och fendricken påstår sitt angifwande och berättar det Swän i Gewågh, Joon Natanaelsson i Krånge och Jacob på Hammaren samma gångh wore tillstädes och hörde hans tahl i begynnelssen? Men länssman nekar der till som tilförne och exciperer emoth fendrickens afwundz wittnen som på höstetinget angofwes. Fendricken gaff Swän och Nathanaelsson eeden effter, emädan som dee eedsworne nämbedemän äre, huar till con-senterades.

Swän i Gewågh berättade sig hafwa ett gårdeköop för sigh, och intett gaff acht opå länssmans tahl medh Johan Gabrielsson, doch hörde han länssman säija. Jagh skjither i deth att fendrichen skall hafwa macht att afstraffa stoorböndagzbrått och Johan måtte parera tingzstämbningen.

Joon Nathanaelsson, att länssman badh sigh stämbna Johan Gabrielsson för stoorböndagzbrått, det Joon till Johan: sade, och han swarade, att fendricken kan wäll straffa sigh derföre, då länssman sade iag skjiter i deth fendricken kan afstraffa stoorböndagzbrått, huar med Johan gick uth, och meera wiste han intet der om berätta.

Dragoun Erich Hansson Håff om sina sexston åhr hafwer samma gångh warit tilstädes, och höltz af nämbeden medelst brukad osanningh i een och annan måtto icke troowärdigh, der till medh är länssman Håkan i trätha och action med hanss fader Hanss Ersson. Jcke dess mindre förhördes han, sedan som han förment war icke mehra berätta än han kan med lijflig eedh å book besanna, då han giorde fölliande relation nembl. att han war wäll något drucken, men hörde Håkan bedia Joon Natanaelsson stämbna Johan Gabrielsson [fol. 9v] till tings för stoorböndagzbrått, deth han giorde, huar till Johan nekade: säijandes sigh först willia deth sin officerare weta låtha som deth kan fuller affstraffa, och länssman sagt iag gifwer fendricken fanen, han är huarcken Kongh eller Herre. Johan gick då uth i andra stufwan och Erich effter, då länssman och dijtkom, och sade att Johan skulle ställa sigh in på tinget, och fick till swaar, att han intett war lagligen stämbdt, och wille fråga sina officerare, då Håkan swaratt, iagh skjither i deth.

Fendricken förkunnades huad som wittnat är medh tilfrågan, om han mehra i den saken hade att producera, han swarade sig intett då wara tilstädes: beklagandes sigh och sin hustru wara länssmans öhlwijssa: williandes gärna komma till ändskap der med och lämbna tijden det öfriga: warandes nögd med deth sluth rätten der uti görandes warder.

Pastor begärte få tilstånd dhem förlijka, som beiakades, efftersom orden icke wore så fälte som angifne, huar med dee togo afträde, och kommande in, berättade sigh wara gode wänner med förbehåld af fendricken, att der länssman ytherligare på sigh ohöflig ställer att han will sin angifne saak med honom och så medh utföra.

11. Dragoun Erich Stoorhufwud angaff dragoun Erassmus Linn sig hafwa förledne tizsdagh, sedan tinget war lyst uti Nygården, öfwerfallit och huggit öfwer hufwudet medh wärian, och sedan i wänstra handen skenatt, att blodh uthrann: begärandes att han må derföre såssom den som tingzfred brutitt straffas. Rp. att han kom till Nygården der Stoorhufwud, och några andra dragouner såto och spelte kortt om öhl med dem, och enär deth war giordt, speltes om brännewijn, då Erassmus tappat sex öre, och altså krafde Stoorhufwud för femb öre som sigh skyldig war, och han sagt sigh inga hafwa, och att Erassmus får wäll töfwa och kallat honom du, deth han intett wille lijda, och der med tagit wärian och slagitt effter honom och skient honom lijtet i handen. Dragon Isaac Tyster betyger [fol. 10r] att Stoorhufwud kallade Erasmus du, men intett hörde han honom det misshaga, utan sågh att han slogh med wärian honom öfwer armen.

Såssom dragon Erasmus Linn under korttspelande icke på sielfwa tingzplattzen utan i Nygården hafwer slagit dragon Erich Stoorhufwud ett fult skeno; altså pröfwes skiäligt, att Erassmus i anledningh af deth 14:de capitlett Eedzörebaleken, så i landz som stadzlagen ehrkännes för eedzöre brått frij, och effter deth 10:d cap. Såråmåhla b. L.L:n med willia plichtar han för fult skeno medh sina sex m:k.

12. Hustru Anna Jonssdotter i Stugun beswärade sigh öfwer corporalen Gummund Borman, för deth han skall för tree weckor sedan sin son Joon Olsson emillan Bogssiö och Stugun illa slagit i hufwudet med een käpp, så att blodh af honom runnit på marcken, och ett stoort håhl i hufwudet der af blifwit, huar af han så wahnmechtig blefwen, att han intet arbeta kunnatt sedan göra: förståendes att han aff Borrman i Bogzsiö öfwertaltes att skiussa honom till Stugun, der likawäll han een resande dijth skiutzat: begärandes att han må lagligen derföre plichta. Borrman tilstår sig honom Joon med een käpp, medelst hans otijdige mun, slagit, deth corporal Larss Jonsson Haka som i samma sällskap war skall kunna betyga som nu icke tillstädes är. Hustru Anna exciperade emoth corporalens Hakes wittnande som lærer hålla med sin cammerath: beropandes sigh på Joon Olssons i Stugun och Peder Simonssons attest som lyder, att Borrman Joon slagit ett såår så att blodden spritatt på snön. Borman begärte opskåff till dess corporalen Larss kunde komma tilstädes och i saaken wittna. Men hustru Anna wräker honom efftersom han strax wid ankombsten begynte förswara Borrman [fol. 10v] där doch änckian hustru Ingeborgs son i Miössiö som Larss skiutzade, annorledes intygade. Borrman uhrsächtade sigh intett wijdare willia inlåtha i action med hustru Anna utan med sonen Joon som myndigh nogh är sin saak utföra. Hustru Anna föregaf Joon af slaget så siuker wara, att han intett kunde komma till tingz: protesterandes emot Borrman, att der något dödelligit honom widkommer, att han böör swara till hans lijff.

Alldenstundh Joon Olsson i Stugun som aff corporalen Gummund Borman är slagen i hufwudet icke tilstädes såssom een actor och åklagare är, och Borrman beropar sigh på corporalen Larss Jonsson i Miösiö som i samma föllie war och skall kunna betyga huru alt tilgick, och Joons modher hustru Anna på änckians hust. Ingeborgz son i Miösiö; huarföre pröfwes skiähligt saken opskiuta till nästa tingh, då dee påberopade wittnen tillijka med Joon Olsson skola comparera och sigh infinna.

13. Påhl Persson i Biskopsgården och Påhl Amphinsson ib:m angåfwes natten emot den 4:de januarij sidstleden hoos Oluff Jonsson i Kånckebacken slagitz och illa sig åthburit huar till Påhl Persson swarade, att dee tillijka med Oluff Jonsson om affton drucko een kanna ööl, och

sedan gick Pehrson i sängh i andra stufwan, och enär han hade såfwitt een stundh, kom Amphinsson effter, och wille att han skulle läggia sigh till wäggen deth han icke göra wille, emedan som han för sin ålderdom skuldh behöfde offta gå uth, och der med satte han sigh opå balcken, då Amphinsson rusade på honom och slogh både blå och blodigh, och der med gick han uth i wärdens stugu. Een stundh der effter gick Pehrson uth att see huad natten lijda skulle: seendes att eldh war oppe i wärdens stufwa, och der med gick han inn: finnandes [fol. 11r] Amphinson och soldathen Börje Andersson liggia på bäncken och till Amphinson sagt och påmint huru han sigh hanteratt, ehuruwäll wärden huuss och heemfredh förvntt, då han begynt slå näfwan i bäncken, och kallade sigh hund och bedraghare, och der med opstegh och rände med näfwan under näsan på honom och wille slås, och Pedersson bad honom gå uth om så skulle äntelligen skee, som doch intett skedde, huar medh Person gick uth, och lade sigh, och gick åter i daghningen in och togh sin maathsäck, men intet kom med sin trätebroder till tals. Der emoth inwände Amphinson sålledes, att dee begärte huuss hoos Oluff Jonsson i Kånckbacken, och enär dee een kanna ööl druckitt, lade Persson sigh i andra stugun, och een stundh der effter kom denne och badh honom läggia sigh till wäggen, deth han intett wille för sin ålderdom skull, och Amphinsson lade derföre sigh i andra sänghen, men Persson opstegh att röka tobaak, och sedan gått till sin sängh och förde hugg på sigh då han förordsakades förswara sitt lijff och honom något handterade, doch icke till förderff, huar med Amphinsson gick och lade sigh på bäncken i andra stugun, men Persson effter och manade uth att slåss med sigh, och kallade sigh skielm, tyff och bedragare, deth han på honom retorquerade: beropandes sigh på wärden Oluff Jonsson och soldathen Börje Andersson till wittne, deth Persson och gjorde. Oluff Jonsson är tillstädes, men Börje intett.

Såssom Börje Andersson aff parterne åhrkännes att wittna i saken och nu icke tilstädes är, så opskiutes saken till nästa tingh, då Börje tillijka med Oluff Jonsson skola wara tilstädes eedeligen att wittna i saken.

14. Länssman Håkan Jonsson Frisk beswärade sigh öfwer ländzman i Räfsundh Hanss Ersson Håff för deth han sigh owitterligen, i begynnelssen aff denna månad martij [fol. 11v] haar insmygat sigh genom een smugu och glugg och opracht des kornladudörr, och wåldsambligen uthtröskatt sexton skylar korn och kornet borttagit: tröskandes som snarast war att axen deels under banden äre behåldne som begges synesmän betyga. Tilståendes Håkan sigh accorderat med Hanss i ett för allt för åthskillnan emellan åhrswäxsten i Munssåker som Hanss Ersson sådde och Brattbyen som Håkan sådde gifwa tree tunnor korn, och budit sin hustru honom lefwerera strax två tunnor, och den tredie innehålla till wijdare liquidation och annan rächningz sluth, och enär han den tredie icke bekom, gjorde han som bemält är. Huar opå Hanss Ersson sigh förklarade sålledes, att han effter contractet borde hafwa åthskillnan emellan åhrswäxsten i Munssåker och Brattbyen, och efftersom Håkans hustru intett wille låta sigh få effter senare förlijknigen tree tunnor nekade han der till, och dy sändes Håkans pijga till Ammern att säija Håkan att Hans Ersson wille sielf tröska uth sädh, då Håkan med een sedell förbödh sin hustru att låta honom få huarcken wått eller tårtt, och mycket mindre omtalde två tunnor korn, då Hanss bekänner sigh nödgas låta sin gässe skiuta opp tehn på kornladudörren, och genom dragon Erasmus Linn och Joon Bengtssons pijga Ingrid Jonssdotter läth uthtröska. Erasmus föregaf sigh hielpa Hanss Ersson tröska några skylar: wettandes ej sammanhanget. Ingrid föregifwer sigh allenast hulptit Hanss Ersson sålla opp kornet, och des moder ej wellatt gifwa henne låf der till, förr än Hanss Ersson låfwatt swara till allt efftertahl: blifwandes in alles med lijten råga två tunnor, två fierdingar, tree kannor korn. Hanss Ersson sägher sig gärna omsider welat taga två tunnor om hann dem fått, och efftersom deth honom förnekades, förordsakades han gripa till sielff, och bekom af tröskningen två tunnor 2 f:r och 3 kannor korn: bekännandes att Håkan bödh sigh två tunnor, men han wille hafwa änteligen tree tunnor [fol. 12r] strax, men Håkan nekatt der till. Icke des

mindre skall Hanss gått i prästegården att begära sikh een sack till tredie tunnan, och i medler tijdh reste Håkan bortt på Nories wäghen. Håkan påstår och itererar sikh intet welat gifwa honom strax meera än två tunnor, och deth af den ordsaken, att han hade een osluten spannemåhls rächningh med honom. Item att hustrun eij dristatt släppa Hanss Ersson i härbergett att taga två tunnor: fruchtandes att han i sin mans frånwaru skulle mehra tilgripa.

Länssmans Håkans hustru Margetta Månssdotter berättar sikh biuda Hans Ersson två tunnor korn, och han eij wille dem taga, huar till han intet kunde neka, och sedan pijgan kom ifrå Ameren med Håkans zedell, att han intett skulle få, begärte Hanss samma två tunnor, då hustru Margetta intett dristade sikh göra emot sin mans förbudh: fruchtandes om härbergzdörren blifwit yppen, att han tagit effter behagh: begärandes kornladunyckellen att tröska sielff, som förwägrades, då lätt Hanss Ersson sin son krypa genom een klugg, och kornladudörren oplätha och der med begynte tröska, huar till han beiakade. Hanss Ersson begärte låff att förlijkas medh Håkan Jonsson i detta måhl, och bekom aff befallningzman till swaar, att Kongens rätt kan icke cederas, då Håkan sade, att alt må föllias åth.

Nämnden togh saken i betänckiande och eenhälleligen slötho honom böra plichta för wäldzwärckan.

Aff föregångne ransakningh befinns, att länssman Hanss Ersson och länssman Håkan Jonsson äre öfwereens kombne om åthskillnan på årswäxsten i Munssåker och Brattbyen 1684, angående kornsädet, i det att Håkan Jonsson skulle gifwa Hanss Ersson i ett för allt tree tunnor korn, och strax lefwerera två tunnor, dhem [fol. 12v] Hanss eij welat taga, med mindre han den tredie tunnan bekomma skulle, der med reste Håkan bortt och committerade sin hustru låta honom få bem:t två tunnor och icke mehra, huar med Hanss sikh icke welat benöija, utan sagt sikh willia taga aff loan sin rätt, huar aff Håkans hustru förordsakades sända deth budh genom sin pijgha till sin man och bekom swaar, att Hanss Ersson skulle intett till wijdare sluth få, altså läth Hanss Ersson sin son krypa genom gluggan och kornladudörren opläta, och han sålledes uthtröskade sexstön skyhlar korn, och effter intygandet der af fått två tunnor, två fierdingar tree kannor; altfördenskuil finner rätten skiähligt, att iembföra Hans Erssons egenwilliogheet och wäldsamma gerningh derutinnan medh 28:de cap. Konunga b. L.L:n och i krafft der aff dömma honom att plichta derföre med sina fyrattijo m:k och på rächningh lijkawäll behålla dee tilgrepne två tunnor, två fierdingar tree kannor korn.

15. Swän Biörsson i Gewågh angaff sikh hafwa betaltt saakören för länssman Hanss Ersson, nembl. till befallningzman Jonas Flodin 100:d dal. silf:rm:tt, häradzhöfdingen Plantin sex dal. s.m:tt och Ångermanlandz nämnden 23 d. 19 öre s.m:tt, huar oppå han eij mehra bekommitt än 68 dal. silfwermyntt af des exequerade pertzedlar: begärandes resten, för huilcken summa Hans Erssons hemman i Munssåker, befallningsman Flodin läth Kongl. Maij:tt och chronan till säkerheet på laga tingh den 31 maij 1682 opbiuda, och dett transporterat den 1 junij 1682 till Swän Biörsson: warandes Hans Erssons debet 1681 för sakören 112 d. 28 öre s.m:tt, huar opå fins betaltt, nembl. exequerade pertzedlar som Swänn bekommitt för 68 dal. s.m:tt, rättgångz expenser till nämnden i Lijen som äre i bemelte 112 d. 28: begrepne 21 daler s.m:tt, så att resten blifwer 23: 28: silf:rm:tt.

1682 åhrs debet är först 30 dal. 24 öre, och sedan halfwa [fol. 13r] expenser 29 dal. silf:rm:tt görandes tilhopa 59: 24: huileka göras sålledes betaltte.

Assignerat till herr öffwersten Åke Ulfsparre som accepterat är 30 d. 24 öre, och effter lagmans rättens resolution och doom d. 12 martij 1684 frijkalles Hanss Ersson för 29 d. s.m:ttz expenser, och Joon Essbiörsson i Kullstad och Joon Nathanaelsson i Krånghe med fleera deras interessenter dömmes dem betahla.

Swän Biörsson insinuerade Hanss Erssons privat rächningh sluten den 11 junij 1681, huar uti han gör sikh skyldigh 255 d. 6 ½ öre k.m:tt, och 1 ¾ tunna korn: förbehållandes å bägge sijdor om någon annan gammall rächningh igenfunnos, så skulle huad som fehlas göras gått.

Hanss Ersson opgaf nu een rächningh och debiterer sikh för åfwanskrefne 255 d. 6 ½ öre och 1 ¼ tunna korn, och der emoth afförer effter sin book åthskillige små poster ifrå 1675 inclusive till 1679 dito 123 d. 5 öre kopp:rm:tt, huaremoth Swän exciperade och föregaff, att alla små tullar och poster som kunde och borde beståttz, blefwe wed deras rächningz sluth 1681 godh giorde, och uti den afförde och bestådde 60 d. 24 öre inrächnade, och fleera består han intett, som wid 1681 åhrs liqvidation afftaltes, emädan ingen bewilliatt honom landztingz tullar utan den som wehlat dem giordt, icke heller myran så många åhr brukatt som han nu opförer, helst emedan som han sin book så wäll 1681 som nu hade, och inga rächningar sedermehra igenfunnit huar till Hanss Ersson intett neka kunde, och bekände att nu öfwergifne och inlagde rächningh är aldeles med sin book enigh och lijka lydande, huilcka iämfördes och befans i rächninghen opförde och icke i booken fölliande påster nembl. 1673 slagitt een flodh för 1 d. 16 öre, 1675 åhrs giästningzpenningar 2 d. 12 öre, 1677 höpenningar till capitén Lilliewalck 10 d. och för floan 1 d. 16 öre, 1679 2 *pund* strömmingh för 2 dal. 1676 åhrs hållpenningar 2 d. 8 öre. Swän protesterade deremth emädan som allt åhr passerat förr än dee slöto rächning och han [fol. 13v] intett kan wijssa någhon rächningh för sikh warit förlagd och igenfunnen.

Swen Biörsson angaff och i lijka måtto Hanss Ersson wara sikh skyldigh 12 dal. 16 öre silf:rm:tt för några sängkläder som Hanss Ersson läntt och opbrände blefwe, huilcka wärderades för 19 ½ daler silf:rm:tt, att refunderas aff förunte branskada i Offerdahl och der på aff branskadan allenast bekommit tree tunnor korn för siu dal. silf:rm:tt, anhållandes om resten. Rp. att heela brandskadan blef wäll astimerat och gaffz address på Åfferdahl, att få af huar rök 11 öre s.m:tt, och öfwertaltes att wara benögd medh tree kannor korn af huar rök, och intett meera fått. Swän förmeente honom intett hafwa macht sitt bårttgifwa och cedera.

Sammalledes fodrar Swän betahlingh för ¾ tunna korn, probsten m:r Zachris Plantin aff 1678 åhrs probstetunna tilhörigt för huilcken Hanss Ersson aff sohnskrifwaren Oluff Olsson tagitt tree dal. silf:rm:tt, som Swän borde och icke Hanss Ersson. Hanss Ersson föregaff att dee måtte wara i deras rächningh 1681 införde, huar till nekas, af skiähl, att Hanss Ersson war då icke Swänss fångzman utan befallningzman Flodin som skulle betahla magazins kornett, dijt dee ¾ tunna korn wore ärnade, och sohnskrifwaren betaltt, och kårtatt tree dal. silf:rm:tt i Hanss Erssons rächningh.

Emellan nämbedeman Swän Biörsson i Gewåg kärande, och länssman Hanss Ersson swarande, angående några saaköhren som Swän för honom betaltt, och icke sitt nöije derföre bekommit, iembwäll och des privat-fodran, afsades häradtzrättens doom på Ragundz tingzplattz den 27 martij a:o 1685.

Först beträffande 1681 åhrs saakören, så befins Hans Ersson wara saakfältt till 112 d. 28 öre s.m:tt, huar opå är betaltt med exequerade pertzedlar och penningar 89 d. s.m:tt, blifwandes han altså skyldigh der på 23 dal. 28 öre silf:rm:tt [fol. 14r] som han dömmes till Swän Biörsson utan oppehåld contentera och betala. Sedan är Hanss Ersson 1682 dömbd att betala in alles 59 d. 24 öre s.m:tt, huilcka sålledes göras betaltte. Herr öfwersten Åke Ulffsparre accepterat 30: 24: och lagmansrätten den 12 martij 1684 uti Sundzwaldh frijkallar Hanss Ersson för halfwa rättgångz expenser 29 dal. s.m:tt, och dömmes Joon Essbiörsson i Kullstadh och Joon Nathanaelsson i Krånge med dee fleera i Ragundz gäldh dem att betala: görandes tilhopa bemelte 59 d. s.m:tt. Huad deras privat rächningh för det tredie widkommer, så hafwer Hans Ersson slutitt rächningh der öfwer den 11 junij 1681 och giordt sikh skyldigh 255 d. 6 ½ öre k.m:tt och 1 ¼ tunna korn medh förbehåld, att der någon rächningh skulle å någondera sijdan igenfinnas, som warit under liqvidation förlagd, så skulle den göras godh. Och ehuruwähl Hanss Ersson een rächningh på Swän Biörssons debet nu inlagt, och der uti honom påförtt i åthskillige påster aff sikh niutitt, 123 dal. 5 öre kopp:rm:tt och i deras liqvid rächningh 1681 den 11 junij äre allenast 62 dal. 17 ½ öre kopp:rm:tt Swän påförde.

Så finner rätten likawäll skiähligt, att ährkänna Hanss Ersson wara plichtigh betala Swän Biörsson effter sin underskrifwin rächningh den 11 junij 1681, 255 d. 6 ½ öre kopp:rm:tt och 1 ¾ tunna korn, helst emedan som han inga rächningar sedan igenfunnit, utan då så wäll som nu sin book wid handen hade. För deth 4:de, anlangande Swän Biörssons prætenderade rest på brandskadan aff 12 d. 16 öre silf:rm:tt som Hans Ersson effter ordre och tillstånd i Offerdahl opburitt. Och ehuruwäll han föregifwer sigh icke fått 11 öre af huar rök som belef watt war, utan tree kannor swagt korn, så pröfwas likawäll skiäligt, att Hanss Ersson moste betahla Swän Biörsson dee resterande 12 d. 16 öre silf:rmyntt, efftersom han intett hade macht (om så waritt) att cederade och efftergifwa een annans rättigheet.

Sidst huad tree daler silfwermyntt för ¾ tunna korn [fol. 14v] widkommer, som Hanss Ersson aff 1678 åhrs probstetunna hoos sochnskrifwaren Oluff Olsson niutitt, och will inrächna i 1681 åhrs sluttne rächningh medh Swän Biörsson, så kan deth icke angå, efftersom Hans Ersson då icke söchtes der om, utan befallningzman Jonas Flodin, så wijda dee medh annan försträchningh och lefwereringh wore komne till cronans magazijn, effter huars ordre sochnskrifwaren af cronones medell giordt i rächning Hanss Ersson dem goda, utan dömmes genast dem betahla.

16. Swän Biörsson i Gewågh insinuerade een lagbuden och lagständer bördalössningh aff sin fader Biörn Jonsson på des syskons arfzpartt i Gewågzhemmanett, och såssom sidsta opbudett är skiett oklandratt den 27 februarij 1684; dy bewilliades honom der å laga fångzbreeff.

17. Swen Biörsson incaminerade i lijka måtto een lagbuden och lagständer bördalössningh på bemelte sitt faders hemman i Gewågh aff sine syskon, huar med han lagligen procederat och bemelte den 27 februarij 1684 utan klander sista opbudett skett; dy dömbdes honom laga fasta der på fåå.

Ting 5 och 6 juli 1686

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 11, fol. 198v–204r, ÖLA.

Anno 1686 den 5 och 6 julij hölttz laga tingh med allmogen aff Ragunda tinglagh, præsentepretore och nämnden.

Joon Natanaelsson i Krånged	Swän Biörson i Gewågh
Håkan Pedersson i Påhlgårdh	Peder Olsson i Gewågh
Nillss Larsson i Swedje	Jacob Månsson på Hammarn
Joon Olsson i Carlssgård	Erich Nillsson i Lundh
Swän Olsson på Hedann	Elias Clemmettsson i Byhn
Peder Olsson i Östansiöö	Joon Zachriesson i Byhnn

1. Dato publicerades Kongl. Maj:ttz placater. 1) Förklaringsh öfwer reglementet. 2) Om tobaakz lönlige infördzell. 3) Renovation på 1681 och 1683 åhrs myntte placat.

2. Dragon Anders Olsson Sinelius tillstår och bekänner sigh hafwa häfdatt Ingeborgh Eliesdotter ifrå Byhn, och med henne aflatt barn som i lijfwet är: begärandes henne till ächta, men hon nekar der till, efftersom dhet är hennes föräldrar emooth, och han illa kan sigh nähra och föda hafwandes ingendera förr med den synden sigh försedt, dy plichtar han effter 3:de capitlett Gifftmålab:n L.L. med sina 40 m:k och hon effter praxin 20 m:k.

3. Dragon Peder Andersson Dunder pålades å nyo skaffa bewijs ifrå Småland att hanns hustru är döder, och derfore kan intett sluth om hanns begångne lägersmåål skee.

4. Dragon Bengt Larsson Bubb angafs försummatt sidsta stoorböndagen. Rp. att hann ifrå camperingen och general munstringen med möda kunde komma till Stufwan, och nödgades der liggia quaar, och som leutnantten Petter Moback betyger, under wäghen dijth måst låta andra dess liverie och gevär taga i förwaar och framhielpa, och kommande till Stugun ej förmådde längre, efftersom hans fötter wore förderfwade, och inga hästar wore tillstädes, och sålledes ogiörligt [*fol. 199r*] att komma till böndagen, dhet hanns werdinna hustru Anna äncka berättar och santt wara, tillijka med Pehr Simonsson, och dy icke af moothwilliogheet och tredsko, utan af laga förfall sigh absenterat, dy kan rätten intett finna honom i deth måhlett straffwerdigh. Peder Simonsson och hustru Anna berätta, att furieren Gumunnd Bårman som och för stoorböndagz brått stämbder är, att han äfwen som Bengt af marchen oferdigh war i fötterne och förmådde intett längre komma, dy lämbnar och rätten dhet i sitt wärde.

5. Hellsjö sochnemänn anklagades för olydno att byggia sina kyrkewägar emellan Håssiö kyrkia. Rp. att dee Michaelis tijdh fingo budh, att dem reparera, och intett fehlar mehra än een lijten broo som kallas Högläpbroon, som intett den årstijden kunde skee. Dessutan föregafs, att Hålsjömenn påbyrdas byggia mehra än af ålder brukelligit waritt, dhet Håsiö disputerade: föregifwandes att i capplans herr Hans Bröms tijdh der om skall afftallatt wara som intett skriffteligitt författat blef. Nämnden påminner sigh sammanhangett, att tillförne ingen ordinarie kyrkewägh waritt opphuggen, utan merndeels wintter och sommar siöledes, men i herr Hanss tijdh afftallatt af allmogen, att heela Håssiö annexa skulle hielpa att byggia wäghen och Högläpbroon, deth dee och giortt, och sedan skulle Håssiö by och Byhn den wid macht hålla och byggia som skoghen ägha, men sedan förfallen.

Så wijda Håssiö annexa hafwer effter afftahl hulpitt, att oppbruka och laga wägen på Håssiö bydz och Byhns skogh, och då äfwen wäll opbygdt des dehl aff Högläpbroon, och bemelte byar skulle sedan samma wägar hålla wid macht och byggia; altså kan sochnan icke öfwer afftahl der i beswäras, utan Byamän som skogen äga moste fullgöra och reparera huad som på wägen och broarne nu kan fehla och brista, och wari Hålsjömann i dett fallett otaltalte, men wägen och broarna på sin heemskogh, böra dee byggia och hålla rätteligen wid macht.

6. Ammers byamänn tiltalttes för een skogzpartt som dee innehafwa [*fol. 199v*] emellan Kråkwägz afradzland Sättsjölandett ben:dh och Krånge skatteskogh. Rp. att dett är een kijhl pass 1/4 dehlz mijhl lång och bredh, och ingen slått utan tillförne lijten diurgångh och lijttet fiskie neder i Gesund, som aff ringa wärde är, och att derfore giffs åhrligen skinskatt, der hoos effter gammall härmelsse, att samma godz skulle hördt under Munssåker, och wid gårdebytt, lämbnatt dhet till Ammern. Sedan oppwistes ett pergamentzbreef de a:o domini 1598: lydandes, att twist haar waritt emellan Hällje i Krånged och Oloff i Ammern, och blef Oloff tilldömbdt skogen emellan Miögsjöön i Gesundet, och löper till Skiölsteen östanföre, på wästre sijdan i Sättsjöön och i Delaselett och så östan för Strånäsett i mediediupett i Giesundett.

Alldenstund den tuistige skogzpartt belägen emellan Sättsjölandett och Krångedz skatteskogh, fins wara a:o 1598 dömbd att lyda under Ammers by, huar wid och rätten nu stadnar, och så wida Ammern intett kan bewijsa sigh någon skatt derfore gifwa, tillspordes dem, huru deras mehning ähr, och förmanttes godhwilleligen någon afrad antaga, då dee uthläfwade medelst des ringheet åhrligen gifwa till Kongl. Majj:tt och cronan i afrad sex öre s.m:tt och mehra betygade nämnden dhet intett wara wärdt.

7. Peder Olsson i Ansiö kårade till Gulich Peersson i Lund för ett stoo som han förledne höst wid kyrktijondens intagande nämbde till fendrich Mag. Linn, huilkett blef i halkan förderfwatt. Rp. att skåttet och huarfuett stodh på Peder Olsson, efftersom han altid i byhn begynner, huilkett befans i sanningh, men Peder sade sikh icke wara tillstädes, och will gärna sökia sitt skadestånd aff Gullich Pedersson, men såsom han haar rätt nämbdt, så kan intett answaar på honom dragas, utan der stoett bewijses wara förderfwatt, så söke actor Peder Olsson, fendricken Mag. Linn som dhet i skiutzferdh hafwer hafft.

8. Joon Johansson och Anders Sörenson i Kråkwågh kårade till Ammerssmännen och Gewågherne, i dett dee skohla trångia dem ifrå deras rätta och uhrgambla muhlbette därest deras fäder hafft fäbodhar [fol. 200r] och desse stängias der ifrå. Rp. att dee innehafwa intett mehra än dee aff ålder hafft, och är begripitt effter wissa råmerken: hafwandes afradzbreef som dem styrker: berättandes att een tuäreloff skillier Kråkwågerne och sig åth, men dee andra, att märken finnas, dem dee öfwergått, begärandes ägande syhn, och uthwalde Håkan Peersson i Pålhgård, Jacob Månson på Hammarn och Swän Olsson på Ede. Swaranderne, Joon Nathanaelsson i Krånge, Elias Clemettson i Byhn och Nillss Larsson i Swedie.

9. Karin Larssdotter i Wästanedh fordrade arff effter sin brooder son Larss Månsson som dödde ogiff, och inga syskon hade i lijfwett, som innestår på hans trediemans löön, nembl. fembton dahl. kopp:rm:tt hoos Håkan Persson i Pålhgård, och 15 dal. k.m:tt hoos Swän Persson ib:m, huilka tilstå skullden, men Swän Pedersson will wara een arfftagare på sin hustrus Margetta Jonsdotters wäghnar som ähr syskonebarn med den döde, tillijka medh någhra fleera som iemskyldde ähre.

Alldenstundh Karin Larssdotter är den dödas Larss Månssons faarsyster och Swän Pedersons hustru Margetta Jonsdotter des syskonebarn, altså är Karin Larssdotter med sina jembnarfwa effter 3 cap. Erfda b. L.L. § 3 närmare till arfwett, och bööre niutha återstående 3:diemans löön, nembl. 15 dal. k.m:tt hoos Håkan Persson och 15 dal. dito hoos Swän Persson i Pålhgårdh.

10. Peder Olsson och Joon Andersson i Gewågh beswärade sikh öfwer Nillss Nillsson, Anders Sörenson och Joon Johansson i Kråkwågh om een bäfwer som dee fått för tuå år sedan i Quarnåhn, och icke låtitt dem dher af få sin dehl, efftersom dee äga halfwa åhn huardera, och för gammalt hafft lagh. Huar emoth inwändes, att dee wäll hörtt bäggie byarna i forna tijder hafft lagh, men på 18 eller 20 åhrs tijdh intet, och enär swaranderne för tuå år sedan blifwitt warse, att een bäfwer der i älfwan satt sikh så hafwa dee wid sin strand giortt een tijna och bäfweren fångitt, och des wärde sin emillan talatt. Gewågerne föregifwa, att tijnan stått i Mediupett, och dee andra neka och säija den stått för sitt landh, och icke blifwitt påmintte om något contract. Partterne trädde tilsammans [fol. 200v] och sedan angåfwo sikh wara förlijchte, att dee her effter som tillförne skohle hafwa lagh uti Quarnåhn, och huardera byhn råda halfpartten i bäfwerwåhnan, och af den fångne bäfweren låfwade Kråkwågerne gifwa Gewågzman, tree dal. k.m:tt huar med dee å bäggie sijdor wore nögde och tillfredz.

11. Länssman Håkan Frisk angaf Joon Bengtson icke clarerat 1684 åhrs uthlagor för halfwa Gissellgård, och icke heller något niutitt deraf för inbördes tunga, som under länssmanns hemmanett frijkallas. Item måst göra fordzlepenningar af sin öfwer räntta som åhrl. åhr till sex dal. s.m:tt och ingen refusion fått. Rp. att han har betaltt 5 dal. s.m:tt och een dal. dito uti een älgzhud. För arbetett på slåtten 21 $\frac{1}{3}$ öre s.m:tt och för wallbarnetz tienst 16 öre dito som gör tillhopa 7 dal. 5 $\frac{1}{3}$ öre s.m:tt. Ränntan belöper sikh utom förmedlingen 7: 11: 12. Partterne förlijchtes sålledes, att Joon Bengtson skall gifwa länssmann inalles för 1684 åhrs rest 2

dal. s.m:tt och der på skall han någott arbette göra: förståendes i synnerheet för inquarteringz frijheeten som ähr 16 öre s.m:tt, och med dett öfrige icke myckett hasta.

12. Swän Biörsson i Gewåggh förlijctes medh Joon Bengtson om 1675 åhrs uthsåde i Kråkwåggh, i så måtto, att Joon Bengtson skall betalla 3 ½ tunna korn à 18 dal. kopp:rm:tt, ehuruwäll markgången då högre war, och samma åker betygades aff Joon Johansson som samma hemman köpt och brukar intett kunna besåes under 3 ½ tunna korn, huar öfwer Joon Bengtson rächte Swän Biörsson handen.

Joon Bengtson tillstår der hoos hafwa sålitt ett bältte åth Swän Biörson för åtta r.d. williandes hafwa någon förbättring der på, emädan som han intett fick behålla hemmannett, huilkett han besåth i fyra åar och allenast bältett och een kosa betaltt, och enär han ej war mächtig deth betalla, måtte han derifrån. Rätten fan skiähligt att träffat köp om bältet skall effter lagh stånda.

13. Joon Bengtsson tiltalttes för een yxa som Oloff Erichson widh Skoghen 1684 mistatt, och är igenkänd hoos Oloff Biörson på Åsen [fol. 201r] och dijt satt och bytt och fått 2 m:k jern emellan, aff Joon Bengtson. Rp. att hans son Olof den hittat i skoghen wid wägen och beklagar sig ej wettat den oplysa: bekännandes sigh den samma hoos Oloff Biörsson borttbytt. Oloff föregifwer sig den yxan wara stoor, och den samma om sommaren till skogz intett haftt, utan een annan. Ägharen haar fått sin yxa igen: warandes dee bägge nästa grannar, och lijkawäll ähr yxan icke oplyst.

Såssom Joon Bengtsson hafwer bårttbytt Oloff Erssons mistade yxa hoos Oloff Biörsson på Åssen uti Fårss sochn, och den samma huarcken för sin nästa granne Oloff Ersson eller någon annan oplyst och effter Sweriges lagh giortt sig ehr-tiufwatt, altså kan rätten icke frijkalla Joon Bengtson derföre, utan dömmet honom wara tiufwer för yxan, och effter Kongl. Maj:ttz straffordningh plichtigh att betala tree gångor så myckett som ähr 4 d:r 16 öre k.m:tt.

14. Hustru Britta Jonsdotter Finska på Frössöön kärade till Nillss Larsson i Swedie och Peder Olsson i Ansiö genom länsman Håkan Frisk om resterande trediemannslöön och sedan huffwudlegan; emädan som han för dem uthgick till Skåhne och der dödde.

Rp. Nillss Larson oppwiste hennes quittens af d. 5 april 1678 på 30 dal. kopp:rm:tt som war halfwa trediemanns löönen, men intett qvittens på kläderne, och dem låtitt honom få, och der till medh måst uthgiöra ett paar skinnbxor för sex ortt, och söker betahlningh för halfwa dehlen af Siuhl i Ansiö. Dhet befans, att Nillss och Siuhl legde först Påhl Mickellson och borde honom kläda, och Nillss Larsson uthgiortt byxorne allena i dee casserades stelle; altså beslöttz, att Siuhl Olsson måtte förnöija Nillss Larsson för halfwa byxorne med 3 dal. 12 öre k.m:tt. Nillss Larsson föregifwer sig gifwa Påhl i stillo 14 dal. och födde ett åhr hans hustru och barn, huar om Håkan ingen wettskap hafwer. Derföre måtte hustru Britta sielff med dem confronteras om huffwudleghan. Peder Olsson i Ansiö som kom i Siuhls ställe berättar sig henne för några åar sedan betaltt 13 dal. 16 öre. Påhl sielf tagitt 15 d:r [fol. 201v] och dy rester allenast 1 dal. 16 öre k.m:tt, huar medh och beroor till änkians ankombst.

15. Oluff Pedersson ifrå Stöde sochn i Medelpad, kärade till Peder Olsson i Ansiö om præferencen att inbönda Siuhl Peersons hemman i Ansiö, af skiähl, att Peder Siuhlsson cederat sin rätt, och dy systran Märett Siuhlsdotter närmaste bördeman: opwijsandes Peder Siuhlssons attest och gjorde relation der om daterat d. 12 decemb. 1685: lydandes, att Peder Olsson så gått som med trugh och låckande bracht sigh att tagha afgångzpenningar, och låtha lösa sig uth. Huar emoot inwändes, att Peder Olsson äger gamble Peder Siuhls dotter Segrid till hustru som är arfftagare till hemmannett 1/6 emädan som Peder ägde hemmannett och een son och fyra döttrar till arfwinghar. Der emoth Oloff Pederson på sin hustrus Märirtz wäghnar ägher

allenast 1/12 effter sin fader Siuhl Pederson som ägde 1/3 i fadrens Peder Siuhls sons hemmann.

Till att förläggia Peder Siuhls sons attest d. 12 december 1685 oppwistes opprättat köpe-skriff emellan Peder Olson och Peder Siuhlson i Ansiö af innehollt, att Peder Olsson skall gifwa Peder Siuhlson för sin bördz rätt 10 dal. 16 s.m:tt, och hafwa tillstånd uthlösa gamble syskonen. Sammalledes förlijctes Peder Olsson med Peer Siuhlson, Peder Nillson i Walle på des moders sahl. hust. Ingeborghz wäghnar, och Nillss Larsson i Swedie på hust. Boles wäghnar, om arfjorden i Ansiö, således, att Pehr Siuhls son skall få 10 dal. 16 öre s.m:tt för sin anpartt, Pehr i Walla och Nillss Larsson i Swedie huar sina åtta dal. s.m:tt, och medh från warande syskon förlijkes han sielf som han kan, och för præ tenderat löön bewilliades honom een skinnklädningh, som sielfwa contractet d. 14 septemb. 1685 uthwijsser, huar opå deras qvittancier insinuerades, nembl. Peder Siuhls sons på 10 dal. 16 öre s.m:tt daterat d. 3 octob. 1685, dhet comminister herr Oloff Kläckhåff verificerat. Peder Nillssons på 8 dahl. s. m:tt d. 29 octob. a:o 1685, Nillss Larsons på 8 dal. s.m:tt d. 28 octob. 1685. Peder Olsson hafwer och hoos sikh sin hustru-syster Elin, till 60 åhr gammall, som han till dödedagar föda skall för dess jordepartt, dhet hennes förmyndhare [fol. 202r] Nillss Larsson i Swedie betyger tillijka medh Pehr Nillson i Walla, som deras tahl nyss hördt hafwa. Gertrud Siuhls dotter ogiffit cederer och på samma sätt sin rätt och lössn till Pähr Olsson.

Aff föregående ransakningh befinns, att Peder Olsson i Ansiö på sin hustrus Sigrid, gamble Peder Siuhls sons dotters wäghnar, är i Ansiö hemmannett arfftagare till 1/6. Sedan hafwer han förnögdtt unge Peder Siuhlson som effter sin fader Siuhl Pedersson war bördigh till 1/6 medh 10 dal. 16 öre s.m:tt som oprättat köpebreff d. 14 septembris 1685 aff troowärdige män verificerat, med mehra innehåller och uthwijsser. Jembwäll och effter samma breffs innehollt böör han sine jordepennigar äfwen 10 dahl. 16 öre s.m:tt hafwa. För dett 3:dje hafwer Peder Olsson inbördatt hustru Ingeborgh Pedersdotters arfspartt i bem:tte Ansiö som och är 1/6 med 8 dal. s.m:tt som sonens Peder Nillssons i Walla qvittens d. 29 octobris 1685 förmår. Sammalledes och systrans hustru Bohles jordepartt för 8 dal. s.m:tt som mågen Nillss Larson i Swedie d. 28 octob. 1685 qvitterat haar. 5:to; hafwer och Peder Olsson hoos sikh sin hustru-syster Elin som han till dödedagar föda och försöria skall för sin 1/6 partt; och 6:to, opdrager och Gertrud Siuhls dotter sin 1/12 till Peder Olsson: Blifwandes altså outhlost aff gamble Peder Siuhls sons hemman i Ansiö 1/12 som Oloff Pedersson ifrå Stöde sochn uti Medellpad på sin hustrus Märitt Siuhls dotters wäghnar är till arfs fallit; huarföre finner rätten skiäliggt att förklara Peder Olsson wara possessor och rådande öfwer gamble Peder Siuhls sons hemman i Ansiö, och böör effter Sveriges lagh och Kongl. Maij:ttz resolutioner uthlösa Oloff Pederssons 1/12 dehl der utj effter mätismanna ordom.

16. Peder Olsson i Gewågh kärade till fendrich Magnus Linn, för deth han om hösten 1684 kommitt i hans stufwa om afftonen enär hann war gången i sin egen nattsängh, och öfwerfallitt med skamblig mund och sprungitt på wäggen och tagitt neder hans bössa och satt honom för bröstett: slændes sedan henne sönder moot bordett: tagandes sedan i både byxsäckiarne, huar aff actor tog räddhåga till sikh och sprang [fol. 202v] opp uthur sängen och sedan med hugg och slaggh hotader. Huar emoot exciperades och inwändes, att han först lågh der i quarteer och straxt effter middagen gått i bondens stufwa och tallatt om ett och annat, och på sidlijchtonne begärtt een halfftunna korn på uthlagorne, och Peder swaratt, sig intett korn äga, utan om så fordras, will han skaffa penningar, och huru orden om een häst och om een koo, föllo, tagit på bordett een der liggande gammall bössa och slagitt öfwer bordett een gångh, huar aff anslaget föll aff, och ingallunda aff wredz mode ingått eller något giortt, utan aff något tråtahl i hastigheet kommit att slå gamble bössan öfwer bordett och allenast hött åth honom, men icke rördt, dhet actor och bekänner. Grannen Peder Kiehls son som war tillstädes, betyger fendricken taga bösan på bäncken wid bordzändan och slå öfwer bordett och stött åth

Peder Olson, men intett märchte fendricken taga i byxsäckarne effter knijfwar, och fast mindre dem haftt att göra skada medh. Peder Olson sade, dhet skee medaftons tijdh, då han legatt med kläderne. Bösan besågz och befans, att baakskrufwen waritt förr aff, och pijpan allenast sutitt i ståcken fast, ståcken framman för låsett, söndergått och bårtta. Anslaget och låsett war tillstädes och quartt. Om een koo som fendricken ägde och gått i bondens gårde och kommit till skogz, och af biörn slagen, är dels trättan kommen.

Magnus Linn begärtte, att Joon Anderson i Gewågh må edelligen examineras huad ordh han hörddt aff Peder Olsson. Joon Anderson aflade sin wittnesedh, och bekände sigh wara dijth kallatt att höra på Peder Kiehls sons attest öfwer fendrickens och Peder Olssons sambtahl, dhet han giorde, då Peder Olsson war och tillstädes: talandes parterne om sin trätha angående een halfftunna korn och een koo som ihiärlrijfwin war, men om ingen förlikningh, och att saken skulle läggias nedre, mehra sade han sigh intett der af höra och wetta.

Såssom fendricken Magnus Linn medelst någon disput om ett och annat med sin wärdh Peder Olsson i hastigheet tagitt een hans gamla bössa och slagitt öfwer bordett, så att ståcken söndergått och ingen skadt der medh, ej heller ältatt Peder utur sin nattsäng, [fol. 203r] myckett mindre medh wredz mode ingått, altså håller rätten skiäligt att fendricken böör och skall låta göra een ny ståck till bössan, och wara i dhet måhlet sålledes åthskillde.

17. Swän Biörsson i Gewågh angaf sigh juhtijden 1683 hafwa låtitt fendricken Magnus Linn få tuå elgzhudar till köps för herr öfwersten, men intett kööp satt på dem. För den mindre aff 14 m:k haar han fått betahlningh, men för den större aff 1 ½ *pund* intett, utan omsider fått een annan aff wilddiur refwen, om ett *lispund*, och tuå gångor måst göra omkåstnad till Fanbyn effter henne, emedan som fendricken förbudit henne lefreras till någhon annan än åth sigh. Rp. att han förde dijth till sigh tuå st. elgzhudar, och så wijdha dee sågo illa uth, wille han dem intett antaga, då Swän bedit honom låta dem föllia till herr öfwersten med dee fleere som oppköpte wore och intett kööp giorde der om, ej heller wogh heller märchte han dem, utan skickade dem Petter Dibblingh till Frössöön, och effter Swäns begäran, bracht den oduglige till Michell Mattzson i Fanbyen: wettandes intett huru och huem som henne sedan handteratt: wijsandes att quittens aff Isaac Strandell d. 2 januarij 1684, att een elgzhuud war illa faren och lämbnas till ägarens affordran. Men Swän Biörson berättar och påstår, att ingendera af hans till köps opdragne hudar till fendricken wore odugl. och reffne.

Ehuruwäll rätten gärna wellat denne saak afhielpa, så kan dhet lijka wist denne gången intett skee, emädan som dragon Petter Tibbling böör först afhöras, och sedan Mickell Mattzson i Fanbyen, och ingendera ähr tillstädes, altså måste der med denna gången beroo.

18. Hustru Britta Erssdotter i Stughun oppwiste hanns excell:tz herr gouverneurens resolution af d. 5 juni sidstleden, angående hennes præntension emooth Joon Olsson i Stufwan: lydandes, att befallningzman skall dhem emellan afsagde doom a:o 1681 wärkställigh göra, då hon swarade sig icke willia wara medh samma doom benögd, der om hon underrättades men framgeent brytter doomen, och ingallunda williandes den undergåå, huilkett med henne öfwersågz. Sedan inlade hon een beswärs skriffth emoth Joon Olsson, angående åthskillige saaker som han wid tillträdett [fol. 203v] af hemmannett för några och tiugu åhr sedan emottagitt och intett betaltt, huar emooth Joon Olsson exciperade och alldeles der till nekade: föregif:des sigh några pertzedlar fått, men der emoot måst betalla des gälld, och till een dehl nekar, och hon beropar sigh på några wittnen som icke tillstädes ähre. Altså kan intett sluth denne gången dem emillan skee. Men så wijda hustru Britta wid slutett aff tingett ytterligare itererer sig ej willia ehrkänna domen som doch in rom iudicatam gången är, kunde rätten intett mindre göra, än effter 39 capit. Tingmålalbalken, dömma henne att bötha för doombritt tree m:k.

19. Länssman Håkan Jonsson Frisk opbödh första gången Hanss Erichssons hemman i Munssåker, köpt för 135 dal. s.m:tt oklandratt.

20. Oloff Olsson ifrå Medelpad och Stöde sochn opbödh första gången Swän Biörsons hemman i Torssgårdh för penningar 35 r.d. in specie.

21. Swän Biörsson i Gewågh läth opbiuda 3:die gången Erich Nillsons och Oloff Nillsons ärfftl. tillfallne jordh i Torssgård à 3 tunl, som han förlengst köpt för 30 r.d., huar r.d. à 48 ör s.m:tt oklandratt.

22. Johan Mickellson opbödh första gången Kiehl Olssons halfwa gård i By och Hällesiö sochn för 16 r.d. in specie, med förordh, att han honom och hansns hustru till dödedagen föda och nära skall.

23. Hemming Biörsson i Ede, præsenterade een lagbuden och laghstånden köpeskriff på capiten Mouritz hemman i Ede och Forss s:n à 2 tunlandh, iempte een jordepart i Österede och Nääsgården, för 105 dal. s.m:tt, warandes sidsta opbudett oklandratt skett d. 27 feb. a:o 1684, huarföre bewilliades der å laga fångz breeff.

24. Gulich Pedersson præsenterade een lagbuden och lagstånden köpeskriff aff Nillss Erichson i Ökne på hemmannett Lundh i Hällesiö sochn för 460 dal. kopp:m:tt, warandes sidsta opbudett skedt oklandratt d. 30 maj [fol. 204r] 1682, och sålledes förlengst laghstånditt, dy bewilliades aff rätten der på laga fasta bref få och bekomma.

25. Erich Nillson incaminerade i rätten Larss Larsons lagbuden och laghståndne köpeskriff de dato d. 13 aprilis a:o 1675 på hemmannett Lund i Hällesiö sochn för 420 dal. kopp:rmynt. Och så wijda sidsta oppbudett åhr skett d. 2 juni 1679 oklandratt, bewilliades der å rättens confirmation och stadfästelse.

26. Furieren Gumunnd Bårman lagstämbd aff hustru Anna i Stugun och intett comparerat, utan borttrest och föregifwitt sigh wara med henne förlijcht, som intett är, dy saker till 3 m:k.

27. Hemmingh Bengtson i Stugun stämbd af hustru Anna och intett sigh inställt, dy för stämbningz försittande saker till 3 m:k.

Ting 25 och 26 oktober 1686

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 11, fol. 258r–263v, ÖLA.

Anno 1686 d. 25 och 26 october medh allmogen af Ragunda, præsente Carolo Wargh och nämbdenn.

Joon Nathanaelson i Krånge
Håkan Pederson i Påhlgårdh
Nillss Larsson i Swedie
Joon Olson i Carllsgårdh
Swän Olsson på Hedan
Peder Olsson i Östansiöön

Swän Biörson i Gewågh
Peder Olsson i Gewågh
Jacob Månson på Hammaren
Erich Nillson i Lundh
Elias Clemettson i Byhn
Joon Zachrieson i Byen

1. Dato publicerades Kongl. Maj:ttz placat om myntetz värde.

2. Hanss Simonson i Stufwan beswärade sigh öfwer hustru Anna ib:m för dhet hon kallat honom gåårtiuf, som skulle han stuhlit 3 stycken elgzdiur, den eena skall han hafwa opflächt wid bastufwan, och dee andra på sunnan sijdan i hennes wåhnskogh, som tolfmanna syyn, half nämbd ifrå Lijttz och half ifrå Räfsundz tinglagh, attesterat förledne den 28 augustj, och sielfwa attesten utförl. med meera innehåller och uthwijsar, huar till hustru Anna Jonsdotter swarade, att dhet war deras synegångh, och tillstodh att han een älg, 1673 [fol. 258v] då hon kom heem och fick igen hemmannet, på sin wåhnskog stulitt, och att han älgzkiött kokat der aff, deth änckian hustru Britta skall sedt: säijandes till honom, skall iagh blij een liugare, så skall Gud straffa tigh: tilläggandes att deth war intett den första älgen han stulit och icke heller blij den sidsta: förbråendes synen icke een staka nedersatt, med fleera orimbligheeter, kastandes i rätten tree fyra-öres stycken och gick till dörren, och enär hon påmintes ställa sigh höfligh och utföra sin saak, sade hon, att den som tallar sanningen blij altid hatatt, och att hon får aldrih rätt: repeterandes Hanss Simonsson å nyo stulitt älgen af sigh a:o 1673, sedan, att han 1677 deth och giordt, och hon funnit i skogen ett diur och köttet heemburitt, då Hanss hafft sina wåhner och fått twenne.

Huar med så är beskaffatt, att Peder Simonson och hustru Anna hade lagh i wånerne, och Hans några ledh hafft wid Hornsiöbergett, och hustru Anna der emot wid Båtzmanskiernan, och wid Hornsiöbergett fått 2:ne diur, huar aff hustru Anna tagitt kiöttet af den eena, och sedan förlijchtz i Jon Nathanaelsons och Joon Olssons i Lijen närwaru, att hon skulle få deth eena diurett och Hanss deth andra på sin faders wåghnar, huar öfwer dee skrifftelligh förlikningh oprättat med tolff dalers wijthe. Hustru Anna föregifwer sigh fått kiöttet af den eena men intett huden, och att hon trugades räckia handen der på af Joon Olson och Peder Simonson: tillståendes likawäll förlikningen med wijthe skee och sig hafua skrifften. Joon och Peder säija alldeles nej henne trugat. Joon Nathanaelsson som hennes broor son är, betyger deth skee med hennes willia, och att rätten deth tillåtitt, och afskedat war, att hon skulle få een richzdal meera än han. Hanss Simonson säger henne få halfpartten af dee penningar Nilss Jönson Blanck för den eena gaff, och halfdelen af den andra war hon bårttskyldigh; hustru Anna nekar några penningar af Blanken fått, och att halfwa [fol. 259r] huden som gafs i skulden war lijten, men rätta huden war af een benige som för henne bortt är, huar till nekas. Nämnden påminner sigh saken warit på tinghett 1677 eller 1678 ventilerat.

Såsom dhet eena älgzdiuret som hustru Anna Jonsdotter föregifwer Hanss Simonson olåfligen fått, skall wara skett anno 1673 första åhret hon heemkom, och dee andra tuenne 1677, och om dee senare befinnas dee wara förlijchte, huar å förlikningzskrifftt är oprättat och behållen, och icke wid handen, och saken skall waritt 1677 eller 1678 på tingett ventilerat, och protocollet icke heller tillstädes, altså håller rätten säkrast wara saken oppskiuta till nästa tingh, då förlikningzskrifften skall oppwijsas iempte protocollet, så att man kan see om deth eena diuret som Hans Simonson beskylles före 1673 fått, begripes der uti. I medler tijdh lærer hennes påberopade wittne hustru Britta Erssdotter komma till förhör.

3. Håldne ägande syn af sex nämbdemän emellan Kråkwågerne klagande och Ammers menn swarande, angående deras skogzskildnadt, insinuerades och opplästes af innehålld, att synen begyntes wid Bökstrandan wid een hööladu, effter härmelse (som sades) till een furu aff tree korss, derifrån till een bäck som effter gammall sagu kallas Ammers bäcken, sedan nordwäst till Låmyråsen, derest intett märkie fans. Sedan i Wattubärgett och i Quarnåhn, huar om parterne intett wore ense, och der medh ophördes synegånghenn. Actores föregifwa, att synen besågh allenast deras nu hafwande skogh, och icke wederpartternes, och likawäll wetta gamble menn betyga, att deras märken finnas på Ammers nu hafwande skogh, såssom Oloff Jonsson i Lijen och Oluff Anderson i Döowijken, huilka examinerades. Oloff Jonson

berättade, att hans fader Joon Anderson för 30 à 40 år sedan sagt enär dee gått i skogen, hardt widh [fol. 259v] Quarnåhn, och träffatt een stoor furu, huar uti tolf kårss wore huggne. Här haar waritt skogzmärke och skilldnad emellan Kråghwåg och Ameren, och där från till röörtufwan neder i Quarnåhn. Oloff Anderson effter sin gamble faders tahl, att skillnan ifrå Lomeråsen till Kiärnbacken der tree kårss bäggiestans wore i een tall, och på östra sijdan om wägen wid Skallerstehn stått een furu med några skurur: warandes märken wid Lommeråsen och Skallersteen bårta, men wid Kiärnbäcken quaar: wettandes ingendera mehra der i säija.

Emooth desses bewittnande exciperade Ammern medelst deras skyld- och swågerskap, som och befans i sanningh: beklagandes een och annan gång kårss och märken blifwa i deras skogh hugne, som och i detta åhr är skedt. Rp. att Erich Simonsons son i Döowijken, Simon deth giordt som skall förhöras. Ammern anhålla få sittia i sin uhrgambla possession och laga häfd. Kråkwågerne föregifwa sina förfäder hafft deras fäbodas på andra sijdan om tuäärälwan, där till nekas, och inga skiähl fins dhet att bewijsa. Ammern sade sikh hafwa hemma ett gammalt breef som lærer uthwijsa, att Döowijken räcker och når till röörtufwan och icke Kråkwågherne, som skulle oppwijsas, och blef intett effterkommit, altså kunde intett sluth i sakena skee denne gången, utan till nästa tingh opskiutes, då omtalde gamla breef skall öfwersees, och befodras till laga sluth och doom.

4. Kånan Karin Rasmusdotter i Krånghe angafs hafwa försummat 4:de stoorböndaghen, och skyltt att Bölesman tagitt bortt åhrorna. Rp. att hon stogh in på Bölesbåthen och måtte der uhr, efftersom båten war öfwerlastatt: föregifwandes Erich Ersson i Böhle låfwat henne föllia på båthen, som der till nekade. Hon sade sig begära åhran aff honom som togs af huusmans båthen, huar till och nekas, eij heller hade hon låf taga dess båth. [fol. 260r]

Sexmann Oloff Johanson och Joon Nathanaelsson berätta, att åhrorna wore i båthen, och ingen annan än Böhlesman dem kunnat taga. Erick Simonson hade och een sin dotter Segrid om sina fiortton åhr in på båthen, och måtte låta henne tillijka med Karin stijga till landz effter båthen intet bahr.

Såssom Karin och Segridh intett hafwa af olydno försummat stoorböndagzpredijkan, utan måst begifwa sig tillbaka uthur båthen, emädan som den öfwerlastatt war, och dee icke kunnat hinna landwägen, altså pröfwat skiähligt, att straffet effter bråttet skall modereras, och blijr considererat som annat sabbatzbrått, och böthe dy huar sina 3 m:k.

5. Wästbyman i Hölliom sochn i Ångermanland genom Swän Biörson i Gewågh beswårade sikh öfwer Påhlgårdzman, för dhet dee tilägna sikh fiskett i Kiämsiö fierdingen, som Wästbyen effter landzskråån tilhörer, huaremooth exciperades, att dee intett innehafwa meera än landzskråen tillåther, och är förslagzwijs gått proob, ifrå een blekatt furu, och tillägnatt dem deth dee bruka, huar till Swän nekade.

Resolutio. Landzskråen och gångne syneprob skall oppwijsas, och sedan skall sluth föllia i sakenn.

6. Länssman Håkan Jonsson kärade till sochnskrifwaren Olof Olsson för deth han in augusto sidstleden uti Forss beskylt honom hafua röfwatt sochnskrifwarelönen ifrå sikh, som nämbdemän Swänn Biörson i Gewågh och Joon Nathanaelsson i Krånge åhörtt, som och på sin edh betyga. Olof Olsson säija, att länssman och tolmännen röfwat tiensten heller lönen ifrå honom, emedan dee stodo lijttett ifrå dem: hörandes först Håkan säija, haar iag något röfwatt ifrå tigh, och han swarade, det hafwa; och tolmännen giordt, [fol. 260v] huar till han swarade, att han eij mehra sagt, än frågat hwij han wille taga tiensten ifrå honom: föregifwandes sikh hafwa een zedell aff länssmann, att intett befatta sikh med afradzpenningarnas opbörd och sochnskrifwartiensten.

Rp. Så wida afradzpenningarna wore af länssman betalte till leutnant Petter Moback gjorde han deth, och för hans moothwilliogheet att skrifwa åth tinglaget och för dhet han intett kom på sochnestämnan, och nämnden måst öfwertalla pastoren der till. Rp. att han begynte skrifwa, och fick intett beskedh om meera, och dy fölgde heem på båthen. Sedan, att han bedit pastoren för sigh skrifwa, huar till nekades.

Så wida intygatt åhr, att Olof Olsson af hastigt mode sagt, dhet länssman Håkan Frisk röfwat sochnskrifwaretiensthen ifrå honom, och huarken will eller kan deth bewijsa; Så plichte hann effter 43 capitlett Tingmåla balken medh sina 3 m:k.

7. Swän Biörson i Gewågh kårade till sin granne Peder Olsson ib:m om siu målingar åker och ångh der effter, som han undan hans hemman hafwer årffft och är 1/6 dehl af hemmannett, och derforre lægger hann åhrligen allenast fyra öre s.m:tt i skatt till Swän, efftersom den tiden icke meera och högre skatt gafs: anhållandes få samma jordepartt till huffwud hemmannett lösa. Huar emooth inwändes, att bemelte jordh kan fuller wara årffft för gammalt ifrå Swäns hemman à 4 tunl, som är ett halfft emooth Peder Olsons, Joon Andersons och Peder Kiehlsens hemman, och dee tuå senare skatta för huar sina 2 tunl, och Pähr Olsson för 2 ½ tunland: bekännandes sigh huart åhr gifwa derforre 4 öre s.m:tt. Peder Olsson sägher sigh och för bemelte siu målingar göra ett halfft tunland skatt, och lijkwäll är halfwa byhn deelt i tree dehtar. Rp. att han haar des utan wähl jordh för 2 ½ tunland, och begärer få lösa inn dhet som een [fol. 261r] godh tijdh bårta waritt. Rp. att dhet är uhrminnies för några mäns ålder sedan skedt effter gammall härmelsse, och förr ån skatten fördubblades gafs intett mehra åhrligen ån twå öre.

Åndoch Peder Olsson utaf Swän Biörsons hemman i Gewågh innehafwer och possiderer een jordepartt, så pröfwes och fins lijkawäll dhet så gammalt wara, att ingen minns och weeth på huad sätt det skedt är, och derforre till hörsambt föllie af 1 capitlet Jordabalken L.L. och Kongl. Maj:ttz placat a:o 1677 om skattskyldigh jordz dehlningh dömmes samma jordepartt framgeent förblifwa och lyda under Peder Olssons hemman i Gewågh. Doch och så wijda Peder Olsson derforre åhrligen gifwitt och hulpitt Swän Biörsson i skatten fyra öre s.m:tt och samma dehl pröfwes lijkawäll wara 1/6 aff Swän Biörsons hemman; Så håller råtten skiåhligt, att Peder Olsson skall åhrl. betalla 1/6 dehls skatt till Swän Biörson, förutan skiutzferdzpenningarne och probstetullen som utgöres effter röken, och blifwer 2 dal. 8: 22 s.m:tt.

8. Larss Larson i Afholm, Biuråker sochn i Helssingland, fodrade på sin hustrus Karin Swänsdotters wåghnar 1/3 dehl uti Carlsgårdz hemman och 16 r.d:r i löössören och een tunna korn, som Anders Nillson i Wåstanbäck betyger sigh dhet höra säijas af hustru Karins faarbroder Anders Mattzson, huilkett hemman är den 22 junij 1680 wårderatt för 99 dal. s.m:tt, och löper altså på 1/3 dehl 33 dal. s.m:t, huar uppå Larss Larson bekommitt 26 dal. s.m:tt. Effterföllliande creditores angåfwo sin fordran hoos sahl. Anders Mattzson wara, nembl:n:

Swän Biörsson i Gewågh 14 r.d:r och der på aff Joon Olsson oppburitt 8 r.d:r. Nillss Larson i Swedie på sin broders Olof Larsons wåghnar 7 r.d. 2 tunnor, 12 k:r korn à 2 dal. effter zedell d. 8 aprilis 1672. Håkan i Påhlgård 2 r.d:r 3 ortt 8 skilling. Jöns Olson [fol. 261v] Håfsjö 14 r.d:r och der på fått 4 dal. s.m:tt, blifwer altså creditorernes fordran 41 dal. 8 öre s.m:tt. Här wid är att observera, deth dee 15 dal. s.m:tt som Joon Kiehlsen för bördzråtten bekommitt, begripes och rächnas intett uti hemmannetz wårde af 99 dal. utan apart. Creditorerne protesterade emoot Larss Larsons fodran för löössörerne efftersom dee åre falldne för fyrattijo åhr sedan, och enår Anders Mattzson dödde hade han bordt sin rätt af des löössören fodra, och icke låtitt hans mågh Joon Kiehlsen dem tillgripa, huilka effter een opsattz skall

stijgit till 16 r.d:r och där dee icke skaffat åboo på hemmannet så hade deth blifwitt öde, och han intett bekommit. Joon Kiehlson är och genom döden nyligen afganghen.

Alldenstundh Larss Larssons hustru Karin Swänsdotter befinnes waritt bördigh och arfftagare till 1/3 dehl uti Carlsgårdz hemmannet som anno 1680 den 22 juni är werderatt för 99 dal. s.m:tt, och altså tillkommer henne i arff der aff 33 dal. s.m:tt, huar oppå oppburitt är 26 dal. dito, huarföre finner rätten skiäligt att resten som är 7 dal. s.m:tt skall tagas och göras betaltt aff dee insatte 48 daler s.m:tt uti Ragunda kyrckia. Hans prætenderade 16 r.d:r för löössören, och des utan een tunna korn effter hans hustrus faarfader för fyrattijo åhr sedan falldne anbelangande, finner rätten i lijka måtto skiähligt, att Larss Larson som dem betrodtt och låtitt innestå hoos hans hustrus faarbroder Anders Mattzson, och effter hans dödh icke heller betahning fordrat, utan låtitt hans mågh Joon Kiehlson all des befindtliche löössören till 16 r.d:rs wärde tillgrijsa, och sålledes icke vigilerat uti sin rätt, skall sökia sin betahningh aff Joon Kielssons quaarlämbnade ägendomb, och Anders Mattzsons creditorer Swän Biörson i Gewågh få 6 dal, Nillss Larson i Swedie på broderens Oloffs wägnar, 14 d. 24 och Jöns Olsson [fol. 262r] i Håfsjö 17 dal, allt i silfwermynt rächnat, och blijr tillsammans 42 dal. 16 öre, som dee pröfwat skiäligen hafwa att fordra, och deela effter proportion sin emillan dee återstående och öfwerblefne 41 dal. s.m:tt uti kyrckian.

9. Länssman Håkan Frisk prætenderer ett stycke angh af Swän Pärson i Påhlgårdh som han brukar, och är belägit innom Longårdz afradzlandz råå och röör, huilket han medh sina lagz-bröder innehafwer, och derföre skattar åhrligen 1 dal. 8 öre s.m:tt, som deras der å bekombne breeff den 28 maj 1666 uthwijser, huar till Swän swarade, att samma angh är belägitt i Longårdz afradzlandh, och ifrå uhrminnes tijder under hans gårdh legat och lydt, och giordt där af skatt till Hammarsgårdh, däremooth inwändes, att han kan fuller giordt något in till des godtset blef afradzlagnat effter gammall jänckningh, men efftersom han intett anno 1666 sigh angaf att willia wara dehlachtigh i skatten, så förmenes honom hafwa sin förr hafde dehl der uti förloratt. Afradzbrefuet lyder och att åthskillige bönder dhet hafft för böxell, men ingen skatt der af giortt.

Såssom Swän Pärson i Pålgårdh befinnes hafwa ett stycke angh uthi Longårdzlandet och innom des råå och röör belägitt, huilket Hanss Erson för Gisslegårdh och Munssåker, Oloff Person i Skogen, Joon Jonson i Torssgårdh och Oluff Nillson ib:m samt hustru Märett Månssdotter i Nygårdh antagitt a:o 1666 d. 28 maj för åhrligh afradh, och icke Swän Pärson utan dhet brukat effter gammall böxellrätt som a:o 1666 blef opphäfwen, altså dömmes samma ängestycke hädan effter att föllia afradzlandet Longården, och höra dem till som derföre åhrligen skatta.

10. Håkan Frisk förlijchtes medh Oloff Johanson i Kullstad om 1/6 dehl uti Hackmyran som waritt till Kullstad för gammallt pantsatt ifrå Munsåker, sålledes, att Håkan skall gifua Olof 1 d. 8 öre s.m:tt och träda till bem:t 1/6 i Hackmyran. [fol. 262v]

11. Joon Ingemarson i Lijen och Joon Olsson ib:m, Swän och Håkan i Pålgård, Peder i Gisslegårdh, Pehr Jonson i Torsgårdh, Henrich Biörson i Gislegårdh och Jacob Hanson som tree älgzdiur skutitt förestältes, och berättat dhet Jacob Hanson som länssman war gifwitt dem låff der till och niutitt sin dehl der af, tillijka medh Henrich Biörson som boor i Lijth, och dee bäggie äre icke tillstädes: begärandes opskåff till deras ankombst, som äre lijka dehlachtige med dem i gerningen, huarföre moste saken och nu beroo till nästa tingh.

12. Joon Zachriesson är förlijcht medh Biörn Olsson på Åssen om något korn, som hans fader Oloff Biörson 1670 af kyrckionnes tertial länte, och skall Biör betalla honom effter 2:ne zedlars innehållhdh 1 ½ tunna korn.

13. Angående Biörn Jonssons moders Elin Pålssdotters jordepennningar för 1/7 partt i Öster-åhzhemmennet som på wårtinget 1685 ventilerades och differerades, till des 1675 eller 1676 åhrs påropade doom skulle oppwijsas, företogz, men domen kunde intet wijsas, eij heller finnas 1675 eller 1676 åhrs doomböcker och protocoller i landzkijstan utan förkombne i sidsta feijgde, som förmeenes wara i beholld hoos fogden Jöns Skijfwa uti Norie. Och så wijda bytett skall snart skee emellan syskonen, så måste een siuende partt wara in sequestro och behållit till Elin Pålssdotters uthlössningh så längie laga doom dem emillan kan falla.

14. Leutnantt Petter Moberg kårade till Swän Persson i Påhlgård för ett halfft tunlandh jordh som skall wara kommit ifrån hans booställe chronhemmannett Nygårdh och skatten lijkawäll quaar på hemmannett: opwijsandes tingzrättens doom d. 21 november 1671, att då för tijo år sedan war ifrå Nygårdz dömbd 1/2 tunlandh under Swän Perssons i [fol. 263r] Påhlgårdh, och att Swän som ett halfft tunlandh brukar skall skatten draga, huar till Swän swarade, att han drager skatten, och många gånger der om till tingz waritt, och anno 1673 d. 17 december blef på tinget resolverat, att Swän Persons hemman i Påhlgårdh och Nygården skulle oppmätthas och pröfwat, huilken aff dem skatten dragher som ännu intett skett är. Altså fans skiäligt, att bem:tt tingz resolution skall fullgöras och sedan oppwijsas, då rätten will dem emillan ett sluuth derutinnan göra.

15. Erick Jacobsson fodrade aff Joon Olsson i Lijden nije daler kopparmyntt för dhet andra åhret han hoos honom tiänt hafwer. Rp, att hann intett kööp medh honom gjorde, och war då pass 16 år gammall. Rätten beslöth dhet Joon skall gifwa Erich 9 dal. k.m:tt i åhrslöön utan oppehålld.

16. Erick Jönssons änckia i Håssiö Margetta Pedersdotter fordrade aff sin sahl. mans gäldenärer, nembl:

Håkan Person i Pålgårdh för ett quarnreda 4 dal. koppm:tt, och för een fierding rågh och een fierding korn 24 öre. Rp. att han gjorde quarnredet halfft af sitt egit jern och halfft af hans, och fått bem:tt rågh och korn, dhet han föregifwer sikh betalt, men kan intett bewijsa, dy moste han betalla.

Larss Siuhlsson i Näsett erkänner sig willia betalla 1 d. 16 öre k.m:tt.

Oloff Nillsson i Torssgårdh nekar icke till hennes fordran af 1 daler 28 öre s.m:tt, för deth Erich Jönson förde ett lass åth honom öfuer fiället, men föregifwer honom antaga hans hemman ett år, och åhrswexsten bårttogh och icke hölt sin låfwen, utan gaf sig till tridieman och reste bårt. Resol. han måste betalla sin tillståde skulld och söke sin præntension som han bäst kan.

Påhl Persson i Biskopsgården låfwar betahla 3 r.d:r 13 *skilling* i.e. [d.v.s.] 14 d. 3 ½ öre.

Oloff Biörson debiteres för 10 daler k.m:tt. Rp. genom hans söner [fol. 263v] Biörn och Oluff, att dhet måtte wara af något tobaak han skulle sällia åth honom och icke kunde skee, effter deth war förskämbdt och låg honom tillhanda som intett kan bewijsas, och måste derföre betala oppförde tijo daler kopp:rm:tt.

Erich Nillsson i Bööle tillstår sikh wara skyldigh tolf öre s.m:tt.

Swän Påhlsson i Håssiö tillstår hans fader waritt skyldigh een richzdal. specie, men Erick Jonson tagitt een ståålbåga och icke restituerat, och dy disputerade betahlingen, som Nillss Larson i Swedie betygar sant wara, derföre kan han intett obligeras betalla richzdalern.

Swän Påhlson på sin swärfaders Biörn Nillsons wägnar betallar 6 daler k.m:tt, och fodrar sitt af hans quarlåtenskap effter bytheslängden.

Nillss Olson låfwar betalla sin farfaars Olof Bengtsons skulld 3 d. k.m:tt.

17. Peder Jonson i Ede lagstämdbdt aff dragon Peder Dunder och icke comparerat, dy saaker till sina 3 m:k.

18. Ingmar Jonsson i Biskopsgården lagstämbd af Oloff Olson på Åssen och intett comparerat, dy saker till 3 m:k.

Ting 28 och 30 maj 1687

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 12, fol. 70r–73v, 75r–79v, ÖLA. (Fol. 74 är inhäftat och innehåller en kort text rörande ett annat tingslag, som ej återges här.)

Anno 1687 d. 28 och 30 majj medh allmoghen i Ragunda, præsentē prætores och nämbden.

Joon Nathanaelsson i Krånghe	Swän Biörsson i Gewågh
Håkan Persson i Pålgård	Pedher Olsson i Gewågh
Nillss Larsson i Swedhie	Jönss Månsson på Hammaren
Joon Olsson i Carllsgårdh	Erich Nillsson i Lundh
Swen Olsson på Hedan	Elias Clemmettson i Byhn
Peder Olsson i Östansiö	Joon Zachriesson i Byhn

1. Dato aflade ofwanskrefne nämbdemän effter ankombne edzform sin edh, de dato Stockholm d. 12 aprilis 1687.

2. Dato publicerades Kongl. Majj:ttz förr specificerade placater. [*fol. 70v*]

3. Dragon Peder Andersson Dundhers hoorsaak företogz, då pastor loci, mag:r Salomon Hofwerbergh, opwijste probstens mag. Petri Laurentini brief daterat Skahra d. 23 martij sidstleden, att Pedhers hustru Margetha Johansdotter ännu i lijffwet ähr, och icke will hålla honom dädan effter för sin man, heller honom igentagha, som och har skrif:tt honom till dher om af d. 20 martij huius anni, huar emoot han hade intet att säija, och bekände så sant wara.

Therföre frågades honom ytherl:e om han hafwer besåfwitt Märitt Olssdotter ifrå Ansiö, huar till dee och beiakade: warandes intet kunnigt, att någondera tillförenne med lägersmåhl wara beträdder; Huarföre plichte hann effter Kongl. Majj:ttz straffordningh med sina 80 d:r, och kånan Märitt effter högstbem:te ordningh 40 d:r silf:rm:t.

4. Dragon Börje Anderson Kåck barnfödd i Vestergöthlandh, Kålandz häradh, Gillstad sochn och Söderby förestältes och tillspordes om han effter giordh bekännelse för comministro loci herr Oluff Kläckhåff sigh försedt, huar till han beiakade: säijandes Gudh nåde mig så wist.

Dy förelästes honom herr Olufz brief dher om till reverensium pastorem loci mag. Salomon Hofwerbergh, daterat wid Forss annexa d. 13 i denne månaden: lydandes, att han frijwilligt uti corporalens Petter Tibblingz och dragounernes Anders Wulfz och Abram Hassells närwaru som honom i Ångermanlandh undher hans rymbningh ehrtappat och bracht tillbakars, bekänt som föllier, nembl.

1) Enär han lågh i quarteer uthj Kånckebacken (som war anno 1684) hafwer han horat medh Elizabet Jonsdotter ib:m, derest hans hustru och war. 2) Och 1685 horat med Karin Amphinsdotter i Biskopsgården och Forss sochn, då hans hustru och her i landet war. 3) Att han bohlat een gångh och med Oluff Erssons stoo widh Skogens by, enär han dhet länt at köra effter wedh åt sigh som skedde i wintras strax effter han war kommen [*fol. 71r*] ifrå Frössöön och stått sitt straff för bårtrymmandet, huarutinnan han ähr ständigh; och bekänner stodhet

wara grått, och aldrig tillförne heller sedan medh dheth eller något annat crettur bohlat, utan dhetta skedde näst för påska sidstleden.

Lissbetta Jonssdotter ifrå Kånckebacken förhördes, och nekar alldeles sig med Börje horat och olåflig beblandelse hafft, ehuruwäll han offta dheth söchte, men Börje påstår sin bekännelse: säijandes att hans hustru blef offta slagen dherföre, och för hennes skulld eij lydin, som hon och beklagat een och annanstantz: bediandes henne eij förtijga sin syndh, och berättadhe dheth första gången skee om wåhran på laduloan i Kånckebacken, derest hon hade sin sängh, och den andra gårdzpijghan Karin war medh boskapen widh fäboderne, huar till hon nekar, och enär hon kom dher ifrå och förstodh att dee lågho tillsammans, lågh hon på stufwubäncken allena. Sedan widh Singziöquarnen strax effter middagen een dagh, dher till hon och så nekar: tillståendes honom wara i föllie med sikh till och wid quarnen. 4:de gången i Joon Essbiörssons fähuus i Kullstadh, då hans dotter Märitt följt honom dijth och ropat till Lisbetta, och hon dörren oplåtit, och Märitt gått tillbaka, men Börje till henne i fähuset. Lissbetta tillstår sig låtha opp dörren för Märett som lijkwäll gått tillbaka, och genast gått på jällen till sängen, derest Dårdj Jonsdotter lågh, intet blifwandes honom warsse. Börje föregifwer sikh föllia henne inn och läggia sikh tillijka medh henne i fåarkiattan, och der med henne horat, och att han och hon lågo dher alt till dagningen, då Märitt först kom at läggia sikh, emädan som hon heela natten sålde ööl åth fremmande, dhå Börje gått i tystheet dädan: warandes Dårdj på jellen liggjande, och till äfwentyrs Kerstin Johansdotter ib:m medh, ehuruwäll han dhem eij sågh. Lissbetta berättar, att Dårdj lågh hoos henne dhen nattan och ingen annan. [fol. 71v]

3) Enär boskapen war heemkommen och hon gick i wall, haar han henne häfdat strax nedan gården i skogen, huar till hon nekar, och han förtällde, sig råka samma gångh pastoris pijgha Dårdj som gick till kiehlss. Lisbetta påminner sikh råka Dårdj och Stoor Märitt som gått lijttet tillförne, men intet Börje.

Karin Andersdotter ifrå Byen som tiente i Kånckebacken tillijka medh Lissbetta förhördes, och effter någon påminnelse berättade sikh see Börje liggja i sängh medh Lissbetta allena två gånger på laduloan: hafwandes jackan på sikh, och tillförne alidh söchte wara dher hon wistades. Och efftersom hon dheth förnam, wille hon intet liggja i sängh med henne, och der hoos att Börjes hustru hade dhem wäll misstäncht, men berättar sikh intet för henne oppenbarat dheth hon dhem sågo sammanliggia, emädan han undsagt henne, om hon dheth göra skulle. Lissbetta förehöltz Karins tahl. Rp. att han kunde wäll kasta sikh i sängh med henne, men ingen otucht bedrifwitt. Karin berättar sikh warnat Lisbetta för Börje, och hon intett dher till swarat. Rp. att hon kan sikh dheth påminna.

Karin Andersdotter begärtte att Lisbetta wille bekänna sanningen, och att hon intet kunde, om tillåthas och påläggias skulle, göra henne frij, men förgäfwes.

Märitt Jonsdotter berättar, att hon om afftonen skulle gå till sängz i fähuset, och bultade på dörren, då Lissbetta öppnade dörren, och efftersom Börje kom då dijth löpande och ingick, wände hon tillbaka, menandes att Lisbetta och Dårdj skulle och gå dherifrå, dheth dee intet giorde, näst för dagningen haar hon gått dijth, och bultatt på dörren, då Börje dörran uplæth [fol. 72r] och effter Dårdis berättelse haar Börje och Lissbetta lijttet tillförne kommit, och lagt sikh på jellen i sängen, iembwähl och een lijten stundh sedan alla legat, och Börje på södre sijdan hoos Lissbetta. Lissbetta sägher läggia sikh strax i sängen hoos Dårdj som såff, och intet kunde wetta af Börje förr än Märitt kom andra gången: påminnandes sikh intet om Börje lågh wid hennes sijda eller emellan pijghorne. Börje föregaf sikh liggja medh henne i fåarkiattan, och att hon hade intet mehra på sikh än kiortelen öfwer axlan, alt till dess Märett kom om morgonen, då dee bäggie oppstodho och dörren öppnade, och sedan lade dee sikh lijttet på jellen, eller åsen widh huar andra. Item, att Olof Jons dotter i Kånckebacken Märett som följt Lissbetta i wallskogh sedt dem liggja tillsammans, och sagt åth Börje sikh dheth eij

skohla tahla om och oppenbara, och dhet berättat för pijghan Karin: säijandes att Börie narras medh flickan och frågat huad hon sedt, då hon sagt sikh willia tijgha dher medh.

Att hon om een affton kommit ifrå Kullstadh till Kånckebacken och fölgt honom i serdeles stufwa till sängz och dher legat in till morgonen afklädda, samma gångh hade hon een ullstrumpa att sticka, och inhyses Karin och Märitt war då siuuk och ingen annan af stoorfolcket hemma, huar till hon och så nekar: kunnandes intet påminna sikh den gånggen dher wara, men een gångh medan han war i Kånckebacken, haar han kastatt henne i sin sängh, men intet häfdat: föregifwandes honom offta dhet begära och säija, om hon neka skulle, skulle han henne [fol. 72v] uthskiämna och illa uthropa. Rp. ingallundha uthan hon nekade alldrigh om han wellat hundrade gångor.

Börie Kåck påminte och så Karin Amphinsdotter i Biskopsgården sikh henne besåffwit först i bodan på loan nedanför Påls fähuus, 2) i hans sängh i cammaren, då hon sagt, om hustru Britta som ähr Böries hustru och då war till Ångermanlandh finge dhetta wetta. 3) På Willinga ängiet, då dee gingo afsijdes. 4) Hoos Olof Olsson i Torssgårdh i fähuset om een morgon då hon stilladhe boskapen, och 5:to) kommit till hans quarteer widh Skogen och wellat liggia der, och han skall wijst henne ifrå sikh nedher i stufwan, huar till hon eenständigt nekar så till dhet ena som dhet andra, och tillstår allenast wara till Skogen och kräfia honom effter een ask som han länt och gått strax dherifrån, och satt sikh som snarast på tröskgålen.

Börie badh henne bekänna sanningen: säijandes sikh ingen bättna hafwa att liuga på henne och Lissbetta, uthan hans samwette ähr rördt och opwacknadt: warandes bättre lijda her i werllden än förgöra både kråpp och siähl, och enär leuttnanten Petter Moback haar befalt dragonerne göra sig, näst för Christi himmelsferdzdagh, beredde att gå till herrans nattwardh, haar han fått elacht sambwette, och så när widh Kånckebacken i skogen skuritt halssen af sikh, och sedhan i swårmodigheet begifwit sig uthføre åth Ångermanlandh, och der han icke blifwit gripen i Wägghen [renov. har: Wågen], som är ett tårp under Gränninge bruuk, så haar han wist giordt af medh sikh, han har och näst för stullit uthur kyrckian tuenne dragouners halssdukar, som dher tillijka medh liveriet wore förwarade.

Karin nekar som förr, huilken för 25 eller 26 åhr sedan hafft oächta barn medh een gifft ryttare Peer Månsson, men sedan [fol. 73r] laghgiffter medh Elias Nillsson i Böhle som com-menderades till Skåne sidstledne feijgde, och intet af honom ähr spordt om han lefwer eller dödh är. Karin påminthes ytterligare hans enständighe berättelse och att eij trolligit synes dhet han skulle sådant bekänna om dhet icke wore giordt, men hon nekar likawäll som förr.

Flickan Märitt Olssdotter om sina åtta åhr examinerades och berättade sikh see Börie och Lissbetta öster för åkeren sittia under een grahn, och att han hölt henne kringh om halsen, och bäggie bedit henne intet dhet för någhon säija, och han hotade henne om hon dhet göra skulle, men Lissbetta rifwit och giordt bandh af näfwer, och giffwit henne på dhet hon tijgha skulle, och hon sedan gått heem och Börie medh, menn icke een wägh, och sedan sagt till Börie, war intet rädd för migh, iag skall intet säija dhet iagh sågh: föregifwandes sig intet see mehra dhem göra, än sagt är, och att Börie fuller slogh sin hustru, men weeth intet för huadh. Börie föregaf sikh hafft med henne sin willia widh Märett kom, och då satt sikh opp: wettandes intet om hon dhet sågh heller intett.

Dårdj Jonsdotter om sina siutton åhr, berättar sikh tillijka medh Lissbetta om affton läggia sikh i fähuset, och een stundh dher effter, kom hennes syster Märitt och bultade på dörren, då Lissbetta kastatt kiortelen öfuer axlarna och läth opp dörren, och Börie gått in medh och op på åsen, då denne bedit honom gå dädan, och läggia sig hoos sin hustru, och han swarat sikh henne intet något göra skulle, och der med gått neder, och hon ropat effter Lissbetta men intet swaar fått, och der med sombnat, en stundh dher effter waknat och åther ropat effter henne, men hon intett heller swarat, och dher medh sombnat igen. Näst för daghningen bultade Märitt igen, då Börie och Lissbetta kommo löpandes på skullan, och Börie gått strax neder och dörran oplåthit, och sedan alla lagt sig lijtt och Börie widh Lissbetta. [fol. 73v]

Lissbetta berättar sigh strax lägga sigh hoos Dårdj, huar till hon nekar och påstår sin relation och bekännelse. Lissbetta bekänner, att Börje een gång legat hoos henne på laduloan och een gång i hans sängh då hon skulle bädda åth honom, men ingen beblandelse hafft, som hon weth aff, om han henne icke förwillat haf:r, och att han både i stufwan och ladan tilbudit willia henne besåfwa och häfda, men icke skiedt, doch omsider effter wahrningh och påminnelse bekände hon honom sigh först häfdat å loan. Sedan i hans sängh. 3) Uti fähusset och 4:d i skogen.

Karin Amphinsdotter förehöltz ytherligare Börjes angifwande, medh påminnelse, att hon wille bekänna sanningen, då hon som förr nekade, men wille ändå lijda straff effter hans berättning och ordh: itererandes några gångor samma ordh, men sedermera för kyrckioherden bekänt sigh een gångh med honom hafft sammanlagh och olåfligh omgiängie, dhet hon för rätten och nu tillstår, nembl. uti höbodan hafft een gångh beblandelse med honom.

Börje Kåck tillspordes ytherligare, om han sin angifne syndh och bekändhe bohlerie medh stodhet hafft och bedriffwit, huar uti han ständigh är och beklagar sigh så illa giordt och syndat.

Nämnden voterade enhälleligen som föllier: Emådan som dragon Börje Anderson Kåck som laghgiffter ähr medh Britta Jöransdotter, icke allenast effter eghen och friwilliog bekännelse hafwer häfdat och besåfwitt Lissbetta Jonsdotter ifrå Kånckebacken och Karin Amphinsdotter i Biskopsgården, utan och sedan bolat medh ett grått stodh som Oluff Ersson widh Skogen ägher; altså dömmes han effter 14 cap. Högmålabalcken i L.L. att mista lijfwet, och Lissbetta och Karin som medh honom horatt och olåflig beblandelse hafft, blifwa effter Kongl. M:tz straffordningh, saker till huar sina 40 d. s.m:t, doch alt undher höglofl. Kongl. Swea hoffrätz nådh och höghrättwijsa omdömme och äntel. resolution uti underdåhn. ödmiukheet heemstält.

5. Joon Zachriesson och Elias Clemettson i Byhn käradhe till Pål Amphinson i Biskopsgården för dhet han skall genom dheras åker och nylandh giortt een quarnwägh och deras sädh och gräas förtrampar, och icke gamble wäghen till quarn brukar, som hans fadher, ehuruwäll han een gångh begynte den nya gången, och effter påminnelse och warning der medh afstått: warandes den gamble wägen grant till syns ännu. Resp. att han går dhen wägen som honom böör, och af uhrminnes tijdher warit brukat, och spänger skohla än synas, och att wäll kan wara, att hans faar gått någon gångh dheras omtallde wägh. Och efftersom dee åkerrehan opkiörtt, så måtte fuller wäghen komma på åkeren, dher till actores neka, och föregifwa att råstenarne ståå mitt i åkeren, och att ingen rehn der waritt. Amphinson oppwiste ett brief af d. 9 septemb. 1597, som iblandh annat tillägnar Biskopsgården äghor ifrå Broosdahlen på östre sijdan wägen i Quarndahlen.

Såssom åklagarena beropa sigh på een gammall quarnwägh ifrå Pål Amphinsons gårdh, och han föregifwer dhet gamla spängher skolla än synas på dhen wägen han går till quarn, och dee andra disputerar och honom betaga willia. Sedan att actores skolla bårtkörtt åkerrenan, huar å gångwägen waritt, dher till dee och förebära dhet ingen rehn där waritt, utan råsteenerne ståå mitt i åkerstycken; altså lämbnas dhet att besees af godhe män, twå å huarderas wägnar som dee sielf wällia och begära.

6. Till allerunderdånigst föllie af hans Kongl. Maj:ttz allernådigste remiss till herr gouverneuren höghwelb. h:r Lennart Ribbingh, och hans excells ordre, att ransaka om hustru Britta Erssdotters insinuerade klagemåhl emoot Joon Olsson i Stugun by och sochn uti Ragunda tinglagh, angående ett chronhemman som han besitter och hon prætenderer jus possessionis på, effter sina förfäder, företogz på Ragunda tingh d. 30 maj a:o 1687, och befans som föllier, nembl:

Först tillspordes hustru Britta medh huad skiähl hon prætenderer [fol. 75v] besittningzrätten på dhet chronhemman i Stugun, som Joon Olsson besitter, swaar, att hennes sal. man Erich Jonsson, enär han med henne trädde i echtenskap, dhet böxlat för 8 r.d:r, som skedde d. 27 junij an:o 1648. Tillförne besåth hennes fadher Erich Ifwarsson dhet, som böxlebrefwett af d. 29 junij a:o 1626 uthwijser, och böxlerätten undt och effterlåtitt ofwanbem:te Erich Jonsson. För[e] honom hans fadher Ifwar Ersson, och så bortåth som Hemming Bengtsson i Stugun skall kunna betygga: berättandes att Ifwar Ersson och Joon Ersson wore bröder, och delte hemmannet sin emillan, som skedde för än hennes fader war född, och att dheras förfäder af ödemarck på cronans allmänningh dhet opbrukatt. Oloff Jonsson besitter Joon Erssons hemman, och Joon Olsson, Ifwar Erssons. Oloff Jonsson hafwer till sikh handlat ett tunlandh till odall af befallningzman Daniell Berttillsson för 30 r.d:r.

Hemming Bengtsson i Stughun om sine åttatijo åhr förhördes, och berättade effter gammall härmelse, man effter mann sållunda, nembl. att twenne pijghor skolle sutitt dher på plattzen i een stughu, som wore barnfödde i Gewågz by, och een man widh nambn Påhl befriat sikh med dhen eena, och afflade tillhopa tree sönnar, Ifwar, Oloff och Bengt, som begynte oppbruka jorden. Hustru Britta är kommen af Iwars ätt och barn, såssom först, Ifwar Påhlsson, 2) Erich Ifwarson, 3) Ifwar Ersson och 4) Erich Ifwarsson som war hustru Brittass fader. Och att pijghorne gifwitt sin arffjordh i Gewåggh till Stughukyrckia, uthwijsser ett breek som finnes i Ammeren, af innehollt iblandh annat, att några jordelåtter i Diupwåggh äre af archiebiskop Jacob i Upsala gifne till Sehlstugu kyrckia, och dy haar höfwitzmannen Peder Carllson på Konungens wägghnar tillgifwitt skatten som dess breek an:o d:ni 1471 dominica sexagesima förmåhr.

För etthundrade åhr sedan eller något mehra, skola då warandhe tree hemman wara deelte i sex som ännu bestående ähre, och hustru Brithas eller Joon Olssons gårdh står på gamble tomtan, och Oloff Jonssons halfwa deels gårdh strax der widh. [fol. 76r]

Joon Olsson tillfrågades hurulledes han war kommen till bem:t hemmans besittningh? Då han oppwijste först een attest af sahl. kyrckioherden herr Hannss Nillsson och Hemming Bengtsson i Stugun af den 10 februarij 1659, att hustru Britta Erssdotter frijwilleligen effterlåtitt honom böxlerätten på gården, som hennes sal. föräldrar och hennes sal. man många åhr bodt på, medh försäkran, att hon skulle honom alldrigh effter den dagen omaka eller klaga i någon måtto, efftersom hon förmådde dhet eij böxla och bruka, och haar måst panttsättia ängiar dher ifrån. Resp. att han för böther skuld dhet moste göra, och halfpartten dher af inlöste.

Sedan sal. befallningzmans Daniel Berttillssons böxlebreek dher på för åtta r.d:r specie af den 15 martij 1659 att nyttia och bruka i sin lijfztijdh och efftersom gården opdrogz sedan att lösa till odall haar han dhet giordt, och der på:

3. Sitt bekombne laga fångzbreek af d. 12 martij 1668 opwijste, som innehåller hurusom sal. gouverneuren högwelborne greffwe Johan Oxenstierna har tillåtitt befallningzmann Daniel Berttillson bårtsällia åtta tunlandh chronjordh, och der medh inlösa Grythans hemman i Brunflodh af åtta tunl:d till fogdesäthe och boostelle, som war skatte, och sedan skulle wara crono, och dee andra dher emooth skatte daterat Öhrnäs d. 29 maj 1662, och dhet till föllie, haar befallningzman åtta tunlandh försålt i Stugun till skatte, huar iblandh Joon Olsons hemman af 2 tunlandh inbegripitt är, och inlöst medh 60 r.d. à 6 m:k s.m:tt som sielf:a dombrefwett med underlagmans Pehr Claesons och tinglaggettz signete verificerat, widlyfftelligen innehåller och uthwijsser.

4. Öffwerst högwelborne h:r Åke Ulfsparres resolution d. 26 februarij 1681, att befallningzman skulle handhafwa honom wid bekombne doom och fastebreek på köpte och besuttne hemman, så att han på intett sätt blijr trängd der widh.

5. Häradzrättens dohm af d. 12 octob. 1681, att Joon Olson, som af Kongl. Maj:tt och cronan hafwer köppt hemmannet, skulle dhet för henne oquald behålla. [fol. 76v]

6. Herr gouverneurens resolution af Stockholm d. 5 october 1686, att enär han blir trängd och oförrättat skall han sökia lagligitt förswahr.

7. Hustru Britta hafwer uthwärckat Kongl. Maj:ttz nådighe remiss till herr gouverneuren d. 3 junij 1686 och herr gouverneurens swar der på.

Joon Olofsson föregifwer sigh effter 1681 åhrs doom budit henne en mehling åker effter contractet, men hon ej wellat antagha. Test. Oloff Jonsson, dhet hustru Britta tillstår, och föregifwer sigh dhet ej kunnat göra, emädan som han intet strax höllt sin låfwen, och om han hade dhet fullgiordt och hållit, så skulle hon aldrig klandratt på gården. Grannarne Hemming Bengtsson och Oloff Jonsson begärtte, att dee må kunna blifwa skillde ifrå huar annan i gården, medelst dheras stora osämia och elacka låfwerne medh swordom och Gudz för-törnelse merndels dagligen, så att grannarne äre der af storligen förargade, och befruchta Gudz stoor a hembd och straff dher öfwer wara.

7. Saken om tree elgzdiurs fällande medh bössor 1681 utaf Joon Ingemarson och Joon Olsson i Lijden, Swän och Håkan i Pålgårdh, Peder i Gisslegård och Henrich Björsson, Peder Jonson i Torssgårdh och för detta länssmann Jacob Hansson togz i betänckiande, om någon längre dilation och oppskåf medh dömmande der öfwer skulle kunna gifwas och göras, efftersom Henrich Björsson som å sidsta höstetingh war bortta, och icke heller nu tillstädes är, fast än han genom länssman i Lijtth tillsagder åhr. Jacob Hansson och Pähr i Gisslegårdh äre sedan reste till Norie der att boo, och beslöt aff nämnden, så wijda saken uthagerat åhr, att der medh måtte skrijdha till dombs, och voterades som föllier:

Såssom Joon Ingemarsson och Joon Olsson i Lijden, Swän Persson och Håkan Persson i Påhlgårdh, Peder Jonson och Henrich Björsson i Gisslegårdh, Peder Jonsson i Torssgårdh, hafwa emooth Kongl. Maj:ttz förbudh fällt medh bössa 3 st. älgzdiur; altså dömmas dee effter Kongl. Maj:ttz nådighe resolution d. 10 martij 1685 att bötha effter [fol. 77r] skogz-ordningen om jacht och diurfångh och dhess 9 artickell fembtijo d:r silf:rm:t för huardera diuret, och der till medh effter Kongl. Maj:ttz och Kongl. hoffrättens communicerade resolution d. 24 martij a:o 1673 plichtar huar och een af dem för förbudet med sina 40 m:k och huderne effter praxin heemfalla Kongl. Maj:tt och cronan, och söke Jacob Hansson som dee föregifwa gifwitt sigh låf der till och waritt dehlachtig där utj som dee bäst kunna och gitta.

Een hudh werderades för 3 d. s.m:tt och huardera kalfskinnett à 3 m:k s.m:t. Her emooth appellerades dato [tillagt:] som heemställes i lofl. lagmansrättens höghwijse betänckiande, om appellation i een sådan criminal saak kan tillåtas.

8. Oluff Larsson i Guxåss uti Helgom sochn och Ångermanlandh tillspordes, med huars låf och tillståndh han förledne åhr 1686 haar köppt tobaak i Norie och bracht hijt i landet, då han oppwijste generalens och lagmans h:r Carl Sparres pass af d. 4 augusti 1682: lydandes, att han honom antagit i förswaar att opnegotiera victualio pertzedler och andhra nödtorfftigheete för Gränninge bruk och gården Holm: föregifwandes sigh icke wara kommen eller beredd till någon action, och intet annat budh fått, än kunna få tobaket tillbaka och betallningh derföre: warandes Larss Hulder af generalen committerat att stå för honom till rätta. Länssman Håkan Frisk berättade honom fått budh både muntt- och skrifftel:n att comparera och uthföra sin saak, då han sade sig lämbna zedellen hemma. Saken togz i betänckiande, och beslöt, att så wijda Nilss Jerff och fleera i Hernösandh äre i saken interesserade och intet comparerat; Så opskiuthes saken till höstetingett, då Olof Larson moste wara tillstädes, och uthföra sin action.

9. Leutnant Petter Mobach ingaf hålldne jordrefningh effter rättens förordningh på Hammarsgården och Swän Perssons i Påhlgårdh daterat d. 28 october 1686, lydande, att Ham-

marsgårdz åker in alles består aff 18 ¼ mäling, och skattar för 2 ½ tunl:d och Swän Persons af 28 ¼ ml:r och skattar äfwen så 2 ½ tunl:d: begärandes att antinghen få igen [fol. 77v] ett halfft tunlandh eller mista skatten. Rp. att Swen haar aff nyo opgiordt åker, och att leutnanten kan och köra opp sina gamla lägder och bruka till åker, och dess utan tillfelle till åkermåhl, och att ett halfft tunland waritt pantsatt till Hammarsgårdh och till Påhlgårdh igenlöst, iembwäll och att Pålgårdz by är skifftat mellan 2:ne bönder mitt i tuu à 3 tunl., huar af Håkan haar 3 tunl. och Swän 2 ½ tl:d, föruthan ett halfft tunlandh som Oloff Olsson i Torssgård der af haf:r och skattar före, och kan dy huardera åhrett icke meera såå än 2 ¼ tunna som han är skrifwen före, men leutnant allenast 1 ½ tl:d huardera åhret.

Nämbden togh saken i betänckiande, och fann skiäligt, att gamble igenlagte åkerlægder i Hammarsgården skolle opsnöras, och för än saken kan komma till sluth böör domen om ett halfft tunland som är dömbdt undan Hammarsgårdh under Påhlgård opwijsas och öfwersees.

10. Dragounerne Isaac Tyste och Claes Spåra tillijka medh drängen Pedher Ersson ifrå Anssiö angofwos förledne sommar hafwa ihiälslagitt een älgh på Heemsiöön i Hällsiö sochn.

Rp. att Peder Ersson och Larss Jönsson blifwitt honom warsse simma i siöön, och Peder tagit båthen och rodt uth och mötatt älgen på den sijdan han wille sökia landett och Larss widh strandan i siöön till dess Pehr kom med båthen, till dess bem:t dragoner kommo med een annan båt honom till hielp, och så med een yxa honom dödatt, och kommo så öfwereens, att Peders och Larss huussbonde Joon Olsson i Carlsgårdh skulle behålla halfwa köttet och halfwa huden som sålldes till föraren Gunmund Bårman för 23 d:r kopp:rm:tt som sedan förbudne blefwe: förmodandes dragonerne och Peder Ersson, att så wijda dhett i lagha tijdh skedt ähr att intett straff må dher på föllia: wijsandes medh attest att dhett skedde Bartholomei tijdh, och att wilddiur måtte iagat dhett och i siön.

Nämbden voterade eenhäll. att så widha allenast tillåtitt [fol. 78r] är att fånga älgzdiur medh gillder och grafwar i laga tijdh, och dee där uthom ett diur dödatt i siöön, att dee blifwa saker att bötha effter Kongl. Maj:ttz resolutioner.

Ehuruwäll dragonerne Isach Tyste och Claes Spåra och drängiarne Peder Ersson och Larss Jönsson hafwa Bartholomæi tijdh dödatt och ihiälslagitt een älgh i Heemsiöön uti Hällesjö sochn som är laga tijdh att fånga älgzdiur på dhett sätt som höga öfwerheeten i nåder hafwer tillåtitt, men såsom allenast och icke på annat sätt och wijss änn medh gillder och grafwar tillåthes fånga sådanne diur; altså pröfwar rätten skiähligt, att döma dhett effter Kongl. Maj:ttz resolution af d. 10 martij 1685 till att plichta derföre effter placat om jacht och diurfångh med sina 50 d:r s.m:tt och huardera effter Kongl. resolution för förbudet 40 m:k och huden effter praxin heemfallen Kongl. Maj:tt och chronan för dhett wärde hon är försållder.

11. Gamble sochnskrifwaren Oloff Olsson beswärade sikh öfwer länssman Håkan Frisk, för dhett han honom förledne wintter slagitt illa med een kiäpp, nembl. ett stoort håhl i huffwudet, 4 blodhssåår och fyra blånader, som Joon Zachriesson i Byen, Gulle wid Lund och Oloff Ersson widh Skogen wetta betygha: anhållandes dher på laga correction och böther.

Resp. att han spätskeligen begärt häst till någre penninge fordzell, och när han påminthes dhett haf:a bordt göra om afftonen föruth, swaratt, att han måtte sända herren budh, och då har han tagitt een käpp, och gifwitt honom några slaggh och han fattat honom i hårett och slagitt till gålfwett, som opkom med Guller tillhielp, blifwandes och blodigh. Gulle i Lundh och Oluff Ersson widh Skoghen berättade, att länssman slogh honom ett håhl baak i nackan, och dher medh togh Oluf honom och slogh neder till gålfwett, der dee hårdroges, och Gulle skillde dem åth, [fol. 78v] seendes Oluf hafwa fått på gålfwett 4 st. små såår refna och blå under wänstra ögatt, och dhett högra medh.

Till dombs voterades sållundha: Alldenstundh intygat ähr att länssman Håkan Frisk hafwer slagitt sochnskrifwarenn Oloff Olsson ett såår baak i huffwudet, så böthe han dherföre

effter 10 cap. Såräm. b. willia L.L:n 6 m:k och i lijka måtto effter samma capittell för fyra dito mindre, och 2:ne blånader à 3 m:k.

12. Sochnskrifwaren Olof Olsson käradhe till sin hustru broder Ingemar Jonsson för dhet han låfwatt cederat till honom sin böxlerätt af Biskopsgården i Forss, der han wille hans syster kalla heem och taga till hustru, dhet han och giorde, och i dhet anseende gifwitt henne i penninghar och wårdhe 105 d. 22: 16 ²/₅ k.m:tt.

Resp. att han alldrig låffwatt honom någon besittningzrätt effter faarfaderens Påhl Pederssons död som honom ej heller anstår, efftersom Kongl. Majj:tt och chronan ägher hemmanet, och mycket mindre uthfalckat sin syster: begärandes blij för sådant otilltallt. Olof Olofsson opwiste Joon Zachriessons attest af d. 26 juni 1686 som är begges swågrar, att Ingemar beditt honom säija till Oluf, att han är alldrigh godh före att taga emot Biskopsgården, och dy som förr lämbnar honom sin besittningzrätt, huar till Ingemar nekar. Sedan oppwistes een attest af Larss Siuhlsson i Näset af d. 24 junij a:o 1686, att Ingemar försäkratt Oluf om gården, huar till han och nekar: föregifwandes sigh dhet ej minnas. Påhl Persson berättade, dhet af ett tahl skiedt wara sålledes, att Ingemar sagt, dher Oloff tager hans syster Ursilla till hustru, så torde han willia hafwa gården, och der hoos, kan skeep han får den wäll och.

Nämbden voterade till dombs som föllier: Emädan som Påffwell Pedersson hafwer böxlat ena chronhemmannett i Biskopsgården uti sin lijfztijdh, huar widh han lærer conserverat blifwa, och der hans styffsons son Ingemar Jonsson skulle kunna [fol. 79r] öfwertygas hafwa cederat sin förmente fående jus sucessionis der uthj, så wore tijdh nogh dher om agera effter Påhl Pederssons daghar, och dy håller rätten Oloff Olssons præntension i dhet målet heel onödigh, och dee penningar han i dhet anseende till sin nu warande hustru uthgif:t, hafwer han sielf att niutha till godha. Olof Olsson kastatt dato wadp:g:r under lofl. lagmansrätten.

13. Sochnskrifwaren Olof Olsson förlijchtes medh Olof Olsson i Torssgårdh om een häst som af Olof i Torssgårdh, icke effter afftahl war wäll framfödd, att Olof i Torssgårdh skall gifwa sochnskrifwaren 3 d. 16 öre k.m:t och der på rächte han honom handan.

14. Swän Olsson på Ede kärade till sin granne Hemming Biörsson ib:m för ett gammallt rödningzlandh Backswedian ben:dh som tillförenne undher hans hemman warit brukat, och Hemming uthuggitt och afrödt till swedielandh: williandes dhet under sin gårdh behålla?

Rp. att han tillförenne bästa dehlen af rödningzskoghen brukat sigh till nytta, och undher hans gårdh ähr ringha dher emooth, efftersom dee oförmögne waritt, ej heller är någon dehlningh på skoghen och rödningzlandhet skiett, uthan huar och een intagit så mycket och derest han wellat: beklagandes att der han icke skulle få rödia och swedia dher tillförenne waritt rödt och sedan medh skogh igenwuxitt, så wore han illa hållen, och lijkawäll som dee andhra måtte åhrligen skatta. Swän Olsson föregaf, att huar granne haar sin skogh som Joon Nillsson skall kunna betygha, huilken berättar att roghlandett alldrigh waritt bytt, utan ängeslapparne. Erich Samsson ib:m betyghar sigh intett wetta, och swedie- och roghlandet nånsin waritt bytt emellan grannarna.

Till dombz voterades: Såssom intygatt och befunnit ähr, att rydningzskogh uti Ede by, grannarne emellan icke skiffatt ähr, och Hemmingh Biörsson föregifwer sina grannar dhet mästa och bästa afrydiat och deelss [fol. 79v] intagitt; altså finner rätten skiäliggt, lijkmätigt och i krafft af 32 cap. Bygningabalcken L.L:n att rydningzskoghen skall dem emillan effter huar och eens hafwande rätt och lått i by som 4:de capitlett Bygningab. L.L. talar och biudher, delas och skiffattas, och Hemmingh Biörsson behåller dhen afrödde Backswedian på sin andehl.

Ting 12 och 13 september 1687

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 12, fol. 94v–99v, ÖLA.

Anno 1687 den 12 och 13 september höltz lagha ting medh allmogen aff Ragunda tinglagh, när- och wederwarande häradskrifwaren Carl Wargh och desse såtho i nämnden.

Joon Natanaelsson i Krånge	Swen Biörsson i Gewågh
Håkan Pederson i Påhlgård	Peder Oluffson i Gewågh
Nillss Larsson i Swedie	Jacob Månsson på Hammaren
Joon Oluffsson i Carlsgårdh	Erich Nillsson i Lundh
Elias Clemmetson i Byhn	Peder Olsson i Östansiö
Joon Zachrieson i Byen	Joon Nillsson på Ede

1. Dato publicerades Kongl. Majj:ttz placat om humblegårdar. 2) Skogsordningen och påminnelse om legohions stadgan.

2. Länssman Håkan Frisk i Munssåker och Joon Jonsson i Torssgårdh, beswärade sigh öffwer Joon Andersson i Gewågh och Larss Hansson i Ammeren, för någon slått som dee innehaffwa i Hoskogen utan skatt och affrad, och dee som deth antagit, och åhrligen gifwa i afrad 24 öre s.m:t mista deth samma, och icke niutha affradzbrefwet till godha, som är daterat på Ragundz tingh den 18 december 1669 aff befallningzman Daniel Bertellsson och landzskriffwaren Larss Jonsson Roshem gifwit: lydandes, att Hoo ödesböle och slättegodz, på södra sijdan om älfwan emot Kråkwågby, blef intet nambngiffwit på commissorial ransakningen, utan nu [*renov. har:* då] aff Hanss Ersson och Joon Jonsson, och dy dem deth oppdragit, utan någons förfång och intrångh at nyttia och behålla. Huar emot exciperades och inwändes, det någon slått och skogh, Hoobäcken widh namn, af uhrminnes tijder aff deras förfäder warit brukat: begärandes blifwa der wid handhafde.

Resp. att där dee wellat den behålla, så skulle dee det giort på commissorial ransakningen 1666, och icke förtegat; då oppwistes ett pergamentzbreef de dato 1500 söndagen näst effter S. Martini dagh, aff inneholl, att Peder Olsson med sin hustrus samtyckio hade sålt till Mårten Simonson [*fol. 95r*] ett godz som heeter Hoo för 20 m:k i sölfwer och penningar: warandes intet nämndt eller kunnigt, huarest bem:te Mårten bodt, och många förändringar i sådanne måtto skiedt. Joon Andersson haar fått för tiugu årh sedhan aff sin fader i Ammern, ett slättedrohl eller ängh, under Gewågh, som är belägit i Hooskogen, snart mitt emellan Håkans och Jonss bekomne afradzlandh 1669. Larss Hanssons tuu lass ängh och een lijten swedia hardt wid åhn på een öö som heeter Hoomansöhn, huar aff præsumeres öhn höra till Hooskogen och ödesböle, men Kråkwågerne skohle äga halfwa öhn effter Mediupet, som dee och possidera utan serdeles skatt, emädan som det under deras skattägor lyder. Doch hafwer Larss Hanssons fader det och brukat. Joon Jonson berättar sigh aff Hooägorne så mycket innehaffwa förr än 1669 åhrs affradzbreeff utgafs som sedan, och äfwen Munssåker, Joon Anderson och Larss äfwen wäll aff ålder under och ifrå Ammeren.

Nämnden togh saken i betänckiande och voterade som föllier: Såssom Munssåker och Joon Jonsson i Torssgårdh innehafwa och possidera så mycken slått och ägor aff Hoo ödesböle och slättegodz som dee hade och brukade förr än dee anno 1669 det emot 24 öre s.m:tz afradh antogo, och Joon Andersson i Gewågh af sin fader i Ammern och Larss Hansson i Ammern befinnes hafwa af ålder brukat den ringa dehl dee hafwa af Hooslätten utan afgifft och afradh; altså finner rätten skiälligt, att conservera Joon Anderson och Larss Hansson wid deras urminnes häfd och rättigheet i Hooslätten, dock efftersom andra måst för sådanne aflägne och apart ägor något contribuera; Så hålles i lijka måtto skiälligt, att dee böre för bem:te Hooägor, åhrligen effter mätismanna ordom och skiälligt ompröffwande, till Kongl.

Maj:tt och chronan afradh betalla, och wara befriade för dee andras wijdare inspråk i det målet, och dee låta sig benöija med det dee innehafwa, förr än nya afraden antogz.

3. Gamble sochnskriffwarenn Oloff Olsson bekänner sig blifwa [fol. 95v] troolåfwat med Uhrsilla Jonssdotter Michaelis tijdh 1686, och tree weckor effter allhålgona tijdh med henne copulerat, och hon födde barn tree weckor effter påska, och altså några månader föruth aff honom häfdat, och för cronbrått giffwit till kyrckian tree dahl. s.m:tt. Huarföre blifwer hans straff effter 3:de capitlet Gifftmålabalken L.L. halfwa mindre, nembl. 20 m:k och hennes dito 10 m:k.

4. Forss sochn fordrade aff Ragund en lijten klåcka som sahl. herr Oluff Claesson först länt till huusklåcka medan han war capplan i Forss, och enär han bleff pastor tagit henne med sikh till Ragund, och enär han 1677 skulle fly undan fijenden, lämbnat den till sahl. Oluff Biörsson på Åssen och Erich Jonsson i Utanedh tillbaka, som boro den till Oluff Nillsson i Torssgårdh, och han sedan insatt i kyrckian, begärandes den tillbaka; huaremoth kyrckwärden Swen Biörsson föregaf och inwände, at Ragundz kyrckia effter gammalt inventarium äger 2:ne sådanne små klåckor, och nu fins allenast een som Forss prætenderer, och obewist är, om så är. Oluff Nillsson berättar sig wara tillstädes enär herr Oluff fick ifrån sikh klåckan: säijandes, at fijenden får nogh ändå, tager henne och förwarer: nembnandes intet huem hon tillhörde. Forss berättar een klåcka i dess kyrckio inventario wara, och at Ragundz klåckor woro långt förr bårta, huar till nekades. Joon Zachriesson på Forss sochns wägnar föregifwer, at hoos lectoren mag. Oluff Swahnbergh, skall finnas sahl. herr Oluffs annotation om Fårss klåcka, huarföre beroor saken till des det kan wijsas, efftersom åklagaren åligger bewijsa sitt käremåhl med gilltiga skiähl om han något will winna.

5. Håkan Frisk anklagade Swen Biörsson i Gewågh, för deth han i tree åhr olåfligen slagit ett hans angh, Halstugu angh ben:d, dheth han fått wetta aff Joon Jonsson i Torssgårdh.

Rp. att halfwa ängiet på den sijdan hörer under Munssåker, och halfft under Gisslegårdh, och annat huart åhr det slå, och 1687 borde det Håkan för Munssåker, då Swän föregif:r sikh deth tinga af honom. [fol. 96r] 1685 kunde ingen dheth för mycken flodh skulld bruka. 1686 betingade Swän deth aff Gissellgårdzman Peder Jonsson och Swän Broman. Peder är i Norie och Swän Broman icke tillstädes. Håkan påminner sikh låfwat Swen Biörsson slå norr widh Landwärktiärnan, men intet Hallstuguängiet. Swän berättar sikh alldrig begärt slå widh tiernan och alldrigh den sedt. Håkan, att han intet wettat bem:te angh sikh tillhörigt waritt förr än Joon Jonsson i Torssgård dheth förledne sommar oppenbarat: wettandes intet om han deth äger allt; heller hafwer åhrsskiffte med Gisslegård: itererandes sig låfwat Swän slå i tiernan, och eij annat förstått. Swän påminte sig honom och Peder Jonsson 1686 fråga, huem som det åhret borde der slå, och fans att Gissellgårdzman, och dy legde Swän deth af dhem, men Håkan meent deth wara Landwerktiernan.

Till dombs voterades: Så wijda Joon Thronsson som äger halfwa Gissellgårdh lærer wetta dehningen emellan Munssåker och Gissellgård på Hallstuguängiet, icke tillstädes är, icke heller Swän Broman som skall hörtt 1686, sambtahl der om, jembwäll och Peder Jonsson som halfwa Gisselgårdh tillförenne egt, och dee tuistighe åhren warit hemma, derföre håller rätten säkrast wara, saken låta beroo till dess Jon Thronsson och Swän Broman kunna komma till förhöör och giort relation i saken, jmedler tijdh kan och Peder Jonson ifrå Norie der om sökias.

6. Joon Nillsson på Ede, beswärade sikh öfwer sin granne Hemmingh Biörsson ib:m, för det han trängt sikh in att slå på Leemyran belägen i afradzlandet Tansiölandet: warandes den fuller obytt och legat obrukat, men för 10 à 11 åhr sedan, hafwer han effter handen begynt

arbete der på, och brackt henne till brukz och någon duglighet, deremoot dee andra gran-
narne, andra gamla myror såssom Långmyran och Fämyran sigh tillägnat och intagit, der
uthj Hemming intresserat är, och han föregifwer dem af ljetet värde [fol. 96v] wara: be-
kännandes sigh i sommars slå tuu lass på Leemyran. Dheras fägång befins wara widh och på
bem:te tree myror, och Hemming föregifwer det dee tuå senare nämbde, blifwa åhrligen fört-
rampade, så at ringa slått der kan hafwas. Joon Nillsson, att han åhrligen öfwertallar och
förljkar wallbarnen at dee achta Leemyran för boskapen, och dy något gagn der af kan hafwa
hafft och dessutan med godt mulbete försedde: warandes icke 1/4 mihl emellan myrorne.
Swän Olsson berättas intet willia præterdera något i Leemyran, och sagt sigh ej kunna hinna
sitt egit och afdeelte. Nämbdemän som för några år sedan besedt afradzlandet betyga, att
dhet är som nogast emellan grannerne dehlut, och intet dugligt förbigått, och samptl. hålla
skäligt, att innehålla med definitiv sluth i saken, till des Swän Olsson ib:m kan iempte dee
andra komma tillstädes, och Joon Nillsson som myran oppflitt[!] behåller dhet höö som
Hemmingh utom hans minne i sommar där slagit, efftersom deth icke kan conserveras och
blifwa oskämpt till wårtinget.

7. Hustru Märett Olofsdotter i Ammeren fodrade aff Oluff Nilson sochnestuguman 2 ½ r.d:r
som han warit skyldig hennes man Anders Olsson, effter den längd som comminister herr
Hans Bröms oprättat och underskriffwitt, då han honom på dess ytersta besöchte medh
herrans hellige nattwardh.

Rp. Att han intett kan wäll minnas sig wara så mycket skyldig, men något kan dhet wäll
wara: förundrandes hwij han i een så lång tijdh 10 à 12 år deth icke fodratt. Hustru Märettz
fullmechtigh Joon Nillsson i Ammern förljchtes medh Oluff Nillsson sålledes, att Oluff skall
effter handen betalla till änkian tuå dahl. 8 öre s.m:t, och dee der på handsträcktes.

8. Dato aflade sexmennerne Oloff Kiehlsson i By och Fårss sochn [fol. 97r] och Swän Jons-
son i Wästaned och Håsiö deras edh effter nya edzformen. och för detta brukl. sexmans edh.

9. Peder Ersson i Ansiö förljchtes medh Joon Olsson i Carllsgårdh i så måtto, att han skulle
gifwa honom för hans åthniutne 1/4 af älgzdiuretz kiött som olagligen fält är, en dahl. 16 öre
s.m:t, huar om dee handsträcktes.

10. Allmogen blef tillsagd her effter icke oppdraga och sättia fleera bandh på kornsnasan än
tijo st:n som i heela landet är brukelligt wid laga plicht tillgörande.

11. Dato aflade länssman Håkan Jonsson Frisk sin edh effter nya edzformen och i synnerheet
effter dess fullmactz lydellsse.

12. Swän Biörsson i Gewågh beswärade sigh öfwer länssman Håkan Jonsson Frisk i
Munssåker och Swen Pedersson i Påhlgårdh, för det dee hafwa innewarande år 1687 en
fiskie wase honom ifrå tagit, och hans näth ett stycke der ifrån till siöss rodt, och sina i stället
lagdt som han i Fiälningen aff ångermännen i Wästbyen förpachtatt: anhållandes att dee må
derföre lagligen plichta.

Resp: Att dee hafwa sedermera fått Wästbymäns loff at bruka dheras fiskie i Fierdingen,
som zedellen aff den 24 november 1685, af Abraham Elianson [bomärken, se bild sid. 218],
Oloff Olsson [bom.], Anders Eliansson [bom.], Gabriell Anderson [bom.], hustru Elizabetha
[bom.] och Oloff Clemmetsson [bom.], underskrefwen lydandes, att så wijda Swän intet låf af
länssman hafwer at roo och fara öfwer deras fiskewatn i Kiällsiöen in i Fierdingen, och intet
kan der om förljkas, att få fara fritt, så moste dee säija honom derifrån, och tillåta honom det

bruka som synes lijcht wara, at den som der hafwer sina skattägor, må kunna lejja deth som bredhe wid ligger: nekandes sigh Swäns näth bortdrifwitt ifrån wasan.

Swän Person föregifwer sigh först den wasan bygd och giordt, [fol. 97v] huar till Biörsson nekar, och oppwijser en skriff aff den 25 novemb. 1685 aff Oloff Clemmetsson och Oloff Andersson i Wästbyen skrefwen, aff innehollt, att dee ehrkänna förr uthgifne skriff om fäbostället och fiskie i Fierdingen för Swän Biörsson. Swän föregiffwer sigh förledne sommar aff samptl. bönder i Wästbyen fått tillståndh at fiskia i Fierdingen som förr, huilken icke tillstädes är: protesterandes Håkan och Swen Persson emot Biörssons roningh och farande öfwer deras fiskiewatn i Kiählsjön, iembwäll och hans fäadriff öfwer dheras affradzlandh till fäboowallen, som han i Ångermanland sigh tillpachtatt hafwer.

Emädan som Wästbybönderne hafwa först förpachtatt sitt fiskie i Kiählsjöfierdingen till Swen Biörsson i Gewågh, som 1681 åhrs doom om fäbostellet uthwijser, och sedan till länsman Håkan Frisk d. 24 november 1685, och dagen effter är een skriff aff Oluff Clemmetson och Oloff Andersson, nembl. d. 25 november 1685 gifwen Swän Biörsson på fiskiefierdingen. Der till medh beropar Swän Biörsson sigh på en som förledne sommar aff dem, honom skall der på gifwen wara, och icke widh handen åhr; altså pröfwes skiähligt, att låta saken beroo till näste tingh, då Wästbyman kan wara tillstädes, och förklara sigh öfwer uthgifne tillstånd, då till den ena och då till den andra.

13. Swen Biörsson i Gewågh kärade till länsman Håkan Frisk i effterföllliande måtto nembl, att så wijda han till befallningzman Jonas Flodin betallt chronones saaköhren för länsman Hanss Ersson, emoot försäkringh, at niuta icke allenast utmätte löössöhren, uthan och dhet opbudh han låtitt på hans hemman Munssåker göra, som extractum protocoll af den 31 majj a:o 1682 utwijser, nembl. aff löössören effter werderingen 66 d. 3: 4: heller blifwande å nyo, och för resten af 52 d. 22: -, Munssåker Kongl. Majj:tt och chronan till säkerheet inprotocollerat, [fol. 98r] huilken rätt Flodin transporterat till Swän Biörsson den 1 junij 1682: opwijsandens Flodins skrifwares Larss Sundbergz quittens af d. 27 martij 1683 på 100 dahl s.m:t som Nillss Biörsson å Frössöön på Swäns wagnar för Flodins räkningh leffwererat, och der hoos betallt nämnden ifrå Ångermanlandh effter tree st. quittencier 23 d. 19 öre s.m:t och till häradzhöfdingen sex dal. s.m:t, warandes summan in alles 129 d. 19 öre s.m:t, och der på fått 68 d. s.m:t, och dy rester 61: 19: som han prætenderer i Munssåker, efftersom Håkan det tacite kiöpt, och wäll wettat dhet wara inprotocollerat för chronones saaköhren.

Huar emoot exciperades som föllier, att han i löndom intet med Hanss Ersson köpslagat om Munssåker, utan träffat kiöp d. 7 juni 1684 med honom lagligen på tinget d. 6 julij 1686 opbiuda låtit som intet klandrades. 2:do) Att han intet wettat af hemmanetz gravation med chronones saaköhren, och att ellofwa mälingar åker och några löössöhren blefwe 1684 sequestrerade för Hanss Ersson till högwelborne öfwerst Ulffsparre aff saaköhren som war 32 d. 24 öre s.m:t, huilka toges aff Håkan på hemmansköpet, och sedan lefwererat till Hanss Ersson dee öfrige: wettandes intet honom wara fleere skyldig, och fast mindre aff något förbudh der på. Han haar och sedan hemmannet war sålt och förr än Hanss Ersson bortreste honom laghfordt om all sin prætension, nembl. 1685 d. 24 och 26 martij på Ragundz tingh om resten aff 1681 och 1682 åhrs saaköhren, och wunnit laga doom på honom, och sequestration på hans ägendom i Räfsundh, och sålledes gått ifrån inprotocollrandet, som doch icke fullfölgt blef, och emädhan som han lijtet eller intet får aff Hanss Erssons ägendom, will han honom sökia, huaremoth han medelst ofwannämbe skähl protesterer: wijsandes huru han Munssåker med 135 d. s.m:t betallt, nembl. först i s.m:t 24 d:r, sedan i plåtar 6 d. aff Ragundz tinglags penningar som Håkan till Räfsund clarerat 84: 9 öre, huar aff herr öfwersten bekom dee assignerade 30 d. s.m:t, och till Oluff i Krånged på Hanss wagnar 2 d. 10 $\frac{2}{3}$ öre, allt i silfrm:t rächnat 116: 19 $\frac{5}{6}$, huilka Hanss Ersson quitterat i Brattbyen d. 18 junij 1684. [fol. 98v] Till rådman Nillss Jönsson Blanck på Hanss Erssons wagnar fem dahl. s.m:t effter

quittens d. 16 feb. a:o 1686, och ett opsatz på sedan giord leffreeringh, såssom till Oloff Ersson wid Skogen 1: 26: -, leutnant Mobak 16 öre, Peder Olsson i Gewåg 26 öre för tuå månaders postlöpande i Råfsund 3: 16 öre, en slijpsteen 1 d:r, en koo för 4 d. och een båth för 1: 16: - allt s.m:t, som är 13 d. 4 öre s.m:t förutan rågh, erter, korn och miöhl han emottagit i Råfsundh.

Nämbden voterade, at så wijda Swän Biörsson icke haar fullfölgt med oppbuden på Munsåker, utan sökt doom på Hanss Ersson 1685 för saaköhrs resten, då Håkan hade köpt och betallt hemmanet, sedan och på wunnen laga doom, förmått sikh befallningzmans sequestration på Hanss Erssons ägendom i Råfsund, och sidst i det anseende, icke klandrat hans giorde opbudh på Munssåker den 6 julij 1686, kan han intet conserveras med någon pant-rättigheet i Munssåker.

Ehuruwäll för detta befallningsman Jonas Flodin hafwer d. 1 junij a:o 1682, transporterat innestående 1681 och 1682 saaköhrs rest hoos Hanss Ersson i Munssåker på Swän Biörsson i Gewågh, iempte den förmåhn han med ett laga opbudh till försäkringh på Munssåker sikh giort, så befins lijkawäll: 1:mo) Att Swän Biörsson intet med laga opbuden fullfölgt. 2:do) Såssom gått derifrån, och laghfört Hanss Ersson d. 24 och 26 martij 1685 om berörde åhrens saaköhren, och wunnit doom, att han der å resterade 23 d. 28 öre s.m:t skulle utan oppehåld betalla, då Håkan Frisk, Munssåker åbodde, köpt och betalt hade. 3:tio) Dess till föllie förmått befallningzmans sequestration på Hanss Erssons ägendom i Råfsundh, och 4:to) Haffwer Swen Biörsson i dhet anseende intet klandrat länssmans opbudh på Munssåker den 6 julij a:o 1686; altså kan rätten intet finna Swän Biörsson wara berättigat till prætenderade pant-rättigheet i Munssåker, [fol. 99r] utan skäligt håller, att erhålla länssman Håkan Jonsson Frisk wid des giorde laglige köp den 7 junij 1684.

Här emoot Swän Biörsson i rätten tijdh under lofl. lagmannsrätten appellerade.

14. Swän Biörson itererade prætension emot leutnanten Magnus Linn om een älgzhudh som 1684 togz till köps aff 1 ½ *lispund* till herr öfwersten Åke Ulfsparre, och een annan illa rijfwinn om 1 *lispund* igenfått, som han strax satt ifrå sikh, och begärer een jembngod hud ighen. Leutnanten exciperer som förr, at huden sågh illa uth, och intet wille gerna taga den emoot, och wogh knapt 1 ¼ *lispund*, och så wijda den icke antogz, lämbnades den hoos herr öfwersten, effter afftahl med Swen Biörsson. Corporal Petter Tibblingh berättar sikh föra till Kongzgården 4 st. älgzhudar ifrå leutnanten, och lefwererte dem till sahl. bookhållaren Isaac Strandell, och betyger att een aff dem war illa faren: wettandes intet huarifrå den war kommen som och lämbnades, huilket Strandells quittens d. 2 jan. 1684 och förmåler. Swen Biörsson påstår, sikh icke fått igen den huden han åstadh sände, utan een annan odugligh. Leutnant föregaf, att för detta rustmestaren Peder Hake wogh huden, och torde höra Swäns tahl der om: oppwijsandes ett opsatz på 4 st. elgzhudar, huaruti nämbnes 2 stycken aff Swän, en aff 1 *lispund* 4 m:k för 7 d:r s.m:t, och en om 13 m:k för 3: 25: 12 s.m:t, huar under Strandell skriffwitt, at allt war gåttgiort förutan en älgzhudh aff Swän i Gewågh. Swän befruchtade Haken ingen kundskap der om hafwa, och om än skönt, så torde han den förlijchna.

Till dombs voterades: Emädan som Swän Biörsson intet kan öfwerbewijsa leutt:n Magnus Linn, en godh och dugligh älgzhudh om 1 ½ *lispund* sidst på åhret 1683 emottagit på köp för öfwersten högwelborne h:r Åke Ulfsparre, och leutnanten bewijser medh sahl. [fol. 99v] Isaac Strandells handh, att en hud ifrå Swän war illa faren; altså kan rätten intet påbyrda leutnanten skaffa honom någon god hudh igen, utan Swän moste benöija sikh med den han igenfått och wari altså i det målet åtskillde.

15. Länssman Håkan Jonsson Frisk opbödh första gången halfwa hemmannet Gissellgård i Ragund sockn beläggitt à 1 ½ tunland köpt aff Peer Jonsson för 28 r.d. huar r.d. à 48 öre s.m:t, som oklandrat skedde.

16. Swän Biörsson i Gewågh præsenterade en lagbuden och laghstånden köpeskrifft på Oloff och Erich [Nils]sönners hemman i Torssgårdh à 3 tunlandh för 30 r.d:r huar r.d:r berächnadt för 48 öre s.m:tt: warandes sidsta opbudet skedt oklandrat den 6 julij a:o 1686, och sålledes laghståndit; Huarföre bewilliades der å doom och fastebreef att undfå.

17. Joon Olsson i Kånckebacken insinuerade en lagbuden och laghstånden köpeskrifft på hemmannet Kånckebacken, köpt aff åthskillige bördemän: warandes sidsta opbudet skedt den 22 junij 1681, och sålledes förlengst laghståndit, dy dömbdes der å rättens confirmation at bekomma.

18. Länssman Håkan Frisk opbödh andra gången Munssåkers hemmannet, huilket Swän Biörsson i Gewågh klandradhe, medelst der på prætenderade panträttigheet och appellation.

Ting 29 och 30 mars 1688

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 12, fol. 179r–184v, ÖLA.

Anno 1688 den 29 och 30 martij, höltz laga tingh medh allmogen aff Ragunda tinglagh, wederwarande befallningsman Jonas Wargh och dese såto i nämnden.

Joon Natanaelsson i Krånge

Swän Biörson i Gewågh

Håkan Person i Påhlgårdh

Peder Olson i Gewågh

Nilss Larsson i Swedie

Joon Olsson i Carlsgårdh

Erich Nilsson i Lundh

Elias Clemmettson i Byen

Peder Olson i Östansiöö

Jon Zachriesson i Byen

Jon Nilsson i Edhe

Joon Jonson i Torssgårdh

1. Dato publicerades Kongl. Maj:tzt placat om barnamordh och interesserne.

2. Swän Nilssons och Nilss Sylfwerssons i Wijke by och Holm sochn inlaga på härads-tinget i Indahl uti Medellpadh och dess resolution den 18 october anno 1687, angående tollf lass angh, som finnen Johan Ersson i Byen och Hellsjö sockn uti Ragundz tinglagh inom Medellpadz landemäre och rå, förledne åhr skall slagitt och bärgat, och tingsrätten bem:te dato, höet i quarstadh dömbt, och begärt, att finnen till wårtinget må dijth stämbd blifwa, att producera sin skähl till sin endskyllan, och afwachta sluth, oplästes, då finnen Johan Mickellson (som så heter) exciperade och föregaf, samma slått af ålder hördt och lydt under Byen och dess förmän dhet bärgat, enär mycket watn och annat förfall dem icke hindrat der ifrån, och dy dhet samma tillijka med sin granne Oluff Påhlsson i Byen häfdat och brukat: förmenandes deth altså wara belägit inom Jemptelandz rāmärkien. Oluff Påhlson berättar sigh tillijka medh sin framledne swärfader Kiehl Olsson i Byhn [fol. 179v] bem:te slått (belägen nårr om Kallkummern) för tree åhr sedan brukat, och altijdh förr enär dee hafft lägenheet der till, men i några åår intet, medelst manfall och fattigdom, då Wijkeman dijth warit och slagit, och dee ej hafft medell dhem därföre laghföra. Byman haar och där i neijgden och Steensiö bäcken hafft åhlhuus, som kan wara pass 1/4 mijhl ifrån slåtten. Håkan Persson i Påhlgårdh betyger, att Nilss Ersson i Byen för några och tiugu åår sedhan brukat samma slått. Oluff

Nilsson sochnstufwuman som för 40 år sedhan tient hoos Nillss Ersson i Byen, intygar, att offtbem:te slått uti dee fyra år han der tiente, bleff aff Byman häfdat och brukat, och skall belägit wara på hijnsidan om Steensiöholmen, som är rå emellan Jemptlandh och Medellpadh.

Johan Michellsson och Oluff Pålsson tillstå sigh wara af länssman medelst nämbdeman Jon Olsson i Carlsgård förbudne höet derifrån föra, och för dem wara arresten opläsen, och lijkawäll för deras crettur skuldh måst deth göra, och fuller söcht Wijkemans låf der till, men deras samtyckio intet fått: beklagandes Johan sigh midsommarstijden förledne, insatt till förwaringh en halff tunna rågh hoos Swän Nillsson i Wijke, och nyåhrstijden dijt waritt och den begärt, men icke fått, utan Swän sagt, sigh roghen giffwit till dhem som besedt orten, där dee slagit: anhållandes, att syhn må der på tillåtas, att dee måge obehindrade niuta sina ägor frij för andras åwerckan. Dhet betyges, att bäggie byars slätter löpa och skära tilsammans i Steensiöådahlen utföre till Lowijken. Länssman Håkan Jonsson berättar, dhet länssman i Lijen, Peder Olsson i Flygge, skrifwit och begärt någre godhe män, her ifrån tillijka medh några derifrån, att syhna orten, och då [fol. 180r] war allareda sniö fallen, och föresatte tijdh kårt, att dhet ej kundhe skee, ej heller äre actores nu tillstädes; altså höltz säkrast och skälligt, at lämbna tuisten effter 26 cap. Bygginga balcken L.L. till ägande syhn i laga tijdh, enär partherne om dagen komma öfwereens. Sämias dee der om, så är dhet wäll, huar och icke, så skall tolfmanna syyn, effter inkommande begäran dijth förordnas. Men att Byemän, emoot laga förbudh tillgrijpit och dädan fördt höet, dömmes huardera, så wijdha dee huar sin gårdh bruka, och särskilt huar för sigh dhet giordt, at plichta med 40 marck, och Johan Mickellson söke Swän Nillsson om insatte en halfftunna rågh competenter som han bäst kan.

3. Saken om ett halfft tunlandh i Hammarsgårdh som 1661 skall wara dömbdt der ifrån under Swän Persons hemman i Påhlgårdh, och skatten legat quaar i Hammarsgårdh, företogs, då leutnant Petter Mobach opwijste frambledne Kiehl Olssons i Byen attest aff den 14 augusti 1687: lydandes, att ett halfft tunlandh, den tijden han deth bebodde, offta klandrades men enär Erich Persson på Åsen framwijste några bref, så dömbdes ett halfft tunland der ifrån under Påhlgårdh, men wahnlike skatten war quaar. Swän föregifwer, dhett Hammarsgårdh intet skattlagdh waritt för bem:t ett halfft tunl. utan dijth pantewijs kommit, och sedhan derifrån lagligen wunnit. På ett gammallt pergamentz bref fins annoterat, dhet 3 ½ maling jordh i Påhlgårdh den 9 december an:o 1662 wara på tinget opbudit näste bördemän till lösn, men intet af hwem och för huadh. Swän påstår dhet utan skatt wara dijth pantsatt, och äfwen så ett halfft tunland pantsatt under Gisellgårdh, som han inlöst, och ingen klandrat om någon skatt, och ett halfft tunl. ärrfft under Torsgård, som och skattar derföre. [fol. 180v]

Rätten förblifwer widh interlocutorie domen in maio 1687, att intet definitive där uti kan skee, förr än domen oppwijses som tillehrklarar Påhlgårdh ett halfft tunlandh ifrå Hammars- eller Nygården.

4. Nillss Olsson i Skogen angafs aff leutnant Petter Mobach hafwa an:o 1686 till framledne dragon Börje Kåck lefwererat, utan ordre och tillståndh på dess löön (som han borde månadt-ligen allenast niuta) meera än honom bestätz, nembl. 4 dahl. 21 öre s.m:t, der dåch sådant allmänt förbudit är, och sedan aff chergeant Oluff Hagellbergh, och är altså compagniet för bemelte 4: 21: - ballancerat, och för full betallningh påförtt. Swaar, att chergeanten påsketijden det förbudit, men sedan, enär dragon skulle hafwa een wallmarsjacka, befallt gifwa föruth, och dy deth giordt, huar till chergeanten nekar. Börje rymbde in martio och tillbaka in octobri, och derföre bestodz honom icke meera än löön för fyra månader, och lijkaväll opburitt och qutterat 14 dahl. 7 öre s.m:t, huar utaf drages något till hans monterinzg inköp, så att ofwanbem:te 4: 21: - restera.

Till dombs voterade nämbden: Så wijda Nillss Olsson intet kan öfwertyga chergeanten Oluff Hagellbergh sigh gifvit låf, at låta dragon Börje Kåck få uth heela 1686 åhrs ränta, så

fins skälligt, att han effter allmenna förbudhet betallar 4 dahl. 21 öre s.m:t, som han opburit mehra än honom är bestått, dhet han så mycket meera bordt observera som Börje rymbde, och war bårta till åtta månader, och lijkawäll emoot förbudh låtit honom få full ränta.

5. Oluff Nillsson i Sochnstufwan angaf hustru Karin Andersdotter, Nillss Tohlssons widh Skogen, hafwa intagit en [fol. 181r] hans förkomne bäckkillingh förledne sommar, och sitt märckie på honom satt, och kommande dijth näst för juhl sedt honom uth på gården, och strax känt honom igen. Resp. att hon mistade förledne wåhr tuå killingar, och fick höra att 2:ne wore kombne i lagh medh Gewågs boskapen, derifrån hon omsijder een bäckkilling bekom som hon kändhe för sin bårtmistade. Och såsom den omärcht war enär han bårtkom, så märchte hon honom, ej wettandes annat, än deth war hennes egen, och war hwijt och swart, men Peer Olsson i Gewågh berättar, sigh hörtt, deth bårken som war i Gewågh, war grå. Oluff, att chergeantens Oluff Hagellbergs hustru sagt, hust. Karins förkomne bäck wara grå, och Olufs hwijth och swart.

Wallpojken Cemet Adamson om sina 14 åhr, förmantes säija sanningen om förskrefne bäckkillingh, och berättade Olssmässtijden finna een killingh som war hwijt och swart med hwijta och swarta fläckiar kring om halssen och på sijdorne och intett märckter, och war der till Mickellsmåssa, då hustru Karins broder i Skogen Jacob Andersson hemptade honom der ifrån och tillförne frågat om färgan och märckie, och enär han som bemelt är, sagt, hon sagt den wara sin. Bårken besågs, och befans wara hehl swart om halssen och af inga hwijta fläckiar, men Cemet säger dåch den wara den samma som togs ifrå Gewågh, och sigh missäija om färgan på halssen.

Pijgan Margett Perssdotter om sina 14 åhr betyger een fremmand bäckkillingh förledhne sommar komma ibland deras boskap, och war hwijth och swart medh hwijta fläckiar kring om halsen och på både sijdorne och swart öfwer ryggen som war omärcht, och af Jacob Andersson derifrån hemptatt, huilken är den samma som Oluff af hust. Karin tagit: föregifwandes [fol. 181v] sigh berätta i hastigheet orätt om dess färga på halsen.

Chergeantens Hagellbergs hustru Ingeborgh Gullichsdotter widh Skogen, betyger, att hustru Karins förkomne bäckkilling war wåhl swart och hwijth, medh een hwijt fläck å huardera sijdan, och den tuistige många hwijta, och kundhe wåll honom känna och sedt mäst huar dagh, deth hon sagt för hustru Karin, enär han brachtes dijth ifrå Gewågh, och enär Oluff Nillsson kom dijth, och blef warse bårken, sade han den wara sin, och ropte till bårken, då han strax kändhe och lopp, effter honom.

Hustru Karin föregifwer sigh ej annat förstå, än bårken hördhe henne till, och efftersom Oluff Nillson sworit dhet wara sin, låtit honom den få. Hon frågades, hwij hon läth Oluff få bårken, emådan som hon den ägde. Resp. ty han swoor så högt, hwij hon icke läth ståmbna honom, efftersom hon wiste bårken höra sigh till? Swaar, att hon tyckte deth icke wara dess wårt. Hwij hon bedit länssman sigh intett oppföra på stembningslistan. Resp. ty hon tyckte bårken ej wara så myckit wårdh.

Oluff Nillsson, att bårken hörer honom till, som Jacobs hustru på Hammarn, derest han een tijdh i sommars war, kan betygha.

Hustru Britta Nattanaelssdotter betyger, den tuistige killingen wara Oluff Nillssons, som een tijdh war hoos dem och efftersom han blef såarfotat, sänt honom heem.

Hustru Karin, att hustru Ingeborgh Olssdotter skall wetta at dhet är hennes bäck som kom ifrå Gewågh. Resp. att hon intet weeth der af, och honom intet kände, utan kommande dijth, bedin aff hustru Karin bårken märckia, som henne fick saxen, och hon klijpte märckiet, och saxen sedhan inburitt: wettandes intet huadan bårken kommen war [fol. 182r] heller medh henne der om tallat. Hustru Mårett Andersdotter, Karins syster, berättar sig ej annat kunnat förstå, än at bårken som fördes ifrå Gewågh, hörde hennes syster till, och kan mycket wara annat lijkt.

Nämbdens voterande till dombs: Emädan som hustru Karin Andersdotter hafwer låtit märckia tagne bäckkillingh ifrå Gewågh, och tillförne icke dhen oplyst, och intygat är, att Oluff Nillson samma bäck äger, så pröfwes skälligt, i krafft aff 43 cap. Byggningabalcken landzlagen, att hon sielf tredie skall swäria sigh ej annat förstätt, än bäckten hörde henne till.

6. Swän Nillsson i Lundh och Tomasgårdh, kärade till sin granne Erich Nillsson i Lundh, som skulle han på sin wåhnskogh opsatt älgsledh, och tuenne diur fångit, huar aff det ena igenfans, och blef arresterat, och effter dhet andra synes hullstahn och hornan. Resp. att han inga nya wåner brukat, utan som hans förman wijst honom, och enär dee gamble leden af skogseldh opbrändes, har han nya i dess ställe oprättat. Bägge tillstå, dhet skogsskildnad dem emillan är, och beggie förmena, att diuren äre fälte på sin skogh, och begära gode män som dhet kunna besee, huilcket effterlåtes i laga tijdh skee aff tree män på huardera sijdan i parternes närwaru, huilcka skolla å näste tingh skrifftelligen dess beskaffenheet inläggia, och sedan wänta rättens uthslag.

7. Oluff Staffansson i Böhle, angaf Essbiörn Nillsson i Utanedh, af sahl. Pehr Mårtenson ib:m, emottagit een opsatt längd på hans gäldh till åthskillighe creditorer, huar effter han hade fodra fem r.d., dem han icke kan [fol. 182v] bekomma aff Mårtensons arfwa, förr än den blijr oppwijst. Resp. att han togh emooth längdan, men intet mins huru stoor Olufs fordran war, huilken Oluff Pålsson i Bodha een tijdh effter bårttogh, och han henne icke igenfått, som han will bewiisa med comministri herr Oluff Edeni attest af den 27 huius mensis et anni: lydandes, dhet han söckt i Oluff Påhls handlingar der effter, och den icke funnit. Joon Zachriesson i Byen som den tijden tillijka med Swän Olsson i Ede, af Peder till Oluff wärderade tuenne köör och ett sängebålster, betygar, att Peder dess utan war skyldigh till Oluff Staffansson fem r.d. à 6 m:k s.m:t, som Oluff berättar härkomma aff försträchte penningar till chronones uthlagors betallningh, då hans ägendom war arresterat, begärandes præference framför dee andra hans creditorer.

Saken togs i betänckiande och beslötz, att alla Peder Mårtensons creditorer, skolla till nästkommande tingh sig inställa och bewiisa sina fodringar, och der quarlåtenskapen till allas betallningh icke skulle tillräckia, disputera om præferencen, och sedan niuta effter huar sin hafwande rätt och förmåhn.

8. Kråkwågs byamän beswärade sigh öfwer Ammersboerne för dhet dee gifwitt Stuguboerne låf at byggia bäfwerwåhn på deras afradzlandh Sättsiölandet, och Peder Simonsons söner dess medelst opryckt deras nedersatte bäfwertijna förledne höst, och sin i ställe nedsatt. Swaar, att dee förledne höst förstodho, att bäfwer tillhölt på deras sijda i Degersehle, och efftersom dhet är närmare belägit Stugun, så hafwa dee gifwitt Pehr Simonson ib:m låf, där effter [fol. 183r] på halffparten bruka, och efftersom okunnigt war, huem som bäfwertijan der nedersatt, hafwa dee den optagit, och sin i stället satt, huilken Kråkwågerne optogho och låtho rummet stå ledigt, beropandes sigh på sitt gamla brief de anno 1598, som tillehrklarar Ammern, skogen emellan Miögsjön i Gesundet, och löper till Skiöhlsteen östan före. På wästre sijdan i Sättsiöön, och i Dehlaselet, och så öster för Stråkanäset till Meddiupet i Gesundh och på den tracten haar tehnan waritt nedersatt, som dheras förmän brukat. Kråkwågerne beklagade sigh sålledes wara instängde och ingen nyttningh kunna hafwa, och dee andhra swarade, dem dess utan nogh hafwa at bruka.

Resolutio: Att godhe män som parterne samias om, skohla nogha ransaka och pröfwa på huilka deras grundh den tuistige bäfwertijan war satt, och dhet å nästa laga tingh oppwijsa, huar å sedhan skall dom föllia. Actores uthwalde Håkan Persson i Påhlgårdh och Jacob på Hammarn och Joon Nathanaelsson. Swaranderne Nillss Larsson i Swedie, Pedher Olson i Gewågh, och Swän Olsson på Ede.

9. Nillss Larsson i Swedie käradhe till Hanss Simonson i Håssiö för dhet een hans koo gått för ett hans älgsledh, och där aff stört, och han fuller fått köttet och huden, föregifwandes honom fleera ledh än förr, warit, opsatt, som kunna wara så snart på Swedieskogen som hans. Resp. att han brukar wåhnskogen som hans förmän, och att Nillss Larsson för tuå åhr sedhan pass 1/8 mijhl ifrå dheras skogsskildnadh bygd t fäbodas, och icke allenast gör honom inpass på muhlbete, utan och där aff ringa nytta af sin wåhnskogh kan hafwa. Nillss Larson att han måtte medelst mangell af muhlbeten när in widh bohltahn, flyttia längre bårt, och ingen åwärkan på hans ägor giordt, och Håsiöman deremooth på Swedie äghorne [fol. 183v] intagit lötegångh och muhlbete.

Resolutio. Att dhem tillåtes ägande syhn, som moste nogha allt i ögnosyhn taga, kunna dee eij förlijkas, så söke rättens bijständh och laga decision.

10. Oluff Olsson i Wästeråsen berättar sigh wara förlijcht medh dragon Abram Hasell, för een gieth han ihästkastatt för honom, enär han henne skulle drijwa uhr åkeren.

11. Bymännen i Fårss sochn anklagadhe Hanss Rassmuson och Biör Olsson i Wästeråsen, för deth dee hafwa förledne höst in septembri wijgdt och tagit lax utur dheras wraakhuus i Öyiefårssen, huar uti dee ägha huar 4:de dygn, halfwa wåhnan i bem:te wraakhuus och forss, huar till dee nekadhe. Då actoris beropade sigh på fölliande persohner, som dhem några gångher sett dhet göra, nembl. dragon Johan Person Smålenningh, Ingemar Jonson i Biskopsgården, Månss Jonsson ib:m, Anders Ersson i Utanedh, och Oluff Mårtensson i Kråkwågh. Hanss och Biör föregofwo förnembde persohner wara med åklagaren närskyldhe, förutan Oluff Mårtson. Swaar, att dee intet kundhe andra leija att hafwa opsicht om wåhnerne än dheras folck, altså afladhe Månss Jonsson som är allenast i swågerskap (medelst gifte) medh Jon Zachrieson i Byen och Oluff Mårtson sin wittnesedh, och bekändhe, nembl.

Månss Jonson, att han näst för Bartholomei kommit nedher till åhn om afftonen, och bleff warsse tuenne fullwuxne karlar medh hwijta tröijor, rodt in på öhran, der brede widh Bymännen sitt fiskehuus hafwa, och een af dem rodt båthen omkringh till den andra, kunnandes intet see för mörckret skuldh, huem dee woro, och om dee wore till fiskehuset, heller något hade der ifrån, och efftersom dhet skedde i owahnligh tijdh, achtades sedan där effter, och funnit bem:t personer som andra wittnen kunna betyga. [fol. 184r]

Oluff Mårtson, att han tillijka medh Ingemar Jonson och Anders Erson kårssmässtijden, om een tijssdagh, gått uth i lyssningen at spana om någon skulle olåflig wijkningh hafwa, och widh sollenes opgångh kommo Hanss Erassmuson och Biör Olsson och rodde först till näten, och kunde för dimban intet see, huadh dee där gjorde, och sedan till fiskhuset, då Hanss tagit tuenne laxar, och Biör dem emottagit, och sedan rodt till sin båtlemning. Hanss och Biörn bekänna sigh om een tijssdagsmårghon warit till fiskhuset, och der tagit tuenne laxar, men huarcken förr heller sedhan.

Till dombs voterades: Så wijda Hanss Rassmuson och Biörn Olsson i Wästeråsen hafwa stullit tuenne laxar utur Bymännernes fiskehuus; altså warder huardera effter 29 cap. Tyf-målabalcken L.L. fälter till tree marck.

12. Om den handklåcka som Fårss sochn prætenderer af Ragundha, företogs, då opwijstes lect. Olai Swanbergs breek af d. 26 september 1687, huarutinnan han förmenar ingendera bör hafwa klåckan, om icke medh sworne ede kan wijses, och elliest hörer herr Oluff Claudi arfwingar till. Erich Jonsons son i Utaned Joon Ersson berättar sin fader sagt, dhet herr Oluff åth honom och Oluff Biörson lefwererat klåckan tillbaka som han i Fårss kyrckia länt. Men Oluff Nillson berättar honom allenast sagt och bedt dem henne förwara, och att fijjenden får dess utan nogh.

Resolutio. Att Erich Jonson och Oluff Nillson skolla till mundz och afhöras, huru wijda beggies berättelse komma öfwereens, och huilckenderas kan gifwas witzordh.

13. Hanss Olson på Österedhe afladhe sin sexmanns edh.

14. Länssman Håkan Frisk opböd 3:die gången hemmannet Munssåker för 135 d. s.m:t, köpt af Hanss Erson som utan klander skedde. [fol. 184v]

15. J lijka måtto opbödth länssman Peder Jonsons halfwa hemman Gislegårdh à 1 ½ tunl. för 28 r.d; huar r.d. för 48 öre s.m:t som andra gången utan klander skedde.

Ting 17, 18 och 19 december 1688

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 12, fol. 343r–349r, ÖLA.

Anno 1688 d. 17, 18 och 19 decembris med Ragundz tingl, närwarande befallningzman welbet:d Jonas Warg och dese såtho i nämnden:

Jon Natanaelsson i Krånge	Swen Biörson i Gewågh
Håkan Persson i Påhlgård	Peder Oluffson i Gewågh
Nillss Larsson i Swedie	Jon Olsson i Carllsgårdh
Erich Nillsson i Lundh	Joon Zachriesson i Byen
Peder Olson i Östansiö	Joon Nillson i Edhe
Joon Jonson i Torsgårdh	Swen Olsson i Edhe

1. Dato publicerades Kongl. Maj:ttz skogsordningh.

2. Joon Jonssons hemman i Torssgårdh 2 7/18 tl:d fins i jordeboken wara opfördt för 2/3 tunland chrone, hwar af han säger sigh intett wetta, utan heela hemmannet aff sine syskon inbördat, dock söker han bem:t 2/3 tunland inlösa.

3. Döwijken. Anders Jonsson 3 tunl, huar af 2/3 tl:d chrone, söker dito at lösat.

4. Näset. Peder Andersson 2 tunland annoterat 1661 warit ödhe.

5. Joon Olsson i Lijen fordrar aff Kiehl Olssons mågh i Byen, Johan Michellsson återstående knechtepenningar, som hans fader Oloff Jonsson till soldaten Swän Hålgerson anno 1659 uthgifwit neml. tolff r.d:r specie, och till hans föräldrar 7 r.d. som deras contract aff d. 24 septemb. 1659 med mera uthwijser, huar till swarades att dee wore fem i rotan, nembl. Oloff Jonsson i Lijen, Anders Persson i Lijen, Jacob Månsson på Hammarn, Nillss Olsson i Ammern, och Kiehl Olson i Byen, och alla soldaten Swen Hålgerson uthrustatt, och sedan at een aff rothan som närmast war gaf altid uth huffwudsumman eller fastepenningen, deth Jacob Månson föregifwer sin fader måst göra, och der hoos, att Nillss i Ammern och Kiehl i Byen inga karlar skaffade, och dy sluppit gifwa sådanne penningar eller skaffa karlar, utan 1670 i stellet för knechtehållet wedertogz dubbla uthlagor, och war 1670 den sidsta uthskrifningen. Actor berättar sig wäll kraf d dem, sedan dubbla uthlagor antoges, och dee låfwat, men dem ej lagfört.

Nämnden gofwo wid handen, at sådanne casus äre een och annorstädz, och skulle något fåes der medh, så blefwe röran [fol. 343v] alt för stoor, och hålla före, att Joon Olsson sin rätt förtegat in emoth trettijo år.

Såssom Jon Olssons prætension och fodran för uthgifne fästepenningh till soldaten Swen Hålgersson, och stillo och förlikning till hans föräldrar anno 1659 sträfwar emooth Kongl. Maj:ttz resolution gifwen på rijckzdagen 1680 § 51 som i nådher ophäfwer alla privat skuldfordringar som inom tiugu åhrs tijdh lagligen icke söckte äre; altså till underdånigt föllie der aff förklaras Jon Olsons fodran i deth måhlet wara förtegat, och dy blifwer ophäfwen.

6. Siul Olsson i Ansiö angafs wara nyligen berychtat aff sin hustru Anna Perssdotter för capplan herr Oluff Kläckhåf för tolf år sedan, hafwa bolat med een sin koo, som berättade som föllier, nembl. att hust. Anna för två à tree år sedan een och annan gång sändt budh at willia talla med honom, och enär han dijth kommit, intet annat sagt, än deth hennes man war ondh moth henne, och comminister ej meera der till göra kunnat, än förmant dem å beggie sijdhor at läfwa enige, men hust. Anna lijkawäll sändt budh at få talla med honom, deth han ej försummat, och hon sedan swarat sikh hafwa ondt i hiertat, och ej wijdare kommit, än at man[nen] war ondh och olåtigh, och icke een gångh wellat wända sig till henne i sängen, och Siuhl beklagat hennes onda och styfwa sinne.

3:die stoorböndagen förledne sommar hafwer hust. Anna sagt sikh willia söndagen effter gå till herrens nattward, då hon tillfrågades om hon wore förlijckt med sin man, och hon swarat der till ja, tillijka med honom, och sade sig beggie der till wara beredde. Söndagzmorgonen kallade herr Oluff henne till sikh, och påminte, huru ofta hon sändt honom budh at komma till tahls med sikh och intet meera sagt än owänskapen emellan man och henne: befruchtandes deth måtte wara något annat som samwettet aggar: bediandes henne säija uth hwad henne felar, och lærer intet förr niutha absolution, då hon begynte gråta, och beklaga sin hiertans ångest öfwer sin mans åthforor för 10 eller 12 år sedan, i det hon kommande till fähuset, widh sollennes [fol. 344r] nedergångh, blifwit warse sin man, Siuhl stå baak om een koo, och tuifwels utan giorde olåfligit, och syntes fiätten baak om koon på måckrumståcken, och enär han blifwit henne warse, kastat sikh neder ibland småfäet på gålfwet stående, och sedan på bucken uth genom dörren, och gått in i stufwan och lagt sig i sängen, och enär hon sålledes bekändt, blifwit tillfrågat om hon samma berättningh för någon annan giort? Swarade: För Pål Larson hustru på Hellsjö kyrkiobordh, Märett Pedersdotter, hust. Ingiehl Ersdotter i Ansiö och för sin son Oluff Siuhlsson. Item, om hon wille och kunde dhen i annat folckz närwaru bestå? Swarade ja, och dy inkallades nämbedman Joon Olsson i Carllsgårdh, och sexman Oluff Pålsson i Byen, då hon samma berättelse giorde. Effter predijkan tillfrågades Siuhl der om, då han föregifwit, sikh på gården höra een koobällia i fähuset, och dy dijth gått och blifwit warse een oxkalff wara löös blefwen, och han honom bundit, och alldeles nekat till hennes grofwa angifwande och misstanckar. Hust. Anna hafwer och bekänt såsom till täckn och styrckio, at Siuhl tillbudt sedan om affton medh henne hafwa omgångie, och ej warit mechtig der till, hwar aff hon slutitt honom i fähuset hafft olåfligh beställningh. Widh tillfrågan om samma koo wore quaar, swarat, at hon intet kunde henne sedan lydha, utan lät Jönns i Håfö den få.

Hust. Anna förehöltz herr Olufs giorde relation (emedan som hon stoort feel på hördzlen hafwer) som berättar sikh komma i fähuset effter sollennes nedergångh om sommaren, derest Siuhl war, och sågh wäll honom gå lutat uth genom dörren, men talte intet med honom, utan gaf kalfwarne dricka utur med hafde stäfwa: seendes honom intet olåfligt för sikh hafwa; doch syntes fiätten effter honom der han stått baak om kohn. Hon tillstår, honom willia samma natt hafwa omgångie med sikh och hade inga kraffter der till, som ofta skee kan, säger hon. Sammalledes, att Jöns i Håfö bekom den misstänckte koon fast än honom een större war

låfwat, emedan som hon intet kunde henne sedan see och lijda. Hust. Anna, att hon af häpenheet intet kom till at fråga honom, hwad han der hade at göra, och at allt gårdzfolcket hade lagt sigh: seendes honom intett [fol. 344v] liggia i sin wanlige sängh, och tänckt honom wara gången till siön, och lijkwäll fan honom i fähuset. Nämbedeman Jon Olson, att hustru Anna i herr Oluffs närwaru sade, sig see sin man kasta sigh neder åth småfä, och krypa uth genom dörren, och at färlarne syntes på måkrumståcken, men sade sigh intet see honom någon ogärningh för sig hafwa, doch hållit honom misstäncht så derföre som dhet han sedan warit emoth henne ondher och wrånger.

Änckian hustru Ingiehl Erssdotter, att hon förledne wår kommit till hustru Anna och beklagat sina många wederwärdigheeter och motgångh, och hon swarat, at dee äre ej skattande emoth hennes eller sina, och wid tillfrågan sagt, sig see sin man komma een affton uhr fähuset, enär hon dijth skulle gå at gifwa kalfwarne dricka, och wijdare tallte hon intet om sin motgångh, kan hända aff sin opassligheet som hon då drog med, ej heller blef hon frågat meera der om.

Oluff Pålsson at hust. Anna sade sig komma i fähuset at gifwa kalfwarne dricka, och såg sin man stå wed een koo, och kastatt sig neder, och kruppit uth, och at färlarne syntes på måkrumståcken baak om een koo, och meera hörde han henne intet säija.

Sonen Oluff Siulson och Märitt Persdotter äre icke tillstädes.

Siuhl Olson om sina 70 år förehöltz hans hustrus angifwande och at han wille bekänna sanningen? Hwar till han swaradhe, sig om een söndagzaffton skulle gå till sängz i een stufwa hart widh fähuset och hörde een koo bällia, och dy gått in, och såg een oxe waro löös och stångit dee andra, den tagit och bundit i een staka på gålfwet, och mött sin hustru i dörren, och frågat hwij boskapen icke wore bunden, och hon swarat sig det ej giordt, utan barnen och intet meera der giorde, och sedan gått till hwijlo, och hans hustru kommit medh: berättandes henne wara styfsint och ondh enär hon om något blifwit tilltallt, dåch altijd legat i een säng tilhopa och aldrigh af henne derföre förwitt.

Hustru Anna hafwer och misstäncht sin man för pijgan Gertrud Siulsdotter som een tijdh wistatz i grangården, det hon berättar [fol. 345r] sigh der aff tagit, at han altijd wellat wara när henne och apas tillhopa, men aldrig sedt dem något oläfligit omgiänge för sigh hafft, doch war Siuhl olätig och ondh, den tijden hon der i grändan war. Dhet berättades, hust. Anna skulle låfwat förlijka Giertrud för orätt angifwande, och å bytet nyligen der till afsatt tree dahl. k.m:t, hwar till hon alldeles nekar, och föregifwer sigh intet der till samtycht heller hört tallas der om, och alldrig skall hon få dem, ty hon haar många tårar för hennes skuldh måst fälla, och bedt henne intet gantas med sin gubbe, och lijkawäll intet hållit sig der ifrån.

Grannar och någrannar betyga, Siull Olofsson altijdh fört ett skickelligit läfwerne, och alldrigh för sådan grof missgerningh heller annan misstänckt, utan elliest roligh och skiämtsam, och at hans hustru warit swartsuuck och misstanckfull. Hustru Anna sade sig ej kunna troo, honom den synden bedrifwit men lijkawäll tänckt gallit der om, och huarcken förr heller sedan sedt eller hördt honom wara i fähuset eller der boskapen haar wistatz.

Saken togs i betänckiande, och lämnades nämbden, i anledning aff 14 cap. Högmåla balcken L.L. honom wäria heller fälla till sakena, då dee enhälletigen honom wärde.

Ehuruwäll Siull Olsson är funnen en affton utj sitt fähuus och misstänckellige lijknelsser af hans hustru Anna Perssdotter till boherie äre angifne, hwar till han alldeles nekar, och så wijda till sådant fordras oemothsäijellige och klara bewijs; altså håller nämbden skälligt, i anledning och krafft aff 14 cap. Högmålabalcken L.L. och domare reglan, at wäria honom der ifrån, doch under höglofl. Kongl. Swea hoffrättz nådige censur och äntellige resolution i underdån. ödmiukheet heemstält.

7. Dato angafs dragon Oluff Nilsson Bergh hafwa tillijka med dragon Antonius Månsson Nimmerman stullit uthur Hellsjö kyrck stabur, kött aff een två åhrs gammall älg, förutan

sijdorne och halfwa låren som odiuren opätitt, hwar till dee beiakade, och Oluff, att han wog sin [fol. 345v] halffpart der aff som icke war meer än nijo marcker, men Antonius föregifwer sig sin dehl icke wägit.

Oluff Bergh beskyltes thesslijkes, hafwa aff Pål Larsson i Hellesjö i dess fäbodas stullit 1687 om sommaren, en dahler kopp:rm:t, 1/4 aln toback, något rogh och kornbrödh, och några små ostar, och ätit flöther, hwar till han nekar, och föregifwer deth föraren Bårman skall kunna wittna sig den tiden deth stalls warit hoos honom. Pål's son, Måns, att Oluff förmenes tyfnaden giordt, efftersom han gått uth om morgonen förr än folcket opstijgit, och icke kommit igen förr än dee om afftonen lagt sigh. Test: hanss wärth Swen Pålsson i Håsiö som och deth nu betyger: wettandes intet huarest han waritt. Men Oluff säger sigh komma heem wid boskapens heemkombst om affton: warandes 3/4 mijhl till Pål's fäboder.

Länssman Håkan Frisk, hafwer mistatt in martio sidstleden ett lärfftzlakan, een stöfwell-skafft af ryssläder, fem stycken lijor, och utur badstufwan något mällder. Och för två år sedan uhr källaren tijo st. sex-dahlers plåtar mistatt som Oluff misstänckes före, efftersom inga låås för honom stå, hwar till han nekar. Ländzman brukar till skähl, att Britta Hansdotter sydt linningh på een skiorta åth honom, som skall wara aff lakanet giordh.

Dragon Hanss Gädda berättar, dhet Oluff, åtta dagar för sidstleden påska, uti sitt quarteer budit sigh och Nillss Hammarbergh ett stöfwelläder af rysshudh för 5 m:k kopp:rm:t, dhet han tagit opp utur gålfwet wid sängen, och een tillia oplyfftat. Oluff föregifwer sigh een stöfwell aff ryssläder fått aff dragon Peder Larsson Långh 1686, som han skall af herrtienare fått, dhet corporal Herman Fårssman förmenar ej sant wara, ej heller förr hördt Oluff der om talla. Oluff nekar och så till mallden och plåtharne, hwar till ländzman ingha bewijs hafwer, utan som han är een lagbunden tyf, haar han hållit honom derföre.

Britta Hanssdotter berättar sigh förledne sommar sy [fol. 346r] quahl och linningh på een lärfftzskiorta åth Oluff Bergh som war giordt af ett lakan, och den breda fällen som å lakanet warit, brukades till quaal och linningh kringh om halssen. Skiortan hade han sielff sydt, och bedit henne, om någon skulle komma in, at hon intet skulle säija, huem skiortan tillhörde, hwar till han nekar, dock berättar han, att Britta satt quaal kringh om halsen på een lärfftzskiorta åth sigh, huilcken togs tillijka med honom och wijstes henne, och hon fuller nekat den wara den sannskyllige, dhet hon och nu giör.

Oluff Bergh beskyltes och hafwa stullit uhr kyrckian dragon Petter Barckz commiss byxor förledne höst, och enär dee sacknades, sagt hurudant merckie på dem warit nembl, ett saxhåhl på högra byxsäcken, och sådanne äre fundhne på Oluff, dem han oppsprättat, och sedan sielff sydt, som kan wäll synas. Han haar och budit honom förlijkningh derföre, och då sagt, om han skulle, effter begäran der på, gifwa sina byxor som han hade i Torssgårdh, skulle deth strax blifwa kunnigt, at han hans byxor stullit. Oluff nekar sigh byxorne stullit, utan dem för två å tree år sedhan i Råfsundh göra låtit, och förr än han skulle blifwa pijnter derföre, wille han honom förlijka: berättandes det Barken begärt hans byxor i Torssgårdh, och swarat honom, at dhet icke skee kundhe, och at han wille honom elliest förlijka. Dragon Anders Wulff, at Oluff begärt, dhet han wille öfwertalla Petter Barck, at låta förlijka sigh för byxorne, men icke bekänt sigh dem stullit, dhet han giorde, men weeth intet huru der med aflåpp. Byxorne besåges och befunnes wara omsyde och ändrade, i dhet håhlen warit wid knäan innan till yppne, som ighensyde äre, och utanpå opskurne, och der till med ett saxhåhl på byxsäcken.

Åtta st. fåår och een gieth äre bortkomne förledne sommar i Torssgårdh och Skogen, och Oluff och Antonius derföre misstänckias, men dee neka alldeles der till, och kunna medh skähl ej öfwertygas. [fol. 346v]

Ländzman mistatt och tree st. fåår förledne sommar, och Jöran Fult ätit ferskt wår/kiött hoos Oluff Bergh, och han bedit honom intet läggia der om, deth Fulten tillstår sant wara.

Men Oluff at deth war gammallt kiött, och intet bedit honom tijgha der medh, dåch påstår Fulten sitt tahl.

Corporal Herrman Fårssman berättar, dhet Oluff Bergh förledne Larssmessotijdh begifwit sikh på flychten och till skogz näst för camperingzmötett, och gömbt sina kläder i skoghen och 1 ½ mijhl till skogs igenfundne, och tagne, och han een yxa och tree st. knijfwar hafft hoos sikh, då han ertappades. Han föregifwer sikh allenast gått till fåboderne, och intet wettat aff mötett, och aff Jon Thronson i Gisslegårdh allenast stullit 4 stycken små ostar, och den ena förtärt, och dee tree haar han igenfått. Corporal Fårssman betygar, ostarne warit pass à två m:k till wickt, à tree öre kopparmynt effter marckgången.

Oluff Bergh bekänner sikh för tyfwerije hoos pastoren herr Carl Alstadium i Räfsundh 1684 (som befinnes på höstetinget 1684 wara skiedt), corporaliter plichtat för fempton dahler silf:rm:t, och tiufften till rätta kommit, och för två åhr sedan sammalledes luppit för tyfnad hoos Anders Sörenson i Kråkwågh, effter regementzrättens dohm, huar å intett extract är wid handen.

Antonius bekänner sikh stullit aff Johan Samson för fem år sedan tree st. sex dalers plåtar och dem ifrå sikh lefwererat. Twå stycken till Peer Hansson och en till ländzman 1687 om hösten. Antonius Nimmerman misstänctes 1687 om hösten af sin wärdez Johan Michellssons åker stullit ax, efftersom huarken förr eller sedan sådant skedt är, hwar till han alldeles nekar. Sammalledes genom hans staburs glugg een börda elgzkiött och funnit i hans cammar elgz-been och läggiar, huar till han i lijka måtto nekar: föregifwandes sikh eij wetta, att dee [fol. 347r] der dem tagit, och om så wore måtte dee der legat ifrå den tijden dee sielffwa der logerade.

Antonius tillstår sikh tagit een gammall lije aff hustru Elin Nillssdotter i Byen, och låtit smeden Larss Larson den uthräckia så smaal som ett grofft halmstrå åth Samuel Quick till swarfjern som der till intet dugde. Hust. Elin, att Antonius giordt een krook på eena ändan till een dyrck, der till han nekar, utan der aff giordt een syyl och gäddkrokar: nekandes och af henne stullit elgskiöttet.

Johan Mickellsson mistatt een sax enär Antonius hoos honom logerade, hwar till han och så nekar. Sammalledes ett nytt obodt nätt om 9 famnar, der till han nekar.

Oluff Pålsson i Byen beklagar sikh mistatt uthur sitt stabur een börda elgzkiött, och kiärnflöter, den tijden Antonius hade sitt quarteer der i Byen, hwar till han thesslijkes nekar.

Antonius beskyltes hafwa stullit aff lenszman uti Swen Biörssons fåbodar, första gången till 1/2 fierdingh, och andra gången een godh fierdingh. Rp. att han tillijka med Oluff Bergh stullit i Swen Biörssons bodh, och derföre med gatulåpp under regementett plichtat, men berättas att deth ifrå regementzrätten bleff remitterat hijt, och leutnant Mobach tagit extractum protocolli der af. Antonius nekar sikh sedan dijth warit och stullit, och lenzman kan ingen annan hålla före. \Antonius tillstår 1686 om hösten stullit aff Joon Nillson i Ede tree halfwa laxsijdor som genom officeraren tilhielp fått dem igen: warandes medellmåttige stoore./

Han tillstår och sikh stullit nattan emoot annan dagh pingest sidstleden aff Peer Olsson i Östansiö twå stycken nya hamplårffts skiorthor, och ett paar nya ullwanthar. Item ett beredt hundskin aff Swen i Tomasgårdh som han förwarat i skogen och igenfått är, men nekar till tijo kannor rågh. Facionerat bandh, en snöörlijfsnåål aff sölfwer, några öre kopparmynt och ett halfft breef knåppnåalar som han mistatt, och kan ingen annan misstänckia derföre. [fol. 347v]

Saken öfwerlades enhälleligen till fölliande doom: Ändåch Oluff Nillsson Bergh intet tillstår sikh stullit meera än nijo m:k elgzkiött à 2 öre k.m:t m:k:n uti Hellsjö kyrkiobodh, och aff Joon Thronson i Gissellgård 8 m:k ost à 1 öre s.m:t, så dömmes han lijkawäll effter Kongl. Majj:ttz straffordningh och dess 3 § at mista lijfwet, så wijda han 2:ne gånger tillförenne för tyfnad laghdömbder och afstraffat är. Dock under höglofl. Kongl. Swea hoffrättz äntelighe resolution ödmiukel. heemstält. Blifwer han benådat med lijffwet, så

åligger honom bewijsa sikh fått stöfwellädrät aff Peder Larsson Långh, och under lofl. regementzrätten förswara sitt rymmande.

Saken voterades och så wijda han icke meera än en gångh för tyfwerije dömbd är, så considereres nu hans tiufnad såsom een gångh.

Antonius Månson Nimmerman dömmes effter Kongl. Maij:ttz straffordningh at plichta tree gånger så mycket som tiufften warit, nembl.: 1) Uthur Hellsjö kyrckbodh 9 m:k älgzkiött à 2 öre, som är med tyfnaden 2: 18. 2:do) Aff Johan Samsson på Ede 18 dahl. k.m:t som igenfådde äre och blijr 54 d. k.m:t. 3:tio) En gammall lija aff hustru Elin Nillssdotter i Byen à 6 öre, giör 24 öre. 4:to) Aff Jon Nilsson i Ede 1 ½ *pund* salt lax à 6 m:k som är 9 d. 5:to) Aff Peder Olson i Östansiö två st. nya hamplärffftz skiortor à 7 m:k och ett paar ullwantar 1 d. som är tillhopa förutan tiufften 13 d. 16 öre. 6) Aff Swän i Tomasgårdh ett beredd hundskinn à 1 d. 4 öre, giör 3 dahl. 12 öre. Blifwer altså summan som Antonius böör betalla, heller plichta med kråpp för, 82 d. 28 öre k.m:t, heller 27: 20 öre s.m:t.

8. Swen Nillsson i Tomasgårdh i Hellsjö sockn, beswärade sikh öfwer förordnad och wedertagen ägande syhn emellan honom och Erich Nillsson i Lundh, angående [*fol. 348r*] rätta skogsskilldnaden dem emillan i så måtto: 1) Att ländzman Håkan Jonsson Frisk okallader i synen, sikh inträngt för penningar, som sträfwar emoth lagh och hans ämbettes plicht. 2:do) D. 25 junij, fem män kommit utan compass och luppit effter egit behagh och lijtet beskedh, hwar med han intet kunde sig nöija. Ty är tillåtit å nyo ägandesyn.

Dee förra 5 tillijka med Jon Zachriesson i Byen sig infunno d. 31 augusti. Joon Zachriesson är i swågerskap med Erich Nillsson. Swen Björson hans åhrlige köpman, och Jon Olsson i Carlsgårdh hans swågher; som stälte rågången ett streck uti hans skogh och icke observerade kohsan ifrå Kiählåkiernan till Boflokiernan utan till een bergzklint, allt effter Erich Nillssons begäran iäfwades: beropandes sikh på effterföllande skähl och bewijs. 1) På gammall häfd, och at Erich Nillssons förfäder aldrig bygdte längre än gamble skogsskilldnaden ifrå Boflokiernen till Kiälåkiernan. 2) Att Anders Persson i By kan bewittna, att hans förfäder egt Kiälåkiernan, hwar öfwer een afrijthning är fattat.

Huar till swarades, och oppwijstes dee fem nämbdemäns synegångh d. 25 junij, nembl. Håkan Perssons i Pålgård, Joon Nathanaelsson i Krånghe, Jacob Månsson i Hammarn, Swen Björsson i Gewågh, Peder Olson i Östansiö och ländzman Håkan Jonsson Friskz, aff innehåldh, att dee gått ifrå Kårbäcken, sedan till Lunkiernan och Tohmasgårdzkiernan, och intet kunde annat förstå, än sex stycken älgzledh wore i skilldnaden, emedan som dee intet wore förlijckte om merckien. Erich Nillsson ingaf Larss Larssons i Hårgårdz attest af den 14 aug. 1688 sig hafwa hört aff sina föräldrar, deras skogsskilldnad wara i Bobäcken och derifrå emellan Slättekiärnerne. Action herflyter der aff, att Swän funnit på sin förmente skogh ett elgzdiur som föregångit warit, deth han sikh tillägnat och satt under arrest, och effter ett annat hullstaan. Men Erich Nilsson [*fol. 348v*] förachtat befallningzmans arrest och ställt sig ohöfligen som Peder Olsson i Östansiö weeth säija. Actor beropar sikh på gamble män, Larss Nillsson i Swedie och Anders Person i Byen som skolle kunna betyga huru skogzskilldnan af ålder warit, som icke tillstädes äre.

Saken öfwerlades till fölliande sluth, nembl.: Såssom actor Swen Nillsson intet är nögd med ägande syn, så skall tolffmanna synn der till och dem emellan förordnas, och råde halff nämbd hwardera parten, alldeles som 26 cap. Byggningabalcken landzlagen biuder; och enär huffwudsaken är afhulpen, företages, skiärskådes och afdömmes Swen Nillssons taak och förwijtelsser i hans inlaga.

9. Peder Jonsson på Edhe (som hemma hoos fadren är) angafs dominica decima trinitatis uti Fårss kyrckia hafwa bulrat och giort förargelssse, i så måtto, att enär Oluff Nillsson i Oppåsen som aff kyrckiowacktaren Nilss Olsson war ombedin wäckia opp folcket på lächterne,

honom med sin handska oppwächte, haar han med een kiäpp slagit honom i huffwudet, och lutat sig neder som förr, och lijtet der effter Oluff wäckt på honom igen, då han med käppen stött åth honom som träffade drängen Henrich Biörson, som intet lagt der om, och Oluff berättar sig aff slaget intet blij blå eller sullnat. Swen Pålsson i Håssiö betygar sig see att Oluff oppwäckte Peder med handskan och han slog honom med een lijten käpp pass 1 ½ aln långh mitt ofwan i hufwudet, och enär han wäckte honom andra gången, stötte han med käppen effter honom. Peder Jonsson föregifwer sig intet såfwa, utan lutatt sigh på armarna, och icke i någon ond meningh knäpt honom med een lijten käpp i huffwudet, och andra gången icke stött, utan käppen war bögd och s[p]ratt åstadh. [fol. 349r]

Saken discurerades till dombs, och såssom Oluff Nillson war ombeden at wäckia op folcket på lächtan; och enär han dhet giort på Peder Jonsson, så haar han slagit honom i hufwudet med een käpp, och altså hålles försyndat sigh emot 1 § i Kongl. Majj:ttz stadga om slagsmåål och förargelssse i kyrckior.

Alldenstundh Peder Jonson på Ede hafwer, sedan han war aff kyrckiwachtarens ombudzman Oluff Nillsson i Opåsen, under predijkan oppwäckt honom, slagit i hufwudet med een lijten käpp, och wid dhet han andra gången honom oppwächte med samma käpp, effter honom stött, såsom till at harmas der öf:r; altså finner rätten Peder Jonson hafwa der med öfwerträdt Kongl. Majj:ttz stadga och påbudh om slagzmåhl och förargellse i kyrckior de anno 1686 och dess 1 § och sålledes der effter böör han straffas till lijfwet, dock under höglofl. Kongl. Swea hoffrättz äntellige resolution heemstält.

10. Kyrckioherdens m:r Salomon Hofwerbergs zedell af d. 11 huius till Håkan Persson i Pålgård, att stämbna lensman Håkan Frisk för sex puncter och ährender, oppwijstes, den Håkan berättar sigh d. 13 dito lefwererat, och han begärt dilation till näste tingh at hafwa sina wittnen tillstädes, och pastor gårdagen för Swän Biörsson i Gewågh sagt, att han kan wäll få dilation emädan som han sielff är förhindrader, dy pålades länssman å näste ting wara beredd sig der öfwer med skähl förklara, och wara hermed dertill stämbder.

Ting 26 och 27 mars 1689

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 13, fol. 49v–53r, ÖLA.

Anno 1689 den 26 och 27 martij med Ragunda tinglagh, närwarande häradszkrijfwaren Lars Sundbergh och desse såtho i nämnden:

Joon Natanaelsson i Krånged	Swän Biörsson i Gewågh
Håkan Persson i Påhlgårdh	Peder Olsson i Gewågh
Nillss Larsson i Swedie	Joon Olsson i Carllsgårdh
Joon Zachriesson i Byen	Peder Olson i Östansiö
Elias Clemmetsson i Byen	Swen Olsson i Edhe
Jacob Månsson på Hammarn	

1. Dato oplästes Kongl. Majj:ttz barnemordz placat, och påminnelssse om sollicitant placatetz innehålldh. [fol. 50r]

2. Päder Johansson i Wästanedh och Håssiö sockn, betyges wara alldeles uthfattigh och oförmögen at betalla contribution för sonen och dättran anno 1688.

3. Gissellgårdh är underlagt anno 1665 Munsåker, och betyges intet tillfälle wara till rödningzlandh och uthwidgande, utan steenbackar och onyttig jordemåhn, så att swagh ängieslandh der till är, och intet kan uthan förmedlingh sig begå.
4. Peder Erssons hemman i Kullstadh är 1660 underlagt Joon Essbiörsons hemman ib:m, medelst des ringa äghor, och betyges inga tillfällen wara till uthrymme, heller kunna swara för tuå rökar.
5. Chronhemmannet widh Skogen som Oluff Ersson på tree åhrs frijheet 1679 optagit, och sedermeera till chergeantz boostelle anslagit, är synt d. 16 majj 1686, och ej förr medelst wederbörandernes absens på tingen kunnat blifwa iembfördh med Kongl. Maj:ttz 1681 åhrs husesyhns ordningh, som nu företogz och skedde på fölliande sätt.

	s.m:t
På wästre stufwan felas spielldh och muurstångh för	1: 5: 8
En sylla på nårra långweggen deels förderfwardt aff deth grannen Nillss Olsson flyttiat sitt fähuus när in på stufwan förbättras med mullbänck, wähl med näfwer förwarat	16: –
På östre stufwans spijsell felas spielldh för	24: –
Ett härberge ferdigt räknas för wisterhuus.	
Ett dito färdigt, för sädes- och miöhlbodh.	
Bodan wid låfftet ny och färdigh, brukas för redskapshuus portlijder är i samma byggningh.	
Heembligit huus fins dugligit.	
Badstufwan odugelligh, och een ny skall opsättias af 8 ahl:r, pröfwas med den nyttningh af den gl:e kunna skee för	5: 10: 16
En ny stall färdigh med skulla och foderrum.	
Fähuset odugelligit, ett nytt bör opsättias med och för	10: – : –
För foderhuus räknas källarbodan, och een bodh söder på gården beggie nye och behålldne.	
En stall reparerat räknas för swijnhuus.	
Transporteres	17: 24: –
[fol. 50v]	
Transporterat	17: 24: –
Kornladan pröfwas ej kunna bättras och göras ferdig, med mindre hon hafwes kull, och kan ej skee med laga taak och gålff under	<u>5: – : –</u>
Blifwer altså som Oluff Ersson antingen med arbete eller penningar dömmes at ehrsättia	22: 24: –

Doch bör han icke ett åhr deth fullgöra, i anseende till hans gjorde byggnad på 1/2 tunl:det i Näset som under hemmannet lyder.

6. Leutnantz boostelle Hammarsgårdh 2 ½ tunl:d optagit aff Jac[ob] Hansson på 1680, 1681, 1682 och 1683 åhrs frijheet, iembfördes med 1681 åhrs husesyhns ordningh, och befans som föllier, nembl:

Stuffwubyggningen aff 2:ne stufwor och förstufwu cammaren, ähr befunnen den 16 majj 1686, till wäggiar och taak odug[elligh]. Och ehuruwäll leutnant Petter Mobach haar den låtit optäckia, så är deth lijkawäll dråppachtigt, och kan ej intet hållas för laghgill, utan moste å nyo byggias, och ej kan ringare skattas med den nyttningh aff den gamla, än 30: – : –

En bodh öster på gården räknas för miöhlbodh, till väggiarne dugligh, men taket odugelligit som till näfwer som

taakwedh, och kan göras ferdigh med och för		1: 10: [16?]
Ett litet härberge västan gården, kieses till visterhuus, till väggiar dugligh, men taket odugligit, det leutnant		
Mobach aff nyo optächt och astimeres för		1:10: 16
Quarnbodan hålles dugligh till redskapshuus, allenast takets giörs ferdigt medh		1: - : -
Hemblig it huus opbyggas aff gamble stallen wid kornladan		-: 24: -
Badstufwans taak repareras och görs ferdigt med		1: - : -
Stall fins där, som i synen är antäcknat för foderbodh, näfwertaket repareras med och för		1: - : -
Fähuset opsatt under frijheetz åhren aff Jacob Hansson och giort ferdigt, men när synen höltz, war innan byg- ningen mäst bårta, som åligger dem som effter		
Jacob Hansson der bodt refundera och astimeres för		<u>2: - : -</u>
	Transportes	38: 13: 8
[fol. 51r]		
	Transporterat	38: 13: 8
Källarbodan odugelligh, dy bygges een å nyo som brukas till foderbodh för och medh		3: - : -
Stallen sunnan gården räknas för swijnhuus. Taket giörs ferdigt medh och för		1: - : -
Kornladan är opwägen och tillijka med taket aff leutt:n Petter Mobach medh näfwer ferdigh giordh, som astimeras ej kunnat skeep under		3: - : -
Åkeren widh leutnantens tillträde illa brukat och rotiger som åthminstone berächnas till arbete		7: - : -
2:ne höladur aff leut:n giort färdige med påtimbrande och goda taak, astimeras kunna skeep		1: 10: 16
En dito ny widh fäboderne som förr ej warit, af leut. opsatt. 2:ne höladur pröfves kunna göras duglige medh		<u>1: - : -</u>
Behöfves altså till gårdzsens bebyggnad och bruuk, som lærer komma Jacob Hansson som hemmannet på frijheet optagit och brukat, at fullgöra, och han sedan söker som föregifwes leutnanten Magnus Linn som han bäst kan, och detta haar ingen längre drögzmåhl kunnat tåhla.		54: 24: -

7. Hustru Anna Pedersdotter Siuhl Olssons i Ansiö, är tillsagder at komma till tingz, om den misstancka hon hafft om sin man och pijgan Gertrud Siuhlsdotter, och är så suagh, att hon intet förmår komma in uhr slädan, och dy genom 2:ne nämbedmän låtit vetta sig ingen klagemåhl heller bewijs till förra tahl hafwa, utan alt wäl förlijckt.

8. Dragoun Abram Hassells hustru Karin Samsonsdotter, fordrar aff Hanss Erassmuson i Påhlåsen 1688 åhrs pijgelöön, och honom låtit stämbna, och han igår heemkommen, och sagt för nämbedeman Elias Clemmetson, sig icke disputera löhnen, och der på betallt legohions skatten 16 öre s.m:t, men icke wijst laga förfall, och giort sin uhrsächtan.

Resolutio. Emedan som förtient löön intet bör eenom förhållas, och han den icke disputerer, dy måste lenzman wara honom behielpellig utan drögzmåhl, resterande [fol. 51v] löhn bekomma, och han plichte der hoos för tredsko och stämmings försittande effter 33 cap. Tingm. balcken med sina tree marck.

9. Dato aflade Peder Jonsson på Åhsen i Fårss s:n sin nämbedemans edh.

10. Oluff Kiehlsson i Byhn aflade sin kyrckiowärdz edh.

11. Dragoun Gustaf Mohrman, uthlåfwade gifwa Nillss Ersson i Lund tijo dahl. k.m:t för ett stoo, han i skogen för honom fällt till död oförwarandes, och deth fullgöra forderligast som skee kan.

12. Oluff Biörssons änckia på Åhsen hust. Märirt Siullsdotter, fodrade aff Pål Persson i Biskopsgården 6 fierdingar korn, som han skall länt aff kyrckiohornet 1667, 1668 dito 4 f:r och 1669 4 f:r till hans hustru Britta, huar till han alldeles nekar: Föregifwandes sig intet korn länt aff kyrckians, utan elliest hafft små räkningar sin emellan, och påminner sigh, att Oluff Biörson een gång bekom aff sigh 1/8 t:a håhlströmmingh och ett svijn, och att han köpte för honom wijn till kyrckian för sex dahl. k.m:t, och att Oluff Biörsson i sin lijffs tijdh aldrig krafde något. Hust. Märett, at han i herr Oluffs Klockofvi närwaru tillstått gälden. Resp. intet wijdare än han wille betänckia sig der om.

Resol. Så wijda actor intet kan bewijsa sin fordran, så kan rätten intet der till göra.

13. Peder Siuhlsson i Ansiö lagstembd, och icke comparerat, dy saker till sina tree marck.

14. Häradszkrijfwaren Lars Sundberg anlagade allmogen som sig tillägnat 1687 åhrs magazijns spanmåhl, och der med hindrat dee oförmögnaste at niutha Kongl. Maj:ttz nådh derutinnan. Resp. att 16 t:r [*lucka*] f:r tilldeltes tinglaget, och deltes på huar man 1/4 tunna öfwer huffvudet, förutan Stuffvuböndren: Förståendes intet annat, än alla skulle wara der [*fol. 52r*] till dehlachtige, efftersom alla wore på korn medelst misswexst fattige, och dee som eij hade medell lösät, tallte med andra, och sedan fått för betahlningh. Men Oluff Pedersson i Byen och Fårss sochn haar heemfört 7 tunnor, och tilltalltes derföre, och förklarade sig sålledes att 6 tunnor tillslogz Fårss sockn, och han aff dem bedia at köra der effter, och sedan låtit dem sin dehl få. Nembl. Johan Samsson på Ede och Joon Nillson sändt 6 dahl. penningar med honom, och widh åtherkombsten fått huar sin 1/4 tunna, och en dahl. skulle han hafwa till fordzell. Essbiörn Nillson i Utaned effterlåtit honom sin tilldelte 1/4. Oluff Mårtsson ib:m sammalledes sin 1/4 tunna. Peder Jonsson på Åhsen till 5 tunnor: föregifwandes dee andra wara till Sundzwalldh effter magazijns spanmåhl, och icke kommit alla tillbaka, och dy eij kunnat dem hafwa tillstädes.

Sammanhanget oprepades uthförligen för nämnden at votera dheruthinnan, och samtliga förklarade sig eij annat förstått än frij disposition öfwer anslagen summa skulle wara, och uthsluttit allenast Stuffwu sochn, som någorlunda åhrswexst nöte, och dee bönder huars söner tienä för gården thesljikes, effter dee dess utan nöthe en tunna till mans, och på den öfrige till mans 1/4 tunna, och den som eij war mechtig den lösa, heller sändha penningar till lösn, effterleth den som köra och lösa kunde, och betygade, att ingen der aff sådde till låttans eller åckrade der medh, och att dee för commissionen i Sundzwalldh giort reedo derföre. Item, att dee dehlningen giorde, at summan skulle uthtagas: tänckiandes om eij så skulle blifwa, att höga öfwerhetens nådh skulle deruthinnan gåes förbij, och med onåder ansees, och lijkawäll lämbnades aff massan till 3 tunnor som eij uthtoges, huarföre begära dee blifwa förskohnte lagligen dher uthj definiera, helst emedan som dee så wäll som allmogen den dehlningen giordt, och kunna eij dömma i sin egen saak, och supplicera intet wijdare blij der om tilltallte.

15. Borgaren Jonas Skogh i Hernösandh befullmächtigat af Nillss [*fol. 52v*] Jerff och några andra i Hernösandh, som Oluff Larsson i Gugzåhs och Hällgom sochn uti Ångermanlandh hafwer låtit citera för något toback dee för honom bårttagit, hafwer beggie tingzdararne sigh infunnit till action, men actor icke sigh instält, och dy kan der till intet göras, utan actor plichtar för tresko med sina tree marck.

16. Nills Aronsson i Bodha uti Medellpad och Lijden sochn, fodrade på sin hustrus förra man Oluff Pålssons i Bodha wegner af Pål Persson i Biskopsgården effter räkningh 56 d. 17 öre k.m:t. Resp. att han dee opförde 3 r.d:r hoos Hanss Ersson i Munsåker alldrig fått, och dy dem icke kan betalla. Sedan att 1/2 tunna lax är lefwererat effter hans död, och icke fördt till räkningz, och ett *pund* rökt lax som Nills ehrkänner, men at samma 1/2 tunna lax skall wara lefwererat effter hans obligation till jägmestaren h:r Gustav Planting för en tunna unfådd rågh, huar till Pål ej stoort neka kunde, utan weeth sig halffparten lefwererat, men at han i räkningh allenast opfördt een tunna lax för 20 dahl. k.m:t kan intet beståtz, efftersom marckgånghen fast större warit à 30 dahl. och 36 d. Item lefwererat 3 *pund* rökt lax som icke goda gjorde äre. Nillss, at han ej meera der aff weeth, än extractet uthvijser.

Deth intygades, at åhrlig köp den tijden warit åth den som försträckt penningar, at gifwa 27 d. för 1 tunna lax, altså formerades fölliande räkningh sålledes, att Pål Persson debiteres först för 56 d. 17 öre k.m:t, sedan för 4 ½ d. och 1/2 tunna lax till jägmestaren Planting.

Credit blijr: 1:mo) afförningh på 3 r.d:r som disputeres ej wara aff Hanss Ersson fådde är 15 d. 15 öre k.m:t, 2:do) förhögnings på 4 tunnor lax à 7 d:r facit 28 d:r, ett *pund* rökt lax för 4 d:r, 1/2 tunna lax som är effter Oluffs död, räknas till jehmestarens betallningh. Blifver altså Pål Pedersson skyldig till Oluff Pålssons arfwingar 13 dahl. 18 öre k.m:t, dem han måste utan oppehåll betalla. [fol. 53r]

17. Oluff Staffansson i Böhle fordrar aff sahl. Peer Mårtssons arfwingar 5 r.d:r eller 7 ½ dahl. s.m:t, som han effter sluten räkningh wart honom skyldigh anno 1674, då han för soldath uthgå monde och satte ett åkerstycke i pant, som han ej bekom, utan svågern Oluff Kiehls-son emottogh heela hemmanet. Essbiörn Nillson i Utanedh berättar, sig hafft een längd på Pärss gälldh, der Oluff Staffansson war opfördh, men mins ej för huru mycket och den längden togh Oluff Pålsson i Bodhan ifrån honom, och han ej kunnat igenfå. Joon Zachriesson i Byen betyger, att Pähr Mårtensson war skyldigh Oluff Staffansson 5 r.d:r och satte ett åkerstycke till försäkringh der emooth. Åthskillige andra angåfwos haffwa aff Peder Mårtensson något att fordra, huar till hans quarlåtenskap ej skall tillräckia. Dy beslötz, att alla hans creditorer skolle å näste tingh bewijsa sine fordringar, eller wara dhem förlustigade.

18. Leutnant Petter Mobach opbödh första gången Nillss Olssons hemman i Kullstadh à 1 ½ tunlandz uthsäde för 67 dahl. 16 öre s.m:t, och des utan offererat en tunna korn till dhess hustru och barn, och giordt wijthe med 15 dahl. s.m:t den som köpet ryggiar. Och så wijdha deth utom börden såldt åhr reserveres Kongl. Majj:tt och chronandes lösn, der deth i nåder skulle behagas.

19. Peder Olsson i Gewågh opbödh första gången sine syskons hemman ib:m aff 2 ½ tunland, som han inbördat, och syskonen till fullo nöije betallt.

20. Lenzman Håkan Frisk, opbödh tredie gången Peder Jonsons halffwa hemman Gissell-gårdh à 1 ½ tunland för 28 r.d:r à 48 öre s.m:t, oklandrat.

Ting 5 och 6 september 1689

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 13, fol. 84v–90v, ÖLA.

Anno 1689 d. 5 och 6 septembris, höltz lagha tingh medh allmogen aff Ragunda tinglagh, närwarande häradskrifwaren Lars Sundberg, och desse såtho i nämnden.

Joon Natanaelson i Krånged	Sven Biorsson i Gewågh
Håkan Persson i Påhlgårdh	Peder Olsson i Gewågh
Nillss Larsson i Swedie	Joon Olsson i Karllsgårdh
Joon Zachriesson i Byen	Peder Olson i Östansiö
Elias Clemmetson i Byen	Sven Olson i Ede
Jacob Månsson på Hammarn	Gulle Pedersson i Lunn

1. Dato aflade Gulle Pedersson sin nämndemans edh.
2. Skogsordningen och legohions stadgan publicerades, tillijka medh högvelborne herr gouverneurens resolutioner gifne landhet in augusto sidstleden.
3. Ingrid Ersdotter i Stufwun warit utan tienst, och arbetat för dagelöön, och des oächta datter will faderen Oluff Bagge hafwa hoos sigh, men får intet, etc. Dy böör hon contribuera effter Kongl. Maij:ttz resolution d. 15 martij 1683 med 2 dahl. s.m:t.
4. Hemingh Biorsson stembdt Peder Jonsson i Ede för orichtig räckning, den dee nu under tingstijman sluttit, och är Peder Jonson blefwen skyldigh 42 dahl. k.m:t, huar med actor Hemmingh berättar sig wara nögder.
5. Oluff Olsson i Biskopsgården kärade till Påhl Pederson ib:m, för deth han förledne höst, låtit Jacob Nillsson på hemmannet såå twå fierdinger rogh, merndels ofrödt, huar af åkeren är alldeles förskämt, och samma rågh låtit skära och inbergha, och han som skattar för hemmannet intet der aff niuter: tillbiudandes honom willia gifwa och betalla uthsådde rågen effter då warande marckgångh. Huar emooth exciperades sålledes, att Påhl war då rådande om hemmannet, och så wijda han eij mechtade skaffa sig uthsäde, öfwertallat Jacob Nillsson att såå på halfftan. Jacob berättar sigh effter Påhls tragne [fol. 85r] begäran, medelst landhaffran som intagit åkeren där något så: wettandes då intet, att Oluff Olsson skulle komma till hemmannet; anhållandes om ett rättmätigt bijståndh.
Till dombs voterades enhälleligen, att Jacob Nillsson som med Påhls minne sådt på halffparten, skall den niuta, efftersom han då war huussbonde, och Oluff Olsson som Påhls rätt antagit och skattat för hemmannet, den andra halffparten.
Såssom Jacob Nillsson hafwer effter Påhl Pedersons begäran utsådt förledne åår till 1/4 tunna rågh på halffparten, och Oluff Olsson tillträdt hemmannet och Påhls rätt derutinnan, så finner rätten skälligt, att Jacob Nillsson niuther deth willkohr som Påhl honom tillåtitt, och bekommer altså halfwa delen aff där på wuxne rågh, och Oluff Olsson som hemmannet åboer och chronones uthlagor betallt, bekommer och niuter den andra halffparten, som Påhl hade bordt om han gården besuttit: förståendes at halmen aff Jacobs andehl skall på gården consummeras, och intet afföras.
6. Oluff Olsson Biutill i Fanbyen och Sunsiö sochn, fordrade aff Joon Essbiörnsson i Kullstadh, tree orter, och aff Joon Olsson i Östansiö i Håssiö sockn 1 ½ r.d:r, huar till Joon Essbiörnsson swarade, sig warit honom skyldig tree ort, och dem betallt till hans fullmächtigh, nu warande länssman Håkan Jonson Frisk, om een lögerdags affton med penninghar och fiädher, och intet quittens der på begärte heller bekom, och fullmachtan sändes till Östansiö

och andra gäldnären, der hon lämbnades, och nu igenfunnen, och är daterat den 24 martij a:o 1674. Håkan Jonson påminner sig wäll wara aff Oluff Biutill ombedin dem kräfia, som han kan giordt, men måtte inga bekommit, och om han dem fått, så hade han dem leffvererat ifrån sigh: kännandes igen fullmachten, den han kan skickat till Östansiö, och icke den eller betallningen bekommit: påminnandes sigh aff Joon Essbiörson fått humbla, som så snart kunde wara på des utlagor som på deth andra.

Sven Johansson köpte hemmnet [fol. 85v] aff Jon Olsson, och skulle hans skulldh betalla, som Håkan förmenar böra finnas i sahl. Swäns skriffter och opsattz, huru han hemmnet inlöst, deth Swäns broder Oluff Johanson håller lijkt wara, och skolle skriffterne finnas hoos barnens förmyndare Peder Olson i Östansiö. Joon Essbiörson berättar Oluff Olson för några åhr sedan kräfia samma penningar af sig och han skall sagt, sig dem betallt, och fullmachten fins i Östansiö. Fullmachten på tree ort är särdeles, och på 1 ½ r.d. dito men på ett papper, dåch särskilt med namn och boomerckie.

Samptl. votum: Såsom handh bör hand fylla, och Joon Essbiörsson tillstår sigh warit skyldigh Oluff Olsson Biutill tree ort, som är 1 d:r 4 öre s.m:t, och gitter ej fulleligen bewijsa länssman Håkan Jonsson dem effter Oluffs fullmacht, som är funnen i Håssiö sockn och Östansiö, särskilt skrijffwen på ett papeer med een annan fullmacht, aff sig bekommit, huarcken med quittens eller wittnen; altså pröfwar rätten skälligt, att Joon Essbiörnson böör betalla bem:t 1 d. 4 öre s.m:t till Oluff Olson, och han söke Håkan Jonson som han bäst kan och gitter. Sammalledes fins skälligt, at Swän Johansons barn skolla till Oluff Olson betalla 1 ½ r.d:r med 2 d. 8 öre s.m:t, som deras faderbroder Oluff Johansson föregifwer aff Svän på Joon Olsons vegnar på hemmans köpet, wara till länssman Håkan Jonsson, effter Oluff Biutills fullmacht lefwererade, aff skähl, at fullmachten der funnen, och han der till enständigt nekar, och inga andhra skähl der till fins, dåch der bewijsas kan aff sahl. Swän Johansons skriffter och specification, huru han Joon Olsons hemman köpt och betallt, deth Håkan Jonson besagde 1 ½ r.d. bekommit, skall han dem med skälligt interesse till barnen restituera och leffverera.

7. Om den tuistige handkläckan emellan Ragundz och Forss kyrckior, undersöctes å nyo, och framkallades Erich Jonson [fol. 86r] i Utanedh, som kläckan anno 1677, tillijka medh sahl. Oluff Biörsson på Åsen emottagit aff sahl. herr Oluff Claesson at förwara, som effter aflagdan edh bewittnade som föllier, nembl: Att han tillijka medh Oloff Biörsson war i prästegården Bartholomei tijdh a:o 1677, då herr Oloff kommit utur portstufwan, och gått till wäggen, der handkläckan hängde, och den nedertagit och lefwererat till Oluff Biörsson, säijandes, att fijenden är i landet, och een kan nog hafwa bekymber om sitt, tager nu eder klåcka igen, och förwarer som i bäst kunnen, deth dee och giorde, och den lämbnade hoos Oloff Nillson i Torssgård, påminnandes sig intet flera då på gården wara, ehuruväll kyrkioherden hölt på at laga hoop sina saker: berättandes Oluff och sig säija till Oluff Nillsson, att dee fått igen Fårss kyrckias handklåcka, och enär dee kommit tillbaka innan effter landet, förglömt den taga med sig heem till Forss kyrckia, där herr Oluff henne länte den tijden han der caplan war, och med sigh hafft till prästegården.

Resol. Aldenstundh edelligen intygat är, att sahl. herr Oluff Claeson hafwer länt Fårss kyrckias handklåcka, den tijdh han der cappellan war, och den samma med sigh hafft till Ragund, då han bleff kyrkioherde, och henne brukat i prästegården till åhr 1677 wijdh fijendens infall i landet, och enär han skulle fly her ifrån, kläckan leffvererat till Fårss sochns bönder, och icke till Ragundz kyrckia eller dhes ledamother, som närmare wore widh handen, altså finner rätten skälligt, att tillehrklara Forss kyrckia den tuistige handkläckan at behålla, såssom annat tillhörigt inventarium.

8. Oluff Jonsson i Östansiö angaf, sigh anno 1688 om wåhren accorderat med furieren Måns Carllson Bröms, att så wähl deth åhret som förr och sedhan bruka chronhemmnet i Östansiö

som han på frijheet optagit, som till hans boostelle är anslagit, för chronones uthlagor, och han skulle få uti opkördh åker så 1/4 tunna korn, men enär deth ledh på sommaren i slåttandtijden, kallat honom i sin stufwa och stängt \dörren/ [fol. 86v] igen: williandes honom tuinga at igentaga opburne uthlagor som han på bordet lagt, och tillåtha honom stija till halfwa åhrswäxsten aff gården, huar till han intet kunnat samtyckia, och dy blifwit med een stöör hotatt, och icke sluppit uth, utan bracht ifrån dörren, och enär han ropat och bedit sin hustru at sökia grannarnas bijständh, gått i dörren och slagit henne öfwer axlarne med stöören, och då tolffman Peder Olson dijth kommit intet sluppit in, utan Måns genom fönstret sagt, sigh allenast med sin bonde något talla, och unsagt honom där han skulle klaga. Icke dhess mindre greep han fureren till den bästa höö-dahl som gården tillhörde, och den slogh och bärgade, tillijka med all ärter han uthsatt, och han ej borde hafwa meera än des halffpart, tillijka med allt hampfrö, huar med han lijkwäll icke war benögd utan förledne vår, enär sädestijden war förhanden, och sädesskeppan skulle uthbäras, utan laga doom drijfwit honom ifrån gården.

Huaremooth invändes, att han för honom intet dörren igenstängt, och fast mindre med hugg och slag hotat, utan kallat honom in, at begära någon slått at leija, och dy lagt penningar på bordet, men intet welat honom obligera at igentaga uthlagorne och tillträda halfwa åhrsvexsten. 2) Att han hade hans låf at slå hödahlen, och hörde wäll sedan, som skulle han icke slagit der han bordhe. Actor nekar honom der till fått låf, utan i kålhaghan deth Peder Olson betyger sant wara. Reus berättar hödalen intet wara bättre än kåhlsängan, huar till nekas och Peder Olson betygher, hödalen wäll kasta dubbelt aff sig emoot kåhlsängan. Några kannor ärter och hampfrö ägde Måns, dem bonden nedersådde at niuta halffparten, Måns tillstår sig tagit både ärterne och hampan, dåch med Oluffs låf, för deth han hållit sigh sielff kookkärill och at hans brödh aff dråppachtigt taak war förderfvat, huar till alledes nekas.

Sedan tilltalltes Måns Carlson, för deth han bonden förledne vår alledes trängdt ifrå hemmannet utan laga doom och tillåthelse, och [fol. 87r] hafwer capitens Jochim von Daden committerat leutnanten Petter Mobach at lagföra förrijdaren derföre, och förmå at wijsa huars tillståndh han der till kan hafwa, daterat Staffnäs d. 29 passato. Då oppwijstes capitens zedell aff d. 26 feb. 1688, at fureren Måns Carlsson effter jordebokens innehåldh inquarteres på des anslagne chronehemman Östansiö och Håssiö sockn. Sedan, befallningzmans Jonas Wargz zedell till ländzman Håkan Frisk aff d. 14 februarij anno 1688, att effter capitens begäran afsäija åboen på chronehemmanet i Östansiö, som förrijdaren till boostelle är anslagit, och deth till bruuk och häfdande inrymma be:te förrijdare: föregifvandes förrijdaren der effter sig rättat, emedan som bonden ej hållit medh sig giorde contract, utan låtit få elack åker, huaraff han ingen nytta kunde hafwa, iemwäll och såldt elackt fläsk och dyrt slacht nööth. Contractet aff den 4 martij 1688 af beggie underskrijffvit tillijka medh föraren Gumundh Bårman och tolffman Peder Olson i Östansiö, oppwijstes: lydandes, att bonden skall besittia hemmannet, och till förrijdaren leverera sine åhrlige uthlagor och inquartering, och få såå een spann korn huart åhr i godh jordh, som bonden skall nederköra och förrijdaren skall sielff släppa kornet till. Dhess uthan skall bonden först biuda honom den afwell som kan aff gårdzens sällias. Bonden föregifver honom hafwa suagt frökorn och der effter bleff bärgninghen, ehuruväll icke allestädz 1688 bleff godh åhrsvexst.

Befallningzmans immission d. 14 feb. 1688, berättar ländzman Håkan Jonsson sigh alldrig wara vijst, utan förledne vinter då han icke hemma war, och satt tolffman Håkan Persson i sitt stelle, haar förrijdaren kommit och sagt, sig aff befallningsman fått inrymningz zedell på Östansiö, och för Håkan Persson opläst samma zedell som wore han nyss skrifven, och der effter skreefs zedell till nämbdemännen i Håsiö, Peder Olson i Östansiö och Nillss Larsson i Svedie, at dee skulle affsäija bonden och inrymma förrijdaren aff d. 25 februarij 1689, som dee giordt åtta dagar effter midfasto söndagen, och war åtta dagar effter som zedellen [fol. 87v]

uthgafs. Lenzmans zedell aff d. 13 april 1689 till Peder Olson i Östansiö lyder, att bonden effter capitens breeff skulle ingalunda träda ifrå gården, utan deth bruka och häfda, så framt han icke wille swara till allt skadeståndh, deth Peder Olson förrijdaren strax sagt, och han icke kan neka till: tillståendes sig tagit copian aff h:r capitens breeff till ländzman der om, huars innehålldh han sig icke kan påminna, heller wetta huarest det nu är.

Måns Carlsson tillstår sig wara skriffteligen warnat och tillsagd aff lieutenant Petter Mobach at rätta sig effter capitens willia och intet befatta sikh med hemmannet, men han förment likawäll som andra underofficerare få bruka boostellet. Han hafver och midsommars tijden skaffat sikh löffte för gården.

Aff föregående ransakningh befinnes först, att förrijdaren Måns Carlsson Bröms, hafwer medelst befallningsmans velbet:d Jonas Wargz immission effter herr capiten velb. Jochim von Dades begäran aff d. 14 februarij anno 1688, accorderat med chronehemmannetz åbo i Östansiö Oluff Jonsson, at han des anslagne boostelle i Östansiö, skulle emooth åhrligh uthlagor besittia, häfda och bruka, och förrijdaren åhrligen uti opkördh åker med egen sädh uthså 1/4 tunna korn, och des åhrsvexst för sig niuta och behålla, som contractet medh troowerdighe mäns underskrift, daterat d. 4 martij an:o 1688 med meera klarligen uthvijsar, och förrijdaren likawäll och det oachtadt, tillgrijpit halfwa åhrsvexsten aff uthsådde ärter och hampefröo som bonden effter afftahl bordt niuta, och der till med, icke effter låff slagit och bärgat höo aff kåhlsängan, utan aff een höödahl som wäll dubbelt effter intygandet kastatt aff sikh.

Altfördenskuldh pröfwar rätten skälligt, att Måns Carlsson bör och skall effter mäthis-manna ordom och gode mäns ompröfvande betalla bonden Oluff Jonsson halfwa delen aff tillgrepane ärter och hampa, med dess rijs och fröo, och i lijka måtto ersättia och betalla åthskilldnaden emellan höet i kåhlsängan (huar till han låf hade) och deth som han olåfwandes i hödalen bergade. Sedan hafwer förrijdaren under prætext aff bekomne immission och inrymbningh [fol. 88r] anno 1688, tuert emooth sedermeera ingångne contract och giorde förbudh aff lenzman Håkan Jonsson Frisk, effter herr capitens skrifftelige begäran, och leutnant Petter Mobackz skrifftelige åthwarningh, trängt och drijffvit bonden i olaga tijdh ifrån chronhemmannet, altfördenskuldh finner rätten skälligt, att döma förrijdaren Måns Carlsson, 1:mo) at bötha fyratijo marck såssom een förbudzbrytare, och sedan effter deth 28 cap. Konungabalck L.L. plichter han med sina 40 marck till treeskiptes, Konunghen, måls-äganden och häradet, för deth han med wåldh i olaga tijdh trängt och drijffvit bonden ifrå chronhemmannet, och der iempte effter samma capitell gälda bonden åther der aff tagne skada, som pröfves och dömmes böra skie med halfwa åhrsvexsten aff een och annan sort, iempte halfwa höo. Deremooth bonden 1689 skall honom fulla uthlagor för hemmannet, iempte extraordinarie pålagor betalla, och låta Måns Carlson bekomma.

9. Kåhnan Ingrid Ersdotter i Stugan, angifwit länssman Håkan Jonsson och Joon Nathanaelson i Krånged, hafwa sig olagl:n pantat förledne sommar, och icke allenast uthtagit huusmans skatten 3 m:k s.m:t utan en tree dahlers plåth, och der hoos een kiortell och steekpanna till pantarelöön. Resp. att lenzman tillsagt Joon Nathanaelsson och socknprophossen, att dee skulle uthfodra 1689 åhrs huusmansskatt aff Ingrid Ersdotter, efftersom sochnskrijfwaren måst heela den skatten förr clarera och betalla, och hafver ländzman allenast fått deraff tree marck s.m:t, och till fordzell 2 ½ öre k.m:t. Joon Natanaelsson och Nillss Nillsson tillstå sikh pantat huusfolckzskatten, och fått en tree dahlers plåth, och der af gifwit lenzman 24 öre s.m:t och 2 ½ öre k.m:t till fordzell, och deth öfrige tillijka med vallmars kiortellen och pannan, satt hoos Joon Köpman i Stuffvan, till dhess dee skulle förfrågha sig, huru stoor pantarelöön dem bestätz, helst emedan som dee så ofta måst den långa vägen fåfengt gå, och med onda ordh bemötte. Joon Köpman at 21 ½ öre k.m:t och kiortellen medh [fol. 88v] pannan är hoos honom insatte till wijdare beskedh. Hustru Britta, Ingridz moder, att

hon gaff een tree öres slant i fordzlen, och fick een halff öre tillbaka, der till Nills Nilsson beiakade, och altså 2 ½ öre k.m:t, mindre deponerat, än som uthtagit war.

Hustru Brita Ersdotter, angaff sigh för tree år sedan widh andra stoorböndags hälgan, lefwererat till ländzmannshustrun Margeta Månsdotter 24 öre s.m:t för huusmansskatten, uthj Joon Hemmingsons widh Stugun närwaru, och det dagen effter på kyrckvallen sagt åth lenssmann, huar med han nögd war. Hustru Margeta påminner sig at hustru Britta och Joon Hemmingson wore den tiden i ländzmannsgården, och lågo der öfver nattan, men inga penningar aff henne emottagit, och kan någon deth vittna, vill hon gärna dem betalla, fast än hon sig intet deth kan påminna, eller wara kan. Joon Hemmingson berättar sig samma gångh wara i ländzmannsgården tillijka med hustru Britta öfver nattan, och huarken såg henne penningar hafwa, och fast mindre några till länssmans hustru lefwererat, deth han wille hålla med sin edh och sahligheet. Hustru Brita fodrade aff honom eden, den han å book præsterade, och bekände ordh ifrån ordh som förr annoterade äre.

Hustru Britha anklagade thesslijkes länssman, för deth han skall henne i sommars med een käpp illa slagit hoos Joon Köpman, huar aff hon oferdigh i axlan warit, och skall Nills Nilsson sedt henne wara deraff blefwen blå? Rp. att han war inne hoos Köpman, dijth hustru Brita kommit och brukat fuhl mund och beskylt hans hustru hafwa för tree år sedan, tagit 24 öre s.m:t dem hon intet niuttit, och han bedit henne förskona sig medh sådan beskyllningh och gå sin vägh, men hon lijka fult brukat elack mundh, och omsijder aff hennes otijdige och skamfulla mundh, med een liten talkäpp slagit på sätet der hon såth, och bedit henne gå bårt.

Joon Köpman berättar hust. Brita till sigh komma, sedan prophossen henne hemma pantat och brukade skambligh och ovettig mundh på länssman, för dee penningar hon sade sig till hans hustru lefwererat, [fol. 89r] och icke niuttit, och ländzman badh henne offta tijga med sin osanningh och gå sina färde, och stampade med foten offta i gålfwet, och badh henne gå bårt, men hon hölt sitt tahl och ovettig mund fram, då Håkan som såth ofwan bordet, med een lijten käpp slog öfwer bordet, och treffade i bordet, och tuifwels utan baak på hennes rygg, så at käppen gick aff, och strax der effter gick hon bårt, och intet låtit honom besee bekomne käppslagh. Nillss Nilsson berättar sig see hustru Britta wara på vänstre sijdan widh höfften slagen med een käpp, och der aff syntes ett smaalt rödt streck eller rann.

Nämbdens samptl:e voterande till doombs: Huad Ingridh Erssdotters klagan angående olaga pantningh widkommer, så är befunnit, att ländzman hafwer offta låtit henne kräfia för innewarande åhrs huusmans skatt, och den icke kunnat bekomma, och likaväll effter förfluten termin måst genom socknskriiffwaren betalla och clarera heela huusmans skatten aff tingelaget, och änteligen nödgatz dem genom execution uthfodra, och icke meera handfångit, än wara borde; altså fins länssman deruthinnan oskyldigh. Och ehuruväll nämbedeman Joon Natanaelsson och prophossen Nills Nilsson hafwa medelst een tree dalers plåth fått mehra än skulden war, 24 öre k.m:t, och der till med tagit een vallmars kiortell och een steekpanna, och satt i Joon Köpmanas gårdh, till des dee skulle förfråga sigh, om dee icke skulle få betahning för hafde möda dhen långa vägen. Så fins likaväll, att hon ingen stämbningh lydt, och dee större kåstnad giort der på än skulden warit; Huarföre prøfwes skälligt, att bem:t, 24 öre k.m:t bestätz för hafde kåstnad, lijmätigt Kongl. Maij:ttz stadga 1668 om uthlagors upbärande, och kiortellen och pannan gifwes löös och relaxeras denne gången. Betreffande 24 öre s.m:t som Ingridz moder hustru Britha Ersdotter föregifwer sig för tree år sedan lefwererat till länsmans hustru Margetha Månsdotter i Joon Hemmingsons frånwaru och hon i räkning eij niuttit; Så hafwer Joon Hemmingson edeligen [fol. 89v] intygat, sig huarken den gången see hustru Britta några penningar i länssmannsgården hafwa heller lefwerera till hustru Margeta, altfördenskuldh kan rätten intet obligera länssman at betalla sådan obewijsslig fordran, utan honom der ifrån frijkallar.

Sidst huad hust. Britas angifwande, om bekomne hugg och slagh af länssman angår, så är intygat och befunnit, att hustru Brita, sedan hon pantat war, gått till Joon Köpmanas gårdh,

derest länssman hölt till, tillijka med sin datter, och med otidig och ovettig mundh honom öfwerfallit: williandes änteligen öfwerlyga, det hans hustru penningarne tagit, dem hon eij niutitt till goda, så att han ofta bedit henne gå bårt och förskona sigh med sådan beskyllningh, och på sidstone aff ijfwer slagit med een käpp öfwer bordet, som gått aff, och ändan träffat på hustru Brithas vänstra sijda, så att der effter een rödh rann syntes. Och efftersom hon gått effter honom och brukat otidig mund, och hon aff händelse fått den ringa skada, så kan rätten intet finna skähl, at belägga lensman medh något straff derföre.

10. Effterskrefne angåfwos hafwa försummat förledne sommar vägabyggningen på Ångerman skoughen.

Larss Larsson i Hårgård, som betyges sändt penningar till första termin. Gulich i Lundh och Sven i Thomasgård hafwa legdt Sven Pålsson i Håsiö, som icke tillstädes är. Hustru Cissla ib:m, är een fattig änckia och medellöös. Peder Ersson i Östansiö war siuuk, och Erich Nillson i Byen, uthfattigh, altså beslötz, att dee förskones med böther för tredsko, och obliqeres nästkommande vägabyggningh swara till dubbelt arbete emoot dee andra, som sig eij försummat.

11. Leutnant Petter Mobach opbödh andra gången Nillss Ersons odellshemman i Kullstadh och Ragundz sochn om 1 ½ tl:d för 67 d. 16 öre s.m:t och des förutan en tunna korn, och i vijthe satt 15 d. s.m:t som först köpet yrckandes warder; huilcket hemman reserveres Kongl. Maj:tt och chronan till lösn, der deth i nåder skulle behaga. effter deth utom börden såldt är: förståendhes om deth intra fatalia icke aff bördemannen klandras. [*fol. 90r*]

12. Oluff Pedersson i Gösa och Torp sockn insinuerade een köpeskrifft aff den 2 feb. innewarande åhr 1689, på ett hemman i Håsiö by och sockn, som han sig tillhandlat för 216 dahl. k.m:t aff effterskrefne bördemän nembl, Oluff Svenson på Österåsen, Sven Pålson i Håsiö, Sven Nillsson i Tomasgård, Bengt Pålson i Håsiö, Agneta Svensdotter och Britta Swänsdotter i Håsiö, doch hafwer Sven Pålson sig förbehållit, at bruka i sin lijffstijdh sin odellspart i gården, och effter hans död niuter Oluff Pedersson den samma fritt och frelst, warandes han der till obördigh, som effter Kongl. Maj:ttz publicerade placat, reserveres chronan till lösn, der deth i nåder skulle behaga der icke någon aff bördemännen innom lagzsens förskrefne tijdh deth inbörder och löser. Jcke des mindre opbödz bem:te hemman förste gången.

13. Lensman Håkan Jonsson Frisk insinuerade een lagbuden och laghstånden köpeskrifft aff den 7 junij anno 1684 på förrige lenzmans Hanss Erssons hemman i Munsåker som såldt är för 135 d. s.m:t, huar med är lagligen procederat, och sidsta opbudett skedt d. 30 martij anno 1688. Dy resolverades der å doom och fastebreeff, så frampt Kongl. Maj:tt i nåder icke behagar deth låta inlösa, effter kiöpet uthom börden giordt är. Skeer deth eij bekommer länsmän Håkan Frisk der å laga fasta, och niuther sitt köp till goda.

14. På sidsta wårtinget fins wara resolverat, att concursus creditorum skall see på Peder Mårtensons quarlåtenskap i Byen, och hafwer Oluff Staffanson i Böhle bewijst å förra tinget hafwa rättmätel. at fordra 5 ½ r.d:r eller 7 d. 16 öre s.m:t, huar opå han aff Oluff Kiehlsson bekommit en dahl. s.m:t, återstår altså 6 d. 16 öre s.m:t som Oluff Kiehlsson till Oluff Staffansson betallar aff Peder Mårtensons ägendom.

15. Sven Olson på Ede betyger Joon Zachrieson i Byen effter sluten räkningh aff Peder Mårtenson hafwa at fodra 7 r.d. eller 13 ½ d. k.m:t, och fått der opå aff Oluff Kiehlsson som hemmannet besitter 6 d. k.m:tt, som honom och betallar resten med 7 d. 16 öre.

16. Peder Oloffsson i Gevågh opbödth andra gången sin sal. faders [fol. 90v] hemman i Gewågh à 2 ½ tunland, som han inbördat aff sine syskon med 85 dahl. s.m:t, dåch bör bewijsas at hemmannet odell ähr.

Ting 13, 14 och 15 februari 1690

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 13, fol. 166r–172v, ÖLA.

Anno 1690 den 13, 14 och 15 februarij höltz laga tingh med allmogen aff Ragunda tingelagh, närvarande befallningzman Jacob Graan och desse såtho uthj nämnden.

Jon Natanaelsson i Krånge	Sven Biörsson i Gevågh
Peder Olsson i Gevågh	Nills Larsson i Svedie
Jon Olsson i Carlsgårdh	Jon Zachriesson i Byen
Peder Olsson i Östansiö	Elias Clemmetson i Byen
Sven Olsson i Westerede	Jacob Månsson å Hammarn
Gulle Persson i Lundh	Peder Jonson i Torsgårdh

1. Dato aflade Peder Jönsson i Torsgårdh sin nämbdemans eedh.
2. Dato oplästes fogde och häradskrifvare instructionerne.
3. Jon Natanaelsson i Krånge anklagades aff lensman Håkan Jonsson Frisk hafwa förledne höst iagat medh hundar effter een älgh och den skuttit och medh yxa huggit till död, och deth eij allenast een dagh utan flera? Responsio. att han skogzlag med Erich Ersson och Jon Mårtensson i Böhle hafft, och een älgh gått för ett deras ledh, det Erich Ersson blifwit warsse, och sedt der han legat, och tommat sigh icke långt ifrån ledet och föregången, och deth berättat, och dy Jon Natanaelsson tillijka medh Jon Mårtenssons son Mårten, dagen effter, dijth gått och sedt några andra rum der älgen legat, men icke blifvit honom warsse, tuifvels utan medelst deth dee medh sig hade een hundh som skält och han hördt, och dy begifvit sigh längre bårt. Dagen effter skickat sin son Natanaell tillijka medh Mårten wijdare effter honom sökia, och som han berättar om måndagen först sedt honom icke långt ifrå, der han förra dagen legat och fadren rummen blifwit warsse, och hela dagen folgdtt sacht effter, och sedt hurusom han gått igenom ett annat deras ledh, Bölesmännen allena tillhörigt och fått der aff hugg på vänstra sijdan som och udden heller skiächtan suddt där quaar, och hängdt widh sijdan, och ena hunden folgt effter honom, och der med beggie gått heem till [fol. 166v] andra dagen nembl. tijsdagen, och då fölgdz dijth med bäggie hundarne som på älgen, icke långt ifrån deth han om afftonen honom sedt skälte, och han opstijgit och mäst gått, och icke stort kunnat springa, huar med dee åter gått heem, och om fredagz morgonen tillijka med dragon Nillss Pedersson Modigh dijth gått och söckt effter spåren, ifrå deth dee skildes ifrå honom om tijssdagen: hafuandes sin hund i bandh, till dess dee blefwo warsse älgen som honom effter iagat, varandes rummet i skogzskilldnaden emellan Böle och Kullstadh, huar uthi han då okunnigh var, och af hunden först iaga der i Bollsiön, huar öfuer han summit på ena ändan, och sedan af hunden förfölgd pass 1/8 mijhl der ifrån in i Kullstadsöen, då han på ena sijdan, och dragon på den andra gått, och dragon tagit båten och rodt öfuer tväråhn effter Nathanaell: hafuandes huar sin bössa, och älgen hållit sig mitt uth på siöen, så at intet bösskått kunnat honom hinna och träffa, och där medh rodt uth på siöen, och huggit älgen i ryggen med een yxa, efftersom dee eij dristatt hugga åth huffvudet för hans stora horn skuldh (huar med han kunnat omstörta båthen), och han sedan summit till lands, och begynt gå på grunden, der med

dragon effter begäran skuttit som träffat, och efftersom han där aff eij stalp, hafuer Natanaell skuttit, som honom och treffat, och han velat stijga opføre åbreddan och backen, och eij förmått, utan fallit baaklängdes, der han bleff liggiande.

Dragon Nillss Modigh som logerar hoos Jon Mårtenson i Böle, berättar sig blifwa aff sin wärdinna bedin om fredagen föllia Nathanaell till skogs, at sökia effter een älg, effter inga andra manfolck vore hemma, deth han gjorde, och kommande till orten, därest Natanaell honom om tisdagen lämbnat, väch spåret effter älgen, och hunden söckt, och honom funnidt, och älgen gått sackta undan hunden, då denne ställt sikh emot honom, och skuttit åth huffvudet, som intet där träffat, utan opp i ryggen. Sedan aff hunden iagat uthj een wijk aff Bollsiöen, den han öfuergått, och ytherligare af hunden förfolgd och drifvin i Kullstadhsiön, varandes Nathanaell och han å huar sin sijda, och denne [fol. 167r] kommit till båthuset och tagit båthen och rodt kringh om älghen, men intet dristatt sikh honom angripa, och dy rodt effter Nathanaell, och han satt sikh för åarne, och kommande till älghen, denne huggit honom i ryggen, och sedan skuttit som intet skall treffat, der med sköth Nathanaell, huar af han föll och stöerte: påminnandes sikh eij sedt, at älgen senare gången gått för draget och ledet, utan sedt 2:ne ledh vara öppnade och löös gångne på Bölesskogen, och Nathanaell sagt, dheth han andra gången och åter fått hugg. Jon Mårtson berättar sig den tiden eij varit hemma utan på andra ährender fierran och hemman ifrån: vettandes intet huru der medh kan wara tillgångit.

Erich Ersson, att han om een torssdagzaffton blifvit varsse, at älgen var gången före, och hardt der brede vidh legat, och i mörckret hörde honom braka i skogen, och det låtit Jon Natanaelsson vetta, som hölt rådelligit icke förr än dagen effter, låta see der effter, på deth diuret icke skulle blij skrämmt, och i dödylan begifwa sikh fierran der ifrån, och han sedan gått sitt ährende neder till Lijen sochn och veet icke huru sedan der medh giordes.

Håkan Jonsson med sina lagzmän berättade sikh räckia och finna älgziättan ifrå sitt ledh och föregångh till een myra icke långt ifrå Bollsiöen där Nathanaell först råkat älgen, och derpå kallat syhn i Natanaelssons närwaru, som äfwen det funnit och innehåller deras skriffit sub dato den 18 octob. 1689 som föllier, att dee rächt fiättan ifrån deras ledh och föregångh alt till een myra ett stycke ifrån Bållsiön: warandes emellan åthskillighe läger och tommor, och eij kunnat annat merkia än älgen dödzhugget fått, som och skiäcktan eller pijhlskaftet afbruttit, och sielfwa udden heller skiächtan suttit i kråppen quaar: bediandes altså Natanaell vijsa fiätten ifrå sin föregångh till bem:te ort på myran, därest han älgen rest, och han swarat, sig icke effter några spåer gått, utan effter hundeliudh.

Synemän hafwa varit Håkan i Påhlgårdh, Oloff Jonson på Kånckebacken, och Oluff Ersson widh Skogen: tillaggiandes at fiättan syntes icke alt till lägret, utan pass een mälingz längdh der ifrån, och der öfwer syntes ett fiätt aff lijka stoorlek som deth förra, och intet sedt huadan deth kommit eller [fol. 167v] huart deth gått, och kunnat hända, att deth haftt sitt läger där, och kunnat och vara intet. Nathanaell, at han eij sagt sig gått effter hundeliudh utan effter spåren, och eij hade nödigt at vijsa dem några spåer, emedhan som hans lagzmäns udd haf:r treffat på wänstre sijdan, och länssmans på högre sijdan.

Bölesmän opwijste ett prob, som tolffmennen Sven Biörsson i Gevågh och Peder Oluffsson ib:m, effter dheras begäran hållit den 14 septemb. 1689, och betyga deruthinnan, at deras fångne älg fått 2:ne hugg aff skiächtan eller udd på wenstre sijdan, och sedan besedt ledet, och befunnit deth så förevitta at på wänstra sijdan måtte vara treffat, och sedt några pijhlskått der ifrån, der älgen legat, och åter några pijhlskått der ifrån legat, och dee eij vijdare gått dereffter. Länssman tillstår, at hans ledh vetter så till, at udden måst tagha å högre sijdan: görandes sig dee tanckar, at Böletzbona fått een älg som dee förlijchta, och Larss Hansson i Ammern och Oluff Johanson i Kullstadh hördt det samma säijas af Erich Ersson i Böle. Larss Hanson, som är Erich Erssons svåger, berättar sig höra Erich bedia Oluff Johansson i Kullstadh äta aff köttfatet, och han sagt, det wara kan skee aff tyfskottet, och fått till svars, at han hade väll mera kött än af den tuistige älgen, och icke sagt sig fått 2:ne älgzdiur. Jon

Andersson i Gevågh, Larss Hansons faderbroder säger, det Larss försig sagt, det Erich Ersson fått 2:ne älgzdiur det han med eedh erhålla kan: men Larss likaväll nekar der till: föregifvandes sigh ej meera sagt, än at Erich Ersson sagt sigh hafva annat kött. Oloff Johanson i Kullstadh berättar sig ej minnas säija i Böle om tyffköttet, och fast mindre deth svaar nämbedt som Erich Erson honom skall gifwit, emedan som han var vell plägader, men det är sant, at Larss Hansson bekändhe hoos Jacob Månson på Hammaren, deth Erich Erson sagt, sig fått tvenne diur, huilcket han ej fullleigen vill bestå, uthan föregifuer sig kunnat sagt, kan skee han fått tvenne diur, det han tagit, af det Erich Ersson sagt sigh hafwa annat kött än tyffköttet. Joon [fol. 168r] Andersson och Oloff Johansson aflade sin eedh, det Larss Hansson så i Gevågh som på Hammaren sagt, deth Erich Ersson berättat sigh förledne höst fått 2:ne älgar.

Länssman Håkan Jonsson föregaf som tillförenne, at hans udd treffat på högre sijdan, och varit ställt högt, och dy förmenar hugget där af blefwit där som synes på högre sijdan, deth han medh sina lagzmän i förstonne ej blifvit varsse, emädan som dee een hinna deth öfverdragit som sedan märcktes, och elliest hade dee ej nödigt hafft deth med hinnan skyla. Hålet på högre sijdan om ryggen besågs, och befans 1/4 ahl. ifrån ryggen och icke på sneddan, som af skächtan aff sådant tillfelle kunnat göras, varandes håhlet i största laget aff een skäckta och udd, dåch är litet spanne emellan förmeente uddhåhl och yxhugget: påståendes lensman att hinnan war det hålet öfverdragen, der medh bättre kunna hindra åklagarena ifrå sin rätt, och tillägna sig diuret aff det hugg dhet fått på wänstra sijdan aff deras udd. Kuhlman som effter dragons skått blifwit, träffat på högre sijdan och stadnat opp i ryggen den andra aff Nathanaell på den wänstra. Jon Nathanaelson begärte at åklagarnes ledh kunde blifwa besedt och där af pröfvat om deras udd kunnat effter föregifvandet treffat på högre sijdan.

Corporal Herman Forssman betyger sig besedt huden, och enär den höltz emot dagen, lystes genom henne, och då blifwit varsse at een hinna var öfuer ett håhl på des högre sijda, den han bårttogh som skedde i Oluff Jonsons i Kånckebacken närwaru, huilcken tallte af och ann der om, derföre aflade han sin wittnesedh, och bekände som föllier, nembl. att huden besågs väll, och förmeentes at ett pijhlhåhl skulle vara igensömmat som intet fans i hans närwaru, och sedan hört, at huden blefwen blött, och funnit ett öfuerdragit håhl, men i hans närwaru intet talt om hinnan, och mera wiste han intet der om berätta. Actores, att nämbedman Håkan Pederson i Påhlgårdh war tillstädes, och såg hinnan wara dragen öfuer hålet uthj corporalens och Oluff Jonssons närwaru? Håkan ähr icke hemma stadder, utan förrest till Smållandh, och wäntes forderl. tillbaka. Icke dess mindre besågz hålet ytherligare, och befans liussligen, at hinnan varit öfuer hålet, och sedan huden blif:t tårr, öpnat, men at hugget aff udden eller yxan icke [fol. 168v] igenomgått, utan stadnat in widh hinnan, skall wijdare undersökias.

Saken discurerades till fölliande dohm: Såssom åklagarena påstå, at dhet tuistige älgzdiuret skall gått för deras ledh, och af udden och skächtan fått hugg på högre sijdan, och der af bekomne såår och håhl medh en hinna af deras wederparther öfuerdragen, som sedan är varsse blefuen, och svaranderne iembväll påstå, at diuret för deras ledh fått banahugget på wänstra sijdan, och föregifwa sig ingen hinna på högra sijdan satt; altfördenskuldh pröf:r rätten säkrast vara, intet der uthj definiera, utan förordna gode män i laga tijdh nästkommande wåhr, at i parthernes närwaru noga besee orten, der åklagarna hafft sitt ledh, och hurudant landh läije der må vara, och der aff pröfwa, huru wijda deras angifuande kan finnas rättmätigt, och der iempte besee sielfua udden, och iemföra medh hålet på huden: beseendes der hoos Bölesmäns udd som widh deras ledh skall treffat, om talg eller gåer på den synas, medh mera som der till, till oplyssningh kan gifuas. Imedlertijdh kommer Håkan Persson i Påhlgårdh heem, at betyga om satte och dragne hinna öfuer håhlet, och hafua parterne på nästa laga tingh wänta lagligt uthslag i sakenna.

4. Lars Larsson i Hårgårdh tilltaltes för een älg han trettandedaghs tijden funnit i Mosiö åhn? Resp. att han den oförmodelligen öfuerkommit som måtte gått neder i ijsen, då han

swagh war. Hudan besågz och kunde intet befinnas, at diuret warit skuttit och gått för något ledh, och där af hugg fått: wägandes huden ett *pund* och skattades till deth högsta wara wärdh 4 d. 16 öre sölf:rm:t, och köttet som magert är för en dahl. 16 öre s.m:t.

Till dombs voterades som föllier: Såssom Kongl. Majj:tt pröfves wara rådande och såsom skytzherre öfuer alla högdiur; Så finner och rätten skähligt, att Lars Larsson som älgzdiuret funnit skall niuta sin hittarelöhn effter 33 cap. Tyffmålabalken L.L. som är 1/3, huar till han behåller köttet för en dahl. 16 öre, och 16 öre aff hudans verde och derföre heemfaller Kongl. Majj:tt och chronan 4 dahl. sölf:rm:t.

5. Hemmingh Björsson ifrå Ede lagstembdt effterfölliande sine gäldnärer:

Nills Nillson [*fol. 169r*] i Kråkvågh tillstår sig wara honom skyldigh 18 d. 16 öre k.m:t.

Jon Andersson i Gewågh bekänner sig wara skyldigh på ett hästekiöp 16 dahl. k.m:t och dess utan 4 d:r dito och der på födt een koo åth honom, och effter afftahl skall han derföre niutha 4 d:r s.m:t och dy skyldig ännu 16 dahl. k.m:t.

Jacob Månsson på Hammarn tillstår sikh wara honom skyldigh 2 dahl. 24 öre k.m:t.

Jon Oluffson i Lijen tilltaltes för 28 dahl. 12 öre k.m:t som han på räkningh skall skyldig vara. Resp. att han känner sig skyldigh wara 7 dahl. s.m:t och derpå arbetatt, som efftergafs för penningarnas bårtwarande, och intygades debet wara 8 dahl. s.m:t, huartill han beiakade, och dy blifuer skyldigh 8 dahl. s.m:t.

Erich Nillsson i Byen är skyldigh 4 dahl. 16 öre k.m:t.

Erich Samsson på Ede debiteres för 10: 16: - och derpå kårtas 4: 16: - för een kooföda öfuer winteren och för een halff handquarn 2: 8: - blijr altså resten 3 d. 24 öre k.m:t.

Sven Påhlsson i Håssiö tillstår sikh wara skyldigh 2 dahl. k.m:t.

Peder Kiehlsson i Gevågh skyldigh 4: 16: - k.m:t och Ingemar i Lijen 4: 16: -

Ofwanbem:te persohner dömmes, utan oppehåldh betalla sin skuldh till Hemmingh Björsson.

6. Johan Samsson i Ede stembdt sin broder Erich Samsson till räknings, och sedermera sins emellan sluttit räkningh, och Erich Samsson obligerat sikh wara honom skyldigh blefven på des jordepenningar 51 dahl. 24 öre k.m:t, och des uthan för länte penningar 37 dahl. k.m:t, daterat Ede den 9 huius, huillcket han nu tillstår inför rätten, och låfvar foderligen fullgöra.

7. Rustmestar Lars Fårssingh anklagade för detta förrijdaren Måns Carlsson hafua för 1 ½ år sedan illa lagat hans kyller och der med bårtskiemdbt, at den icke kan som sikh elliest borde och kunnat skee förythras och sällias? Resp. att han ej meera giort, än effter hans egen begäran, och skuritt uth af sijdone effter deth märckie han giordt med krijtan, då han köllere på sig hade, och styckarne tagit tillbaka, huar till actor nekar och påstår, det han köllere för sikh förderfvat, och Måns [*fol. 169v*] att han giordt effter hans egen begäran. Actor fodrade theslijkes aff Måns Carlsson några penningar som skolle restera på 6 dahl. k.m:t, och her kommen aff några tilldehningzpenningar, och allenast fått der på till Petter Barck 2 d. 16 öre k.m:t, och giort ett gehängh och lagat hans köller. Resp. att han allenast varit skyldigh tree dahl. k.m:t och effter Larses begäran betallt till Erich Larssons hustru widh Perigrims stahn tree mark, och till honom sielff 12 öre: minnandes intet sig till Barken 10 m:k lefuereeradt, och om så är, kan deth wara på något annat, icke heller sikh kan påminna fått 30 öre s.m:t tilldehningzpenningar: varandes icke heller för några penningar stembder.

Resolutio. Emädan som rustmestar Fårssingh intet kan öfuertyga Måns Carlsson hafua förskurit dhess köller, och han föregifuer sikh ej mera giordt, än han sielff begärt, så kan rätten intet dertill göra. Huad penninge fodran vidkommer, så har han dels sig der öfuer förklarad och intet vijdare kan der till svara, emedan som han derföre icke stembder är, dy

måste der med beroo till näste tingh, då rustmestaren kan honom låtha citera och hafua sina bevijs vidh handen, och afväntha rättens uthslag.

8. Sven Biörsson i Gevågh anklagade dragon Gabriell Lindh för deth han betagit honom een koo som honom war lagligen tillvärderadt hoos Påhl Pederson i Biskopsgården. Resp. att han een koo föruthan dee två st:n som wore honom på uthlagorne till verderade, fått och löst aff Oloff Staffanson i Böle. Läns och tolffmän som execution giort, bekänna ingen koo wara Oluff Staffanson tildelt utan Sven Biörsson.

Resolutio. Sven Biörsson bör bekomma aff Gabriell Lindh des laglige tilldelte koo och skähligh lego för dhes bårtohafuande ett åhr. Och der Gabriell Lin kan bewijsa sikh tagit kohn på Oluff Staffansons låff och minne, huilcken ingen på uthmätningen varit tilldelt, så haf:r han vänta laglig correction derföre, och söke Oluff Staffansson för uthgifne penningar, deth bästa han kan och gitter. [fol. 170r]

9. Dato aflade Jon Johansson i Kråkvågh och Hans Nillsson i Kråkvågh sin sexmans edh å book.

10. Lenssman Håkan Jonsson Frisk föredrogh, hurusom Gisslegårds hemman förlengst är förmedlat under Munsåker till rökemantalet och han för uthlagorne måst svara dels under lensmans frijheeten och det öfrige åhrligen måst såsom öfuerräntha betalla till befallningzman och Jon Trohnsson som äger halfwa Gisslegårdh låtit husen och gården merndels förfalla, och jorden icke som sikh bör häfdat och brukat: anhållandes antingen blifua uthlöst för \till/ sig köpte halfpart i Gisslegården aff Peder Jonsson eller gif:a lösn till Jon Trohnsson för des halfpart, och bleff effter någhot conference dem emellan sluttit, at Jon Trohnsson cederer lenzzman sin halfpart i Gisslegårdh för 26 r.d:r courant, som åhr 39 dahl. s.m:t, med alla des pertinentier i een och annan måtto, huar öfuer lensman strächte honom handan, deth \redeligen/ hålla och betalla.

11. Emellan Sven Pålsson i Håsiö och hans faders syskon angående hemmannet Håssiö aff 2 ½ tl:d bleff så afftallat, i anseende till Svens faders Påhl Svenssons giorde krigztienster för hemmannet, och des faders åthniuttne hemmans frijheet några åhr, medelst hans corporals tienst. At Sven Pålsson och broderen Bengt Pålsson skolla äga half:a hemmannet och gl:e syskonen deras faderbröder och fadersysstrar des andra halfua, huilcken halff dehl, Sven effter handen dem uthlösa vill och skall, dåch med deth afftahl, at af gl:e syskonen som eij niuttit sin heemfölgd och annat slijkt, skolla så aff den ena som den andra halfva niuta iembngått som dee sin emillan kunna förlijkas om heller effter gode mäns ompröfvande och läggiande.

12. Lendsman Håkan Jonsson opwijste een räkningh medh Sven Pålsson i Håssiö som han den 17 nov:r 1689 [fol. 170v] underskrijfvit och medh sitt bomerke verificerat, huilcken för honom oplästes, och han tillstodh alla påster så in debito som in credito så at saldo blir 30 dahl. 24: 8 k.m:t och 24 k:r korn som in natura skall lefvereras, som Sven Pålsson tillstår sikh wara skyldigh och bör forderl. betalla.

13. Håkan Jonsson besvärade sikh öfuer kläckaren Bengt Erichson för deth han några åhr med sin boskap hafuer farit öfuer hans affradzskogar och hafft älgzvåner mitt för hans skogztegh, och dy i många åhr ingen lycka medh sine våner hafft. Och efftersom Torsgårdzmenen hafft låf aff Wästbyman i Helgom sochn i Ångermanlandh at hafua älgzvåner widh gräntze-skillnaden, och dee tagit Bengt Ersson med sikh i lagh, och sedan dee bygd, hafuer Håkan Jonsson och Oloff Jonson i Gisslegårdh, som och aff Ångermännen låf hafft, bygd på Jemptellands afradsskogh i gräntzen, och kommit altså huar om annan, och dy lagt lagh medh

afftahl, at lenssman skulle uthsäija kläckaren Bengt Erson ifrån deras hafde lagh, beklagandes det Bengt des medelst förmått hoos pastorem at förbiudha sikh gå till herrans nattvardh, och sålledes stängder ifrå sin sahligheetz medell. Huar emoth exciperades och invändes som föllier, at han inträngdt sikh hoos hans lagzmän Oluff Olsson och Peder Jonsson i Torsgårdh uthi någre älgsvåner han i siu åhr för betallningh aff Wästbyman på Ångermanlands skogen bygd och niuttit, tillängnandes sikh icke allenast hans nederlagde arbete, utan och des uddar: opvijsandes een skriff aff sex st:n bönder och änckian hustru Märett underskrijfven, och medh bomerkien förvaradt aff Wästbyen den 1 october 1689 lydandes, att dee ingen annan gifvit låff at bruka älgzvåner på sin skogh, än Sven Biörsson i Gevåggh, och at Bengt Ersson begärer få leija några älgzvåner, väst sunnan Gräsfloan tillijka medh Sven Biörsson, det dee effterlåtitt, och hafuer Bengt berättat sig förledne sommar bygt några våner derpå skogen, dem han oklandrat skall behålla, [fol. 171r] huilcken på Ramsella tingh den 22 passato opläsen och wederkändt uthgifwen vara, test. heradzskrijfvaren Lars Stridzberg.

Bengt Ersson införer thesslijkes i sin inlaga, hurusom lensman in augusto 1689 förmeent sikh honom stämbna till tingz derföre på sochnstembnan, och öfuerfallit medh ährrörl. ordh, såsom skälm diefwull och diefvuls menniskia. Item stullit een åhr aff hans båth, och skulle vara förbannat: ståendes honom öfuer medh hugg och slag: tagandes och dragandes honom och bedt dragha fanen i våldh, som närwarandhe vittnen kunna betyga, och i synnerheet Jon Natanaelson i Krånge, Peder Olsson i Gevåggh och Jon Essbiörsson i Kullstadh. Länsman, at han aff Anders Eliesson i Wästbyen för tree åhr sedan fått låf at bruka älgsvåner mitt emoth sitt afradzlandh widh Landamäre, och gifwit ett skålpundh tobaak som Peder Jonsson i Torsgård affodrat och till honom lefuereredt, det Peder nu tillstår, och betyger sant vara.

Peder Jonsson och Oluff Olsson i Torssgårdh berätta, sig förlengst hafft låf till wåhnskogen aff Anders Nillsson och Nills Nillson i Wästbyen, och giffvit Anders humbla och huettiostenar derföre, men ingen skriff derpå fodrat: varandes den tracten icke hehla byen enständigh, utan effter dehlningh skall höra Anders och Nills till, och den ort som Sven i Gevåggh är opdragen, hörer dee andra grannarne till, och skall vara till två mijhl ifrån den andra, som nu tuistas om, huar widh observores, at Bengt Ersson intet aff Wästbyman hafft låff utan aff Torssgårdzman som honom uthsagt.

Saken discurerades till fölliande domb: Alldenstundh Bengt Erichsson befinnes intet hafft låf aff Wästbyen i Helgom sochn, at bruka några älgzvåner widh landzraen och skillnaden, utan tagen i lagh aff Torssgårdzman, som skolla der till och på den tracten aff Anders Eliesson och Nillss Nillsson i Westbyen hafft låf och tillstånd och dy befogade honom afsäija sitt lagh effter behagh, huar till dee förordsakade warit aff lensmans Håkan Jonssons opsatte våner der i neijgden, som betyges der till [fol. 171v] hafft låff aff Anders Eliesson, och kunna vara huar andra till mehn och hinders; Huarföre finner rätten skälligt, at approbera Torssgårdzmäns af- och uthsäijande till Bengt Ersson i deth måhlet, och der hoos präfuar rättwijst, at Bengt Ersson skall få betahlningh för 2:ne dagsarbeten han förledne höst der nederlagt haf:r, och der till medh obehindrat igenfå sina uddar. Och såsom Bengt Ersson den 1 october 1689 till sin sakz och actions besmyckiande med lenzman, haffver skaffat sig Wästbymans tillåthelsse at oklandrat behålla, deth han förledne sommar der medh våner bygt och aff Torssgårdzman intygat är, at hela byen den tracten icke äger, utan Anders Eliesson och Nillss Nillsson effter särdeles skogzskipte, der dee nembl. Anders och Nillss lijkaväll den orthen tillförenne skola till Torssgårdh förpachtadt, och Anders Ersson i lijka måtto gifvit lensman dertill låff; altfördenskuldh kan rätten intet något sluth der i göra förr än säkert och oemotsäijellig bewijs kommer, att hela Wästbyen är rådande öfuer den förpachtade skogztracten, som då een, då annan effterlåthes, huar aff stoor oenigheet och missförståndh förordsakas, heller Anders Ellieson och Nillss Nillsson som den till Torssgårdh och lensman förspråkat och låfvat hafva;

Huad iniurio action som Bengt Ersson yrckiar emot lensman Håkan Jonsson vidhkommer, så är skälligt och laglikmätigt funnit, låtha den beroo, till ett äntelligit uthslag kan om hufvudsaken blifwa, som å nästa laga tingh måste företagas och utföras.

14. Oloff Larsson i Gugsåås och Hälgom sochn i Ångermanl:d, upropades om sin olåfl:e tobakz infördzell ifrån Närke som a:o 1686 bleff her i tingellaget arresterat, effter borgarens Nillss Jerfs och fleras begäran ifrån Hernösandh, på huilcka han genom h:r generalen och lagman högvelb:te h:r Carl Sparre söcht citation som och skiett är, och dee in martio 1689 sin fullmechtige Jonas Skogh haftt tillstädes, då actor intet sig instält. Förledne höst blefve dee och genom borghmestar och rådhs tillsagde at comparera, och varit uhrsächtade [fol. 172r] medh deras bårtowarande medh krigzfolcket, och den passato låfvade häradzhöfdingen Lars Stridzbergh dem till datum hijt stembna, men ingen sig infunnit, och nu är icke heller Oluff Larsson tillstädes, utan skickat hijt sin fader Larss Daniellsson i Åås, aff fruchtan som han föregifuer, at blifva för sitt brått häfftat och insatt: vänthandes sigh eij annat än plichta för sitt förseende, men ingen fullmacht sinom fader gifwit. Och alldenstundh huarcken åklagaren eller någon aff swaranderne tillstädes äre, så kan saken icke företagas och afhielpas, utan måtte beroo till näste tingh, då dee ofehlbart måste sigh infinna.

15. Länsman Håkan Jonsson påminte, hurusom Oloff Nillsson ifrån Wästanbäck, hafuer bracht sigh tree åhrs frijheet på ett hemman i Hårgårdh uti Hellesiö sochn, och dem niuttit, effter dåwarande befallningzmans Jonas Flodins gifne breef de dato Ragunds tingzplatz den 14 december 1678, men sedermera är lagligen bewijst hemmannet icke warit fallit till något ödesmåhl och aff uthäradz nämbd a:o 1682 dömbt till odall och skatte, huar aff Oluff Nillsson obligerat åthniutne frijheet lefuerera tillbaka som icke skall giort wara, dåch Oloff Nillssons ägendom der till förbuden, och han heembligen begifwit sigh till Närke, och uthsatt till åthskillige sina creditorer 8 st. köör och någon redskap, som är den 5 april 1688 effter befallningzmans Jonas Wargz ordre wärderade för 37 d:r 5 öre s.m:t, huilcka ehrkännas till afslag på tree åhrs uthlagor, som effter uthräkningh belöpa 55: 20: 12 s.m:t och blijr altså resten 15 d. 5: 4, som dhess löfftesmän åligger at skaffa och taga aff Oloff Nillssons fasta ägendom i Wästanbeck hoos hans brodher Anders Nillsson i Wästanbeck, dijt hänn hans creditorer wijses, som icke kunna betagha Kongl. Maj:tt och chronan præferencen till uthlagornes betalningh, som effter lagh 30 cap. Tingmåla balcken framför annan gäldh hafua förmohn och rätt.

16. Måns Carlsson Bröms antogs till sochnskrifvare och uthlåfwade [fol. 172v] skaffa derföre caution, och allmogen deremot plichtig at gifwa åhrligen till löön en dahl. k.m:t af huar röök, och effter sedwahnligheeten bestå skiutz till penningarnes fördzell till befallningzman, så offta deth effter höga öfuerheetenes befallningh tarfwas och böör skiee.

17. Johan Olsson i Wästanedh i Håsiö sochn, betyges wara så uthfattigh medelst olycka till bohaget, at han intet är mechtig betalla återstående 16 öre s.m:t på 1689 åhrs linsädhskatt, och skatten för sin son och dätter dito åår som är en dahl. 16 öre.

18. Leutnant Petter Mobach opbödh tredie gången Nillss Erssons hemman i Kullsta om 1 ½ tunl:d för 67 d. 16 öre s.m:t som uthom börden sålt är, och effter Kongl. publicerade resolution förbehålles chronan till lösn etc.

19. Nämbdeman Peer Olsson i Gewåggh opbödh tredie gången sin faders hemman ib:m à 2 ½ tunl:d, inbördat aff sine syskon för 85 dahl. s.m:t oklandrat.

20. Dato insinuerade Nillss Olsson een lagbuden och lagstånden köpeskrifft och börda-lössningh, gifuen aff Peer Ersson, daterat Upåsen den 30 octobris a:o 1682 på des hemman ib:m och Fårss sochn à 2 ½ tunlandh jordh för 48 dahl. s.m:t, som dhes quittens aff d. 10 februarij a:o 1690 innehåller och förmår: warandes sidsta opbudet skedt oklandrat den 11 october a:o 1684 och sålledes förlengst lagståndit, dy bevilliades aff rätten der å bekomma laga confirmation, dåch åligger bördeman bewijsa med gl:e breff, at hemmannet är odell och skattegodz.

21. Lensman Håkan Jonsson Frisk opbödth förste gånghen halffwa Gisslegårdh, köpt aff Jon Thronsson för 26 r.d:r courent.

Ting 5, 6 och 9 september 1690

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 13, fol. 239v–252v, ÖLA.

Anno 1690 d. 5, 6 och 9 septembris, hölts laga tingh medh allmogen i Ragunda tinglagh i des sochnestufwa, wederwarandhe befallningzman welbetrodde Jacob Graan och desse såtho uthj nämnden:

Jon Natanaelsson i Krånge	Swen Biörsson i Gewågh
Peer Olsson i Gewågh	Nillss Larsson i Swedie
Jon Oloffson i Carllsgårdh	Jon Zachriesson i Byhn
Peder Olsson i Östansiö	Elias Clemmetson i Byen
Swän Olsson i Wästanedh	Jacob Månson på Hammarn
Gullich Persson i Lundh	Peder Jonsson i Torsgårdh

1. Dato publicerades Kongl. Maij:tz placat om Wadstehna krijgzmans huus incombster, af dem som till högre tienster avancera i gemeen, daterat d. 31 december 1689.

2. Sammalledes herr gen. maiorens och gouverneurens resolution på samptl. allmogens insinuerade puncter på landztinget den 24 april 1690.

3. Chergeantens booställe i Skogen brukas genom landbonden Oloff Erichsson, som tillstår sig godvilliogt lämbnat till chergeanten halfwa tunlandet i Näset, som under boostellet i Skoghen är skadtlagt, och skall chergeanten derföre åhrligen honom uti räntan berächna och godt göra 4 d. s.m:t och der hoos niutha halfwa laxfiskiet der under, at betalla des halfwa taxa, huilcket allt chergeanten Oloff Hagellbergh ehrkänner och tillstår så accorderat vara.

4. Munsåker och Kullstads förmedlade hemman, betyges intet kunna excoleras och uthwidgas, att dee kunna vara mechtige at swara mehra än för een rök huardera.

5. Kånan Elissbetta Mattzdotter född på Fintorpet i Lijen sochn, Steensiö ben:d, förestältes för lägersmåhl och oächta barn, som [fol. 240r] deth tillstår, och bekänner barnet (som i lijffvet är) wara för ett åhr och tree weckor sedhan födt: wijsandes deth sant wara medh capplans herr Oluff Adeni attest aff den 3 majj 1690 at barnet är födt d. 18 aug. 1689, och först nöhdöpt, och sedhan fullkomb. den 1 september 1689, och at dragon Samuell Andersson Biörman barnfödd i Hellssingelandh, är des fader huilcken där till aldeles nekar, och berättar sig wara i leutnantz Petter Mobachs barnsöhl, och enär han blifwit drucken, lagt sikh i fähuset, der pijghan Anna war, at stilla boskapen, och hon sedan lagt sig der hoos, och widh deth samma

har denne Lissbeta kommit dijth, och kallat henne in, der medh han sombnat, och enär han långt in på nattan wacknat, frågat huem som hoos sig mondhe liggia, och Elisbeta sagt, sig den samma vara och han stigit altså strax upp, och gått derifrån till sitt quarteer i Torssgårdh, och hon bedit honom liggia quaar, men deth lijkawäll icke giort, utan som sagt är, gått sin wägh, nekandes som förr sikh ingen beblandellsse med henne hafft, och sett hon i bröllopet hoos Svän Björsson i Gevågh vissat med dragon Erich Bärgh, som sitt quarteer i Sundsiö och Marsätt hafuer iembwäll och medh trumslagaren Petter Dretz, och samma tijdh med Petter Bergh i Munsåker sammanlegat, huar till hon och nekar, och säger, at pijgan Anna intet war i fähuset som han berättar. Barnsölet varit hoos leut. Moback d. 11 november 1688, och bröllopet hoos Svän i Gevågh tree weckor effter Michaelis 1688.

Lissbeta, att Samuell kommande ifrån prästegården sedermera och samma vecka hoos leut:n sig besåfwit i dess källar swahla, och låfvat ächtenskap, huar till han nekar, och berättar Erich Bergh legat hoos henne i Jon Andersons fähuus i Gevågh, enär bröllopet höltz hoos Svän ibidem, huar till hon beiakar, men icke någon beblandelsse medh honom hafft, och iembväll bekänner sikh legat i säng medh trumslagaren Dretz och icke heller medh honom beblandellsse hafft, fast än han friade, men sedan hon [fol. 240v] war besåfwen aff Samuel, intet kommit i säng medh honom el:r någon annan. Anna Jacobsdotter berättar, at Samuell lagt sikh barnsöhsaffton i fähuset drucken och hon med een liten stundh, till des Lissbeta ropat henne in, då dee folgdz åth, och Lissbeta gått sedan till fähuset, och enär Anna midnattstijdh (då gästerne wore bårt gångne) dijth gått, då lågh hon brede widh Samuell, och trumslagaren Dretz å den andra sijdan, och denne lagt sikh brede wijdh honom en stundh, och sedan tillijka med trumslagaren gått in i stugun at liggia, emedhan som i fähuset kalt war.

Elisbeta, at Samuel sig häfdat både förr än Anna kom och sedhan hon bårtgått. På ytherligare tillfrågan berättade Anna, at enär hon kommit dijth med eldh eller stickblåss midnattstijdh, hafuer Samuell och Lissbeta stått upp, och Samuel druckit een pijpa toback, och sedan lagt sig som förr; och Anna tillijka medh trumslagaren opstått, och Anna ropat till Lissbeta som intet svarat, och der med gått der ifrån: kunnandes Anna intet förmerckia dem någon beblandelsse då hafft, och at han sedan en och annan gångh till leut:s varit, och eij kunnat märckia deras sammanlagh, och at hon för sikh det eij oppenbarat, och at hon nyårstijden war något siuk. Samuell protesterer emoth h:r Oloff Adeni attest, angående födzletijden, den han eij kunnat vetta, emedan som Steensiö tårpet, där barnet är födt, är tree gl:a mihler ifrån kyrckian, utan effter Lissbetas moders berättelsse kunnat antechna, begärandhes dilation till des säker underrättelsse kommer enär barnet är födt, efftersom han weeth sikh henne eij häfdat.

Petter Dretz om sina 15 åhr, berättar sig komma i fähuset der Samuell och Lissbeta lågo, och då opstego, och Samuell druckit en pijpa toback, och sedhan lagt sikh tillijka med henne, och beddt sig liggia neder litet, det han giorde, men icke sombnat, och widh opståendhe frågat Samuell om han ville gå medh, och han svarat nej, och der medh gått till sitt quarteer, och han bliffvit quaar, och kommit ottemåhlstijdh [fol. 241r] derifrån heem. Samuell nekar sikh sagt icke willia honom fölia. Men Anna berättar honom fråga, och han sagt nej, det han säger sig icke kunna minnas eller måtte wara, emedhan som han mycket drucken war, och wiste sig ligit besinna: påståendes, att Petter hoos henne legat i hans quarteer, som Peder Jonssons pijga Karin Knuthzdotter skall kunna betygha, huilcken edelligen examinerades och betygadhe sig aldrigh sedt Petter Dretz hafft något sammanlagh med Lissbeta Mattzdotter, och mycket mindre deth för honom berättat, och der hoos sedt Erich Bergh trettonde-dagztijden 1689, kasta Lissbeta i sängen uthi länsmansgården, uthi sin och lensmans pijgors närwaru, och strax, eller een lijthen stundh dereffter opstijgit, och folgt denne derifrån. Samuell wille henne öfuertyga hafua sagt deth trumslagaren Petter Dretz offta hoos Lissbeta legat, men hon nekar der till, och säger Petter icke een gångh nämbnas, utan Erich Bergh. Samuell förplichtar sikh icke henne häfdat eller wara barnfaderen, och om så wore, skulle han

der till icke neka: intererandes sin förra begäran, at niuta dilation till des han kunde skaffa säkert bewijs, enär hennes barn wore födt, huilcket alt, nämnden togh i betänckiandhe och beslöto, at saken må hwijla och beroo till nästa tingh, innom huilcken tijdh honom och henne åligger at skaffa wist beskedh, på huad tijdh barnet är födt wordet, och å näste tingh wara tillstädes och det opwijsa, och sedhan affvachta rättens resolution deruthinnan.

6. Peder Oloffsson i Östansiö angaff sigh an:o 1675 [*renov. har:* 1685], köpt een tunna korn för 18 dahl. k.m:t och länt nu warande dragon Swän Pålsson i Håssiö, och fått till försäkringh och underpant, Grönängiet aff [*lucka, renov. har:* två] lass hästfoder, det han uti åtta åhrs tijdh hafft, då Swän det igentagit, och lembnat ett elackt uthwuxit ängie åth honom, Buängiet benembdt, där åhrligen kan ihoopskrapas ett lass medh 4 perssohner å een dagh, det han förledne sommar och så igentagit, och icke kornetz värde betallt.

Rp. [*fol. 241v*] att så är passerat, men budit honom en tunna korn, den han intet wellat emottaga. Där emoth exciperades, att han väll sade sig willia lefwerera een tunna korn men intet hade den medh sigh, och kunde honom intet betroo, som han mycket fattig och elack betallare är. Icke heller kunde han wara nögd medh en tunna korn igen som är till halfft ringare i värde. Reus begärte låf at förlijka honom, och tilbödh honom her effter behålla Grönängiet till dhess han får sina 18 d:r, huar medh actor gaff sig tillfredz och cederade det han detta åhr bordt niutha. Huilcket togz i betänckiandhe, och aggreerades, så wijdha Pedher Olson intet lagligen medh panten procederat, som i synnerheet icke tillåtelligit varit, och der \til/ med stort interesse i förstone hafft, ehuruvell reus, intet warit mechtig dee andra sina ängiar bergha, och på andra sijdan considererat dragouns fattigdom och ansökningh at förlijkas, och dy förskones han på höga öfverheetenes nådige behagh at böta för olåfl. taak.

7. Jacob Månsson på Hammaren, kärade till Anders Nillsson i Wästanbäck, för deth han 1679 för honom effter begäran och afftahl legat een wecka i håll här i Ragundh, och skiuthsat 13 $\frac{1}{4}$ mijhl utan betallningh som det var under feijgdetijden, och allenast aff Anders Nillsson derföre fått 24 öre s.m:t begärandes resten, huar emoth inwändes, at 2:ne hästar skulle liggia huar wecka i håll, och Kiehl Olsson i Byen som war den andra, huarken sig sielff inställt, heller någon skaffat, och icke kan han mehra bestå än halfparten aff samma skiutz, och huad där på kan åtherstå, sig icke undandrager. Actor, att han då måtte sökia Kiehls arfvinghar derföre.

Resolutio. Anders Nillsson kan icke obligeras mera bestå än halffwa skiutzen som löper å 4 öre s.m:t mijhlen, som då skulle gifwas 26 $\frac{1}{2}$ öre s.m:t, och der på lefwererat 24 öre dito; altså måste han resten som är 2 $\frac{1}{2}$ öre s.m:t betalla, och Jacob Månsson söker Kiehl Olsons arfva om det öfrige som är 26 $\frac{1}{2}$ öre s.m:t. [*fol. 242r*]

8. Oloff Swensson på Österåsen betyges wara lagligen stämbd, att swara Oloff Persson i Håssiö för ett hemmans köp, och han intet comparerat eller wijst laga förfall, som han icke heller hafft, dy plichtar han effter 33 cap. Tingmålalacken medh sina 3 mark och Swän Pålsson som i lijka måtto är stembdh och gått ifrån tinget, för dhet han måst rusta sig till compagnie mötet uthj Sundsiö sochn, förskones medh bötter.

9. Isach Olsson ifrå Bodha och Lijden sochn beswärade sigh öfuer sin sahl. faders Oloff Pålssons fölliande gäldenärer, som intet villia effter hans book betalla sin skuldh, begärandhes laga adistence, nembl:n:

Aff Jon Zachriesson i Byen 3 d. k.m:t. Resp. att han clarerat sin räkningh medh Oloff Pålsson, och giffvit honom för resten baggsallt, och i hans lijffstijdh intet krafder för något, utan för sitt hafde omaak för honom, blifwit förnögd. Actor, at han måtte bewijsa sig skullden betallt. Svaar, at han inga vittnen der på hafuer och lijkväll kan dee tree dahl. betalla, om

Isach dem med godt sambwette kan taga, och han säger sig dem på sådant sätt, icke villia eller kunna taga, emedan som dee kunna vara förgäthne at blij opförde och uthstruckne.

Påhl Amphinsson i Biskopsgården lagstembd för gäldh aff Isach Olsson, och intet sigh inställt, dy saker till sina tree mark.

Erich Nillsson i Böle sammalledes, och böther sina 3 m:k.

Anders Persson i Opåsen dito, och saker till sina tree mark.

Oloff Persson i Byen sammalledes till sina tree m:k.

Joon Olsson i Östansiö är opfördh wara skyldigh 25 dahl. k.m:t som förlengst är dödh blifven, och barnsens faderbroder i Flygge Peder Olsson, hemmannet såldt till Peder Ersson, dijt hän actor wijses.

Aff Larss Olsson i Lundh fodras 103 d:r k.m:t, huars hemman Erich Nillsson köpt och fins vara betallt som föllier, nembl. actoris moder hustru Ingridh Uhnesdotter quitterat den 17 septembris 1681 15 dahl. k.m:t, herr Oloff [fol. 242v] Adenius quitterat den 16 septembris 1680 25 dahl. k.m:t. Hustru Ingridh bekommit sedermera 26 dahl. k.m:t, och Erich Nillsson lefvererat till Oloff Påhlsson d. 4 martij 1677 12 dahl. k.m:t facit 78 dahl. k.m:t. A:o 1679 den 25 novembr. ähr uthräkning giort på Oloff Påhlssons fodran, och borde effter quotan niutha 16 [renov. har: 76] dahl. k.m:t och altså bekommit öfwer 2 dahl. k.m:t huar medh rätten och stadnar.

10. Dragoun Gabriell Lindh beswärade sigh öfuer sin wärdh Oluff Olsson i Biskopsgården, för det han skall förledne sommar honom i sin nattsängh öfuerfallit, och slagit een öhrfijhl (hwar effter på hans wänstra kinbeen warit een sullma, som Jon Zachriesson i Byen skall sedt) och dragit uthur sängan, huartill Oloff Olsson alldeles nekar. Actor föregaff, at hans moder och hustru woro inne och det sågo, men hon nekar alldeles der till: berättandes, at Gabriell och corporalen Petter Tibbling kommit druckne heem till honom om en affton och trugat pijgan Karin Jonsdotter, at taga sängbålstret utur hans sängh, där at hans barn legat, och det lagt i sin sängh, och skall Gabriell gått uthe halfwa nattan och effter honom wäntat: hafwandes en stoor stöör med sigh, och omsijder lagt sigh, och enär han kommande heem, frågat honom der om till, sprungit uhr sängan med stören han hade hoos sigh, och gått uth och mant honom uth med sig att slåes: skrijandes och tornerandes utom fönstret, då han skälte honom för een mördare, som corporal Tibbling och dragoun Erich Häff åhörtdt, och kunna betyga.

Oloff Oloffsson klagade vice versa på Gabriel Lindh, för deth han 1689 skall olåfvandes slagit hans slått på Wijlingzmyran två lass. På Käringzstrandan ett lass och i Lillängie 1/2 lass som Måns Jonson i Biskopsgården och Anders Persson i Opåsen vetta betyga. Resp. att han ej mera slagit än han haft låf till, och å specificerade orter 1689 slagit. Oloff Olsson, at han giffvit honom låff at slå Åhswijllingen och mera och intet der på talar. Måns Jonsson berättar sigh [fol. 243r] intet kunna astimera hört å Wijllingzmyran för ett fult lass, ehuruwäll han icke war när der widh, och på Käringzstrandan till 1/2 lass, nekandes sig sedt höet i Lillängiet. Deth andra wittne Anders Pedersson är icke tillstädes. Nämbedmän Jon Zachriesson och Elias Clemmetsson i Byen, hafua effter Oloff Oloffsons begäran förbudit Gabriell Lind at föra dädan höet ifrå berörde orter, men han deth oachtat giordt, hwar till Gabriel intet kunde neka, utan meent så ringa höö intet skulle honom stoort skada.

Gabriel Lindh framropades och inkom: berättandes sig hafwa corporal Tibblingh tillstädes, at vittna med sigh emot sin wederpart Oloff Olsson, men Oloff Oloffson sig absenterat och reest uthföre till Medellpadh utan låff, och dy opskiutes saken till nästa tingh, och Oloff Oloffsson som försummat action och begiffvit sigh ifrå tinget, plichtar för olydno och tresko effter 33 cap. Tingmålabalcken, medh sina tree mark.

11. Swän Biörsson i Gewågh beswäradhe sikh öfuer Oloff Erson och Nillss Olsson widh Skogen, för deth deras boskap 1686, 1687, 1688, 1689 och 1690 uthbett och nedertrampat hans äng Ratan ben:dt, och är skadan verderat för 11 lass, och som synemän betygat skall hängnaden wara opkastat, och boskapen in- och uthdrijfven, och har altidh täncht dee skulle hålla inne med sådant öödh, men blijr åhrligen snarare wärre, och kommer mycket der af, att dee icke tillbörl. hålla halfwa skiffteshagan emellan Skogen och Gewågh, som grantz tillhopa, och ingen annan än dee och lensman Håkan Jonsson där valla sin boskap.

Rp. att Svän håller elack hängn för sitt äng, och dy kunna boskapen lättelligen inkomma? Svaar, at enär dee skulle hålla sin skiffteshaga som sig borde, och afhålla sina getare ifrå hans äng, och des gerdzlegårdh icke opriffva, så skedde det intet. Oloff Ersson, att Nillss Olson detta åhr ingen gietare haft, utan boskapen gått som han behagat. Men Nillss [fol. 243v] säger sin pijga som i fåbodarne är haar stundom vallat, och stundom hans hustru, huartill Oloff nekar. Oloff och Nillss protesterar på actoris elacka hängn, den han säger sig laghgill hafwa, och at deras vallbarn borde taga wahra der på. Swaranderne klaga och så, at Gewågzoernes boskap en och annan gångh göra skada på deras ängiar och höö. Resp. att han deth förr ej hört, och om så illa wara skulle, det låtit syna, och sökia lagligen, och i deth fallet wore deth heel bydzsens boskap. Svaar, att det skall wäll her effter skee.

Partherne förlijcktes sållundha, at Oloff Ersson skall giffva i ett för alt 2 lass staar, och Nillss Olsson 2 lass höö och ett lass staar.

12. Peder Boman angaf sig måst göra huusfolckz mantahls penningar, och lagmans och häradzhöfdingzpenningar för 1689 fast han då intet fått skriffellig afskedh ifrå regementet och lijkaväll på camperingen 1689 satt sin broder i sitt stelle. Svaar, att han fins opfördh på 1689 åhrs rööklängd, såsom den som intet tagit sikh något före, utan gått een och annanstandz, och då på tinget effter nämbdens angifwande och hans begäran, antagen för sochskomakare, och derföre i protocollet infört. Han säger sig litet arbetat, och måst mycket kåsta med resor effter afskedzpasset, förr än han deth kunde bekomma, fast dhet war underskrijffvit.

13. Lenssman Håkan Jonsson Frisk förehöltz probsten mag. Salomon Hoffwerbergz action emot honom, och der på fölgde citation den han sade sig bekommit, och der hoos påmintes honom, hurusom han häradzhöfdingen missfirmat, och han dy i betänckiande hafuer, om han will sittia dommare i den saken. Huar öf:r han sig förklarade, at han weeth sig aldrih förtallt häradzhöfdingen heller der till ordsak haft, och fast mindre honom wräkte utan begärer det han i den saken och sittia vill, men [fol. 244r] nämbdemännerne Jon Natanaellsson och Swän Biörsson wräkter han såsom sina affwundzmän, huileka och medh honom i action äre, och derföre togo sitt affträde, uthj deras stellen gl:e nämbdeman Jon Nillsson i Ede, och i den andras stelle fans ingen gl. nämbdeman bequembliq der till.

Mag. Salomon Hofverbergz inlaga aff effterföllliande momentis uplästes aff innehåldh, nembl:

1. 1686 på söndagen näst för höstetinget effter predijkan gått in i sochnstuffwan, at låta befodra genom stembningh till tinget, som försummat stoorböndagarna och giordt sabbatzbrått och der hoos låtit lenssman förstå, at hans tienstefolck på 3:die stoorböndagen optagit höö, med begäran, det han wille sig der öf:r förklara, då lensman swarat medh ohöfligit ropandhe, at han först skulle stembna sig sielff för deth hans legofolck arbetat på stoorböndagen, och widh hans utgående, sagt, haar i meer, har i meera; såsom sexmän, och menige tillstädes varande allmoge, och i synnerheet sexman Oluff Johansson i Döwijken kan betyga: begärandes satisfaction på honom effter lagh och präste privilegiernes 23 punct.

Huar öfwer lenssman Håkan Jonsson sig förklarade sålledes, 1) att han effter sollennes nedergång om 3:die stoorböndagen intagit några bördar höö hardt widh sin stufwuvägg, som

sexman Oloff Erichsson widh Skogen kan bevittna, huilcken berättar, att lenssmans pijghor inburit två böhlor höö ifrå Steenbäcken hardt widh stuguwäggen, den tijden boskapen om afftonen plägar heemkomma, och sohlen synes pass en fambn opp i himmellen. 2. Lenssman nekar sig hafua svarat och sagt, det probstens legofolck arbetat på storböndagen, då kallades sexman Oloff Johansson, huilcken lenssman gaff eden effter, och berättade, at enär Oloff Ersson vidh Skogen angaf honom bärga höö om storböndagen, det lenssman sagt, at probstens folck och tagit höö om storböndagen, och böre och så stemnas. Lenssman, at han sedt hans folck wara uthe på åkeren: vettandes intet huad dee där giordt, och sedan, at hans folck kunnat tagit höö om någon [fol. 244v] söndagzaffton deth han sedt, och inga wittnen där till hafwer, hafvandes intet ropat har i meer, haar i meer; deth Oloff Johanson intet kan minnas honom sagt.

2. Hafwer han med Peder Olsson i Gevågh, skickat budh, at han intet kan medh gådt sambvette gå i kyrckian, förr än han får sitt bäfvergiäldh igen, som Peder Olsson för sigh, lenzman och fleera lagzmän lefwereradt, och kallat Peder Olsson derföre tyff och skälm: tillståendhes actor, sig fått ett bäfvergiäll i tijonde, och effter vahnligheeten giffvit penningar tillbaka, som räkning skall uthvijsa: förtrytandes sig af honom sådant bodh skulle få; och lämbnar Peder Olsson försvara sitt ährl:e namn som honom behagar. Svaar, at han förtrööt deth Peder Olsson honom ovitterligit burit bäfvergiälldet till prästegården, och meent at pastor intet mera bordt der af hafwa än 1/10 och icke sagt sig hafwa ondt sambvette at gå i kyrckian, förr än han deth finge. Peder Olsson berättar honom säija sig hafua ondt samvete och aldrig varder glömmandes eller kan gå uhr hans hierta mädan han läfver, för deth han baar bårt heembl:n bäfuergäldet, warandhes 5 st. der om, och fått huar sina 14 öre k.m:t tillbaka som lenssman tillstår sig i räkningh niutit.

3. Hafwer han 1688 om hösten på een söndagh i sochnstufvan förbudit sexmennen lefwerera till honom tijonde räkninghen som sexmännen Isach Nillsson i Näset och Oloff Jonsson i Kånckebacken kunna bevittna? Isach, at han sagt, det sexmännen böra till sigh som är sochnskriiffvare lefverera tijonde räkningen, och prästen kan sedan af honom få en längd. Oluff Jonsson, at han sagt, sochnskriiffwaren skulle hafua tijondräkningen och prästen sedan får den af honom. Huartill lenssman svarade, at han dem ej förbudit deth göra som angiffvit är utan sagt, det sochnskriiffvare böra dem hafua, och oprätta längd der effter, som annorstädes brukel. är.

4. Hafwer han förhållit honom på 4:de året högtijdzoffret. Resp. att han intet dertill nekat, och meent at den delen \skulle/ [fol. 245r] kunna göras godt aff innehafuande biörnhudh, huar emoth sades, at biörnhudan bekombs icke förr än för ett år sedan, och kan wäll detta cederas, allenast han forderl. inkommer och clarerer, dhet Håkan Jonsson uthlåfvadhe.

5. För ett år sedan haf:r han i leutnantz Mbackz huus skambl:n honom angripit. Såsom 1) At han besedt älgzhudan som han tuistar om medh Böletzmän, huar uthj han hade rätt, om han finge hafua rätt för prästen som håller med tyffvar och skälmar. 2) Att han skulle blij probst i helfvetit. 3) Hans hustru ware een torckare diefvull. 4) Att actor var een rödskäggit diefvul. 5) Joon Nathanaelsson som han kallar Mathanael haar burit tyfbogen i prästegården, och prästen ätit med honom, och den som äther med een tyff, är lijka godh med honom, huilcket alt, leutnant Mbackz hustru och hennes pijgor Märith och Sara kunna betyga. Håkan Pederssons hustru i Påhlgårdh förmenes och något samma dagh hemma hoos sigh af honom der om hördt. Något dereffter har lenssman skickat till leutnantskan lax och ägg, på det hon och pijgorne intet skulle vittna om hans ordh, och sålledes angripit till heder och ähra, sig och sin hustru, och dy förmodar honom blij ansedd effter prästeprivilegiernes 22 punct. Huar till svarades, och alldeles nekades: föregifvandes sig vara drucken. Men om så skulle varit sagt, måtte han äntå likaväll något der aff minnas: exciperandes emoth leutnantskans wittnandhe deruthinnan, som är hans illwilliande och owänn, och haf:r illa handterat hans datter som skulle lära knypla, i det hennes kläder blefwe opbrände, och han måst taga henne der ifrån,

och giffvit 2 dahl. s.m:t. Leutnantskan berättar sig ingen ovänskap med honom hafwa, utan altijdh lagt för honom gått, och at hon intet kunde råda före, at flickans hans datters kläder blefuo skiämbde något af eldh, och at lenssmann fått sina två dahl. s.m:t eller 6 dahlers plåth igen, huartill han nekade. Lenzman förhöltz hui han sedan ofuanrörde tahl war fält, [fol. 245v] sändt lax och ägg till henne, om hon warit hans owänn. Resp. han kunde det väll till sin granne deth oachtat göra, om han hade något emot leutnantens pijgor? Swaar, att dee opbrändt hans datters strumpor och bandh, och at Märitt intet haar sina femton åhr, och dess utan äre dee både angiffware och vittne.

6. Denne angår een påminnelse om kläckarens action emot lenssmann Håkan Jonsson etc. Lenssmann ingaff skrifftelligh protest emot leut. Petter Moback, at hans folck icke må tillåtas vittna emot honom, angående herr probstens incaminerade action om ährerörigh beskyldningh på honom och hans hustru etc: oprepandes, hurusom leutnanten för två år sedan i barnsöhl hoos sigh, dijth lenssmann war budin, och bleff skälter som wore han som en skälm, kommen ifrå regementet, som då närwarande gäster skolle kunna bewittna, och på annandagh pingest sidstleden, skickat under predijkan en under officerare, en corporal och 2:ne dragoner medh fult gewär, at taga honom i arrest, som dee lära vetta betygha om dee tillstädes wore: begärandes som sagt är, at hans huus icke må såsom afwundzfulle vittna emot honom, huilcket communicerades leut:n, och han fans vederredo effter föregången citation honom derföre competenter swara, men icke en gångh nämbde det wara orätt angiffvit. Lenssmans exception togz i betänkiande, och kunde intet tillåta leutnantskan medelst ofuanskrefne iäf vittna i sakena. Sedan considererades, om hans pijgor skolle kunna der uthi vittna, och afftaltes at dee skulle med stark påminnelse på sin sanning förhöras emedan som lagen i sådanne måhl intet biuder och tillåter quinno vittnen.

Sara Erssdotter öfuer sina 20 år effter tienligh påminnelse och wahrning berättade, at lenssmann förledne år effter Michaelis kommit till leutnantens boostelle, och råkat leutnantskan i köket: säijandes sig druckit een kanna öhl [fol. 246r] hoos Håkans hustru i Påhlgård, och sedt på där warande älgzhudh, och at han hade fuller rätt der till, om han den finge för prästen som håller med tyffwar och skällmar, och dem gifwer han låff, och badh leutnantskan bedia leut:ns intet hålla med prästen efftersom han skulle skriffva till gouverneuren, och at prästen skulle äfuen gå som hans moorfader som måste rymma riket, för deth han giffvit skällmar och öfuerlöpare låf. Sedan, at probsten war något när godh förr än han fick sin senare hustru den uthårckade diefvullen ifrå Bota, som sin syster häradzhöfdingens hustru lijker är. 3) Enär leutnantskan uth gått, sade lenssmann åth dess lilla datter, du är min gud-datter, läth see at du icke blijr lijk rödskiägguta diefvullen i prästegården. 4) Effter något tahl sagt, at m:r Salomon skulle blifwa probst i helfwetit, men herr Carll i Rääfsundh war likare der till och skulle blifwa, der om han beställt senast han var in i landet. 5) Att Nathanaell i Krånge har stullit älgen aff sigh, och tyffbogen burit till prästen och stekan till eder, och i budit prästen och Nathanaellson och den opätit, och den som äther medh tyffwar och skällmar är lijka goder, och detta skedt på een mån- eller tisdagh, och om torssdagen effter har leutnantskan gått till prästegården, och een stund der effter kom Essbiörn i Kullstadh, och sagt, det leutnantskan sändt effter henne och den andra pijgan, och altså dijth gått, och bleff af probsten förhörd i leutnantskans närvaru.

Märett Eliasdotter på sitt 18:de år refererade ordh ifrå ordh som Sara, och nämbde för wisso det wara skedt om en måndagh och lade till, at Jon Natanaelsson folgt prästens lass till Nybruket, för det han skulle hålla med sigh.

Beggies intygande gafs lenssmann vidh handen, huar till han som förr nekade, och sade sigh eij annat tahl hafua, än om sin datter som der skulle lära knypla, och intet tillhållen. Hustru Märith Månsdotter Håkans i Pålgård, berättar, [fol. 246v] deth lenssmann åtta dagar för sidstleden juhl kommit till sigh, och besedt insatte tuistige älgzhud, och sagt, at Böletzmän dee tyfwar hafua stuckit ett håhl der på med tällieknijfwen, och prästen håller med dee tyfwar,

som han intet borde göra, utan låta tyfwen få sitt straff, och hielpa honom sedan till himmelriket. Item, at Jon Nathanaelsson war till marcknadh åth prästen för det han skulle hielpa honom medh tyf älgen, och at prästen gjorde äfuen medh tyffälgen hoos Svän Nillsson i Tohmasgårdh, och bleff samma dagh kallat till prästegården som leutnantz pijgor der wore, och effter begäran gjorde denne berättellsse.

Nämnden påmintes uthförl. sakens sammanhangh och effter noga betänckiande beslötho eenhällel.:

Emellan probsten och kyrkioherden ehrewyrdigh mag. Salomon Hoffverbergh kärande och lenssmän Håkan Jonson Frisk svarande, angående några inniurier, afsades å Ragundz laga häradztingh d. 10 septembris 1690 fölliande doom, nembl:

1:mo) Huad vidkommer, at lenssmans legofolck om tredie stoorböndagzaffton a:o 1686 hafua optagit och inbärgat något höö, så befins effter intygandet, det wara skiedt allenast medh tvenne börder hart in widh hans stufwuvägg liggianthe, widh sollenes nedergångh. Och ehuruväll med alt arbete å sådanne fester och dagar bör innehållas, och i synnerheet medh onödige sysslor som gudztiensten hindra; altså kan rätten intet finna lenssmän i det målet wara straffvärdigh, dåch bör han och alla andra achta sigh för werdzslige oundwijckelige sysslor å huilodagen som Gudj allena är lembnad. Sedan, at lenssmän skall i sochnstufvan å een söndagh på herr probstens gjorde påminnelsse om arbetet å stoorböndagen, ohöfligen med ropande svarat, haf:r sexmännen Oloff Johanson i Döwijken som i synnerheet till vittne varit kallat, inte kunnat sig påminna eller betyga; altså faller den klagan af sig sielff. [fol. 247r]

2:do) Beträffande lenssmans hafde tahl om ett bäfwergäll, som hans lagzman Peder Olsson i Gevägh honom oåthspordt burit i prästegården; Så befinnes, at han deth förtruttit, så der aff, at Peder Olsson honom owitterligit, som hade sin dehl der uthj, bäfwergället lefwereradt, som och at han förmente prästen ej bordt der af haf:a mehra än tijonden, och dy tilltallt Peder Olsson derföre, och icke herr probsten, och sedan niuttit effter wahnligheeten, huadh som gafs deraff tillbakars, huar widh deth och blifuer, och där Peder Olsson finner sig af lenssmän wara i deth måhlet angripen, så stände honom fritt sökia lensmäns lagl. der om.

3:tio) Att lenssmän förbudit sexmännen Isach Nillson i Näset och Oloff Jonsson i Kånckebacken, at lefuerera till probsten tijonde räkningen, utan till sigh som war sochnskrijffware at der effter formera längderne, anbelangande; Så är deth en saak, som dem beggie tillkommer at vigillera uti, och bör länssmäns gå sin kyrckioherde så deruthinnan som i all annor billig måtto beskiedelligen tillhanda, och icke understå och fördrista sigh i någon måtto sålledes förarga, och för all tingh sig ombeflyta, at Kongl. Maij:tz och chronones der uti verserande interesse, icke blijr tillbaka satt.

4:to) Haf:r lenssmän förhållit honom högtijdz offret på 4:de året, wettandes intet för huad ordsak, och lenssmän föregif:r, at h:r probsten kunnat göra sig betallt af een emottagen biörnhud som dåch allenast för ett åhr sedan handfången är. Och såsom h:r probsten intet wijdare urgerar der på, än han forderligen kan bekomma sin rättigheet, och lenssmän uthlåfwar deth fodersampt effterkomma, så lämbnas det der hän at effterläfwas.

5:to) Att lenssmän skall angripi herr probsten och hans hustru i herr leutnant Petter Mobachz huus förledne åhr, åtta dagar för juhl. Såsom 1:mo) Att han väll kunde få rätt på den tuistige älgzhudan medh Bölesmännen, om icke prästen wore som håller med tyfvar och skällmar. 2:do) Att han skulle blijr probst i helfvetit. 3:tio) Hans hustru vare een torckare diefwul. 4:to) Probsten [fol. 247v] een rödskiäggut diefwul. 5:to) Att Jon Nathanaelsson burit tyffbogen i prästegården, och prästen ätit med honom, och dhen som äther med een tyff, är lijka godh med honom, huilcket allt, leutnant Mobachz hustru, och hans pijgor Sara och Märit åhört och kunna betyga, tillijka med Håkan Perssons hustru i Påhlgård, huar till lenssmän alldeles nekar, och först iäfwar leutnantens huus der uti at vittna, emedan som dee hans afvundzmän och owänner äre, som han will bewijsa med deth at leutnanten honom i sitt huus

illa schanderat, och sedan med een under officerare, en corporal och tuå gemeene i sommars annan dagh pingest under predijkan med fult gevär vellat taga i arrest, huilcket herr leutnanten är communicerat, och han svarat, sig enär han blijr derföre citerat, wara vederredo sig der öfuer förklara. Och ehuruväll quinnovittnen i sådana måhl i synnerheet icke gifves fulkombligh vitzordh at döma effter, så äre dee lijkväll afhörde och bekänna sigh sådanne ordh och förvijthellsser aff lenssmän hördt om probsten och hans hustru säijas som gif:r anledningh och oplyssningh i saken till skähl, bevijs och lijknelse; altså finner och präf:r rätten Sveriges lagh och domare reglan lijkmatigt, skähligt, at lensman Håkan Jonsson Frisk skall å näste tingh sielff tollfte befrija sig herr probsten mag. Salomon Hofwerbergh och hans hustru, icke så missfirmat, wanhedrat och förtallt som specificerat är.

6:to) Och för deth sidsta, angående gjorde påminnelse om action emellan lenssmän och kläckaren Bengt Erichsson, så ähr der öfuer interlocutorie tillförne dömbt, och enär desideres de skähl insinueras, skall äntellig doom i saken föllia.

14. Effter probstens mag. Salomon Hofverbergs begäran, undersöktes huru dragons Isaac Tystes barn war dödt blifvit och bekänner modran hustru Märit Jönsdotter, at deth war fem veckor gammalt, och mannen legat i andra sängen och hon hafft barnet i sängen hoos sigh, som hon intet förstodh [*fol. 248r*] wara siukt, och det dijth lagt lindat, och intet hafft på sin arm, och ottemålstijdh sedt deth wara dödt, och intet kunde märkia några kläder det förquäfiat, och strax dijth hafft 2:ne dahnequinnor nembl. hustru Britha Andersdotter i Wästanbeck, och hustru Elin Nillsdotter i Hårgårdh, som betygat sig dijth varit, och eij kunnat på barnet finna någon vanck, huar aff deth skulle vara dödt blifwit: beklagandes modhren med bittra tårar sitt barns dödh, huar till hon föregif:r sig intet wijdare vållande varit, än det hon lagt det i sängen hoos sigh.

Resolutio: Såssom hustru Märett Jönsdotter hafft sitt späda barn hoos sig i sängen, och deth om nattan der dödt blifvit och twenne dahnequinnor deth strax besedt och attesterat, sig eij kunnat finna der å något vanck, och barnet icke siukt wara, och altså måtte deth vara förquäfiat, huarföre stånde modren för sin wårdzlöösheet effter kyrckioordningen kyrckio-plicht.

15. Oloff Olsson i Stugun haf:r låtit stembna sin moder hustru Anna Jönsdotter för länte penningar, och tillfogat intrångh och olåfl. hööbärgningh och annat mehra, huilcken reest ifrån tinget emedan som der med något drögdes för andra vidhlyfftige actioner, och hon ringa medell kan hafua till subsistence, dy opskiutes saken till nästa tingh, och der hoos beslötz, at Oloff Olsson skall aff löösörerne få sitt fäderne.

16. Maioren welb. Carl Gustaf de Charlier beswärade sigh öfuer lenzman Håkan Jonsson, för deth han effter troovärdighe mäns attest, skall sigh i åthskillige måtto förtalat och missfirmat: begärandes, at han måtte få laglig correction derföre.

Responderat, att han seent bekommit stembningh, nembl. för åtta dagar sedan, och förmodar effter lagh niuta 14 dagars tijdh at skaffa sig vittnen och beskedh i sakenna, huar iblandh feltväbell Rotherman een är, som boor i [*fol. 248v*] Räffsundh sochn: begärandes dilation i sakenna, huilcket skall tagas i consideration. Men såsom fendrich Petter Kruuskåpp beropas att vittne wara, som måste föllia dragounerne her ifrån åth Sundsiö, därest compagnie mötet skall hållas, beslötz at han skulle afhöras edelligen, huar emoth lenssmän exciperade: föregifvandes honom vara sin fijende och afwundzman, och vellat 1687 orätträdelligen sig värfwa till dragon, så at han medh stoor möda och besvär kunde komma der ifrån och samma åhr och tijdh haar han attesten skrifwit om sitt intygande. Fendricken påminte honom, af huad tillfelle han kom at säija, at med maioren är tiggerij, men lenssmän nekar dertill och honom iäfwar. Dragon Bartold Coloander har betygat sig hört samma ordh i Stugun hoos

Peder Hemmingson aff lenssmän, som säger, där Peder Hemmingson och Oloff Person i Stugun edelligen emot honom dherutinnan wittna, vill han rätta sig der effter. Fendrick Kruuskåpp berättar, sigh samma dagh i Munsåker höra Håkan säija förbem:te ordh emot maioren, som han i Gewågh gaf honom wärfningzpenningar, och sedan deth attesterat.

Uti Elias Clemmetssons ställe sitter g:le tollfman Jon Nillson i Ede, och i Jon Natanaelssons, Jon Olsson i Lijen.

Nämbden öfwerlade lenssmäns undanflycht, icke inlåta sig i action, emedhan som han icke 14 dagar, utan allenast åtta dagar för tinget fått stembningh, och fann skäligh, så vjda action honom förlengst kunnigh varit, och angår skälzordh, at han måtte comparera till swars.

Oluff Pedersson i Stugun effter aflagdan wittnesedh bekände, det lenssmän Håkan Jonsson för tree åhr sedan kindersmässtijden, war tillijka med dragon Tuffve Kusk hoos sigh, då dragon krafde länsman för deth han rijdit een häst åth honom kring Gesundh, och Håkan svarat, at den som hästen sålt som war Hemmingh Bengtsson må honom [fol. 249r] betalla, men Tufwe sadhe hålla sigh med den som hästen köpt, och lenssmän sagt, sigh och warit i krigstiensten, och intet altijdh fått betallningh, och der hoos sig kåstat på een karll 15 d:r s.m:t och maioren likawäll tagit karlen ifrån sigh, och meera haar han i deth målet intet vittna.

Peder Hemmingsson i Stugun sammallede, at lensman för fyra åhr sedhan, då han kommit ifrå Frössö marknad, sagt i sin faders gårdh, sigh sålt till h:r maioren sex tunnor korn, och blifwit öfuer 1/4 tunna, som han icke war godh at köpa, och icke annat är medh honom än tiggerij. Samma gångh låg dragon Bertill Coloander på gållffvet, tillijka medh Jon Natanaelson i Krånge, och mehra hade han intet der i säija, efftersom han gått både uth och in medh sina åhrender.

Huilckas intygandhe för partherne oplästes, och reus hade inga wittnen der emoth at producera.

Herr maioren begärte wetta, huad karll han tagit ifrå honom. Resp. Börje Jungfruknecht, som han värfuat. H:r maioren at han begärte det han måtte antagas och gifuas quarteer, huar till samtychtes på hans egen hassard, och pass ett åhr der effter bleff Börje casserat, deth han intet råder före. Håkan framwijste munsterskrijfvarens Jon Månssons quittens copialiter på 15 dahl. s.m:t daterat d. 18 april a:o 1683 för Börje Jungfruknechts 1682 åhrs tractamenter. Herr maioren, at honom gafs quarteer på hans answaar, och enär karllen intet gillades, så bestodz honom ingen löön, och dy måst Håkan stå deth äfuentyret och betallat, och maioren två åhr effter honom värfuadt, emedan som Håkan ingen vårdnad om honom hafft och fått dimission ifrå compagniet. Men Håkan föregifver sig honom satt i tienst hoos Oloff Ersson i Sijkåås sig till reserf. Håkan Jonsson, at han wärfdt tree karlar, nembl. Peder Hällman, Johan Trafvare och Börje Jungfruknecht, och allenast fått 10 dahl. s.m:t, huar å han intet prænderer, men herr maioren protesterer der emoth och begärer, att Håkan [fol. 249v] måtte sitera honom till swars däruthinnan för en krigsrätt, der han wille bewijsa, huru han sin capitulation fullgiort, och nu opwijst capitän leutnantens Anders Treffenbergz, Nillss Carllson Skillerbuss och Jönss Bagares attestata der öfuer. Håkan Jonson begärte i det måhlet swara under landzrätten, där under han sorterar.

Herr maioren opwijste gl:e sochnskrijfvarens Oloff Oloffssons, Jon Nathanaelssons i Krånge och Håkan Pederssons i Påhlgårdh attest, gifven den 22 martij a:o 1687, huar utj nämbnes, hurusom Håkan Jonson sagt, sigh intet fått på gl:e lönen mera än 1675 åhrs, och för 1676 2/3 löön, och enär han blifwit aff leutnanten Petter Moback påmint dhet han som andra fått, Håkan svarat, så har maioren det uthj sigh, huar till Håkan nekar, och säger sig fått 1675 åhrs löön, och för 1676 3/4 dito: jäfvandes dem alla som \der om/ attesterat. Såssom Oloff Olsson för det dee den tijden i synnerheet vore ovänner, och hade åhrrörligh action sin emellan. Medh Jon Natanaelson är han nu i oppenbar och åhrrörligh action, och äfuen med Håkan i Påhlgårdh: uhrsächtandes herr maioren der uti, och weet at han intet sig något afhänt,

utan altijdh varit gunstig och beforderligh: begärandes at hans fijender icke måtte tillåtas vittna emot sigh. Dess utan skedde den ransakningen på een allmän sochnstämbna, och lära väll finnas opartiske vittnen, huilcket considererades och fans Håkan Persson wara stridigh med lensman om ett quarunkiöp, för huilcket Pedersson misstänkes, och haf:r meera aff sina lagzmän fodrat och dels tagit, än köpet warit. Dher till med är Oloff Olsson icke tillstädes, huilcket allt remonstrerades herr maioren, som allenast reserverade sigh, saken en annan gångh uthföra.

Herr maioren beropade sigh på 2:ne dragoner Tufwe Nillsson Kusk och Bertill Coloander som skolla hört lensmans försmädelige tahl, som aflade sin wittnesedh.

Tuffve Kusk, att han krafdt lensman för deth han ridit hans häst kring om Gesundh, och lensman svarat sig icke altijdh fått betallningh, och at han kåstat på een karll 15 d. s.m:t och [fol. 250r] maioren casserat samma karll, och sedhan tagit honom under compagniet, och der med haft bårta 15 dahl. s.m:t.

Bertill Coloander, at lensman berättat hoos Peder Hemmingson det maioren köpt några tunnor korn af sigh, och wellat behålla deth öfrige, som war antingen een halff eller 1/4 tunna, men han ej wellat effterlåta, emedan som h:r maioren haft ifrå honom een karll och 15 dahl. s.m:t.

Lensman tillstår, at karlen Jungfruknechten bleff på general munstringen ogillat, och icke aff maioren, och at munsterskrijfwaren tagit och qutterat 15 dahl. s.m:t, som samma persohn i quarteeret förtärdt: protesterandes h:r maioren emot hans obewijsslige beskylldningar till sitt redellige nambns conservation: inläggandes een skriff om gjorde expenser för sig sielff, och der till nödige vittnen, och tillståndh at lagföra lensman för hans angifne tree karlar han wärfvad, och i synnerheet Börie Jungfruknecht som betagen skall wara, på tillstundande regementzrätt den 22 huius.

Anno 1690 d. 10 septembris afsades på Ragundz laga tingh fölliande domb emellan h:r maioren velb. Carl Gustaf de Charlier, och lensman Håkan Jonsson Frisk, angående dee förwijthelsser och calumnier, lensman h:r maioren skall påfördt.

1) Först betreffandhe, at lensman effter edelligit intygandhe uthropat och sagt med h:r maioren icke wara annat än tiggerij, så är sådant missfirmande och calumnierande befunnit icke wara lydelligit emot een sådan cavallieur, och dy considererat fehlachtigt wara, och strida emoth 20 cap. Tingmåhlabalcken och dess 1 §, och altså i krafft och föllie der aff, finner rätten skäligt at lensman för sådant obefogat tahl, skall plichta medh sina tree marck.

2:do) Angående lensmans uthsago, som skulle h:r maioren haft ifrå sigh een wärfvad karll, Börie Jungfruknecht widh [fol. 250v] nambn, så är fuller edelligen betygat, at lensman sagt sigh på honom kåstat 15 dahl. s.m:t, och h:r maioren lijkaväll casserat samma karll, och sedan tagit under compagniet, och sålledes haft bårta 15 dahl. s.m:t ifrå honom. Der emoth haar lensman opwijst munsterskrif:nes Jonas Månssons quittens copialiter på 15 dahl. s.m:t af d. 18 aprilis 1683, lydandes, at lensman lefuererat 15 dahl. s.m:t som Börie Jungfruknecht 1682 till tractamente åthniutit, huilcket h:r maioren förklarar vara på hans hassard och äfuentyr effterlåtit. Och så wijda han på gen. munstringen bleff ogillat och casserat, intet kunnat få behålla dhess åthniuttne löön, utan till munsterskrif:n restituera, och lensman icke des mindre prætenderer wara till honom berättigat (tillijka medh Peder Hällman och Johan Trafvare, och allenast för dem bekommit 10 dahl. s.m:t wärfningzpenningar) förstændes om Börie och icke h:r maioren, huilcket h:r maioren lämbnade aff regementzrätten at optagas och decideras, huar emoth Håkan Jonsson protesterer, och will vara wederrodo, enär han får skaffa sigh giltige attester der om i Hammerdahl, där saken är passerat för häradsrätten (der under han för tiden sorterar) comparera, huilcket allt är tagit i consideration, och öfwerlagdt, intet forum der uthi kunna determinera, förr än lensman sig skaffat omtallde bewijs, och dee

blifwa öfwersedde å nästa tingh, då vill rätten effter sin skyldigheet sig dherutinnan uthlåta, och antingen saken afdömma, eller till forum competens remittera.

3:tio) Huad widkommer, at lenssmän skall sagt på een sochnstembna a:o 1687, enär om officerernes gamle löner undersöchstes som skulle h:r maioren 1/3 af hans 1676 åhrs löön hafua uthi sig, huar om för detta sochnskriiffvaren Oloff Olson, Jon Nathanaelson i Krånged och Håkan Persson i Påhlgårdh d. 22 martij 1687 attesterat, och lenssmän icke allenast der till nekar, utan dem alla håller för afvundzmän och ovenner, och sålledes iäfvar som Jon Natanaelsson i synnerheet, medelst en ährrörligh [fol. 251r] action dem emellan är, och Oloff Oloffson icke tillstädes, altså kan den saken icke wijdare denne gången handteras, utan opskiutes, och reserveres h:r maioren å nästa tingh den emoth lenssmän uthföra.

4:to) Huad herr maiorens prætererade expensier för sigh och sina wittnen anbelangar och widkommer, så hafuer rätten deth öfuerlagt, och pröfvat skähligt, at der med skall ophöra och innehållas, till dhess h:r maiorens hela anhängige saak och action emoth lenssmän, blif:r å nästa laga ting deciderat och afhulpen.

17. Ragundz sochns supplique till general maioren och gouverneuren herr Otto Vellingk på landzmötet i Degernäs in aprili sidstleden opgafs, huaruthinnan dee beklagha sig måst gifwa af huar gårdh till lensman Håkan Jonsson för heemhållet 9 kannor korn, och hans excell:s den 24 aprilis resolverat, at där öf:r skulle ransakas och dömmas, och öfwersändas till wellb:te hans excell:z. Huaropå Håkan Jonsson sig förklarade sålledes, att han intet korn af dem twungit, utan accorderat derom, och af somblige fått 9 kan:r och aff somblige 5 k:r och somblige återstå der medh, och sållunda och des medelst, ingen hållmestare som annorledes skeer, hållit, at skaffa den resandhe skiutz och fordenskap och kombne ordres fortskyndat till widt aflägne annexer.

Tillstädes närwarande kunde intet säija lenssmän något korn sig pålagt för heemhållet, utan påstått at få hållmestare den dee varit wahne at hålla, och giffvit förra lensman Hanss Ersson åhrl. 10 kannor korn, så mycket månde och Håkan Jonsson första åhret bekomma. Ordsaken gifwes före varit, at allmogen wellat hafua een hållmestare i gränden, och lenssmän hemma hoos sigh, under winter tingetz tingstijma afftaltes, at hållmestarelönen skulle vara en dahl:r k.m:t till mans, aff dem som intet sielfua villia der uthi göra sin skyldigheet. Lenssmän tilbödh dem accordera medh huem dee bäst kunna i grändan, at tillijta enär behof giörs [fol. 251v] och icke af dee resandhe blifwa plassat effter fordenskap, då intet folck hemma stadde kunna wara, och icke är han plichtigh ränna kring om sochnan effter hästar, helst emedan som han ingen gästgifware löhn niuter, och der något fehl wore, kunde dee intet vara domare i sin egen saak, och uthletho sigh villia frijwilliogt gifua till lensman eller någon hans granne 6 öre s.m:t om åhret, huar medh det denne gången förblifver.

18. Allmogens beswäär emot lenssmän Håkan Jonson om 9 dahl. s.m:t som han emottagit at köpa een färia för tingellaget i Brunflodz sundet, befins honom lefvererat till befallningzman Jacob Graan d. 3 junij 1689 9 d. s.m:t och befallningzman köpt en lijten färia för 4 d:r 16 öre s.m:t och widh clarerandet med lenssmän, honom 3 d. 16 öre dito godt giordt, och lensman Håkan till lenssmän i Brunflod Erich Jönsson effter quittens d. 20 juni sidstleden på tingelagetz vegnar leffvererat 3 d:r 16: och en dahl. till den som skreeff några lengder åth tingelaget, som deth intet vill bestå, utan lenssmän som opburit full sochnskrijf:r löön, må det göra, huar till han intet ville samtyckia, emedan som han sedan nödgades den tiensten antaga efftersom ingen annan kunde fåes. Nämnden påminthe sig beiakat, å 1 d:r s.m:t skulle gifvas för längderne förr än Håkan antog sochnskrijf:r tiensten, och dy blijr han derföre otilltalt.

19. Sedan tuistades om sex dahler s.m:t som lenssmän sig tillängnat af dee penningar som Rääfsundz tingelagh för hålliggiande skulle hafua a:o 1687? Resp. att han födde tingellagetz

2:ne fullmechtighe som reste der effter med sochnans vettenskap och låfvan at blij betallt, och dy innehållit 1 d. 16: s.m:t för huarderas, och 1 *pund* lax till lensman Oloff Persson sammalledes för en dahl. s.m:t. Huar emoth opwijstes ena fullmechtigens Peer Anderssons attest i Wärwijken af d. 31 julij sidstleden, at han niutit 2:ne måhltijder och två stoop öhl, men Håkan föregif:r den icke rätt wara, och icke samtycht aff Pedher [fol. 252r] Andersson, utan munsterskrijf:r Johan Careel den skrijffvit och äfven så en för lensman Oloff Persson om 18 m:k lax etc. Huarföre kan deth icke vidare undersökias, både för deth ber:de persohner icke tillstädes äre, som och at deth angår hela tingelaget, och dy nämnden icke anständigigt der uti något definiera.

20. Saken emellan Håkan Jonsson i Munsåker och Peder Jonsson i Torssgård och Böletzmän, huar uti Jon Natanaellsson i Krånge är interesserat som å förledne tingh meradels uthransakadhes och lämnades till gode mäns wijdare prob och beseende, företogz då parterne begärte förlijkas, och altså öfuersågz der öfuer hålldne ransakningh, och fans wäll wara på tuistige älgzdiuret 2:ne gånger skuttit, men intygat af senare probsmän, at dödzhuggen wara skedde för leden aff uddarne; altså tilletz dem förlijkas som skedde sålledes, at Böletzmän med sin lagman Jon Nathanaelsson skulle så wäll få behålla huden som köttet, och der medh wara ophäfvit och dödat, huad tahl af en och annan i deth målet kan wara uthspridt och sagt, och sålledes wara och omgåtz som wänner, och aldrig mera der på yrkia; i widrigt fall stände action yppen.

21. Bengt Erichssons beswäär emoth Håkan Jonson Frisk om prætion till några älgzvåhner på Ångermanlandz skogen, Wästbyman i Helgom sochn tillhörigh, ophörer sålledes, at Bengt Ersson skall i tree åhrs tijdh wara i lag med honom och Torsgårdsmän i älgsvånerne der sammastädes, och dee sagde ordh af Håkan Jonsson på Bengt Ersson af hastige mode, som dåch icke äre bewijste, blifua här medh och på höga öfuerheetenes nådigste behag ophäfne. Men skulle sådanna eller andra håhnlige ytherligare honom påbyrdas, ware och dee förra äfuen lämnade till laga förhöör och domb.

22. Jon Nillsson i Edhe insinuerade en giord förordningh om sitt skattehemman effter sina dagar, och uthkorat sin yngste son Elias Jonsson, at sig och sin hustru at sköta och sytha [fol. 252v] till dödedagar, och allenast niutha besittningzrätten af hemmanet emoth lösn till sina syskon, effter föräldrarnas dödellighe afgangh eller lagligit arffskiffte, huar till alla närwarande samtycht och underskrijffvit. Men Nillss Jonsson, boende i Ångermanlandh, och köpt sig hemman af förwärfvade penningar hemma i gården, icke warit tillstädes. Icke desto mindre fins hans giorde förordningh intet sträfva emoth lagh och föräldrarnas myndigheet, så vijda ingen arfjordh för någon bårt testamenteras.

Syn angående Skedforsen 8 september 1690

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 13, fol. 252v–253v, ÖLA.

Anno 1690 den 8 septembris höltz sexmanna syhn emedan som någre aff nämnden wore interesserade och ibland dee strijdige parter. Icke heller höltz tuisten af det importance meritera tolffmanna prob och syhn, som skedde uti häradzhöfdingens och befallningzmans Jacob Graans och effterskreffne nembdemäns närvaru, och befans och beslötz som fölier, nembl:

Jon Nathanaelsson i Krånge
Jon Olsson i Carllsgårdh
Sven Olsson i Östansiö

Swen Biörsson i Gevåg
Nillss Larsson i Swedie
Gulle Persson i Lundh

Biskopsgårdarne uti Forss sochn och Ragundz tingellagh belägne, bestående aff 2:ne hemman och åboer (som gammalt chrone är och skattar för laxfiskie, förutan den nyss antagne taxan 1686: lijka mycket som alle andra laxebyar i sochnan) finna sig besvärade öf:r sina grannar i Byen, som förledne vinter och wår af nyo opbygd uti Skedforssen ett tijnläije, i samma linea vjdh uhrgambla lejje längre uth på älfvan med een steenkijsta ända fram 30 ahl:r långh, och widh dhess ända een tuärkijsta af 5 ahl:r och sielfua tijnleije 4 ahl:r breedt, huilcket skall lända chronofiskiet som ofuan före beläget är, till mehn och skada.

Huar emot Byemännen [fol. 253r] exciperade och föregoffvo, sig intet bygd dem till något præiuditze, utan widh och på sitt uhrminnes ställe, och der dee icke skulle få förbättra och litet längre uth på älfwen byggia, så kunna dee icke blifua behåldne och mächtige, at betala snarast sagt, huarken den gamla heller nya tillökte taxan utan hellre willia afstå och lämbna fiskiet till Biskopsgårdarne och sållunda slippa derföre taxa giffva.

Huar till svarades att dee intet sökia trängia och drieffva dem ifrån dheras gl:a häfd och rätt: kunnandes intet tåhla, at dee med sin nya laxtijna och långa steenkista ända uthi forssen och strömen, chronofiskien förbyggia, det Byemännen förmente sig eij hafwa giordt, utan in vidh landet där grunt vatn är, och sielfva kongzådran och största diupet står öppet och obehindrat: begärandes blifwa conserverat med sitt nya om icke mera då med sielffva tijnan och een kista utföre, som ingalundha kan wara någon till skadha: förbrändes dem och af nyo bygt i drängh ett wraakhuus, därest dee fånga mycken lax. Svaras, att där warit för gammalt tuå laxtijnor, och ett huus litet längre uth, och at beggie tijnorne äre förlagde, och ett wraakhuus närmare landet satt, icke heller kan för strijda forssen skuldh längre uth på byggias, än deth gamla varit, huilcket togz i ögnosyn, och befans sant vara.

Under betänckiandhe till sluth, gaff befallningzman widh handen, om icke till höga öfverheetenes nådigste behag skulle lämbnas, at Byemän skulle tillåtas byggia een stehnkijsta uthföre älfven widh nya tijnleijet, och enär han underrättadhes, at den förra och gl:a stehnkijstan skall uthtagas, var han nögder, huar med deth och förblif:r, och beslötz till fölliande doom:

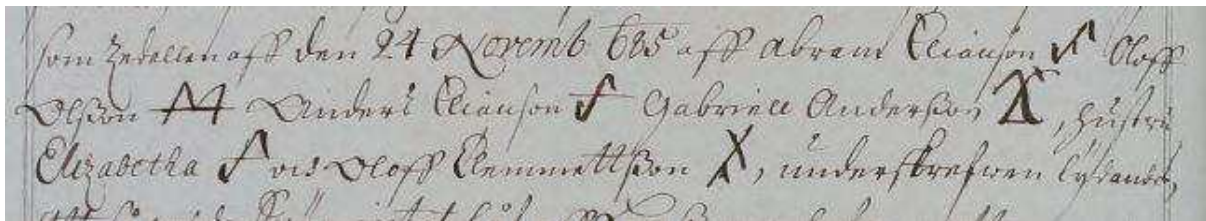
Så widha Kongl. förordningar finnes, at ingom står fritt i forssarne byggia effter lax utom lagligit tillståndh, mera och wijdare än aff ålder vahnligit varit, fast än kongzådhran icke skulle dherigenom blifua förbygder, och der hoos i Sveriges [fol. 253v] lagh, at all ny åwerkan som skadar gamla, måtte icke tillåtas, utan afskaffas. Och alldenstundh Byemännernes nya laxetijna och des långa och twähra arm och steenkijsta i Skedhforssen, så emoth Kongl. förordningar som Sveriges lagh, angäendhe nyverkan 34 cap. Bygningabalcken L.L. sträfvar; altså kan synen eij annars göra, än i krafft deraff i synnerheet uthdömma Byemännernes af nyo opbygdhe och uthsatte långa arm och steenkijsta dersammastädes, som ofehlbart hindrar laxens rätta gångh, och dåch den moderation på höga öfverheetenes nådigste behag giort, at Byen tillåtes behålla sielffva tijnan, och uprätta en steenkijsta uthföre åhn så lång och i proportion som deras förra widh deras gl:a tijnleije är, som tillijka med den nya och långa uthsatte arm och steenkijsta förstöras och vähl uthtagas skall: betallandes Byemännen som succumberat hafwa, effter lagh expenserne som en särdeles opsattz uthvijser.

Emot denne synedom är i rättna tijdh under lofl. lagmanstinget aff Biskopsgårdarne appellerat.

Bilaga: Bomärken

Bomärken år 1685 av bönderna i Västby, Helgum socken och Ångermanland, avritade i protokollet från ting i Ragunda tingslag 12–13 september 1687 (se § 12, sid 172 i denna utgåva).

Samma avsnitt i den renoverade domboken (i Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv, vol. E XI e:3474, sid . 95v). Hustru Elisabets bomärke är annorlunda återgivet här.

Förteckning över återgivna protokoll

Nedan förtecknas alla protokoll som ingår i denna utgåva. Protokollen gäller ordinarie ting i Ragunda tingslag om inte annat anges. Siffror hänvisar till sidor i utgåvan.

1649 3/4	11	(1674 saknas protokoll)	
1649 14/11	13	1675 21/6	66
1650 11/12	14	1675 13/12	67
1651 16/12	17	1676 7/12	69
1652 4/10	18	(1677 saknas protokoll)	
1653 22/7	19	1678 22/3	70
1654 15/8	20	1678 14/12	72
1655 19/6	22	1679 2/6	74
1655 5/12	25	1679 15/12	77
(1656 saknas protokoll)		1680 25/6	80
1657 8/1	25	1680 13/12	82
1657 21/8	26	1681 21–22/6	83
(1658 saknas protokoll)		1681 11–12/10	87
1659 19/12	28	1681 13/10 extraordinarie ting	93
1660 15/12	30	1682 11–13/1 extraordinarie ting	96
1661 16/7	30	1682 29–30/5	103
1661 18/12	31	1682 6–8/11	109
1662 19/5 rannsaking (endast ingress)	33	1683 28 och 30/6	118
1662 22/5 extraordinarie ting i Fors	33	1683 5–6/10	126
1662 9/12	34	1684 26–27/2	130
1662 11/12 ting och rannsaking i Fors	35	1684 10–11/10	135
1663 14/12	36	1684 3/11 extraordinarie ting	141
(1664 saknas protokoll)		1685 24 och 26–27/3	143
1665 15/12	38	1686 5–6/7	150
1666 11/12	40	1686 25–26/10	156
(1667 saknas protokoll)		1687 28 och 30/5	162
1668 12/3	44	1687 12–13/9	170
1668 18/12	46	1688 29–30/3	175
1669 17–18/12	48	1688 17–19/12	180
1670 11/1 extraordinarie ting i Hällesjö	51	1689 26–27/3	186
1670 19–20/12	53	1689 5–6/9	191
1671 20–22/11	57	1690 13–15/2	197
(1672 saknas protokoll)		1690 5, 6 och 9/9	204
1673 15–18/12	61	1690 8/9 syn angående Skedforsen	216

I serien *Källor till Jämtlands och Härjedalens historia* har Landsarkivet i Östersund och Jämtlands läns fornskriftsällskap hittills publicerat följande elektroniska utgåvor:

- 2009: *Härjedalsbrev 1531–1645*. Red. av Christer Kalin.
2010: *Fale Burmans dagböcker över resor genom Jämtland 1793–1802*.
2011: *Hammerdals tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Georg Hansson.
— *Revsunds tingslags domboksprotokoll 1649–1700*. Red. av Ingegerd Richardsson.
2012: *Jämtlands avradsland 1649 och 1666*.
2013: *Undersåkers tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Karin Bark.
2014: *Offerdals tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Curt Malting.
2015: *Skogsavvittringen i Jämtland. Protokoll från Ragunda tingslag 1755–1758*. Andra, utökade utgåvan 2017. Red. av Anders Sjöberg.
— *Svegs tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Marianne Andersson.
2016: *Hammerdals tingslags domboksprotokoll 1691–1700*. Red. av Georg Hansson.
— *Offerdals tingslags domboksprotokoll 1691–1700*. Red. av Curt Malting.
2017: *Alsens tingslags domboksprotokoll 1649–1679*. Red. av Curt Malting.
— *Lits tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Sonja Olausson Hestner och Monica Kämpe.
2018: *Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Tobias Sundin.
— *Skogsavvittringen i Jämtland. Protokoll från Ragunda tingslag 1759–1779*. Red. av Anders Sjöberg.
— *Häggenås sockenstämmoprotokoll 1821–1862*. Red. av Birgitta Nyman.
— *Rödöns sockenstämmoprotokoll 1742–1862*. Red. av Märta Olsson och Georg Hansson.

Serieredaktörer: 2009–10: Olof Holm; 2011–17: Olof Holm och Georg Hansson; 2018–: Olof Holm, Georg Hansson och Mats Göransson.

www.fornskrift.se, www.diva-portal.org.